

MİLLİ EKONOMİ MODELİ

**SOSYAL DEVLET
MİLLİ DEVLET**

Prof. Dr. Haydar Baş

0 212 425 10 66 - 0 212 425 77 77

Milli Ekonomi Modeli
Sosyal Devlet Milli Devlet

ISBN: 978-975-7081-48-7

BASKI: YIKILMAZLAR BASIN YAYIN MATBAACILIK
1. BASKI

ŞUBAT - 2018

PROF. DR.
HAYDAR BAŞ'IN
BİYOGRAFİSİ:

Prof. Dr. Haydar Baş 1947 yılında Trabzon'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Trabzon'da tamamlamasının ardından; 1970 senesinde, Kayseri'deki Erciyes Üniversitesi'ne bağlı Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu. Lisansüstü eğitimini ve doktorasını "Veda Hutbesinde İnsan Hakları" konusundaki tezi ile Bakü Devlet Üniversitesi'nde tamamladı ve bu üniversitede göreve başladı. Doktora sonrası akademik çalışmalarına devam ederek "İslam ve Hz. Mevlana", "Tasavvuf Tarihi", "Din Sosyolojisi" ve "Din Psikolojisi" konularındaki tezleri neticesinde "Profesörlük" unvanını da aynı üniversiteden aldı. 13 yıl Bakü Devlet Üniversitesi'nde öğretim görevinde bulundu. Akademik kariyerini eğitim sahasında yapmasına rağmen, aynı zamanda bir araştırmacı, yazar, işadamı, sanayici ve tüccar olan Prof. Dr. Haydar Baş'ın hayatından bazı kesitler şöyledir:

- Mefkûreci Öğretmenler Derneği'nin Trabzon Şubesi Başkanlığı'nı yaptı.
- Beş yıl devlet liselerinde, iki yıl ticaret liselerinde ve imam hatip liselerinde olmak üzere, yedi öğretim yılı öğretmenlik yaptı.
- 13 yıl Bakü Devlet Üniversitesi'nde "Profesör" unvanıyla öğretim görevinde bulundu.
- İPA A.Ş.'nin Bölge Müdürlüğü'nü yürüttü.
- BAŞ Şirketler Grubu'nun, BAŞ Çelik Fabrikalarının, BAŞ Ticaret A.Ş.'nin ve BAŞ Isı Sanayii'nin kurucusudur.
- Halen başyazarlığını yapmakta olduğu İcmal, Öğüt ve Mesaj dergilerinin kurucusudur.
- Milli Basın Kurultaylarını tertip eden Basın Kurulu'nun başkanlığını yaptı.

- Bağımsız Türkiye Partisi'nin (BTP) Genel Başkanı'dır. Kendisi Fransızca, Arapça, Farsça ve Azerice bilmektedir. Prof. Dr. Haydar Baş'ın görüşleri ve tezleri dünyada ve Türkiye'de çeşitli üniversitelerde lisansüstü tezlere ve akademik araştırmalara konu edilmiştir:

- Illinois Üniversitesi (University of Illinois at Urbana- Champaign) Intensive English Institute "Prof. Dr. Haydar BAŞ" Urbana-2001.

- Dallas Üniversitesi İşletme Fakültesi. "An Alternative Prescription to the IMF's Model for Economic Growth in Turkey (IMF Metoduna Alternatif Olarak Türkiye'deki Ekonomik Büyümeye Bir Reçete)" Dallas-2002.

- ODTÜ (Sociology of Religion Fall Semester 1993 İCMAL, 1993).

- Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, "Haydar Baş'a Göre İdeal İnsan ve İdeal İnsanın Topluma Yansıması" (1999).

- Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, "Prof. Dr. Haydar Baş ve Tasavvuf", (1993).

- Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, "Prof. Dr. Haydar Baş'ın Tasavvufi Görüşleri", (1997).

Sayın Baş'ın belki de tüm dünyaya mâl olmuş en önemli tezi ise, kapitalizmin kuralları altında ezilen halkların tek kurtuluşu olarak gösterilen Milli Ekonomi Modeli (MEM)'dir. Bu model, tüketime dayalı ilk ve tek analiz olmasının yanında; sürekli büyümeyi sağlaması, adil gelir dağılımını temin etmesi ve işsizliği ortadan kaldırması ile de dünyada ilklere imza atan bir ekonomi modelidir. İlki İstanbul'da olmak üzere, Azerbaycan'da, Almanya'da ve dört kez de Bursa'da gerçekleştirilen dokuz uluslararası ekonomi kongresiyle bu tez dünyaya tanıtıldı.

Milli Ekonomi Modeli ve Sosyal Devlet-Milli Devlet Kongreleri:

- Birinci Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 26-27 Kasım 2005, Lütfi Kırdar Kongre Sarayı ve Cevahir Otel Oditoryum'unda...

- İkinci Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 25-26 Mart 2006, Bakü, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi'nde...

- Üçüncü Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 30-31 Mart 2007, Almanya'nın Heidelberg şehrinde...

- Dördüncü Uluslararası Sosyal Devlet-Milli Devlet Kongresi, 19-20 Nisan 2008, Bursa Ovaakça Belediyesi Kongre Salonu'nda...

- Beşinci Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 18 Ekim 2008, Bursa Ovaakça Belediyesi Kongre Salonu'nda...

- Altıncı Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi (Türkiye’de ve Dünyada Ekonomik Buhran ve Çıkış Yolları), 08 Şubat 2009, Bursa Ovaakça Belediyesi Kongre Salonu’nda...

- Yedinci Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 24 Ocak 2010, Bursa Ovaakça Belediyesi Kongre Salonu’nda...

- Sekizinci Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 3 Kasım 2013, Kıbrıs Lefkoşa’da...

- Dokuzuncu Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 25 Mart 2015, İstanbul Grand Cevahir Kongre Mekezi’nde...

Yapılan bu uluslararası kongrelerde yerli ve yabancı 400’ü aşkın bilim adamı Milli Ekonomi Modeli ve Sosyal Devlet-Milli Devlet tezleri hakkında tebliğler sundu ve ABD’de Mortgage kriziyle başlayan küresel kriz döneminde 100’ü aşkın ülke Milli Ekonomi Modeli’nin çözüm projelerinden istifade etti. Bu kongreleri takip eden yüzlerce ekonomist, Milli Ekonomi Model’ini, kapitalizmin sona erdiği günümüzde tek kurtuluş yolu olarak ilan etti. Tezin mimarı Sayın Baş, Azerbaycan’da yapılan kongrede tüm katılımcı ilim adamlarının oyu ile Nobel’e de aday gösterildi.

Milli Ekonomi Modeli, kapitalizm ve sosyalizmin yanında üçüncü büyük tez olarak iktisat literatürüne geçti. Model, aşağıda adlarını verdiğimiz 11 uluslararası internet sitesinde dünyada geçerli iktisat modelleri arasında yer aldı:

1- All Experts//en.allex perts.com. (The New York Times’ın sahip olduğu site).

2- //lap.eu/economic_system AEuropen Direct Navigation website

3- //en.wikipedia.org (Dünyanın en büyük ansiklopedisi).

4- //yawiki.org yawikitionary.com web dictionary

5- //en.wikivisual.com

6- //www.avoo.com

7- //www.halfvalue.com

8- //1bx.com/en/economic system

9- www.Gourt.com (gourt the home off all knowledge), İngiltere merkezli

10- www.kerala.com (Hindistan merkezli)

11- www.knowledgehunter.info

Prof. Dr. Haydar Baş, yurt dışındaki araştırma ve düşünce kuruluşları tarafından 30’un üzerinde ödüle layık görülmüştür. Verilen uluslararası ödüllerden bazıları şunlardır:

1- Dünya Barışına, İnsan Haklarına ve Ekonomiye katkılarından ötürü verilen Saygın Liderlik Ödülü.

2- İnsan haklarına yapmış olduğu hizmetlerden dolayı verilen Şeref Sertifikası. Bu sertifika Uluslararası Biyografi Merkezi tarafından verilmiştir.

3- 1994 Zirvede Kim Kimdir Ödülü. Bu sertifika Amerikan Biyografi Enstitüsü tarafından yılda bir kere, belli sahada hizmet veren sadece bir bilim adamına verilmektedir.

4- Modern ekonomik görüşe hizmetlerinden dolayı verilen Uluslararası Liyakat Topluluğu Sertifikası. Bu ödül Uluslararası Biyografi Merkezi'nce verilmiştir.

5- İletişim endüstrisine katkılarından dolayı verilen Saygın Liderlik Ödülü. Amerikan Biyografi Enstitüsü tarafından layık görülmüştür.

6- Uluslararası Araştırmacı Üyelik Ödülü. Amerikan Biyografi Enstitüsü tarafından verilen bu ödül; yapmış olduğu bilimsel araştırmalar ve modern ekonomik görüşe olan hizmetleri nedeniyle Enstitünün Araştırmacı Üyesi olduğunu belgelemektedir.

7- Uluslararası Liyakat Topluluğu Excellantia (Mükemmel Şahsiyet) Ödülü. Bu ödül buldukları ülkelerde Uluslararası Biyografi Merkezi'ni yaşamları, şahsiyetleri ve sosyal ilişkileri ile temsil eden bilim adamlarına verilmektedir.

Fikir ve tezlerindeki bilimsel tutarlılığı ve isabeti, tarihi süreç içerisinde her zaman müşahade edilen Sayın Baş'ın, Türkiye ve dünyadaki gelişmelerle alakalı bazı önemli çıkışları şunlardır:

Prof. Dr. Haydar Baş, "Milli Birlik ve Beraberliğin Temel Unsurları" isimli konferanslar dizisiyle Türkiye'de ve Avrupa'da milli birlik ve beraberliğin önemini anlatmıştır.

Türkiye'nin AB üyeliğinin çokça gündem edildiği 1980'li yıllarda akademik çevrelerin ve iş dünyasının kesin gözüyle baktığı üyeliğimiz ile ilgili olarak, yalnızca Sayın Baş farklı bir yorumda bulunmuştur. 1986 yılında Berlin'de, "Avrupa Topluluğu bizi aralarına kabul etmeyecektir" tezini savunmuştur. 90'lı yılların başında ülkemizdeki politikacılar ve aydınlar, Gümrük Birliği'ne girişimizi bir zafer olarak gösterirken; Prof. Dr. Haydar Baş, "AB'ye girmeden, Gümrük Birliği'ne dâhil olmak Türkiye'nin aleyhinedir" demiştir.

Her yıl katlanarak artan oranlarda dış ticaret açığı veren ülkemiz, Gümrük Birliği'nden dolayı milyarlarca dolar zarar etmiştir. Özellikle

2000 yılından sonra kronikleşen ekonomik kriz ve enflasyon ortamından çıkışı IMF ve Dünya Bankası'nın talimatları ve kredileri ile aşma çabasındaki siyasî iradeye tek yanıt da Prof. Dr. Haydar Baş'tan gelmiştir: "Mevcut ekonomi politikalarıyla enflasyonun düşmesi mümkün değildir. Bu gidişatla Türkiye'yi batıracaklar. Türk coğrafyasını pazarlık konusu haline getirecekler."

Ülkemizin siyasî ve iktisadî talepler doğrultusunda bugün taşındığı nokta Prof. Dr. Haydar Baş'ın tespitleriyle aynı istikamettedir. Amerika'nın 1991 yılındaki Irak çıkarmasında, o tarihte, "Bu çıkarma her ne kadar Irak'a yapılıyorsa da nihai hedef Türkiye'yi parçalamaya yöneliktir" şeklinde ikazda bulunmuştur. Bugün hayata geçirilen ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi'nden maksat da budur. İslam coğrafyasını ele geçirmek, Türkiye coğrafyasını parçalamaktır.

Son dönemde, özellikle ülkemizin siyasî, kültürel ve stratejik kuşatma altına alınması, ekonomik kriz ve çıkış yolları üzerine eserler veren Prof. Dr. Haydar Baş'ın basılmış ve basılmakta olan eserleri şunlardır:

- 1- Milli Ekonomi Modeli ve Kalkınma Projeleri
- 2- Sosyal Devlet-Milli Devlet
- 3- Dinî ve Millî Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler
- 4- Niçin Türkiye?
- 5- Hikmetin Sırları
- 6- Yaşayan Kur'an: Sünnet
- 7- Din Tahripçilerine Kur'an-ı Kerim'in Cevabı
- 8- Veda Hutbesi'nde İnsan Hakları
- 9- İslam'da Zikir
- 10- Âlemlere Rahmet Hz. Muhammed-I
- 11- Âlemlere Rahmet Hz. Muhammed-II
- 12- Makâlât
- 13- Mektûbât
- 14- İslam ve Mevlana
- 15- İslam'da Tevhid
- 16- İman ve İnsan
- 17- İslam'da Kadın Hakları
- 18- Dua ve Evrad
- 19- Haccın Hikmetleri
- 20- İnsan-ı Kâmil ve Nefs Mertebeleri

- 21- Hıristiyanlık ve Yahudilik
- 22- Birliğe Doğru
- 23- Veda Hutbesi ve Evrensel Beyanname
- 24- Nefs Terbiyesi
- 25- Varoluşun Gayesi: Zikrullah
- 26- Dar Bölge Yaygın Kalkınma Modeli
- 27- Âlemlere Rahmet Hz. Muhammed (Genişletilmiş Yeni Baskı İki Cilt)
- 28- İmam Ali
- 29- Hz. Fâtıma
- 30- İmam Hasan
- 31- İmam Hüseyin
- 32- İmam Câfer-i Sâdık
- 33- İmam Zeynelâbidin
- 34- İmam Rıza
- 35- İmam Muhammed Bâkır
- 36- Tevhid'in Merkezi Ehl-i Beyt
- 37- Hac
- 38- Kapitalizmin Tarihe Gömülüğü: Rusya Devlet Duma'sında Milli Ekonomi Modeli Sunumu
- 39- Tüm Gayretimiz Birlik ve Kardeşlik İçin
- 40- İmam Takî
- 41- İmam Hâdî
- 42- İmam Hasan el-Askerî ve İmam Mehdî
- 43- Dua ve Zikir
- 44- Kur'an ve Sünnet Işığında Büyük İslam İlmihali
- 45- Hoş Geldin Atatürk
- 46- Hz. Zeyneb ve Hz. Mâsume

Prof. Dr. Haydar Baş'ın sunduğu en büyük hizmetlerden birisi de yazmış olduğu 10 ciltlik Ehl-i Beyt Külliyyatı ile bu çerçevede yapılan Ehl-i Beyt Sempozyumlarıdır. Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında küresel oyuncuların Şii-Sünni, Alevi-Sünni çatışması çıkartmak istediği bir dönemde düzenlenen bu "Birlik İçin Ehl-i Beyt sempozyumları" bütün küresel kirli oyunları bozmuştur.

Yapılan Ehl-i Beyt Sempozyumları şunlardır:

1- Uluslararası Ehl-i Beyt Sempozyumu, 22-23 Ekim 2011 Cumartesi-Pazar günü, Bursa Merinos Kongre Merkezi Orhangazi salonunda

gerçekleştirildi.

2- İman ve Aşk Ocağı Ehl-i Beyt Gecesi, 25 Mart 2012 Pazar gecesi, İstanbul Üsküdar Bağlarbaşı Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

3- Birlik ve Beraberliğimiz İçin Ehl-i Beyt Sempozyumu, 13 Mayıs 2012 Pazar günü, İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde yapıldı.

4- Birlik ve Beraberliğimiz İçin Ehl-i Beyt Sempozyumu, 24 Haziran 2012 Pazar günü, Nevşehir Hacı Betaş Veli Kongre Merkezi'nde yapıldı.

5- Tevhidin Merkezi Ehl-i Beyt Sempozyumu, 25 Kasım 2012 Pazar günü, Almanya'nın Berlin kentinde yapıldı.

6- Tevhidin Merkezi Ehl-i Beyt Sempozyumu, 9 Aralık 2012 Pazar günü, Antalya Elmalı Tekkeköy Abdal Musa Kültür Merkezi'nde yapıldı.

7- Uluslararası Ehl-i Beyt Sempozyumu 5-6 Ekim 2013 Cumartesi/ Pazar günü, Bursa BUTTİM Kültür Merkezi'nde yapıldı.

8- Tevhidin Merkezi Ehl-i Beyt Sempozyumu, 17 Nisan 2016 Pazar Günü İstanbul Grand Cevahir Kongre Merkezi'nde yapıldı.

Ayrıca "Hoş Geldin Atatürk" kitabının yazarı Prof. Dr. Haydar Baş'ın himayesinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün anıldığı Atatürk Vatandır Sempozyumları gerçekleştirildi.

Sempozyumlar sırasıyla şöyledir:

1- 31 Ağustos 2017, Trabzon, Hilton.

2- 24 Eylül 2017, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Litai Otel.

3- 1 Ekim 2017, İstanbul, Grand Cevahir Kongre Merkezi.

4- 8 Ekim 2017, Bursa, BUTTİM Kongre Salonu.

5- 15 Ekim 2017, Kahramanmaraş, Ramada Otel.

6- 5 Kasım 2017, Elazığ, Akgün Otel.

ÖNSÖZ	19
GİRİŞ	23
1. KISIM / MİLLİ EKONOMİ MODELİ	
1. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN TEMEL FELSEFESİ	
1- Milli Ekonomi Modeli Nedir?.....	49
2- Milli Ekonomi Modeli'nde İnsan.....	56
3- Bireyin ve Toplumun Çıkarlarının Birleştirilmesi.....	61
2. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN KAYNAKLARA TEMEL BAKIŞ AÇISI	
1- Milli Ekonomi Modeli'nde Kaynak.....	69
2- Kaynakların Değerlendirilmesinde İnsan.....	73
3- Sınırsız Kaynaklar ve Nüfus Artışı.....	74
3. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE PARA VE EMİSYON	
1- Para Nedir?.....	81
2- Paranın Temel Özellikleri	83
A- Tahrik Unsuru Olması	83
B- Emegın ve Üretimin Karşılığı Olması	84
C- Mübadele Aracı Olması	85
D- Paranın Tasarruf Özelliğı	87
3- Yeni Para Denklemi.....	89
4- Emisyon	93
5- Milli Para	98
4. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE MİKRO ANALİZ	
1- Talep	103
2- Arz ve Denge	112
3- Değer ve Fiyat.....	117
4- Verimlilik.....	121
5- İş Gücü (Emek)	126
A- Emek Talebi	130
B- Emek Arzı.....	134
5. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE MAKRO ANALİZ	
1- Tüketim.....	139
2- Üretim	148
3- GSMH	160

6. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN BAZI TEMEL PROBLEMLERE YAKLAŞIMI	
1- Enflasyon	167
A- Talep Enflasyonu	167
B- Maliyet Enflasyonu.....	172
2- Deflasyon.....	175
3- Faiz	185
4- Gelir Dağılımında Dengesizlik	197
A- Gelir Dağılımını Bozan Faktörler.....	199
B- Milli Ekonomi Modeli'nde Gelir Dağılımı.....	200
7. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE EKONOMİ POLİTİKALARI	
1- Devletin Ekonomideki Rolü	205
2- Sosyal Devlet Politikası	211
3- Maliye Politikası (Vergi Politikası)	214
4- Para Politikası ve Senyoraj Geliri.....	221
A- Senyoraj	227
B- Milli Ekonomi Modeli'nde Senyoraj	239
5- Kur Politikası	241
6- Dış Ticaret.....	247
8. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN KAYNAKLARINA TÜRKİYE ÖRNEĞİNDE GENEL BİR BAKIŞ	
1- Tarım	255
A- Milli Ekonomi Modeli'nde Tarım	259
2- Hayvancılık	262
3- Denizcilik	265
4- Ormancılık	267
5- Madencilik.....	269
A- Milli Maden Politikası İzlenmeli	271
a- Madenlerle İlgili Kanunlar	273
B- Türkiye'de Altın Madeni	275
C- Türkiye'de Petrol Madeni	279
a- Ülkemizde Faaliyet Gösteren Bazı Petrol Firmaları.....	281
D- Türkiye'de Bor Madeni.....	282
E- Kaya Gazı	286
F- Toryum	286
G- Bilinen Madenlerimizin İsimleri	287
6- Enerji	291
A- Güneş Enerjisi	291
B- Nükleer Enerji	292
C- Rüzgar Enerjisi.....	293
D- Jeotermal Enerji.....	294
E- Biomas Enerji.....	295
F- Akıntı Enerjisi.....	296

G- Dalga Enerjisi	296
H- Yakıt Hücreleri.....	297
9. BÖLÜM: MİLLİ EKONOMİ MODELİNİN DİĞER EKONOMİ GÖRÜŞLERİ İLE MUKAYESESİ.....	301
2. KISIM / ULUSLARARASI KONGRELERDE SUNULAN TEBLİĞLERDEN KESİTLER.....	311
3. KISIM / RUS PARLAMENTOSU DUMA'DA TARİHİ TOPLANTI.....	412
Tarihi Konuşma İle İlgili Rus Siyaset ve Bilim Adamlarının Tespitleri.....	413
Putin Milli Ekonomi Modeli'ni Uygulayacak	414
Jirinovski: Ne Mutlu Türküm Diyene!	415
Rusya, Prof. Baş'tan Proje İstiyor	416
Model Geleceğe Işık Tutuyor	417
Prof. Dr. Baş'ın Tezi, Dünya İçin Barış Tezidir	418
ABD Başkanı Bile, Baş'tan Proje Aldı.....	419
Duma'da Yapılan Konuşmanın Tam Metni	421
4. KISIM / SOSYAL DEVLET MİLLİ DEVLET	
1. BÖLÜM: SOSYAL DEVLET MİLLİ DEVLET	
1- Sosyal Devlet Milli Devlet	445
A- Milli Devletin Önemi	451
2- Milli Devlet ve Etnik Çeşitlilik	457
3- Milli Devlet ve Globalleşme.....	460
A- Globalleşme Nedir?	460
B- ABD Doları'nın Serüveni	468
C- GATT Senetleri.....	470
D- Globalleşmenin Kuralları.....	474
a- Ekonomi Sahasında	474
b- Siyaset ve Hukuk Sahasında	475
c- Kültürel ve Sosyal Sahada	475
E- Globalleşmenin Felsefesi	477
F- Sömürgecilik	480
4- Sosyal Devlet Milli Devlet Tehdit Altında	488
A- Borçlandırma Yöntemi.....	489
a- Osmanlı İmparatorluğu	490
b- Endonezya.....	495
c- Ekvador.....	497
d- Panama	498
e- Venezuela	500

f- Guatemala.....	502
g- Suudi Arabistan	503
h- Irak	505
B- Finansal Krizler Yöntemi	506
a- 1997 Asya Krizi	508
b- 1992-93 Avrupa Döviz Krizi (EMR)	510
c- Latin Amerika Krizleri ve 1994 Meksika Krizi	511
C- Sivil Toplum Kuruluşları ve Sözde Demokrasi Projesi Yöntemi	513
D- Haksız Askeri Müdahaleler Yöntemi.....	516
5- Milli Devlet ve Avrupa Birliği (AB)	519
A- Milli Devlet'in AB'ye Bakışı.....	519
a- Siyasi ve Kültürel İçerikli Deliller	520
b- Ekonomi ile İlgili Deliller	525
c- AB'nin 'Ne Olduğu'na Dair Diğer Temel Tespitler	529
B- AB, Neden Türkiye'yi İçine Almak İstemiyor?	534
C- Nasıl Bir Birliktelik?	537
2. BÖLÜM: SOSYAL DEVLET OLARAK MİLLİ DEVLET	
1- Sosyal Devlet Olarak Milli Devlet.....	541
A- Sosyal Güvenlik	543
B- Sosyal Hizmetler.....	550
a- Eğitim Hizmetleri.....	550
b- Kültür Hizmetleri	550
c- Din Hizmetleri.....	551
d- Spor Hizmetleri	551
C- Sosyal Yardımlar	552
3. BÖLÜM: İNSAN ve DEVLET	
1- Tarih Boyunca Devlet Anlayışları	557
A- Kapitalizm'de Devlet	560
B- Marksizm'de Devlet.....	569
C- Milli Devlet'in Temel Karakteristikleri	571
2- İnsan Meselesine Bakış	579
A- Tarihten Günümüze İnsan Hakları	580
B- Beyannamelerde Kalan İnsan Hakları ve Milli Devlette Korunan Değerler	589
a- Beyannamelerde Kalan İnsan Hakları	589
b- Milli Devlette Korunan Değerler.....	594
- Emniyetler.....	594
- Özgürlükler.....	598
- Sosyal ve İktisadi Haklar	599
C- Kapitalizmde İnsan: Homo Economicus	600
D- Komünist Anlayışta İnsan	602
E- Milli Devlette İnsan.....	606
F- Milli Devlette Eğitim	609

a- Eğitim ve Öğretim Kurumları	613
b- Aile	614
c- Asker Ocağı	614
d- Toplum	615
4. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET ve KADIN	
Milli Devlet ve Kadın	619
1- Kapitalist Sistemde Kadın ve Hakları	623
2- Komünizm'de Kadın ve Aile	630
3- Milli Devlet Anlayışında Kadın ve Hakları	633
A- Kadın ve Aile.....	633
B- Kadın ve Hürriyet	638
C- Kadın ve Çalışma Hayatı	640
5. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET ve ÇALIŞMA HAYATI	
Milli Devlet ve Çalışma Hayatı	645
- İşçi Hakları	645
6. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET'TE EKONOMİ ve MALİYE POLİTİKALARI	
1- Milli Devlet'te Ekonomiye Genel Bir Bakış	659
2- Milli Devlet'te Maliye Politikası: Vergisiz Türkiye	665
A- Liberal Anlayışta Vergi Sistemi	665
B- Milli Devlet Olarak Vergisiz Türkiye	670
3- Milli Devlet'te Yeni Para Tarifi.....	673
A- Tahrik unsuru olması.....	673
B- Emek ve Üretimin Karşılığı Olması.....	674
C- Değişim Aracı Olması	675
D- Tasarruf Özelliği	676
4- Milli Devlet'te Senyoraj Hakkı ve Emisyon	678
5- Milli Devlet'te Dış Ticaret Anlayışı ve Kur Politikası.....	682
6- Milli Devlet'te Tam İstihdamın Sağlanması	686
7- Enflasyon ve Deflasyon	688
8- Milli Devlet Faizi Reddeder.....	691
7. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET'TE ADİL GELİR DAĞILIMI	
1- Adil Gelir Dağılımına Genel Bir Bakış	695
A- Kapitalizm'de Gelir Dağılımı	696
B- Milli Devlet'te Adil Gelir Dağılımı	698
a- Sosyal Devlet Yaklaşımı.....	698
b- Faizsiz Ekonomi	699
c- Adil Vergi	700
d- Tam İstihdam.....	700
e- Millete Ait Kaynaklar	701
f- Maliyetsiz Kredi	701

8. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET ve EKONOMİYE MÜDAHALE

1- Kapitalizm Sürecinde Devlet.....	705
A- Kapitalizm'de Devletin Ekonomideki Yeri	705
B- Kapitalist Anlayışta Devlet'in Ekonomiyeye Müdahalesi	709
2- Milli Devlet'in Ekonomideki Rolü	710

9. BÖLÜM: VATANDAŞLIK MAAŞI PROJESİ

Vatandaşlık Maaşı Projesi	719
---------------------------------	-----

10. BÖLÜM: MİLLİ GÜVENLİK ve DIŞ POLİTİKA

1- Türkiye ve İç Güvenlik.....	729
2- Milli Devlet'te Ordu.....	733
3- Küreselleşme Süreci ve Dış Politika	740
A- Kapitalist Sistemlerde Dış Politika	740
B- Sosyalizm'de Dış Politika	744
C- Büyük Ortadoğu Projesi (BOP)	745
a- Modern Sömürgeciliğin Arka Planı	745
b- Küresel Sömürü Projesi Olarak BOP	746
c- Gulf Stream ve BOP	748
4- Milli Devlet'te Dış Politika	752
A- Milli Devlet ve Dış Politika	752
a- Bağımsızlık.....	752
b- Milli Menfaatler	753
c- Barış.....	754
d- Karşılıklı Çıkar	754
B- Türkiye ve Dış Politika.....	755

11. BÖLÜM: BİR HUKUK DEVLETİ OLARAK MİLLİ DEVLET

1- Kapitalist Sistemlerde Hukuk.....	761
A- Çifte Standart	763
B- Adil İnsan Olmayışı	766
C- Niyet Problemi	767
2- Milli Devlet'te Hukuk.....	772
A- Milli Devletin Vatandaşları İle Hukuku	773
a- Güvenli Yaşam Hakkı	773
b- Sosyal Haklar	774
c- Özgürlük Hakkı.....	775
B- Milli Devletin Yabancılarla Olan Hukuku	775
C- Vatandaşların Kendi Arasındaki Hukuk.....	776
D- Devletler Arası Hukuk	778
3- Günümüz Türkiye'sinde Hukuk Uygulamaları	780

12. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET'TE SAĞLIK, BARINMA ve GIDA POLİTİKALARI	
1- Milli Devlet ve Sağlık	787
A- Dünyadaki Sağlık Uygulamaları	787
B- Milli Devlet'te Sağlık	791
a- Koruma Amaçlı Tedbirler	791
b- Kontrol ve İyileştirme	792
c- Tedavi Sistemi	793
2- Milli Devlet'te Barınma ve Gıda	795
13. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET'TE TARIM ve HAYVANCILIK	
1- Tarım ve Hayvancılığa Genel Bakış	801
2- Milli Devlet'te Tarım	810
A- Tahditlerin Kaldırılması	811
B- Toprak Reformu	812
C- Fiyatların Belirlenmesi	813
D- Tarım Sanayii	815
E- Tohumculuk	816
F- Ekolojik Tarım	816
G- Tarım Girdileri	817
H- Sigorta Sistemi	817
I- Bilgilendirme ve Eğitim	817
3- Milli Devlet'te Hayvancılık	819
A- Sıfır Faizli Kredi	822
B- Yem Desteği	822
C- Yüksek Fiyat Alım Garantisi	823
D- Damızlık Desteği	823
E- Tedavi Önlemleri	823
F- Depolama	824
G- Gümrük Vergileri	824
14. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET'TE ÇEVRE PROBLEMLERİ ve AR-GE	
1- Milli Devlet'te Çevre Problemleri	829
2- Milli Devlet'te AR-GE	833
15. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET'TE MADENCİLİK, ENERJİ KAYNAKLARI ve YATIRIMLAR	
1- Milli Devlet'te Madencilik	837
2- Milli Devlet'te Yatırımlar ve Enerji	850
16. BÖLÜM: MİLLİ DEVLET ve KÜRESELLEŞME MESELESİNE MUKAYESELİ BİR YAKLAŞIM	857
BELGELER	877
KAYNAKÇA	885

ÖNSÖZ

Felsefe, sosyoloji, tarih, din felsefesi, insan hakları ve ekonomi gibi çok değişik alanlarda 50'yi aşkın eseri, 1500 yayınlanmış makalesi bulunan bir kişi olarak özellikle Milli Ekonomi Modeli eseri 30 yıllık bir sancının doğum ürünüdür. Bu eserin fikir ve gönül dünyamda ayrı bir yeri vardır.

Diğer sahalarda araştırma yapmak, literatür taramak, eser ortaya koymak kısmen kolaydır.

Dünya insanlığına dayatılan Kapitalizmi, sistemin içinde kalarak eleştirmek size Nobel ödülü bile kazandırabilir. -Mikro Krediler fikrini ortaya atan Bangladeşli Muhammed Yunus gibi- Fakat Kapitalizmin dışına çıkararak eleştirmek, oluşmuş veya oluşturulmuş önyargıları kırmak, özgün bir eser ortaya koymak imkânsız gibidir. Bu mânâda istifade edeceğiniz yazılmış hazır bir literatür de bulamazsınız.

Beni yakından tanıyanlar çok iyi bilirler ki, ben bir eseri veya bir konuyu önce gönül dünyamda bütün boyutlarını hissedene kadar kutsal bir yük gibi taşıyım. Bu arada mevcut uygulanan sistemin bütün ekollerini ve dünyadaki neticelerini önüme koyarım.

Dünya insanının içine çekildiği, düşürüldüğü işsizlik, sefalet, yoksulluk durumunun insan onurunu nasıl yok ettiğini; yeraltı kaynakları en zengin devletlerin halklarının çektiği sefaleti, Kapitalizmin mimarisini oluşturanların finansı nasıl kontrol ettiklerini, doyumsuz ihtiraslarını tatmin etmek için savaşlar çıkararak ülkeleri bölüp parçalayarak nasıl yeraltı kaynaklarını talan ettiklerini, her girdikleri yeri yakarak, yıkarak, öldürerek nasıl kan gölüne çevirdiklerini ve bütün bunları yaparken hangi enstrümanları kullandıklarını, finansı kontrol ettikten sonra bütün insanlığın emek ve üretimini nasıl ele geçirdiklerini araştırıp izlerken adeta olayları yaşar gibi hissederim.

Bende oluşturduğu gönül ağrısı fikir sancısına dönüşür. Rabbime

sığınarak ve yardım dileyerek insanlığı, içinde bulunduğu bütün bu olumsuz tablolardan nasıl kurtaracağım düşüncesi, çözümü de beraberinde getirir.

İşte 30 yıl sancı çekerek 2005 yılında doğumunu gerçekleştirdiğim Milli Ekonomi Modeli eserim bu şekilde dünyaya gelmiştir.

Milli Ekonomi Modeli (MEM) bugüne kadar yapılan 9 uluslararası kongreyle dünya gündemine taşınmıştır. Bugüne kadar kongrelere yaklaşık 50 ülkeden toplam 500'e yakın ilim adamı katılmış ve tebliğler sunmuştur. Kongreye katılan her bir akademisyen kendi ihtisas alanı ile ilgili MEM'deki konuyu ele almış, temellendirmiş ve matematiğini geliştirmiştir.

Sunulan tebliğleri ve Milli Ekonomi Modeli'nin 2005'ten bugüne kadar dünya ekonomisine yaptığı katkıları okuduktan sonra tezimizin dünyanın ve ülkemizin içinde bulunduğu temel problemlerin çözümünde yegâne kurtuluş reçetesi olduğu gerçeği net bir şekilde kavranmış olur.

2005 yılında ilk olarak Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi İktisat Fakültesi yayınları bünyesinde basılan tezimiz, aynı yıl Türkiye'de de yayınlanmıştır. Aradan geçen 13 yıl içinde tezimiz tüm dünyanın gündemine girmiş, özellikle BRICS ülkeleri (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti) başta olmak üzere toplamda yaklaşık 4 milyar insana tekabül eden ülkeler Milli Ekonomi Modeli'ni uygulama yoluna gitmiştir.

Bu bağlamda BRICS İş Geliştirme Başkan Yardımcısı Vladimir Gorbonovsky, 9. Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi'ne bizzat katılmış ve şu açıklamayı yapmıştır: “Bir şeylerin yanlış gittiğini biliyorduk, görüyorduk ama yanlışın karşısına neyi koyacaktık? Bu noktada dünya insanlığına sunacağımız sistemli bir düşüncemiz yoktu. ABD'nin temsil ettiği emperyalist kapitalizm ile nasıl savaştığımız? Doğrusunu söylemek gerekiyorsa dünya bunu tam manasıyla bilmiyordu. ABD gücünü kapitalizmden, kapitalizm de gücünü parasından alıyor ve haksız kazanç elde ediyordu. Haksız kazancı ortadan kaldıracak, sömürü aracı olmayacak bir para tanımına tüm dünyanın ihtiyacı vardı. BRICS ülkeleri olarak bizim

şansımız, 2005’te Milli Ekonomi Modeli ve banisi Prof. Dr. Haydar Baş ile tanışmış olmamızdır.”

BRICS ülkelerinin kalkınma ve geleceğinin Milli Ekonomi Modeli’nde olduğunu vurgulayan Gorbonovsky, Milli Paralarla Ticaret projemizin BRICS ülkeleri için adeta bir kurtuluş modeli olduğunu da ifade etmiştir.

27 Şubat 2013’te Rus Parlamentosu Duma’da yapılan toplantı tam anlamıyla tarihî bir toplantıdır. Tarihinde ikinci kez yabancı konuk ağırlayan Rus Duma’sı, Çin Devlet Başkanı’nın ardından bendenizi ağırlamış ve toplam 5 saatlik Milli Ekonomi Modeli sunumumuzu ayakta alkışlamıştır.

2005 yılında yayınlanan Milli Ekonomi Modeli, 2007 yılında yayınlanan ve Milli Ekonomi Modeli’nin uygulama projelerini ihtiva eden Sosyal Devlet- Milli Devlet eserlerimiz yurt içi ve yurtdışından oldukça yoğun bir ilgiye muhatap oldu. Ayrıca yapılan Uluslar arası kongrelerde yapılan sunumların yer aldığı kitapçıklar da ilgiyle takip edildi.

Bugün, hem ülkemizde hem de dünyada yaşanan ekonomik problemler ve tezimize dönük bu yoğun ilgi, Milli Ekonomi Modeli, Sosyal Devlet - Milli Devlet eserleri ve kongrelerde sunulan tebliğlerden belli bölümleri bir araya getirme ihtiyacını husule getirmiştir.

Bu bağlamda oluşturulan bu özgün eser, ekonomi, siyaset ve sosyoloji alanlarında bir başucu eser olma özelliğini taşımaktadır.

Antitez değil, tez olan Milli Ekonomi Modeli, sadece ülkemiz için değil, tüm dünyanın Kapitalizm sömürsü altında ezilen halkları için tek kurtuluş yolu olma özelliği taşımaktadır.

Milli Ekonomi Modeli; Ulus- Millî devletlerin kültürünü, medeniyetini, dünyanın zenginliği olan farklılıklarını yok eden Globalizmin aksine, bütün bu değerleri muhafaza ederek, ekonomik bağımsızlıklarını kazandıran sistemin adıdır.

Prof. Dr. Haydar BAŞ
Şubat 2018- Akçaabat/ Trabzon

GİRİŞ

Yeryüzünü yaşanmaz hale getiren Kapitalizme ve uygulamalarına baktığımızda krizlerden beslendiğini görürüz. Her krizle birlikte oluşan yeni düşünce akımları, ekonomik ekollerin oluşumunu sağlamıştır. Adeta Kapitalizm, her krizle yamayan kırk yamalı bohça gibidir.

Bütün insanlık 250 yıldır dünyada uygulanan Kapitalizmden çektiğini hiçbir şeyden çekmemiştir.

Kapitalizmin kaynaklara getirdiği 'kaynaklar sınırlı ihtiyaçlar sınırsız' yanlış tanımı, savaşların davetçisi olmuş, savaştan beslenen ekonomi anlayışını insanlığa dayatmıştır. Devletler işgal edilmiş, insanlar öldürülmüş, ülkeler parçalanmış ve yer altı kaynakları ele geçirilerek talan edilmiştir.

İşsizliği 'eksik istihdam' anlayışı ile normal bir netice olarak görmüş, emeğin açlık seviyesinin altında satın alınmasını sağlayarak sefaletin önünü açmıştır. Yatırımların, daha ucuz emeğin olduğu yerlere kaçmasını engelleyememiş ve insanlığın işsiz kalmasına neden olmuştur. Bu koşullar altında işi olan kişinin yaşam kalitesinin çok düşük olduğu da kaçınılmaz bir neticedir.

Kapitalizmin ‘değer saklama aracı’ olarak paraya getirdiği tanım emek ve üretimin maliyetini artırmış, üreticinin asıl pazarını oluşturan tüketici kesimini ise borçlandırmıştır. Yatırımların reel sektörün dışına kaçmasına, dolayısı ile istihdam açığının ortaya çıkmasına da neden olmuştur.

Kapitalizmin ‘her arz, gizli bir el tarafından kendi talebini yaratır’ ifadesinin matematiğine inildiğinde ne tür bir aldatmaca olduğu görülür. Kapitalizmin en temel varsayımlarından olan bu ifade, devlet, şirket ve bireylerin paraya olan taleplerini, borçlanmadan elde etmelerinin mümkün olamayacağını ifadesi olarak karşımıza çıkar.

Kapitalizmin tanımladığı insan (Homo Economicus) kendinden başka hiç kimseyi düşünmeyen bencil bir varlıktır. O, kendi varlığını, konforunu korumak ve hedefine ulaşmak için her vasıtayı mübah gören, gerekiyorsa kan döken, sömüren, yalan söyleyen, spekülatif işlemlerle insanları kandırandır. Her şeyi kendi menfaati için yaptığını zanneden insan, günün sonunda farkında olmadan kapitalizmin sadık hizmetçisi olarak kendini bulur.

Bu insanın ortaya çıkmasına zemin hazırlayan ekonomi sisteminin çevreye saygılı, az karbon kullanan, savaşın tırmanmasını durduran; azınlığın çıkarlarına değil, ortak çıkarlara öncelik veren; ekonominin meyvelerini daha adil dağıtan olmasını beklemek beyhûdedir.

Kapitalizmde ekonomik ve finansal çıkarların hizmetkârı olarak görevi tanımlanmış devlet anlayışıyla, sosyal devlet görevini hakkıyla yerine getirmek mümkün olamamıştır. Her bireyin, hane halkının onurlu bir yaşam sürmesini sağlayacak sosyal devletin Kapitalizmin bu matematiğinden çıkması mümkün görünmemektedir.

Kapitalizmin uygulamalarının bir neticesi olarak arkada bıraktığı milyonlarca işsiz, aç, yoksul, fakir, açlıktan ölen, geçim sıkıntısından intihar eden, kendi kaderlerine terk edilmiş insan yığınlarına bakarak insanın ‘çok şey mi istediler’ diye haykırısı geliyor. Oysa biz Allah’ın sonsuz nimetlerle donattığı ve kulunun rızıkına kefil

olduğu bu dünyada, kimseye muhtaç olmayacak kadar aş ve iş istedik. İnsan olarak en doğal hakkımız olan onurlu yaşam hakkı, aslında her sosyal devletin anayasal güvencesi altında olmalıdır. Kapitalizm bunu başaramamıştır daha da önemlisi böyle bir derdi de olmamıştır.

Bugün dünyanın içinden çıkamadığı, çözemediği sorunların başında; işsizlik, enflasyon, iç-dış borçlar, yoksulluk, gelir dağılımındaki adaletsizlik, küreselleşmenin zararları, gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ve geri kalmış ülkeler arasındaki makasın giderek açılması gelmektedir. Yapılan ampirik (deneysel) çalışmalar sonucunda, elimizde bulunan ekonomik dünya verileri analiz edildiğinde, sorunların kaynağının kapitalizm olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. Bu veriler aynı zamanda Kapitalizmin çözüm noktasında yetersizliğini ve başarısızlığını da ispat etmektedir.

Dünyada çıkan bütün küresel krizler, uygulanan ekonomi modellerinin kaçınılmaz bir neticesidir. Krizlerin doğurduğu her türlü faturayı, bireyler, hane halkları, emek ve üretim ortaya koyan reel sektör şirketleri ödemek zorunda kalmıştır.

Her küresel krizden sonra insanlık biraz daha fakirleşmiş, şirketler iflas etmiş, işsizlik patlamış ve borçlar artmıştır.

Bu krizlerden kazananlar, parayı elinde bulunduran ve yöneten küresel güçler olmuştur. Çıkan veya çıkartılan her kriz, onların dünyayı tek merkezden idare etmek için geliştirdikleri küreselleşme projesine ve dünyayı yeniden dizayn etmelerine hizmet etmektedir.

Küresel güçler, kendilerinin inşa ettiği Kapitalizm ile bütün insanlığı ideallerine hizmet ettirmektedirler.

1873'te ABD'de çıkan ve dünyayı etkileyen ilk küresel kriz; üretim fazlası, talep daralması nedeniyle meydana gelmiştir. Krizi fırsata çeviren küresel güçler ise batan bankaların, fabrika ve reel sektör şirketlerinin yeni sahipleri konumuna gelmiştir.

24 Ekim 1929'da ABD'de baş gösteren ve kısa bir sürede bütün dünyayı etkisi altına alan büyük bunalım (Big Depression), 'Kara Perşembe' krizi olarak tarih kayıtlarında yerini aldı. Bu büyük kriz

ABD borsasının dibe vurması nedeniyle meydana gelmiştir. Yatırımcı bir haftada tam 300 milyar dolar kaybetmiş, yine kazanan finansı elinde bulunduran, krizlerden beslenen küresel güçler olmuştur. 1,5 milyon yatırımcı bir haftada 300 milyar dolar kaybederek iş hayatından silinirken, üç-beş küresel güç 300 milyar doların yeni sahibi olmuştur.

1973'te başlayan petrol krizi insanlığı aynı anda hem işsizliğe hem de pahalılığa (stagfasyona) mahkûm etmişti.

2007'de başlayan ve 2008'de ABD'yi etkisi altına alan finans krizinde (mortgage), ev sahibi olmak için aldıkları kredileri geri ödeyemeyen insanlar evlerinden olmuş, verdikleri kredileri geri toplayamayan bankalar ise batmıştır. Bankalara para satan küresel güçler bu krizin yine kazananı olmuştur.

Küresel hâkim güçler, bütün bunları insanlığa küreselleşmenin ne kadar iyi bir şey olduğu ve alternatifinin olmadığı masallarını anlatarak gerçekleştirdiler.

Günümüzde ekonomik açıdan küreselleşmeyi yöneten üç ana kurum, ABD'nin öncülüğünde kurulan IMF, Dünya Bankası (DB) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi kuruluşlardır.

Yoksullukla mücadele için kurulmuş olan Dünya Bankası, küresel istikrarı korumak için kurulmuş olan IMF, uluslararası ticareti yönetmek için kurulmuş Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşlar amaçlarının çok uzağında politikalar yürütmektedirler. Bu kuruluşların gayesi, amaçları belirlenen hedefleri gerçekleştirmekse, çok net olarak ortaya koyabiliriz ki bunlar başarısız olmuşlardır ve dünyadaki ekonomik sorunların baş müsebbibidirler.

Bugün zengin ile yoksul arasındaki uçurum daha da artmıştır. 1960 yılında dünyanın en zengin yüzde 20'si ile en yoksul yüzde 20'si arasındaki gelir uçurumu 1/30 iken bu oran 1990 yılında 1/60'a, 2000 yılında ise 1/75'e yükselmiştir. Son 10 yılda sanayileşmiş ülkelerdeki yüksek ücretliler grubunun gelirlerinde daha da artış yaşanırken, daha fazla sayıda aile sosyal güvenceden mahrum kalmış, ücretleri gerilemiş ve daha da yoksullaşmıştır.

KAPİTALİZMİN ÜLKELERİ İŞGAL YÖNTEMİ

Küresel istikrarı korumak için kurulmuş olduğu iddia edilen IMF kurulduğu günden bu tarafa yüzden fazla ülkede kriz çıkmıştır (çıkarılmıştır). Dünya Bankası yoksullukla mücadele etmek için kurulmuş olduğu ifade edilmesine rağmen, bugün hala dünya nüfusunun yüzde 45'i günde 2 doların altında bir gelire hayatlarını sürdürmektedir. Diğer taraftan zengin ve fakir ülkeler arasındaki makas açılmaya devam etmekte, fakir ülkeler giderek daha da fakirleşmekte, zengin ülkeler daha da zenginleşmektedir.

Kendilerinin kurduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) gibi kuruluşların, dünyadaki yoksullukla ilgili yayınladığı bazı raporlar ve Dünya Bankası'nın, gelişmemiş ülkelerin daha da yoksullaştığıyla ilgili itirafları, bu kuruluşların başarısız olduklarını ortaya koymuştur. Aynı zamanda Ulusal (Milli) devletlere dayatılan küreselleşme masalının içyüzünün ne olduğu gerçeği de ortaya çıkmıştır.

Bu kuruluşların, küresel güçlerin ülkeleri ekonomik olarak işgal etmek için kullandıkları vasitalardan başka bir şey olmadığı anlaşılmıştır.

Gana; 2006 yılında IMF tarafından ithal gıda maddeleri üzerindeki gümrük vergilerini kaldırmaya zorlandı. Sonuçta, Gana AB ülkelerinin iç pazarı olurken yerel çiftçiler açlığa mahkûm edildi.

Zambiya ise yine IMF tarafından 140 firmadan oluşan yerel hazır giyim sanayisini korumaya yönelik gümrük duvarlarını kaldırmaya zorlandı. Ülkeye ucuz ve kalitesiz tekstil ürünleri doluşunca Zambiya'da 8 firma hariç bütün firmalar kapandı, işsizlik patladı.

1990'lı yılların başında, IMF'nin kabul ettirdiği 'yapısal ayarlama' programı uyarınca hububat ithalatına getirilen gümrük indirimi sonucunda Peru, yılda 40 milyar dolarlık destek alan Amerikan çiftçisinin pazarına dönüştürüldü. Perulu çiftçiler hububat üretiminden çıkmak zorunda kaldılar. Kokain üretiminin ana maddesi olan koka ekmeye mahkûm edildiler.

Başta bizim ülkemiz olmak üzere bu ve benzeri diğer bütün ülkeler, Dünya Bankası tarafından borçlandırılır, eş zamanlı olarak IMF'nin ekonomik istikrarın sağlanması hikâyeleriyle yaptırımlara maruz bırakılır. Süreç, ülkelerin ekonomileri küresel güçlere teslim edilerek tamamlanmış olur. Bundan sonra sıra bir sonraki ülkeye gelmiştir.

Bir ülkenin, bir devletin ekonomisini çökertmek, işgal edip ele geçirmek için Dünya Bankası, IMF ve DTÖ'nün ayrı ayrı fonksiyonları vardır.

Dünya Bankası'nın borçlandırarak kontrol ettiği ülkeyi, borcunu ödeyemez duruma getirmesi onun başarısıdır. IMF'nin başarısı ise borcunu ödeyebilecek hiçbir değeri kalmayan ülkelere yaptırımlar uygulayarak o ülkenin işgalini sağlamaktır. Dünya Ticaret Örgütü ise küresel güçlerin uluslararası ticaretlerini istedikleri şekilde yapmalarını sağlamaktır.

Bir ülkenin ekonomik olarak işgali bu kuruluşlar tarafından adım adım şöyle gerçekleştirilir:

Ulusal Devletlerin milli paralarını basma yetkisi engellenir.

Milletin kendi aralarında kullandıkları, ceplerinde taşıdıkları milli paranın, alınan döviz borcu karşılığında basılarak piyasaya sürülmesi sağlanır.

Kendi paralarının, o ülkenin milli parası gibi iç piyasada serbestçe dolaşımının önündeki bütün engeller kaldırılır.

Milli devletlerin veya şirketlerin ihtiyaç duydukları finans, küresel güçler tarafından kredi verilerek karşılanır. Dolayısıyla yerli emek ve üretimi devreye koyacak olan finansal ihtiyaç, küresel güçlere borçlanılarak elde edilmiş olur.

Özelleştirme özendirilip, önündeki tüm engeller kaldırılarak küresel güçlerin o ülkenin en kârlı şirketlerini satın alması sağlanır.

Yabancılar için toprak satın almak, gayrimenkul sahibi olmak ve madenleri işletmek için gerekli yasal düzenlemeler yaptırılır.

Küresel güçlerin Milli devletlerden kazandıkları servetin en imtiyazlı şekilde, en az, mümkünse hiç vergi ödmeden yurtdışına

transferinin yasal zemini hazırlanır.

Bütün bu adımlar gerçekleştiikten sonra artık o ülke, küresel güçlerin yönettiği emperyalist devletler tarafından ekonomik olarak işgal edilmiştir.

PANZEHİR: MİLLİ PARALARLA TİCARET

Böylelikle kapitalizmi kullanan küresel güçler; İktidarları belirlemek, gerek duyduğunda cezalandırmak, terör çıkartarak toplumsal barışı bozmak, ekonomik kriz çıkartarak o ülkeyi kaosa sürükleyip bölüp parçalamak, ne istiyorsa onu yapmak gücüne erişmiş olur. Bu güçler hedeflerine Kapitalizmin paraya getirdiği tanımı kullanarak ve parayı kontrol ederek ulaşmışlardır.

Onun için Milli Ekonomi Modeli'nde paraya getirdiğimiz yeni yaklaşım ve tanım, haksız kazancın önünü kestiği gibi 'milli para' tanımıyla da küresel finans güçlerinin kağıtlarını boyayarak dünya insanının emek, üretim ve kaynaklarının sömürülmesine engel olunmuştur.

Milli paralarla ticaret yapma ve yerli emek ve üretimin olduğu her yerde milli paraları hakim kılma projemiz bütün dünyada özellikle de Rusya'da çok büyük karşılık bulmuştur.

Ulusal devletlerin ihracat ve ithalatlarında milli paralarının kullanılması projemiz, BRICS birliğinin temelini oluşturmuştur. Bu birliğin oluşmasına giden seyri şöyle ifade edebiliriz.

Rus parlamenter ve iktisat alimleri Milli Ekonomi Modeli'nin, dünya gündemine taşındığı 2005 yılından bu tarafa yapılan bütün kongrelere katıldılar, bilimsel tebliğler sundular ve tezin matematiğini geliştirdiler. Ayrıca yakaladıkları her fırsatta tezle ilgili sorular sordular, tabiri caizse beni gölgem gibi takip ederek tezin satır aralarını öğrenmeye çalıştılar.

RUSYA VE BRICS MEM'İN PEŞİNDE

Bütün bunları yetersiz bularak Prof. Dr. Vladimir Lisichkin başkanlığında bir heyet, Trabzon'da evime gelerek tezi Rus Parlamentosu Duma'da anlatmam için beni ikna etmeye çalıştılar.

Çok düşündüm, tam bir yıl sonra kararımı bildirdim. Ekonomik olarak tam bağımsız olabilmenin şartının Kapitalizmden kurtulmak olduğunu onun için de MEM'in uygulanmasının zorunlu olduğunu her fırsatta ifade ettiğimizde, karşımızda 'Amerika yaptırmaz ki' yıkılması zor, manda zihniyetini bulduk. Bunun üzerine Rusya'dan hareketle bu manda zihniyetinin yıkılabileceğine inandım.

Rusya, elini kaptırdığı Kapitalizmden kurtulmaya çalışıyordu. Ayrıca benim, Rusya ile ilişkileri iyi olan ve kapitalizmden kurtulmak isteyen diğer ülkelerin de, 2005'te MEM'de tanımını bulan 'milli paralarla ticaret yapmak' ortak paydası üzerinden emperyalizme karşı birlik oluşturacağına inancım tamdı. Bütün bunları düşünerek Rusya'dan gelen resmi daveti kabul ettim ve 27 Şubat 2013'te Duma'da tezimi geniş ve anlaşılır bir şekilde sundum. Tezle ilgili soruları cevaplandırdık, özel toplantılara konuk olduk. Duma'da toplam 5 saatlik çok verimli bir çalışmaya imza attık.

Rus Parlamentosu Duma'da bugüne kadar konuşma yapan yabancı kişi sayısı sadece ikidir. İlki Çin Devlet Başkanı'dır, ki sadece beş dakikalık selamlama konuşması yapmıştır. İkincisi ise bendeniz, tam 4 saat boyunca tezimi anlattığım konuşmam ayakta alkışlanmıştır.

Duma'dan sonra İstanbul'da yaptığımız Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi'ne BRICS ülkelerini temsilen, BRICS ülkeleri iş geliştirme başkan yardımcısı olarak Sayın V. Gorbosky katıldı. Kongre sunumunda "Birliğin temelini MEM'in milli paralarla ticaret felsefesinin oluşturduğunu onun için Türkiye'ye yakışanın BRICS-T olması yani Türkiye'nin birliğe entegre olması gerektiğidir" diye ifade etti. Bu gerekçeleri ortaya koyarak Türkiye'nin birliğe kabul edilmesinin de zor olmayacağını vurguladı.

Daha sonra Türk kamuoyunun da bildiği üzere, Sayın Rusya Başkanı Viladimir Putin Türkiye başta olmak üzere ziyaret ettiği her ülkenin devlet ve hükümet başkanlarına milli paralarla ticaret yapmayı teklif etmiştir. Putin başta olmak üzere BRICS ülkelerinin ‘Milli Paralarla Ticaret’ noktasındaki tüm öneri ve projelerinin kaynağı bize ait olan Milli Ekonomi Modeli’dir.

Tezin ve tezin uygulaması olan sosyal devlet projelerinin, siyasetler tarafından kaynak bile gösterilmeden aşırıldığına şahit olunca MEM’in ve uygulamaları olan projelerin Türkiye Cumhuriyeti Türk Patent Enstitüsü tarafından marka tescilini yaptırmak zorunda kaldık.

Bu bağlamda, Milli Ekonomi Modeli (MEM), Milli Paralarla Ticaret, Sosyal Devlet- Milli Devlet, Vatandaşlık Maaşı ve ‘Kaynaklar sınırsız, İhtiyaçlar sınırlı’ başlık ve projelerimiz Türk Patent Enstitüsü marifetiyle adımıza resmen tescillenmiştir. (Bkz. Belgeler)

Zira tezin felsefesini anlamadan, inceliklerini kavramadan ve o felsefeyi tanımlayan matematiği bilmeden, daha da önemlisi bütünü göremeden bir parçasını uygulamaya koymak Mevlana’nın karanlık odadaki fildişi tarif edenlerin hikayesine benzer.

Ekonomide Para öyle önemli bir unsur ki tanımda veya matematiğinde çok küçük bir yanlış, bir açı sapması toplumların felaketleriyle sonuçlanır. Bu yanlış; krizlerin, işsizliğin, gelir dağılımındaki adaletsizliğin ve toplumsal barışın bozulmasının, bölünmenin, dağılmanın müsebbibi olur. AB’nin hem ortak paraya geçmesi hem de ortak paraya geçişinden doğan sorun, Kapitalizmin paraya getirdiği kusurlu yaklaşımdan kaynaklanmaktadır.

AB KONUSUNDA UYARDIK

AB devletlerinin ortak paraya geçişlerinin yanlış olduğunu, bu yanlışın çok ciddi ekonomik sıkıntılar oluşturacağını, gerekçelerini ortaya koyarak uyardım. Bize kulak verilseydi AB’yi oluşturan ulusal devletlerin yıl içerisinde ihtiyaç duydukları finans, borçlan-

madan maliyetsiz olarak temin edilebilirdi.

Biz bu uyarıları yaptığımızda başta AB topluluğu olmak üzere Türkiye’de ve bütün dünyada resmi olarak Euro ortak paraya geçiş, bayram havasında kutlanmıştı. Tarihler 2002’yi gösteriyordu.

O yıllarda gerekçelerini temellendirerek ‘Ortak para AB’nin dağılmasına ve ekonomilerinin batmasına neden olacaktır. Göreceksiniz AB topluluğu 10-15 sene içerisinde çözülmeye, dağılmaya mahkûmdur’ diye ifade ettiğimde kimse bizi duymak istememişti. Avrupa halkları başta olmak üzere AB devletleri kaybetti. Öngörümüzü temellendirdiğimiz iktisadi mantığı kavramış olsalardı bunları yaşamamış olacaktı.

Bu noktada 2007 Almanya kongremizde tebliğ sunan Hollandalı akademisyen Prof. Dr. Cornelia Versteegh, AB’nin 15 yıla kadar dağılma sürecine girecek öngörümüzden etkilendiğini ve tezi okuduktan sonra haklılığımızı idrak ettiğini ifade etmiştir.

Kapitalizm karşısında özgün düşünme melekesini kaybedenler doğruyu görmekten de, hakkı teslim etmekten de mahrum kalmışlardır.

Daha iyi anlaşılması için sadece Yunanistan örneğini inceleyelim. Yunanistan’ın Euro öncesi kamu borcu 150 milyar Euro, büyüme oranı 5.3, bütçe açığı/GSYİH 2.9, faiz oranı 3.67 iken Euro sonrası kamu borcu 300 milyar Euro, büyüme oranı -1, bütçe açığı/GSYİH -32.2, faiz oranı 5.74 olmuştur. Bu değerler Yunanistan’ın battığının göstergesidir.

Yunanistan’ın içine düştüğü ekonomik bunalımı, İrlanda, Portekiz, Fransa, İtalya da yaşamaktadır. AB’nin en büyüğü Almanya’nın ise kamu borcunun beklentilerin çok üstünde arttığını, İngiltere’nin ise AB’den ayrıldığını görüyoruz.

‘DEVİRİM GEREKİYOR’ RAPORU MEM’İ İŞARET EDİYOR

Milli Ekonomi Modeli’yle 2005 yılından bu tarafa her platformda dile getirdiğimiz gerçekler artık Kapitalizmin kaptan köşkünde

oturanlar ve sistemin içerisinde olanlar tarafından ifade edilmeye, yüksek sesle dillendirilmeye başlandı.

Başta ABD ve AB devletleri Kapitalizmin öldüğünü insanlıktan gizlemekle meşguller. Çirkin ölüye makyaj yaparak insanlığa sevdirmeye çalışıyorlar. Yolun sonu görünmüştür. Artık mızrak çuvala sığmamaktadır.

2017'nin son aylarında Bank of International Settlements (BIS) adlı dünyanın önde gelen altmış merkez bankasının üye olduğu uluslararası kuruluş tarafından bir araştırma yapılmıştır. Bu kuruluş 'Merkez bankalarının bankası' diye de bilinir; üyelerine akıl verir, bankaların izlemesi gereken standartları oluşturur; finansal konularda araştırma yapar.

Herve Hannoun ve Peter Dittus, geçen yıla kadar bu bankada Genel Başkan Yardımcısı ve Genel Sekreter olarak görev yapmışlar ve bu yakınlarda Devrim Gerekıyor (Revolution Rquired) başlıklı bir rapor kaleme almışlardır.

Hannoun ve Dittus'un, 2017 yılının son ayında yayınladıkları 111 sayfalık araştırma raporundaki tespitlere ve çözüm önerilerine baktığınızda, 2005 yılında ortaya koyduğumuz Milli Ekonomi Modeli'nin tespit ve çözümlerini görürsünüz.

Raporu –Revolution Required- okuyunca 'bunu yazarlar Avrupa'da yapılan Milli Ekonomi Modeli Kongrelerine katılan akademisyenlerden mi' acaba diye insan hafızasını yoklama ihtiyacı duyuyor!

Raporda, Amerika'nın liderliğinde en gelişmiş ülkeler tarafından yaşanmaz hale getirilen dünyanın genel bir fotoğrafının nasıl görüldüğü ve bu fotoğrafın bir sonraki karesinin finansal bunalımla birlikte bir sistem krizine dönüşeceği belirtildikten sonra şu tespitler sıralanıyor:

"İklim değişikliği hızlanıyor. Dijitalleşme ve küreselleşme ücretleri aşındırıyor. Gelir eşitsizlikleri artıyor. Jeopolitik kargaşa yaygınlaşıyor. Yalanlar gerçek gibi sunuluyor. Gerçekler konuşulmuyor. Savaş fitili ateşleniyor. Halk kızgındır. G7 ülkelerindeki

modelin bir piyasa ekonomisinin temellerini aşındırdığını; bir sonraki finansal çöküntüye yol açacağını ve kapitalist sistemin dayandığı pek çok inancı sorgulatan bir sistem krizi doğuracağını düşünüyoruz.”

Hannoun ve Dittus, eleştirdikleri ‘G7 modelinin’, aslında “Batı toplumlarının ABD öncülüğünde biçimlenen neoliberal örgütlenmesi” olduğunu belirtiyorlar. Ayrıca “Bütün varlıkların özel mülkiyet haklarının güvencesi altında olmasına ve ekonomik aktörlerin kendi çıkarlarını izlemesine” dayanan Neoliberalizmin, ABD’nin öncülüğünde neoliberal örgütlenmeye dönüşerek, dünya insanlığının kucağına pimi çekilmiş, her an patlamaya hazır bomba gibi atıldığına da dikkat çekmektedirler.

Hannoun ve Dittus, Batı’nın ve ABD’nin savaş ekonomilerinden beslendiğini, bu yaklaşımın terörü tırmandırdığını, göçmen krizine yol açan felaketlere dönüştüğünü ve öngörülemeyen birçok sorunun ortaya çıkmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir.

Hannoun ve Dittus’a göre, “Batı ülkelerinde para politikaları finansal piyasalar tarafından tutsak alınmaktadır. Sıradan yurttaşlar endişeli ve kızgındır, çünkü kendilerini ekonomik olguların tehdidi altında hissediyorlar; iktisat politikalarından dolayı haksızlığa uğradıklarını ve bunları değiştirecek güçlerinin olmadığını düşünüyorlar. Tehditkâr ekonomik olgular, eşitsizliğin artması, pahalılık, işsizlik, güvencesiz iş ve emeklilik konularındaki kaygılar” olarak sıralanıyor.

İki deneyimli bankacı ‘Devrim Gerekıyor’ başlıklı araştırmalarında, emperyalist devletlerin (G7’nin) dünya halklarını dörtnala savaş ve yıkıma sürüklemekte olduğunu tespit ediyor. Finans kapitalin devletleri tutsak aldığını, halk sınıflarını çaresiz bıraktığını nicel kanıtlarla ifşa ediyor.

Araştırmanın neticesini bir cümleyle ifade etmek gerekirse “kapitalizmin çevresine yıkım getirmekte olduğu ve yaşayanları gerçekten öldürdüğü” söylenebilir.

Hannoun ve Dittus’a göre G7 modelinin içerisinde er veya geç

patlayacak dört saatli bomba, borçların artışı, savaşların ekonomiye getirdiği ek yük, küresel ısınma ve sahte G7 iklim değişikliği politikası ve teknolojinin getirdiği işsizliktir.

Hannoun ve Dittus'a göre bu bombaların patlamaması için bir düşünce devrimine ihtiyaç vardır. Yani G7 Modeli sürdürülemez politikalarını terk ederek "sürdürülebilir, yüksek karbon kullanımına dayalı olmayan, aşırı silahlanmayı durduran; azınlığın çıkarlarına değil, ortak çıkarlara öncelik veren; ekonominin meyvelerini daha adil dağıtan; yıllardan beri ekonomik ve finansal çıkarları hizmetkârı olan devletin tekrar daha geniş bir rol üstleneceği" bir ekonomiyi hedeflemelidir.

Hannoun ve Dittus'un ifade ettikleri patlamaya hazır dört bombanın bertaraf edilmesi ve hedefledikleri ekonominin hayata geçmesi Milli Ekonomi Modeli'nin uygulanmasını zaruri kılmaktadır.

Tezimiz okunduğunda bu iki araştırmacının Milli Ekonomi Modeli'nden etkilendikleri görülür. Zira önerdikleri çözümlerin beslendiği felsefe ve o felsefenin matematiği MEM tarafından 2005 tarihinden bu tarafa tüm dünya ile paylaşılmaktadır.

MİLLİ EKONOMİ MODELİ TÜM DÜNYAYA UMUT OLDU

Ekonomide gelecek yüzyıl, bilginin korunduğu, bilginin işlendiği ve yönetildiği, emeğin de yapay zekâ ve robotlarla yer değiştirdiği çağ olacaktır. Milli Ekonomi Modeli'nin Sosyal devlet projeleri ve paraya getirdiği tanım, gelecek yüzyılı şekillendirecek ve teknolojinin getireceği işsizlik problemini de çözecek kudreti içinde barındırmaktadır.

Bu noktada Endüstri 4.0 sistemindeki üretim, makinelerin hizmet sundukları ve ürünlerle gerçek zamanlı bilgi paylaştıkları, başka bir ifadeyle ürün ile imalat makinelerinin birbirleriyle haberleştiği gerçeği yeni çağın habercisidir. Bu yeni yüzyılda insanlığı bekleyen en önemli ve kahredici sorun işsizlik olacaktır.

Eksik istihdamı sistemin kaçınılmaz ve doğal bir netice olarak

gören Kapitalizmin teknolojik gelişmelerin neticesinde katlanarak artacak işsizlik sorununa bir çözüm önerisi yoktur.

Milli Ekonomi Modeli'nde devlete, sosyal devletin yükümlülüklerine yüklenen misyona ve önerilen projelere bakıldığında işsizlik sorununun nasıl çözüleceğinin kodlarını bulabilirsiniz.

Onun için MEM üretim odaklı değil tüketim odaklı bir sistemdir. Üretim odaklı sistemler bireyin tüketim kabiliyetini, hane halklarının gelir düzeyini sisteme kurban etmişlerdir.

Bireyin kimseye muhtaç olmayacak düzeyde onurlu bir yaşam kabiliyeti, “gizli bir el tarafından tarif edilemeyen bir şekilde karşılanacağı” yanılığısıyla elinden alınmış ve kaderine terk edilmiştir.

Ekonomi sahasında verdiğim Dar Bölge Yaygın Kalkınma Modeli, Milli Ekonomi Modeli ve bu modelin sosyal açılımı olarak Sosyal Devlet Milli Devlet eserleri birbirini tamamlayan bir bütünün parçaları gibidir.

2005 yılında Milli Ekonomi Modeli iki değerli dostum Prof. Dr. Dünyamalı Veliyev ve Prof. Dr. Rovşen Guliyev tarafından 2005 yılında Azerice'ye çevrilerek Bakü Devlet Üniversitesi İktisat Fakültesi yayınları arasında çıkmıştır. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin hizmetine sunulmuştur. Eser Azerice, Rusça, Almanca, İngilizce ve Farsça dillerine çevrilmiştir.

Eser bugüne kadar, 9 uluslar arası kongreyle dünyanın seçkin iktisat alimleri tarafından tartışılmıştır. Öyle ki 2006 Bakü Kongresi'nde Prof. Dr. Valerie Lebedev tarafından, ‘Prof. Dr. Haydar Baş’ın kitabının satır araları metnin kendisinden daha geniştir’ denilerek kitabın satır araları bile tartışılmıştır.

Bugüne kadar Milli Ekonomi Modeli Kongrelerine katılmış değerli ilim adamlarından bazılarının çarpıcı tespitlerini paylaşacak olursak:

2006 Bakü Kongresi'nde Prof. Dr. V. Lisichkin, “Bu dünyayı altüst edecek bir manifestodur.”

Prof. Dr. Goulnar Baltanova, ”Bu sıradan bir ekonomik teori değil belki de geleceğin ekonomi felsefesinin parlak bir açıklamasıdır.”

Prof. Dr. Victor Volkonski, “Bu eser sadece Türkiye için değil, tüm iktisat bilimi için ve bütün ülkeler için çok büyük önem taşımaktadır.”

Prof. Dr. Rovshan Guliev, “Bu eser baş aşağı giden ekonomiyi tekrar ayakları üzerine dikmiştir.”

Prof. Dr. Xosrov Kerimov, “Bütün dünya bu eserin sahibinin tanıyacak ve modelini uygulamak zorunda kalacaktır.”

Prof. Dr. Yuri Gavrilets, “İnsan ihtiyaçları sınırlı, kaynaklar sınırsızdır cümlesi Haydar Başı'nın baş konseptidir. Sosyal adalet mefhumunu köşe başına oturtması çok önemlidir, bu da ancak ve ancak devletin yardımıyla, piyasanın sosyal adalet dengesine oturması ile mümkündür.”

Prof. Dr. Knopflacher, “MEM'deki temel fikirleri baz alacak olursak, bu model benim tanıdığım en mükemmel ve aynı zamanda milli paralar için iyi bir zemin oluşturan, doğa kanunlarına, insan ve toplumun barışına dönük bir modeldir.”

Prof. Dr. F.R. Grabau, “Alternatifi olmayan model veya tek alternatif model.”

Prof. Dr. Irina Hundt, “Sadece ideal değil, reel, uygulanabilir bir model.”

Prof. Dr. Ahad Rahmanzade, “Milli Ekonomi Modeli'nde ortaya konan çözüm önerileri, işsizlik, sürekli büyüme ve adaletli bir gelir dağılımının önündeki engelleri ortadan kaldıracak niteliktedir.”

İlk defa Uluslar arası Bağımsız Ekonomi Modeli Derneği'nin kurulmasını öneren Prof. Dr. Sabden Orazalı, “Her sene konferanslarda güncel sorunlara dair uluslar arası raporlar hazırlansın, birliğin onayına sunulan bu raporlar bütün ülkelerin devlet başkanları, hükümetleri ve parlamentolarına tavsiye edilsin.”

Bu öneriler doğrultusunda her biri iki gün süren kongrelerin sonuç bildireleri, kongrelerde tebliğ sunan çok değerli akademisyen ilim adamları tarafından geldikleri ülkelerin hükümet ve devlet başkanlarına taşınmıştır.

26-27 Kasım 2005 tarihlerinde İstanbul'da yapılan ve iki gün

süren “I. Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi” ne dünyanın değişik 15 ülkesinden 50’yi aşkın bilim adamı katılmış ve tez dünya kamuoyuna takdim edilmiştir. Kongre, sonuç bildirgesinin okunmasıyla tamamlanmıştır.

Kongreye katılan bilim adamları tarafından, ortak bir görüş olarak Eserin (Milli Ekonomi Modeli) mevcut hiçbir ekonomik görüşün alternatifi olmadığı, insana, paraya, kaynaklara, devlete, sosyal devlete, senyora, mikro ve makro analize, üretime, tüketime getirdiği orijinal yaklaşım ve çözümleriyle bir tez olduğu gerçeğini ortaya koyduğu ifade edilmiştir.

Asya ülkeleri eksenli ‘II. Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi’ 25–26 Mart 2006 tarihlerinde Azerbaycan-Bakü’de, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi’nin ev sahipliği ve organizasyonu ile gerçekleşmiştir. İki gün süren ve yedi oturumun yapıldığı kongreye 22 ülkeden 100’e yakın bilim adamı katılmıştır.

Kongrenin son gününde kongreye katılan bütün bilim adamlarının imzalarıyla birçok ortak kararlar alınmış ve 12 maddelik sonuç bildirgesi yayınlanmıştır.

Alınan kararların belki de en önemlisi ‘Uluslararası Bağımsız Ekonomi Modeli Birliği’ teşkilatının kurulması olmuştur. Genel başkanlığına benim getirildiğim teşkilatın şubelerinin bütün dünya ülkelerinde kurulması (açılması) kararı alınmıştır.

Birliğin Genel Başkan Yardımcılığı’na ise Rusya İlimler Akademisi’nden Prof. Dr. Vladimir Lisichkin getirilmiştir. Ayrıca oybirliğiyle Milli Ekonomi Modeli’nin Nobel Ödülü’ne aday gösterilmesi kararı alınmıştır.

Oluşturulan Uluslararası Bağımsız Ekonomi Modeli Birliği; az gelişmiş, gelişmekte olan ve gelişmiş olmasına rağmen tam istihdamı, sürekli büyümeyi ve gelir dağılımı arasındaki eşitliği (adaleti) sağlayamayan ülke ekonomilerine yol göstermek, öneri ve çözümlerde bulunmak gibi temel görevleri üstlenmiştir.

Avrupa Birliği eksenli ‘III. Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi, 30-31 Mart 2007 tarihlerinde Almanya’nın Heidelberg

şehrinde, Bonn Üniversitesi, Viyana Teknik Üniversitesi, Viyana Üniversitesi Ekonomik Araştırmalar Grubu ve Uluslararası Bağımsız Ekonomi Birliği'nin ortaklaşa organizasyonu ile gerçekleştirilmiştir.

Bakü'deki II. Uluslar arası Milli Ekonomi Modeli Kongresi'nde tezin matematik modellerini-formüllerini geliştirme görevini üstlenen meşhur Rus ekonomi matematikçileri Prof. Dr. Yuri Gavrilets ve Prof. Dr. V. Lebedev, tezin matematik açılımını ve bilgisayar simülasyonunu Almanya'daki III. Kongrede tebliğ olarak aktarmıştır. Özellikle Avrupa ülkelerinden katılan ilim adamları, Avrupa'nın içinde bulunduğu ekonomik çıkmazı ve ekonomik ve siyasi kurtuluşun, Milli Ekonomi Modeli'nde olduğunu anlatan ayrıntılı tebliğler sunmuşlardır.

Bursa'da 2008 yılında yapılan 4. Uluslararası “Sosyal Devlet Milli Devlet” Kongresinde dünyanın dört bir tarafından gelen bilim adamlarıyla Milli Ekonomi Modeli'nin sosyal devlet olarak nasıl uygulanacağı tartışıldı ve gelir dağılımındaki adaleti, tam istihdamı ve büyümeyi sağlayacak sosyal devletin nasıl gerçekleştirilebileceği ortaya konuldu.

V. ve VI. Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongrelerine de, Bursa ev sahipliği yapmıştır. Bu kongrelerde global ekonomik krizin çözüm yolları tartışılmış, krizin yol açtığı fakirlik, işsizlik ve bunun sonuçlarından biri olan terör de incelenmiştir. Çözüm önerileri üretilmiş, dünya kamuoyu aydınlatılmıştır.

VII. düzenlenen kongrede ‘Küresel Ekonomik Krizde Son Durum ve Milli Ekonomi Modelinden Çözümler’ başlığı altında yine Milli Ekonomi Modeli ve getirdiği çözümler tartışılmıştır.

27 Şubat 2013'te Rus Parlamentosu Duma'da, 2-3 Kasım 2013'te de Kıbrıs Lefkoşe'de yapılan Uluslar arası toplantılarla tez tüm dünyaya ilan edilmiştir.

Yapılan kongreler, Bonn Üniversitesi, Viyana Teknik Üniversitesi, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, 1943 yılında kurulan Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği'nin ve Uluslararası Bağımsız Ekonomi

Modeli Birliği Teşkilatımızın katkılarıyla düzenlenmiştir.

Kongrelere katılan ilim adamlarının; kendi ülkelerinde devlet başkanı danışmanlığı, BM temsilciliği ve uluslar arası kuruluşların başkanlığı gibi önemli mevkiilerde bulunan, ilmi çevrelerde söz sahibi olan akademisyenlerden oluşması, kongrede sunulan tebliğlerin etkinliğini göstermesi bakımından önemlidir.

Milli Ekonomi Modeli'nin dünyanın birçok ülkesinde devlet başkanları, hükümet ve parlamentoları nezdinde tanıtılması ve tartışılmasını sağlamışlardır.

Tezin bazı önerileri, başta Avrupa devletleri olmak üzere birçok devlette kısmen uygulanma imkânı bulmuştur.

Dünyadaki MEM'in kısmî uygulamalarına örnekler vermek gerekirse:

Finlandiya, Hollanda'da Groningen, Tilburg, Utrecht ve Wageningen şehirleri, Kanada'da Ontario bölgesi, İş gücünün makinelere devredilmesi nedeniyle işsiz kalan işçi kesimin yoğun olduğu İskoçya'nın Glasgow, Edinburgh, Fife ve Kuzey Ayrshire şehirleri ve Yeni Zelanda vatandaşlarına, vatandaşlık maaşı (basic income) veren veya vermeye hazırlanan ülkelerden bazılarıdır.

Singapur'da çocuk doğumuna para veriliyor, çocuk yetiştirmek için anneye aylık veriliyor ve 16 yıllık eğitim hayatı boyunca yıllık okul desteği veriliyor. Ayrıca ev alım yardımı yapılıyor.

Vatikan'ın, İtalya'nın içinde bulunduğu krizden kurtulması için ev hanımlarına maaş bağlanmasını önerdiği bilinmektedir. Keza Türkiye'de de hükümet doğum yardımı, okul yardımı, çocuk yardımı gibi Milli Ekonomi Modeli'nin Sosyal Devlet projelerinden istifade etmiştir.

Milli Ekonomi Modeli Sosyal Devlet projeleri, tüm dünya ülkeleri tarafından giderek artan oranlarda uygulama alanı bulmaktadır. Fakat bu sosyal devlet projeleri mevcut kapitalizm sistemi içerisinde uygulandığı için maksat tümüyle hasıl olamayacaktır. Çünkü, Kapitalizmde devletin geliri borçlanma ve vergiye dayalıdır. Dolayısıyla devlet vatandaşına yaptığı yardımı muhakkak vergi olarak

veya zam olarak fazlasıyla geri almak zorundadır.

Oysa Milli Ekonomi Modeli'nde tüketim başlı başına devletin bir gelir kaynağıdır ve devlet topladığı vergiden daha fazlasını bireyine hizmet olarak sunabilen iradeyi temsil eder. Buna rağmen, bireyin tüketim kabiliyetinin arttırılması yönündeki dünyadaki arayış ve gayretler yanlış sistem içerisinde doğruyu aramak da olsa MEM'in başarısıdır.

Güney Amerika, Uzak Doğu, Asya ve Avrupa'da tüketiciyi destekleyici tedbirlerin alınması da Milli Ekonomi Modeli'nin oluşturduğu etkinin bir sonucudur.

Başta Fransa olmak üzere Yunanistan, İspanya, İtalya gibi diğer AB ülkeleri, Asya, Güney Amerika, Uzakdoğu ülkelerinde MEM'in tüketiciyi destekleyen sosyal devlet projeleri ve milli paralarla ticaret yapma fikri gündeme gelmiş, bunları programına alan siyasiler ülkelerinde ya iktidar ya da yıldızı parlayan partiler noktasına taşınmıştır.

Tezimiz Wikipedia gibi bir çok ansiklopedilerde MEM Haydarizm veya Right-wing systems altında incelenmiş Capitalism-Feudalism ve National Economy Model see: Haydar Bas olarak literatüre geçmiştir.

İLİM ADAMLARINA TEŞEKKÜR

Şimdiye kadar kongrelere, Almanya, Rusya, Azerbaycan, Avusturya, Hollanda, Fransa, Litvanya, Bosna Hersek, Macaristan, Bulgaristan, Estonya, Sırbistan, Letonya, İspanya, ABD, Hırvatistan, Finlandiya, İsviçre, İtalya, İngiltere, Arnavutluk, Makedonya, Karadağ, Çek Cumhuriyeti, Belçika, Moldavya, Romanya, Türkiye, Kırgızistan, Özbekistan, Kazakistan, Tataristan gibi ülkelere toplam 500'ü aşkın ilim adamı katılmıştır.

Kapitalizmin gizli açık bütün baskılarına rağmen uluslararası Milli Ekonomi Modeli kongrelerine katılarak insanlığın gelecekte daha mutlu, barış ve esenlik içinde yaşamaları için bilimsel tebliğ-

lerini ortaya koydular. Kapitalizmin karşısında bir bloğun doğuşuna katkıda bulundular. Kapitalizmin içerisinden, mutfağından çok ciddi itirazların doğmasına yardımcı olarak insanlığın uyanmasına vesile oldular.

Tebliğleriyle daha yaşanılır dünyanın inşasında katkıda bulunan bütün katılımcılara teşekkür ediyor, unuttuğularımın hoşgörüsüne sığınarak ilk etapta aklıma gelen bazı ilim adamlarını sizlerle paylaşmak isterim.

ALMANYA:

Prof. Dr. Ashraf Humbadov, Prof. Dr. F.R. Grabau, Prof. Dr. Krasivskaya Regina, Prof. Dr. Irina Hundt, Prof. Dr. Ahad Rahmanzadeh, Prof. Dr. Ernst Zurek, Prof. Dr. Martin K. Maier

İTALYA:

Prof. Dr. Francesko Daveri, Prof. Irina Polianskaia,
Prof. Dr. Alberto Ivo Dormio

ESTONYA:

Prof. Dr. Aare Maldus Uustalu, Prof. Dr. Jyri Kadak

RUSYA:

Prof. Dr. V.A. Lisichkin, Prof. Dr. Yuri Gavriletz, Prof. Dr. Stanislav P. Kolosov, Prof. Dr. Victor Volkonskiy, Prof. Dr. V. Lebedev, Prof. Dr. Viktor Minin, Prof. Dr. Axiyar Qataulin, Viladimir Lepsky

MACARİSTAN: Prof. Dr. Istvan Frederich, Prof. Dr. Gabor Robel, Prof. Dr. Hortenzia Hosszu

HOLLANDA: Prof. Dr. Cornelia Versteegh

AVUSTURYA: Prof. Dr. Hermann Knofflacher, Prof. Dr. Hans Peter Aubauer

BOSNA: Prof. Dr. Sekip Sokolovic, Prof. Dr. Ismet Busadlic

LİTVANYA: Prof. Dr. Heinrich Soms, Prof. Dr. Algis Dobrovolskas.

BULGARİSTAN: Prof. Dr. Georgia Chobanov

ARNAVUTLUK: Prof. Dr. Ilir Bejtja

MACARİSTAN: Prof. Dr. Peter Fako, Prof. Dr. Vugar Seidov,

Prof. Dr. Istvan Friedrich, Prof. Dr. Hortenzia Hosszu
 AVUSTURYA: Prof. Dr. Hans Peter Aubauer
 AMERİKA: Prof. Dr. Muhammad El Faruque, Eric Shaydullin
 İSPANYA: Prof. Dr. İsmet Busatlic
 POLONYA: Prof. Dr. Ryzard Michalski
 KARADAĞ: Prof. Dr. Mlivoje Radovic
 SIRBİSTAN: Prof. DR. Snezana Lakicevic
 MOLDOVYA: Prof. Dr. Oxana Karaus
 MAKEDONYA: Prof. Dr. Vasil Tupurkovski, Prof. Dr. Ljubomir
 Kekenovski, Prof. Dr. Borko Andreev
 SLOVAKYA; Prof. Dr. Milan Sukula
 İSVİÇRE; Prof. Dr. Werner K. Popp
 UKRAYNA: Prof. Dr. Valery Vorotin
 LETONYA; Prof. Dr. Karne, Prof. Dr. Henrish Soms
 AZERBAYCAN: Prof. Dr. Dünyamali Veliyev, Prof. Dr. Xos-
 rov Kerimov, Doç. Dr. Rauf Mehmedov, Prof. Dr. Rovshen Guliev,
 Prof. Dr. Hasan Meybullayev, Prof. Dr. Tofik Guliev, Prof. Dr.
 Vasım Mehmedaliyev, Doç. Dr. Elşad Semadzade, Prof. Dr. Qabil
 Manafov, Prof. Dr. Rızvan Paşayev, Prof. Dr. Ali Rızayev, Prof. Dr.
 Gülşen Yüzbaşova, Prof. Dr. Elman Aliyev, Prof. Dr. Elhan Azizov
 TATARİSTAN: Prof. Dr. Goulnur Baltanova,
 KAZAKİSTAN: Prof. Dr. Sabden Orazalı, Prof. Dr. Batima Mu-
 kaşeva, Doç. Dr. Larisa Demuşkina, Prof. Dr. Rauşan İtalmasova
 KIRGIZİSTAN: Prof. Dr. Saykal Junuşova, Doç. Dr. Anara Al-
 daşeva
 ÖZBEKİSTAN: Prof. Dr. Lyudmila Şibarşova
 TÜRKİYE: Prof. Dr. Ata Selçuk, Prof. Dr. Ömer Saraçoğlu,
 Prof. Dr. Ömer Eyercioğlu, Prof. Dr. Ali Ünal Emiroğlu, Prof. Dr.
 Hidayet Sarı, Prof. Dr. İbrahim Arslanoğlu, Prof. Dr. Fehim Üçışık,
 Prof. Dr. Cahit Babuna, Prof. Dr. Yakup Çiçek, Prof. Dr. Ferit Ha-
 kan Baykal, Prof. Dr. Mehmet Palamut

Milli Ekonomi Modeli'nin merkezinde insan vardır. Devlet ve bütün ekonomik unsurlar o insana hizmet eder. Onun için bireyden,

bireyin tüketim kabiliyetinden, bireyin ekonomik bağımsızlığından yola çıkarak, çevreye saygılı, tüketimi önceleyen bir sistemdir.

Bugün bu haklı gerekçelerle MEM, 4 milyar insan tarafından kabul görmüş, devletlerin ekonomik bağımsızlıklarının yeniden kazanılmasının adresi olmuştur. Sömürüye, emperyalizme başkaldırmanın haklı kalesidir. İnsanların emekleri, gözyaşları, kanları, toprakları, zenginlikleri üzerinden imparatorluk kurmuş; zalim, acımasız, emperyalist güçlerin sonunu getirecek ve korkulu rüyası olacaktır.

Her doğan çocuk rızkiyla doğar ve tezin (MEM) merkezine oturur. Rızkın kefilisi, sonsuz nimet sahibi olan Allah'tır. Bu anlayış; Milli Ekonomi Modeli'nin uygulaması olan Sosyal Devlet Projesiyle savaşmadan, birbirini boğazlamadan yaşanılabilir bir dünyayı öngörür.

Mazlumların hakkını verecek, zalimlerin haksız kazanç kapılarını kapatacak Milli Ekonomi modeli sessiz bir devrimle, Kapitalizmi tarihin çöplüğüne göndermiştir.

Tanık olduğumuz bu yeniçağ ve tezin etrafında yükselen yeni dünya düzeni, tüketici kesimin omuzları üzerinde yükseldiğinin ve daha da yükseleceğinin habercisidir.

Dünyevileşmeden ekonomik bağımsızlığa, bütün tabulara, hâkim güçlere, kabul ettirilen fikri alışkanlıklara meydan okuyan, karanlığı yırtıp insanlığı aydınlığa çıkaran tezin etrafında birlik oluşturanlara selam olsun.

1. KISIM

**MİLLİ
EKONOMİ
MODELİ**

1. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN
TEMEL FELSEFESİ

- 1- Milli Ekonomi Modeli Nedir?**
- 2- Milli Ekonomi Modelinde İnsan**
- 3- Bireyin ve Toplumun Çıkarlarının Birleştirilmesi**

MİLLİ EKONOMİ MODELİ NEDİR?

Milli Ekonomi Modeli, insanın sınırlı ihtiyaçlarının sınırsız kaynaklardan karşılanması ilmi ve ülkelerin gerektiğinde her türlü mal ve hizmeti üretebilme gücüne sahip olması, iç ve dış harcamalarının borçlanmadan temin edebilmesinin adı ve formülüdür.

Bu manada Milli Ekonomi Modeli ülkelerin kalkınmasının, ekonomik bağımsızlığın yegâne yoludur.

Milli Ekonomi Modeli, ekonominin sadece bir meselesine odaklanmak yerine, bütünü kucaklayan bir modeldir.

Hedefleri, dayanakları ve işleyiş mekanizmaları ile başlı başına bir sistem olan Milli Ekonomi Modeli, hayallerden değil, var olan gerçeklerden yola çıkarak, bunlara uygun bir modeli hayata geçirmeyi amaçlamıştır. ¹

1 Prof. Dr. Haydar Baş, Mektûbât 2. baskı, İcmal yayınları, İstanbul 1994, s, 247

İnsanı tam manası ile tarif etmeden onunla ilgili hiçbir meseleyi çözüme kavuşturamayız.² Oysa kapitalist anlayış insanı anlamak yerine kendi sistemine uygun bir insan tarifi yapmıştır.

İnsanın fitratından yola çıkarak ona uygun bir modeli hayata geçirmeden ona faydalı olmak mümkün değildir.³

“Kaynakların sınırsız, ihtiyaçların sınırlı ama ihtirasların sınırsız” olduğunu tespit ettiğimizde, kapitalist modellerin daha temelden meseleye yanlış yaklaştığını görmek zor olmayacaktır. Çünkü kapitalist anlayışlar, kaynakları sınırlı görürken, insan ihtiyaçlarını sınırsız görmektedirler.⁴

Bireyler, kendi ihtiyaçlarından çok daha fazla bir değer oluşturma kabiliyetindedir.

Ancak var olan ekonomi modelleri insanların kabiliyetlerini devreye koymak yerine, onları devre dışı bıraktığı için sınırsız kaynaklara rağmen insanlığın büyük bir kesimi yokluk içerisinde.

Artan nüfusun ihtiyaçlarının sınırlı zannedilen kaynaklarla karşılanamayacağı yanılması, kapitalist anlayışı toplumun çok az bir kesiminin çıkarlarına odaklanmaya yöneltmiştir.

Bu sebeple kapitalist anlayış azınlıkların mutlu olduğu fakat çoğunluğun fakirlik ve açlık çektiği bir modeldir.

Gerçekte artan dünya nüfusu bir tehlike değildir. Kaynakların kıt olmadığından yola çıkılarak bu kaynaklardan adilane bir şekilde herkesin istifade edeceği bir sistem hayata geçirmek mümkündür. Zaten Milli Ekonomi Modeli’nde yaptığımız da bundan ibarettir.

Kapitalist anlayışların, kendi yapılarından kaynaklanan yanlışlardan dolayı, şu üç meseleyi çözmesi mümkün değildir; kapitaliz-

2 Prof. Dr. Haydar Baş, İman ve İnsan, 4. baskı, İcmal Yayınları, İstanbul, 1996, s. 3–25

3 Prof. Dr. Haydar Baş, a.g.e., s. 29

4 Prof. Dr. Erdoğan Alkin, İktisat, Filiz Kitabevi, İstanbul. 1992, s. 1

min hâkim olduğu son 150 yıllık dönem de bunun ispatıdır:

- 1) Gelir dağılımında denge,
- 2) Sürekli büyümenin yakalanması,
- 3) Tam istihdamın sürekli sağlanması.

Her üçü de ekonomi politikaları için olmazsa olmaz hedeflerdir. Ancak, kapitalist modeller bunlara ulaşamadığı gibi, artık gelir dağılımında dengesizliği, eksik istihdamı ve belli dönemlerde ekonomilerin krizlere girmesini doğal karşılamaktadır.⁵

Kapitalist anlayışlar kaynakların sınırlı olduğundan yola çıktığı için üretime odaklanmıştır. Elde edilen mal ve hizmetlerin adilane dağıtılması yerine, mutlu bir azınlığın faydasına sunulması da bu mantığın sonucudur.

Oysa Milli Ekonomi Modeli 'tüketim yanlısı bir model'dir. Tüketim yanlısı olmaktan kastımız, toplumu oluşturan bireylerin tamamının belli bir gelir düzeyine çıkartılmasıdır. En azından kimseye muhtaç olmadan hayatını devam ettireceği seviye asgari hedef olarak kabul edilmiştir.

Milli Ekonomi Modeli'nde ortaya koyduğumuz hedefleri yakalamada, çok önemli iki güce sahibiz. Bunlardan birincisi para, bir diğeri ise devlettir.

Para, kapitalist anlayışlarda sadece bir mübadele ve değer saklama aracı olarak görülmüştür.

Oysa paranın çok önemli iki özelliği şu ana kadar ifade edilmiştir. Birincisi, paranın bir tahrik unsuru olarak işlemci özelliği, ikincisi de paranın üretilen mal ve hizmetlerin karşılığı olma vasfıdır.

Bir diğer konu da, serbest piyasa anlayışı ve devlet kavramıdır.

⁵ Prof. Dr. Osman Z. Orhon, Başlıca Enflasyon Teorileri ve İstikrar Politikaları, Filiz Kitabevi İstanbul, 1993, s. 109

Kapitalist modeller, serbest piyasayı savunurken, müdahale edilmeyen piyasaların kendi kendine dengeye geleceği kanaatindedir. ⁶

Keynes Modeli dahi teoride böyle bir dengenin varlığını kabul ederken; spekülâtif para talebinden dolayı bir kısım paranın piyasalarda bulunmayacağını ifade etmiştir. Oysa teorik olarak arz talepten büyük olduğu için üretim esnasında üretim faktörlerine ödenen paranın tamamı, piyasada dolaşımında olsa bile, elde edilen gelir arzı karşılayacak kadar bir talebin oluşmasına yeterli gelmeyeceği için piyasaların dengeye gelmesi mümkün değildir.

Bu sebeple devletin emisyon hacmini genişletip sosyal projeler ile özellikle dar gelirli bireylerin bütçelerine katkıda bulunarak tüketim ile üretimi dengelemek için piyasalara müdahale etmesi gerekir.

Milli Ekonomi Modeli'nde devlet sadece alan el değil, aldığından daha fazlasını verebilme kudretinde olan iradedir.

Sosyal devlet yaklaşımı hem sosyal adaleti, hem de sürekli büyümeyi sağlamaktadır. Yani fakir bir insanı doğrudan desteklemek, dolaylı olarak sanayiciyi de desteklemektir.

Kapitalist anlayışlar ise devleti, global sermayenin faizle sattığı parasını koruyan ve faiz gelirlerini karşılamak için halkından vergi toplayan bir irade konumuna getirmiştir. Oysa Milli Ekonomi Modeli'nde devlet, vatandaşının emeğini yine halkına hizmet olarak sunan iradedir. İfade ettiğimiz üzere, sadece halkından topladığı vergileri değil, aynı zamanda emisyonlardan elde ettiği senyoraj gelirini de halkına hizmet olarak aktaracağı için, 'alan değil, veren el' konumunda bir devlet anlayışı Milli Ekonomi Modeli ile hayata geçirilmektedir.

Serbest piyasa, kaynakların ve gelirlerin belli ellerde toplanmasından başka bir şey değildir. Piyasalar, serbestlik adı altında birkaç

⁶ Adam Smith, Milletlerin Zenginliği, Çev. Haldun Derin, M.E.B. Yayınları, Ankara, 1955

global sermaye grubunun kontrolüne terk edilmektedir. Kapitalist anlayışın hedefi, belli bir azınlık grubun refahı olduğu için, serbest piyasa adı altında kaynakların ve elde edilen gelirlerin bu kesime aktarılmasını istemesi son derece normaldir.

Devlet, bu tekelleşmenin önünde engel olarak görüldüğü için, devletin güçlenmesi ve piyasaları kontrol etmesi istenmemektedir.

Paranın faizle birlikte piyasalardan çekilerek stoklanması, paranın asıl vazifesini ifa etmesine engel olduğu gibi, parayı elinde tutanları piyasalara hâkim kılmaktadır. Bu sebeple faiz, Milli Ekonomi Modeli'nde bir hastalık olarak tanımlanmıştır. Faiz, gelir dağılımındaki dengeyi bozduğu gibi üretim ile tüketimi de engeller.⁷

Kapitalist anlayışlar, bankaların kaydî para üretmesini desteklerken, merkez bankalarının emisyon ile parasal hacmi arttırmasına karşı çıkmaktadır. Dolayısı ile para talebi, maliyetli para ile karşılandığı için, kapitalist anlayışlara 'faiz modelleri' de diyebiliriz.

Milli Ekonomi Modeli ise, kaynakların ve paranın tekelleşmelerini engelleyerek, herkesin rahatlıkla ulaşacağı bir ortamın oluşmasını sağlamaktadır.

Paranın serbest dolaşımı, proje sahibi herkesin üretim yapabileceği bir zemini oluşturduğu gibi, bireylerin kabiliyetlerinin açığa çıkmasına da imkan tanımaktadır.

Paranın ve kaynakların tekelleşmesinin önlenmesi, üretim ile tüketimin önündeki engelleri kaldırmakta, maliyetleri de aşağıya çekmektedir.

Paranın, maliyetsiz ve herkesin sahip olacağı bir hale getirilmesi Milli Ekonomi Modeli'nin en önemli unsurlarındandır.

Gelir dağılımında belli bir dengeyi sağlayamayan büyümeler, gerçek manada bir büyüme değildir. Bu sebeple hedef, toplumun

⁷ Prof. Dr. Haydar Baş, Mektûbât, s. 253–254; Prof. Dr. Haydar Baş, İman ve İnsan, s. 238

bir kesiminin değil, tamamının refah düzeyini yükseltmektir. Gelir dağılımındaki dengeyi bozan ‘para ile para kazanma’ yerine, toplumun her kesimine fayda sağlayan üretim ile para kazanma mantığı, modelin hâkim unsurudur.

Kapitalizm ekonomik olayları bir kavga mantığında ele almaktadır. İşçi ile işveren, zenginle fakir, çalışan kesim ile emekli olan kesim –örnekleri çoğaltabiliriz– arasında gelirin (kârın) bölüşümünde bir kavga mantığı hâkimdir.⁸

Oysa Milli Ekonomi Modeli’nde toplumun hiçbir kesimi bir diğerine karşı rakip olarak algılanmamış, toplumu oluşturan bireylerin tamamına fayda sağlayacak yaklaşımların önü açılmıştır. Özellikle işçi ücretlerini asgari geçim düzeyinde konumlandıran⁹ kapitalist anlayışlar yerine, gerçek ücret tanımı getiren Milli Ekonomi Modeli, hem işverenin, hem de işçinin hakkını sahibine vermektedir.

Fiyatlar, tam esnek değildir; yerine göre kısmen esnek hatta yapışkandır. Yapılan deneye dayalı çalışmalar bunun böyle olduğunu doğrulamaktadır. Ancak fiyatların neden yapışkan olduğu hususunda gereken izah şu ana kadar ortaya tam manası ile konulmamıştır. Milli Ekonomi Modeli’nde fiyatların neden yapışkan olduğunun analizi yapılırken, genel ve kısmi yeni denge analizleri de ortaya konmuştur. Bu denge analizleri ekonomide ortaya çıkan hastalıkları çok rahat seyretmemize imkan tanımaktadır.

Milli Ekonomi Modeli, para ile GSYİH arasındaki bağıntının izahını yaparken; ekonomilerde, piyasalarda bulunması gereken parasal hacmi matematiksel olarak tarif ederek piyasalarda kurulacak dengenin rakamsal açılımını ortaya koymuştur.

Her ekonomi modeli, onu ortaya koyan kültürün ve bakış açısı-

8 A. Smith, Milletlerin Zenginliği, 1. kitap, 5. bölüm

9 İktisat’ın Dama Taşları, II, 2002, İÜ İktisat Fak. Mez. Cem; Doç. Dr. Burak Atamtürk, Klasikler ve Adam Smith, s. 14

nın bir yansımasıdır. Kapitalizm, Batı insanının meselelere bakış açısını yansıtmaktadır. Milli Ekonomi Modeli ise bize ait değerlerin bir açılımından ibaret olup, olaylara batı gözlüğü ile değil, Müslüman Türk insanının sahip olduğu ölçüyle çözüm getirmektedir.¹⁰

Kapitalizm olsun, sosyalizm olsun hiçbir modelin insanlığa huzur getirmesi mümkün değildir. Bugün dünyada hâkim olan bu görüşler, mutlu azınlıkları çıkardığımızda insanlığa dünya hayatını zindan etmektedir. Milli Ekonomi Modeli, sadece ülkemizi değil, dünya insanlığını da refaha kavuşturacaktır.

Milli Ekonomi Modeli, bir Rus dostumun “Sosyalizmden biz çıktık, kapitalizmden ise dünya çekiyor, bizi ve dünyayı kurtaracak; gelir dağılımını düzeltecek, sürekli büyümeyi ve tam istihdamı sağlayacak ekonomi modeli nedir?” sorusuna da bir cevap niteliğindedir.

¹⁰ Prof. Dr. Haydar Baş, Mektûbât, s. 248–249

2- MİLLİ EKONOMİ MODELİNDE İNSAN

İnsan, ekonomi politikalarının hem hedefi, hem de konusudur. Ekonomi politikalarının gayesi insana daha yaşanabilir, daha rahat bir dünya sunmaktır. Elbette politikaların istenilen neticeler vermesi muhatabın doğru tanınmasına bağlıdır. İnsanı yanlış tarif eden bir ekonomi modelinin doğru neticeler elde etmesi mümkün değildir.

Maalesef bilinen ekonomi modelleri, kendi sistemlerine uygun bir insan tarifi yapmışlardır. Mesela kendi çıkarlarını en yüksek düzeye çıkarma amacı güden homo economicus (iktisadi insan) kapitalizmin modelini üzerine inşa ettiği insandır.¹¹ Yapılması gereken; insanın doğasından kaynaklanan, gerçek özelliklerinden yola çıkarak onu tatmin edecek bir ekonomi modelini hayata geçirmek olmalı idi. Milli Ekonomi Modeli'ni izah ederken, işe önce insanı tarif ederek başlayalım.

Öyleyse ekonomiyi ilgilendiren yönüyle insan nedir? Bütün

11 Bkz. A. Smith, Milletlerin Zenginliği

ekonomi modelleri, insanın ihtiyaçlarının sınırsız olduğu yanılığında-
sındadır.

Sınırsız olan insanın ihtiyaçları değil, ihtiraslarıdır. İnsanın doymayan tarafı karnı değil, gözüdür.¹²

Ancak şu ana kadar, insanın ihtiyaçları sınırsız, kaynaklar ise sınırlı görülmüştür. Haddi zatında sınırsız olan kaynaklardır. Sınırlı olan ise ihtiyaçlardır.

İnsanın ihtiyaçlarının sınırlı olmasına ve bu kadar sınırsız kaynak bulunmasına rağmen, dünya nüfusunun büyük bir kısmının açlık çekiyor olması şu ana kadar uygulanan ekonomi modellerinin ve politikalarının inanılmaz yanlışlar içermesinden kaynaklanmaktadır.

Gerçek olan şudur ki; insanın yemek, içmek, ısınmak, giyinmek, barınmak vb. çok karmaşık olmayan sınırlı ihtiyaç kalıpları varken; bu ihtiyaçlarını karşılamak için dünya üzerinde yüzlerce, hatta binlerce bilinen ve bilinmeyen kaynak mevcuttur.

Kapitalist ekonominin kuramcıları, -başta Malthus gibi karamsar ekonomistler olmak üzere- 'ihtiyaçları sınırsız, kaynakları sınırlı' gördükleri için nüfusun belli bir oranda tutulmasına gayret göstermişler, böylece doğum kontrolleri bu ekonomi modellerinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmıştır.¹³

Yine sömürgeci ülkeler de, kaynakların sınırlı olduğu yanılığında-
sından yola çıkarak, bu kaynakların dünya insanlığına yetmeyeceği sonucuna varmış ve bunları kendi kontrollerine almak için dünyayı kana bulamışlardır. Elbette sömürgeciliğin tek sebebi bu değildir, ancak bu anlayışın kökleri kaynakların sınırlı, ihtiyaçların sınırsız olduğu yanılığında dayanmaktadır.

Temel prensip olarak üretimi karşılayacak talebin oluşturulması

12 Prof. Dr. Haydar Baş, İman ve İnsan, s. 128

13 Prof. Dr. Rona Turanlı, Malthus'un Nüfus Kuramı ve Az Gelişmiş Ülkelerde Nüfus sorunu, 1977, s.31

hedefine kitlenmesi gereken ekonomi modelleri, tam tersi bir yaklaşımla üretime yoğunlaşmış ve uyguladığı para ve faiz politikaları ile tüketime darbe vurmuşlardır. Neticede insanlık adeta varlık içerisinde yokluk çekmektedir.

İnsanla ilgili bir diğer konu da bireylerin davranışlarının hangi şartlarda ve ne derecede toplum çıkarlarına katkıda bulunabildiğidir.

Acaba tamamı ile serbest ve kuralsız bırakılan bireyler ekonomiyi hangi şekilde etkiler? Ekonominin ilerlemesine mi katkıda bulunur, yoksa ekonominin dengelerinin bozulmasına mı neden olur?

Gerek canlı, gerekse cansız varlıklar olsun hepsinin bağlı olduğu bazı kurallar vardır. Bir sabah kalktığımızda Ay'ın başka bir yörüngede dönmeye başladığını görmemiz mümkün olmadığı gibi, koyunun ot yerine et yediğini görmemiz de mümkün değildir. İster canlı, ister cansız varlıklar olsun insan dışındaki varlıkların tamamı belli kurallar çerçevesinde mükemmel bir düzen içerisinde ömürlerini sürdürürler. Tabiatı, insanın müdahil olmadığı olaylarda mükemmel bir nizam olduğu doğrudur. Ancak bu kuralı, söz konusu insan olduğunda aynen alıp uygulamak son derece yanlıştır.

Çünkü insan bütün bu varlıklar içerisinde irade ve tercih sahibi olan tek varlıktır. Bir elektron kendi tercihini kullanarak yönünü değiştirip çekirdeğe çarparak bir nükleer patlamaya neden olmaz ama her insan, her zaman tercihini hem kendi yararına, hem de toplumun yararına kullanabilir mi?

Bütün insanlar için buna evet demek elbette mümkün değildir. İstisnalar da kaideyi bozmaz. Özellikle toplumun çıkarları ile kişisel çıkarların çeliştiği ortamlarda bireylerin tercihlerini toplumdan yana kullandıkları nadiren karşılaşılan bir durumdur.

Akşam herkesin evine erken gitmek için acele etmesinin akşamki trafik sıkışıklığının en büyük sebebi olduğu bilinen bir gerçektir. Veya bir kargaşa anında herkesin bir noktaya hücum etmesiyle or-

taya çıkacak olan sıkışıklık kaçınılmazdır.

Kâinatta nasıl bir doğal denge varsa, insanı ilgilendiren konular-
da, insan davranışları müspet manada yönlendirilmediğinde birey
ile toplum çıkarları arasında da bir o kadar uyumsuzluk söz ko-
nusudur. Dikkat edilirse toplumsal hayatta en basit olaylarda bile
bireyin hayatını düzenleyen gerek hukuki, gerekse ahlaki birçok
kural vardır. Bir apartmanda bile canımız istiyor diye radyonun sesini
sonuna kadar açamayız.

İnsanların bazen verdikleri kararlarla kendilerine bile zarar ver-
diği bilinen bir gerçektir. İşte uyuşturucu ve kumar bağımlısı in-
sanların hayatı ortadadır. Kendisine bile zarar verebilen insanın
toplumsal olaylarda her zaman toplumun yararına adım atacağını
söylemek herhalde işin doğasına aykırıdır.

Liberal anlayışlar, insan ile eşyayı birbirine karıştırarak, eşyanın
tabiatındaki dengenin insan için de geçerli olduğunu zannetmiş-
lerdir. Ancak yaratılışı itibarı ile insan kendi içerisinde sürekli bir
mücadele ve değişim içerisinde.

Bu mücadelede eğitilmesi gereken insan aksine tamamen başı-
boş bırakıldığında, kendi çıkarından başka hiçbir ölçü tanımayaca-
ğı için çok rahatlıkla banka hortumlayabilir, devleti soyabilir, ken-
di adamını da kayırabilir, hatta insanlar açlıktan ölse bile elindeki
gıda ürünlerini daha pahalıya satmak için bunları stok edebilir.

Bugün liberalizm adına insana tanınan sözde serbestlik, berabe-
rinde toplumun büyük bir kesiminin hem mağdur edilmesine, hem
de yolsuzluk ekonomisinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

İşin bir başka noktası da, liberalizmden yola çıkarak piyasalar
için en uygun anlayışın tam serbestlik olduğunu savunanlar, söz
konusu kendi çıkarları olduğunda birçok yasağı hayata geçirirler.
Liberalizm adına bugün Türkiye’de tarım ürünlerine getirilen ya-
saklar, Merkez Bankası’nın hazineye borç vermesine getirilen ya-

saklar, yerli üretime verilen desteklemelere getirilen kısıtlamalar ve daha yüzlercesi yazılabilir. Öyleyse yapılması gereken serbest piyasa adı altında toplumu birkaç kişinin kontrolüne terk etmek yerine, toplumun her ferdini koruyup kollayan bir ekonomi modelini hayata geçirmektir.

Güçlünün karşısında zayıfın korunmadığı bir ortamda, sonuçta tüm ekonominin zarar görmesi kaçınılmazdır. Dikkat edilirse monopol (tekel) piyasalarda istenilen verimin elde edilememesinin sebebi de bireysel tercihlerin toplumsal çıkarların önüne geçmesidir.

3- BİREYİN VE TOPLUMUN ÇIKARLARLARININ BİRLEŞTİRİLMESİ

Konuya bir soruyla girelim: Bilinen ekonomi anlayışlarında mümkün olmamasına rağmen, toplumun her kesiminin çıkarları aynı anda maksimize edilebilir mi?

Eğer, bireyin çıkarlarını toplumun çıkarlarına katkı sağlayacak bir biçimde yönlendirebilirsek aynı anda hem bireyin, hem de toplumun maksimum fayda elde etmesi mümkün olacaktır. Esasen Milli Ekonomi Modeli'nde yapılmaya çalışılan da bundan ibarettir.

Milli Ekonomi Modeli'nde insanlar, hem tüketirken, hem de üretirken topluma katkıda bulunacaklardır. Gelirini arttırma gayreti içerisinde bulunan her birey, diğer bireylerin de gelirini arttıracak, tüketim yapan her birey diğer bireylerin daha fazla kazanmasını, dolayısıyla daha fazla tüketebilmesini sağlayacaktır.

Mesela, dar gelirlili insanlara verilen destek aynı zamanda yeni

bir tüketim artışına sebep olduğu için bu daha fazla üretim, daha fazla istihdam imkanı sağlayacaktır; yani toplumun bir kesimine doğrudan verilen destek Milli Ekonomi Modeli çerçevesinde toplumun diğer kesimlerine de dolaylı olarak, hatta misli oranında yansıyacaktır.

Mesela para kazanma hırsına sahip olan bireylerin bu talebi para ile para kazanma şeklinde değil de emeği devreye koyacak şekilde karşılandığı takdirde bireyin bu isteği aynı zamanda topluma fayda olarak yansıyacaktır. Aksi takdirde para ile para kazanıldığında, toplumun diğer bireyelerine ait olması gereken bir kazancın haksız yere bir bireye transferi söz konusudur.¹⁴

Ve yine elinde parası olmadığı için kahve köşelerinde âtil olarak bekleyen bireylerin ne kendilerine, ne de topluma bir faydası vardır ama bu bireylere proje mukabili sıfır faizli kredi imkanı sunulduğunda, âtil duran bu enerjinin sinerjiye dönüşmesi elbette mümkün olacaktır.

Görüldüğü gibi bireylerin topluma ve kendilerine ekonomik olarak zarar verebileceği adımlar, bu modelde tam tersine faydalı bir hale çevrilmektedir.

Dolayısıyla, eğer insanı konu alan bir model hayata geçiriyorsak, ona karışmayan, onu uzaktan seyreden veya onun isteklerini kısıtlayan değil, aksine onun tercihlerini hem kendi lehine, hem de toplum lehine faydalı kılacak bir anlayışı hayata geçirmek zorundayız.

Bu konu, son derece önemlidir. Dünyada uygulanan ekonomi politikaları hep toplumun bir kesimine destek verirken, ya diğer kesimlere zarar vermiş ya da ihmal etmiştir. O yüzden Kapitalizmde aynı anda toplumun her kesiminin fayda elde etmesi düşünülemez. Onun yerine optimizasyon anlayışı vardır. Örneğin tarım kesimi- tüketici, işçi-işveren vergi oranları-sosyal harcamalar da olduğu gibi.

¹⁴ Prof. Dr. Haydar Baş, Mektûbât, s. 253–257; Prof. Dr. Haydar Baş, İman ve İnsan, s. 238–241

Bu anlayışlara göre eğer siz doğrudan gelir vergisini arttırırsanız, sosyal harcamalara daha çok para ayırabilirsiniz ama bu sefer de daha çok vergi aldığınız için istihdamı azaltmış olursunuz. Bu yüzden belli bir yaşa gelmiş insanların emekli maaşını arttırmak, işsizlik sigortası vermek kamu bütçesi üzerinde yük olarak gözükmektedir.

Şu anda AB topraklarında başta Almanya olmak üzere sosyal harcamalarda kısıtlamaya gidiliyor. Yine örneğin Türkiye’de sanki tarım kesimini desteklemek, diğer kesimlerden bu kesime gelir transferi olarak değerlendiriliyor. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür ve bilinen ekonomi modelleri için bu kaygılar doğrudur. Ancak şu ana kadar hiçbir ekonomi modelinin yapamadığı bir uygulama, Milli Ekonomi Modeli ile hayata geçirilmektedir.

Milli Ekonomi Modeli toplumun bütün kesimlerine aynı anda fayda sağlayacak mekanizmaları devreye koymaktadır. Mesela, tarım kesimini, paranın tarifinden yola çıkarak ve belli oranlarda emisyon hacmini arttırarak desteklemek, aynı zamanda toplumun diğer kesimlerini de desteklemektir. Çünkü ülkemizde halkın önemli bir bölümü tarım ile geçinmektedir.

Türkiye nüfusu 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 80 milyon 810 bin kişidir.¹⁵

Oysa 2000 yılında 23 milyon 797 bin olan köy ve beldelerde yaşayan insan sayısı 31 Aralık 2017 sayımında 6 milyon 49 bine düşmüştür.¹⁶

Eğer üretici o yıl elde ettiği üründen istediği geliri elde ederse, bu o yöredeki esnafa alışverişi olarak yansıyacaktır.

Ayrıca tarım kesiminin desteklenmesi tarım ve tarıma dayalı sanayinin de gelişmesine imkan sağlayacağı için büyük bir istihdam

15 www.tuik.gov.tr/PrelstatistikTablo.do?istab_id=1590

16 <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>

sahası ortaya çıkacaktır.

Bugün tarım kesiminin satın alma gücünde yaşanan ciddi orandaki azalma sadece bu kesimi değil toplumun bütün kesimlerini etkilemektedir.

Hükümetin yapacağı transfer harcamalarında meydana gelecek artış sadece emekli memurları memnun etmeyecek, aynı zamanda piyasada eksik olan talebin tamamlanmasını da sağlayacaktır. Tabii ki bu kamu harcamalarındaki artış Milli Ekonomi Modeli'nin ortaya koyduğu belli kurallar ve parasal oranlar çerçevesinde olacaktır.

Bir diğer konu da sahiplenme meselesidir. Daha çocuk yaşta iken ortaya çıkan bir duygu da sahiplenme duygusudur. Özel mülkiyet insanın doğasına uygun olup Milli Ekonomi Modeli'nin unsurları arasında yer alır. Aksini kabul eden Marksist anlayışlar bu konuda insanın doğasına aykırı davranmışlardır.

Burada yapılması gereken ne komünizm gibi bir insanın doğasında doğduğu günden beri var olan sahiplenme gibi duyguları reddetmek, ne de insanı topluma faydasız bir kulvarda tutmaktır. Milli Ekonomi Modeli insanı, taşıdığı en temel duygularla kabul etmekte ve bu duygulardan kaynaklanan tercihlerini hem kendi, hem de toplum yararına kanalize etmektedir.

Yine, bir diğer önemli konu da insanların ekonomik olaylar karşısında tercihlerinin her zaman rasyonel olamayacağı noktasıdır. Çünkü insanın davranışlarına yön veren akli değil, taşıdığı duygularıdır.

Mesela, sağlığımıza zararlı olduğunu bildiğimiz halde sigara, alkol veya bağımlılık yapan maddelerin kullanımından vazgeçemeyiz. Veya fiyatı daha ucuz olsa bile domuz etinin Müslüman bir toplumda satılamayacağını, insanların hiçbir karşılık beklemeden bir başkasına bulunacağı yardımın mantıksal değil, duygusal ve ah-lâkî bir izahı vardır.

Hem bireyler, hem de bireylerden oluşan toplumlar olaylara yaklaşırken akılları ile değil taşıdıkları duygular ile yaklaşır. Duygular ile gösterilen yaklaşımlar bazen gerçeklerle örtüşebilir, bazen de tam tersi olabilir.

Ayrıca insanların kabiliyetleri farklı farklıdır. İnsanları aynı dış-
linin bir parçası olarak görmek mümkün değildir.

Aynı miktardaki para ile bir birey üretim yapabilirken, diğer bir birey hiçbir şey yapamayabilir. Bu kabiliyet farkları bireyden bireye değişebileceği gibi, toplumlar arasında da büyük farklara sebep olabilir. Bu yüzden ekonomi politikaları oluşturulurken bu durum göz önüne alınmak zorundadır.

İnsanın bu özellikleri dikkate alınmadan inşa edilecek bir ekonomi modelinin insanlığa hizmet etmesi beklenemez. Çünkü yanlış temeller üzerine doğru binalar inşa edilemez.

Sonuç olarak:

Ekonomi kurallarını vaaz edenler, insanı ve toplumu tanıyıp, varoluş gaye ve maksadına göre toplumun huzuru ve düzeni için kurallar ihdas etmelidirler.

O yüzden Millî Ekonomi Modeli insandan ve insana ait özelliklerden yola çıkarak geliştirilmiştir. Millî Ekonomi Modeli toplumun sadece bir kesiminin değil, toplumun bütün kesimlerinin hiç kimseye el açmadan hayatını ikame edeceği bir seviye hedeflemektedir.

İnsanlar ve devletler için esas özgürlük, başka birey ve devletlere muhtaç olmadan yaşamaktır.

2. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN
KAYNAKLARA
TEMEL BAKIŞ AÇISI

- 1- Milli Ekonomi Modeli'nde Kaynak**
- 2- Kaynakların Değerlendirilmesinde İnsan**
- 3- Sınırsız Kaynaklar ve Nüfus Artışı**

1- MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE KAYNAK

İktisatçılar insanların ihtiyaçlarını sınırsız, fakat bu ihtiyaçlara cevap verecek olan mal ve hizmet miktarını sınırlı olarak tarif etmişlerdir. Buna gerekçe olarak kaynakların sınırlı olması gösterilmiştir. Şu ana kadar İktisat ilmi de, bu sınırlı kaynaklardan yola çıkarak sınırsız ihtiyaçları karşılama ilmi olarak tarif edilmiştir.

İnsan bahsinde esasında insanın ihtiyaçlarının sınırlı, ihtiraslarının sınırsız olduğunu ifade etmiştik. İnsanın ihtiyaçları konusunda yanılan iktisatçıların bir diğer yanılığısı da kaynakların sınırlı olduğu zannıdır. Esasen sınırsız olan ihtiyaçlar değil, kaynaklardır.

Kaynakları sınırlı olarak gören ekonomistler, arz yanlısı modeller geliştirerek, üretime odaklanmışlardır. Çünkü bu mantığa göre ihtiyaçlar sınırsız olduğu için tüketimde her zaman fazlalık olacağından ekonominin asıl çözülmesi gereken problemi tüketim değil, üretimdir. Ancak bugün gelinen noktada ekonomilerde deflasyonun yani tüketim eksikliğinin ortaya çıkmış olması, var olan üretim hacmini bile karşılayabilecek tüketimin olmaması bu modellerin yanlış temeller üzerine oturduğunu ispatlamaktadır.

Yani, insanların var olan arz miktarını çok kısa zamanda bitirmeleri gerekirken, oluşan arz fazlaları iktisat modellerinin olaylara bakış açısındaki yanlışlığını ortaya koymaktadır.

Deflasyon hastalığı ihtiyaçların sınırsız olduğu zannını temelden çürütmektedir. Aksine çağımızda ekonomileri bekleyen en büyük tehlikenin tüketimde yaşanan darlık olduğu ortadadır.

Ürettiği mal ve hizmetleri tüketemediği için stokları her geçen gün artan kapitalist anlayış, diğer taraftan artan dünya nüfusunu problem olarak görmüş, gerek savaşlarla, gerekse açlık ve doğum kontrolleri ile nüfusun azaltılmasını desteklemiştir. Doğum kontrolünü olmazsa olmaz bir çözüm olarak özellikle Afrika ve Asya insanına dayatmışlardır.

Biraz dikkatli bakınca dünyada ve uzayda sınırsız kaynaklara sahip olduğumuzu görmek mümkündür. Etrafımızda âtıl duran bu kaynakları devreye sokmak için sadece ihtiyaç duyulan bilimsel araştırmaların ve yatırımların yapılması yeterlidir.

Her geçen gün teknolojinin ilerlemesi ile dün bizim için bir şey ifade etmeyen birçok madde artık hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Enerji olarak dün karbon eksenli yakıtları tanıyan dünya bugün hidrojen eksenli yakıtları da kullanmaya başladı. Dün belki de hiçbir değeri olmayan bor madenleri bugün altın kıymetinde. Nükleer enerjiden istifade etmeye başlayalı onyıllar oldu.

Sahip olduğumuz bilgi birikimi arttıkça kaynaklardan istifademiz de katlanarak artmaktadır. Tükenmeye başladığı söylenen bir kaynağın yerini, bilgi ve teknolojiye sağlanan gelişmeler sayesinde bir başka kaynak almaktadır.

Bütün bu gerçekler açık bir şekilde ortada olmasına rağmen ekonomi modelleri, şu ana kadar bu doğrulara sırtını dönerek, âfâki görüşlere yer vermiştir.

Yine yaşadığımız dünyada mükemmel bir denge ile karşı karşıyayız. Ekoloji bilimi bize doğada müthiş bir denge ve geri besleme sistemleri olduğunu gösteriyor. Örneğin biz nefes alırken oksijen tüketiyoruz ama kullandığımız oksijen bitmiyor sürekli bitkiler tarafından yenileniyor, onların ihtiyaç duyduğu karbondioksiti ise biz sağlıyoruz.

Yine azot olsun, dünyaya yağan yağmur miktarı olsun, ozon tabakası olsun doğada bulunan bütün maddelerde muazzam bir dairesel döngü söz konusudur. Yeri gelmişken hemen belirtelim ki böyle bir dengenin tesadüfler sonucu olduğunu söylemek, elbette bunu sağlayan İrade'ye karşı büyük bir nankörlüktür.

Böyle bir İrade'nin olmadığını varsaydığımızda doğada ne kadar düzen olabilirse, başıboş bir serbestlik üzerine kurulu ekonomiler de ancak o kadar başarılı olabilir. Doğada var olan denge nasıl bir İrade'nin varlığını gösteriyorsa, serbest piyasa anlayışı da ekonomilerde bir o kadar kaosa sebep olmaktadır. Sınırsız kaynaklara sahip olmamıza rağmen, günümüzde dünya nüfusunun büyük bir kısmının açlık çekiyor olması hatta bir kesimin her yıl açlıktan ölüyor olması da bunun ispatıdır.

Dünya hem sınırsız, hem de sürekli yenilenen kaynaklara sahiptir. Bu kaynakları kullanıp kullanmamak, yok edip etmemek bizim elimizde. Asıl bugün kontrol altına alınması gereken insan nüfusu değil, bu kaynaklara dünyadaki doğal dengeleri bozacak şekilde zarar verenler ve onları kendi kontrollerinde stoklayanlardır.

Kaynaklardan daha fazla istifade etmek, daha fazla işgücüne de bağlıdır. Artan nüfus yeni işgücü demek olduğu için, yeni kaynakların devreye konmasına imkan sağlamaktadır. Mesela, doğru bir tarım politikası ile kazanılacak her yeni işgücü topraktan daha fazla istifade etmemizi sağlayacaktır.

Ayrıca sınırsız olan kaynakları açığa çıkartmak için, para mu-

hakkak bir tahrik unsuru olarak kullanılmalı ve emek devreye konulmalıdır.

Bugün geliştirilecek ekonomi politikalarının gayesi, ekosistemi bozmadan nasıl olur da sınırsız olan kaynaklardan gerektiği kadar istifade ederiz olmalıdır.

Kaynakların belli eller etrafında toplanması onların verimli olarak kullanılmasını imkansız hale getirmiştir. Adeta sınırsız olan kaynaklar belli ellerde tekelleşince, yetersiz ve sınırlı hale gelmiştir. Dolayısıyla, bir millete ait kaynakların o milletin ortak değerleri olduğunu ifade etmek zorundayız. Özellikle büyük sermaye ve teknoloji gerektiren enerji ve yeraltı kaynaklarının işletilmesinde devlet-millet işbirliği gerekmektedir.

Dünyada en zengin kaynaklara sahip ülkelerin bir çoğunun, en fakir ülkeler olduğu hatırlanıldığında, bu yeraltı kaynaklarının belli birkaç grubun kontrolünde olduğu görülecektir. Özgürlüklerin önünü açtığını söyleyen kapitalist politikalar, söz konusu, enerji ve yeraltı kaynakları olduğunda, bunların devlet eli ile halkın kullanımına açılmasından ziyade belli ellerde tekelleşmesini savunmaktadırlar. Oysa olması gereken, ülkelerin kalkınmasına temel olan her türlü yeraltı ve yerüstü kaynaklarının bütün insanların kullanımına açılmasıdır.

Tabiatta olup da faydası olmayan hiçbir madde yoktur. Öyleyse kurulacak sanayi tesislerinin entegre sistemlerden oluşması da gereklidir. En genel manada, var olan her şey bir kaynaktır ve birbirine zincirleme bağlıdır.

2- KAYNAKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİNDE İNSAN

Kaynakların verimli kullanılması, kaynakları kullanan insanın keyfiyetine bağlıdır. En mükemmel sistemler bile onu uygulayacak insan olmadığında hiçbir şey ifade etmeyecektir. Bugün dünyada bu kadar zulüm varsa, insanlar haksız yere öldürülüyorsa, bunun sebebi insanlığın insan hakları kavramından mahrum olması değildir. Aksine problem bu insan haklarını dünyaya doya doya yaşatacak insanların olmamasından ya da olsa bile bu kadroların söz sahibi olamamalarından kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla, her şeyden önce kaynakların verimli kullanılması ve herkesin kullanımına sunulması için bu kaynakları kullanacak insanın onu bütün insanlığın hizmetine sunacak bir sorumluluk ve hesap verme duygusuna sahip olması gerekir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu olmadığı takdirde, eğer bu kaynakları kontrol edenler bunu bir sömürge mantığı ile ele alırlarsa, sonsuz olan bu kaynakların insanlığa faydasız olması kaçınılmazdır.

3- SINIRSIZ KAYNAKLAR VE NÜFUS ARTIŞI

Kaynakların sınırsız olduğu gerçeğinden hareketle, şu soruya cevap arayalım; insan nüfusu arttıkça ihtiyaç duyulan tüketim miktarı ile ortaya çıkan üretim miktarı arasında nasıl bir oran söz konusudur? Kapitalist anlayışın kuramcılarından Malthus nüfusun geometrik olarak, gıda maddelerinin ise aritmetik olarak arttığını ifade etmişti.

Aşağıdaki 1. grafik incelendiğinde, para miktarı ve teknoloji yatırımları sabit tutulursa ve kaynakların sınırlı olduğu kabul edilirse, emek miktarındaki artış ile toplam ürün miktarındaki artış aynı oranda olmayacaktır. Bu herkesin bildiği Azalan Verimler Kanunu'dur. Kapitalist anlayışlar kaynakların sınırlı olduğu yanılığından yola çıkarak, emeğin marjinal veriminin sınırlı kaynaklardan dolayı azalacağını iddia etmiş ve görüşünü de Azalan Verimler Kanunu olarak ifade etmiştir. Buradan yola çıkarak artan dünya nüfusunun, kaynakların yetersizliğinden dolayı kendisine bakamayacağı sonucuna varmıştır.

Oysa bu sübjektif görüşü bir kenara bırakıp dünyanın gerçeklerinden yola çıkarsak, 2. grafikte olduğu gibi para miktarı ve teknoloji kısıtlamaları kaldırıldığında ve kaynakların sınırsız olduğu dikkate alındığında, hem emek, üretim eğrisi, hem de eğrinin eğimi sürekli artacaktır.

Diğer taraftan tüketilen malın miktarı arttığında marjinal fayda eğrisi grafik 3'te olduğu gibi azalacaktır. Dolayısıyla, nüfus artıkça tüketim eğrisi artacak ancak bu artış, nüfusun artmasından kaynaklanan üretim artışının altında kalacaktır.

Ekonomilerde emeğin devreye konulmasının önündeki engeller (başta sermaye engeli olmak üzere) kaldırıldığında, birim zamanda bir bireyin üreteceği katmadeger, tüketileceği miktara oranla daha büyüktür.

Bunu çok basit bir örnekle de açıklayabiliriz; annemizin evde yemek yaptığını düşünelim, eğer yeterli malzemeye sahip ise bir gün içerisinde sadece kendisinin yiyeceği kadar değil, akşam eve gelecek bütün misafirleri doyuracak kadar yemek çok rahatlıkla yapabilir.

Esasında potansiyel olarak her birey kendi tükettiğinden daha fazlasını üretecek güce sahiptir. Bunun için gerekli olan kaynaklar mevcuttur. Yeter ki bu emeği devreye koyacak ve verimli kılacak ekonomi politikaları hayata geçirilsin. Bu sebeple Milli Ekonomi Modeli'mizde dünya nüfusu gelecek için bir tehlike değil aksine ümit ışığıdır.

Bu açıdan bakıldığında; her doğan çocuk ekonomiye bir yük değildir, bilakis tüketim miktarını arttırarak üretimi de teşvik eden güce sahiptir. Ekonomi bu mantıkla değerlendirildiğinde, tüketilen her malın ve emeğin, üretim kabiliyetini arttıracağı gibi, üretim çeşitliğinin de önünü açacak imkan sağlamaktadır.

Dolayısıyla, ihtiyaç duyulan sermaye miktarı sağlanırsa, nüfus

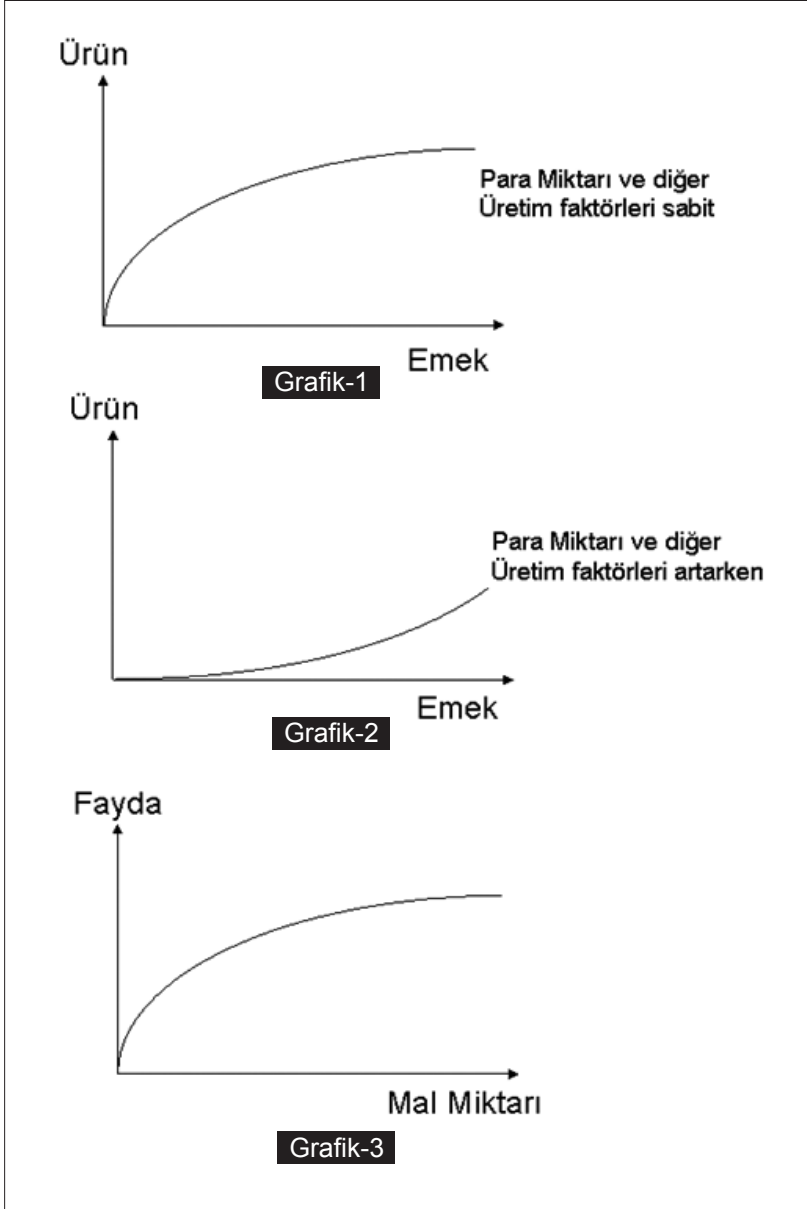
artıkça, buna bağı olarak emek miktarı da arttığında, adeta tüketim aritmetik olarak artarken, üretim geometrik olarak artacaktır diyebiliriz.

Milli Ekonomi Modeli, kaynakların sınırsız, insan ihtiyaçlarının ise sınırlı olduğu gerçeğinden yola çıkarak, üretime odaklandığından daha fazla tüketimin yeterli denge düzeyine taşınmasına odaklanmıştır.

Esasında bu açıdan bakıldığında Milli Ekonomi Modeli tüketim merkezli bir denge modelidir.

Toplumdaki bireyler, ekonomi için bir yük olarak görülmemiş, aksine ekonominin büyümesi için bir kaldıraç olarak addedilmiştir. Bireyler ister üretsinler, ister tüketsinler eğer attıkları adım doğru olarak yönlendirilirse her zaman için ekonomiyi büyütecek bir rol üstlenirler.

Bu sebeple, bizim için iktisat bilimi sınırsız kaynaklardan maksimum istifade ederek, her doğan insana huzurlu bir hayat yaşatma ilmidir.

3. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE
PARA VE EMİSYON

- 1- Para nedir?
- 2- Paranın temel özellikleri
 - A- Tahrik unsuru olması
 - B- Emeğin ve üretimin karşılığı olması
 - C- Mübadele aracı olması
 - D- Paranın tasarruf özelliği
- 3- Yeni Para Denklemleri
- 4- Emisyon
- 5- Milli Para

1- PARA NEDİR?

Para hakkında günümüz iktisat modelleri yanlış ve eksik tarifler yapmışlardır. Kapitalist anlayışa göre para sadece mübadele ve tasarruf aracıdır. Bu anlayışta, paranın tahrik unsuru olma özelliği ve emeğin devreye konması sonucu elde edilen üretimin karşılığı olma özelliği yok sayılmıştır.

Para hakkında bilgi sahibi olmak için, paranın hangi fonksiyonları yerine getirdiğini incelemek gerekir.

Para, bir mübadele (değişim) ve tasarruf (değer saklama) aracıdır, ekonomideki unsurları harekete geçiren bir tahrik unsurudur, ayrıca emeğin devreye girmesi sonucu elde edilen üretim ve hizmetin karşılığıdır. Kısaca paranın tanımı; mübadele, tahrik unsuru olma, tasarruf ve üretilen mal ve hizmetlerin karşılığı olması özelliklerinden hareketle yapılabilir.

Emeği devreye koyan, âtil duran yeraltı ve yerüstü kaynaklarını

harekete geçirerek ekonomik değer üreten, tüketicinin ihtiyaçlarını talebe dönüştüren, piyasalarda oluşan talebe cevap verecek üretimi devreye koyan, üretim faktörlerini tetikleyen, üretimde ve tüketimde tahrik unsuru olan, mal ve hizmetin karşılığı olan maliyetsiz para, ekonomide her şeydir. Bu gerçekler ışığı altında paranın dört temel özelliğini ele alarak inceleyelim.

2- PARANIN TEMEL ÖZELLİKLERİ

A-PARANIN TAHRİK UNSURU OLMASI:

Milli Ekonomi Modeli'nde para, emeği tahrik ederek mal ve hizmet üretimini sağlayan bir araçtır. Başka bir ifadeyle “işlemci” olan para, üretim ve tüketimle ilgili niyetlerin ortaya çıkmasına vesiledir. Bugüne kadar hiçbir ekonomi görüşü, paranın, niyetleri hayata geçirtebilme kabiliyetine değinmemiştir. Paranın tahrik edici bir unsur (işlemci) olduğu Milli Ekonomi Modeli'nde paraya yüklenen bir fonksiyondur.

Tahrik unsuru olan para, insanla buluşturulduğunda, ekonomik bir niyetin zuhuruna neden olduğu gibi var olan niyetin de açığa çıkmasına sebep olur. Para bu yönüyle iktisat ekollerinin iddia ettiği gibi ekonomiyi örten bir peçe değildir. Yani nötr (etkisiz) değildir. Bilakis üretim ve tüketimi tetiklediği için aktif bir rol oynamaktadır.

Paranın tahrik unsuru olma özelliği kullanıldığında, sınırsız kaynaklar insanların istifadesine sunulur ve bu şekilde sonu gelmeyen bir hazinenin de sahibi olunabilir.

B- EMEĞİN VE ÜRETİMİN KARŞILIĞI OLMASI

Pratikte para olmadığında gıda, giyim, barınma, güvenlik, sağlık gibi temel ihtiyaçlar karşılanamayacağı gibi, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını ortaya çıkaracak emeği de devreye koymak mümkün olmaz. Dolayısıyla üretim ve tüketim faaliyetleri yapılamaz.

Para, harekete geçirdiği emeğin ürettiği mal ve hizmetlerin karşılığıdır. Üretimi devreye koyacak paranın başlangıçta karşılığı olmayabilir. Para, üretimle birlikte kendi karşılığını ve hatta daha fazlasını oluşturma kabiliyetine sahiptir. Zati değeri olmayan paranın maliyeti, üretim faktörlerini devreye koyarak elde edilecek mal ve hizmetin değerinden çok daha az olacaktır. Paranın bu özelliği de tıpkı paranın tahrik unsuru olması özelliği gibi tamamen Milli Ekonomi Modeli'nin ortaya çıkardığı bir gerçektir.

Milli Ekonomi'de piyasalarda dolaşan para maliyetsiz olduğu gibi emeği tahrik edecek üretim faktörlerini devreye koyacak para da maliyetsiz paradır.

Başlangıçta zati değeri olmayan para, tahrik özelliği ile beraber mal ve hizmet üretimini sağlayarak kendine karşılık bulur.

Emeğin ve üretimin karşılığı olarak devreye girecek olan para, atıl duran insanların emeğini harekete geçirir. Örneğin; yol yapımı için gerekli malzemeler doğadan temin edilerek, insanların ihtiyacı olan yollar hizmete sunulabilir. Bu sayede hem insanların emeği değerlendirilecek, hem de yol yapılarak ekonomik bir değer oluşturulacaktır.

Paranın bu özelliğini farklı bir örnekle şöyle de açıklayabiliriz:

Bir çuval mısırı toprağa attığımızı ve hasat zamanı 10 çuval mısır elde ettiğimizi varsayalım. Böylece piyasada 10 çuval mısır, 1 çuval mısır karşılığı para vardır. 9 çuval mısırın karşılığı olan para piyasada yoktur. Bu takdirde 9 çuval mısır, paranın emek ve üretimin karşılığı olma özelliğinin kullanılmaması durumunda piyasalarda talep daralmasına sebep olur. Piyasada olması gereken para, 10 çuval mısırın karşılığı olmalıdır.

C- MÜBADELE (DEĞİŞİM) ARACI OLMASI

Para bir değişim aracıdır. Piyasada bulunan her türlü mal ve hizmet para ödenerek satın alınır. Bu, paranın mübadele özelliğidir.

Mübadelenin tam olarak yapılabilmesi için piyasada yeterli miktarda paranın tedavülde olması şarttır.

Liberal ekonomilerde değişim aracı olarak dolaşımda olan para maliyetlidir. Maliyetli para, üretimde daralmaya ve pahalılığa neden olur. Satın alma gücünün azalmasına yani talep daralmasına yol açar. Arz-talep dengesi bozulur. Üretilen mal ve hizmetler değerinin üzerinde piyasalara arz edilir. Çeşitli yollarla piyasalardan paranın faizle çekilmesi mübadelenin sağlıklı gerçekleşmesine engel teşkil eder.

Liberal anlayış, “Her arz kendi talebini oluşturur” şeklinde ifade edilen “miktar teorisi” nin bir neticesi olarak, parasal büyüklükler üzerinde oynamamaya çalışarak, belli bir parasal taban hedeflemesi yapıp mümkün olduğunca bu parasal miktarı koruma gayretinde olmuştur.

Paranın piyasalardan faizle çekilerek belli ellere doğru akışının sağlanması ve paraya olan ihtiyacın emisyonla piyasalara iadesinin miktar teorisiyle engellenmesi, piyasalara para satanların önünü tamamen açmaktadır.

Liberal anlayışın hâkim olduğu ekonomilerde piyasalar tüketim kabiliyetini kaybeder ve en temel ihtiyaçlar bile mübadele ile gerçekleştirilememiş olur. Günümüz ekonomilerinde tüketicinin mal ve hizmete olan ihtiyacı her geçen gün artmasına rağmen paranın mübadele kabiliyeti de aynı oranda azalmaktadır. Bu süreç ekonomilerde resesyon ve deflasyonun habercisidir.

Artan dünya nüfusunun tüketim yapamaması, üretim miktarının yetersizliğinden değil, insanların o tüketimi yapacak paradan mahrum olmalarından kaynaklanmaktadır.

Üretim problemi olmayan bir dünyada insanlar açlıktan ölüyor, diğer taraftan üretilen mallar depolarda stoklanıyorsa; bunun sebebi mübadeleyi gerçekleştirmek için gerekli olan paranın ve yeterli talebin piyasalarda bulunmamasıdır.

Milli Ekonomi’de mübadele için dolaşımda olan para maliyetsizdir. Paranın spekülâtif alanlardaki kârlılığını sıfır limitine yaklaştıran bu anlayış, paranın piyasalara dönmesini, serbestçe dolaşımını ve reel ekonomiye katkısını sağlamaktadır. Mübadelenin yaygın şekilde yapılmasını sağlayan Milli Ekonomi Modeli, üretilen mal ve hizmetlerin değerinde mübadele yapılabilmesi için arz ve talebin denge noktasına ulaştırılmasını sağlamaktadır.

Milli Ekonomi’de denge, belirli bir matematik ölçüsü içerisinde arz ve talebin ayrı ayrı belli bir oranda aynı anda emisyonla desteklenmesiyle sağlanır.

Bu yaklaşım ekonominin temel hedefi olan sürekli büyümenin de formülünü içerir. Bu şartların olduğu ekonomilerde mübadele, herkes tarafından tam olarak, eksiksiz gerçekleştirilmiş olur.

D- PARANIN TASARRUF ÖZELLİĞİ

Liberal ekonomilerde tedavüldeki para maliyetlidir. Üretmeden ve emek sarf etmeden para kazanmak bu anlayışın bir neticesidir.

Bu anlayışa göre paranın tasarruf edilmesindeki amaç faiz yoluyla para kazanmaktır. Onun için kapitalist ekonomilerde para, spekülâtif alanlarda değerlendirilir.

Liberal anlayışın değer saklama aracı olarak paraya yüklediği fonksiyon:

- a) Paranın üretimden çekilip reel ekonominin dışına çıkmasına,
- b) Paranın tekelleşmesine,
- c) Dünyada üretilen mal ve hizmetlerin, parayı stok eden küresel güçlerin hâkimiyetine girmesine,
- d) Üretim maliyetlerinin artmasına,
- e) Talebin daralmasına,
- f) İşçi ücretlerinin ve verimliliğin düşmesine neden olmaktadır.

Milli Ekonomi Modeli'nde, paranın piyasada tedavülü maliyetsizdir.

Onun için değer saklama aracı (tasarruf) olarak para;

- a) Mal ve hizmet üretimi,
- b) Günlük tüketim ihtiyaçlarının karşılanması,
- c) İleriye dönük ihtiyaçların karşılanması için tasarruf edilir. Örnek olarak düğün, hac, doğal afet ve hastalık gibi durumlarda kullanılmak üzere para tasarruf edilir.

Tasarruf aracı olarak paraya yüklenen fonksiyon;

- 1) Paranın serbest dolaşımına,

2) Üretim ve talebin artmasına neden olur.

Bugüne kadar uygulanan yanlış para politikaları bireylerin istenilen düzeyde tüketim kabiliyetini engellediği gibi, kaynakların da yeterince kullanılmasını imkansız hale getirmiştir. Oysa üretimi ve tüketimi aynı anda devreye koyacak doğru para politikaları uygulandığında ekonomiler için nihai hedef olan sürekli büyüme gerçekleştirilmiş olur.

3- YENİ PARA DENKLEMİ

Milli Ekonomi Modeli'mizin paraya getirdiği tariflere yeniden göz attığımızda, paranın mübadele ve değer saklama (tasarruf) özelliğinin dışında iki yeni fonksiyonunun olduğunu görürüz.

1. Para, bir işlemcidir. Emeği ve tüketimi devreye koyan bir tahrik unsurudur.

2. Para, emeğin devreye konulması sonucu elde edilen değer (mal ve hizmet) karşılığıdır.

Paranın Milli Ekonomi Modeli'ndeki tarifinden hareketle elde edilen “yeni para denklemine” göz atalım:

$$P \rightarrow \frac{d}{dt} \quad \text{işlemci olarak para}$$

$$\dot{U}_r = \vec{P} \cdot \dot{U}(\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \dots, \alpha_N)$$

$$|\vec{P}| = P \quad \text{Üretim miktarı}$$

$$|\dot{U}(\alpha_1)| = P_1 \quad \text{Paranın nominal (sayısal) değeri}$$

$$|\dot{U}(\alpha_2)| = P_2$$

$$|\dot{U}(\alpha_N)| = P_N$$

$$|\dot{U}(\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_N)| = P_F$$

$$\dot{U}_r = \vec{P}\dot{U}_\alpha \Rightarrow \dot{U}_r = \frac{d}{dt}\dot{U}_\alpha = \dot{U}_\alpha + \dot{U}_k$$

$$|\dot{U}_r| = P_{\dot{u}r}$$

$$|\dot{U}_\alpha| = P_F$$

$$|\dot{U}_k| = dP$$

$$P_{\dot{u}r} = P_F + dP$$

Yeni para denkleminde hareketle üretimle dolaşımdaki para arasındaki bağıntı:

$$P_{\dot{u}r} = P_F + dP$$

Piyasada dolaşımdaki para miktarı P_t olsun. P_t miktarındaki paranın, oluşturduğu tüketimin parasal değeri P_t olsun (belli bir dt aralığı için)

$P_F + dp$ (piyasadaki üretim) miktarındaki tüketimi yapabilecek para miktarı P_E olsun.

$$P_t - P_f + dp$$

$$P_t - P_E$$

bağıntılarından,

$$P_E = \frac{P_F (P_F + dP)}{P_t}$$

PS senyoraç geliri olarak basılacak para aşağıdaki gibi olur: $PS = PE - PT$

$$P_s = \frac{P_T (P_F + dp)}{P_t} - P_T = \frac{P_T (P_F - P_t + dp)}{P_t} = \frac{P_T}{P_t} (P_F - P_t + dp)$$

$$\sum P_s = Y P_s$$

Toplam tüketimin piyasadaki para miktarına eşit olduğu dt aralığı bulunur. Bu zamanda toplam üretim ile toplam tüketim arasındaki fark kadar emisyon artırılır. Bu miktar bir yıl için hesaplanırsa öncelikle $365/dt$ bulunur. Bu katsayı ile emisyon miktarı çarpılarak yıllık senyoraç geliri elde edilir:

Yeni Para Denklemi dikkatle incelendiğinde görülecektir ki:

1) Para ile GSMH arasında doğrudan bir ilişki vardır. Çeşitli iktisadi görüşlerin iddia ettiği gibi “para basma, enflasyon olur” iddiasının hiçbir temeli yoktur.

Sorulması gereken kritik soru şu; “Enflasyona veya deflasyona sebep olmayan para miktarı ne kadar olmalıdır?” Yeni Para Denklemi bize piyasada dolanımdaki para miktarının ne kadar olması gerektiğini gösterir.

2) Her arz kendinden daha az bir talep oluşturur.

3) Büyüyen ekonomilerde, formülize edilen oranlarda arz fazlasına mukabil emisyon genişletilmelidir. Aksi taktirde deflasyon kaçınılmaz bir süreçtir.

Devreye konacak emisyon dar gelirli kesime sosyal hizmet kapsamında aktarılarak ihtiyaç duyulan eksik talep tamamlanmalıdır.

4) İki yeni kavramı daha tarif edersek;

* Paranın birim zamanda oluşturduğu üretim miktarına ‘paranın üretim hızı’ denir.

* Paranın birim zamanda gerçekleştirdiği tüketim miktarına ‘paranın tüketim hızı’ denir.

* Piyasada dolanımdaki paranın üretim ile tüketim hızının birbirine oranı 1 ise ekonomi dengededir. Bu oran 1’den büyük ise üretim fazlası, 1’den küçük ise tüketim fazlası vardır. Denge bozulduğunda, emisyon hacmi değiştirilerek ekonomiye müdahale etmek gerekir.

5) Büyüyen ekonomilerde piyasa dengesini sağlamak için formülde ifade edilen miktar kadar emisyonun genişlemesi zorunludur. Senyoraj olarak da ifade edilen bu uygulama mal ve hizmet üretimi karşılığı devlete verilmiş bir haktır. Aksi takdirde üretim artışından dolayı olması gereken miktarda para piyasada olamayacağı için, yeterli tüketim oluşmayacaktır.

4- EMİSYON

Emisyon, Merkez Bankasının dolanımına çıkardığı paradır ve piyasanın talebine bağlı olarak üretilir. Emisyon ile devletlerin elde ettiği gelire ise senyoraj geliri denir. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kaydi para ve yabancı para, emisyonun yerine ikame edildiği için devletlerin senyoraj geliri elde etmesi mümkün olmaktadır.

Kapitalist anlayış azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin merkez bankalarını devletten bağımsız hale getirerek, devletlerin merkez bankaları üzerinden senyoraj geliri elde etmesine yasak getirmiştir. Gelişmekte olan ülkelerde senyoraj geliri yerine gelişmiş ülkelerin merkez bankalarının bastığı “hard currency¹⁷”ler faizle borç alınarak emisyon yerine kullanılmaktadır. Bu da gelişmekte olan ülkelere gelişmiş ülkelere gelir transferidir.

Merkez Bankaları kendi insanının emeği ve üretimi karşılığı

17 Rezerv para.

emisyonu arttırmak yerine, yurt dışından aldığı faizli ‘hard currency’ karşılığı para basmaktadır. Bu para görünüşte yerli para gibigözüksede aslında bu o yabancı paranın temsili olan paradır. Ve asla milli para değildir.

Devletlerin senyoraj gelirinönündeki bir diğere engel de özel bankaların ürettiğı kaydi paradır. Özel bankalar topladıkları mevduat sayesinde kaydi para üreterek piyasanın ihtiyaç duyduğı para talebinin bir kısmını karşılamaktadır.

Bu sebeple merkez bankaları emisyon miktarını istenilen oranlarda arttıramamakta, sonuçta devletler de senyoraj gelirinden mahrum kalmaktadır.

Emisyonun yerini yabancı veya kaydi paranın almasının ekonomilere birçok zararı vardır.

Bankaların ürettiğı kaydi paranın piyasaya faiz kanalıyla arz edilmesi, devletlerin senyoraj haklarını kısıtlamaktadır. Bankaların kaydi para üretimi devletlerin sağlam bir para politikası uygulamasını imkansız hale getirmektedir. Böylece piyasayı istediğı gibi yönlendirecek güce sahip olması gereken devlet bu gücünü kaybetmektedir.

Öte yandan piyasanın ihtiyaç duyduğı emisyonun Merkez Bankası üzerinden değil de, özel bankalar üzerinden sağlanması, bu bankalara adeta senyoraj geliri elde etme hakkı tanımaktadır. Bankalar ürettikleri bu kaydi parayı vatandaşın üretiminin karşılığında yaptıkları için, faiz geliri elde etmenin yanında toplum ve devletin gelirini de kendilerine transfer etmektedir.

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, piyasaların ihtiyaç duyduğı parayı kendi emisyonlarıyla karşılamak yerine, gelişmiş ülkelerden faizle aldıkları yabancı para ile sağladıkları için, küresel güçlere faiz ödemek zorunda kalmaktadır. Aynı zamanda senyoraj gelirlerini devretmişlerdir. Türkiye gibi kalkınmakta olan ülkelerin toplam borç tutarının trilyonlarca Doları bulmasının temel sebebi budur.

Büyüme gayreti içinde olan ülkeler ihtiyaç duydukları sermayeyi kendi emisyonları ile karşılamak yerine maliyetli yabancı para ile karşılama yoluna gittikleri için zaman içerisinde kendilerini büyük bir borç batağının içinde bulmuşlardır. İnanılmaz rakamlara ulaşan borçların ödenebilmesi, ülkelerin borç batağından kurtarılması için her şeyden önce, maliyetli yabancı para yerine emisyonun hakim kılınması gerekmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin 1970 yılında global sermaye sahiplerine hemen hemen hiç borçları gözükmez iken; bu rakam 1990 yılında 1.459 trilyon Dolara, 2000 yılında 2.527 trilyon Dolara, 2016 yılında ise 6.876 trilyon Dolara ulaşmıştır.¹⁸ Bu rakamların sadece dış borçlar toplamı olduğu ve iç borç rakamlarının dış borç rakamları toplamından daha fazla olduğu dikkate alındığında, meselenin boyutları daha net anlaşılacaktır.

Yani kalkınmaya karar vermiş ülkeler, 1970 yılından günümüze kalkınmalarını maliyetli para ile yapmaya kalktıkları için adeta batma noktasına gelmişlerdir.

“Para basma enflasyon olur” sözünü kendilerine bir tabu yapanlar, bankacılık sisteminin gereğini anlatırken bu sistemin ekonomiye kaynak sağladığını, kaydi para ürettiğini söylerler. Bu mantığa göre Merkez Bankası emisyonu arttırdınca enflasyon, aynı işi bankalar yapınca kaynak aktarımı olmaktadır.

Uluslararası kredi kuruluşları, emisyonumuzu artırarak üretim yapmak yerine, faizle alınan yabancı para ile aynı üretimi yapmamızı tavsiye ediyorlar. Yani yerli para ile yapılan üretim enflasyon oluşturur ama maliyetli yabancı para ile yapılan üretim ülkemizi kalkındırır gibi mantık dışı açıklamalara muhatap olmaktadır.

Maalesef Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde ekonomi politikaları adı altında uygulanan modeller esaret zincirinden başka

¹⁸ <http://datatopics.worldbank.org/debt/ids/region/LMY>

bir şey değildir. O yüzden ekonomi modelimizde her şeyden önce maliyetsiz ve yerli para özgürlüğüne kavuşturulacak, önündeki tüm engeller kaldırılarak ekonomi küresel güçlere bağımlı olmaktan kurtarılacaktır.

Günümüzde uluslararası kredi kuruluşlarının etkisinde ve yönetiminde olan ülkeler, hazinenin üzerine oturmuş dilenciler gibi ‘yabancılar gelsin yatırım yapsın, bizi işe alsın’ diye bekletilmektedir. Aslında sadece ülkemizdeki kaynaklar, bütün insanlığa yetecek durumdadır.

Öte yandan yabancı paranın bir ülke topraklarında dolaşımında bulunması, yerli halkın emeği ve üretimi ile kendine karşılık bulması, o ülkenin sahip olduğu zenginliklerin, milletin alın terinin o yabancı ülkeye aktarılması anlamına gelmektedir. Maalesef Türk ekonomisi de liberal ve kapitalist sistemlerin tuzağına düşmüş, alternatif proje üretemeyen yönetimler sebebiyle bu kaderi yaşamaktadır.

Liberal anlayış paranın serbest dolaşımından bahsederken, global tefecilerin ellerindeki paralarla; ülkeleri sömürmek için piyasalarla istediği gibi oynamasını kasteder.

Oysa modelimizde paranın serbest dolaşımını kastederken, paraya herkesin ulaşabildiği bir ekonomi sisteminden bahsediyoruz. Paranın belli ellerde tekelleşmesi, piyasanın birkaç insanın kontrolü altında olması ve faizle birlikte gelirlerin sayıları çok az olan bu gruba transfer edilmesi manasına gelir.

Diğer taraftan paranın spekülatif amaçla istediği gibi hareket etmesi ise sanal alemde ürettiği etkilerle birçok ülke ekonomisini batırmaktadır.

Paranın üretimin ve tüketimin dışında spekülatif amaçla değerlendirilmesi ekonomilerde tedavisi çok zor hastalıklara sebep olmaktadır.

Paranın emeğin ve üretimin karşılığı olduğu hatırlanıldığında p miktarındaki para eğer dp kadar üretimin dışında bir sanal değer üretmişse bu miktarda piyasada bulunan üretimin para sahibine transfer olması anlamına gelir.

Ortada dp kadar bir para varken karşılığı olan reel bir değer oluşturulmamışsa, paranın kendisine karşılık bulması ancak eskiden var olan piyasadaki değer ile olacaktır ki bu, gelir dağılımında dengesizliği ve diğer taraftan da ekonominin kendi içine doğru daralmasını beraberinde getirecektir.

Başka bir ifade ile toplam üretim miktarı artmaz iken sürekli olarak belli bir kesimin sahip olduğu parasal miktarın arttığını düşündüğümüzde; bu kesimin toplam üretimden daha fazla pay almaya başladığı, diğer taraftan toplumun geri kalan kısmının ise oransal olarak daha az pay aldığı gerçeği ile karşılaşırız.

Para bir tahrik unsuru ve emek ile üretimin karşılığı olarak görüldüğünde, buna uygun ekonomi politikaları geliştirildiğinde hayat artık bizler için çok daha rahat olacaktır. Aksi takdirde yine bugünkü problemlerle boğuşmaya devam edeceğimiz bir gerçektir.

5- MİLLİ PARA

Milli para iktisat literatürüne kazandırdığımız yepyeni bir tanımdır.

Milli para; milletlerin ürettikleri katma değer ve sahip oldukları kaynaklar karşılığı basılan paradır.

Merkez bankalarının kasalarında faizle alınarak tutulan ‘hard currency’ karşılığı basılan para yerli para olarak gözüke de, milli para ile uzaktan yakından bir alakası yoktur.

Bir paranın milli para olup olmadığı, üzerinde yerli para yazmasıyla anlaşılmaz. Burada önemli olan paranın ne karşılığı basıldığıdır.

Bretton Woods’a kadar dünyada hakim olan anlayışta ülkeler kendi kasalarındaki altın kadar para basıyorlardı. O tarihten sonra ülkeler faizle alıp kasalarına koydukları ‘hard currency’ karşılığı para basmaya başladılar.

Bugün ülkemizde de olduğu üzere tedavülde olan TL kasamızda bulunan ‘dolar veya euro’ karşılığı bastığımız paradır. Her ne kadar üzerinde TL de yazsa gerçekte piyasamızda dolaşan para ‘hard currency’ karşılığı olduğu için, tarifini yaptığımız milli para değildir.

Ülkeler kendi paralarını basmak için kasalarında tuttıkları ‘hard currency’ye (rezerv para) faiz ödemek zorundadırlar. Ekonomiler büyüdükçe piyasa paraya ihtiyaç duymakta, piyasaların ihtiyacı karşılığında arttırılan emisyon için faizle borç alınmakta ve büyüdükçe borçlanan ekonomiler borç sarmalı içerisinde kalmaktadırlar. Bu yönüyle milli olmayan paralar ülkeri borç batağına sokup batmasına sebep olmaktadır.

Bir paranın milli para olabilmesi için onun üzerinde yerli rakamların yazması yetmez. Paranın o ülkenin sahip olduğu kaynaklar ve insanının emeği karşılığı, katma değeri karşılığı basılmış olması gerekir.

Milli paralarla ticaret tezimiz başta BRICS ülkeleri olmak üzere tüm dünyada kabul görmüş ve dünya ticaretinde çığır açmıştır.

Milli paralarla dış ticaretin olabilmesi için iki ülkenin de kendi milli paraları ile alışveriş yapmaları gerektiği aşikârdır. Ancak unutmayalım ki milli paralarla ticaret modelimizin hayata geçmesi için öncelikle ülkelerin milli paralarını devreye koymaları gerekmektedir.

Dolar karşılığı basılan yerli para milli para değildir. Böyle bir para ile yapılan dış ticaret te milli paralarla ticaret değildir.

4. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE
MİKRO ANALİZ

- 1- Talep
- 2- Arz ve Denge
- 3- Değer ve Kâr Kavramı
- 4- Verimlilik
- 5- İş Gücü (Emek)
 - A- Emek Talebi
 - B- Emek Arzı

1- TALEP

Ekonominin iki temel ayağı vardır: Biri tüketim diğeri de üretimdir. Bu makro kavramlar da arz ve talep üzerine oturur.

Esasında tüketime olmadığı yerde üretimden bahsetmek mümkün değildir. Hiçbir şeyin bir sebep yokken yapılmış olması mümkün değildir. Her şeyin bir sebebi vardır. Ekonomilerde üretilen değerlerin sebebi ise onun talep edilmesidir. Talebin olmadığı yerde üretimin olmasını beklemek mantıklı değildir.

Mesela pazara gittiğimiz zaman uzayda gezerken giymek için bir kıyafetin satıldığını göremeyiz. Zira böyle bir talebin olmadığı ortadadır. Veyahut çölde üretim sıfırdır. Çünkü tüketim yoktur. Bu yönüyle talep ekonomilerde olan her türlü faaliyetin kaynağıdır.

Bir başka açıdan meseleye yaklaştığımızda; bir reaksiyonun hızını onun en yavaş basamağı belirler veyahut beraber yürüyüş yapan bir grubun hızını içlerindeki en yavaş birey belirler.

Büyüyen ekonomilerde ise üretim faktörlerine yapılan harcamalardan elde edilen gelir, üretimi karşıyacak yeterli tüketimi oluşturamayacağı için normal şartlarda talep arzdan eksik kalacaktır.

Dolayısı ile talep ekonomilerin seyrini belirleyen ana unsurdur.

Piyasalardaki talebe bakarak o ekonominin gidişatı hakkında bilgi sahibi olmak mümkün olabileceği gibi, talebi kontrol ederek ekonominin genel seyrine yön vermek de mümkündür.

Tabii ki yeterli düzeyde üretim için gerekli olan kaynakları da sağlayarak. Ancak dikkat edilirse adeta talep büyüme için olmazsa olmaz şart iken arz gerek-şart konumundadır.

Peki, öyleyse talebi belirleyen unsurlar nelerdir?

Talebi belirleyen üç temel unsur vardır:

Bireyin o mamule veya hizmete duyduğu ihtiyaç, bireyin gelir düzeyi ve ürünün fiyatıdır.

Bu üç unsurun çeşitli koşullarda talep üzerindeki etkisi değişmektedir. Bazen gelir baskın unsur iken, bazen ihtiyaç öne çıkmakta, bazen ise fiyatlar genel düzeyi etkili olmaktadır.

Dolayısı ile denge analizini sadece bu unsurlardan birinin mesele fiyatların değiştiğinden yola çıkarak yapmak mümkün değildir. Talep fonksiyonu aşağıdaki gibidir:

$T(\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)$: Talep Fonksiyonu

a1 : Gelir değişkeni

a2 : Fiyat değişkeni

a3 : İhtiyaç değişkeni

Kısaca bu üç unsuru ele alırsak:

Bunlardan birincisi, ihtiyaçtır. Bireylerin bir şeyi talep etmesi için talep ettiği şeyden bir fayda elde etmesi, ona ihtiyaç duyması gerekir.

İkincisi, talep ettiği şeyin fiyatı... Elbette fiyatta meydana gelen değişiklikler bireyin o mamule olan talebinin miktarını değiştirecektir.

Üçüncüsü ise, bireyin sahip olduğu gelirdir. Hem talepte, hem de talep miktarında değişiklik yapacağı gibi gelirdeki değişiklik talep eğrisinin eğimini de değiştirir.

Elbette talep dediğimiz zaman bireyin o anda talep edileni satın alacak güce malik olmasını kastediyoruz. Aksi takdirde maddi imkanı olmadığı halde bireyin bir şey istemesi, sadece temenniden ibaret olacaktır.

Tek tek bu unsurların talebi nasıl etkilediğini inceleyelim.

İhtiyaç talebin olmazsa olmaz şartıdır. Yetersart değildir ama gerek-şarttır. Bireyin o mala veya hizmete duyduğu ihtiyaç elde ettiği maddi ve veya manevi fayda ile alakalıdır. İkame mallar bu faydayı azaltır. Mesela sadece kepek ekme bulunan bir yerde, buğday ekmeği satılmaya başlarsa elbette kepek ekmeğe duyulan ihtiyaç da azalacaktır. Ayrıca insanların içinde buldukları çevre, sosyo-ekonomik şartlar, inançları ve zamanla gelir düzeyinde meydana gelen değişiklikler de bireylerin ihtiyaçlarında değişiklikler meydana getirir.

İhtiyaç duyulan malları sınıflandırmak gerekirse... A sınıfında; olmazsa olmaz mallar ve hizmetler, B sınıfında; zorunlu veya temel ihtiyaçlar, C'de ise; normal mallar var diyebiliriz.

A sınıfında olan mallarda o malın veya hizmetin talep edilen miktarını tamamı ile bireyin ona duyduğu ihtiyaç belirler. Fiyatı

yükselse bile, bireyin gelir düzeyi onu elde etmeye müsait olmasa dahi borç para alınır ve talep edilen miktar elde edilir.

B'de ise ihtiyaç yine önemli unsurdur. Ve gelir düzeyi, fiyattan daha baskın unsurdur. Eğer bireyin geliri artıyorsa fiyat artmasına rağmen talep edilen miktar artabilir. Çünkü bu ürünler için elde edilen gelirin tamamı tasarruf edilmeksizin bu ürünlere aktarılır. Yani gelir arttıkça bu ürünler için talep artacaktır. Fiyatın artması bu artışı yavaşlatabilir ama durdurmaz.

Tabii belli bir seviyeden sonra marjinal fayda azaldığı için talep edilen mal veya hizmetin sınıfı değişebilir. Diyelim ki dört kişilik bir ailenin aylık zaruri et ihtiyacı 5 kilodur. Ailenin geliri arttıkça beş kiloya kadar bu ihtiyaç giderilir.

Daha fazla bir tüketim için ise gelir kadar fiyat da etkilidir. Bu 5 kilodan sonraki tüketim için artık et normal mal gibi değerlendirilir. Ancak bu 5 kilo sınırına kadar etkili olan ailenin gelir düzeyinde meydana gelen değişikliklerdir.

C' de ise fiyat ve gelir talep üzerinde etkin unsurdur. Bir gömleğin fiyatı arttıkça elbette talep edilen miktar azalacaktır. Gelir seviyesinde meydana gelen düşüşte elbette talep edilen miktarı azaltır.

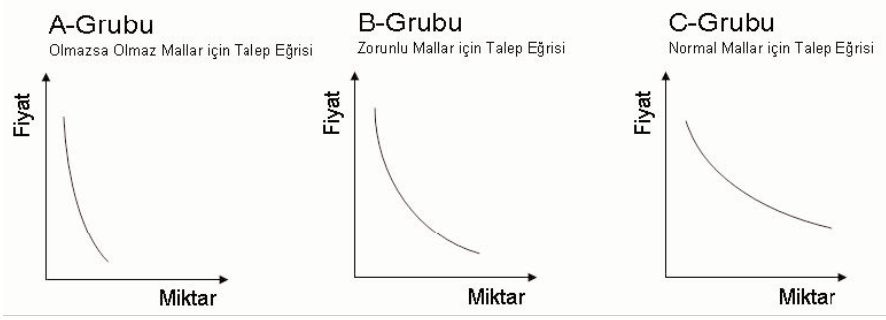
Diyelim ki fiyatlar genel düzeyinde maliyetlerden kaynaklanan bir artış yaşanıyor. Ama toplumun da gelirinde bir düşüş var. Bu durumda A grubu mallarda fiyat artışları ürünlere yansırken C grubu mallarda gelir daralmasından dolayı deflasyon yaşanabilir. Bunun manası o ekonomide hem maliyet enflasyonu, hem de deflasyon sürecinin aynı anda yaşandığıdır.

Ama maalesef bugünkü enflasyon hesaplama teknikleri bu iki hastalığı birbirine ekleyerek çok rahatlıkla enflasyon düşüşü olarak bunu ifade etmektedir.

Dolayısı ile mallar sınıflandırılmadan ve gelirin talep üzerinde-

ki etkisi dikkate alınmadan bütün malları kapsayan bir enflasyon hesaplaması genellikle ekonomi hakkında çok yanlış tahlillere bizi götürebilir.

Grafik-4

Gelelim fiyatın talep edilen miktar üzerindeki etkisine... Bu bilinen bir olaydır. Eğer fiyat artarsa talep edilen miktar düşer. Bunun aksi olan mallar da olabilir ama onlar genellemeyi bozmazlar. Fiyatın miktar üzerindeki etkisi gelir düzeyinden ve malın cinsinden bağımsız değildir.

Eğer gelir düzeyi çok düşük ise, fiyatlarda meydana gelen düşüş, talepte hiçbir değişiklik yapmaz; eğer gelir düzeyi kısmen belli bir seviyede ise o zaman da fiyatlardaki düşüş kısmen talep miktarında artış sağlar. Yani gelir düzeyinde düşüş belli seviyenin altına inerse fiyatlar genel seviyesi ne kadar düşerse düşsün talep edilen mal miktarı eski seviyesini yakalayamaz.

Bu sebeple klasik anlayışın ifade ettiği gibi fiyatların elastik olmasından dolayı piyasa dengesinin kurulabileceği iddiası doğru değildir. Gelir düzeyi ve fiyatların talep üzerindeki etkisi aynı anda ele alındığında ve gelir ile fiyatları belirleyen değişkenlerin farklı farklı olduğu dikkate alındığında; piyasaların kendi kendine dengeye geleceğini iddia etmek hayaldir. Talep üzerindeki bu çift yönlü baskı –değer konusunda değineceğiz– fiyatların esnekliğini engellemektedir.

Üçüncü konu ise gelir düzeyidir. Bir yönüyle hane halklarının eline geçen para da diyebiliriz. Bu konu belki de ekonomistler tarafından ve politika uygulayıcıları tarafından en fazla görmezlikten gelinen unsur olmuştur. Eğer bireylerin yeterince satın alma gücü yoksa piyasada olup bitenler onları çok da fazla ilgilendirmeyecektir.

Gelir düzeyine göre bireyler piyasadaki gelişmelere değişik tepkiler verirler.

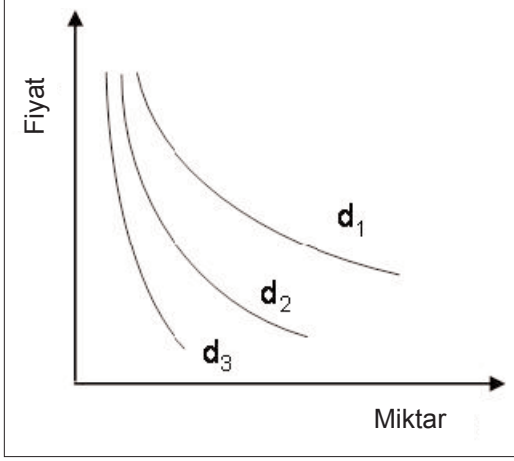
Gelir düzeyine göre bireyleri sınıflandıırırsak, açlık seviyesine kadar olan seviyede bireyler piyasaya karşı adeta ölü konumundadır. Burada olmazsa olmaz ihtiyaçlar dışında piyasa onları ilgilendirmez.

İkinci seviye geçim düzeyidir. Bu düzeyin bitişi bireylerin tasarrufa başladıkları düzeydir. Gelir tüketim eşitliğinin korunduğu sınıra kadar devam eden sınıftır. Bireylerin bu seviyeye kadar piyasaya olan tepkileri ise hasta adam gibidir. Bu bölgede talebin gelir esnekliği birdir. Bu seviyeye kadar gelirdeki artış ne olursa aynı miktarda tüketime aktarılır. Ama fiyat esnekliği için aynı şeyi söyleyemeyiz eğer fiyat düşüyorsa talep esnekliği birden küçüktür, çünkü fiyatlar düşmesine rağmen gelir yeterli olmadığı için aynı oranda talep artışı olmayacaktır. Adeta fiyatlar düşmesine rağmen talep bulunduğu yere yapışmış gibi az oranda artacaktır.

Üçüncü seviyeye kadar gelir düzeyinde meydana gelecek pozitif ilerlemeler piyasada bulunması gereken eksik talebi hemen devreye koyar. Terside elbette doğrudur, bu düzeylerde meydana gelecek daralmaların piyasaya etkisi çok daha keskin olacaktır.

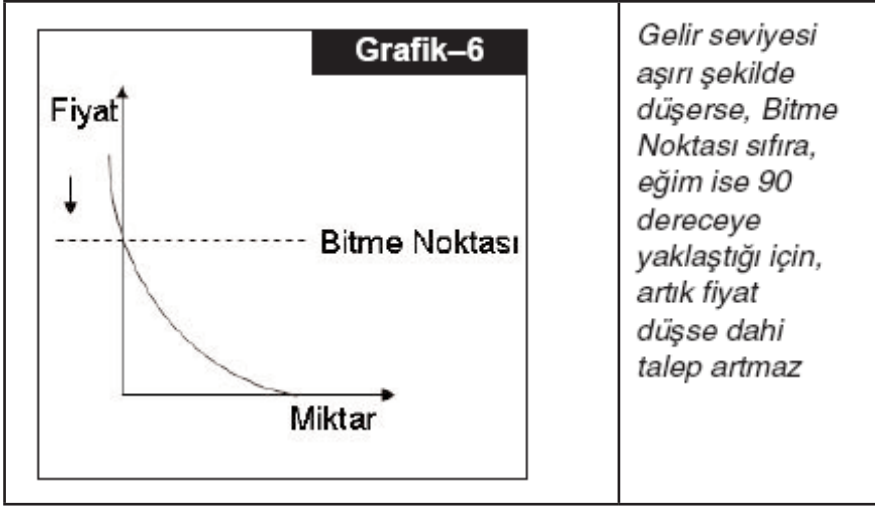
Gelir düşmeye başladıkça fiyat talep eğrisinin eksen üzerinde sadece sola kaydığını söylemek yeterli değildir, aynı zamanda bu eğrinin eğimi de değişecektir. Eğimi daha da artacaktır. Bunun terside doğrudur, gelir yüksek oranlarda arttıkça bu sefer eğim daha azalacaktır. Bunu şu grafik ile göstermek mümkündür...

Grafik-5

*Gelir azalınca, Talep eğrileri sola kayar, eğim ise artar. ($d_1 \triangleright d_2 \triangleright d_3$)
Gelir artışı A grubu mallardan, B ve C grubu mallara olan tüketimi artıracaktır*

Esasında gelirin düşmesi talep eğrisini koordinat ekseninin sol tarafına yani miktarın eksi olduğu tarafa da taşır. Talep eğrisinin y eksenini kestiği noktaya bitme noktası diyebiliriz. Başka bir ifade ile bu noktadan sonra denge mekanizmasının çalışması mümkün değildir. Burası kırılma noktasıdır.

Fiyatlar düşmesine rağmen miktarda bir artış yoktur. Yani fiyatlar düşmesine rağmen talep sıfır olacaktır. Bir talep eğrisinin eğimi bize ekonomideki problemin boyutları hakkında bilgi verir. Eğim ne kadar yüksek ise problem o kadar büyük demektir. Zira bu durum ortalama gelir seviyesinin ne kadar düşük olduğunu göstermektedir.

Üçüncü seviye ise bireylerin gelir düzeylerinin onlara rahat bir hayat yaşattığı seviyedir. Bu seviyede, genelde herkesin bildiği analizi yapmak doğru olacaktır. Fiyat arttıkça talep edilen miktar azalır. Fiyat düştükçe talep edilen miktar artar.

Gelir ve talep grafiğini incelediğimizde talep eğrisinin ilerledikçe eğiminin azaldığını göreceğiz. Dolayısıyla özellikle talep eksikliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkan deflasyon sürecini önlemek için gelir dağılımını adil bir düzeye ve buna bağlı olarak bireylerin en azından gelirlerini geçim sınırına taşıma zorunluluğu vardır.

Yıllar önce de ifade etmiştik. Ekonomideki en büyük problemlerin başında deflasyon süreci gelir. Şu ana kadar bilinen hiçbir ekonomi politikasının bunu çözmesi de mümkün değildir. Deflasyon sürecinde fiyatların düşmesi ile enflasyon sürecinde fiyatların artış

hızının düşmesi veya çıkması birbirinden tamamı ile farklı sonuçlar doğurur.

Gelir dağılımının bozuk olduğu toplumlarda özellikle ülkemizde olduğu gibi, fiyatlar üzerinde meydana gelecek değişiklikler farklı gelir grupları üzerinde farklı etkiler yapacağı için ekonominin bütünü için tek bir analiz yapmak pek kolay değildir.

Özellikle gelir dağılımındaki dengesizlik sonucu toplumun belli bir kısmı geçim sınırının altında bulunuyorsa bu koşullarda ekonominin sağlıklı olması mümkün değildir.

Talebi belirleyen bu üç unsuru özellikle gelir seviyesini dikkate almadan denge analizi yapmak mümkün değildir.

2- ARZ ve DENGİ

Arz, firmaların herhangi bir maldan üretip satmayı planladıkları miktarları gösteren bir çeşit fonksiyondur.

Gerek arz, gerekse talep kavramları mikro analizin konusudur. Bilindiği üzere makro yorumlar esasında mikro analizler üzerine oturur.

Kapitalist anlayış genel ve kısmi denge analizleri yaparken fiyatların esnek olduğundan yola çıkmıştır. Bu sebeple çok basit bir mantıkla bir malın fiyatı pahalandığında onu üreten firmaların arz ettikleri miktar artacak, ancak talep edilen miktar azalacağı için piyasa kendi kendine dengeye ulaşacak kanaatine varılmıştır. Yani arz eğrisi pozitif eğimli artan bir doğru olarak tasarlanmıştır. Benzer mantıkla oluşturulan talep eğrisi sayesinde denge analizleri yapılarak buradan makro yorumlara ulaşılmıştır.

Gerçekte arz eğrisi neye bağlıdır, eğimi ne yöndedir?

Bir firmanın üretim miktarını belirleyen ürettiği malın fiyatı değildir. Bazen malın fiyatı düşer üretici üretim miktarını arttırabilir. Bazen de fiyat arttığı halde üretici kapasitesini kısabilir. Mesela maliyet enflasyonu olan bir ülkede ürünlerin fiyatları artacaktır.

Bu artıştan dolayı hiçbir üretici arz miktarını arttırmayacak tersine azaltma yoluna dahi gidebilecektir. Yine yoğun talep artışından dolayı piyasaya yeni üreticiler girdiği için rekabetten dolayı fiyatlar düşebilir ancak firmaların arz miktarları artabilir.

Peki, öyleyse arz eğrisini belirleyen nedir? Arzı belirleyen temel unsur taleptir. Eğer bir mamule olan talep artıyorsa arz eğrisi de artacaktır. Bunun tersi de doğrudur. Eğer bir ürüne olan talep azalıyorsa üretim miktarı da otomatikman azalacaktır.

Örneğin siz yumurta üreticisisiniz. Pazarda talep edilen yumurta miktarı 10 adet olsun, bu miktar 11 adete çıkmadığı sürece siz pazara daha fazla yumurta getirmezsiz. Yani yumurta fiyatları artsa bile sizin pazara getireceğiniz yumurta miktarını talep miktarı belirleyecektir. Bu sebeple arz miktarının belirlenmesinde mamulün fiyatının direkt olarak etkisi yoktur.

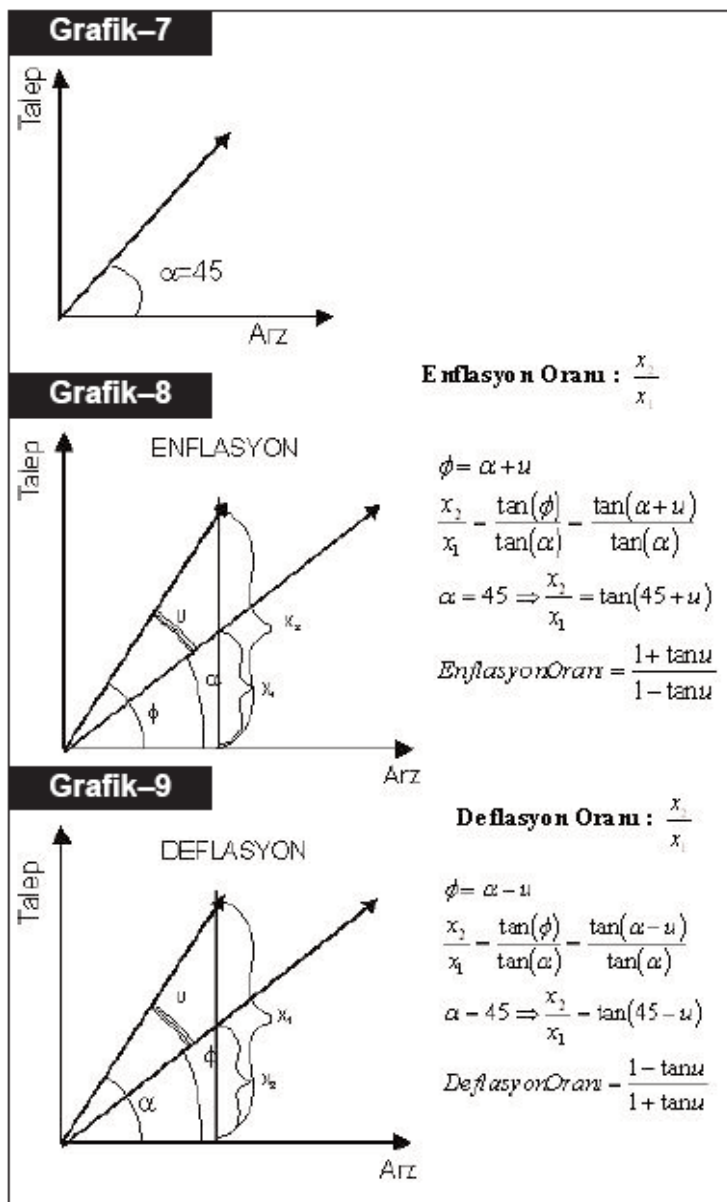
İlk çıktığında elektronik eşya fiyatları yüksek olduğu halde üretim miktarları düşüktür, daha sonra talep arttığı için üretim miktarları artarken zaman içerisinde fiyatlar da düşer. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Daha önce ifade ettiğimiz üzere bazen üretim artarken fiyatlar düşer, bazen yerinde kalır, bazen de artar. Bu fiyat değişikliklerini arz miktarında meydana gelen değişikliklerle ilişkilendirmek ise mümkün değildir.

Burada son derece önemli bir nokta var, o da fiyatlarda meydana gelecek değişikliklerin arz ve talep dengesini belirlemede yeterli olmayacağı gerçeğidir.

Arz ve talep oranı piyasa fiyatlarını belirler, ancak piyasa fiyatları tek başına arz ve talep denge düzeyini belirleyemez.

Genel denge grafiğimiz Grafik-7 gibi olacaktır.

Talep arttıkça arz da aynı oranda artacaktır. Burada akla şöyle bir soru gelebilir: Peki, öyleyse piyasa fiyatlarını belirleyen ne olacaktır? Bu konuya değer analizimizde değineceğiz ancak şunu belirtelim ki bir mamulün bir normal değeri vardır, bir de piyasadaki fiyatı vardır. Piyasa fiyatı arz ve talep arasındaki orana bağlı olarak belirlenir.

Tekrar yandaki grafiğe dönersek, eğer piyasada yeterli miktarda arz yoksa 8. grafikte görüldüğü gibi arz ortaya çıkacaktır. Eğer talep artmaya devam ederse –ki gelir artışı bunu rahatlıkla sağlayabilir– bu durumda arz talep eğrisinin sanki eğimi artmışçasına bir değişiklik olduğunu görebiliriz. Bu 45 dereceden daha fazla olan açılış fazlalığının tanjantı kadar bir fiyat artışı olacaktır.

Bu fiyat artışının olması toplumun gelir düzeyine göre kısmen talep daralmasına sebep olması mümkündür. Ancak hiçbir zaman bu artışın tekrar eski konumuna talep daralmasından dolayı gelmesi mümkün değildir.

9. grafikte olduğu gibi eğer çeşitli sebeplerden dolayı, mesela piyasa talebinin üreticiler tarafından tam hesaplanamaması veya gelecekteki olumlu havaya dayanılarak yapılan fazla üretim miktarı sonucu bu sefer arz sağa kayar. Ortaya çıkan yeni eğrinin 45 dereceden farkının tanjantı da bize fiyat azalmasını verir.

Bu grafikleri çoğaltmak mümkündür. Ancak bu analizlerde altını çizmemiz gereken önemli noktalar var.

Eğer piyasada oluşan talep miktarını karşılayacak miktarda arz sağlanırsa ekonomiler için sürekli büyüme olacaktır.

Yani sürekli büyümenin olduğu düzey ekonominin denge konumunu koruduğu düzeydir.

Fiyatlar genel seviyesinde meydana gelen değişiklik bazen talep fazlasından, bazen maliyet farklarından ortaya çıkar; bu değişik-

liklerin her ikisi de talep üzerinde tek başlarına etkili olmadığı için fiyat değişiklikleri tek başına dengeyi sağlamazlar.

Fiyat değişiklikleri sadece doğrudan talep üzerinde etkilidir. Ancak dolaylı olarak arz üzerinde talep vasıtası ile etkili olabilir.

Sistemi denge konumundan uzaklaştıran güç, sistemin kendi içinde dengelenerek absorbe edilemez. Yani tek başına bırakılan sistem kendi kendine dengeye ulaşamaz. Muhakkak bir dış müdahale ile sistem dengeye getirilmelidir. Başka bir ifade ile; eğer fiyatlarda bir artış varsa ve bu talep artışından kaynaklanıyorsa, fiyat artışı talebi kısıp sistemi yeniden dengeye getiremez.

Serbest piyasa ve liberal anlayışların mikro temellerini oluşturmak mümkün değildir. Gerçek olan dış destek ile dengeye gelebilecek ve her kesimin hakkını koruyabilecek olan ekonomi modelidir.

3- DEĞER VE FİYAT

Üretilen mal ve hizmetin iki türlü değeri vardır. Birisi normal değeridir, diğeri ise piyasaların oluşturduğu değerdir. Buna piyasa fiyatı da diyebiliriz. Üretilen mal ve hizmetin normal değeri sağlayacağı fayda ve onun aranması ile ilgilidir.

Üretim faktörlerinin para ile devreye konulması sonucu elde edilen mal ve hizmetin normal değeri, ekonomilerde dengenin sağlandığı şartlarda oluşur. Tüketim ile üretimin kesiştiği noktada veya tüketim arzı üretim arzıyla dengelendiğinde üretilen ürün ve hizmetin fiyatı normal değerdedir.

Üretilen mal ve hizmetin normal değerinin altında veya üstünde oluşan piyasa değerine piyasa fiyatı denir. Normal değerden satılan ürün ve hizmetten elde edilen kâr normal kazançtır. Üretim ve tüketim arasındaki dengenin bozulması durumunda normal kazançtan sapmalar görülür.

Piyasalarda talep daralması varsa başka bir ifade ile piyasalar tüketim kabiliyetini kaybetmiş ise talep arzı karşılamıyordur. Mal ve hizmet normal değerinin altında piyasalarda fiyat bulacaktır.

Mal ve hizmet fiyatının normal değerinin altında seyretmesi belli bir süre sonra üretimi de azaltacaktır. Bu sürecin devamı durumunda ekonomilerde resesyon ve deflasyon kaçınılmaz olur.

Piyasalarda talep fazlası varsa, arz talebi karşılayamıyorsa; mal ve hizmet normal değerinin üstünde piyasada fiyat bulacaktır. Bu süreç pahalılığa yani enflasyona neden olur.

Üretilen mal ve hizmetlerin normal değerinin altında veya üstünde fiyat bulması ekonomilerde dengesizliklerin ve krizlerin habercisidir.

Kapitalist ekonomi modelinde mal ve hizmeti oluşturan üretim faktörleri hammadde, toprak (rant), emek ve para olarak ifade edilir. Burada para, üretimde maliyetli olarak bulunur ve üretim, tüketim faktörlerinin her birine ek bir yük getirir. Oysa karşılığı olduğunda değeri oluşan veya mal ve hizmeti ortaya çıkartacak fonksiyonu icra eden para, maliyetsiz olmalıdır.

Dikkatle incelendiğinde görülür ki, hammadde, toprak ve emek gibi üretim faktörlerinin zati bir değeri vardır. Oysa paranın zati değerini piyasalar oluşturur. Para, üretim ve hizmet faktörlerini devreye koyan bir işlemcidir. Mal ve hizmet üretiminde maliyeti arttıracak bir unsur değildir.

Onun için Milli Ekonomi’de tahrik unsuru olarak da görev yapan para maliyetsizdir ve bir işlemci görevi görür. Emeği tahrik ederek üretim faktörlerini devreye koyan para, ürettiği mal ve hizmetlerin de karşılığı olur.

Bir malın normal değeri, maliyet ile kârın toplanmasından oluşur. Eğer maliyetler içerisinde sermaye faiz içeriyor ise –kapitalist

ekonomide dolaşımdaki para maliyetlidir– o malın veya hizmetin maliyeti artacaktır. Sonuçta maliyetlerde meydana gelen bu artışın bir kısmı işçi ücretlerine, bir kısmı tüketiciye yansıtılacağı gibi bir kısmı da işverenin kârından alınacaktır.

Milli Ekonomi Modeli'nin mikro analizinde para maliyetsiz olarak ele alınmaktadır.

Kâr ise işverenin hem emeğinin, hem de yaptığı işte üstlendiği riskin sonucudur. Kâr oranı toplumun sosyal yapısına, mal ve hizmetin üretildiği sektöre bağlı olarak makul bir düzeyde konumlanması gerekir.

İnsanoğlu hiçbir şeyi yoktan var etmemiştir. Ekonomilerde ifade edilen değerlerin temel kaynağı insanoğluna bahşedilen evrendir. Hususi olarak da dünyadır.

Toprak, yeraltı kaynakları, su, deniz, ateş, rüzgar vs. gibi kaynaklar üretimin temel unsurlarıdır. Bütün bu kaynaklar insan için, insanın emeğine sunulmuştur. Emek desteklenerek, kaynaklarla belli bir üretim hedefinde buluşturulduğunda mal ve hizmet üretilmektedir.

Üretilen malın maliyetini yatırım ve işletim giderleri belirler. Yatırım giderleri ilk başta yapıldığı için bellidir. İşletim giderleri ise üretim faktörlerinin fiyatlarına, vergi oranlarına bağlı olduğu için değişkenlik arz eder.

Yatırımları belli bir üretim planı çerçevesinde kullanarak değer üreten ise emektir. Emek arzının maliyeti işçi ücretleridir.

İşçi ücretleri, işçiye verilecek paranın üretime direkt olarak yansıtılacağı düşünülerek değerlendirilmelidir. Maliyete eklenen işçi ücretleri, işçinin yeterli tüketim talebini gerçekleştirebilir seviyede olmalıdır; emeğinin karşılığında işçi, işin niteliğine göre onurlu bir hayat yaşayabilmelidir.

Tüketimin desteklendiği, talep eksenli arzın ele alındığı Milli Ekonomi’de, tam istihdam gerçekleşmiş olur. Bu şartlarda üretilen mal ve hizmet gerçek değerinden piyasalara arz edilecektir.

Burada dikkat edilmesi gereken şudur; normal kazancın oluşması için gerekli ekonomik dengelerin sağlanmasına rağmen, üreticiler üretilen mal ve hizmetin değerinin üstünde kazanç elde ediyor veya stoklayarak karaborsa oluşturuyorlarsa, ekonomik dengelere müdahale ediliyor demektir.

Üreticinin normal kazancına gölge düşürecek, değerinin üstünde piyasaları zorlayarak fiyat oluşturmak gibi müdahaleleri ortadan kaldırmak ekonomik bir zorunluluktur.

4- VERİMLİLİK

Verimlilik, genel hatlarıyla üretimin kullanılan girdi miktarına oranıdır. Verimliliğin en yaygın kullanılan ölçüsü, emek saati başına üretim miktarıdır. Buna göre tek bir kaynağın verimliliği ölçülebildiği gibi tüm kaynakların da verimliliği aynı anda ölçülebilir.

Verimlilik artışının temelinde; yetişmiş insan gücü, teknolojinin gelişmesi, yeni üretim tekniklerinin bulunması ve üretim faktörlerinin niteliklerinin geliştirilmesi vardır. Teknolojideki gelişmeler üretimin daha verimli olmasını sağlar. Ancak bu özelliklerin içinde en önemli faktör yetişmiş insan gücüdür. Çünkü üretim ve verimlilik insan kabiliyeti ve çalışmasıyla mümkündür.

O halde yapılması gereken, insanı en mükemmel bilgilerle donatmak suretiyle düşünce ve emeğinden azami derecede istifade ederek verimliliği en üst noktaya çıkarmak olduğu gibi, bütün insanlara kabiliyetlerini ortaya koyacak sermaye desteğinin verilmesidir. Kabiliyetlerini ifade etme imkanı bulacak insan, mevcut

kaynakları en iyi şekilde değerlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda yeni kaynakları da devreye koyarak verimliliğin artmasını sağlayacaktır.

Üretim yapmak için kullanılan makineleri ve cihazları icat ederek verimlilik artışını sağlayan insanlara imkânlar verilmeseydi bugünkü üretim seviyesinden bahsetmek mümkün olmayacaktı.

Klasik iktisatçılar, uzun dönemde nüfusun artmaya devam edeceğini ve dünyadaki kıt kaynaklar yüzünden kişi başı üretimde yani verimlilikte azalma olacağını iddia eden, azalan verimler teorisini geliştirmişlerdir.¹⁹

Hatta bu iddialarında daha da ileri giderek nüfus artışı karşısında insanların hayat standardının düşeceğini, ortaya çıkacak açlık ve hastalıkların insan ölümlerine sebep olacağını savunmuşlardır.

Oysa gelişen teknoloji sayesinde üretim miktarı ve çeşitliliği, tüketim miktarından kat be kat fazla oldu. Dünya nüfusu her geçen gün artmasına rağmen, üretim artışı o denli hızlı bir artış gösterdi ki, firmaların ve ulusların bir numaralı sorunu, ürettikleri mallarını tüketecek bireyler bulmak oldu. Uygulanan yanlış politikalar tüketimi daha da daralttığı için 21. asır üretim probleminin değil tüketim probleminin yaşandığı bir asır olmuştur. Tüketimde yaşanan bu daralma rekabet kavramını beraberinde getirerek sadece firma ölçeğinde değil, devletler arasında bile kıyasıya ticaret ve pazar savaşlarını gündeme getirmiştir. ABD ve AB ülkeleri ürettikleri tarım ve sanayi ürünlerini satabilmek için IMF'yi kullanarak az gelişmiş ülkelerin üretimlerine tahditler koymaktan çekinmediler.

Son yıllarda firmaların üretimden ziyade pazarlama ve reklama yatırım yapmaya başlaması bu yüzdendir. Artık pazarlama çağın mesleğidir. Eğer kapitalistlerin iddia ettiği gibi her arz kendi talebini yaratsaydı bu mesleklere gerek kalmazdı.

19 Prof. Dr. Erdoğan Alkin, İktisat, s. 10

Verimlilik artışının en önemli unsuru buluşlar ve AR–GE çalışmalarıdır. Buluşlar ve teknolojiadaki gelişmeler üretim artışlarını yüzlerce kat artırma imkanı sağlayarak verimliliği yukarıya doğru çekmiştir. Bu nedenle üretim yapmak isteyen, proje sahibi olan veya yeni üretim teknikleri geliştirebilen herkese devlet tarafından faizsiz kredi verilmelidir. Bu desteklerle beraber AR–GE harcamalarının en üst düzeyde olması sağlanmalıdır. Ayrıca teknolojiyi geliştirecek bilimsel çalışmalar çoğu kez yüksek maliyetler gerektirdiği için, bizzat bu türlü bilimsel çalışmalar devlet tarafından yapılmalı, geliştirilen yeni teknolojiler özel sektörün hizmetine sunulmalıdır.

Halbuki günümüz iktisat modellerinde para ve kaynaklarla beraber bilgi de tekelleşip tabana yayılmadığı için, bireyler çok kabiliyetli de olsa işçi veya memur olmaktan öteye geçemezler. Kapitalist anlayışlar insan emeğini, düşüncesini, teşebbüs gücünü israf etmekte ve de kabiliyetlerini yok etmektedir. Buna bir nevi kast sistemi de diyebiliriz.

Milli Ekonomi Modeli, kabiliyetli olan her bireyin önünü para ve bilgi desteği vererek açarken, kapitalist anlayışlarda ancak az bir zümre paraya maliyetini ödeyerek sahip olabilmektedir.

Milli Ekonomi Modeli herkese hak tanıyarak demokratik bir sistemi temsil ederken; kapitalist anlayışlar, ekonomilerde krallık modelini ortaya koymaktadır. Çünkü üretimi ancak paraya sahip olabilen az bir zümre yapmaktadır. Bugün bankalardan faizli krediyi ipotek verebilecek sermaye birikimine sahip olanlar alabilmektedir. Bu sebeple verimlilik artışının önündeki en büyük engel paranın stoklanarak maliyetli hale getirilmesi ve piyasalardan çekilmesidir, diyebiliriz.

Verimliliğin emek saati başına üretim miktarı olduğunu söylemiştik. Ancak bir başka açıdan bakıldığında verimliliği, elde edilen toplam üretimin toplam işgücüne oranı olarak da görebiliriz. İş-

sizliğin olduğu, âtil emeğin bulunduğu ekonomilerde verimlilikten bahsetmek mümkün değildir. Başka bir ifade ile bir toplumda 10 kişiden 5 kişi çalışıyor diğer 5 kişi çalışacak bir ortam bulamıyorsa ciddi bir emek israfı vardır. İnsanların çalışmadıkları toplumlarda verimliliğin artması mümkün değildir

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların dayattığı ekonomi politikaları, talebi kısma amacı taşıdığından, yatırımları engelleyerek insanların üretme isteklerini kırmaktan başka bir sonuç doğurmamıştır. Bu politikaları uygulayan ülkelerdeki firmalar, üretim miktarlarını hızla düşürerek verimliliğin azalmasına sebep olmuşlardır.

Aynı şekilde istihdam ve üretim üzerinden alınan yüksek vergilerle tüketim üzerinden alınan dolaylı vergilerin aşırı boyutlara ulaşması ve işletmeler için ciddi bir maliyet unsuru olan faiz, üretimin önünü kestiği için verimliliğin oluşmasına imkan vermez. Bu durumda yatırımcılar, vergi oranlarının düşük olduğu ve finansman ihtiyaçlarını daha rahat karşılayabilecekleri ülkelere giderler.

Tam istihdam düzeyinin bugünkü ekonomi politikaları ile yakalanması mümkün olmadığı için âtil emeğin olduğu ekonomilerin de istenilen düzeylerde verimli olmasını bekleyemeyiz. Oysa üretim ile tüketim arasında dengenin sağlanması ile Milli Ekonomi Modeli'nde tam istihdam düzeyi yakalanmaktadır

Paranın tekelleşmesi, kabiliyetli insanların değil de sadece parayı elinde bulunduranların üretim yapmasına yol açtığı için verimliliğin önündeki en büyük engel olduğunu söylemiştik. Yine paranın belli ellerde tekelleşmesinin önlenmesiyle kaynakların adil bir şekilde dağılımı da sağlanacaktır. Günümüzde kullanılan birçok element ve enerji kaynakları 100–150 yıl önce bilinmezken bugün sanayinin temel kaynakları haline gelmiştir. Şu anda değeri bilinmeyen birçok kaynak keşfedilip açığa çıkarılarak verimlilik artışına katkı sağlanabilir.

Ekonomide fırsat eşitliğinin sağlanması, bireylerin kabiliyetlerinin açığa çıkarılması ve buna bağlı olarak paranın tabana yayılması Milli Ekonomi Modeli ile sağlanmaktadır.

Devlet, proje mukabili faizsiz kredi verdiğinde üretimle ilgili projesi olan herkes bu imkanlardan istifade ederek düşüncelerini kolaylıkla hayata geçirebilecektir. Böylece tam bir fırsat eşitliği sağlanacaktır.

Kendine güvenen, bilgili, zeki ve üstün vasıflara sahip müteşebbisler ortaya çıkacaktır. İnsanlar, üretim yapamamanın sıkıntısını yaşamayacak, kendilerinde mevcut olan özelliklerini alabildiğine kullanma hürriyetine kavuşarak hem kendilerine, hem de topluma faydalı hale geleceklerdir. Alan el değil, hep veren el olacaklardır.

Kabiliyetli insanlar çeşitli buluşlar yapacak ve tabiatta bulunan sınırsız kaynaklar açığa çıkarılarak tam kapasite kullanımı sağlanacaktır. Asıl verimlilik budur. Hedef, toplumdaki insanların özelliklerine göre herkese fırsat eşitliği sağlayan bir üretim seferberliğine geçerek verimliliği doruk noktaya çıkarmaktır.

5- İŞ GÜCÜ (EMEK)

Ekonomi politikaları için önemli olan, toplumun bütün fertlerine iş ve aş imkanı sağlamaktır. Belli bir geliri olmayan, işi olmayan bireyler için enflasyonun düşmesi de, kamu bütçesinin fazlalık vermesi de bir şey ifade etmez.

İktisat politikalarında ilk hedef olması gereken işsizlikle mücadele, son yıllarda birinci hedef olmaktan çıkmış onun yerine öncelikli hedef olarak artık enflasyon seçilmiştir.

Gelişmiş olduğu ifade edilen ülkelerdeki işsizlik oranları neredede %10 seviyesine yaklaşmaktadır.²⁰

İşsizlik ve istihdam tariflerinde zaman içerisinde birçok değişiklik yapılarak ülkelerdeki gerçek işsizlik rakamları olduğundan çok daha küçük görünür hale gelmiştir. İş bulma ümidi olmayanların işsiz kabul edilmemesi, ücretsiz aile işçiliği kavramı, yarı zamanlı

²⁰ <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=XD>

işçi tarifleri gibi birçok tanımla gerçek işsizlik rakamları gizlenmekte, kamuoyu buzdağının sadece küçük bir parçasını görebilmektedir.

Yine bu ülkelerde işçi ücretlerinin, asgari geçim sınırında konumlandığını görüyoruz. Gelişmiş kabul edilen ülkelerin (ve bazı gelişmekte olan ülkelerin) 2013- 2014- 2015-2016 yıllarına ait işsizlik rakamlarına bakılınca bu dediğimiz daha iyi anlaşılacaktır.²¹

Ülkeler	2013	2014	2015	2016
Amerika	7.375	6.167	5.292	4.867
Japonya	4.025	3.592	3.375	3.117
Fransa	9.921	10.304	10.360	10.057
Almanya	5.232	4.982	4.625	4.123
Euro Bölgesi	11.932	11.599	10.839	10.006
OECD	7.866	7.349	6.765	6.325

Ülkeler	2013	2014	2015	2016
İspanya	26.092	24.443	22.057	19.634
İtalya	12.145	12.680	11.894	11.688
Finlandiya	8.186	8.658	9.367	8.811
Kanada	7.083	6.908	6.908	6.992

Artık %5 düzeyindeki işsizlik oranları doğal işsizlik oranı olarak kabul görüyor. Bu düzeydeki işsizlik rakamlarının ekonomilerin doğal yapısının bir gereği olduğuna inanılıyor.

Bir başka açıdan baktığımızda, kapitalist ekonomi modellerinin hiçbiri, toplumun tamamının refah düzeyini yükseltmeyi hedeflememiştir.

O yüzden ne gelir dağılımındaki dengesizlik, ne de belli bir düzeye kadar olan (Kapitalist anlayışlarda işsizlik, çok yükselirse ekonominin genel yapısında büyük tahribatlar yapacağı için bel-

²¹ <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>

li oranlardan sonrası tehdit olarak görülmektedir) işsizlik oranları bir problem olarak görülmemiştir. Hatta belli oranlardaki işsizlik, emek arz fazlası manasına geleceği için işçi ücretlerinin düşmesi üretim maliyetlerinin ucuzlamasına sebep olacağına inanıldığı için desteklenmektedir.

Maliyet enflasyonun en önemli kaleminin işçi ücretlerindeki artış olduğu görüşü de zaten bu anlayışın bir sonucudur. Gerçi enflasyon bahsinde bunun böyle olmadığını geniş olarak anlattık ancak kısaca değinmek gerekirse asıl maliyetleri yukarıya çeken üretim unsurları hammadde girdilerinde, istihdam vergilerinde ve enerji maliyetlerinde meydana gelen artıştır.

Toplam maliyetler içerisinde genellikle işçi ücretleri çok fazla bir oran işgal etmemektedir.

Ekonomilerin emek yoğun üretimden, teknolojiye dayalı üretime doğru geçmesi kaçınılmaz bir süreçtir. Yine kapitalist anlayışlara göre belli oranlardaki işsizlik, çalışan bireylerin işten atılma korkusuna kapılmasına sebep olacağından dolayı daha verimli çalışmasını sağlayacaktır.

Ayrıca kapitalist anlayışlara göre işçi ücretlerinin düşük kalması işçilerin kârdan daha az oranda pay alması manasına geleceği gibi, işçi ücretlerinin düşük kalması nüfus artışını da azaltacaktır.

Kapitalist anlayışlar kaynakların sınırlı olduğu yanlışından yola çıktığı için, toplumun her kesiminin gelirinde meydana gelecek artışların nüfus artışına sebep olacağı, böylelikle kaynakların artan nüfusa yetmeyeceği endişesini taşımaktadırlar.

Kapitalist anlayış elde edilen kârın bölüşümünü kavga mantığında ele aldığı için, kapital sahipleri ile işçiyi kârın bölüşümünde birer rakip olarak görmekte ve tercihini kapital sahiplerinden yana kullanmaktadır.²²

22 İktisat'ın Dama Taşları, II, 2002, İÜ İktisat Fak. Mez. Cem; Doç. Dr. Burak Atamtürk, Klasikler

Bu sebeple kapitalist anlayışların ne tam istihdamı, ne de işçi ücretlerinin istenilen düzeylerde konumlanmasını sağladığı veya hedeflediği söylenebilir.

Zaten sosyalist anlayışların kapitalist anlayışlara karşı bir tepki olarak ortaya çıkmasının sebebi de işçi ücretlerinde ve işçi haklarında yaşanan bu çarpıklıktır.

Kapitalist anlayışlarda kapitali elinde tutan birkaç kişi toplumun gelirlerini kendisine transfer ederken, sosyalist modelde de proletarya milli gelire hükmetmektedir. Her halükarda çalışan kesim ne emeğinin hakkını almakta, ne de milli gelirden olması gerektiği oranlarda istifade etmektedir.

Oysa Milli Ekonomi Modeli'nde işveren ile işçi birbirini tamamlayan bir bünyenin iki parçası olarak görülmekte, toplumun tamamının refah düzeyini yükseltecek büyüme ekonomik büyüme olarak kabul edilmektedir.

Milli Ekonomi Modeli'nin konuya nasıl çözüm getirdiğine şu soruları sorarak başlayalım:

Kapitalist anlayışlar için normal bir sonuç olan doğal işsizlik oranı ekonomiler için bir kader midir?

İşçi ücretleri asgari gelir düzeyinde neden konumlanır?

Emek talebini belirleyen parametreler nelerdir?

Emek arzı nelere bağlıdır?

Tam istihdam gerçek hayatta yakalanabilir mi?

A- EMEK TALEBİ

Emek talebini belirleyen parametreleri tespit ederek konumuza başlayalım. Buna bağlı olarak emek arzı ile talebi arasındaki dengenin fiyat esnekliği ile sağlanıp sağlanamayacağı da bir diğer meseledir.

Emek talebini belirleyen parametreleri üç kısımda ele alabiliriz: Üretim miktarında meydana gelen değişiklikler, işçi ücretleri, teknolojik değişiklik.

Emek talebi üzerinde üç parametrenin aynı anda etkisi olabileceği gibi, bazen iki ya da bir tanesinin etkisi de olabilir.

Bu üç madde içerisinde en önemli olan birinci maddenin açılımını sona bırakarak diğer maddeleri ele alalım.

İşçi ücretlerinde meydana gelen artış emek talebini azaltacağı gibi, işçi ücretlerinde meydana gelen düşüş de emek talebini arttıracaktır.

Teknolojide ilerleme emeğin verimini arttıracığı için işsizliği arttırıcı yönde etki yapacaktır. Ancak teknolojinin ilerlemesi aynı zamanda milli gelirin artması ile doğru orantılıdır.

Bu sebeple bir taraftan teknoloji gelişirken, diğer taraftan hizmet sektörü büyüyeceği için teknolojinin sebep olduğu işsizlik, hizmet sektörü ve yeni iş sahaları ile giderilecektir. Yani teknolojide yaşanan ilerleme orta ve uzun vadede emek talebinde bir azalmaya sebep olmayacaktır.

Sadece belli sektörlerde emek talebinde yaşanacak daralma, başka sektörlerde ortaya çıkacak emek talep artışı ile dengelenecektir.

Emek talebini etkileyen unsurlar içerisinde en önemlisi üretim miktarında yaşanacak değişiktir. Bu değişiklik kapasite kullanım oranlarında yaşanacağı gibi, yeni yatırımlardan yani sabit sermaye artımından da kaynaklanabilir.

Kapasitesini arttırmak isteyen firmalar, buna bağılı olarak emek talep edecektir. Aksine kapasitesini azaltmak isteyen firmalar ise işçi çıkartma yoluna gideceklerdir. Burada önemli olan firmaların kapasitelerinde meydana gelen değişimin sebebinin tüketimde yaşanan değişime endekslenmiş olmasıdır. Firmaların üretim kapasitelerinde meydana gelecek değişiklikler piyasadaki tüketim miktarı ile doğrudan alakalıdır.

Ancak tüketimde yaşanan değişikliklerin istihdam oranlarına yansımaları aynı anda olmaz. Piyasa beklentilerine göre bu yansıma süresi değişecektir. Örneğin tüketimde meydana gelen bir daralma karşısında firmalar hemen kapasite kullanım oranlarını düşürmez, gelecekle ilgili beklentileri olumlu ise firmalar belli bir dönem stoklarının artmasına sabredebilir.

Yine stok maliyetleri düşük ise firmaların stoklara tahammül etmesi daha kolay olacaktır. Ayrıca tüketimde meydana gelen daralmanın şiddeti, firmaların üretim tarzları, işçi çıkartmanın maliyetleri gibi konular tüketim ile istihdam arasındaki yansımaların gecikmesini belirler.

Tüketimde meydana gelen artışlar ise eğer kapasite artımı ile karşılanacaksa hemen, yeni yatırımlar gerekiyorsa belli bir zaman diliminden sonra gerçekleşeceği için istihdama yansımaları belli bir süre sonra olacaktır.

Ancak belli bir süre sonra da olsa tüketimde meydana gelen değişiklikler üretim hacmini, o da istihdam oranlarını etkileyecektir. Esasında Philips Eğrisi²³ olarak ifade edilen enflasyon ile işsizlik arasındaki bağıntı gerçekte tüketim ile işsizlik arasında kurulabilir.

Çünkü her tüketim artışı enflasyon yapmayacağı gibi maliyet enflasyonu tüketimde bir artış sağlamaz, işsizliği de azaltmaz, dolayısıyla ekonomilerde hem işsizlik, hem de enflasyon aynı anda

23 Hoover K., The New Classical Macroeconomics,1998, s.24

ortaya çıkar. Oysa bağıntı, tüketim ile işsizlik arasında kurulduğunda tüketim hacminde meydana gelen değişimler ile işsizlik oranları arasında ters yönlü bir ilişki olduğu görülecektir.

Kapasite kullanım oranlarında meydana gelen azalmadan dolayı emek talebinde yaşanacak daralma, reel işçi ücretlerini de olumsuz yönde etkiler.

Örnek vermek gerekirse daha önce 10 işçi ile çalışan bir fabrika kapasitesini düşürme kararı verip eleman sayısını 7'ye düşürdüğünde toplam istihdam azalacağı için işsizlik artacaktır.

İşsizliğin artmasından dolayı reel işçi ücretleri de azalma eğilimine girecektir.

Bir taraftan işçi ücretlerinin düşmesi emek talebini arttıracak yönde etki yaparken, emek talep daralmasının sebebi tüketim eksikliğinden dolayı olduğundan, işçi ücretlerinde yaşanacak düşüş firmanın yeniden işten çıkardığı 3 işçiyi işe almasını sağlamayacaktır.

Eğer emek talebinde yaşanan daralma işçi ücretlerinin yüksekliğinden dolayı ise, işçi ücretlerinde yaşanan düşüş emek talebini eski seviyesine taşıyabilir. Ama eğer emek talebinde yaşanan daralma tüketimde meydana gelen azalmadan dolayı ise, bu sefer işçi ücretlerinin azalması emek talebini eski seviyesine çıkaramayacaktır.

Reel işçi ücretlerinin ucuzlaması genel manada fabrikaların çalıştırdığı işçilerin ücretlerini de etkileyecektir. Dolayısıyla, tüketimdeki gelirden dolayı meydana gelen daralmaya bağlı olarak hem işsizlik olacak, hem de işçi ücretleri düşük bir seviyede konumlanacaktır.

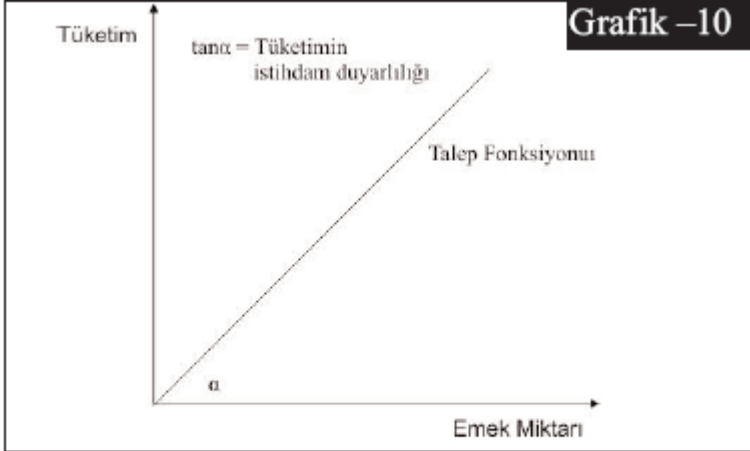
Bu analizimizi makro düzeye taşırsak, üretim ve para konusunda da belirttiğimiz üzere büyüyen ekonomilerde üretim faktörlerine yapılan harcamalardan elde edilen gelir, üretilen miktarı alacak bir tüketim oluşturamayacaktır.

Serbest bırakılan ekonomilerde buna paranın faizle birlikte piyasalardan çekilmesi eklendiğinde üretim ile tüketim arasında belli bir açığın oluşması kaçınılmazdır. Bu açık üretim hacmini olumsuz yönde etkileyeceği için kapitalist modellerde piyasalarda belli bir işsizlik görülecektir.

Bugün doğal işsizlik oranı olarak ifade edilen eksik istihdam, ekonomilerin doğasından değil, kapitalist anlayışların yanlış yaklaşımından kaynaklanmaktadır.²⁴ Yine işçi ücretlerinin asgari geçim düzeyinde kararlanması da bu eksik istihdamın doğal sonucudur.

Üretim ile tüketim arasındaki fark piyasanın tam istihdam düzeyinde dengeye gelmesine imkan tanımamaktadır. Bu farktan kaynaklanan talep eksikliğini bugünkü ekonomi modelleri göremediği için çözüme yoluna da gitmemişlerdir.

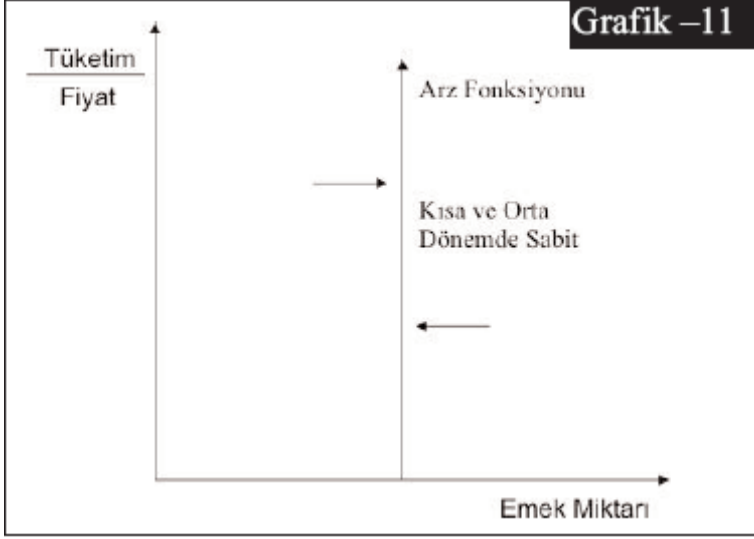
Tam istihdamın yakalanamadığı ekonomilerde emek arzında meydana gelen fazlalık, işverene pazarlık avantajı sağladığı için işçi ücretleri asgari geçim düzeyinde konumlanmaktadır.

²⁴ Karl Brunner and Allan H. Meltzer, The Phillips Curve and Labor Markets, North-Holland Publishing Company, 1976, s.2,

B- EMEK ARZI

Emek arzı ise kısa ve orta vadede sabit bir değişkendir. Kapitalist anlayışlara göre reel işçi ücretleri artığında emek arzı da artar.²⁵ Oysa sanıldığı gibi aksine reel işçi ücretleri artıyor diye emek arzı artmaz.

Çalışma ihtiyacı mecburidir. Örneğin bir ailede erkek evini geçindirmek zorunda ise çalışmak zorundadır. İşçi ücretleri düştü diye evini geçindirmek zorunda olan kişi çalışmaktan vazgeçemez.

Bu misalde de olduğu gibi emek arzı kolay kolay değişmez, bu miktar toplumun sosyal yapısına da bağlıdır. Genç nüfus oranı, kültür yapısı gibi parametreler dahi emek arzını etkiler.

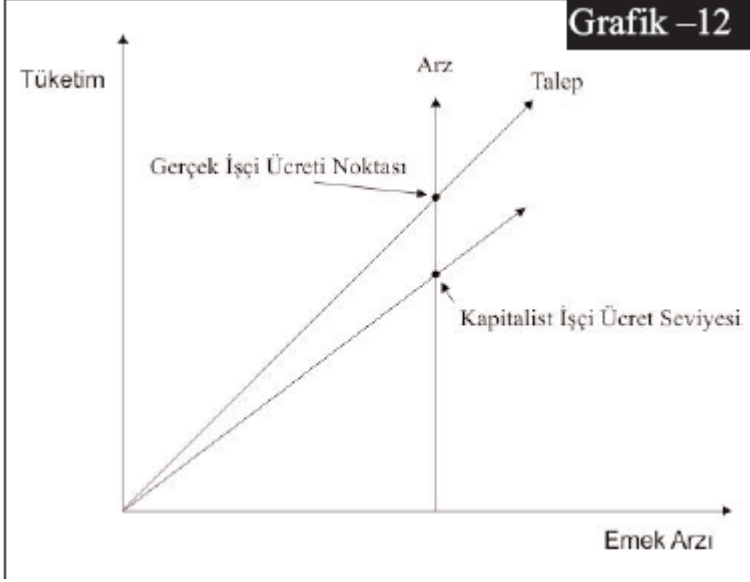
Esasında reel işçi ücretleri azaldığında ailelerde ikinci birey çalışmak zorunda kalabileceği gibi, bunun tersi olan reel işçi ücretlerinin artması durumunda belli gelir düzeyine ulaşan ailelerde çalışmak isteyen birey sayısı azalabilecektir.

Yani işçi ücretleri azalırken emek arzı artabileceği gibi, işçi ücretleri artarken emek arzı azalabilir. Ancak burada bizim için önemli

²⁵ Prof. Dr. Zafer Tunca, Makro İktisat, 3. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2001, s. 37

olan orta vadede emek arzının çok fazla değişmeyeceği gerçeğidir.

Emek arz ve talep grafiklerinin tek tek ifadesi yandaki grafikte gösterilmiştir. Denge analizi de 12. grafikte açıklanmaktadır:

12. grafik incelendiğinde tam istihdam düzeyinin emek arzı ile talebinin kesiştiği yer olduğu anlaşılacaktır.

Bunun altında olan tüketim seviyelerinde işçi ücretleri asgari geçim düzeyine hatta daha da alt seviyesi olan açlık sınırına kadar düşecektir. Tam istihdam düzeyinde ortaya çıkan işçi ücreti gerçek işçi ücretidir. Bu miktar emeğin bulunduğu üretim faaliyeti ile alakalıdır. Başka bir ifade ile bir mühendisin ücreti ile bir inşaat işçisinin ücreti aynı olmayacaktır.

Tam istihdam düzeyine ulaşmak ancak piyasada yeterli miktarda tüketimin olmasına bağlıdır. Milli Ekonomi Modeli'mizde geliştirdiğimiz sosyal devlet anlayışı eksik kalan talebi tamamladığı için bizim ekonomi politikalarımızda hedef tam istihdam düzeyi olacaktır.

Tam istihdam düzeyi gerçek işçi ücretinin ortaya çıktığı düzey olacağı için işçi ücretleri asgari geçim düzeyinin üzerinde konumlanacaktır. Bunun sonucu olarak gelir dağılımında daha dengeli bir dağılım ortaya çıkacaktır.

Reel işçi ücretlerinde meydana gelen artış, maliyetlerin yükselmesine veya üreticinin kârının azalmasına neden olmayacaktır. Çünkü Milli Ekonomi Modeli'nde kaynakların devreye konulması sonucu elde edilen gelir karşılığında üretici de maliyetlerin artışına karşı çeşitli muafiyetlerle sübvansede edilecektir. Böylelikle sadece üretici değil, tüketici de işçi ücretlerinden kaynaklanan bir fiyat artışı ile karşılaşmayacaktır.

5. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE
MAKRO ANALİZ

- 1- Tüketim**
- 2- Üretim**
- 3- GSMH**

1- TÜKETİM

İkibinli yıllar tüketim probleminin olduğu üretim fazlalarının verildiği yıllar olmuştur, olmaya da devam edecektir. Üretime odaklanan ekonomi modelleri gerçek manada tüketimi göz ardı etmiştir. Paranın belirli ellerde bloke edilmesi, buna bağlı olarak gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, tüketimin her geçen gün daha da azalmasına sebep olmuştur. Bir taraftan teknolojinin de ilerlemesi ile hızla artan üretim fazlaları, diğer taraftan buna cevap veremeyen tüketim azlığı ülke ekonomilerini içinden çıkılmaz problemlerle karşı karşıya getirmiştir. İşte biz tüketim ile ilgili analizimizde her şeyden önce tüketimin önündeki engellerin kaldırılması ve tüketimin olması gereken seviyeye nasıl çıkarılacağı üzerinde duracağız.

Ekonomi politikalarımızın hedefi üretim ile tüketimin arasındaki dengenin oluşturulmasıdır. Bu sebeple tüketim kesiminin desteklenmesi sürekli büyümenin sağlanması için olmazsa olmaz şarttır.

Tüketim kesiminin içinde özellikle hedefimiz, belli bir gelir seviyesinin altında kaldığı için ihtiyacı olduğu halde bunu elde ede-

meyen hane halklarıdır. Bu kitle özellikle ülkemiz için düşünüldüğünde toplumun en az %90'ını oluşturmaktadır.

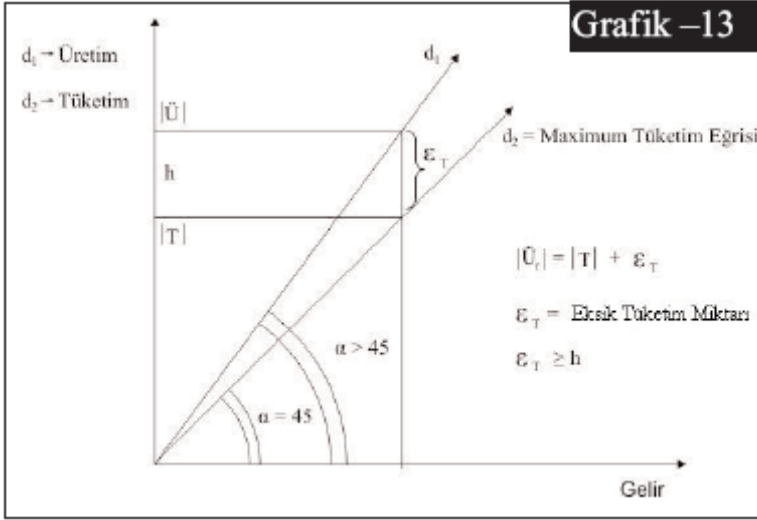
Eğer ekonomiyi büyütme istiyorsak tüketim kesimini desteklemek zorundayız, tüketim artmadan pazar problemi çözülmeden ekonomilerin büyümesi hiç mümkün değildir. Bugün çağımızın en büyük problemi hane halklarının büyük bir kısmının tüketebilme kabiliyetini yitirmiş olmasıdır. İşte asıl üzerinde konuşulması gereken nokta tüketebilme kabiliyetlerinin bu bireylere nasıl kazandırılacağıdır.

Şu anda yapılan tartışmaların gerçek dünya ile örtüşmediğini söylemek mümkün değil. Bireyler hasta yatağında bir çorba kaşığı suyu içecek gücü bile kalmamış, biz ise oturmuş bu hastanın önüne 10 tabak yemek koyduğumuzda kaç tabağı yiyeceğini, kaç tanesini buzdolabına koyup saklayacağını konuşuyoruz.

Tüketim konusunu detaylandırmadan önce önemli bir noktanın altını çizmemiz gerekiyor. O da üretim esnasında elde edilen gelirin elde edilen ürünü satın alabilecek tüketimi oluşturamayacağıdır. Bir örnek ile olayı açıklayalım.

Toplam 5 kişinin işçi olduğu ve bir işverenin bulunduğu bir örnek üzerinde çalışalım. İşveren ay sonunda her işçisine 100 birim maaş versin, üretim faktörleri de emekten ibaret olsun. Ay sonunda ise bu işverenin elinde en az 500 birimden daha fazla bir ürün olacaktır. Diyelim ki bu 600 birim olsun, işte ay sonunda bu 500 birimlik gelire 600 birimlik mamulün satın alınması mümkün olmayacaktır.

Belli miktarda bir tüketim açığı ortaya çıkacaktır. Bu açık kapatılmadığı sürece her geçen dönem bu eksik tüketim büyüyen ekonomileri içeriye doğru bükecektir. Büyüme hızına, miktarına ve gelir dağılımındaki düzensizliğe bağlı olarak er ya da geç bu ekonomide bir tıkanma olması, durağan bir döneme girilmesi kaçınılmazdır.

Klasik denge analizindeki, gelirin çıktıya eşit olduğu görüşü grafik 13'te de gösterildiği üzere yanlıştır. Çünkü üretim, normal şartlarda üretim harcamalarından elde edilen gelirden büyüktür. Diğer taraftan elde edilen gelirin tamamının tüketime dönüştüğünü varsaysak bile, gelir en fazla kendisi kadar bir tüketim oluşturacaktır. Sonuç olarak üretim ile tüketim arasında ϵ_T kadar, yani eksik tüketim miktarı kadar bir fark ortaya çıkacaktır.

Bu tespitimiz klasik denge analizlerini de boşa çıkarmakta ve yeni denge analizleri yapmayı zorunlu kılmaktadır.

Eğer düzenli olarak bu eksik tüketimi tamamlamak için hane halklarının gelir düzeyini yükseltici bir sosyal devlet modeli devreye konmazsa, dönemsel krizler kaçınılmaz bir netice olur.

Üretim ile tüketim arasında oluşan bu eksikliği tamamlamak için devletin senyorej hakkını kullanması ve bunu da sosyal devlet modeli ile tüketim kesimine aktarması gerekmektedir.

Temelde üretim ile tüketim arasında meydana gelen farkın iki sebebi vardır. Birincisi yukarıda da ifade ettiğimiz gibi yapısaldır.

Diğeri de paranın stoklanması sonucu meydana gelen gelir dağılımındaki dengesizliktir. Gelir yapısındaki bu bozukluk tüketim harcamalarını daha da aşağıya çekmektedir.

Tüketimin eksik kalması yani üretim karşısında yetersiz olması, zaman içerisinde üretimi de azaltacaktır. Azalan üretim gelirlerinin azalmasına ve tüketimin daha da düşmesine neden olur. Bu, zincirleme reaksiyon gibi devam eder.

Çözüm olarak kamu harcamalarını arttırmak anlık bir çözüm getirir. Oysa asıl olması gereken bu zincirleme tüketim daralmasını tetikleyen yukarıda ifade ettiğimiz problemleri çözüme kavuşturmaktır. Ayrıca belli bir hesap dahilinde yapılmayan, hele hele faizle alınan maliyetli para ile yapılan kamu harcamaları ekonomileri borç ve faiz batağının içine sokmaktadır.

Buna mukabil arttırılan vergiler sonuçta daha fazla bir tüketim daralması ve aynı zamanda maliyet enflasyonuna sebebiyet vermektedir. Bunun adı da stagflasyondur.

Üretim mukabili piyasada bulunması gereken belli bir para miktarı vardır. Para bahsinde bunu formülize etmiştik.

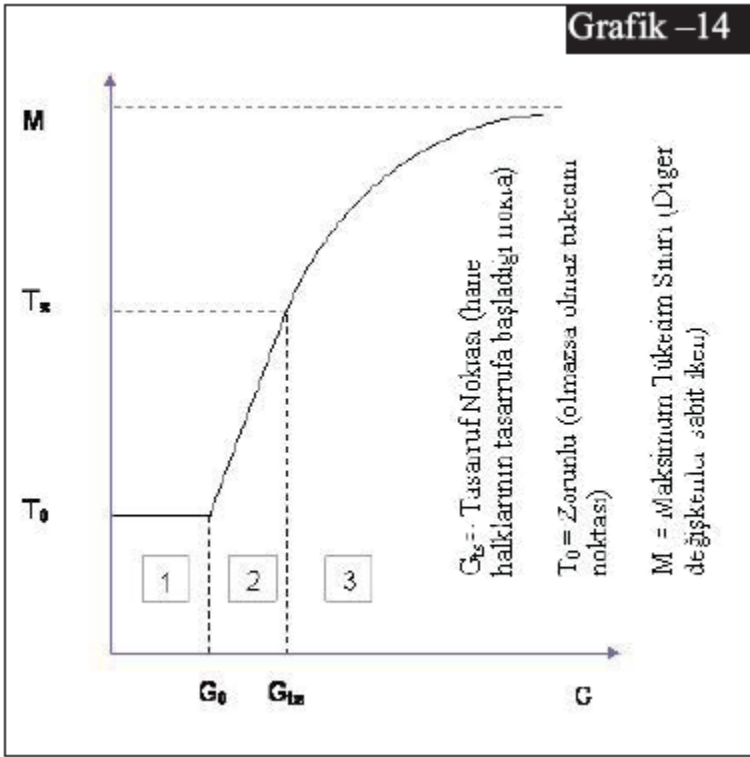
Ancak tüketim sadece piyasadaki para miktarına değil aynı zamanda hane halklarının gelir düzeyine de bağlıdır. Para miktarının artması demek tüketimin aynı paralellikte artması demek değildir. Bu para miktarının aynı zamanda herkesin sahip olacağı şekilde ekonominin çarkları içerisinde dolaşımda olması zaruridir. Ancak bu şartla tüketim harcamaları piyasayı dengeleyecek seviyeye ulaşabilir.

Özetle istenilen tüketim harcamalarının yakalanması için hem belli miktarda paranın dolaşımda olması, hem de gelir dağılımında belli bir dengenin kurulması gerekir.

Aşağıda da görüldüğü üzere belli bir gelir düzeyine kadar birey-

ler elde ettikleri gelirleri harcarlar, çünkü normal geçim noktasının altında gelirleri vardır. Bu noktadan sonra ise artık hane halkları elde ettikleri gelirin bir kısmını tasarruf etmeye başlarlar. Bu nokta tasarruf noktası ya da normal yaşam noktası olarak da ifade edilebilir. Bu noktadan sonra gelirin marjinal tüketim eğilimi azalacaktır.

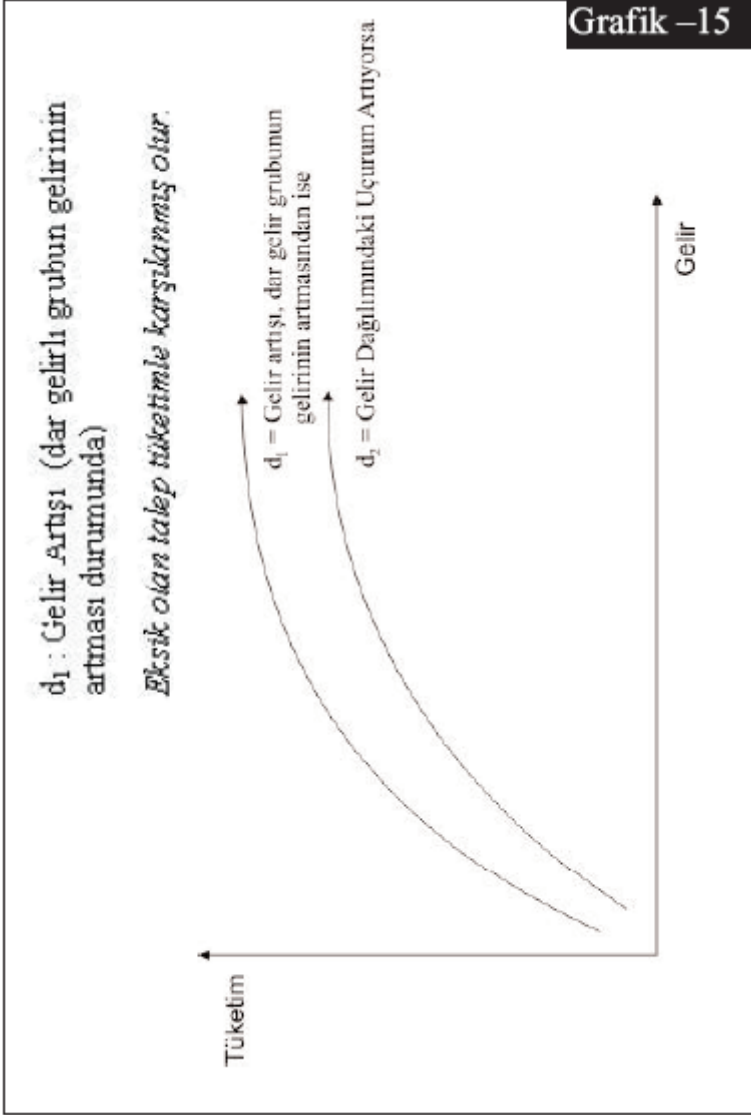
Eğer belli bir dönem içerisinde kullanılabilir milli gelir artmışsa bu artışın aynı oranda tüketimi arttıracacağını söylemek her zaman mümkün değildir.

Eğer bu toplam gelir artışı yüksek gelir grubundan kaynaklanıyorsa, gelir artışı az bir miktar tüketimde artışa sebep olacaktır. Eğer gelir artışı gelir dağılımında dengesizliği giderecek şekilde oluyorsa bu sefer toplam gelirdeki artış toplam tüketimi aynı paralellikte arttıracaktır. Bu sebeple eksik olan talebi gidermek için yapılacak uygulama düşük gelir grubunun gelir seviyesini yüksel-

tecek şekilde olmalıdır.

Milli Ekonomi Modeli'nde bu, sosyal devlet projesi ile sağlanmakta ve ihtiyaç duyulan talep, dar gelirlinin bütçesine katkı yapılarak sağlanmaktadır.

Tüketimi iki kısımda ele almak mümkündür. Bunlardan birincisi hane halklarının tüketimi, diğeri de yatırım harcamalarıdır.

Bunların toplamı belli bir dönem içerisinde yapılan tüketim harcamalarını bize gösterecektir. Burada görüşlerimizi ifade ederken daha anlaşılır olması bakımından kamu harcamalarını ve dış ticareti değerlendirmeye almıyoruz. Ağırlıklı olarak bu analizimizde hane halklarının tüketim harcamaları üzerinde duruyoruz.

Hane halklarının tüketimi üzerine yapılan analizler hep hane halklarının sahip oldukları kullanılabilir gelirleri ne şekilde değerlendirdikleri üzerinde durmuştur. Oysa sahip olunan gelirin ne şekilde kullanıldığı sorusundan daha önemli olan soru şudur; normal bir hayat standardı için hane halklarının ihtiyaç duyduğu gelirleri ne olmalıdır?

Tüketim analizi yaparken kaba hatları ile hane halklarını gelir seviyelerine göre ikiye ayırmak lazım. Belli bir gelir seviyesinin altında olan hane halkları elde ettikleri geliri tasarruf etmeden harcamayı tercih edeceklerdir. Dolayısı ile tasarrufun başladığı gelir seviyesinden yukarıda olanlar ile aşağısında olanların davranışları birbirinden daha farklıdır.

Bazı hane halkları ayda 1 birim gelir elde ederken bazı hane halkları 100 birim gelir elde edebilir. İşte ayda bu yüz birim elde eden kesimin gelirinin 5 birim artmasının tüketimlerinde meydana getireceği artış, geliri 1 birim olan hane halklarının gelirlerinin 6 birime çıkmasının oluşturacağı tüketim harcamalarından elbette daha az olacaktır. Çünkü dar gelirli hane halkları elde ettikleri gelirin tamamını tüketirken, geliri yüksek olan hane halkları her yeni gelir artışının ancak az bir kısmını tüketime yansıtacaklardır.

Bu sebeple öncelikli olarak ele almamız gereken konu hane halkları için tasarruf noktasını belirlemektir.

Normalde gelir seviyesi arttıkça marjinal tüketim eğiliminin

azalması gerekir. Ancak belli bir gelir seviyesine kadar marjinal tüketim eğilimi değişmeden sabit gider, bu bölge adeta suya hasret toprağın gelen her suyu içine çektiği bölgedir. Marjinal tüketimin azalmaya başladığı nokta ise tasarrufun devreye girdiği noktadır.

Bu noktayı belirledikten sonra yapılması gereken bu seviyenin altında bulunan hane halklarının gelirlerinin bu seviyeye çıkması için ihtiyaç duyulan parasal hacmi saptamaktır. Bu tasarruf seviyesine kadar hane halklarına yapılacak her türlü gelirlerini arttırıcı desteklemeler aynı oranda karşımıza tüketim artışı olarak çıkacaktır. Büyüyen ekonomide piyasaya girmesi gereken para, işte bu kesime ihtiyaç duyulan miktar kadar gönderilmelidir.

Bir ekonomi düşünün, üretilen her şeye pazar bulabiliyor, aynı zamanda yeni yatırımlar için ihtiyaç duyulan finansman ise sıfır maliyetle istenilen miktarda sağlanabiliyor, acaba bu ekonominin olabilecek en büyük hızla büyümemesi için bir engel olabilir mi?

Belli bir gelir düzeyinin üstünde olan hane halklarının davranışına gelelim. Eğer gelir seviyeleri dönemsel artıyorsa bireyler bunu hemen tüketime aktarmazlar gelecek kaygılarından dolayı tasarruf ederler. Ama bu gelir artışı düzenli hale gelmişse elbette bu belli oranda tüketimi arttıracaktır.

Burada aklımıza önemli bir soru gelebilir. Yapısı itibarı ile talep arzdan eksik olduğuna göre nasıl oluyor da enflasyon denen hastalıkla karşılaşıyoruz? Dikkat ederseniz belli bir gelir düzeyini yakalamış ülkelerin geçmişlerinde enflasyon sürecinin olduğunu şu anda ise deflasyon ile boğuştuklarını görürsünüz. Çünkü geçmişte kalkınmak için yatırım harcamalarını arttıran ülkeler bunu karşılayacak arza sahip oluncaya kadar enflasyon ile karşılaşmışlardır.

Yatırımlar üretime dönüşüncüye kadar belli bir kısa dönem için piyasada ürün az talep ise fazla olacaktır. Çünkü yatırım harcamaları talebi arttırır. Kalkınan ülkeler bu talep enflasyonuna hiç yaka-

lanmayabilirlerdi. Ekonomi politikalarını izah ederken Milli Ekonomi Modeli'mizin buna nasıl çözüm bulunduğunu açıklayacağız.

Bir diğer problem de faizden kaynaklanmaktadır. Faiz, maliyetleri yukarı çekmektedir. Ayrıca faiz ödemeleri için (büyüme oranlarına bağlı kalmaksızın) dengesiz bir şekilde emisyonu arttıran ülkeler veya kamu harcamalarını bu dengeyi korumadan arttıranlar tabii ki talep enflasyonu ile karşılaşılırlar. Ekonominin doğası bize tüketim desteklenmediği takdirde deflasyonun normal bir son olduğunu göstermesine rağmen ; enflasyona sebebiyet vermek, hem faizin ne olduğunu, hem de paranın ne manaya geldiğini bilmemekten kaynaklanmaktadır.

Tüketimi artırmak için faizli verilen krediler, ilk anda tüketimi arttırsa bile bu paranın faiz yükü gelecek aylarda zaten eksik olan tüketimi daha da daraltacaktır.

Adeta hasta olan bireyler geçici bir düzelme ile karşılaşacak ama bu düzelme ölüm öncesi yaşanan hal gibi olacaktır.

Ayrıca teknolojide meydana gelecek değişiklikler tüketim fonksiyonunun daha yüksek seviyelere kadar eğimini değiştirmeden artmasına sebebiyet verir.

Teknoloji insanların ihtiyaçlarını çeşitlendireceği için toplam tüketim miktarını daha yukarıya taşıyacaktır.

Milli Ekonomi Modeli hane halklarının tamamına tüketme kabiliyeti kazandırmayı hedeflemektedir. Bu yüzden bireylerin gelir düzeyinin en azından tasarruf noktasına kadar yükseltecek para ve maliye politikaları, modelimizin ana hedefidir. Aynı zamanda bu hedef sürekli büyümenin sağlanması ve tüketim ile üretim arasındaki dengenin kurulması için şarttır.

2- ÜRETİM

Ekonomilerde gerek mal, gerekse hizmet anlamında üretim, kalkınmanın ve büyümenin tek kaynağıdır.

Üretim olmadan ne insanlara istihdam sağlayabilir, ne de ihtiyacımız olan mal ve hizmetlere sahip olabiliriz.

Ekonomi politikalarının hedefi; üretmek ve bu üretilenleri halkına tükettirebilecek bir geliri oluşturmaktır.

Para ile para kazanma yerine üretim ve pazarlama ile para kazanma anlayışı ekonomilerde hayata geçirilmediği sürece ne gerçek manada ülke ekonomilerinin büyümesi ne de insanına iş imkanı sunması mümkündür.

Milli Ekonomi Modeli’imizde hedef hem üreten, hem de tüketme kabiliyetine sahip bir toplum ortaya çıkarmaktır. Üretmeden kağıt üzerinde hayali spekülâtif oyunlarla kalkınmak mümkün değildir.

Düşünün ki bir kumar masasında bulunan insanların cebinde 1000 TL para var, günlerce kumar oynasalar bu para 1001 TL olabilir mi?

İşte bu şekilde sermaye piyasalarında yapılan binlerce spekülâtif hareketin reel manada ekonomiye hiçbir katkısı yoktur. Bilakis zararı vardır.

Sık sık yeni bir kavram ile karşılaşyoruz; işsizliği azaltmayan büyüme... Gerçekte böyle bir büyümenin olması mümkün mü? Hem ekonomi daha fazla üretecek, hem de çalışan insan sayısı aynı kalacak veya azalacak, bu mümkün değildir. O yüzden gerçek büyüme, üretimle insanlara istihdam sağlayacak şekilde olabilir. Aksi anlayışlar borç para ile tatile gitmeye benzer, ekonomiler büyüdüğünü zannettikçe daha fazla batarlar.

Şimdi üretimi oluşturan değişken ve parametreleri irdeleyelim.

Mikro manada üretimi işletmeler yaparlar, o ülkedeki bütün işletmelerin toplamı da elbette bize toplam üretim fonksiyonunu verecektir.

Sermaye vasıtası ile hammadde, emek, yer ve teknolojiyi biraraya getiren işletmeler, ürün elde ederler. Öyleyse üretim fonksiyonu, emeğe, sermayeye, hammadde, yer ve teknolojiye bağlıdır. Ancak buradaki sermaye diğer üretim faktörlerinden farklı olarak bu üretim faktörlerini devreye koyan tahrik unsuru vazifesini görür. Dolayısı ile üretim denklemi aşağıdaki gibidir:

$$\dot{U}_T = \vec{p} \dot{U} (\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n)$$

Üretimi oluşturan bu parametre ve değişkenleri tek tek irdelemeye önce sermaye ile başlayalım.

Üretimin temeli elbette yatırımlardır. Yatırım olmadan üretim olması mümkün değildir. Öyleyse bu yatırım ve üretim için ihtiyaç duyulan sermaye nereden elde edilecektir?

Faizle parayı piyasanın dışına çeken kapitalist anlayış paranın en temel vazifelerinden biri olan üretimin tahrik edilmesini engelledi. Eğer üretimin önünü açmak istiyorsak öncelikle bloke edilmiş olan sermayeyi özgürlüğüne kavuşturmak zorundayız.

Kapitalist anlayış, yatırımların kaynağını tasarruflar olarak görmüştür. ²⁶ Bu sebeple kalkınmak isteyen ülkelerin önüne iki seçenek konuldu. Bunlardan birincisi tasarruflardır. Yani vatandaşın bankalarda faizde duran parasının yine bankalar kanalı ile faizle birlikte yatırıma aktarılmasıdır. Bir diğeri ise faizle alınan yabancı paradır. Dikkat edilirse her iki yöntemde de faizli para ile yatırım esastır. Zaten kapitalist anlayışın temellerinden biri de budur.

Maliyetli para ile yatırım yapmanın en önemli problemlerinden biri üretim maliyetlerinin artması ve maliyet enflasyonuna sebebiyet vermesidir. Maliyetlerin artması ya fiyatları yukarı çekecek; bu da mala olan talebi kısacak, ya da üreticinin kârından veya işçi ücretlerinden kısıntıya sebep olduğu için yatırım cazibesini azaltacaktır.

Diğer taraftan kalkınma için ihtiyaç duyulan finansman ya tasarruf miktarı ile ya da yabancıların tanıdığı kredi miktarı ile sınırlandırılmıştır. Ancak kalkınma gayreti içerisinde olan ülkelerin milli gelirleri son derece az olduğu gibi buna bağlı olarak da tasarruf miktarı o nispette azdır. Tasarrufları, ülkelerin kalkınmasında yeterli bir kaynak olarak görmek, fakir hane halklarının geliriyle fabrika kurmasını ümit etmek kadar anlamsızdır.

Zaten az olan bu tasarruflar da faizle birlikte piyasadan çekildiği için üretimi devreye koyması gereken para tamamı ile devreden çıkmıştır. Bunun yerine bu bloke edilen para devlete satılarak devletler adeta haraca bağlanırcasına büyük bir borç batağının içerisine çekilmiştir.

Özellikle 1970'li yıllardan sonra bu anlayışla yurt dışından faizli para alarak kalkınma yolunu seçen ülkeler, Global sermayeye

26 Bkz. Adam Smith, Milletlerin Zenginliği, çeviri Haldun Derin, MEB yayınları, Ankara 1955

trilyonlarca Dolar borçlu konuma gelmişlerdir. Yani kalkınmaya çalışıp ürettikçe batmışlardır.

Enflasyon bahsinde geniş olarak bu maliyetli parayı analiz edeceğiz. Ancak kesin olan şu ki; yatırımlar için tasarrufları veya yabancı sermayeyi çözüm olarak görmek hele hele bunları maliyetli olarak kullanmak asla bir çözüm değildir. Aksine sürekli ve verimli üretimin önündeki en önemli engellerdir.

Olması gereken, paranın tarifinde de ifade ettiğimiz gibi, paranın tahrik gücünden istifade ederek emisyon mukabili emeği devreye koyarak üretimi sağlamaktır.

Devlet sıfır faizle proje mukabili isteyen herkese ama herkese sermaye desteği sağlamalıdır.

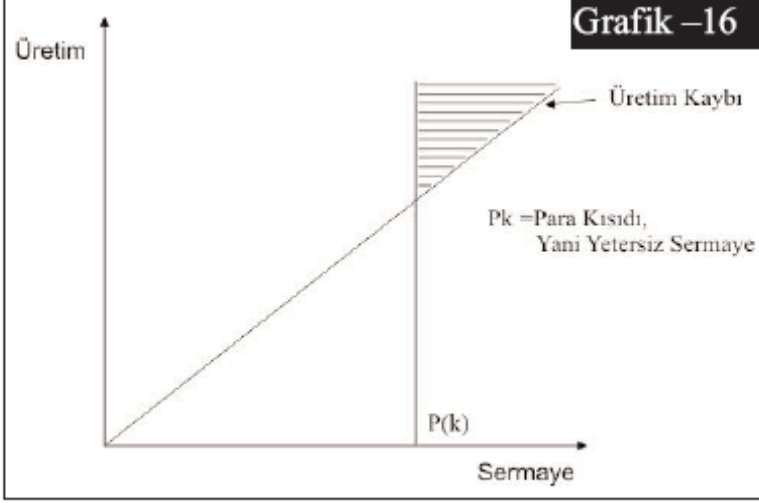
Ayrıca faizlerin sıfırlanmış olması vatandaşın elindeki tasarrufların da belli ellerde bloke edilmesine değil, aksine piyasada dolaşarak hem üretimi, hem de tüketimi desteklemesine imkan verecektir.

Bugün üretim belli ellerde tekelleşmiş durumdadır. Maliyetli paraya dahi herkes sahip olamamaktadır. Liberal anlayış her sahada serbestlikten bahsetmesine rağmen para bugün belli ellerde bulunmakta, üretim yapmak için sadece müteşebbis olmak yetmemektedir.

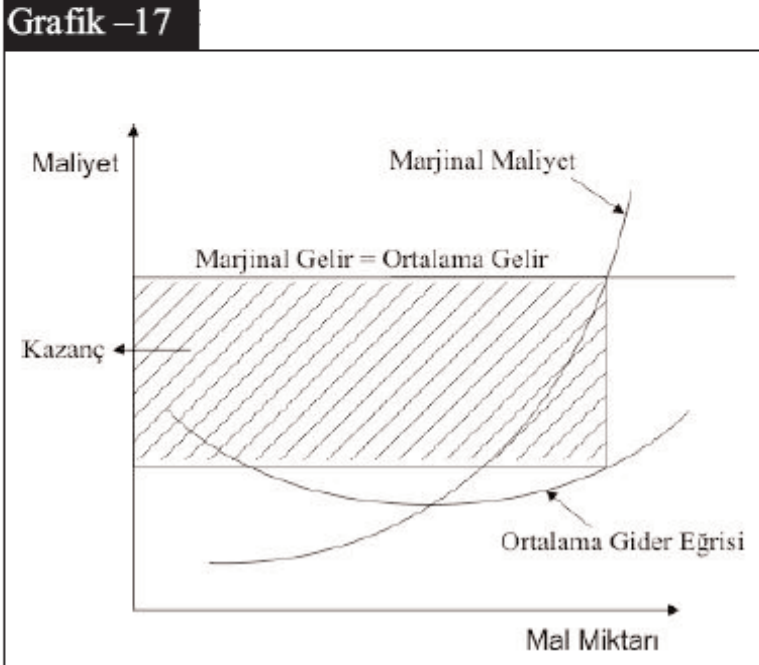
Paranın tekelleşmesi, isteyen herkesin değil sadece parayı elinde bulunduranların müsaade ettiği kimselerin üretim yapmasına neden olmaktadır. Bu bireyler için böyle olduğu gibi kalkınmak isteyen ülkeler için de böyle olmuştur. Kendi emisyonu ile yatırım yapmak isteyen ülkelere liberalizm adına yasak getiren kalkınmış ülkeler böylelikle diğer ülkelerin kalkınmasını bilinçli olarak engellemektedir. Ayrıca onlara kendi paralarını satarak zaman içerisinde bu ülkeleri büyük bir borç batağının içine itmektelerdir. Hemen akabinde bu borçlara mukabil bâkir yeraltı kaynakları borçlu ülkelerin elinden alacaklı olanlara geçmektedir.

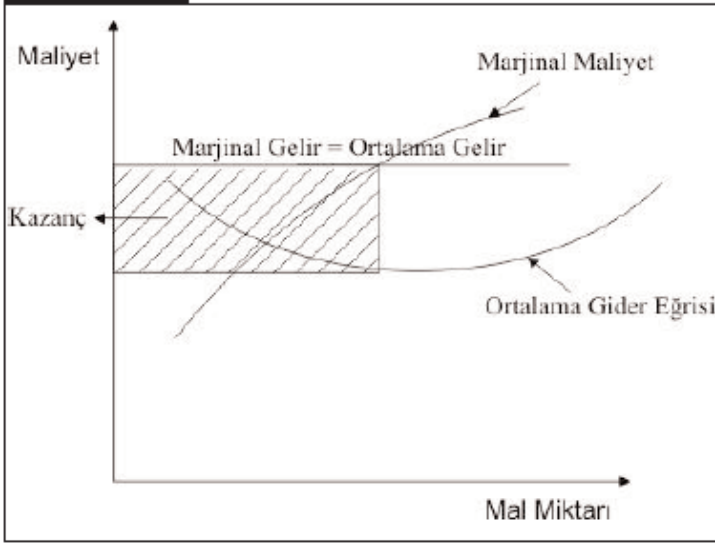
Aşağıdaki grafiklerde bunu daha net analiz edebiliriz:

Yetersiz Sermayenin Neden Olduğu Üretim Kaybı

Faizsiz Para İle Yapılan Üretim

Grafik -18 Faizli Para İle Yapılan Üretim

Daha öncede değindiğimiz gibi proje mukabili isteyen her insana finansman desteği sağlanması, tekel piyasaların oluşmasına da engel olacaktır. Liberal anlayışın uygulandığı ülkelerde bir kast sistemi oluşmuştur. Eğer para sahibi değilseniz ne kadar gayretli ve müteşebbis olursanız olun, bireyler hiçbir zaman üretici olamamaktadır. Tabii ki bunun istisnaları var; milyonda bir kişi kendi gayretiyle adeta aradan imalat hatası olarak sıyrılıyor. Ancak genel uygulama, özgürlükler adına yola çıkan bu kapitalist anlayışın insanların hayatlarına sınırlamalar getirdiği adeta bir kast anlayışının toplumda hâkim olduğunu göstermektedir. Şunu unutmamamız lazım ki; zengin olmak herkesin en doğal hakkıdır. Ekonomi modellerinin gayesi insanların önünü tıkamak değil, aksine açmak olmalıdır.

Tabii emisyonla üretimin desteklenmesi belli bir kural çerçevesinde olmalıdır. Projenin hayata geçirilebilir olması bizatihi sermayeyi sağlayan devlet tarafından kontrol edilmelidir.

Bu yatırımların belli bir kısmı için elbette ithalata ihtiyaç duyulacaktır. Ancak bunun için ihtiyaç duyulan sermaye eğer ithalat

yapılan ülke yerli parayı kabul etmiyorsa ihracat ile karşılanacaktır. Bunun için dahi uygun bir dış ticaret politikası ile maliyetli borç paraya ihtiyaç duyulmadan mesele çok rahatlıkla çözülebilir.

Üretim için ihtiyaç duyulan sermayenin maliyetsiz olması ülkeler açısından son derece önemlidir. Aksi düşünüldüğünde ülkelerin zaman içerisinde borç batağına girmesi kaçınılmazdır. Örneğin Türkiye’de otoyol yapmak için maliyetli yabancı paraya ihtiyaç var mı? Elbette hayır, çok rahatlıkla yollar yerli ve maliyetsiz para ile yapılabilir. Oysa biz kendi topraklarımızda dahi yapacağımız yatırımlar için kendi emisyonumuzu devreye koymak yerine faizle alınan borç parayı tercih ediyoruz.

Burada dikkat edilecek tek husus emisyonun enflasyona sebebiyet verip vermeyeceğidir.

“Yerli para ile üretim yapmayın, enflasyon olur” diyenlerin, maliyetli para ile bunu yapmayı tavsiye etmeleri, yabancı sermayenin yatırım yapmasını önermeleri veya gelen turistin cebindeki dövizini enflasyon sebebi olarak görmemeleri gerçekten anlaşılır değildir. Bu nasıl bir enflasyon ki yerli parayı görünce birden ayağa kalkacak ama maliyetli dövizini görünce uykuya dalacak.

Acaba emisyon hangi şartlarda enflasyon yapar?

Öncelikle bunu ikiye ayıralım; birincisi var olan üretim hacmini arttırmak için kullanılan sermaye kısa dönemde kapasite kullanımını arttıracak, emisyon mukabili ürün olduğu için enflasyona sebebiyet vermeyecektir.

Eğer bu sermaye artışı yatırıma gidiyor ve mesela bu yatırımların devreye girmesi için bir yıllık zamana ihtiyaç duyuluyorsa, orta vadede yine bir sıkıntı olmayacaktır. Ancak kısa vadede olabilecek talep artışı için alınacak çok basit tedbirler elbette vardır. Enflasyon analizinde buna da değineceğiz. Ayrıca bizim gibi talep daralması yaşanan buna mukabil eksik kapasite kullanımları olan ülkeler için kısa vadede bu geçiş dönemi çok rahatlıkla geçilecektir. Bu geçiş

belli parasal hacimler korunarak (ki piyasada bulunan paranın toplam üretime karşılık belli bir oranı vardır) hiçbir talep enflasyonu riski ile karşılaşılmadan yapılacaktır.

Diğer bir etken de emektir.

Özellikle genç bir nüfusa sahip ülkemizde milyonlarca insan kahve köşelerinde, sokaklarda işsiz olarak dolaşmaktadır. Bu âtil duran emeği devreye koyarak çok rahatlıkla üretim hacmimizi hayal bile edemeyeceğimiz bir düzeye çıkartabiliriz. Bu işgücünün ciddi bir kısmının eğitilmiş olduğu düşünülürse olayın vahameti daha da iyi anlaşılacaktır. Milli Ekonomi Modeli'mizde biz bu bireyleri sadece ekonomide bir işçi olarak değerlendirmeyi düşünmüyoruz.

Sermaye desteği çözüldüğünde bu işsiz kesim içerisinde ciddi bir kısmının müteşebbis olacağı, sanayici-üretici olacağı aşıkardır. Dolayısı ile emisyon ile birlikte devreye konan bir âtil emek beraberinde belki de yüzlerce insana iş sahası açacaktır. Avrupa'ya giden işçilerimiz yıllar sonra elde ettikleri birkaç kuruş ile sıfırdan işadamı konumuna gelebilmiştir. Yıllar sonra elde edilen bu kapital eğer devlet tarafından aynı insanlara kendi topraklarımızda sağlanmış olsa idi bugün bu insanlar Avrupa'yı değil kendi memleketini kalkındırmış olacaktı.

Ayrıca sadece işsiz kesim değil, çalışan kesim için düşünüldüğünde, sermaye artımı emeğin marjinal verimini de arttıracaktır.

Bir diğer etken de hammaddedir. Kalkınmasını belli bir oranda başaran hiçbir ülke yoktur ki sahip olduğu yeraltı ve yerüstü kaynaklarını devreye koymamış olsun. Daha önce ifade ettiğimiz gibi sınırsız ve sürekli yenilenen kaynakların olduğu bir dünyada yaşıyoruz.

Özellikle ülkemiz için düşünüldüğünde sahip olduğumuz yeraltı ve yerüstü kaynaklarını devreye koymadan kalkınmamız mümkün değildir. Eğer bir ülke sahip olduğu bu kaynakları yabancıların işletimine açıyor veya satıyorsa kendisi kalkınmayı düşünmüyor

demektir. Eğer demirinizi, bakırınızı, çinkonuzu işletmiyor satıyorsanız, acaba kendi sanayiinizde ne kullanacaksınız? Zaten üretim dediğimiz şey, var olan bu kaynakların sermaye ile birlikte emeğin devreye konarak işlenmesi ve katma değer oluşturulmasından başka bir şey değildir.

Bir diğer konu da tarımdır. Tarım başlı başına ele alınması gereken bir konudur. Bir işletme için önemli olan bir malı kaçta sattığı değil ondan ne kadar kâr elde ettiğidir. Çünkü firmalar için hedef yüksek ciro değil elbette yıl sonunda çok kâr elde etmektir. Bu aynen ülkeler için de geçerlidir.

İhracat yapmak önemli ama bu ihracatı en az ithalat ile elde etmek, yani dış ticaret fazlası sağlamak ülkeler için asıldır. Bu sebeple tarım kesimi en az ithalat ile en fazla ihracatın yakalanacağı kesimlerden biri olduğu için ülkelerin büyümesinde ve işsizliğe çözüm bulmasında son derece önemli bir sektördür.

Eğer ithalata dayalı bir üretiminiz varsa net hasıla, ithalatın çıkarılmasından sonra elde edilendir. Oysa tarım kesiminde durum elbette daha farklıdır. Dolayısı ile tarımda emisyon ile sübvansiyon uygulaması çok rahatlıkla ve yüksek oranlarda yapılabilir ve özellikle ülkemiz için çok hızlı bir büyüme bu sayede elde edilebilir.

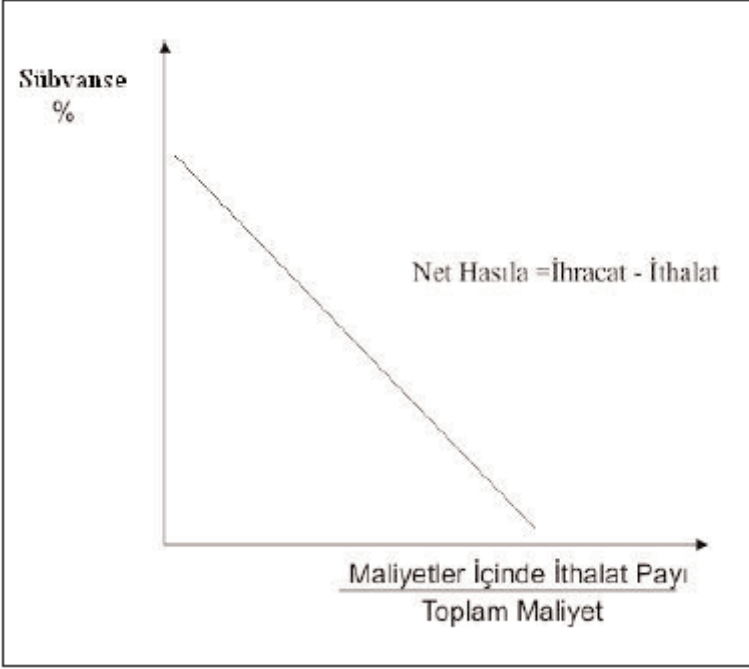
Daha üretici ürününü tarlaya atmadan tahmini elde edilecek ürünün karşılığının yarısı devlet tarafından bu insanlara sıfır faizle takdim edilmelidir. Mahsul alındıktan sonra kalan kısım net hesaplanarak verilmelidir.

Destekleme fiyatlarının olması şarttır. Şu ana kadar bu uygulamalar kısmen az bir miktar yapılmış ama bunun finansmanı faizle alınan para ile karşılanmıştır. Bu ve benzeri uygulamalar, ülkelerin borç batağına girmesine sebep olmuştur. Tarım kesiminin finansmanı, ürün mukabili emisyonla karşılanmalıdır.

Üretim ile emisyon arasındaki denge oranlarına uyulduğu tak-

tirde hem hızlı bir büyüme yakalanacak ama buna mukabil ne ülke borçlandırılacak ne de talep enflasyonu ile karşılaşılacaktır. Net hasılanın tarım kesiminde yüksek olması devlete daha rahat sübvans etme hakkı verecektir.

Grafik -19

Bir diğer konu da arazi ve yer meselesidir. Öncelikle tarım, maden ve sanayi arazileri tespit edilmelidir. Ülkemizde en verimli topraklarda sanayi üretimi yapıldığını görüyoruz. Bu son derece yanlıştır. Akabinde dar bölge sanayi kalkınma modeli hayata geçirilmelidir.

Yani kırsal alan denilen yerlerde, köylerin yanında sanayi tesisleri oluşturulmalı, hammadde ve nakliye durumları tespit edilerek belli sanayi bölgeleri şehirlerin dışında ve ülkenin her yerinde devreye konulmalıdır. Nüfus göçünün doğudan batıya doğru veya kırsal alandan şehre doğru yaşanmasının sebebi bu bölgelerdeki

insanımızın kendisine iş imkanı bulamamasıdır. Halbuki dar bölge kalkınma modeli ile bu göçün önüne geçilebileceği gibi, işçilik maliyetleri ve nakliye giderleri çok daha ucuz kalacak üretici için rekabet imkanları da artacaktır.

Bu modelde pazarlama problemi de olmaz. Küçük çaplı atölye ve KOBİ'ler çevredeki ihtiyaca göre yönlendirilir. Böylece pazarın ihtiyacı da yerinden karşılanır.

Dar Bölge Yaygın Kalkınma Modeli'nin önemli bir özelliği de; sanayiinin yaygınlaştırılması ile milletin topyekûn bir atılım hamlesine başlaması ve her bölgenin devreye girmesi ile üretimin ve sermayenin tabana yayılmasıdır. Ayrıca ülkemizde âtil duran birçok arazi çok rahatlıkla halkın kullanımına açılabilir. İsterse devlete veya bireylere ait olsun hiç kimsenin, sahip olduğu bir araziyi boş tutmasının ekonomiye bir katkısı olmayacaktır. Öyleyse âtil duran yerler için daha yüksek bir vergi uygulaması ile her yerin üretime kâtilması teşvik edilmelidir.

Teknoloji ise son derece önemli bir başka konudur. Eğer bir ülke gerçekten kalkınmaya karar vermişse teknolojiye yatırım yapmak zorundadır ama bu yeterli değildir.

Önemli olan bu teknolojinin ilmüne sahip olmaktır. Bu bilgiyi elde etmeden her yıl teknoloji transferi yapmak elde edilen gelirlerin her yıl dışarıya transfer edilmesi demektir. Teknoloji aynı sermaye ve emek miktarında daha fazla hasıla demek olduğu için hem emeğin, hem de sermayenin marjinal verimini arttıracaktır.

Her ülke için özellikle kendi ülkemiz için muhakkak bilim üretim üslerinin kurulması, üniversiteler ve özel sektör ile entegreli çalışılması gerekir. Buralarda elde edilecek yeni teknolojiler yerli sanayiye uyarlanarak hem maliyetler aşağıya çekilmeli, hem de dış pazarlarda yerli sanayicinin rekabet şansı arttırılmalıdır.

Sadece özel sektör bünyesindeki AR-GE çalışmaları bunun için

yeterli olmayacağından muhakkak devlet tarafından bu bilim üsle-
rinin finanse edilmesi gerekir. Çünkü bazen araştırmaların bütçesi
ancak devlet tarafından finanse edilecek kadar yüksek düzeydedir.

Bir diğer konu da devletin üretimde yer alıp almayacağı mese-
lesidir. Devlet sadece ekonomiyi düzenleyici olarak görev almak
yerine özellikle kamuya ait ve stratejik sahalarda muhakkak üretici
olarak piyasada bulunmalıdır. Yüksek sermaye gerektiren sahalara
yatırım yapılmalıdır. Böylelikle monopol piyasaların oluşumu da en-
gellenmiş olacaktır.

Ülkemizde sanki bir ekonomi kuralı imiş gibi savunulan özelleş-
tirmenin ne iktisadi izahı, ne de fiili uygulaması vardır.

2015 yılı verilerine göre, Fransa' da devletin ekonomide ki ağır-
lığı %56.6, Belçika'da %53.8, İsveç'te %50.0, İtalya'da %50.1, Al-
manya'da %43.8, ABD' de %37.6, İngiltere'de %42.4, Rusya'da
%70 düzeyinde iken bu oran Türkiye'de 2016 itibariyle %6,5 gibi
oldukça düşük bir seviyededir.²⁷

Yüksek sermaye gerektiren sahalarda veya stratejik öneme haiz
sektörlerde devlet ve millet işbirliğine muhakkak gidilmelidir. Ül-
kemizin bugün sahip olduğu ve yabancılar tarafından katrilyon Do-
larlar ile ifade edilen yeraltı kaynakları maalesef bedava bile kabul
edilmeyecek fiyatlar ile sâtilmektedir. Oysa yukarıda da değin-
miştik, bu kaynaklar olmadan bir ülkenin üretim hamlesi yapması
mümkün değildir. Diğer taraftan devlet, millete ait olan kaynakları
yine milleti ile birlikte işletmelidir. Bu sayede bu kaynaklar hem
yerli sanayiinin imkanına ucuz fiyattan sunulabilecek hem de bu
işletmelerden elde edilen kârlar ortak olan halk için büyük bir gelir
kapısı olacaktır.

²⁷ <https://www.hazine.gov.tr/kamu-sermayeli-kurulus-ve-isletmeler-raporlari>

3- GSMH

Gayri Safi Milli Hâsıla (GSMH), bir ülkede belirli bir zaman diliminde (genellikle bir yılda) üretilen mal ve hizmet biçimindeki çıktıların parasal değerlerinin toplamıdır.

Büyüme ise; GSMH'nın belli bir dönem içerisinde oransal olarak ne kadar arttığını gösteren ölçüdür.

Milli Ekonomi Modeli'mizde büyüme, gelirden dengeli bir dağılımı sağlamalıdır. Aksi takdirde gelir dağılımında dengesizliği getiren büyüme, toplumda sosyal yapıyı bozduğu gibi, ekonominin dengesini de bozmaktadır.

Gerek yeni vergi ve sosyal devlet politikası ve gerekse para politikası sayesinde Milli Ekonomi Modeli toplumun her kesiminin gelir düzeyini yükseltecek bir büyümeyi hayata geçirmektedir.

GSMH rakamları büyümede esas kabul edilmelidir. GSIH (Gayri Safi İç Hâsıla)'da yabancıların içeride oluşturdukları katma de-

ğer artışı da hesaba katıldığı için, ekonomilerde reel büyümeyi yansıtmaz.

Yabancılar elde ettikleri gelirleri o topraklarda tutmazlar. Dolayısıyla, yerli bireylerin üretimi o ülke ekonomisindeki büyümeyi daha iyi yansıtacaktır.

Belli bir dönem içerisinde yapılan mal ve hizmet üretiminden stok artışları çıkartıldıktan sonra elde edilen rakamlar gerçek büyüme oranlarını bize verecektir. Çünkü üretildiği halde satılmayan malın ekonomiye faydası değil zararı vardır. Belli bir zaman sonra stoklarda meydana gelen artış ekonominin krize girmesine sebep olur. Ülkemizde her sektördeki stok artışları hesaplanmamaktadır. Stok artış veya azalmalarının hesaplandığı sektörlerde, yapılan üretim ile stok değişikliği birbirine oranlanarak özelde o sektörün, genelde ekonominin gidişatı hakkında bilgi sahibi olunabilir.

Eğer yapılan üretime mukabil her dönem stoklarda bir artış varsa piyasalarda yeterli tüketimin olmadığı tespit edilebileceği gibi, bunun tersi olan stok azalmalarında ekonominin talep enflasyonuna girme eğiliminde olduğu tespit edilir.

Oysa günümüzde harcamalar yönlü yapılan hesaplamalarda stok artışları da hesaba dâhil edilmektedir.²⁸

GSMH hesaplamaları üç yönlü yapılmaktadır. Üretim, harcama ve gelir yönlü hesaplamalardan elde edilen sonuçlar birbirine eşitleniyor. Birazdan izah edeceğimiz sebeplerden dolayı üç ayrı şekilde yapılan hesaplamaların birbirine eşitlenmesi doğru değildir.

Kapitalist anlayışlar üretim faktörlerine yapılan harcamalardan elde edilen gelirin, elde edilen değere eşit olduğu yanılığında olduğu için Üretim=gelir=tüketim eşitliği kurulmuştur.²⁹

28 Bkz, D.İ.E, GSMH Hesapları

29 Prof.Dr. Erdoğan Alkin, İktisat, s.157

Para ve üretim bahsinde açıkladığımız üzere gerçekte üretim elde edilen gelirden büyüktür. Gelir ise tüketimden büyük eşittir.

Olması gereken eşitlik aşağıdaki gibidir:

Üretim > Gelir >= Tüketim

Üretimden elde edilen gelirin, elde edilen üretime eş olması mümkün olmadığı gibi, elde edilen gelirin çok özel şartlarda tamamını tüketime aktarılacaktır.

Kapitalist anlayışlarda üretim yönlü yapılan hesaplamaların harcamalar ve gelir yönlü yapılan hesaplamalara eşit olduğunu var saydığımızda ekonominin tam istihdam düzeyinde dengede olması gerekmektedir. Çünkü üretilen kadar tüketim olmakta, elde edilen gelir kadar da tüketim olmaktadır. Böyle bir tablonun kapitalist modeller ile yakalanması mümkün değildir. Ekonomi ile ilgili rakamlar böyle bir tablonun kapitalist modellerin uygulandığı son 150 yıldır yaşanmadığını göstermektedir.

Esasında harcamalar ile üretim arasında böyle bir eşitliğin olmadığı yapılan GSMH hesaplamalarında hemen belli olmaktadır. Harcamalar yönlü yapılan hesaplamalarda stok değişiklikleri de harcamalara dahil edilmektedir.

Aksi takdirde üretim yönlü hesaplamalar harcamalar yönlü yapılan hesaplamalardan büyük olacaktır.³⁰

2004 yılı üretim ve harcamalar yönüyle yapılan GSYİH (cari fiyatlarla) 430.511.476.968 milyon TL.

2004 yılında harcamalar yönlü GSYİH'ya eklenen stok artışı (cari fiyatlarla) 33.973.662.533 milyon TL (%8).³¹

30 Bkz, D.İ.E, GSMH Hesapları

31 Bkz, D.İ.E, Ekonomik ve Finansal Veriler

2017 yılı 3. çeyrek Gayri Safi Yurt İçi Hasıla Harcamalar yöntemiyle cari fiyatlarla 827,230,097 bin iken aynı dönem stok artışı 22,079,655 olmuştur (%2,6).³²

Ayrıca yatırımların tasarruflara eşitlenmesi Milli Ekonomi Modeli'nde kabul edilmemektedir. Yatırımların kaynağı sadece yapılan tasarruflar olamayacağı gibi her tasarrufun yatırıma aktarılması da mümkün değildir. Yatırımlar modelimizde maliyetsiz para ile yani emisyon ile destekleneceği için büyüyen ekonomilerde yatırımlar tasarruflardan büyük olacaktır.

Milli Ekonomi Modeli'nde GSMH hesaplaması üretim yönlü yapılırken stok artışlarından arındırılarak yapılacaktır.

Harcamalar yönlü yapılan hesaplamalar ile üretim yönlü hesaplamalar stok artışlarından arındırıldıktan sonra hesaplanacaktır.

³² <http://www.tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=24569>

6. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN
BAZI TEMEL PROBLEMLERE
YAKLAŞIMI

1- Enflasyon

A- Talep Enflasyonu

B- Maliyet Enflasyonu

2- Deflasyon

3- Faiz

4- Gelir Dağılımında Dengesizlik

A- Gelir Dağılımını Bozan Faktörler

B- Milli Ekonomi Modeli'nde Gelir Dağılımı

1- ENFLASYON

Enflasyon en basit tarifi ile fiyatlar genel seviyesinin yükselmesidir. Bu artış mal piyasalarında olabileceği gibi faktör piyasalarında da olabilir.

Enflasyon ekonominin denge durumunda olmamasından kaynaklanan bir hastalıktır. Bu dengesizliğin bir ucunda deflasyon diğer ucunda ise enflasyon vardır. Enflasyon en fazla sabit gelirli kesimde gelir kaybına sebep olduğu için gelir dağılımında dengesizliği de artırmaktadır.

A- TALEP ENFLASYONU

Enflasyonu iki kısımda ele almak gerekir. Birincisi talep enflasyonu diğeri ise maliyet enflasyonudur.

İsimlerinden de anlaşıldığı üzere birincisi talep fazlası ile ilgili,

diğeri ise üretim maliyetlerinin artışına bağlıdır. Talep enflasyonu hakkında kapitalist anlayışın iki temel yorumu vardır. Bunlardan bir tanesi miktar teorisi olarak ifade edilen klasik veya güncel ifadesi ile monetarist yaklaşımdır. Fiyat artışları para stokundaki artış ile izah edilmektedir.³³

Ekonomi tam istihdam düzeyinde kabul edilmektedir. Arzın talebe eşit olduğu yaklaşımdan yola çıkılmaktadır. Oysa üretim faktörlerine ödenen paranın elde edilen üretimi satın alamayacağını ifade etmiştik.

Dolayısı ile $mv=py$ denklemi doğru değildir. Bu sebeple üretimle orantılı olarak her dönem emisyonu arttırmak enflasyona sebebiyet vermek şöyle dursun ekonomiler için bir zarurettir.

Diğer yaklaşım ise Keynes'e aittir. "Enflasyonist Açık" olarak ifade edilen bu yaklaşım tarzında ise tam istihdam düzeyinden sonra toplam harcamalardaki artış enflasyona sebep olmaktadır.³⁴ Öncelikle enflasyonist açık analizindeki denge noktası, 45 derecelik denge gelir doğrusu kabul edilmektedir.

Ancak ekonomideki denge hali gelirin tüketime eşit olduğu nokta değildir. Çünkü üretim miktarı gelirden büyüktür. Denge noktası tüketimin üretime eşit olduğu noktadır.

Ayrıca tam istihdam noktasına kadar kamu harcamalarını maliyetli para ile arttırmak belli bir dönem sonra vergi oranlarını ve faiz oranlarını arttıracığı için hem maliyet enflasyonuna, hem de tüketim daralmasına sebebiyet verecektir. Tam istihdam düzeyine kadar tüketimin artması talep enflasyonuna sebep olmaz ancak bu tüketimin ne şekilde elde edildiği önemlidir. Aksi takdirde çok daha kronik bir enflasyon çeşidi olan maliyet enflasyonu ile karşı

33 Prof. Dr. Osman Z. Orhan, Başlıca Enflasyon Teorileri ve İstikrar Politikaları, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1995, s. 43

34 John Maynard Keynes, The General Theory and Employment, Interest and Money, The Macmillian Press Ltd, London 1973. s. 296

karşıya kalınacaktır.

Dikkat edilirse her iki kapitalist anlayış temelde aynıdır. Her ikisinde de denge gelir eğrileri aynıdır. Aradaki fark tam istihdam ve eksik istihdam analizi ile ilgilidir.³⁵

Sonuç itibari ile, her iki görüş değişik ülkelerde değişik dönemlerde uygulanmış ama sonuç olarak enflasyonu çözerken bazen deflasyon bazen de stagflasyon ile karşılaşmıştır. Ayrıca mesele sadece enflasyonu çözmek değil aynı zamanda büyüyen bir ekonomiyi yakalamak olması gerekirken şu ana kadar çözüm diye ortaya konan modeller, hastalığı tam teşhis edemediği için enflasyonu çözmek hep başka hedeflerden vazgeçmek olarak önümüze konmuştur.

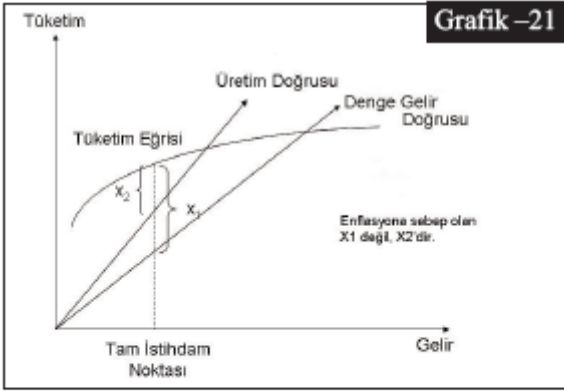
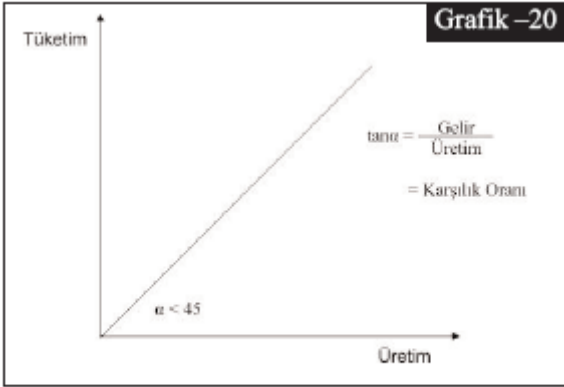
Paranın tek yönlü olmadığını, değişik yerlerde değişik biçimde ekonomiyi etkilediğini daha önce ifade etmiştik.

Para stokundaki artışın üretim miktarını artırmak için kullanıldığında ekonomiyeye etkisi ile kamu harcamalarını finanse etmek için kullanıldığındaki etkisi farklıdır.

Yani, her zaman para stoğundaki artışı enflasyonun sebebi olarak görmek son derece yanlıştır.

Dolayısı ile paranın üretim hızı ve tüketim hızı diye iki yeni terime ihtiyacımız var. Bu terimleri birim zamanda dolanımdaki paranın yaptığı üretim ile birim zamanda aynı paranın tüketimde meydana getirdiği artış olarak ifade edebiliriz.

³⁵ John Maynard Keynes, The General Theory and Employment, Interest and Money, The Macmillian Press Ltd, London 1973. s. 296

$$\frac{PH_{\bar{t}}}{PH_t} = 1 \text{ Ekonomi Denge'dedir.}$$

$PH_{\bar{t}}$ = Paranın Üretim Hızı

$$PH_{\bar{t}} = PH_t$$

PH_t = Paranın Tüketim Hızı

Eğer piyasaya sunulan para gelir düzeyi düşük kesimlere gönderilirse, paranın tüketim hızında bir artış meydana gelecek. Ama aynı para üretime aktarılırsa, bu sefer hem üretim, hem de tüketimde artış meydana gelecek ama üretim artışı tüketimden fazla olacaktır.

Ekonominin yapısına göre belli bir üretim hacmine mukabil piyasada bulunması gereken bir para miktarı vardır. Bunun olması gerektiğinden fazla olması üretimin o anda karşılayamayacağı bir talep fazlası oluşturacaktır.

Ancak bu koşulda enflasyondan söz etmek mümkündür. Bu parasal oran ülkeler arasında farklılıklar göstereceği gibi ülkelerin kendi içlerinde dönemsel farklılıklar gösterir.

Asıl önemli olan hangi miktardaki para talep fazlasına, hangi miktardaki para talep azlığına sebep olmaktadır? Bunun cevabını para bahsinde vermiştik. Tabii ki bu parasal oran, dolanımdaki paranın nerede kullanıldığına ve gelir dağılımındaki yapıya sıkı sıkıya bağlıdır.

Ekonomiyi kabaca tam istihdam düzeyi ve eksik istihdam olarak ikiye ayırabiliriz.

Tam istihdam düzeyine ulaşmış bir ekonomide piyasadaki para miktarındaki artış direkt olarak tüketim harcamalarını arttırmak için –mesela kamu harcamalarını karşılamak için kullanılıyorsa– bu durumda enflasyon elbette kaçınılmaz olacaktır.

Eğer bu noktada para miktarındaki artış, yatırımları dolayısı ile üretimi arttırmak için kullanılıyorsa orta vadede meydana gelecek üretim fazlası kesinlikle talep enflasyonuna sebebiyet vermeyecektir. Kısa vadede ise uygulanacak basit bir maliye politikası ile bu dönemi enflasyonsuz geçirmek mümkündür.

Eksik istihdam olan bir dönemde ise tüketim miktarında meydana gelecek artışa üretimin hemen cevap vermesi çok daha rahat olacaktır.

Dolayısı ile tüketimi arttıran para miktarındaki artış enflasyona sebep olmayacaktır. Ancak sermaye başta olmak üzere üretimi sağlayan faktörlerin birinde yaşanacak bir darboğaz üretim artışını yavaşlatacağı için enflasyona sebep olması kaçınılmazdır.

“Para basma enflasyon olur” olarak bilinen bu görüş sadece tam istihdam düzeyinde ve sadece üretimle karşılık bulamayacak tüketime kanalize edilen para için geçerli çok spesifik bir durumdur.

Diğer taraftan faizle birlikte piyasadan parayı çekip talebi azaltıp enflasyonu engelleme anlayışı son derece yanlıştır. Birazdan değineceğimiz maliyet enflasyonunun ana sebebi bu faizle borçlanma anlayışıdır. Devletin faizle borçlanmaya gitmesi sonucunda, rantiyeye verilen DİBS'ler (Devlet İç Borçlanma Senedi) sayesinde para miktarı üretim ile karşılık bulmadan artmaktadır. Mesela %20 faizle bir yıl sonra 100 birim para 120 birime çıkmaktadır. Para miktarı artarken bu artış mal ve hizmet miktarında bir artış yapmamaktadır.

Bu 120 birimlik para piyasaya girdiğinde talep enflasyonu kaçınılmaz olacaktır. Bu para sürekli piyasaya girmesin diye yeniden faizle bunu toplamak da mümkün değildir. Çünkü parasını satanlar, her yıl gelirleri arttığı için, paralarının tamamını faizde tutmak istemeyebilirler.

Enflasyondaki artışın faiz oranlarını arttırdığı görüşü yanlıştır. Aslında hakikat tam tersidir. Faizin varlığı hem maliyet hem de talep enflasyonuna sebebiyet vermektedir. Faiz enflasyonu oluşturmakta enflasyon oranları da faizi yanlış para politikaları uygulandığı için beslemektedir.

Ülkemizde son dönemlerde üretim yerine para ile para kazanılması modeline geçilmesi yüksek talep enflasyonlarına sebep olmuştur. Bunu önlemek için daha yüksek reel getirilerle piyasadan çekilen para son yıllarda ise maliyet enflasyonuna sebep olmaktadır.

B- MALİYET ENFLASYONU

Enflasyonun ikinci sebebi de maliyettir.

Maliyet enflasyonu, hammadde fiyatları, enerji giderleri, sigorta primleri, vergiler ve kredi faizlerindeki artış veya işçi ücretlerinde meydana gelen artış olarak ifade edilebilir.

Ekonomide talep fazlası olmadığı durumlarda bile enflasyonla karşılaşmak mümkündür. Bunun sebebi maliyetlerde meydana gelen artıştır. Peki, maliyetlerde neden artışlar olmaktadır?

Kapitalist anlayış işçi ücretlerindeki artışa dolayısı ile sendikaların etkisine odaklanmıştır.³⁶

Fakat sadece işçi ücretlerinde meydana gelen bu türlü bir artışın ekonominin genelinde bir enflasyon oluşturması hele bunun sürekli olması mümkün değildir. Öncelikle işçi ücretlerinin üretim içerisinde oranı her geçen gün teknoloji ile birlikte daha da düşmektedir.

Maliyet enflasyonu tam istihdam düzeyinde olmayan ekonomilerde de ortaya çıktığı için eksik istihdam düzeyinde maliyetleri yukarıya çekecek bir işçi ücret artışı beklemek mantıklı değildir. Zaten işçi talebi eksikken bir de bunların fiyatlarının artacağını düşünmek son derece manasızdır.

Maliyet enflasyonun sebebi hammadde artışlarını hesaba koymazsak faiz oranları veya kamunun bütçe açıklarını maliyetli para ile kapama yoluna gitmesidir.

Örneğin bir üretici %30 faizle para kullanmışsa bunu muhakkak ürüne yansıtmak zorundadır. Otomatikman kredi faiz oranları kadar maliyetlerin yukarı çıkması kaçınılmazdır. Diğer taraftan faizle borçlanan hükümetler belli bir süre sonra bu parayı ödemek için vergi oranlarını arttıracaktır. Bu üretici için hem kurumlar vergisinin, hem de istihdam vergilerinin artması manasına gelir ki üretici mecburen bunu ürettiği mala yansıtacaktır.

Dolayısı ile maliyet enflasyonunun asıl sebebi ülkelerin kendi emisyonlarını devreye koymak yerine yabancı veya maliyetli yerli parayı tercih etmeleridir.

Ülkemizde son yıllarda yaşanan enflasyon çeşidi maliyet enf-

³⁶ Bkz. Gardner Ackley, Macroeconomic Theory, The Macmillan Company, New York, 1970

lasyonudur. Bu kadar açık olan bu gerçeği IMF ve onun dediğini hayata geçiren iktidarlar görmemiştir. Ve ülkemizde talep enflasyonunu varmış gibi piyasadan para çekilerek talebi kısma yoluna gidilmiştir. Yüksek faizle piyasadan çekilen para karşılığı vergi oranları arttırılmak zorunda kalınarak, bizzat maliyetlerin daha da artmasına sebep olunmuştur. Diğer taraftan talebi daraltıcı maliye ve para politikası ülkemizi resesyona sürecinin içine itmiştir.

IMF tarafından bize enflasyonu düşürme adına tavsiye edilen piyasadan para çekme, bütçedeki harcamaları kısma, vergileri artırma ve faiz dışı fazlayı yakalama hedefi aslında ülkemize parasatan global tefecilerin paralarını garanti altına almaktan ve daha çok para satmalarını sağlamaktan başka bir şey değildir.

Bugün ülkemizin en önemli sorunu işsizlik, buna bağlı olarak reel büyüme olması gerekirken, enflasyonu engelleme adı altında yanlış teşhis konulduğu için ne enflasyon önlenmiş, ne de genç nüfusa iş ve aş imkanı sağlanmıştır.

Ülke ekonomileri için enflasyonu kontrol altına almanın tek hedef olarak ortaya konması son derece yanlıştır.

Hedef ekonomilerin istihdam yaratacak şekilde sürekli büyümesini sağlamaktır. Bu büyüme esnasında piyasadaki para miktarı olması gereken oranlarda ve herkesin sahip olacağı biçimde tutularak ekonominin enflasyona ya da deflasyona girmesi engellenmelidir.

2- DEFLASYON

Deflasyon fiyatlar genel seviyesinde meydana gelen sürekli düşüşün adıdır.

Enflasyon ile mukayese edildiğinde ekonomiler için çok daha tehlikeli bir durumu ifade etmektedir.

Fiyatlar genel seviyesinde yaşanan düşüş toplam talebin yetersiz kalmasından kaynaklandığı için, firmalar üretim kapasitelerini kısma yoluna giderek işçi çıkartır. Bu ise daha fazla bir talep daralmasını beraberinde getirir. Bir taraftan tüketiciler, fiyatlar düşüyor diye var olan taleplerini bile ertelerken; diğer taraftan artan işsizlik, zaten eksik olan talebi daha da aşağıya çeker, böylece adeta ekonominin ortasındaki bir kara delik misali deflasyon süreci her şeyi yutup ekonomileri durma noktasına getirir.

Kapitalist anlayışın klasik ayağı, sistemin kendi kendini tamir edeceğine, fiyatların ve işçi ücretlerinin ise esnek olduğuna inan-

maktadır. Ancak gerçek hayatta uygulamanın bu şekilde olmadığını gören kapitalist anlayışın diğer ayağı Keynes modeli, kamunun harcamalarını arttırarak talebi desteklemesi gerektiğini savundu.³⁷

Yapılan uygulamalar kısmen netice verdi ancak kamu harcamalarını maliyetli para ile arttıran uygulama zaman içerisinde ülkeleri hem enflasyon, hem de borç sarmalı ile karşı karşıya getirdi. Çünkü faizle alınan borç para ile yapılan harcamalar neticesinde bu paraların ödemesi için hükümetler vergi oranlarını arttırmak ve orta vadede hem cari, hem de sosyal harcamalarını kıstak zorunda kaldılar.

Bir taraftan artan vergiler üretim maliyetlerini yukarı çekerken, diğer taraftan hem kamunun orta vadede harcamalarını kıstak zorunda kalması, hem de vergilerle piyasadan paranın çekilmesi hane halklarının talebini daha da kıstı.

Netice olarak kısa vadede kısmen fayda vermiş gibi gözükten Keynes'in yaklaşımı orta ve uzun vadede hem maliyet enflasyonuna ve hem de talep daralmasına sebep oldu. Sonuç olarak dünya ekonomileri hem işsizlik, hem de enflasyon denen yeni bir hastalıkla yani stagflasyon ile tanıştı.

Deflasyonla mücadelede hastalığın sebepleri teşhis edilemediği için uygulanan reçeteler adeta ağrı kesici mesabesinde kalmıştır. Hastalık devam etti ancak tesiri kısmen azaltıldı. Çünkü hastalığın temeli hane halklarının tüketmemesi iken, bu açık maliyetli para ile yapılan kamu harcamaları ile kapatılmaya çalışıldı.

Talebi arttırmak için kullanılan maliyetli paranın geri ödemesi, orta vadede hem kamu harcamalarının kısılmasına hem de vergi oranlarının artırılmasına neden oldu.

Deflasyondan çıkmak için neler yapmalı sorusuna ve şu ana kadar uygulanan politikaların neden yanlış veya eksik olduğuna cevap

37 John Maynard Keynes, The General Theory s. 129

bulmadan önce, daha önemli bir soruya cevap arayalım; neden ekonomiler deflasyona girerler? Halen bilinen ekonomi modellerinin cevabını bulamadığı bu soruyu şu şekilde de sorabiliriz; büyüyen ekonomiler neden belli bir süre sonra durağan bir döneme girmekte ve sürekli bir büyüme yakalanamamaktadır? Çünkü ekonomilerde zaman zaman ortaya çıkan bu durgunluk dönemleri ile deflasyon hastalığının sebepleri paralellik arzeder.

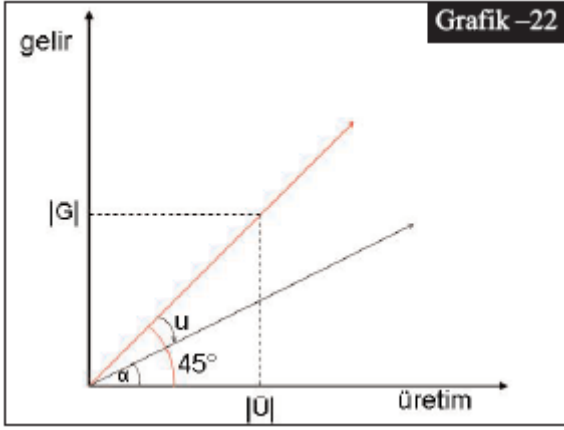
Önceleri gelişmiş kabul edilen ülkelerde baş gösteren bu problem bugün başta ülkemiz olmak üzere dünyanın hemen hemen her yerinde en önemli hastalık olarak dünya ekonomilerini tehdit etmektedir. Öyleyse hastalığı tedavi etmeden önce hastalığın sebeplerini teşhis etmek gerekir.

“Her arzın kendisine yetecek talebini oluşturacağı”³⁸ düşüncesi ciddi bir yanılgı idi. Eğer büyüyen bir ekonomiye sahipseniz yakaladığınız bu büyümeyi karşılayacak tüketim miktarının üretimden elde edilen gelire sağlanması mümkün değildir. Her dönem bu büyümeye mukabil eksik kalan tüketim miktarının emisyonla birlikte dengelenmesi zaruridir.

Bu temel ölçüye sahip olmayan ülkelerde belli bir büyüme trendi yakaladığında, büyüme olduğu her yıl talep eksikliği daha da artmaktadır. Birkaç yıl sonra artık bu talep yetersizliği büyüyen ekonomilerde kendi içine doğru bir çöküşü başlatacaktır.

Bu durumu vücudu büyüyen bir insanın o bünyeyi taşıyacak kemik yapısı gelişmediği için bütün bünyenin bu ağırlık karşısında kırılıp dağılmasına benzetebiliriz.

38 Bkz. Denis Henri, Histoire de la pensée économique, Presses Universitaires de France, 1971

$\tan u = \tan(45 - \alpha)$ $= \frac{1 - \tan \alpha}{1 + \tan \alpha}$ $= \frac{1 - \frac{G}{U}}{1 + \frac{G}{U}}$ $= \frac{U - G}{U + G}$	$\tan u = \frac{U - G}{U + G}$ <ol style="list-style-type: none"> 1. $\tan u = 1$; Gelir üretmeyen üretim vardır; mesela ev hanımlarının evdeki üretimi sonuçta bir üretimdir. 2. $\tan u = 0$; Üretimin gelire eşit olduğu durumdur, kâr amacı olmayan hizmetler bu kapsama girmektedir. 3. $\tan u < 0$ ise normal üretim düzeyidir.
--	---

90'lı yılların başında bu konuda ilk görüşlerimizi bildirdiğimizde henüz dünya deflasyon ile tanışmamıştı. O günlerde gelecek on yıllarda dünya ekonomilerinde çok ciddi bir pazar problemi yaşanacağını özellikle hızlı büyüyen ülkelerin gerekli emisyon ayarlamalarını yapmamaları sonucunda deflasyon ile karşı karşıya kalacaklarını ifade etmiştik.

Hatırlanırsa 90'lı yılların ortalarından sonra önce Japonya deflasyon sürecine girdi, nominal faizler sıfırlanmasına rağmen reel faiz oranları pozitif kaldı. Japon hane halkları satın alma güçleri düştüğü ve geleceğe de güvenle bakamadıkları için harcamala-

rı daha da kısıtı, bu da fiyatların düşmesini, stokların artmasını ve buna bağlı olarak işçi çıkarımlarını tetikledi. O günden beri Japon mucizesi olarak ifade edilen o büyük ekonomiyi yakından takip edenler halen bu ekonominin kendine gelemediğini görecektir:

1999 yılı GSMH	4 457.198 milyar Dolar
2000 yılı GSMH	4 748.025 milyar Dolar
2001 yılı GSMH	4 163.847 milyar Dolar
2002 yılı GSMH	3 976.137 milyar Dolar
2003 yılı GSMH	4 296.189 milyar Dolar
2004 yılı GSMH	4 621. 195 milyar Dolar ³⁹
2016 yılı GSMH	4 936.543 milyar Dolar
2017 yılı GSMH	4 884.489 milyar Dolar ⁴⁰

1995 yılından sonra Japon ekonomisi GSMH'da 5 trilyon Dolar'ın üzerine bir daha çıkamamıştır.

Diğer taraftan 2003 yılı Ocak ayında TV kanallarında yaptığımız çeşitli açıklamalarda Alman ekonomisinin de 2003 yılında durağanlaşacağını, bunun akabinde işsizliğin artacağını ifade etmiştik. Almanya'nın Maastrich Kriterlerini askıya alıp kamu harcamalarını arttırmak zorunda kalacağını hatta çok kısa bir zaman içerisinde borç almak zorunda kalacağını söylemiştik.

Alman ekonomisini yakından takip edenler bilir ki 2003 yılında Alman ekonomisi önce durağan bir döneme girdi. Arkasından işsizlik artmaya başladı.

Bahsettiğimiz 90'lı yıllar itibariyle en yüksek işsizlik oranları Almanya'nın önünde durmaktaydı. 5 milyonu aşan işsizi ile Almanya, tarihinin en büyük açmazı ile karşı karşıya olduğunu kendisi ifade etmekteydi.

39 Bkz. IMF World Outlook 2005

40 http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2017/02/weodata/weorept.aspx?sy=2015&ey=2022&scsm=1&ssd=1&sort=country&ds=.&br=1&pr1.x=35&pr1.y=11&c=158&s=NGDP_R%2CNGDP_RPCH%2CNGDP%2CNGDPD%2CPPPG

Bu arada Almanya'nın Maastrich kriterlerine de uymuyor olması, AB içerisinde ciddi bir tartışma başlatmış, AB'nin ortak para birimine (Euro) geçmesiyle beraber söylediğimiz “AB en geç 15 sene içerisinde dağılmak zorunda kalacaktır” sözünün haklılığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. AB içinde başlayan ve neredeyse bütün üyeleri kapsayan ekonomik krizler yaptığımız tespitin birebir gerçekleştiğini göstermektedir.

Almanya büyüyen bir ekonomiye sahipti, ancak Mark'ı bırakıp Euro'ya geçtikten sonra, bu büyüyen ekonomiye karşılık piyasada bulunması gereken para miktarı sağlanamadı.

Çünkü artık para basma hakkı Berlin'deki Bundesbank'ta değil, Frankfurt'taki Avrupa Merkez Bankası'ndadır. Senyoraj geliri yerine borç alma yoluna giden başta Almanya olmak üzere AB ülkelerinin borç rakamlarında Euro'ya geçtikten sonra gözle görülür bir artış olduğunu gözlemlemekteyiz.

Genel olarak AB ortalamasına baktığımız zaman, Euro'ya geçmeden önce borç stoğunun toplam GSMH' ya oranı 90'lı yılların başında %76.5 düzeyinden Euro'ya geçiş tarihi olan 2002 yılı sonunda %69.5'e düşmüşken; bu tarihten sonra yeniden artmaya başlamış ve 2016 yılında yüzde 90 seviyesine dayanmıştır.⁴¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Euro Area	69,2	67,3	64,9	68,6	78,4	83,8	86,1	89,4	91,3	91,8	89,9	88,9

Peki deflasyonun sebebi sadece büyüyen ekonomilerde ortaya çıkan eksik talep mi? Elbette hayır. Bazen piyasada aksine fazla miktarda para olmasına rağmen yine de eksik talepten dolayı ekonomiler deflasyona girebilir.

Gelir dağılımında dengesizlik şüphesiz deflasyonu doğuran en temel sebeplerden biri.

41 <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=teina225&language=en>

Eğer toplumun büyük bir kısmı belli bir gelir seviyesinin altına düşerse artık tüketme kabiliyetini yitirmiş demektir.

Piyasada fazla miktarda para olsa bile, bu para belli ellerde toplandığından dolayı, toplumun geri kalan büyük kesimine yeniden tüketme kabiliyeti kazandırılmadan ekonominin deflasyondan çıkması mümkün değildir. Yani faiz oranlarını düşürüp tüketimi arttırarak deflasyondan çıkılacağı kısmen doğrudur. Ancak asla yeterli değildir.

Çünkü faiz oranları sıfırlansa dahi bankada parası olan kesim parasını tüketime kaydıracaktır. Ya parası olmayanlar? Onlar için bu politikanın hiçbir faydası olmayacaktır.

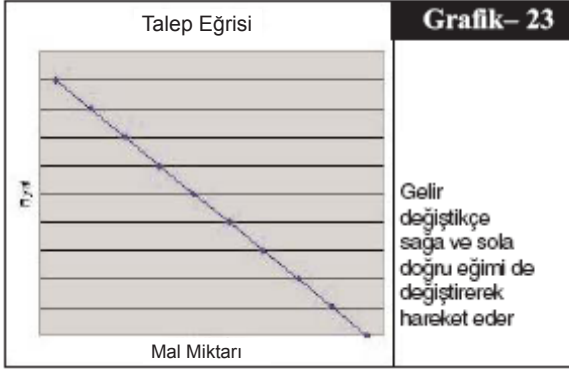
ABD örneği bu dediklerimizi ispatlamaktadır. Faiz oranlarını uzunca bir süre %1'lere çeken FED deflasyondan çıkmayı hedefledi ancak kısmen başarılı oldu. ABD'de 2018 yılı faiz oranı yüzde 1,5'tir.⁴²

Çünkü gelir dağılımındaki çarpıklıktan dolayı ABD halkının belli bir kısmının gerçekten geçim sıkıntısı bulunmaktadır. Bu çözülmeyen deflasyondan çıkmaları mümkün değildir.

Ülkemiz için de durum bundan farklı değildir. Bir taraftan yüksek girdi maliyetlerinden dolayı maliyetler artarken bir taraftan da gerek maliye gerekse faiz politikaları ile piyasadan para çekildiği için talepte daralma yaşanıyor.

Türkiye şartlarında TEFE ve ÜFE hesaplamalarında uygulanan teknik eksik kalmaktadır. Yapılması gereken;

⁴² <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/reqresbalances.htm>

(+) olan ürünler ayrı bir kategoride toplanmalı ve ortalama artış hesaplanmalı; (-) olan ürünler ayrı bir kategoride toplanmalı ve ortalama artış hesaplanmalıdır.

Elektrikli ev eşyası modeli çok hızlı değiştiği için eğer piyasada yeterli talep yoksa, üretici mecburen üretim maliyetleri artsa dahi fiyatları düşürerek elindeki stokları satma yoluna gidecektir.

Böyle bir ekonomide, yani hem vergi, enerji, hammadde, istihdam vergileri vb. leri artmasından dolayı maliyetlerin arttığı, hem de yetersiz talepten dolayı stokların yükseldiği bir ortamda TEFİ ve ÜFE sonuçları bizi yanıltıcı neticelere ulaştıracaktır. İki farklı hastalık, yani maliyet enflasyonu ve talep daralması (+)'nın (-)'yi yok etmesi gibi birbirini götürmekte; sanki ekonomide bu hastalıkların hiç bir yokmuş ve ekonomi dengede imiş gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Örneğin buğday ektiğinizi düşünelim. Buğdayın fiyatı talep azlığından veya arz çokluğundan dolayı %30 düşsün. Ama bu buğdayı elde ederken kullandığınız gübre ve mazot yani maliyetleriniz %35 artsın bu şartlarda bu günkü TEFİ hesaplama tekniğine göre eğer enflasyon buğday, mazot ve gübre dikkate alınarak hesaplanmış olsaydı sonuç %2.5 çıkacaktı. $+ \%35 - \%30 = \%5$ bölün ikiye; = enflasyon %2.5 çıkacaktır. (buğday ve mazot + gübrenin ağırlıklı ortalamalarını eşit kabul ediyoruz). Halbuki köylü için enflasyon %65'tir. Zira üreticinin satın alma gücü %65 daralmıştır.

%30 sattığı üründen, %35'te üretimden bir önceki yıla göre zarar etmiştir. Zaten enflasyon hane halklarının gelirindeki daralmayı gösterir.

Gerçekten ülkemiz şartlarında bir çözüm aranıyorsa; bu gün yapılanın aksine maliyetleri aşağıya çekecek bir maliye politikası ve tüketimi tetikleyecek bir para politikasının aynı anda devreye konması gerekir.

Burada maliyetleri aşağıya çekecek bir maliye politikasından kastımız şudur: Bu kadar yüksek vergi alınmasının sebebi hazinenin bu kadar yüksek oranda borçlanma ihtiyacıdır.

Bu ihtiyacın sebebi de kendi parası yerine maliyetli yabancı para karşılığı emisyonunu genişletme isteğidir. Dolayısı ile doğru para politikaları uygulanmadan bu borçların, buna bağlı olarak bu kadar yüksek vergilerin de aşağıya düşürülmesi mümkün değildir. Öyleyse sağlam mali politikalar için öncelikle doğru para politikalarının uygulanması gerekir.

Peki, gelir dağılımında bu boyutta bir dengesizlik neden meydana gelmektedir?

Bu gün dünya'da hakim olan anlayış, üretim ile para kazanma yerine para ile para kazanma anlayışıdır. Günümüzde FX piyasalarında günde ortalama 5,1 trilyon Dolar işlem görmektedir. Bunun yaklaşık 4.48 trilyon Dolar'lık kısmı (yüzde 88) USD doları cinsindedir.⁴³

Dünyadaki toplam faiz getirili senetlerin toplam tutarı daha 2010 yılında 200 trilyon doları aşmışken,⁴⁴ 2016 yılı itibari ile dünya ekonomisinin toplam büyüklüğü sadece (World GDP) 75,845,109

43 <https://www.reuters.com/article/bis-currency/daily-fx-trading-volume-falls-5-5-pct-to-5-1-trillion-bis-idUSL8N1BC4PL>

44 https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Global%20Themes/Global%20Capital%20Markets/118%20trillion%20and%20counting/MGI_118_trillion_and_counting_Taking_stock_of_capital_markets_Full_Report.ash

bin dolardır.⁴⁵

Faizin varlığı ve spekülâtif para anlayışı paranın belli ellerde toplanmasını sağladı. Toplumun ciddi bir kısmı geçim derdi yaşarken azınlık bir kesim de milyar Dolarlara sahip oldu.

Sonuçta paranın belli ellerde stoklanması toplumda istenilen talebin ortaya çıkmasına da engel oldu. Bu sebeple bugünkü kapitalist anlayışların deflasyonun sebeplerinden biri olan gelir dağılımındaki dengesizliği çözmesi mümkün değildir. Çünkü uyguladıkları bütün politikaların temeli faize dayanmaktadır.

Deflasyondan kurtulmak için sadece bir tek düzenleme yeterli değildir. Aynı anda hem para politikası, hem maliye politikası, hem bunlara uygun dış ticaret modeli, hem de sosyal devlet anlayışını hayata geçirmek gerekir.

Bu konuda şunu çok rahatlıkla söyleyebiliriz:

Deflasyon kapitalist anlayışın çocuğudur. Bu sistemin kendisi bu hastalığı üretmektedir. Ve bu hastalık kendisini ortaya çıkaran bir modelle çözülemez. O yüzden ortaya koyduğumuz bu Milli Ekonomi Modeli'ni ülkeler hayatlarına geçirip kapitalist anlayışı terk etmeden bu hastalıktan kurtulamazlar. Biz bu görüşümüzü 90'lı yılların başından beri ifade ediyoruz.

Bir dönem ABD'nin faizleri adeta sıfırlama gayreti, kapitalist anlayışın dışında yıllardır ifade ettiğimiz bu modeli kısmen hayatına geçirme gayreti idi. Ancak ABD faizleri sıfırladığında kendi toprakları dışında bulunan karşılıksız parasının kendisine geri geleceğinden korktuğu için bunu uzun süre devam ettiremedi. ABD için her iki yol da çıkmaz sokak görünüyor. Şu ana kadar kapitalist anlayışın göremediği ve göremeyeceği ve bu derece batmış bir ekonomiyi dahi kurtaracak bir yol mevcuttur. Ancak buradaki analizimizin dışında kalmaktadır.

⁴⁵ <https://data.worldbank.org/data-catalog/GDP-ranking-table>

3- FAİZ

Hemen şunu başta ifade etmek gerekir ki faiz bir hastalıktır. Ekonomilerin dengesini bozan ve sermayenin belli ellerde tekelleşmesine yol açmak sureti ile sosyal adaletin gerçekleşmesine mani olan iktisadi bir yaradır.⁴⁶

Ayrıca, günümüzde ortaya çıkan resesyon, stagflasyon, deflasyon, enflasyon, işsizlik gibi bir çok hastalığın ana kaynağı yine faizdir.

Her şeyde olduğu gibi ekonomilerde de hedef piyasanın denge konumunda bulunmasını sağlamaktır. Birazdan ifade edeceğimiz üzere faiz, yapısı gereği bu dengeyi bozan veya sağlanmasına engel olan mekanizmadır.

Üretim ve tüketim için herkesin cebinde olması gereken para, faiz ile birlikte piyasada halkın arasında serbestçe dolaşamamakta ve belli ellerde stoklanmaktadır.

⁴⁶ Prof. Dr. Haydar Baş, Mektûbât, s. 253–257; Prof. Dr. Haydar Baş, İman ve İnsan, s. 238–241

Paranın esaret altında olduğu ekonomilerde para vazifesini ifa edemediğinden dolayı ekonomileri dengeye getirecek veya denge tutacak üretim ve tüketim mekanizmaları işleyememektedir. Dolayısı ile yukarıda isimlerini verdiğimiz birçok ekonomik hastalık ortaya çıkmaktadır.

Dünyada toplam üretim ve ticaret hacminin çok üstünde bir para, faiz geliri elde etmek üzere piyasalarda dolaşmaktadır. Başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere dünya ülkelerinin birçoğu belli başlı birkaç sermaye grubu tarafından adeta haraca bağlanmış durumdadır. İlk başta yatırım ve üretim yapmak için bu sermaye gruplarından faizle para alan ülkeler, zaman içerisinde önce aldıkları parayı ödemek, sonra da aldıkları paranın faizini ödemek için tekrar para almak zorunda kalmıştır. Geline bu noktada ise ülkemizde de olduğu gibi toplanan vergiler halka hizmet etmek yerine bu global birkaç rant grubu ve onların yerli taşeronlarına aktarılmasına rağmen borçlar her geçen gün katlanarak artmaktadır.

Faizle alınan bu paralar ülke ekonomilerinin tamamı ile belli başlı yabancıların kontrolüne geçmesine yol açmaktadır. Artık bu ülkeler için hem ekonomide, hem de siyasette bağımsızlıktan bahsetmek mümkün değildir.

Faiz, dünya insanlığına üretenin, çalışanın, emek verenin değil, oturduğu yerde para ile para kazananın avantajlı olduğu bir model sunmuştur. O yüzden faiz, toplumları üretimden uzaklaştırmış böylece reel değil sanal ekonomik büyüklükler ortaya çıkmıştır.

Faizin ekonomilerde yaptığı tahribatları birkaç ana başlık altında toplayabiliriz. Bunlar sırası ile; parayı stoklaması, maliyetleri arttırması, talebi daraltması, işçi ücretlerini aşağıya çekmesi ve nihayet verimliliği düşürmesidir. Teker teker bu tahribatları ele almaya faizin maliyetleri arttırmasından başlayabiliriz.

Üretici veya pazarlamacı ister yatırım için ister üretim veya

pazarlama için elde ettiği paranın maliyetini ürettiği ürüne veya hizmete yansıtmak zorundadır. Bu da maliyet enflasyonuna sebep olacaktır. Yani faiz oranları arttıkça fiyatlar genel düzeyi de maliyetlerden dolayı artacaktır.

Kapitalist anlayışa göre ise tam tersi olmalı idi, artan faiz oranlarının tüketimi dolayısı ile fiyatlar genel seviyesini aşağıya çekmesi gerekirdi.

Ancak yapılan ampirik araştırmalar bunun böyle olmadığını bir çok ülkede faiz oranları arttıkça fiyatlar genel seviyesinin de arttığını göstermiştir. Gibson paradoksu ⁴⁷ olarak ifade edilen bu durumu izah ederken Fisher ve Wicksell enflasyon beklentilerinin veya konjonktürel fiyat artışlarının faizleri yukarı çektiğini iddia etmektedir.

Oysa fiyatlar genel düzeyi ile faiz oranlarının aynı anda artmasının sebebi yukarıda da ifade ettiğimiz üzere son derece basittir. Paranın maliyetli hale getirilmesi, üretilen mamüllerin maliyetlerini dolayısı ile fiyatları yukarı çekmektedir.

Dikkat edilirse enflasyon faiz oranlarını değil tam aksine faiz oranları (maliyetli para) üretim maliyetlerini yani enflasyonu yukarıya çekmektedir.

47 Visser H., The Quantity of Money, 1974, s.143,146

A- FAİZSİZ ÜRETİM DENKLEMİ

$$\dot{U}_r = \bar{P}\dot{U}(\alpha, \alpha_N)$$

$$P_{\dot{U}_r} = P_F + dP \quad \text{iken}$$

B- FAİZLİ ÜRETİM DENKLEMİ

$$\dot{U}_r = \bar{P}\dot{U}(\alpha_1, \dots, \alpha_N) + P_F \quad \text{olduğu için genel denklem;}$$

$$P_{\dot{U}_r} = P_F + d_p + \sum P_F \quad \text{olacaktır.}$$

Maliyetler ise $\sum P_F$ oranı kadar artacaktır.

Faizin diğer ve en önemli tahribatı ise paranın stok edilip belli ellerde toplanmasına sebep olmasıdır.

Piyasada bulunan para faizle birlikte belli ellerde belli başlı global sermaye odaklarında toplanmaktadır. Bunun sonucu olarak piyasada herkesin ulaşabileceği bir şekilde bulunduğunda ekonomilerin ihtiyaç duyduğu tüketimi ve üretimi sağlayacak olan para, piyasadaki çekilip stoklanmaya başladıkça bu vazifesini ifa edememektedir. Sonuç olarak talep daralması olarak baş gösteren kriz resesyona ve nihayet deflasyona devam etmektedir.

Bu şuna benzer; her yıl dünyamıza yağın yağmur aynıdır. Ama eğer bu yağmur dünyanın her yerine orantılı bir şekilde değil de, birçok yerine hiç yağmazken bazı yerlerine aşırı yağarsa dünyanın birçok yeri çöl olur, az bir yeri de sel altında kalır; aynen bu şekilde ekonomide dolaşımda olması herkesin rahatlıkla ulaşabileceği bir şekilde piyasada bulunması gereken para bu konumunu kaybedip

esaret altına alındığında ekonomi çöl haline gelecektir.

Herhangi bir şeyin stoklanmasında olduğu gibi paranın stoklanması da onun nominal değerini hak etmediği bir şekilde yükseltmektedir. Bu yükselişin iki büyük zararı vardır. Birincisi para piyasada istenilen oranda bulunmadığı için parayı elinde tutanlar ihtiyaç duyanlardan sadece faiz elde etmekle kalmıyor. Birçok siyasi ve politik isteklerini de elde ediyorlar. Bugün borç batağına batmış ülkelerin IMF ve global sermaye sahiplerinin her dediğine evet demek zorunda kaldığı bilinen bir gerçektir.

Bir örnek ile olayı açarsak, mesela çölde yolculuk yapan bir grup insan düşünelim. Grupta sadece bir tek kişide su bulunsun, diğerleri ise son derece güçlü kuvvetli, gayretli vs olsun. Sonuçta bu yolculukta herkes elinde suyu bulundurana muhtaç olacaktır. Eğer aralarında bir yarış olsaydı, diğerleri ne kadar gayretli ve çalışkan olursa olsun yarış her zaman elinde suyu tutan kazanacaktır.

Aynen örnekte de olduğu gibi paranın stoklanması onu hem asli görevinden uzaklaştırıyor, hem de reel ekonominin üzerinde baskın unsur haline getiriyor. Reel ekonomi tamamı ile sıcak paraya endeksleniyor, tabii ki nakiti elinde bulunduran irade bütün ekonominin kontrolünü ele geçirmiş oluyor.

Bugün dünya ekonomisi üzerinde söz sahibi olanlar üretim tesisleri olanlar değil kasasında nakit parası bulunan global tefecilerdir. Burada kendi parasını dünyada konvertibl yapan ülke ise bütün diğer ülkeler üzerinde söz sahibidir.

Paranın stoklanmasının bir diğer zararı ise sahip olacağı nominal değerinin üzerindeki izafi değerden kaynaklanmaktadır. Para ile para kazanan bir kimse örneğin 1000 TL karşılığı yılda 250 TL kazandığında elindeki para miktarı 1250 TL'ye çıkaracaktır. Paranın emeğin ve buna bağlı üretimin karşılığı olduğu düşünüldüğünde para ile para kazanılırken piyasada toplam üretim artmamakta

ama parayı elinde tutanların sahip olduğu miktar artmaktadır.

Örneğin piyasadaki toplam mal miktarının 100 kalem olduğunu düşünelim başta 1000 TL' ye sahip olan sermaye sahibi bu 100 birim maldan 10 tanesine sahip iken sonuçta parası arttığı için sahip olabileceği mal miktarı artacak ancak diğer taraftan toplumun diğer kesiminin var olan üretimden elde edeceği pay ise azalacaktır.

Eğer bu parayı satan kişi bunu devlete satmışsa devlet bunu ödemek için toplumun diğer kesiminden topladığı vergileri faize aktararak hem gelir transferine sebep olacak, hem de topluma sunması gerektiği hizmeti sunamayacaktır. Bugün ülkemizdeki bütçe yapılarına bakıldığında faiz dışı fazla adı ile toplanan vergilerin rantiyeye aktarıldığı buna mukabil her geçen gün yatırım, sosyal ve cari harcamaların kısıldığı görülecektir.

Eğer parayı satan kişi bunu ikinci bir şahsa satmışsa bu şahsın gelirini faiz oranı kadar kendisine transfer edecektir. Kapitalist anlayış parayı bir mal gibi görmektedir. Nasıl ki ev sahibi evini kiraya verdiğinde kiracısından kira almaktadır, 'para sahibi de parasını kiraya verdiğinde karşı taraftan belli bir kira almalıdır' denmektedir. Evin kiracıya sunduğu hizmet onun işlevinden kaynaklanmakta dolayısı ile kira olarak ödenen para, bu hizmete karşılık olmaktadır. Faiz olarak verilen para ise paranın zatına ait olmayıp piyasada bulunmamasından dolayı üzerine yüklenen izafi değerden kaynaklanmaktadır. Eğer para herkesin ulaşabileceği şekilde piyasada olsa idi hiç kimse paraya faiz vermek zorunda kalmayacaktı.

Özetle paranın stoklanması toplumun diğer kesiminden parayı elinde tutanlara gelir akışına sebep olurken, sermaye sahipleri hem ellerindeki paranın miktarının artmasından, hem de toplumun diğer kesiminin sahip olduğu para miktarının azalmasından dolayı oransal olarak var olan gelirden daha fazla pay almaya başlayacaklardır.

Bugün ekonomilerin en ciddi hastalıklarından biri olan gelir da-

ğılımındaki dengesizliğin sebeplerinden biri de budur.

2003 yılı başında iç borç stoku 149,870 milyar TL iken, 2017 yılı Aralık ayında bu rakam 577,6 milyar TL'ye yükselmiştir.

Hazinenin özel sektöre olan borcu ise 2003 yılı başında sadece 70,763 milyar TL iken 2017 yılı Aralık ayında 461,4 milyar TL'ye çıkmıştır.⁴⁸

Acaba Hazinenin borçlu olduğu bu kesim, bu miktarda bir parayı üretim veya ticaretle mi elde etmiştir. Elbette hayır.

Hükümet Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) çıkararak para basmakta ancak bu para üretime değil sadece rantiyenin eline gitmektedir. Basılan bu paranın karşılığı üretim olarak ortaya çıkmadığı için piyasada bulunan para karşılıksız bir paradır. Hükümet de talep enflasyonundan çekindiği ve zaten bu borcu ödeyecek gücü olmadığı için sürekli olarak faizle bu parayı yeniden piyasadan çekmekte ve yarayı büyötmektedir.

Sonuçta hem vatandaşın gelirleri vergiler kanalı ile bu kesime aktarılmakta böylelikle gelir dağılımında büyük bir uçurum oluşturulmakta, hem de devlet her geçen gün daha da büyük bir borç batağının içerisine çekilmektedir.

Faizin yaptığı tahribatlardan biri de talep daralmasına sebep olmasıdır. Bunun sonucu ortaya çıkan hastalık deflasyondur. Faizin talep daralmasına neden olması birkaç şekilde olur.

Yukarıda anlattığımız gibi gelir dağılımında meydana gelen bozukluk zaman içerisinde toplumun ciddi bir kısmının tüketme kabiliyetini yitirmesine neden olur.

Faiz ödemeleri için vergileri arttırmak zorunda kalan hükümet vatandaşın cebinde bulunan parayı piyasadan çekerek hane halklarının tüketim harcamalarını kısar.

⁴⁸ <https://www.hazine.gov.tr/kamu-finansmani-istatistikleri>

Öte yandan faiz ödemelerinden dolayı kamu harcamaları da kısıldığından piyasada ciddi bir talep eksikliği yaşanır. Ayrıca faiz ile birlikte cebinde parası olan da parasını bankaya yatırdığı için piyasada dolaşan para miktarı iyice azalır. Sonuç deflasyondur. Bir taraftan maliyet enflasyonu diğer taraftan deflasyon aynı anda olduğunda stagflasyon ortaya çıkacaktır.

Üretim ile para kazanma mantığının temeli “kazan kazan”dır. Çünkü siz üretim veya ticaretle para kazanırken birçok insan için iş imkanı oluşturmakta, sadece kendinizi değil diğer bireyleri de gözetip kollamaktasınız. Ama para ile para kazanıyorsanız bu “kazan kaybet” üzerine kuruludur. Çünkü bir taraf kazanırken diğer taraf zarar etmektedir.

Para ile para kazanma anlayışı yeni iş sahaları açmadığı için talebi arttırmamakta, diğer taraftan da var olan gelirin rantiyeye aktarılması sonucu piyasadaki talebi kısımaktadır.

Örneğin siz %20 ile paranızı bankaya sattınız. Banka da bunu üreticiye kredi olarak %30 ile sattı, üretici de bunu mamule fiyat artışı olarak yansıttı.

Sizin satın alma gücünüz ve buna bağlı talebiniz artmış gibi gözükse de sonuçta sizin cebinizdeki paranın reel değeri düşecek ve piyasa talebi buna paralel olarak azalacaktır. Faizin yaptığı tahribatlardan biri de işçi ücretleri üzerindedir. Faizle para alan üretici bunu mamule yansıtmak zorundadır.

Ancak diğer taraftan faizle piyasadaki çekilen para gelir dağılımını bozduğu ve piyasada olmayan para tüketimi kısıtıldığı için ortaya çıkan talep daralmasından dolayı üretici bir karar vermek zorunda kalır.

Eğer bu artışı tam olarak mamule yansıtsa zaten talep olmadığı için hiç mal satamayacak ve batacaktır. Eğer hiç yansıtmasa üretiminin belki de altında satmak zorunda kalacak yine batacaktır. Veya

faiz oranlarını fiyata yansıtacak ancak diğer üretim maliyetlerinden ve kısmen kârından kesintiye giderek fiyatların faiz oranlarından daha az artmasını sağlayacaktır.

Diğer üretim maliyetlerinden en kolay aşağıya düşürülecek olan da işçi ücretleridir. Çünkü yeterli işgücü talebi olmadığı için işçi ücretlerini belirlemede taraflar arasında işveren daha ağırlıklı söz sahibidir.

Karl Marks kendi görüşlerini açıklarken “artık değer” kavramını ortaya atarak işverenin elde ettiği kârın işçinin emeğinden çalınan artık bir değer olduğunu ifade etmiştir.⁴⁹ Halbuki kâr işverenin hem emeğinin hem de koyduğu sermayesinin karşılığıdır. Asıl burada artık değer olan faizdir. Faizi zararsız olarak gören Marks işverenin kârını işçinin emeğinin artık değeri görmüştür.

Ancak artık değer karşılığı olan faizin ta kendisidir. Çünkü faiz ister istemez işçinin alınterinde kesintiye sebebiyet verecek böylece hem işçinin alınterinin bir kısmı hem de işverenin kârının bir diğer kısmı parayı satan iradeye aktarılmış olacaktır.

İlk bakışta birbirlerinden farklı iki kutupmuş gibi gözükken kapitalist ve sosyalist anlayışların her ikisi de faizi sistemlerinin merkezine oturtmaktadır. Sosyal adalet madem gelir dağılımındaki dengeyi elde etmekten geçer, bunu bozan faiz mekanizmasını da devredışı bırakmak herhalde bu yolda atılacak en ciddi adımdır.

Kapitalist anlayışın ana hatları ile iki ayağı söz konusudur. Birincisi klasik anlayış veya çağdaş versiyonu ile monetarist yaklaşım. Diğeri de likidite tercihi görüşünün sahibi Keynes modelidir. Klasik anlayışı temellendirirken Adam Smith ekonominin kendi kendine dengede olacağına inanıyor, her arzın kendisine denk bir talep oluşturacağını düşünüyordu.⁵⁰ Biz bunun yanlışlığını değişik

49 K. Marx, Kapital, c. III, kısım 1, s. 56

50 Bkz. İktisat'ın Dama Taşları, II, 2002, İÜ İktisat Fak. Mez. Cem; Doç. Dr. Burak Atamtürk, Klasikler ve Adam Smith

vesilelerle izah ettik.

Adam Smith'in kafasındaki bu hayali dengeyi sağlayabilmesi için, elde edilen gelirin tamamının tüketime aktarılması gerekmektedir. İşte klasik anlayışta yapılan tasarrufların yatırım harcamalarına dönüşmesini sağlayan mekanizmanın adı faizdir.

Yani klasik anlayışa göre tasarruf ile yatırım arasındaki bağ ancak faiz ile kurulabilmektedir.

Çağdaş ifadesi ile ödünç verilebilir fonlar teorisine göre yatırım için ihtiyaç duyulan sermaye tasarruflarla oluşturulmuş fonlar aracılığı ile tabii ki belli bir faiz oranı karşılığında sağlanmaktadır.

Klasik anlayış, sistemini işletebilmek için, kendi mantığına göre faizi, yatırım ile tasarruf arasına oturtmuştur. Elbette sonuç tam bir hüsrandır.

Kapitalist anlayışın diğer yaklaşımı; Keynes'e ait olan, para arzı ile para talebi arasındaki dengeyi faiz ile sağlayan likidite tercihi anlayışıdır.⁵¹ Başka bir ifade ile ihtiyaç duyulan yani talep edilen paranın karşılanması için belli bir faiz oranına ihtiyaç vardır.

Dikkat edilirse her iki yaklaşımın da temelinde aynı mantık vardır. İhtiyaç duyulan paranın karşılanması ancak belli bir faiz oranı ile mümkün olmaktadır. Yani piyasanın ihtiyaç duyduğu paranın –ister buna siz yatırım deyin ister para talebi deyin– karşılanması ancak maliyetli para ile olmaktadır.

Bu anlayışın neticesi olarak Merkez Bankası'nın piyasanın ihtiyaç duyduğu parayı piyasaya sürmesine şiddetle karşı çıkan kapitalist anlayış aynı ihtiyacın özel bankalar üzerinden faizli para ile karşılanmasını desteklemektedir.

Merkez Bankası'nın piyasanın ihtiyaç duyduğu parayı karşılamasına enflasyon olur düşüncesiyle karşı çıkanlar aynı miktarda

51 Prof. Dr. M. Merih Paya, Para Teorisi ve Para Politikası, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1999 s. 123

paranın özel bankalar tarafından kaydi para üretilerek faizli olarak karşılanmasına destek olmaktadır.

Diyelim ki siz devlet olarak bir yere okul yapacaksınız bunu kendi emisyonunuzla karşılamak yerine yurt dışından veya içeri-den faizle para alarak bu okulu yaptırıyorsunuz.

Kapitalist anlayışın ekonomi teorisi adı altında söylediği faizli paranın enflasyona yol açmayacağıdır. Ancak aynı miktarda faizsiz paranın Merkez Bankası kanalı ile karşılanması durumunda ise enflasyon meydana gelir. Adeta maliyetli parayı gören enflasyon sesini çıkarmıyor ama ne hikmetse yerli ve maliyetsiz parayı gören enflasyon birden ayağa kalkıyor.

Bu mantıkla özellikle kalkınmaya karar vermiş ülkeler kalkınmaları için ihtiyaç duydukları finansmanları kendi emisyonları üzerinden sıfır maliyet ile karşılama yerine faizle bu sermayeyi elde etme yoluna gitmiştir. Netice olarak kalkınmaya çalışırken kendilerini kısa bir zaman sonra büyük bir borç batağının içinde bulmuşlardır.

Bir diğer konu da verimlik meselesidir. Paranın bloke edilmesi sadece paranın belli ellerde bulunmasına sebep olduğu için isteyen herkes kendi kabiliyetini ortaya koyacak sermayeye sahip olamamaktadır.

Üretim bu paraya maliyetini ödeyerek ulaşanlar tarafından yapılabilmektedir. Yani siz faizini ödemeye razı olsanız bile eğer belli bir teminat gösteremezseniz mesela 100 bin TL para alamazsınız.

Bu durumda siz çok çalışkan ve çok başarılı bir sanayici ve tüccar olabileceken günümüz şartlarında iş bulmakta bile zorlanacaksınız. Bu şuna benzer, babadan oğula geçen krallık sistemi mi daha verimli bir sistemdir, yoksa demokratik sistem mi?

Birinci şıkta, ne kadar kabiliyetli olursanız olun, eğer siz kralın

oğlu değilseniz başa geemezsiz; aynen bu şekilde günümüz şart-
larında siz belki dünyanın en başarılı iş adamı olacakken bu serma-
yeden mahrum kaldığınız için kendinize iş bile bulamayacaksınız.

Dolayısı ile faiz ile bloke edilen sadece piyasada dolaşan para
değil aynı zamanda milletin kabiliyetidir. Parayı özgürlüğüne ka-
vuşturmak gizli olan bu kabiliyetleri açığa çıkaracağı için ekono-
milerde verimliliği arttıracaktır.

Esasında faiz, sadece faiz verene değil aynı zamanda faiz alana
da zarar vermektedir. Çünkü zaman içerisinde piyasa dengelerini
bozan faiz piyasa aktörlerinin tamamını etkileyecek bir çarpık ya-
pılanmayı da beraberinde getirmektedir.

Bugün dünyayı haraca bağlayan global sermaye adeta kendi bin-
diği dalı kesmiş, dünya halklarının fakirleşmesi diğer mutlu azınlık
için de bir felaket olmuştur. Bu arpık yapılanmanın sonucu artık
dünya ekonomileri hem ürettikleri mala pazar bulmakta zorlanıyor,
hem de toplam üretim kat kat fazlası para yeryüzünde bulunuyor.

Milli Ekonomi Modeli faizi tamamı ile sistemin dışında tutmak-
tadır. Böylelikle para özgürlüğüne kavuşturulacak, hem gelir da-
đılımında denge sağlanacak, hem de üretim önündeki engeller
kaldırılacaktır. Paranın piyasaya sunuluruşu tamamı ile maliyetsiz bir
şekilde sağlanacağı için ne enflasyona zemin hazırlanacak, ne de
para faizle piyasanın dışına çekildiği için talep daralması ve onun
sonucunda deflasyon ile karşılaşılacaktır.

4- GELİR DAĞILIMINDA DENGESİZLİK

Ekonomi politikalarının en önemli hedeflerinden birisi de gelir dağılımını adil bir şekilde yaparak, fertlerin gelirleri arasındaki farkı mümkün olan en az seviyeye indirmektir.

Gelir dağılımının düzeltilmesi sosyal adaleti sağlayacağı gibi, ülke ekonomileri için sürekli büyümenin de temelini oluşturmaktadır. Ekonomilerde pazarın büyümesi, yani tüketimin artması toplumdaki fertlerin gelirlerini dengeli bir şekilde artırmaktan geçmektedir. Bu manada en temel ihtiyaçlarını bile alamayan dar gelirli insanların desteklenmesi, sadece gelir dağılımındaki dengesizliği gidermemekte, tüketim artışına sebep olduğu için sürekli büyümeye de imkan tanımaktadır.

Hiçbir dönemde bütün insanların gelirleri birbirine eşit olmamıştır, zaten ideal olan da bu değildir. Gelir düzeyi yüksek olan bireylerin yanında daha düşük gelire sahip bireylerin toplumdaki varlığı yaşanan bir gerçektir.

Önemli olan bireylerin gelirleri arasında toplumsal dokuyu zedeleyecek bir uçurumun oluşmamasıdır. Ancak mevcut ekonomi modellerinin yanlış uygulamaları açlık sınırının altında yaşamaya çalışan bireylerle şatafatlı bir tüketim çılgınlığı içinde olan bireylerin iç içe olduğu çarpık bir toplum modeli meydana getirmiştir. Yanlış olan budur.

Toplumun geniş bir kesiminin gıda, giyim, konut, sağlık, ulaşım, eğitim gibi temel ihtiyaçlarının gelir dağılımındaki bozukluk sebebiyle karşılanmaması, gelirin büyük bir kısmının mutlu bir azınlık tarafından türlü şekillerle elde edilmesi, ekonomik bir sorun teşkil etmesinin yanında sosyal tahribatlara yol açmaktadır.

Sıfıra doğru inildikçe gelir dağılımındaki adaleti 100'e yaklaştıkça da adaletsizliği gösteren "Gini Katsayısı", 2014 yılı için 42.2 olarak hesaplanmıştır.⁵²

Dünyanın diğer ülkelerinde de durum pek farklı değildir.

Küreselleşme adı altında gelişmiş ülkeler çeşitli para oyunları ve çıkarttıkları kanunlarla birlikte, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kaynaklarını ve gelirlerini sömürerek kendilerine aktarmışlardır.

Kapitalist politikalar sonucu 2013 yılı itibari ile 770 milyon kişi (dünya nüfusunun yüzde 10,7'si) günde 2 ABD Dolarının altında gelir elde etmektedir.⁵³

Çoğunlukla Afrika'da, Doğu ve Güney Asya'da ve Güney Amerika'da açlık sınırında yaşayan insanlar, kaynakları olmadığı için değil, küresel güçler tarafından sömürüldüğü için bu durumu yaşamaktadır.

52 https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?end=2014&locations=1W-TR&start=2002&view=chart&year_high_desc=true

53 https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.DDAY?end=2016&start=2001&year_high_desc=false

Gelişmiş kabul edilen ülkelerde bile gelir adaletsizliğine işaret eden Gini katsayısı son derece yüksektir. ABD'nin 2013 yılı Gini katsayısı 0,41, İngiltere'nin 2014 yılı Gini katsayısı 0,34, Almanya'nın 2013 yılı Gini katsayısı 0,31'dir.⁵⁴

Bu sebeple kapitalist modellerin çözemediği problemlerden biri de gelir dağılımında dengesizliktir. Zira bu problem kapitalizmin doğasından kaynaklanmaktadır. Gelir dağılımında bozukluğa sebep olan etkenler incelendiğinde bu daha iyi anlaşılacaktır.

A- GELİR DAĞILIMINI BOZAN FAKTÖRLER

Gelir dağılımında bozukluk liberal görüşün “bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler” ilkesinin kapitalizm adı altında ekonomik bir sistem olarak kendisine hayat imkanı bulmasıyla başlamıştır. Kapitalistler devlete ve paraya getirdikleri tarifler ve yükledikleri görevlerle beraber gelir dağılımının bozulmasına neden olmuşlardır.

Liberal anlayışa göre devlet; güvenlik, asayiş, altyapı yatırımlar gibi işlerle uğraşmalı, ekonomiye ve ticarete kesinlikle müdahale etmemelidir.⁵⁵ Devlete bu rol biçilince kamu harcamalarının hacmi artmış, harcamaların finansmanı için hükümetler, yüksek faizlerle iç ve dış borç alma yoluna gitmişlerdir. Zaman içerisinde alınan borçların faizlerini bile ödemeyen devletler halktan yüksek vergiler alarak bu gelirleri borç aldığı sermaye gruplarına aktarmasına rağmen girdiği bu borç batağından kurtulamamıştır. Faizle satın alınan paralar vergilerle karşılanmaya başlayınca toplumun büyük bir kesimine ait gelirler, azdan da az bir gruba aktarılmaya başlamıştır.

Global sermaye grupları bu mantıkla ülkeleri adeta haraca bağlayarak, ülkelerin kaynak ve gelirlerini faizle birlikte kendilerine aktarmaktadır.

54 https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?end=2014&locations=US-GB-DE&start=1979&view=chart&year_high_desc=true

55 Bkz. Adam Smith, Milletlerin Zenginliği

Diğer taraftan Merkez Bankaları, bağımsızlıkları savunularak, devletlerin kontrolünden çıkartılmış global sermayenin çıkarlarına hizmet eden bir kurum haline getirilmiştir. Gelişmekte olan devletler senyoraj gelirinden vazgeçerken, başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkeler kendi paraları ile bu emisyon açığını kapatarak, gelişmekte olan ülkelerin emeğini ve üretimini kendilerine aktarmaktadırlar. Senyoraj hakkını kullanan kendi parasının kullanım alanını dünyada genişleten ülkelerin başında ABD gelmektedir.

Gelir dağılımındaki dengesizliğin en önemli sebeplerinden birisi de paranın belli ellerde tekelleşmesidir. Paranın faiz kanalıyla stoklanması, piyasada herkesin ihtiyaç duyduğu anda üretim veya tüketim faaliyetlerini yapmak için paraya ulaşamaması, paranın belli ellerde toplanmasına sebep olur ki gelir dağılımının bozulmasının en önemli sebebi de budur. Üretim ile para kazanmak yerine para ile para kazanmanın teşvik edildiği kapitalist modeller faizi sistemlerinin merkezine oturttuğu için gelirden dengesizlik ortaya çıkmaktadır.

Özelleştirme adı altında devletin en kârlı ve stratejik kurumlarının piyasa değerinin çok altında satılması ile devletin yerini çokuluslu şirketlerin almasına yol açmıştır.

Global güçler satın aldıkları bu kurumlar vasıtasıyla ülkenin zenginliklerini yurtdışına aktarmaktadırlar. Oysa yeraltı ve yerüstü kaynakların devlet-millet işbirliği ile işletilmesi bu kaynaklardan toplumun her kesiminin istifade etmesine imkan tanıyacaktır.

B- MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE GELİR DAĞILIMI

Milli Ekonomi Modeli'nin paraya ve devlete getirdiği tarif ve yüklediği görevler, mevcut ekonomi modellerinin gelir dağılımının bozulmasına sebep olan bakış açılarının dışında yepyeni bir mahiyet arz etmektedir.

Devletin asli görevlerinden biri de senyoraj hakkını kullanarak, ülke içinde yeterli miktarda yerli paranın bulunmasına ve piyasa-

lara hâkim olmasına, imkan sağlamasıdır. Böylece milletin emeği sayesinde elde edilen gelir, sosyal devlet projesi ile yine millete hizmet olarak aktarılacağı için elde edilen gelirin hem ülke topraklarında kalması, hem de herkesin istifade edebileceği şekilde adilane bölüşülmesine imkan tanıyacaktır. Bu sebeple Merkez Bankası'nın, IMF'nin değil, milleti temsil eden siyasi güç tarafından yönetilmesi şarttır.

Yine devlet, piyasaları düzenleyen hakem rolünü üstlenerek, piyasaların belli başlı küresel güçlerin denetimine geçmesini önlemelidir.

Serbest piyasa adı altında piyasaların dolayısı ile elde edilen gelirlerin belli global güçlerin kontrolüne geçmesine müsaade etmeyen devletler, hem kaynakları, hem de parayı serbest hale getirerek bireylere fırsat eşitliği tanıdığı gibi elde edilecek gelirlerin adil paylaşımını sağlayacaktır.

İsteyen herkese proje mukabili faizsiz kredilerin verilmesi paranın tekelleşmesini önleyeceği gibi, milli gelirin de adil bir şekilde dağıtılmasına sebep olacaktır.

Para ulaşılamaz bir nesne olmaktan çıkarılıp herkesin istifadesine sunulursa kaynak dağılımı geniş bir tabana yayılacaktır. Üretimle oluşturulacak gelir de geniş halk kitleleri arasında adil bir şekilde bölüşülecektir.

Milli Ekonomi Modeli'nde devlet, vatandaşlarının gıda, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik gibi temel ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür. Bu haklar doğumla kazanılır. Bir insanın üretim kabiliyeti olsun veya olmasın her yaşta tüketim hakkına sahiptir. Bu insan olarak dünyaya gelmesinin sonucudur.

Bu amaçla devlet, emisyon hacmini artırmak suretiyle, proje karşılığında üretimi teşvik ettiği gibi, sosyal devlet olmasının gereği olarak tüketici kesimini destekleyerek gelirin adil bir şekilde dağılımını sağlar.

Ev hanımlarını emekli etmek, yeni doğan her çocuğa, işsizlere ve kimsesiz yaşlılara maaş vermek, öğrencilere karşılıksız burs vermek gibi insanlara doğrudan gelir desteği sağlanması, tüketim kabiliyeti olmayan kesimlere ihtiyaçlarını karşılama fırsatı verecektir. Ayrıca eksik kalan talebi tamamlayacak ve gelir dağılımında dengeyi sağlayacaktır.

Sosyal devlet anlayışı, alt gelir grubuna ait insanları, üst gelir grubuna ait insanların hayat standardına yaklaştırarak aradaki açığı kapatmaktadır. Böylece fertler arasındaki servet ve gelir uçurumları kapatılacağı gibi insanların birliği ve beraberliği de gerçek anlamda sağlanacaktır. Toplumdaki gelir farklılığı insanların meslekleri ve kabiliyetleriyle ilgili bir detaya dönüşecektir.

Milli Ekonomi Modeli'nde gelir düzeyinde uçurumlar yerine toplumun en üst gelir grubu ile en alt gelir grubu arasında belli bir denge olacak, asla açlık sınırının altında yaşayan insanlarla, aynı anda tüketim çılgınlığı bir anda olmayacaktır. İnsan onuruna yakışmayan tablolar sona erecek, çöplüklerde gıda arayan insan manzaraları tarih olacaktır.

Milli Ekonomi Modeli'nin vergi politikası ise gelir dağılımını düzelten pratik uygulamalarıyla alt gelir grubunda bulunan insanları koruyan bir yapıya sahiptir. Özellikle tüketim üzerinden tahsil edilen dolaylı vergiler, dar gelirli insanların gelirini daha da düşürerek üst gelir grubuna mensup fertlerle aradaki gelir farkını daha da açmaktadır.

Yıllık geliri 200 bin TL'nin altında olan kesimden vergiyi kaldıran vergi politikası, sosyal devlet anlayışı ile birlikte uygulandığında dar gelirli kesim her iki açıdan da desteklenecektir. Böylece hem dar gelirli kesimin gelir düzeyi yükseltilerek istenilen seviyeye çıkarılacak, hem de bu kesimin istenilen düzeylerde tüketmesi, üretici için ihtiyaç duyulan pazarın da oluşmasını sağlayacaktır.

7. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE
EKONOMİ POLİTİKALARI

- 1- Devletin Ekonomideki Rolü**
- 2- Sosyal Devlet Politikası**
- 3- Maliye Politikası (Vergi Politikası)**
- 4- Para Politikası ve Senyoraj**
 - A- Senyoraj**
 - B- Milli Ekonomi Modeli'nde Senyoraj**
- 5) Kur Politikası**
- 6) Dış Ticaret Politikası**

1- DEVLETİN EKONOMİDEKİ ROLÜ

Devlet ekonomiye müdahale etmeli mi? Yoksa etmemeli mi? Edecekse ne kadar etmeli? Belki de iktisat tarihinde üzerinde en fazla tartışılan konulardan biri de devletin ekonomideki rolü olmuştur. Liberal anlayışa dayanan kapitalist modeller ekonominin kendi kendine dengeye gelebileceğinden yola çıkarak, devletin ekonomiye karışmasına karşı çıkmışlardır. Serbest piyasa hareketlerinin önünde bir engel olarak devlet görülmüş, küçültülmesinden yana tavır konulmuştur.

Sadece durağan dönemlerde piyasanın canlanması için kamu harcamalarını arttırıcı maliye politikaları izlemesini savunan Keynes bu harcamaların kaynağını faize dayandırdığı için sonuçta piyasada söz sahibi olan yine devlete para satan sermaye grupları olmuştur. Yani klasik model direkt devletin müdahalesine karşı çıkarak piyasayı belli sermaye gruplarının kontrolüne terk etmiş, Keynes modeli ise uyguladığı faiz anlayışı ile piyasaların ve hatta devletin belli başlı grupların kontrolüne girmesine zemin hazırlamıştır.

Biz konuya çok farklı bir açıdan yaklaşacağız.

Öncelikle şu soruyu kendimize soralım acaba kendi başına bırakılan piyasalarda üretim harcamalarından elde edilen gelir bu üretimi karşılayacak tüketimi oluşturabilir mi?

Bu sorunun cevabını para bahsinde vermiştik. Her zaman büyüyen ekonomilerde üretim ile tüketim arasında belli bir açık olacaktır. Eğer bu açığa müdahale edilmezse ekonominin zaman içerisinde kendi kendini dengelemesi mümkün değildir.

İşte üretim ile tüketim arasında ekonominin yapısından kaynaklanan bu açığın kapatılması ancak devlet tarafından yapılabilir. Devletin bu açığı kapatması piyasalar için bir zorunluluktur.

Milli Ekonomi Modeli'nde devletin bu açığı kapatmak için uygulayacağı model Sosyal Devlet Projesi olarak ortaya konmaktadır. İleride sosyal devlet projesine değineceğiz. Ancak devletin ekonomideki tek vazifesi tüketim ile üretim arasındaki açığı kapatmak değildir.

Devletin bir diğer vazifesi de başta sermaye piyasaları olmak üzere piyasaları düzenlemektir. Büyük sermaye gruplarının kontrolüne bırakılan piyasalarda haksız rekabetin olması kaçınılmazdır. Tekelleşme sonucu ortaya çıkan yeni yapılanma hem verimsiz, hem de fiyatlar genel düzeyinin normal seviyesinin üzerinde olduğu bir ekonomik yapıyı da beraberinde getirecektir.

Büyük balık küçük balığı yutar anlayışına terk edilen piyasalarda zaman içerisinde büyük balıklar da açlıktan ölürlər.

Devlet piyasalarda herkese hayat şansı verecek, herkesin çıkarısını koruyacak olan hakemlik vazifesini ifa etmek zorundadır.

Devletin bir başka vazifesi de millete ait olan yeraltı ve yerüstü kaynaklarının milletin kullanımına açılmasını sağlamaktır.

Örneğin ülkenin herhangi bir yerinde bulunan petrol madeni bu milletin tamamına aittir. Ve milletin tamamına fayda verecek şekilde devlet tarafından işletilmelidir. Burada uygulanacak model devlet–millet ortaklığı olarak tarif edilebilir. Kurulacak şirketin bir kısmının hissesi vatandaşlara ait olmalı, diğer kısmının geliri ise devlet kamu harcamaları için kendine ayırmalıdır. Ülkemiz açısından bakıldığında katrilyon Dolarlar düzeyinde bulunan yeraltı kaynaklarımızı devlet–millet el ele işletmek yerine son yıllarda çıkarılan kanunlarla yabancılara devretmekteyiz. Sonuçta hazine üzerinde oturan dilenci konumuna getirildik. Kaynaklarımızı devrettiğimiz yabancılardan, gidip faizle para alıyoruz. Bizim paramızı yine bize satıyorlar.

Devletin vazifelerinden bir diğeri de yatırım ve üretim için gerekli olan finansmanı sıfır faizle kendi vatandaşına sağlamak olmalıdır. Böylelikle hem üretimin önünü açacak, hem maliyetleri düşürecek, hem de kendi vatandaşları arasında fırsat eşitliği sağlamış olacaktır. Proje mukabili sağlanacak bu krediler başıboş bir şekilde değil, kademe kademe kontrol edilerek proje sahiplerine aktarılmalı hukuki müeyyideler ile işleyişi sağlanmalıdır.

Yine devlet, içeride ve dışarıda gerek sosyal devlet politikaları ile gerekse para politikaları ile kendi üreticisine pazar oluşturmakla mükelleftir. Bu pazarı oluşturmak üreticiye kredi sağlamaktan bile önemlidir. Çünkü ürettiğine pazar bulamayan üretici ürettiği oranda batacaktır.

Yine devlet kendisi bizatihi piyasalarda alıcı olarak rol alarak kamu harcamaları ile özellikle belli başlı sanayiye desteklemelidir. Genel olarak ekonomiye talep arttırıcı katkısı olan kamu harcamaları aynı zamanda stratejik sanayinin gelişmesi için de şarttır. Uçak sanayiye, silah sanayiye gibi bu türlü stratejik öneme haiz sektörlerde devlet alım garantisi ile yerli üretimi dışarıya ile rekabet edecek noktaya kadar en azından desteklemelidir. Ve yine silahtan, ileri teknoloji yatırımlarından daha önemli olan tarım sektörü de alım garantisi ile devlet tarafından desteklenmelidir.

Aynı zamanda devlet ileri teknoloji ve yüksek sermaye gerektiren sahalarda üretici olarak piyasada yerini almalıdır. Özellikle hammadde üretimini veya altyapı desteğini sağlayan sektörlerde devletin bizatihi üretici olarak bulunması fiyatların tekelleşmeden dolayı yükselmesini engelleyecek ve tek başına özel sektörün yapamayacağı büyüklükte yatırımlar sağlanarak ülke ekonomisi dışa bağımlı olmaktan kurtarılacaktır.

Özellikle kâr amacı gütmeyen altyapı yatırımlarının yine devlet tarafından sağlanması kaçınılmazdır.

Devlet aynı zamanda yerli sanayiye korumak üzere her türlü anti-damping uygulamalarını, gümrük ayarlamalarını yaparak kendi insanını korumak zorundadır. Yerli sanayiye korumak rekabeti engellediği için fiyatların yüksek kalmasına sebep olur mu, diye düşünülebilir.

Bu anlayış, diğer ekonomi modelleri için geçerli olabilir; ancak Milli Ekonomi Modeli sıfır faizle üretim desteği sağlayan bir model hayata geçirdiği için eksik kalan rekabet içerisindeki yeni yerli üreticiler tarafından rahatlıkla sağlanacak ve fiyatlar genel seviyesi istenilen düzeylerde olacaktır.

Yine devlet yerli sanayinin yurt dışında rekabet edebileceği maliyet ve fiyat avantajlarını kendi ihracatçısına emisyonla birlikte ihracat teşviki olarak sağlamak zorundadır.

Devlet kendi topraklarında kendi parasının dolaşımını sağlarken, yabancı paranın dolaşımını kontrol altına almak zorundadır. Aksi takdirde kendi insanının emeği, dolaşımda olan her yabancı para miktarı kadar yabancı ülkelere transfer edilmiş olacaktır.

Devletin küçülmesini savunanlar devletin topluma hizmet sunan yönünün küçülmesini isterler. Yoksa devletin kendi halkından vergi toplaması söz konusu olduğunda kayıtdışının kayıt altına alınması adı altında devletin elinin son derece güçlü bir şekilde halkının üzerinde olmasını savunurlar.

Devlet ile hane halkları arasında iki türlü etkileşim vardır. Bunlardan birincisi devlet vergi olarak alandır. Diğerinde ise sosyal ve kamu harcamalarında verendir. İşte “devleti küçültelim” diyenler vergi toplayan devleti değil aksine halkına hizmet sunan devleti küçültmeyi kastederler. Çünkü ne kadar çok vergi toplanır ne kadar az harcama yapılırsa faize o kadar para aktarılacak global tefeciler ve onların yerli taşeronları o kadar kazanç elde edecektir.

Kapitalist anlayışta devletin tek gelir kaynağı olarak vergiler gösterilmektedir. Oysa Milli Ekonomi Modeli’imize göre devletin gelirleri üçe ayrılır. Birincisi vergi gelirleridir. İkincisi devletin kendi işletmelerinden elde ettiği gelirlerdir. Üçüncüsü büyüyen ekonomilerde devletin elde edecek olduğu senyoraj geliridir. Bu üçünün toplanması sonucu devletin girdileri oluşur.

$G(v)$ =Vergi Gelirleri,
 $G(t)$ =İşletme Gelirleri,
 $G(s)$ =Senyoraj Gelirleri

GT =Toplam Gelir
 HT =Harcamalar Toplamı
 SD =Sosyal Devlet Katsayısı
 $GT=G(v) + G(t) + G(s)$
Denk Bütçe: $HT = GT$

$$\frac{H_T}{G(v)} = S_D$$

$$\frac{H_T}{G(v)} = \frac{G_T}{G(v)} = 1 + \frac{G(t) + G(s)}{G(v)}$$

$G(v)$ 'nin $G(T)$ 'ye oranı ne kadar az olursa, hükümetler o kadar

başarılı bir idare sergiliyorlar demektir. Çünkü önemli olan en az vergi ile devletin ihtiyaçlarını karşılayacağı yapıyı hayata geçirmesidir.

Devlet alan el değil veren el olmalıdır. Ülkemizde devlet denince akla nerede ise sadece vergiler gelmektedir. Devlet sanki bir tahsilat kurumu haline getirilmiştir.

Buradaki senyoraj gelirinini ise hangi oranda olacağını senyoraj bahsinde detaylı olarak anlatacağız. Ancak senyoraj gelirinini artıyor olması ekonomideki büyümeyi, devletin işletmelerinden elde ettiği gelirlerin artması da ülkenin sahip olduğu kaynakların daha verimli bir şekilde kullanıldığını gösterir.

Temelde kendi milletine hizmet etmek üzere yapılandırılması gereken devlet, halkından topladığı vergileri, global tefecilere aktaran bir aracı kurum haline getirilmiştir.

Bugün kapitalist sistem adına devleti savunanlar bu tarzda bir devleti savunmaktadır. Bu anlayışlara göre devlet halkından aldığı paranın az bir kısmını yine halkına hizmet olarak aktarırken aslan payı faizle birlikte belli sermaye gruplarına aktarılmaktadır.

Oysa Milli Ekonomi Modeli'mizde devlet halkından topladığı vergilerden çok daha fazlasını (senyoraj ve üretim gelirleri) halkına hizmet olarak aktarmaktadır.

Devletin harcamalarının, topladığı vergilere oranına o devletin sosyal devlet katsayısı diyebiliriz. Ve $SD=H(t)/G(v)$ olarak gösterebiliriz. O yüzden bu manada güçlü devlet demek güçlü millet demektir.

Bugünkü kapitalist anlayışa göre ise güçlü devlet tahsilatçı devlettir. Güçlü devlet zayıf millet manasına gelmektedir.

2- SOSYAL DEVLET POLİTİKASI

Milli Ekonomi Modeli'mizde daha önce de ifade ettiğimiz üzere, bizim için devlet “Sosyal Devlet”tir.

Peki, sosyal planda devlet neler yapmalıdır dersek, bunları şöyle sıralayabiliriz:

1. Ev hanımları işçi statüsüne kavuşturulup emekli olma hakkını elde edecektir. Böylece her aileye belli bir maaş bağlanacaktır.

2. İstihdam vergileri ve emeklilerin maaşlarından vergi ve kesintiler alınmayacak, vergi olarak yapılan kesintiler maaşlarına ilave edilecektir.

3. Gençlere faizsiz uzun vadeli evlenme kredisi verilecektir.

4. Doğum yapan her anneye ortalama bir memur maaşı kadar doğum yardımı yapılacaktır. Her doğan çocuk için vasat memur maaşının beşte biri kadar çocuk yardımı yapılacaktır. Bu yardım

çocuğun iş sahibi olmasına kadar devam edecektir.

5. Kimsesiz yaşlılara maaş bağlanacaktır. Geçimleri devlet garantisinde olacaktır.

6. Şehit yakınları, dul, yetim ve engellilere devlet sahip çıkacaktır.

7. Lise mezunları sınavsız üniversiteye alınacaktır.

8. Üniversite harçları kaldırılacaktır.

9. Evi olmayan vatandaşlarımızın, 15–20 yıl vadeli, faizsiz kredi ile konut sahibi olmaları sağlanacak.

10. 200 bin TL'nin altında yıllık geliri olan kesimden vergi tamamı ile kaldırılacaktır.

11. Çiftçiden vergi alınmayacak ve emeklilik hakkı tanınacaktır.

12. KOBİ'lere ve esnaf kesimine uzun vadeli faizsiz kredi verilecektir.

13. Tarım kesimine, ürününe karşılık daha ürünü tarlaya atmadan faizsiz yarı bedeli avans olarak verilecektir.

14. Nakliyecilere, otobüs, taksi taşıma araçlarına araçların yenilenmesi için faizsiz uzun vadeli kredi verilecektir.

15. Sanayiciye proje mukabili faizsiz uzun vadeli kredi verilecektir.

Bu ve benzeri projelerle devlet, halkın özellikle dar gelirli kesimini desteklemek zorundadır. Devlet tarafından bir hizmet olarak yapılan bu uygulamalar, Milli Ekonomi Modeli'miz gereği bir ekonomi kuralıdır. Çünkü ancak bu yol ile piyasada eksik olan talep devreye konulabilir.

Sosyal Devlet Projesi bir yönü ile dar gelirli insanlara destek

olurken ve bu sayede gelir dağılımında dengesizliği ortadan kaldırmaktadır.

Bir diğer yönü ile de eksik kalan talebi devreye koyduğu için ekonomilerin dengeye ulaşmasını sağlayarak, üretici için gerekli pazarı oluşturmaktadır. Böylece sürekli büyümenin de önünü açmaktadır.

Sosyal Devlet Projesi kapsamında dar gelirli kesime aktarılacak olan para direkt tüketime gidecek, tasarruf edilmeyecektir. Paranın yılda 16 kez piyasalarda el değiştirdiğini dikkate aldığımızda, devlet bir eli ile dar gelir gruplarını desteklerken, ekonominin büyümesine de imkan tanıdığı için bir diğer eli ile verdiğiinden daha fazlasını vergi olarak üreticilerden alabilecektir.

Sosyal Devlet Projesi, ekonomilerdeki eksik halka gibidir. Zincirin eksik kalan halkası, Sosyal Devlet Projesi anlayışı ile sağlandığında ekonominin birbirine bağlı çarkları dengeli olarak çalışmaya başlamaktadır.

Devleti küçültüp piyasaları birkaç sermaye grubunun eline bırakan kapitalist anlayışların aksine modelimizde devlet halkı adına yeri gelip onların önünü açan yeri gelip onları koruyup kollayan hamisi olan kâinat devleti olan devlettir.

3- MALİYE POLİTİKASI (VERGİ POLİTİKASI)

Devletin kamu harcamalarını karşılayıp kendi halkına hizmet vermek için yine kendi halkından aldığı belli miktardaki paraya vergi demekteyiz.

Vergi konusuna yaklaşım tarzı ekonomi modellerinin ve onları uygulayan hükümetlerin hem ekonomiye, hem de toplumsal olaylara ne şekilde baktığını ortaya koyar. Vergiye getirilen yorum ekonomi modellerinin üzerine oturtulduğu bakış açısının da özeti gibidir.

Günümüz ekonomi anlayışlarının felsefesini oluşturan liberal anlayış, devletin küçültülmesini benimser. Ancak devleti ve kamu harcamalarını küçülten liberal anlayışlar, diğer taraftan devletin topladığı vergileri arttırmasından yanadır. Devlet eğer harcamalarını kısıyorsa neden daha fazla vergi toplamaya ihtiyaç duyar, sorusu akla gelebilir.

Özellikle son yarım asır içerisinde kalkınma modeli olarak faiz-

le alınan sermayeyi kendilerine kaynak olarak seçen ülkeler bugün itibarı ile bırakın kalkınmayı belli başlı global ve onların yerli taşeronu sermaye gruplarına trilyon Dolarlar düzeyinde borçlanmışlardır.

Bugün liberal anlayışların devlete biçtiği rol son derece basittir; halkından maksimum miktarda vergi toplamak, bunun minimum miktarını halkına hizmet olarak sunmak, aradaki farkı ise global tefecilere aktarmak...

Bu mantıkla hareket eden devlet bırakın sosyal devlet olmayı haraç alan devlet konumuna getirilmiştir. Dünya insanlığı adeta haraca bağlanmış durumdadır. Bu esaret zincirinin bekçiliği yine o toplumları yöneten hükümetler tarafından yapılmaktadır. Maliyetli para ile borç batağına sokulan devletlerin gelirleri toplanan vergiler kanalı ile belli yerlere aktarılmaktadır.

Dikkat edilirse liberal anlayışlar hükümetlerin önüne borçları ödeyecek bir modeli değil, borçların sürdürülmesi adı altında bu esaret zincirini devam ettirecek anlayışları koymaktadır. Bu durum ülkemiz için de farklı değildir. Bu çarpık anlayışa birkaç süslü kelime ile sanki bilimsel bir görüntü kazandırılmaktadır. Borcun milli gelire oranı şu rakamı geçmezse problem olmaz, faiz dışı fazla belli bir oranın üstüne çıkarsa gelecek yıllarda borç yine sürdürülebilir gibi... Dikkat ederseniz bütün bu ifadeler bu ülkelere para satanların parasını korumaya yöneliktir. Toplumun çıkarlarını korumaya yönelik değildir. Dolayısı ile vergi konusunda her şeyden önce tespit etmemiz gereken nokta toplanan vergilerin ne amaçla kullanılacağı sorusudur.

Milli Ekonomi Modeli'mizde her şeyden önce maliyetsiz para modeli hayata geçirileceği için bütçe giderlerinde faiz ödemeleri diye bir kalem olmayacaktır.

Toplanılan vergilerin az bir kısmını halkına hizmet olarak sunan

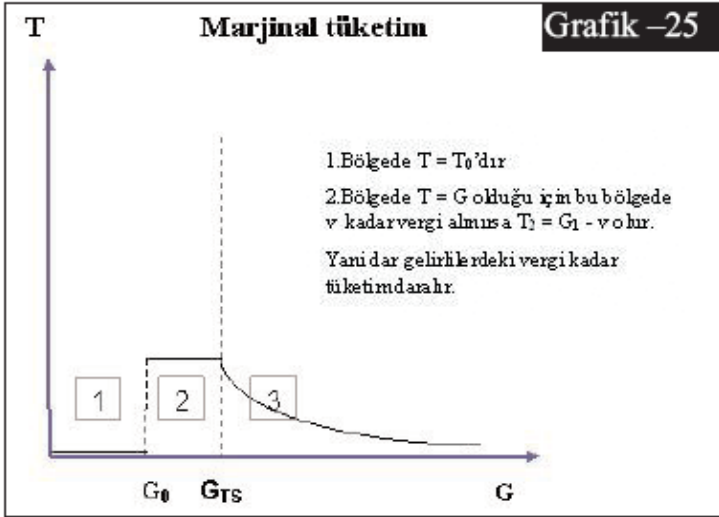
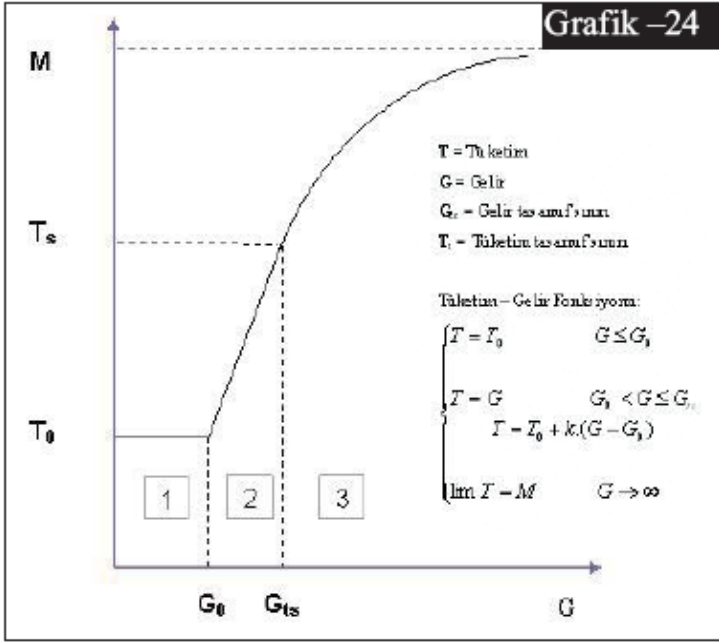
devlet anlayışından, topladığı vergiden daha fazlasını halkına hizmet olarak sunan bir sosyal devlet modeli hayata geçirilecektir.

Bu konuyu devlet bahsinde ifade etmiştik. Devletin gelirlerinden sadece bir tanesi vergidir, senyoraj gelirleri, ticari işletme gelirleri devleti, halkından topladığından daha fazlasını halkına hizmet olarak sunabilecek konuma getirmektedir ama her şeyden önce sıfır faiz harcaması olmazsa olmaz şarttır. Yani sadece maliye politikası değil onunla iç içe doğru bir para politikası da şarttır.

Şimdi cevabını aramamız gereken soru kimlerden hangi oranlarda vergi alınacağı sorusudur. Çünkü vergi bir taraftan tüketimi kısarken diğer taraftan da üretimi kısmakta ve üretim maliyetlerini yukarı çekmektedir. Önce vergi oranlarının tüketimi nasıl etkilediğine ve kimlerden vergi alınması gerektiğine bakalım.

Hatırlanırsa gelir tüketim eğrisinin düz bir eğri olmadığını ifade etmiştik. Yani belli bir noktaya kadar düz doğru olarak giden eğri ondan sonra logaritmik bir eğilim göstermektedir.

Yine altını çizmemiz gereken önemli bir nokta da ekonominin denge noktasının gelirin tüketime eşit olduğu nokta değil, tüketimin üretime eşit olduğu noktadır. Eğer her gelir düzeyi için aynı oranlarda vergi almaya başlarsak bu adalet olmayacak, aynı zamanda ekonomide ciddi oranda bir talep daralmasına sebep olacaktır. Oysa bizim cevabını aradığımız soru aynı miktarda vergiyi en az talep daralması ile toplumdan toplamak olmalıdır. Bu yaklaşım hem ekonominin büyümesini yavaşlatmayacak, hem de sosyal adaleti sağlayacaktır.

Grafikler dikkatle incelendiğinde görülecektir ki; gelir düzeyi tasarruf çizgisinin altında olan kesimden alınan vergi, direkt olarak tüketim miktarını aşağıya düşürecektir.

Örneğin 1000 birim vergi aldığımızı varsayalım. Eğer bu miktarı dar gelirli kesimden alıyorsak tüketime yansımaları 1000 birim daralma şeklinde olacaktır. Eğer bu vergiyi çok yüksek gelir grubundan alıyorsak tüketime yansımaları nerede ise sıfır daralma olarak ortaya çıkacaktır.

Bireylerin gelir düzeyi arttıkça elde ettikleri gelirlerin tüketime yansımaları oranı azalmaktadır.

Bu nedenle belli gelir düzeyinin altında olanlardan vergi almak ekonomiye sadece zarar verir. Dar gelirli kesim için kullanılabilir gelir düzeyinde meydana gelen azalma aynı miktarda tüketimde de bir azalma yapacaktır. Gelirin kaynağı üretimdir. Üretim düzeyi de tüketim miktarına bağlıdır. Yeterli tüketim olmadığında üretim düzeyi düşeceği için gelir düzeyinde de azalma olacaktır. Her ne kadar tüketimin sebebi elde edilen gelir gözüktense de, elde edilen gelirin sebebi de tüketimdir.

Ayrıca dar gelirli kesimden vergi almayarak gelir dağılımında meydana gelebilecek dengesizliği de önlemiş olacağız. Bunun sosyal yapıda faydası olduğu gibi aynı zamanda ekonominin dengede olmasında büyük faydası vardır. Daha önce de ifade ettiğimiz üzere, aynı miktarda paranın gelir dağılımı bozuk olan bir toplumda oluşturacağı tüketim miktarı ile gelir dağılımında dengenin sağlandığı bir toplumda oluşturacağı tüketim miktarı bir değildir.

Dar gelirli kesimin elindeki paranın dolanım hızı, buna bağlı olarak tüketim hızı ile aynı miktarda paranın gelir seviyesi yüksek kesimin elindeki tüketim hızı bir değildir.

Yatırım harcamaları üzerinde de vergilerin etkisi vardır. Özellikle küçük esnafın yapacağı küçük çaplı yatırımlar için ihtiyaç duyduğu sermaye vergi ile bu kesimin elinden alınmaktadır.

Büyük kuruluşlar için ise daha önce belirttiğimiz gibi ihtiyaç duyulan sermaye devlet tarafından sıfır faizli kredi ile karşılanabilir.

caktır. Bunun manası sadece belli gelir düzeyinin üzerinde olanlara sıfır faizli kredi verileceği değildir. Elbette proje sahibi herkes bu imkanlardan yararlanacaktır. Ancak küçük esnaftan alınmayacak vergiler de aynı zamanda esnafın ihtiyaç duyduğu ufak sermaye oluşumunu sağlamış olacaktır.

Öyleyse vergide yapılması gereken belli gelir düzeyinin altında olan kesimden vergi almamaktır. Bu miktar ülkeden ülkeye dönemden döneme değişmekle birlikte ülkemiz için şu şartlarda yıllık geliri 200 bin TL'nin altında olandan vergi almamaktır.

Bu miktarda vergi almamak hükümetler için bir kayıp olmayacaktır. Çünkü yukarıda da anlattığımız gibi örneğin yıllık kârı 20 bin TL olan bir bireyden alacak olduğumuz 8 bin TL'lik vergiyi almadığımız taktirde, bu 8 bin TL'lik para tüketim olarak piyasaya girecek ve elden ele dolaşacaktır.

Bunun ülkemiz şartlarında yılda 16 kez el değiştirdiğini düşünebiliriz.

Örnek olarak 2004 yılını alırsak:

2004 yılı GSYİH 430.511.476.968'dir. ⁵⁶

M1 ise 26.906.087.000'dir. ⁵⁷

$GSYİH / M1 = 16$ olacaktır. Bu rakam piyasadaki para miktarına bağlı olarak yıldan yıla değişebilir.

Bu meblağda bir para vergi olarak alınmadığı takdirde ortaya çıkacak artı tüketim miktarı 128 bin TL olacaktır.

Buna mukabil artı bir üretim artışı olacağı göz önüne alındığında bu yeni üretim artışından alınacak vergi miktarı bizim başta almadığımız 8 bin TL'den en az 4 kat daha fazla olacaktır.

⁵⁶ Bkz. D.İ.E, 25/01/01

⁵⁷ Bkz. TC Merkez Bankası

Bu vergiyi yüksek gelir grubundan almadığımız takdirde bunun yapacağı tüketim artışı çok az olacaktır. Çünkü ciddi bir kısmı tasarruf olarak alıkonulacak tüketime ayrılan paranın dolanım hızı ise daha düşük kalacaktır. Yukarıda zaten bu iki farklı kesim arasındaki vergiden dolayı meydana gelen tüketim daralmalarını ele aldık.

Sonuçta 200 bin TL'nin altında olan kesimden vergi almamak devletin topladığı vergi miktarını azaltmayacak tam tersine, arttıracaktır.

Ayrıca sadece vergi almayarak değil sosyal devlet anlayışı ile de desteklenen dar gelirli kesim ekonomiyi ayağa kaldıran kaldırmaç vazifesi görecektir, dolayısı ile büyüyen ekonomilerde daha fazla vergi geliri elde etmek de mümkün olacaktır.

Diğer taraftan dolaylı vergilerin de kaldırılması gerekmektedir. Aksi takdirde her kesimden aynı vergi alınmakta ve bu büyük bir sosyal adaletsizliğe sebep olmaktadır. Gerek dolaylı vergiler gerekse istihdamdan alınan vergiler 200 bin TL'nin altında olan vergi kapsamına girdiği için kaldırılması gerekir.

4- PARA POLİTİKASI VE SENYORAJ GELİRİ

Doğru bir para politikası, hem sürekli büyüme, hem de ekonominin denge düzeyini yakalaması için kaçınılmazdır.

Paranın sadece bir mübadele ve değer saklama (tasarruf) aracı olmadığı, aynı zamanda bir tahrik unsuru ve üretilen değer karşılığı olduğu düşünüldüğünde aktif bir para politikası ekonomi uygulayıcıları için şart ve zaruridir.

Paranın, hem emeği ve üretimi, hem de talebi devreye koyan bir tahrik unsuru, aynı zamanda üretilen değer karşılığı olduğunu para bahsinde izah etmiştik.

Paranın bu iki yeni özelliğini dikkate aldığımızda, klasik para politikalarının yeniden gözden geçirilmesinin gerekliliği anlaşılabilir. Bu nedenle nasıl bir para politikasına ihtiyaç var sorusuna cevap ararken, paranın yeni tarif etmiş olduğumuz özelliklerinden yola çıkarak ilk önce para talebi konusuna, buna bağlı olarak da senyoraj meselesine değineceğiz.

Buna bağılı olarak da para arzı konusunu açıklayıp, paranın piyasaya ne şekilde ve hangi vasıtalar ile sunulması gerektiğini izah edeceğiz.

Ekonomi modellerinin temel bakış açılarını para politikaları belirler. Milli Ekonomi Modeli'nin para politikası; emeğe, tüketime, üretime ve faize getirdiği bakış açısı ile diğer ekonomi modellerinden farklılık arz eder. Ancak, önce bilinen ekonomi modellerinin konuya nasıl yaklaştığına kısaca değinelim.

Para talebi konusunda kapitalist anlayışın hem monetarist ayağı, hem de Keynes modeli, hane halklarının neden elinde para tutmak istediğine cevap aramıştır.

Monetarist görüşü temsil eden Irving Fisher'in üretimin tüketime eşit olduğu mübadele denklemi ($mv=py$) ile Cambridge yaklaşımı paranın sadece bir takas aracı olmasından yola çıkarak meseleyi ele almıştır. Bu manada Friedman'ın konuyu ele alış tarzı da farklı değildir.

Friedman; kişilerin ellerinde tutmayı düşündükleri para miktarını istikrarlı bir büyüklük olarak görür.⁵⁸

Piyasaların kendi içinde dengeye geleceği düşüncesinden hareketle Friedman; "Üretim faktörlerini devreye koyacak para miktarı, üretim neticesinde elde edilen mal ve hizmetlerin değeri kadar tüketim oluşturur" fikrini savunmuştur. Bu düşüncenin neticesi olarak piyasalardaki para miktarında meydana gelen artışların fiyat artışlarına sebep olacağı sonucuna varmıştır.⁵⁹

Paranın yansız olduğunu iddia eden bu anlayış, piyasaya, parasal büyüklükleri değiştirerek yapılan müdahalelerin reel ekonomiye hiçbir fayda vermeyeceğini, aksine birçok dengesizliği de beraberinde getireceğini ifade etmiştir.⁶⁰

58 Bkz.M.Friedman, Qantity Theory of Money, 1956

59 Nicholas Kaldor, The New Monetarism, Lloyd Bank Review, No 97,1970

60 Prof. Dr. Osman Z. Orhon, Başlıca Enflasyon Teorileri ve İstikrar Politikaları, s. 163

Türkiye’de uygulanan para politikası bu anlayışa örnek olarak gösterilebilir.

İşin ilginç tarafı, Friedman yaptığı ampirik çalışmalar sonucu geçmiş yıllarla ilgili yaptığı analizlerde, para miktarı ile milli gelir arasında bir ilişkinin olduğunu görerek, en mantıklı para politikasının büyüyen ekonomilerde belli bir sabitlikte emisyon hacmini arttırmak olduğunu tavsiye etmiştir.

Keynes modeli ise spekülasyon sebebi ile paranın talep edilebileceğini ifade etmiş, paranın değer saklama (tasarruf) özelliğine dikkat çekmiştir. Aktif bir para politikasını savunduğu iddia edilen Keynes, para miktarını arttırarak piyasa faizlerini düşürüp eksik olan talebi devreye sokmayı tavsiye etmiştir. Keynes, çözümü faizle alınan borç para ile kamu harcamalarının desteklenmesi olarak görür.

Görünüşte birbirinden farklı gibi gözükse de aslında bu iki anlayışın temel yaklaşımları aynıdır. Her iki görüş, serbest bırakılan piyasaların kendiliğinden ekonomik dengeye ulaşacağına inanmakla birlikte, Keynes reel dünyada insanların spekülasyon amacı ile de para talep edeceğini bu talebin ise ekonomideki dengeyi tüketim azalması yönünde bozacağını ifade etmektedir.

Faiz oranları üzerinden tüketim miktarının değişebileceğini, bunun da üretimi değiştirebileceğini ifade etmiştir.

Dikkat edilirse aktif para politikasını savunduğunu söyleyen Keynes modeli, aktiflikten kastettiği faiz oranlarını değiştirerek tüketim hacmi üzerinde oynanmasından başka bir şey değildir. Oysa faiz oranlarının fiyatları üzerindeki etkisi tüketme kabiliyetini yitirmiş insanlar için hiçbir şey ifade etmemektedir.

Teoride piyasadaki para miktarını arttırıp faiz oranlarını düşürmeyi tavsiye eden Keynes modelinin uygulayıcıları, gerçek hayatta çok farklı bir yaklaşım içerisine girerek faizle alınan borç paralar

ile kamu harcamalarını arttırma yoluna gitmişlerdir. Bir ülkenin kamu harcamalarını faizli para ile artırması, tefecilere her ay düzenli olarak faiz ödemesi manasına gelir.

Friedman ise, bankacılık sisteminin tamamı ile devre dışı bırakılması anlamına gelen, bir dönem bankaların topladıkları mevduatların tamamını Merkez Bankasına yatırmaları gerektiğini savunmuş, ancak kısa bir süre sonra bu görüşünden vazgeçmiştir. Çünkü kapitalist sistem üzerinden ülkeleri haraca bağlayan global tefecilerin ve yerli ayaklarının bunu kabul etmesi mümkün değildir. Çünkü paranın belli ve sınırlı ellerde tekelleşmesi sağlamak, ekonomileri sömürülmesini sağlayacaktır. Teori ile uygulamalar arasındaki farkın veya zaman içerisinde bazı görüşlerin değişime uğramasının sebebi, dünyayı haraca bağlayan global tefecilerin çıkarlarına uygun düşmeyen görüşlerin kendilerine hayat şansı bulmamasındandır.

Bugüne kadar bilinen bütün ekonomi modelleri, paranın sadece mübadele ve değer saklama (tasarruf) özelliğinden yola çıkarak tezlerini geliştirmiş ve global tefecilerin çıkarları doğrultusunda modellerini ortaya koymuşlardır.

Milli Ekonomi Modeli'nde, tüketim kabiliyetini artıran, üretimi tetikleyen, paranın piyasalarda serbestçe dolaşımında olmasını sağlayan aktif bir para politikası hayata geçirilmektedir.

Tam istihdamın sağlandığı, yani arz ve talebin kesiştiği nokta, ekonomilerde denge noktasıdır. Öyle ise ekonominin dengede bulunması için piyasada olması gereken para miktarı ne olmalıdır?

Bunun cevabını çok basit, ama bir o kadar da çarpıcı bir örnekle açıklayabiliriz:

Bir çiftçinin tarlasına mısır ekmeye karar verdiğini varsayalım. Elindeki bin lira ile tohumunu almış, tarlasını sürmüş, gübresini atmış olsun. Sene sonunda ise eline beş milyarlık ürün geçtiğini

varsayalım. Dikkat edilirse sene sonunda eldeki ürün miktarı beş milyar, üretimin yapılması esnasında piyasaya sürülen para miktarı ise bin liradır.

Paranın; elde edilen mal ve hizmetlerin karşılığı olduğu düşünüldüğünde beş milyar mala karşılık piyasada bulunan bin liranın yetersiz olduğu, dört bin lira değerinde yeni paraya ihtiyaç olduğu açıkça anlaşılacaktır. Aradaki farkı kapatmak için emisyon hacmini dört bin lira daha arttırmak zorundayız.

Bu örnekten yola çıktığımızda, her yıl büyüyen ekonomilerde büyüme oranına bağlı olarak emisyon hacminin arttırılması gerektiği sonucuna varırız.

Mısır örneği dikkatle incelendiğinde piyasada bulunan bin TL ile, bin TL'nin ürettiği 5 bin TL'lik malın satın alınamayacağı görülür.

Bu şartlarda liberal anlayışın hâkim olduğu ekonomilerin iddia ettiği gibi, serbest piyasa koşullarında arz talebe eşit olur veya her arz kendi talebini oluşturur demek; piyasa değeri 5 bin TL olan malın, bin TL'ye satılması veya bin liranın, piyasa değeri 5 bin lira olan malı satın alması manasına gelir ki; bu durum hem üretim, hem de tüketim kabiliyetini bitirir. Ekonomi ilk önce resesyona daha sonra ise deflasyon ve stagflasyona sürüklenmiş olur.

Ekonomide dengelerin bozulması, krizlerin çıkması kapitalizmi kullanan –nimetlerinden istifade eden– global güçlerin istediği şartlardır. Çünkü hem parasını satacağı pazarı, hem de parasını daha yüksek faizle satma imkanı bulmuş olur. Ekonomilerin krizlere sürüklendiği şartlar global güçlerin daha da güçlenerek çıktığı şartlardır.

Yeniden mısır örneğine dönersek, sene sonu elde edilen ürünü satarak açığımızın dört bin lira olduğunu öğrendik fakat söz konusu olan ekonominin tamamı olunca acaba hangi oran ve miktarlar-

da emisyon hacmini genişletmemiz gerekmektedir.

Piyasadaki toplam para miktarına eşdeğer bir tüketim olduğu an üretim ile tüketim arasındaki fark kadar emisyon hacminin arttırılması gerekir. Dikkat edilirse arttırılacak emisyon miktarı tüketim hızına da bağlıdır.

Örneğimize dönersek, teoride arttırılması gereken miktar dört milyardır. Ancak piyasada emisyonun arttırılması sonucu bulunacak olan beş bin liranın bir an için sadece bir kişinin elinde olduğunu veyahut bir yerlerde bloke edildiğini düşünelim, bu sefer piyasada bulunan para miktarı yeterince talep oluşturmadığı için ekonominin denge konumuna ulaşması yine mümkün olmayacaktır.

Piyasa dengelerini sağlamak için uygulanması gereken aktif para politikası, emisyon miktarının büyüyen ekonomilerde arttırılmasını zorunlu kıldığı gibi emisyon yetkisini elinde tutan devletlere de senyoraaj geliri elde etme imkanı sağlamaktadır. Friedman'ın yaptığı ampirik çalışmalar sonucu karşılaştığı ve sebebini bilemediği gerçeğin yani emisyon hacminin neden ve hangi oranlarda arttırılması gerektiğinin izahı bundan ibarettir.

Milli Ekonomi Modeli'mizdeki para politikasının birinci ayağı eksik kalan dengenin sağlanmasıdır. Diğer kısmı ise kapitalist anlayışların da üzerinde durduğu “neden insanlar para talep ederler” konusudur. Bu konuyu tüketim bahsinde geniş olarak değerlendirdik. İnsanların gelir seviyesi ile tüketim miktarları arasında bir bağıntı vardır. Ancak bu bağıntı daha önce açıkladığımız üzere belli bir sabitlikte değil aksine gelirin artması ile belli oranlarda azalan bir biçimdedir. Dolayısı ile piyasada artan para miktarının tüketim düzeyinde ne şekilde değişiklik yapacağı, tamamı ile bunun hangi gelir seviyesindeki bireylerin eline geçtiği ve yatırım harcamaları veya tüketim harcamaları olarak kullandığı ile alakalıdır.

A- SENYORAJ

Senyoraj, genel anlamda “paranın üretim maliyeti ile üzerinde yazılı değer arasındaki farktır.” Bu farkın devletin kasasına gelir olarak girmesiyle devlet, vergi gelirlerinin dışında ciddi bir gelir daha elde eder.

Eski dönemlerde, altın para sisteminde altının itibari değeri ile maddi değeri arasında bir fark bulunmadığı için, para otoritesi olan devletin senyoraj geliri elde etme imkanı yoktu. Paranın maden değeri düşürülerek elde edilebilecek senyoraj geliri ise, paraya olan güveni azaltacağı için, hem içeride, hem de dışarıda ticareti olumsuz etkilemekteydi.

Bu tür para sistemlerinin zamanla yerini kâğıt yani itibari paraya bırakması devletlerin de senyoraj geliri elde etmesine olanak sağlamıştır.

Senyoraj geliri devletlerin hükümler hakkını ifade eder. Devletler coğrafyalarında elde edilen hizmet ve üretim karşılığında senyoraj geliri elde etme hakkına sahiptir. Devletler, elde ettikleri bu kârı vatandaşına hizmet olarak kamu harcamalarında kullanır.

Aynı zamanda devletler, halkının emek ve üretiminin kârı ortada olmadığı halde bu hakkı kullanabilirler. Senyoraj geliri elde edebilirler. O takdirde mal ve emek mukabili olmayan emisyon artışı talebi arttırır. Bunun neticesi talep enflasyonu meydana gelir. Bu takdirde devlet talebin önüne kontrol mekanizması ile geçerek enflasyonu önler.

Devlet tarafından basılan kâğıt paranın maliyetinin çok düşük olması nedeniyle, maliyet ile yazılı değer arasındaki fark çok yüksek olmakta bu sayede devletler yepyeni bir gelir imkanına kavuşmaktadır.

Senyoraj geliri kamu harcamaları ile halka hizmet olarak akta-

rılacağı için, devletlerin senyoraj geliri elde etmesi halkın emeğinin kendisine hizmet olarak dönmesidir. Ülkelerin kalkınmasında kaldıraç vazifesi gören senyoraj gelirine globalleşme adına karşı çıkanlar yerli paranın yerine, yabancı ve maliyetli paranın ülke ekonomilerinde dolaşımında bulunmasını savunmaktadırlar.

Globalleşme adına Merkez bankalarına senyoraj geliri elde etme hakkına yasak getirilen devletler, üretimlerinin karşılığı kendi paralarını piyasaya sürmek yerine, piyasadaki para talebini faizle alınan yabancı para ile karşılamaktadırlar. Globalleşme, devletlerin sahip olduğu yeraltı ve yerüstü kaynaklarının yabancı güçlere aktarılması demektir.

Globalleşmenin bir ayağı özelleştirme, bir diğer ayağı ise senyoraj gelirin getirdiği yasaktır.

Ülkelerin, özelleştirme ile sahip olduğu yeraltı kaynakları, en önemli kamu iktisadi teşekkülleri ve getirilen yasakla da senyoraj gelirleri global sermaye sahiplerine aktarılmaktadır.

Gelişmiş ülkeler, IMF ve Dünya Bankası kanalı ile gelişmekte olan ülkelerin merkez bankalarına emisyon yasağı getirmekle, devletlerin senyoraj gelirinden mahrum kalmalarına sebep olduğu gibi, aynı zamanda piyasalardaki emisyon açığı 'hard currency' ile kapatıldığı için, bu devletlerin gelirlerini kendilerine transfer etmişlerdir.

Gelişmekte olan ülkelerin merkez bankalarını bağımsızlaştırarak senyoraj geliri elde etmelerine yasak getirilmesinin, bu ülkelerin sömürülmesi demek olduğunu yıllarca çeşitli TV programlarında ve makalelerde ifade ettik.

Yıllardır ortaya koyduğumuz gerçekler, artık Türkiye'de ve dünyada sahasında saygın isimler tarafından da ifade edilmektedir. T.C. Merkez Bankası eski Başkanı Yaman Törüner, 24-26 Mart 2005 tarihli Milliyet gazetesindeki makalelerinde gelişmekte olan

ülkelerin senyoraj geliri elde etmesine müsaade edilmediğine, bunun yerine gelişmiş ülkelerin o ülkeler adına senyoraj hakkını kullanıp ‘hard currency’leri dolaşıma sokarak gelişmekte olan ülkelere vergi aldığına dikkat çekmiştir. Yaman Törüner şöyle diyor: ⁶¹

“Merkez bankacılığı, ateş ve tekerlekle beraber dünyada yapılan en büyük üç icattan biridir. Merkez bankaları sayesinde, devletler para basar ve bastıkları para kadar “senyoraj” geliri elde ederler. Yani, bastıkları para kadar halktan vergi toplamış olurlar. Bu açıdan bakıldığında, Merkez bankaları devletlerin bir parçasıdır ve prensip olarak devletten bağımsız olamazlar.

Diğer bir deyişle, Merkez bankalarının bağımsız olmaları, kendi devletlerini değil, kapitalist sistem yöneticilerini dinlemeleri anlamına gelir. Bir devlet, zaten kapitalist sistem yöneticilerinin isteklerini yerine getirmeye hazırsa, o devletin de onayıyla merkez bankası bağımsız yapılır. Asıl “senyoraj” gelirini, gelişmiş ülkeler Merkez bankaları elde eder.

Bu gelirin kontrollü biçimde elde edilmesi için gelişmekte olan ülkelerin merkez bankalarının bağımsız olması, bağımsızlığın prensip edinilmesi, yani kendi devletlerinin çıkarlarını fazla korumamaları şarttır. Gelişmiş ülke merkez bankaları gerçek değişim aracı sayılan “hard currency” basarlar. Gelişmekte olan ülkelerin halkları, karşılıksız basılan “hard currency”leri ödeme, tasarruf ve borç alma aracı olarak kullanırlar. Gelişmekte olan ülkelerin bağımsız merkez bankaları da “hard currency” üzerinden döviz rezervi bulundurlar. “Hard currency” basabilen merkez bankaları, kendi ülkelerinde talep edilenin katlarca fazlası kadar dışarıdan para talebiyle karşılaşılırlar. Dışarıdan olan para talebi kadar da karşılıksız para basıp, başka ülke halklarından “senyoraj” geliri elde ederler. Yani, bir bakıma gelişmiş ülkeler, merkez bankaları aracılığıyla gelişmekte olan ülke halklarından vergi alırlar.”

61 : <http://www.milliyet.com.tr/kapitalizm-ve-merkez-bankaciligi/yaman-toruner/ekonomi/vazaretayarsiv/24.03.2005/109873/default.htm>

Yabancıların gelişmekte olan ÷lkelerden aldıkları verginin diğer bir biçimi, onları borçlandırma yoluyla gerçekleştirilir.

Borçlar için ödenen faizlerin büyük bir bölümü aslında yabancıların aldığı “senyoraj”dır. Bu “senyoraj” genellikle bankalar aracılığıyla tahsil edilir. Borçlandırma iç ve dış borçlar aracılığıyla yapılır. ÷lkelere borçların rahatlıkla ödenip ödenmeyeceği konusunda notlar verilir ve bu notlara göre verilecek kredilere faiz uygulanır.

Devletlerin iç borçlarının önemli bir bölümü de yabancılar tarafından verilir. Buna sıcak para deniliyor. Dış borçların çok önemli bölümü de yabancılar tarafından karşılanır.

Borç vermede kullanılan “hard currency”, gelişmiş ÷lke merkez bankaları tarafından basılmış paralardır. Gerçekte, baskı masrafı dışında bir gideri yoktur. Gelişmekte olan ÷lkelerin merkez bankaları ve ticari bankaları rezerv adını verdikleri “hard currency”lerini gelişmiş ÷lke bankalarında tutar. Sonuç olarak, her ÷lkeye aslında kendi parası borç verilir. Alınan borcun çoğu da borcu veren yabancı ÷lkeden mal almakta kullanılır. Böylece, alınan borç vadesi beklenmeden borcu veren ÷lkeye geri döner ve tekrar borç olarak verilir. Merkez bankaları iç ve dış talepten fazla para basarlarsa, enflasyon yaratırlar. Yani, talep kadar basılan para enflasyon yaratmaz. Ancak, dış talep kadar karşılıksız “hard currency” basan gelişmiş ÷lke merkez bankaları, para bastıkları halde enflasyona neden olmazlar.

Talebin üstünde para basarak yaratılan enflasyon, bir çeşit vergidir ve toplumu fakirleştirir.

Enflasyonist ortamda, zenginler kendilerini koruyacak tedbirler alabilirler. Vergi yükü genellikle dar gelirli halkın sırtına biner. Zenginlerin aldıkları tedbirler arasında, paralarına yüksek reel faizler almak, servetlerinin bir bölümünü yurtdışında tutmak, enflasyon muhasebesi gibi uygulamalar vardır.”

Senyoraj geliri elde etmeyen ülkeler, üretim yapmalarına rağmen refah düzeyini arttıramamaktadırlar. Ancak kendi parasını o ülkenin yerli parasının yerine devreye koyan ülkeler elde ettikleri gelire, kendi refah seviyelerini arttırmaktadırlar.

Gelişmekte olan ülkeler üretim yapmak için çalışarak işin cefasını çekerken, bu üretimin karşılığı senyoraj geliri elde eden gelişmiş ülkeler işin sefasını sürmektedirler. Öte yandan, senyoraj geliri elde etmeyen ülkeler piyasalarının ihtiyaç duyduğu parayı dışardan faizle temin ederler.

Bir ülkenin kendi Merkez bankasında başka bir ülkenin parasını buldurması veya kendi topraklarında dolaşıma sunması o ülkeyi finanse etmesi demektir.

Bugün başta Türkiye olmak üzere, özellikle Uzakdoğu ülkelerinin merkez bankalarında büyük miktarda ABD Doları saklanmaktadır.

Japonya Merkez Bankası'nda, 2016 itibari ile 1,217 trilyon ABD Doları bulunurken ; Çin Merkez Bankası'nda ise 2016 itibari ile 3,098 trilyon Dolar bulunmaktadır. ⁶² Bunun manası şudur: Japon ve Çin halkı yüz milyarlarca Dolarlık üretim yapmış; karşılığında ABD, kağıt boyayıp onlara vererek bu üretimi kendisine aktarmıştır.

Türkiye'de ise durum daha vahimdir. Çünkü biz sadece Merkez Bankamızda değil, dolaşımda da yabancı paralara izin vermekteyiz.

Yani üretimimizin karşılığında piyasada bulunması gereken emisyon miktarını, senyoraj hakkımızı kullanmak suretiyle karşılamıyoruz.

Yabancı ülkeler de emisyonlarını arttırıp bize paralarını gönderiyor ve senyoraj geliri elde ediyorlar.

62 : <https://data.worldbank.org/indicator/FI.RES.TOTL.CD?locations=JP-CN&view=chart>

Senyoraj gelirinin bizim gibi ülkelere yasak, ancak parasını dünya parası yapma gayreti içerisinde olan ülkelere serbest olması, o ülkelerin ilerlemesine katkıda bulunurken, bizim ise batmamıza neden olmaktadır.

Günümüzde devletlerin senyoraj geliri elde etmesi, bir çeşit enflasyon vergisi olarak tanımlanmakta ve ekonomiler açısından bir hastalık olarak görülmektedir. Bunun yerine devletlerin iç ve dış borçlanmaya gitmesi tavsiye edilmektedir.

Ancak, Milli Ekonomi Modeli’imizde belirtilen oranlarda emisyon hacminin arttırılarak senyoraj geliri elde edilmesi devletler için bir mecburiyettir. Aksi takdirde, piyasada yeteri miktarda tüketim olmayacağı için, ekonominin dengeye oturtulması mümkün olmaz.

Geçmişte senyoraj geliri elde eden bazı devletler bunu belli bir mantık çerçevesinde ve belli oranlar dahilinde uygulamamıştır. Daha çok siyasi kaygılar neticesinde bütçe açıklarını kapatmak için yapmıştır. Belli bir kural çerçevesinde uygulanmayan emisyon artışı elbette talep enflasyonuna yol açar.

Senyoraj gelirine karşı çıkılmasının sebebi, görünüşte artan para miktarının piyasalarda fiyatlar genel seviyesinde bir artışa sebep olacağı iddiasıdır.

Ancak bu iddiayı ortaya atanlar bir taraftan faizle alınan dış kredilere destek olmuş, diğer taraftan da bankacılık sisteminin kaydı para üretimini desteklemişlerdir.

T.C. Merkez Bankası eski Başkanı S. Serdengeçti’nin bu konudaki açıklamaları dikkat çekicidir:

“Bu ülkede emisyonun mili gelire oranı düşüktür. Merkez Bankası evvelden beri basması gereken parayı basmamakta ve bunu faizleri yüksek tutmak için yapmaktadır. Rantiyeye hizmet etmeyi

bırakıp çok para basılsa faizler düşecek, üretim ve yatırım artacak, üretim artınca enflasyon da düşecektir.”⁶³

Dikkat edilirse senyoraj gelirine karşı olanlar, devlete para satmak için karşıdılar. Eğer devletler emisyonlarını arttırıp, senyoraj geliri elde ederlerse, global tefeciler ve yerli taşeronları büyük bir gelir kapısından mahrum kalacaklardır.

Milli Ekonomi Modeli’ mizde senyoraj gelirini hem bir ekonomi kuralı olarak ele alıyor, hem de emisyon oranlarının nelere bağlı olduğunu formülize ediyoruz.

Ülkemiz şartlarında olayı ele aldığımızda şunu görüyoruz; yıllardan beri belli bir büyüme oranına sahip olan ülkemizde piyasada bulunması gereken yerli para piyasaya sürülmemiştir. Bunun aksine dışarıdan faizle alınan borç para ile Merkez Bankamız yükümlülüğünü yerine getirmeye çalışmıştır. Şu ana kadar devlet olarak emisyonumuzu devreye koymuş olsaydık, bugün yüzlerce milyar Dolar borç yükü ile karşı karşıya kalmamış olacaktık.

Aynı zamanda olması gereken para piyasada bulunacağı için reel piyasada istenilen canlılık oluşacak, üretici de istediği pazara kavuşmuş olacaktır.

T.C. Merkez Bankası yükümlülüklerine baktığımızda 2016 yılı itibari ile döviz yükümlülüklerinin TL yükümlülüklerine göre 4 kat daha fazla olduğunu görürüz. Döviz yükümlülüğü %80 iken TL yükümlülüğü %20 düzeyindedir.⁶⁴

Ayrıca son derece önemli bir nokta da bizim emisyonumuzun yurt dışından alınan faizli para karşılığı olduğudur. Yani gerçekte bizim emisyon oranımız sıfırdır. Çünkü emisyon ülkemizde faizle alınan yabancı para karşılığı yapılmaktadır.

63 Hürriyet Gazetesi, 17.01.2005

64 http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/e9da357f-da90-42d6-9a54-569587068795/Bilanco_ve_AB_Kitap.pdf?MOD=AJPERES&CVID=&CACHE=NONE&CONTENTCACHE=NONE

Mesela ABD’de emisyon oranı, %81.52 iken, döviz yükümlülüğü %0’dır. Almanya’da emisyon %53.51 iken, döviz yükümlülüğü %10’dur. İspanya’da ise döviz yükümlülüğü %0,57 iken, İtalya’da döviz yükümlülüğü %6’dır.⁶⁵

Bu rakamlara baktığımızda karşılaştığımız gerçek şudur; biz üretimimiz karşılığı piyasada kendi emisyonumuzu buldurmak yerine başka ülkelerin paralarını emisyonumuz yerine ikame ederek, gelirlerimizi bu ülkelere transfer ederken; kalkınmış kabul edilen ülkelerin tam tersine kendi emisyonlarına bağlı bir para politikası izlediklerini görmekteyiz.

Diğer taraftan dolaşımdaki para ile vadesiz mevduatın toplamı manasına gelen M1 rakamlarının GSMH’ya oranlarına baktığımızda ülkemizde nasıl bir oyun oynandığını daha rahat anlarız.

Ülkemizi Çin ve Euro bölgesiyle mukayese ettiğimizde rakamlar oynanan oyunu bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. (Burada Avrupa’nın ortak para birimine geçtiği tarih hesaba katıldığı için 2004 ve 2005 rakamları alınmıştır.)

Ülkemizde M1\GSMH oranına baktığımızda bu oranın %6.2 olduğunu görmekteyiz (2005 yılı ocak ayı M1 rakamı 26.906.087 TL GSMH rakamı 430.511.476.968 TL’dir; oranlarsak, yukarıdaki yüzdeyi elde ederiz.⁶⁶

Oysa bu oran daha öncede belirttiğimiz üzere kalkınmış kabul edilen ülkelerde çok çok daha yüksektir.

Örneğin EURO bölgesinde (EURO’nun geçerli olduğu ülkeler, İngiltere buna dahil değil) 2004 yılı GSMH 7.601 milyar Euro, M1 rakamı ise 2.937 milyar Euro olmuştur; buna göre M1/ GSMH= %38’dır.⁶⁷

65 Bkz. Prof. Dr. Nuri Uman, Başka Ülkelerin Bilançoları ile T.C. Merkez Bankası Bilançolarının Karşılaştırılması, 1991

66 TC Merkez Bankası verileri

67 European Central Bank; OECD; Eurostat 2005

Çin'in 2004 yılı GSMH'sı 1.649 milyar dolar, M1 rakamı ise 1.150 trilyon dolar olmuştur; buna göre, $M1/GSMH = \%69.7$ ' dir. ⁶⁸

Ülkemizde, "Para basma, enflasyon olur" sözü ile hem halkı, hem de kamu kesimini global tefecilere muhtaç edenlerin iddiasının ne kadar boş olduğunu anlamak için sadece Çin'deki parasal oranların ülkemizden 10 kattan daha fazla olduğuna, buna rağmen enflasyon oranlarının bizden daha düşük olduğuna bakmak yeterlidir.

Devletin senyoraj ile para arzını arttırmasının enflasyona yol açtığı iddiasıyla emisyon hacminin genişletilmesine karşı çıkanlar, yabancı paraların ülkemizde dolaşmasına ses çıkarmamaktadırlar.

Kaldı ki, bu yabancı para, piyasada kendi insanımızın emeğinin karşılığı olarak bulunmaktadır.

Devletlerin piyasadaki para ihtiyacını kendi parasıyla karşılaması Milli Ekonomi Modeli'mizin para arzı ayağını oluşturmaktadır.

Bunun hangi oranlarda olması gerektiğini ise para bahsinde formülize etmekteyiz. Kapitalist anlayış, henüz böyle bir bilgiye sahip olmamakla birlikte; yaptıkları ampirik çalışmalar, her yıl büyüme oranlarına yakın ama az olmamak üzere onları para basmaya götürmüştür.

Nitekim M. Friedman bu tıkanıklığa dikkat çekmektedir: 'Benim şu anki tercihim, parasal otoritenin para stokunu belirlenen bir oranda arttırmasına izin veren bir yasal düzenlemenin yapılmasından yanadır.

Para stokunun yıllık artış oranı %3 ile %5 arasında bir oran olabilir. önemle belirtmeliyim ki bu önerim paranın yönetiminde her zaman ve sonsuza dek geçerli olacak bir kural olarak görülmemelidir. Bizim şu an para konusundaki bilgilerimize göre en uygun

68 China Statistical Yearbook, Bank of China

olan kuralın bu olduğunu düşünüyorum. Para konusunda daha fazla bilgi sahibi olduğumuzda daha iyi kuralları bulmamız mümkün olacaktır.’⁶⁹

Gerçekten de ABD uzun zamandan beri bunu uygulamaktadır. 1950, 1971 reel GSMH artışı %3.84, M1 artışı %3.94, 1994, 2002 reel GSMH artışı %3.19, M1 artışı %3.80’dir.⁷⁰

Japonya örneğine geri dönersek; Japonya, 1950–1971 yılları arasında iyi bir büyüme trendine sahip olduğu dönemlerde reel GSMH artışı %9.45 iken, M1 artışını ortalama %16.1 de tutmakta idi.⁷¹

Ancak deflasyona girdiği 90’lı yılların ortalarında 1995 yılında M1/GSMH oranı 44.7 trilyon yen / 484.3 trilyon yen= %9.2 olarak düşük olduğunu görüyoruz.

Japonya’nın 2000’li yılların başında bunu arttırmaya çalıştığı gözlemlenmektedir. 2004 yılında M1/GSMH, yani 108.3 trilyon yen / 534 trilyon yen= %20.2. olmuştur.⁷²

Ancak tek başına piyasadaki para miktarını arttırmak elbette gerekli tüketimin oluşması için yeterli değildir. Çünkü gelir dağılımında denge sağlanmadan ve piyasaya arz edilen paranın dar gelirli kesiminin gelirini arttırıcı yönde piyasada bulunmasına imkân tanımadan, sadece parayı arttırmak tek başına çözüm değildir. Bu yüzden Japonya, dolanımdaki parayı arttırarak az bir miktar rahatlama yakalamasına rağmen, halen daha ekonomisini toparlayabilmiş değildir.

Kapitalist anlayışların tamamı modellerinin merkezine faizi oturtmuşlardır. Ve piyasaların ihtiyaç duyduğu paranın maliyetli

69 M. Friedman, Kapitalizm ve Özgürlük, çev. D. Erberk ve N. Himmetoğlu, s. 54; Prof. Dr. C. Can Aktan, Monetarizm ve Rasyonel Beklentiler Teorisi, Politik iktisat, İzmir 2000

70 IMF International Financial Statistics, October 2003

71 Economic Survey of Japan 54-59; Japan Economic Yearbook 60-71; IMF International Financial Statistics, October 2003

72 Bank of Japan

kanallardan karşılanmasını tez olarak ortaya koymaktadırlar.⁷³

Bankacılık sistemi mevduatlar sayesinde, topladığından çok daha fazla parayı piyasalara satmaktadır. Buna, yani bankacılık sisteminin ürettiği paraya kaydi para denmektedir. Bankacılık sistemi piyasanın ihtiyaç duyduğu parayı kaydi para ile karşılamaktadır. Bu uygulama mantık olarak merkez bankalarının para basmasından farklı değildir. Her ikisi de emisyon hacmini arttırmaktadır. Bankacılık sistemi bunu faiz karşılığı yaparak kâr elde etmektedir. Ancak Merkez Bankası üzerinden piyasaya para arz edildiğinde bankacılık sektörü faiz geliri elde edememektedir.

Merkez bankalarının emisyon hacmini arttırması yerine, bankaların kaydi para üretmesi veya kredi kartı dağıtması, piyasalardaki her türlü faaliyetten bankaların faiz geliri elde etmesini sağlamaktadır. Böylece piyasalarda elde edilen her türlü gelirin belli bir miktarı buralara aktarılmaktadır. Diğer yandan kaydi para üretimi, emisyon hacmini de kısıtlamaktadır.

Çünkü piyasada olması gereken belli bir parasal hacim vardır. Bunun büyük kısmı kaydi para ile karşılanınca, Merkez Bankası emisyon hacmini kıstamak zorunda kalacaktır. Böylece devletin elde edeceği senyoraj gelirini, faiz yoluyla bankacılık sistemi elde etmektedir.

Piyasanın ihtiyaç duyduğu paranın karşılanmasında kapitalist modellerin tavsiye ettiği ikinci anlayış ise yine faizle yabancı para almaktır. Bu ise yabancıların o devletten hem faiz, hem de senyoraj geliri elde etmesine sebep olur. Her iki anlayış da ekonomilerin gelişmesine değil, faizle para satan belli azınlık grupların çıkarlarına hizmet etmektedir.

Bu konuda T.C. Merkez Bankası eski Başkanı Y. Törüner Milliyet gazetesinde yer alan makalesinde şunları söylüyor:

⁷³ Prof. Dr. M. Merih Paya, Para Teorisi ve Para Politikası, 2.baskı, İstanbul, Filiz Kitapevi, 1999, s. 123

“Dünyada hâkim düzen kapitalist sistemdir. SSCB’nin yıkılmasından sonra, yeni bir düzen yerleştirme olasılığı da kalmamıştır. Kapitalizmi, sadece ekonomik düzen olarak algılamak yeterli değildir. Kapitalizm bir dünya görüşüdür.

Bu açıdan bakıldığında, kapitalizmin siyasi boyutu demokrasi, ekonomik boyutu piyasa ekonomisi ve sosyal boyutu da insan hakları olarak ifade edilir.

Kapitalist sistem ve onun prensipleri, bu sistemden en çok yararlanan ülke ve gruplar tarafından hararetle savunulur ve savunulmak durumundadır. Kapitalist sistemden en büyük faydayı, gelişmiş ülkeler, çokuluslu şirketler ve AB gibi geniş ölçülü işbirliği anlaşmaları sağlarlar.

Kapitalist sistem içinde bu güçlerin her istediklerini yapabilmeleri, her devletin oyunun kurallarına sıkı sıkıya uymaları sayesinde gerçekleşebilir.

Oyunun kuralları arasında, demokratik rejimleri en geniş ölçüde yerleştirmek, insan haklarını yaygın biçimde uygulanır hale getirmek, piyasa ekonomisi uygulamalarını mümkün olduğu kadar yaygınlaştırmak, sermaye hareketlerinin ve para transferlerinin önündeki engelleri kaldırmak, kara paraıyla mücadele etmek, vergi ve diğer ekonomik sistemler arasında bir örneklik sağlamak vardır.

IMF, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler, GATT gibi kuruluşlar da aslında oyunun kurallarını istenilen normlarda yerleştirmek amacıyla kurulmuşlardır.”

Milli Ekonomi Modeli’nde para sadece Merkez bankaları üzerinden maliyetsiz olarak piyasalara arz edilecektir. Böylece hem üretimin, hem tüketimin önü açılırken piyasaların kontrolü devletlerin kendi elinde olacaktır.

B- MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE SENYORAJ

Senyoraj, insanımızın emek ve üretiminin karşılığı olan paranın devletin hükümlerini kullanarak, Merkez Bankası'nda emisyonunu genişletmesiyle karşılanması demektir. Modelimizde, devlet borçlanmayacak, senyoraj hakkını kullanarak emisyonunu genişletecek; yani kendi insanının emek ve üretiminin karşılığı olan parayı kendisi basacaktır. Bu senyoraj geliri, ev kadınlarına maaş olarak, çiftçiye–köylüye faizsiz kredi olarak, esnafa yine kredi olarak verilecektir.

Bu şekilde;

- 1– Üretim tetiklenecek,
- 2– Eksik kalan tüketim devreye konacaktır.

Senyoraj geliri, sosyal devlet projesinde tüketicinin tetikleyicisi olacaktır. Şöyle ki, senyoraj geliri maaş olarak halka verildiği zaman işçi–memur–köylü–çiftçi, yani tüketici sınıfın tüketim kabiliyeti artacaktır.

Buna mukabil üretici de, talep olduğu için daha çok üretecektir. Bu iki unsur emme–basma tulumba gibi birbirini harekete geçirecek ve ekonomide istenilen denge elde edilebilecektir.

Mal ve hizmet karşılığı olarak senyoraj gelirini devreye koyan devletler, kamu harcamalarını rahat bir şekilde yani borçlanmadan, borç yüküne girmeden yerine getirebilir.

Şayet hizmet ve mal karşılığı elde edilen kâr mukabili para devreye girmezse para kıtlığı oluşur. Böylece hem mübadele, hemde talep kısırlaşır. Piyasalar durağanlaşır. Bu sebeple senyoraj geliri, piyasalardaki dengeyi temin eden unsurdur. Senyoraj geliri ekseriyetle hizmet ve malın kârı karşılığında devreye girmesi gereken bir hak olmasına rağmen, bazen de ilk başta karşılığı olmadığı zaman da devreye girebilir ve böylece ekonomiyi de büyütebilir.

Mesela; karayolları yapımında gerekli finans yoksa araç–gereç ve işçiler tamamen sizden, dolayısıyla emek ve üretim tamamen sizden olacağı için, buna karşılık senyoraj hakkının kullanılması büyümede bir taktik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesinde de aynı durum geçerlidir. Aynı kural, tarım için de geçerlidir. Tarım kesimine muhakkak eldeki parayla avans kredisi verilecek diye bir şart yoktur. Bu şartlarda üretilecek tarım mamulleri karşılığında emisyonun genişletilmesi –yani senyoraj hakkının kullanılması– üretimi destekler.

Dolayısıyla emisyonun devreye girebilmesi için ilk başta elde edilecek katma değer ortada olması gerekmez. Emek ve üretim karşılığında kâr neticesi emisyonun genişletilmesi şartlı enflasyon rizikosunun olmaması içindir.

Yukarıda saydığımız enflasyon rizikosu varsa da devlet, fiyat kontrollerindeki ısrarlı davranışı neticesi enflasyon tehlikesinin önüne geçebilir.

5- KUR POLİTİKASI

“Nasıl bir kur politikası” sorusuna cevap aramadan önce kambiyo sisteminin bugünkü durumuna ve de kısaca tarihçesine bakalım.

Bugünkü kambiyo sisteminin temelleri 1944 yılında ABD’de New Hemshire eyaletinin Bretton Woods kasabasında yapılan bir konferans neticesinde ortaya çıktı. Dünya Bankası ve IMF’nin de temelleri de bu toplantıda atıldı.

1971 yılına kadar yürürlükte kalan bu sisteme göre 1 ons (yaklaşık 31 gram) altın= 35 ABD Doları olmak üzere dünya ülkeleri ulusal para birimlerini belli bir değer üzerinden ABD Dolarına endekslemiştir. Ulusal paraların maksimum %1 oranında aşağı ve yukarıya oynayabileceği bir bant aralığı belirlendi.

Bu oranların daha fazla değişmesi durumunda ülkelerin para otoriteleri piyasalara müdahale edecek, bunun için döviz rezervlerini devreye sokacak, bu da yetmezse IMF’den kredi kullanacak.

Ancak bu şartlardan sonra IMF’den izin alınarak devalüasyon yapılabilecekti.⁷⁴

Bu sistem 15 Ağustos 1971 tarihinde ABD’nin Doların altın ile bağlantısını kopartması neticesinde çökmüştür. Bu tarihten sonra Doların altın olarak artık bir karşılığının olma zorunluluğu kalkmıştır.

17/18 Aralık 1971’de Washington, Smithosian’da yapılan toplantı ile ABD karşısında Mark ve Yen başta olmak üzere ülkelerin paraları devalüe edildi.

ABD’de 12 Şubat 1973’te ikinci kez devalüasyon oldu. Nihayet Mart 1973’te Smithosian antlaşması da yürürlükten kalktı.⁷⁵

Bu tarihten itibaren her ülke kendine ait bir sistem hayata geçirmeye çalışmıştır. Tabii ki Doların “hard cüency” yani bütün dünyada geçerli olma vasfı günümüzde de devam etmektedir.

Bretton Woods sisteminin en önemli özelliği ABD Dolarına bütün paraların endekslenmesi ile birlikte ABD Dolarının dünya parası olmasıdır. Başka bir ifade ile ülkeler kendi aralarında, hatta kendi topraklarında yaptıkları işlemleri Dolar üzerinden gerçekleştirmeye başlamışlardır. ABD her ne kadar bastığı Dolar karşılığı rezervlerinde altın bulunduracağı sözü vermiş de olsa hiçbir ülkenin Doların karşılığı rezerv edilmesi gereken altın miktarını denetleme imkanı olmadığı için ABD özellikle 60’lı yılların sonucunda ortaya çıkan cari açıklarını karşılığı olmayan para basarak kapatma yoluna gitmiştir. Marshall yardımları olarak bilinen yardımların ABD’ye hiçbir maliyeti olmadığı gibi, bu sayede kendi parasını başka ülkelerin topraklarında hâkim kılmıştır.

Matbaa maliyeti dışında bir maliyeti olmayan Dolarları basıp bütün dünyaya dağıtan ABD hem siyasi hegemonyasını, hem de

74 Doç. Dr. Sadi Uzunoğlu, Para ve Döviz Piyasaları, 2. Baskı, İstanbul, 2003, s. 4-6

75 Bkz. Sadi Uzunoğlu, a.g.e.

dünyadaki gelirleri kendisine aktaracak sistemi kurmuştur.

Zaman içerisinde altın ile bağlantısı da ortandan kalkan Dolar artık gerçekte karşılığı olmayan ancak itibarından dolayı bütün dünyada kullanılan para haline gelmiştir.

ABD değil rezervlerindeki altının, sahip olduğu bütün yeraltı ve yerüstü kaynaklarının da üzerinde para basarak dünya ülkelerine göndermiştir. Göndermeye de devam etmektedir. ABD sanıldığı kadar aksine üreten değil, tüketen bir ülkedir. Yılda ortalama 450 milyar Dolar cari açık vermektedir. ABD'nin son yıllarda verdiği cari açık tablosu şu şekildedir:⁷⁶

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ABD	444 milyar	426 milyar	426 milyar	373 milyar	434 milyar	451 milyar

ABD bu açığı ise para basarak ve tahvil çıkararak kapatmaktadır. Halihazırda ABD'nin dış borcu 2016 yılı itibariyle 17.9 trilyon dolar olarak hesaplanmaktadır.⁷⁷ Bu rakam ise dünyanın toplam GSMH'nin (75 trilyon dolar) yaklaşık dörtte birine karşılık gelmektedir.⁷⁸

Kambiyo sistemini konuşurken üzerinde durmamız gereken en önemli konu para alanları meselesidir. Ulusal paraların geçerli olduğu alanlar konusu belki de ekonomi politikaları içerisinde en önemli olanıdır.

Bugün dünyanın değişik yerlerinde FX piyasalarında ulusal paraların alım ve satımı yapılmaktadır. Ancak her ülkenin parasının günde 5.1 trilyon Doları bulan bu piyasalarda alım ve satıma konu olması mümkün değildir.⁷⁹ Londra, Newyork, Paris, Tokyo gibi pi-

⁷⁶ <https://data.worldbank.org/indicator/BN.CAB.XOKA.CD?end=2016&locations=US&start=2005>

⁷⁷ : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2079rank.html>

⁷⁸ : <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>

⁷⁹ : <https://www.reuters.com/article/bis-currency/daily-fx-trading-volume-falls-5-5-pct-to-5-1-trillion-bis-idUSL8N1BC4PL>

yasalarda belli başlı ülkelerin paraları alınıp satılmaktadır.

Ülkemiz açısından değerlendirdiğimizde, Türk parası ile bu piyasalarda Dolar ya da Euro almamız mümkün değildir. Başka bir ifade ile TL konvertibl değildir.

Ulusal paramız dünyanın herhangi bir yerinde Dolar ile değiştirilemezken, kendi topraklarımızda hem halkın arasında, hem de bankalar arası piyasalarda, Kapalı Çarşı'da rahatlıkla başta Dolar olmak üzere hard currency'ler işlem görebilmektedir.

Madem ki ulusal paramız FX piyasalarında işlem görmemektedir, öyleyse kendi topraklarımızda yabancı paraların konvertibl olmasına müsaade etmemizin hiçbir haklı izahı olamaz.

Yabancı paraların bir ülkenin topraklarında dolaşımında bulunması demek o ülkenin zenginliklerinin yabancı ülkelere aktarılması demektir.

Özellikle karşılığı bulunmayan ABD Dolarının dünya ekonomilerinde hâkim olması dünyayı içinden çıkılmaz bir krizin eşiğine götürmüştür. Bugün rezervlerini Dolar cinsinden tutan ülkeler bu paraları sahibine geri götürdüğünde bunlara karşılık bulamayacaktır.

Bu açıdan bakıldığında zengin kabul edilen birçok ülke esasında karşılığı olmayan kâğıt parçalarına sahip hayali zenginlikler üzerine oturmuş ülkelerdir.

Milli Ekonomi Modeli'ndeki kambiyo sistemi ithalat ve ihracata dayalı sabit kur sistemidir.

Günlük işlem hacminin çok üstünde FX piyasalarında işlem olmaktadır. Bu işlemlerin mal ve hizmet ticareti ile alakası yoktur.

Son dönemlerde çıkan hem Asya, hem de Meksika krizleri incelendiğinde; ülkemizde çıkan krizlerle aynı yapıda oldukları görülecektir.

Ekonomi büyüyor gözükürken, enflasyon düşme eğiliminde iken bir anda kriz patlamaktadır. Sebebine bakıldığında bu ülkelerin tamamında –buna ülkemiz de dahil– kriz öncesinde portföy akışının olduğu görülecektir. Ulusal piyasalara kademeli olarak giren yabancı para bir anda piyasalardan çekildiğinde ülke ekonomilerini de beraberinde batırmaktadır.

İster sabit, ister dalgalı sistem olsun, yabancı paranın değeri, serbest piyasa adı altında belirlendiğinde bu piyasalara hakim olan global sermaye sahipleri bir anda ellerindeki ulusal veya yabancı parayı satarak veya alarak piyasaları bir anda darmadağın etmektedirler.

'Boom bust cycle' denilen anlayışa göre; her şey yolunda iken cari açık yabancı para ile finanse edilmekte, arkasından birden piyasalardan çıkan global sermaye ekonomilerde bomba etkisi yapmaktadır.⁸⁰

Oysa ithalat ve ihracata dayalı bir kambiyo sistemi uygulandığında yabancı paranın değerini global sermaye sahipleri değil, ülkelerin merkez bankaları belirleyecektir. Hem kontrol devletlerin kendi elinde olacak, hem de yabancı paranın fiyatı gerçek değerinde ülkelerin çıkarlarına uygun bir fiyat düzeyinde konumlanacaktır.

Ünlü spekülâtör G. Soros'un İngiltere Merkez Bankası'na bile devalüasyon yaptırdığı düşünüldüğünde, devletlerin kendi kontrollerinde olmayan bütün kambiyo sistemlerinin o ülkelerin ekonomilerinde eninde sonunda büyük tahribatlara sebep olacağı açıktır.

Yabancı paranın ithalat ve ihracata bağlı olarak değerini bulması, yine sabit bir değişken olarak merkez bankaları tarafından belirlenmesi, döviz bir yatırım aracı olmaktan çıkaracağı gibi, ülke ekonomilerine çok önemli iki kazancı olacaktır. Birincisi; milli gelirin küresel güçlere transferi engellenecek, ikincisi yabancılar ülke

80 Doç. Dr. Gülsün Yay, 1990'lı yıllarda Finansal Krizler, İktisat'ın Dama taşları- Eğitim serisi-2 2002, s. 224

ekonomileri üzerinde istedikleri gibi oyun oynayamayacaklardır.

Bu manada serbest piyasa demek piyasaların gelişmiş ülkelerin ve onların destekçisi global sermaye sahiplerinin kontrolüne geçmesi demektir. Oysa Milli Ekonomi Modeli’imizde halkın yararına devlet kontrolünde piyasa anlayışı olduğu için piyasaların hakimi global sermaye sahipleri değil bizatihi milletin kendisi olacaktır.

Ülkemizde şu anda uygulandığı söylenen dalgalı kur sisteminin yararımıza olmadığını anlamak için arka arkaya bu kadar yüksek cari açık vermemize rağmen düşük döviz fiyatlarına bakmak yeterlidir. Normalde cari açık olan yerlerde döviz talebinden dolayı döviz fiyatları yükselmesi gerekirken ülkemizde fiyatlar düşmektedir. Global sermaye sahipleri getirdikleri döviz ulusal paraya çevirip devlete satmakta hem faizden, hem de düşük kurdan dolayı iki kat fazla para kazanmaktadırlar. İster dalgalı, ister sabit kur sistemi olsun serbest piyasa mantığı içerisinde Interbank ortamında belirlenen döviz fiyatları yabancıların kontrolünde bir kambiyo sistemidir. Bunun yerine devletin kontrolünde bir kambiyo sisteminde yabancı para gerçek değerini bulacaktır.

Bir ülkenin parasının değerini gerçekte o ülkenin ihraç mallarına olan talebin belirlemesi gerekirken, bugün serbest piyasa adı altında bu değer dünya çapında sermaye sahipleri tarafından belirlenmektedir.

Milli Ekonomi Modeli döviz piyasalarını ülke ekonomilerini kontrol etmekte kullanılan bir araç olmaktan çıkarmaktadır. Bir paranın hard currency olması hayali şeylere değil, ülkelerin sahip olacağı kaynaklara ve üretim gücüne bağlı olacaktır.

6- DIŞ TİCARET

Dış ticaret, bir ülkenin diğer ülkelerle olan alışverişidir. Bağımsız ülkeler dış ticaret rejim ve uygulamalarını kendi lehlerine göre düzenler. Gümrük tarifeleri, kur politikası, dış ticaret anlaşmaları, kotalar gibi mevzular o ülkenin siyasi ve ekonomik hedeflerine göre belirlenir. Dış ticaret bu açıdan bakıldığında sadece kâr amacı güden basit bir takas anlayışından öte ülkelerin siyasi, askeri, kültürel ve ideolojik hesaplarını hayata geçirmek için kullandıkları en etkin vasıtaadır.

Firmalar veya devletler ürettikleri mal ve hizmetlere öncelikli olarak içerde pazar ararlar. Uygulanan yanlış politikalar neticesinde tüketim hacminin yeterli düzeyde olmaması veya dahili pazarın istenilen büyüklüğe ulaşmamış olması, firmaları ve devletleri dış pazarlara yöneltmiştir. Şüphesiz dış ticaretin tek sebebi bu değildir. Ancak son yıllarda birçok firmanın dışa açılmasının sebebi içerde yeterli pazar imkânına sahip olamamasıdır.

Her ne kadar firmaların dış ticarete hedefi mal ve hizmet satmak olsa da, devletler için asıl hedef mal ve hizmet satmak değildir. Asıl hedef kendi mal ve hizmetlerine olan talepten yola çıkarak paralarının geçerli olduğu alanı büyütme ve paralarını dış topraklarda konvertibl yapmaktır.

1- Milli paralarla ticaret yapmak, karşılığı emek ve üretim olan paranın konvertibl olmasını sağlar.

Bu sebeple ülkeler ihracat yaparken karşılığında kendi paralarını talep ederler. Aksi takdirde kendi paraları yerine karşı ülkenin para birimini veya üçüncü bir ülkenin para birimini kabul ettiklerinde bunun adı ihracat değil, yerli kaynakların başka ülkelere aktarılması olacaktır.

2- Yerli kaynakların başka ülkelerde de değerinin korunması için, Milli paralarla ticaret yapmak zorunluluktur.

İhracatta yerli paranın talep edilmesi, ithalat yapan ülkenin de mal aldığı ülkenin parasını elde etmek için o ülkeye bir mal veya hizmet sunması demektir. Böylece dış ticaret ülkelerin karşılıklı olarak kendi ihtiyaçlarını mal ve hizmet takası yaparak karşılama-sıdır.

3- Uluslararası ticaret Milli paralarla gerçekleştirildiğinde, ülkelerin emek ve üretimlerinin karşılığı da konvertibl olacaktır.

Oysa başta ülkemiz olmak üzere gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler, ihracat yaparken kendi paraları yerine “hard currency”(yabancı para) kabul ettikleri için ihracat yapmaya çalışırken sömürülmektedir. Mesela biz ABD’ye ihracat yaparken sevinirken ABD ise bizden ithalat yaparken sevinmektedir.

Anlattıklarımızı şu iki örnekle açıklayabiliriz:

Örnek: 1. durum:

ABD'nin bizden buğday talep ettiğini varsayalım. Eğer bunun karşılığında TL istersek, ABD bu TL'yi temin etmek için cari fiyatlarla örneğin ihtiyacımız olan bilgisayarı bize satmak zorundadır. Bilgisayar karşılığında 1000 TL alan ABD, 1000 TL'yi bize vererek 1 ton buğdayı alır. Sonuçta Türkiye bilgisayarını elde ederken ABD ise buğday alır.

2. durum:

ABD'nin buğday karşılığında bize 1000 Dolar verdiğini varsayalım. Bizim de bu parayı Merkez Bankamızın kasasında veya kendi topraklarımızda emisyonumuz yerine tuttuğumuzu varsaydığımızda –ki bugün ülkemizde olan bundan ibarettir– o zaman ABD kendisine baskı masrafının dışında hiçbir maliyeti olmayan kâğıt ile buğdayımızı elde ederken, gelirlerimizi kendisine transfer etmiş olmaktadır. ABD'nin yılda 450 milyar Dolar açık vermesine rağmen, halen ayakta kalmasının sebebi ithalatını kendi parası ile yapmasıdır.

Devletler ihracata karşılık kendi yerli paralarını talep etmez, ihracat ile turizm gibi faaliyetlerle elde ettiği döviz emisyonunun yerine iç piyasada dolaştırırsa, ihraç ettiği ürünleri bedelsiz vermiş olacaktır. İhraç mallar karşılığında örneğin Dolar, emisyon olarak iç piyasada dolaşırsa o taktirde verilen ürünün karşılığında gerçekte ABD'nin karşılıksız Doları alınmış demektir ki bunun adı sömürülmeaktır.

Milli Ekonomi Modeli'nde dış ticaret bir sömürü aracı olmaktan çıkartılıp alışveriş kurallarına göre yürütülecektir. İhracat, yerli paranın etki alanlarının oluşturulması için kullanılacaktır. Üretilen ürünlerin pazar bulduğu alanlar, aynı zamanda yerli paranın da kullanım alanı olacaktır. Kapitalist anlayışın dış ticaret konusunda çeşitli modelleri vardır.

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin dış ticaret rejimlerinin

gelişmiş ülkelerin çıkarları doğrultusunda düzenlenmesini sağlamak için başta Karşılaştırmalı Üstünlükler, Mutlak Üstünlükler ve Faktör Donatımı Kuralı gibi teorileri o ülkenin ekonomistlerine ve siyasilerine kabul ettirmişlerdir. Bu teorilerin hayat bulduğu ülkelerin kaynakları, üretimleri ve gelirleri bu teorileri üreten gelişmiş ülkelere aktarılmıştır.

Kısaca bu görüşleri ele alırsak:

Karşılaştırmalı ve Mutlak Üstünlükler Teorilerine göre, ülkeler ucuza ürettikleri ve üstün oldukları malları üretip ihraç etmeli, üstün olmadığı yani pahalıya ürettiği malları ise üretmemeli ve ithal etmelidir. Böylece bütün ülkeler malları ucuza üretip satacağı için herkes bu alışverişten kazançlı çıkacaktır.⁸¹

Bu tavsiyelere göre hareket eden azgelişmiş ülkelerin, zamanla avantajlı oldukları ve hammadde bakımından zengin oldukları birçok sektörde iflas ettiklerini, krizden krize sürüklendiklerini ve küresel güçlere boyun eğerek onlara her alanda bağımlı hale geldiklerini görürüz.

Çünkü bir ülke maliyeti ne olursa olsun gıda, savunma, barınma, giyim, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçlarını kendisi üreterek karşılayamıyorsa, ayakta durması ve mevcudiyetini sürdürmesi mümkün değildir.

Aksi takdirde ülke açık pazar haline gelerek iktisadi ve siyasi bağımsızlığını kaybedecektir

Çin'in başta enerji, hammadde, vergi gibi giderleri dünya standartlarının çok altına çekerek üreticisine destek olması sonucu Çinli firmalar birçok sektörde, bizden çok daha aşağıdaki maliyetlerle ürün satmaktadır. Bu mantığa göre bizim hiçbir şey üretmeyip daha ucuz olan Çin'den almamız lazım. ABD ve AB kendi çiftçisine yılda 100 milyarlarca Dolar üretim desteği verdiği için ABD ve AB

81 Prof. Dr. Erdogan Alkin, İktisat, s. 269

tarım ürünlerini bizden daha ucuza mal etmekte. O zaman bu teoriye göre tarım ürünlerini de buralardan temin etmeliyiz.

Diğer taraftan IMF'nin de tarıma getirdiği tahditlerle beraber tarım sektörümüz tamamen devre dışı bırakılmaktadır. Çiftçimizin dünyanın en pahalı mazotunu, gübresini, tohumunu kullanarak üretim yapması neticesinde 1,25 TL'ye mal ettiği buğdayın kilosuna devlet 0,95 TL fiyat verdiğinde, Mukayeseli Üstünlük Teorisine göre ülkemizin buğday üretmeyip, daha ucuz fiyatı olan ABD'den alması gerekir. Oysa bu mantıkla birlikte gelişmekte olan ülkelerin tamamı açık pazar haline gelmektedir.

Mukayeseli Üstünlük Teorisi gereği “siz tarım ürünlerini üretin sanayi ürünlerini biz size satarız” şeklindeki öneriye Atatürk devlet üretme çiftlikleri kurarak ve bizzat traktöre binerek poz verirken, diğer taraftan Kayseri'de kurduğu uçak fabrikasından Belçika'ya uçak ihraç etmek suretiyle kapitalist anlayışın kurnazca oyunlarına gereken cevabı en güçlü bir şekilde vermiştir.

Liberal–kapitalist anlayışın, işgücü açısından zengin ülkeler, emek yoğun malları üretsın, sermaye bakımından güçlü ülkeler ise sermaye yoğun ürünler üretsın böylece her ülke sahip olduğu üretim faktörünün avantajını kullanarak üstünlük sağlasın şeklinde özetlenebilecek Faktör Donatım Teorisi de Mukayeseli Üstünlükler Teorisinin bir başka versiyonudur.⁸²

Hemen belirtelim ki, bu teori işçi ülke–efendi ülke kavramını doğurur. Bu anlayışa göre azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, bu teorinin sonucunda sanayileşen ülkelerin fasoncusu konumuna düşmüşlerdir. Diğer taraftan katma değeri düşük, çevreyi kirleten ve modası geçmiş üretim tekniklerine sahip fabrikalar işgücünün daha ucuz olduğu ülkelere aktarılmıştır. Emeğin daha ucuz olduğu bir ülke bulununca da yatırımlar o ülkeye kaydırılmaktadır.

Hatırlanacağı gibi ülkemiz, tekstil, ayakkabı, deri gibi sektörler-

⁸² İktisat'ın İlkeleri, Ortak Kitap, Alkım Yayınları, Ankara, 1996, s.630-631

de ABD ve AB ülkelerine bu nedenden dolayı ihracatçı konumunda iken, Çin’de ve Doğu Avrupa’da emek fiyatları aşağıya çekilince övünç kaynağımız olan bu sektörlerde çöküş yaşanmıştır.

Bu ve benzer görüşlerin uygulanması neticesinde, dış ticaret açığımız her ay rekor kırmaktadır. Uygulanan kur rejiminin de desteğiyle, kur düşük tutularak ithalat her alanda büyük boyutlara ulaşmış durumdadır.

Türkiye’nin son dört yıllık dış ticaret açığı şu şekildedir: ⁸³

Yıl	İhracat \$	İthalat \$	Açık \$
2013	151,802,637.087	251,661,250.11	-99,858,613.023
2014	157,610,157.69	242,177,117.073	-84,566,959.383
2015	143,838,871.428	207,234,358.616	-63,395,487.188
2016	142,529,583.808	198,618,235.047	-56,088,651.239

Yabancı sermayenin yaptığı ihracat ile yerli sanayiinin yaptığı ihracat da bir değildir. Çünkü yabancı sermaye ihracattan elde ettiği geliri içeride tutmaz.

Yabancı sermaye ile elde edilen gelirin ülke ekonomisine katkısı yerli sanayi ile aynı değildir.

Milli Ekonomi Modeli’nde yerli üretimin korunması öncelikli hedef olarak kabul edildiği için yerli üretime katkıda bulunacak veya sahip olunmayan kaynakların ithalatının önü açılacaktır. İhracat teşvikleri ile yerli üretici desteklenirken, dış pazarların bulunmasında devlet yerli sanayicinin önünü açacaktır.

Doğru bir para politikası ile yerli üretimlere dışarıda pazar bulmak mümkündür. İstenildiği takdirde sosyal devlet anlayışında olduğu gibi dış ticarete de pazarların bulunması mümkündür.

⁸³ http://www.tuik.gov.tr/PrelstatistikTablo.do?istab_id=621

8. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN
KAYNAKLARINA TÜRKİYE
ÖRNEĞİNDE GENEL BİR BAKIŞ

1- Tarım

A- Milli Ekonomi Modeli'nde Tarım

2- Hayvancılık

3- Denizcilik

4- Ormancılık

5- Madencilik

A- Milli Maden Politikası İzlenmeli

a- Madenlerle İlgili Kanunlar

B- Türkiye'de Altın Madeni

C- Türkiye'de Petrol Madeni

a- Ülkemizde Faaliyet Gösteren Bazı Petrol Firmaları

D- Türkiye'de Bor Madeni

E- Kaya Gazı

F- Toryum

G- Bilinen Madenlerimiz

6- Enerji

A- Güneş Enerjisi

B- Nükleer Enerji

C- Rüzgar Enerjisi

D- Jeotermal Enerji

E- Biomas Enerji

G- Akıntı Enerjisi

H- Dalga Enerjisi

I- Yakıt Hücreleri

1- TARIM

Ülkeler için günümüzdeki en önemli kaynaklardan biri tarımdır. Ancak bu konuda da küresel güçlerin uyguladığı tarım politikaları sebebiyle, azgelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin dünya besin kaynaklarından çok az pay aldığını görmekteyiz. Hatta bazı ülkeler açlık sınırına kadar yaklaşmışlardır. Hiç şüphesiz tarım, bir milletin besin ihtiyacını karşılayabilmesi için en stratejik sektördür.

Geçmişte çok geniş tarım alanlarında elde edilen üretim, günümüzde gelişen teknoloji sayesinde çok daha az büyüklükteki tarım alanlarında üretilebilmektedir. Ayrıca geçmişte coğrafi nedenlerden dolayı bazı alanlarda yapılamayan tarım, bugün çağ atlamış, çölde veya suda bile üretim yapılabilecek hale gelmiştir.

Tarım sektörünün makineleşmesi ile birlikte, geçmişe göre az zamanda çok daha fazla iş yapma imkanı doğmuştur. Buna rağmen azgelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere artması gereken tarım üretimi, gelişmiş ülkelerin etkisiyle azalmıştır. Oysa gelişmiş ülke-

ler kendi ülkelerinde ise tam tersine tarımı teşvik etmiş, gelişmesi için her türlü desteği vermiştir.

Bugün dünyaya baktığımızda, tarım ürünleri açısından sıkıntı çeken ülkelerin, tarıma uygun verimli topraklara sahip olmasına rağmen, bu toprakları devreye koyabilecek finansmana ve bir modele sahip olmadıklarını görüyoruz.

Tarıma uygun arazilerin envanteri çıkarılarak, iklim ve toprak özelliklerine göre tarımsal ürün grupları belirlenmeli, coğrafya, iklim, nüfus ile iç ve dış piyasa dengelerini göz önünde tutarak, üretim, miktar, çeşit, nitelik planlamaları ve AR-GE çalışmaları yapılmalıdır.

Tarıma elverişli devlet arazilerinin uzun vadeli – 99 yıl– sembolik fiyatlarla tarım köylüsüne –tarımla uğraşmak isteyenlere– kiraya verilmesi sağlanacaktır. Bu sayede yeni istihdam sağlanacağı gibi, artan üretim sayesinde hem tarımla uğraşan insanımız, hem de devlet kazanmış olacaktır.

Tarım tek başına bir sektör olarak ele alınmayıp tarıma dayalı sanayi ile birlikte değerlendirilmelidir.

Devlet tarım kesimini destekleyerek yeni teknolojilerin transfer edilmesini, yatırımların günümüz koşullarına göre yenilenmesini ve yeni yatırım olanaklarının geliştirilmesini sağlamalıdır.

Hepsinden önemlisi devlet çiftçiye gerekli finansal desteği daha ürününü ekmeden önce vererek, ürettiği ürüne pazar garantisi vermelidir. Adeta çiftçinin görevi üretmek olmalı, pazarlama ile ilgili bir problemi olmamalıdır. Yani bir fabrikada üretim bölümünde çalışan personel nasıl ki pazarlamayı düşünmez, görevi üretmektir, çiftçi de sadece üretmeye odaklanmalıdır.

Devlet tarım ürünlerinin alım fiyatlarını, üretim maliyetlerini hesaplayarak çiftçiye tatminkâr bir kâr bırakmalıdır. Böylece çift-

çinin zarar etmesi gibi bir durum ortadan kalkacaktır.

Tarım ürünlerinde uygulanacak devlet desteğinin kaynağı para konusunda anlattığımız üzere senyoraj geliridir. Tarım sektörü en az ithalatla en fazla ihracat yapılabilecek bir sektördür. Başka bir ifade ile devletlere en fazla senyoraj geliri elde etme hakkını veren sektörlerin başında tarım sektörü gelmektedir. Dolayısı ile tarım sektörü Milli Ekonomi Modeli'nde emisyon ile sübvansede edilecek ve çiftçinin Atatürk'ün ifadesi ile milletin efendisi olması sağlanacaktır.

İthal ürünlere karşı yerli üreticinin korunması şarttır. Aksi takdirde ülkemizde halkın önemli bir bölümünün geçim kaynağı olan tarımda yaşanacak daralma ülke ekonomisinin tamamını etkileyecektir.

Yanlış politikalar neticesinde, tarım kesimine verilen desteklerin kaldırılması hatta tahditlerin getirilmesi, öte yandan ithal ürünlere uygulanan gümrük duvarlarının aşağıya çekilmesi sonucu ülkemizde tarım kesimi tamamıyla bitirilmiştir.

Düneye kadar tarım ürünlerinde kendi kendine yeterli birkaç ülkeden biri olan Türkiye, şimdi buğdayını, ayçiçeğini, mercimeğini, bulgurunu, zeytinyağını, etini ve hatta samanını bile dışarıdan ithal etmektedir.

Yani kendi çiftçimizi açlığa mahkum ederken başka ülkelerin çiftçilerini zengin etmekteyiz. Üstelik yüklü miktarda cari açık veren ve bu açığı yüksek faizle alınan kredilerle kapatan bir ülke olduğumuz düşünülduğünde, sadece yabancı ülke çiftçisini finanse etmekle kalmayıp aynı zamanda bu sebepten dolayı yüklü miktarda faiz ödediğimiz görülecektir.

Ülkemizde tarım kesimi, kişi başına düşen gelir bakımından en yoksul kesimi oluşturuyor.

Tarım kesimindeki yıllık gelir, kişi başına ortalama gelirin üçte biri kadardır. Yani Türkiye’de milyonlarca insan dengesiz değil, yetersiz beslenmektedir. Acaba bunun nedeni Türkiye’de tarım yapılabilecek toprağın olmaması mı? Bu sorunun cevabını vermeden önce Hollanda ile bir karşılaştırma yapalım.

Hollanda 1 milyon hektar alanda tarım yapmakta; Türkiye ise 27 katı daha büyük bir alanda –yani 27 milyon hektar– tarım yapmaktadır.

Hollanda’da tarım yapan çiftçi sayısı kadar Türkiye’de eğitilmiş ziraat mühendisi vardır. Bütün bunlara rağmen Hollanda 85 milyar Dolar ihracat yapabilmektedir.⁸⁴

Üstelik Türkiye’de ürettiği (Antalya, İzmir, Urfa...) tohumları tekrar Türkiye’ye, hem de oldukça yüksek rakamlara satmaktadır.

Küresel güçler –Türkiye’de olduğu gibi– ürettikleri tarım ürünlerini satabilmek için az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere bir takım tahditler getirmiş ve tarımın o ülkede dışa bağımlı bir hale gelmesini sağlamıştır.

Gelişmiş ülkeler tarım ve sanayilerini eşzamanlı olarak geliştirdiklerinden biyolojik ve genetik teknolojide ileri noktalara geldiler. Tarımda daha az istihdam ile daha fazla ürün elde ettiler. Ürettikleri tarımsal ürünler, kendi nüfuslarını beslemenin ötesinde, ABD’de hububat dağları, Avrupa’da süt nehirleri ile et buzulları oluştu.

Tarımsal desteği sürekli artıran bu ülkeler, diğer yandan da bize ve bizim gibi ülkelere “tarıma desteği çekin” diyorlar. Daha önce katma değeri düşük diye “tarım ülkesi olun” diye telkinde buldukları Türkiye’ye şimdi “tarımdan destekleri kaldırın, doğrudan ve dolaylı destekleme kuruluşlarını özelleştirin, gelişmiş ülkelere pazar olun” demektedirler.

⁸⁴ <https://www.government.nl/latest/news/2017/01/20/agri-food-exports-achieve-record-high-in-2016>

Milli Ekonomi Modeli tarım sektörünü stratejik bir alan olarak görmektedir. Alım garantisi verilerek en uygun fiyattan tarımsal ürünleri alabilecek finansmanı da modelin iç dinamiklerinden yola çıkarak oluşturmaktadır.

A- MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDE TARIM

* Çiftçiden, planlı ve sürekli üretime katıldığı sürece vergi alınmayacak ve ürün alım garantisiyle doğrudan desteklenecektir.

* Toprağı olmayan köylüye, üretim yapılması şartıyla toprak verilerek üretime katılması sağlanacak.

* Devlet tarafından ürünün tahmini bedelinin yüzde ellisi üreticiye avans olarak ürün ayından altı ay önce peşin olarak ödenecektir.

* Kuraklık, don, sel gibi doğal afetlere karşı, ürün sigorta sistemi, getirilerek üreticilerin zararları karşılanacaktır.

* Stratejik öneme sahip tarım sektöründe yerli üretim, ithal ürünlere karşı gümrük duvarları yoluyla korunacaktır.

* Tarım ürünlerine IMF ve Dünya Bankası dayatmasıyla getirilen tahditler tamamen kaldırılacak, yerli üretimin arttırılması teşvik edilecektir.

* Çiftçiye devlet tarafından tohum, fidan, gübre ve ilaç konularında yardım edilecektir.

* Çiftçilere sosyal güvenlik ve emeklilik hakkı sağlanacaktır.

* Türkiye'de tarım alternatifsizdir. Onun için tarım ürünlerine alternatif aramak yerine, tarıma dayalı sanayinin kurulması teşvik edilecektir.

Bu amaçla devlet tarıma dayalı sanayi üzerine yatırım yapmak

isteyen girişimcilere proje mukabili sıfır faizli, gerekirse geri ödemesi üretim olarak alınabilecek kredi doğrudan verilecektir.

* Hükümet, bizzat pazarlama hususunda üreticilerimize öncülük edecektir. Dünyanın her yerinde pazar bulacaktır. Çiftçinin pazar problemi olmayacaktır.

* Ülkemizdeki tarıma uygun arazilerin envanteri çıkarılacak, iklim ve toprak özelliklerine göre uygun tarımsal ürün grupları belirlenecektir.

* Tarım tek başına bir sektör olarak değil, tarıma dayalı ilgili sanayi dalları ile bir bütün olarak alınacaktır. Bu amaç doğrultusunda tarım ürünlerinin son mamul haline getirilmesi için entegre sanayi kuruluşları teşvik edilecektir.

* Coğrafya, iklim, nüfus ile iç ve dış piyasa dengeleri göz önünde tutularak, tarım sektörünün üretim, miktar, çeşit, nitelik planlamaları ve AR-GE çalışmaları yapılacaktır.

* Atatürk'ün öncülüğünü yaptığı örnek tarım üretme çiftliklerinde modern tarım teknikleri ve ürün geliştirme yöntemleriyle çiftçiye örnek olacak çalışmalar yapılacaktır.

* Sanayileşme ve şehirleşmenin tarım arazilerini yok etmesi önlenecektir.

* Çiftçinin kooperatifleşerek güç birliği yapması desteklenecektir. Kooperatiflere tarımsal alet ve makine desteği verilecektir.

* Erozyon ve toprak kaybına karşı etkin önlemler alınacaktır.

* Üretici ile tüketici arasındaki zincir kısaltılarak üreticinin yüksek gelir, tüketiciye ucuz ürün sağlanacak, kooperatiflerden bu amaçla istifade edilerek, hal yasası tekrar gözden geçirilecek.

* Sanayinin hammaddesi olan tarım ürünlerinin “Dar Bölge Kalkınma Modeli”yle, ilgili sanayi kollarıyla entegrasyonu sağla-

nacaktır.

* Tarımsal üretim merkezlerine, –maliyetleri azaltmak için– ucuz taşıma aracı olan demiryolları hatları çekilerek etkin kullanımı sağlanacaktır.

* Eko-stratejik komşularımızla (Orta Asya, Ortadoğu) tarım ihracatına daha fazla önem verilecektir.

* Yerli gübre üretimine destek verilecektir.

* Minimum su sarfiyatıyla, yüksek ürün miktarı ve kalite sağlayan modern tarım teknolojileri (damıtma sistemi, hidrofilik katkı maddeleri) yaygınlaştırılacaktır.

* Jeotermal enerji ve güneş enerjisinden istifade edebilen bölgelerde seracılık yaygınlaştırılarak, her mevsim tarım üretimi yapılması sağlanacaktır.

* Yeni su kaynakları bulunarak, tarımın hizmetine sunulacaktır.

* Katma değeri yüksek olan hayvancılığın temel girdi kalemlerinden olan yem ihtiyacının sağlanabilmesi amacıyla, ilgili tarım ürünlerinin yeterli miktarda üretimi teşvik edilecektir.

2-HAYVANCILIK

Bugün ve gelecekte önemi değişmeyecek konuların başında yeterli ve dengeli beslenme gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında hayvansal ürünler taşıdıkları özellikler nedeniyle vazgeçilmez bir konumdadır. Hayvancılık aynı zamanda yeni nesillerin sağlıklı gelişmesi bakımından, orta ve uzun vadede milletlerin gelişimini etkileyen stratejik bir sektördür.

Gelişmiş ülkelerin birçoğunda hayvancılık ileri konumdadır. Günümüzde ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan kriterlerden birisi de kişi başına tüketilen hayvansal ürünler miktarıdır. İnsanların yeterli ve dengeli beslenmesinde önemli rolü bulunan hayvancılık sektörü;

* Ulusal geliri ve istihdamı artırmak,

* Et, süt, tekstil, deri, kozmetik ve ilaç sanayi dallarına hammadde sağlamak ve dengeli kalkınmaya katkıda bulunmak,

- * Kırsal alandaki açık ve gizli işsizliği azaltmak ve önlemek,
- * Kalkınma ve sanayileşme finansmanını öz kaynaklara dayandırmak,
- * İhracat yoluyla döviz gelirlerini artırmak,
- * Göç olaylarını ve bunun ortaya çıkardığı sosyal sıkıntıları azaltmak ve önlemek gibi önemli ekonomik ve sosyal fonksiyonlara sahiptir.

Milli Ekonomi Modeli diğer doğal kaynaklarda olduğu gibi, özellikle tarım kesimindeki bakış açısını hayvancılık alanında da korumaktadır. Bugün yanlış politikalar ile bitme noktasına getirilen hayvancılığın yeniden ayağa kaldırılması için öncelikle üreticiye sıfır faizli kredi verilerek gerek yem desteği, gerekse yüksek fiyat alım garantisi ile hayvancılık sektörü desteklenmelidir.

Devlet bir taraftan hayvancılığın gelişmesi için üreticiye sıfır faizli kredi vererek finansal problemleri aşmalı, diğer taraftan gerekli olan teknik bilgi ve teknolojiyi üreticisi ile buluşturmalıdır. Fiyatların belirlenmesine devlet müdahale ederek etkin rol almalıdır.

Doğrudan gelir desteği dışında üretim teşvikleri, sigortalar ve ıslah çalışmaları olmalıdır. İthalata sınırlamalar getirilmeli, kaçak et girişlerinin önü kesilmelidir. Yerli üretici hem yurt içinde, hem yurt dışında desteklenmelidir.

Gerek tarım ve gerekse hayvancılıkta devletin yüksek fiyat alım garanti ile üreticiyi desteklemesi, tüketicinin bu ürünleri pahalı fiyattan elde etmesi anlamına gelmemektedir. Çünkü ürün destek fiyatları piyasa fiyatlarına ilave olarak devlet tarafından finanse edilecektir.

Örneğin AB'de et üreticisi, pazarda sattığı her kilo et için devletten ayrıca destekleme ücreti almaktadır. Dolayısıyla üretici, ürününü ister özel sektöre, isterse devlete satsın bu desteklemelerden

istifade edecektir.

Ancak bugün hayvancılıkta yaşanan gelişmeler oldukça olumsuzdur. Özellikle son birkaç yılda Türkiye, kendi tükettiği eti, Afrika'dan Sırbistan'a, Belarus'tan Fransa'ya kadar birçok ülkeden ithal etmek durumunda kalmıştır.

3-DENİZCİLİK

Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'nin bu imkandan yeterince faydalanamadığı ortadadır. Su ürünlerinin ekonomideki yerinin yüzde 4–5'lerde olduğu düşünülürse bu alanda ülkemizin ne kadar geri kaldığı daha iyi anlaşılır. Her tarafımız denizlerle çevrili olmasına rağmen balık tüketimimiz çok düşüktür. Örneğin Japonya'da kişi başına yıllık balık tüketimi 50.2 kg iken,⁸⁵ Türkiye'de kişi başına 5,4 kg. mertebesinde bir balık tüketimi vardır.⁸⁶ Bu da denizlerimizden hiç faydalanmadığımızı göstermektedir.

Türkiye'de balık çiftlikleri bugüne kadar hep engellenmiştir ancak iyi değerlendirildiği takdirde büyük verim elde edilebilir. Bodrum'da Salih Adası civarında üretilen levrek ve çipuradan elde edilen gelir yılda yüzlerce milyon Dolar civarındadır. Bu çiftliklerde üretilen balığın büyük bir kısmı Avrupa'ya ihraç olarak gitmektedir.

⁸⁵ <http://www.fao.org/3/a-i5555e.pdf>, sayfa 177

⁸⁶ <https://www.tarim.gov.tr/sgb/Belgeler/SagMenuVeriler/BSGM.pdf> , Sayfa 5

Öte yandan bir kilo sığır eti elde edebilmek için yaklaşık 7 kilo yem harcamak gerekiyor. Bir kilo tavuk eti üretebilmeniz için, yaklaşık 3.3 buçuk kilo yem vermeniz gerekiyor.

Bu balıktaysa bir kilo balık için 1.7, en fazla 2 kilo yem düzeyinde. Ve balığın et verimliliği de yüksek, yani bir kilo tavuktan alacağınız etle kıyaslandığında balığın et miktarı daha fazla.

Dünyaya baktığımızda, mesela Norveç bir balık ülkesi olmakla birlikte 5.258.317 nüfusu vardır⁸⁷ ve Norveç'in fert başına milli geliri 75 bin Dolardır.⁸⁸

Türkiye yılda 234 bin ton ile dünya balık üretiminde 23. sırada yer alıyor.⁸⁹ Dünyanın 2030'da 160 milyon ton balık ihtiyacı var. Avcılık yoluyla elde edilecek miktar 100 milyon ton. 60 milyon ton açık var. Türkiye balıkçılık sektörüne gereken önemi vererek bu pazardan çok ciddi gelir elde edebilir.

Burada ihtiyaç duyulan finansman desteği devlet tarafından sağlanırken, soğuk hava depoları, ucuz mazot desteği ile balıkçılık sektörü desteklenecek ve deniz ürünlerine dayalı sanayi de bu kapsamda ele alınacaktır.

87 <https://www.ssb.no/en/befolkning/nokkeltall/population>

88 <http://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>

89 <http://www.fao.org/3/a-i5555e.pdf> , Sayfa 29

4- ORMANCILIK

Orman, ağaç topluluklarının bulunduğu mekan olmasının yanında, başta odun hammaddesi olmak üzere çok değişik ürünler ve hizmetler üreterek topluma fayda sağlayan canlı ve dinamik bir kaynaktır. Ormanlık toplumun orman ürünlerine olan ihtiyacını sürekli olarak karşılamak amacıyla yapılan faaliyetlerdir.

Ormanlığı bir kaynak olarak diğerlerinden ayıran birçok özelliği vardır. Üretim süresi diğer sektörler göre daha uzundur. 20 yıldan az olmayan üretim süresi bazı ağaç türleri için 200 yıla kadar çıkmaktadır.

Ülkemizin %28.6'sına tekabül eden 22.342.935 hektar ormanlık alanı mevcuttur.⁹⁰ Türkiye'de sadece ısınma amacına yönelik ormanlardan elde edilen yakacak odunun enerjisi 3.5 milyon ton fuel-oil ile eşdeğerdir. Ancak ormanlarımızın etkin bir şekilde

⁹⁰<https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Yayinlar/T%C3%BCrkiye%20Orman%20Varl%C4%B1%C4%9F%C4%B1-2016-2017.pdf> , Sayfa 6

kullanımından bahsetmek mümkün değildir. Birçok alanda olduğu gibi ormancılıkta da kaynak israfının had safhada olduğunu görüyoruz. Bir tarafta binlerce hektar orman alanlarımız yangınlarla yok olurken, diğer taraftan bilinçsiz ağaç kesimi yok oluş sürecini hızlandırmaktadır.

Ormanı yakacak odun olarak gören zihniyeti bir kenara koyup katma değeri yüksek mamuller üretmek lazımdır. Mobilya ve inşaat sektörünün en önemli temel kaynağı olan ormanları bu sahalarda değerlendirmek temel hedef olmalıdır.

Türkiye endüstriyel odun üretiminde 2015'te 16.6 milyon m³ olup, kişi başına 0.21 metreküplük bir üretim yapmaktadır.⁹¹ Bu durum mevcut orman varlıklarımızı orman sanayiinde kullanamadığımızı göstermektedir.

Milli Ekonomi Modeli'nde ormancılık ve ona bağlı sanayi kolları da tarımsal ürünlerde olduğu gibi desteklenmektedir. Orman topraktan yetişen ve dışarıdan herhangi bir şey ithal etmeden katma değer üreteceğimiz bir alandır. Tarım ürünleri gibi ele alınıp desteklenmektedir.

91. <https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/EgitimDokumanlari/%C4%B0%C5%9Fletme%20ve%20Pazarlama%20Dairesi%20Ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1/2016%20Oduna%20Dayal%C4%B1%20Orman%20%C3%9Cr%C3%Bcnlerinin%20%C3%9Cretim%20ve%20Pazarlama%20Faaliyetleri.pdf>

5- MADENCİLİK

Yeraltı kaynakları bir millete ait olan doğal zenginliklerdir. Devletlerin yapması gereken, bu kaynakları milletin menfaatine millet ile birlikte çıkarmak, işlemek ve satmaktır. Bu kaynakların, ait olduğu ülke menfaatine kullanılmasını istemeyen küresel güçler ise, bu kaynakları kendi tekellerine almak isterler.

Bu amaç doğrultusunda o ülkenin ekonomi politikalarına müdahale ederek adeta o ülkenin ekonomik bağımsızlığını kısıtlarlar. Bir ülke, yeraltı kaynaklarını yabancılara çıkarttırıyor ve işlemeden (ham madde olarak) satıyorsa, bu o millete ait olan yeraltı kaynaklarının küresel güçlere aktarılması demektir.⁹²

Çünkü birçok ülke, ihraç ettiği yeraltı kaynaklarını işlendikten sonra 100 hatta 1000 kat daha fazla para vererek tekrar satın almaktadır. Global güçler bu yeraltı kaynaklarının maden işletim haklarını alıp, çıkardıkları madenleri işledikten sonra, bu kaynaklara sahip

⁹² Bkz. Mustafa Çınkı, Rant Lordları, Ankara 2004

olan ülkelere kat kat pahalı fiyattan geri satmaktadırlar.

Daha önceleri ülkelerin kaynaklarını hammadde olarak satın alıp, işledikten sonra satan küresel güçler, artık direkt olarak maden yataklarını ele geçirerek hammaddeleri de tekellerine almışlardır.

Göz önünde tutulması gerekli bir başka nokta da şudur ki; maden potansiyelinin değerlendirilmesi, değişken (dinamik) bir süreçtir. Değişen ekonomik şartlar ve teknolojik ilerlemeler yeni kaynakların keşfedilmesine imkan sağladığı için ülke rezervlerinde ciddi değişikliklere yol açabilir.

Bugün önemli olmayan düşük kalitedeki yataklar, madenciliğin ilgisi dışında kalan doğal zenginlikler yarın cazip hale gelebilir.

Başka bir ifade ile, “bugünün çözü, yarının serveti olabilir”. Yeni kaynaklar açısından ülkelerin potansiyelleri çok farklı olabilir ve bu durum maden potansiyellerine göre yapılan ülke sıralamalarını altüst edebilir.

Küresel güçler, gelişmekte olan veya geri kalmış ülkelerin sahip oldukları yeraltı kaynaklarının farkına varılmaması için her türlü yolu denemektedirler. Bu ülkelerdeki maden araştırmalarının önünü kesmeye çalışarak, bulunan yeraltı rezervlerini olduğundan az göstermektedirler. Bu kaynakları kendi menfaatleri doğrultusunda kullanabilecekleri ortam oluştuğunda ise, daha önce olmadığı söylenen kaynaklar bir anda açığa çıkar ve bu küresel güçlerin mülkiyetine geçer.

Bu konuda son dönemlerde çıkartılan kanunlarla birlikte sahip olduğu yeraltı ve yerüstü kaynakları, yabancıların kontrolüne geçen ülkemizi örnek olarak verebiliriz.

A- MİLLİ MADEN POLİTİKASI İZLENMELİ

Madenler, bir devletin kalkınmasında ve uluslararası itibarının yükselmesinde tarih boyunca büyük bir rol oynamıştır. Dolayısıyla, madencilik konusunda yapılacak olan en ufak bir ihmalin, ülkelerin iktisadi kalkınma hareketine ağır bir darbe vurması kaçınılmazdır. Ayrıca maden kaynakları, tarım ürünleri gibi her sene yeniden üretilmediği için madencilik ile ilgili politikalar, ileriye düşünerek belirlenmelidir. Bu sebeptendir ki, milli ekonomi anlayışımızda madenlerimiz ve diğer yeraltı kaynaklarımız öncelikle milli menfaatlerimiz esas alınarak değerlendirilecektir.

Milli Ekonomi Modeli tezimizde, madenler milletin malıdır ve milli servettir. Yabancılar ruhsat vererek devredilmesi yerine; devlet-millet ortaklığıyla işletilmesi gerekir.

“Türkiye’de devlet madenciliği, milli kalkınma hareketiyle yakından alâkalı mühim mevzulardan biridir” diyerek madencilik alanında milli bir politika izleyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 1935 yılında Brezilya’ya kömür ihraç ederken,⁹³ bugün IMF dayatmaları ile yapılan özelleştirmeler, Türkiye’yi Kolombiya’dan bile kömür ithal eder noktaya getirmiştir.⁹⁴

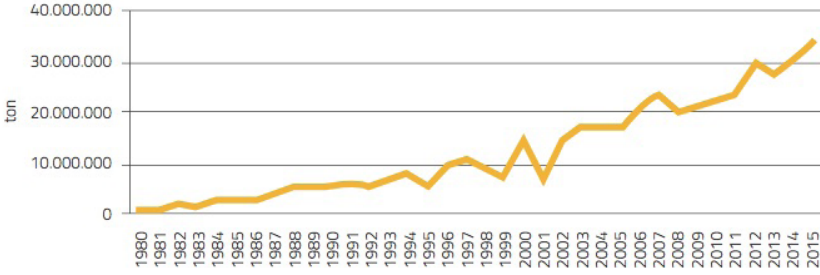
Milli bir madencilik politikasını terk edip yerine özelleştirmeyi tercih eden Türkiye, birçok madende maalesef ithalatçı durumuna düşmüştür. Bunun en acı örneğini kömürde görüyoruz. 1980’lerden itibaren başlayan özelleştirme rüzgarından önce son derece düşük miktarlarda başlayan kömür ithalatı⁹⁵ 2015 yılında 3 milyar dolara ulaşmıştır.⁹⁶

93 MTA Dergisi 1936 Umumi maden durumu Cilt:3 - Sayı:3, s.1 <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/110135>

94 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2015 Taşkömürü Sektör Raporu, s. 33 <http://enerji.gov.tr/tr-TR/Sektor-Raporlari>

95 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2015 Taşkömürü Sektör Raporu, s. 32 <http://enerji.gov.tr/tr-TR/Sektor-Raporlari>

96 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2015 Taşkömürü Sektör Raporu, s. 33 <http://enerji.gov.tr/tr-TR/Sektor-Raporlari>

Şekil 32. Türkiye Kömür İthalatı

Ne hazin bir tecelli ki; 1923 yılında gerçekleştirilen İzmir İktisat Kongresi’nde alınan kararların beşinci maddesinde yer alan “Türkiye halkı, servet itibarı ile bir altın hazinesi üzerinde oturduğuna vakıftır” ifadesi ile teknolojinin son derece az olduğu bir dönemde Atatürk’ün ülkemizin sahip olduğu yer altı zenginliğinden haberdar olması ve bugün teknolojinin son derece gelişmiş olduğu ülkemizde halkımızın bu zenginlikten bihaber olması bizi gerçekten dehşete düşürmektedir.

Yıllar boyunca ülkemizde yeterli maden olmadığı, doğal kaynaklarımızın bize yetmeyeceği yalanını dinleyip durduk.

Oysa gerçek bunun tam tersi idi, bunu en iyi bilen cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk daha Lozan görüşmelerinde bu kaynaklarımızı korumak için gerekli adımları atmış, bizden bu kaynakları isteyen ABD’ye gerekli tavrı koyarak madenlerimiz üzerindeki vesayeti kaldırmıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Gazi Mustafa Kemal, çıkardığı kanun ve kurduğu kurumlar ile hem yabancıların buradaki imtiyazlarını ellerinden almış hem de bu kaynakları millet yararına işletmek için gerekli her türlü adımı atmıştır.

Maalesef daha sonraki yıllarda Gazi Mustafa Kemal’in yolu terk edilerek, adım adım bu kaynaklar yabancılara devredilmeye başlanmıştır.

2002 yılının başında ülkemizde işlenmemiş haliyle en az 3 katrilyon dolarlık yer altı ve yer üstü kaynağımız olduğunu ifade etmiştik. O gün bize karşı çıkanlar bir taraftan da hızlı bir şekilde yok olduğunu iddia ettikleri bu kaynakları yabancılarla beraber sahiplenmek için hızlı bir yarışa girdiler.

Şimdilerde, ‘Lozan’da söz verdik, gizli madde var, 2023 yılına kadar maden çıkartamayız’ diyenler dünyanın en büyük firmaları ile çoktan ortaklık kurup bu kaynakları işletmeye başladılar bile.

a- MADENLERLE İLGİLİ KANUNLAR

Lozan Barış Antlaşması’yla ahd-i mütekabiliyet (karşılıklı sözleşme) şartı getirilerek yabancıların mülk edinme imkânı sınırlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Lozan Barış Antlaşması’ndan 7 ay sonra çıkardığı Köy Kanunu ile yabancı gerçek ve tüzel kişilerin köylerde gayrimenkul edinmelerini yasaklamıştır.

18 Mart 1924 tarih ve 442 Sayılı Köy Kanunu’nun 87. maddesindeki hüküm şöyledir: “Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunmayan gerek şahıslar, gerek şahıs hükmünde olan cemiyet ve şirketlerin (eşhası hususiye ve hükmiye) köylerde arazi ve emlak almaları memnudur (yasaktır).”

Bu kanun, 2003 yılında bir kanun değişikliği ile kaldırılarak ülke kaynaklarının satışının önü açılmıştır

3.7.2003 Tarih ve 4916 Sayılı Yasa;

4916 sayılı kanununun 38. maddesiyle yabancı gerçek şahıs, cemiyet ve şirketlerin köylerde arazi ve emlak alımını yasaklayan Köy Kanunu’nun 87. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

4916 sayılı Yasanın 19. maddesiyle:

- Yabancılara gayrimenkul satışını sınırlayan Tapu Kanunu'nun 35. maddesi değiştirilmiş, karşılıklı olmak ve kanuni sınırlara uyulmak kaydıyla köy, şehir ayrımı yapılmaksızın yabancı gerçek kişilerle tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin 30 hektara (300 dönüm) kadar serbestçe taşınmaz edinmesi,

- Yabancı kişi ve şirketler lehine Türkiye'deki taşınmazlar üzerine karşılıklılık esasına bakılmaksızın "sınırlı aynı hak" tesis edilmesi,

- Yabancı uyruklu gerçek kişilerin, kanuni miras dışında ölüme bağlı tasarruflar (vasiyet vs) yoluyla taşınmaz edinmesi kabul edilmiştir.

Kamu yararı ve ülke güvenliği yönünden bu maddenin uygulanamayacağı yerleri belirleme ve 30 hektarın üzerindeki taşınmaz alımları Bakanlar Kurulu'nun yetkisine bırakılmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu önce 5177 sayılı kanun ile son olarak da 4/02 /2015 tarihli 6592 sayılı kanun ile değiştirilerek yabancıların çıkardıkları madenden devlet payı %2 seviyelerine kadar düşürülmüştür.

6491 sayılı kanun ile de petrol ile ilgili düzenlemeler yapılarak, işletme ruhsatı yetkileri TPAO'nun elinden alınarak diğer yabancı şirketlerin seviyesine çekilmiş. Ruhsat sahibi firmaya petrol bölgesinde bulunan su kaynaklarının ve topraklarının kamulaştırma yolu ile elde etmesine imkân tanınmıştır.

80 bini aşkın bu maden ruhsatları ile ülkemiz adeta talan edilmektedir.

Verilen bu maden ruhsatlarının toplam arazi büyüklüğü tam net olarak bilinmemekle birlikte topraklarımızın %40'ını geçtiği ortadadır. Sadece petrol ve altın ile ilgili ruhsatların kapsadığı alan

ürkütücü boyutlardadır. Bazı firmalar ülkemizin toprak büyüklüğünün %1'ini bulan oranlarda maden arama ruhsatları almışlardır.

B- TÜRKİYE'DE ALTIN MADENİ

Ülkemizde söylenenin aksine işlenmemiş hali ile 3 katrilyon dolarlık yeraltı ve yer üstü kaynağı bulunmaktadır.

Bunlardan bir tanesi de sahip olduğumuz altın cevheridir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk 1933 yılında bu cevheri açığa çıkartmak için çalışma başlatmasına rağmen ondan sonra bu faaliyetler adeta durdurulmuş ve ısrarla ülkemizde altın olmadığına dair kamuoyuna yanlış bilgiler aktarılmıştır.

Bir taraftan ülkede altın ne arar haberleri yapılırken bir taraftan da ülke topraklarında özellikle son 20 yıl içerisinde kazılmadık yer bırakılmamıştır.

Şu ana kadar verilen altın madeni ruhsatı sayısı 1000'i aşmıştır.

Ülkemizde faaliyet gösteren firmaların bazıları ve faaliyet alanları şöyledir:

1- KOZA GRUBU

Kayyum atanmadan önce bu firmaya ait 57 tesis 239 arama ruhsatı bulunmakta idi. Bu ruhsatların toplam miktarı 3.640.000 dönümdür. Bu rakam topraklarımızın %0,45 i ne denk gelmektedir.

Ege, Marmara, Karadeniz, Orta ve Doğu Anadolu'da her yerde altın madenleri bulunmaktadır.

Ruhsatlardan bazıları; Ovacık, Çukuralan, Kaymaz, Himmet dede, Diyadin, Söğüt, Karapınar, Bulancak, Hasandağı, Torul, Ağadere, Çakılıtepe, Mollakara, Katrancı, Çiftehan, Mastra.

2- ÇALIK GRUBU-LİDYA MADENCİLİK

Lidya madencilik ile Alacer Gold 4 adet firma kurup stratejik ortaklık yapmaktadırlar. Alacer Gold'un Lidya Madencilik ile ortaklık yaptığı firmasının ismi Anatolia Minerals'dir. Anatolia Minerals'in son yıllara kadar bir diğer ortağı ise Rio Tinto idi.

Ortak kurdukları bu dört firma Anagold, Polimetal, Kartaltepe, Tunçpınar

a - Tunçpınar'da %50'şer ortaklar.Cevzlidere ,Mamlis,Sin'de maden çıkarıyorlar.

b- Kartaltepe'de %50'şer ortaklar Karakartal, Fındıklıdere, Bayramdere'de maden çıkarıyorlar.

c- Polimetal'de %80 Çalık Grubunun Akoluk, Dursunbey, Kazıkbeli, Güvenli, Folken, Kabadüz, Kurttepe, İvrindi, Yelekkaya, Sarıçayır yayla, Yahyalı, Balışeyh.18 ruhsat,11 altın madeni.

d- Anagold'da Çöpler altın madeni. En büyüğü bu madendir. Bu maden bölgesinin arazi büyüklüğü 125.000 dönümdür.

Erzincan Çöpler altın madeni ile ilgili yapılan yüzey araştırmalarında 1 ton toprakta yer yer 935 gr altına rastlanmıştır. Bu rakamlar dünya madenciliği için göz kamaştırıcı rakamlardır.⁹⁷

3- ALACER GOLD

Alacer Goldun Anatolia Minerals'deki ortağı Rio Tinto'dur.

Anatolia Minerals şirketinin merkezi vergi cenneti olarak bilinen Cayman adalarıdır.

Ayrıca; Yeni Anadolu Mineral ve Trakya Bakır İşleri diye 2 adet firmaları daha bulunmaktadır.

Bu firmaların da Purdere, Zangadere, Demirmağra gibi yerlerde

97 Bununla ilgi raporlar için ekler bölümüne bakınız

altın madenleri bulunmaktadır.

4- ARIANA (ABD FİRMASI)

Kızılçukur-Balıkesir’de maden ruhsatları var ve toplam alanı 15.200 dönümdür.

152gr/t altın ile 1320gr/t gümüşe kadar çıkan altın damarları ile çok önemli bir maden yatağı da yine ülkemizde ama yabancılara devredilmiş durumdadır.

İvrindi-Balıkesir 2 adet lisansları var. Demirci- Manisa’da madenleri var.

Artvin’de Ardala bölgesinde de Eldorado Gold ile beraber maden çıkarıyorlar. Bu firma internet sitesinde milyonlarca ons altının Türkiye’de çıkarılmayı beklediğini ifade etmektedir.

5- TÜPRAG MADENCİLİK-(ELDORADO GOLD FİRMASINA AİT)

İzmir Efemçukurunda maden çıkarıyorlar. Avrupa’nın en büyük altın madenidir.

Uşak Kışladağ’da da maden çıkarıyorlar. Bu altın madeni Avrupa’nın en büyük altın madenidir. Burada onların verdiği rakamlara göre 10.5 milyon ons altın var ve bu yaklaşık 14 milyar dolar etmektedir.

Unutmayalım ki bu çıkartılan madenler çıkartan firmanın beyanı esas alınarak raporlanmaktadır. Rakamların çok daha yüksek olup olmadığını bilememekteyiz.

6- ODYSSEY

Tavşanlı’da Ariana ile ortak maden ruhsatları var.

7- STRATEX

Uşak-Kütahya arasındaki Murat dağında altın buldu.

Konya İnce, Çanakkale-Dikmen-Bergama arasında ve Eskişehir Muratdere’de altın ruhsatı var.

8- TECK COMINCO

Başta Kazdağı olmak üzere Balıkesir’de İvrindi, Havran, Balya, Çanakkale Ezine olmak üzere toplam 15 maden ruhsatı var. Ayrıca Artvin Cerrahtepe’de altın çıkarıyorlar.

9- FRONTEER EURASIA

Akarca, Şişorta, Alanköyde altın, Trabzon, Gölcük, Balya da bakır madenleri ve toplam 7 adet altın madenleri bulunmaktadır.

10- INMET-FIRST QUANTUM MINERALS

Çayeli Bakır İşletmeleri bunlara aittir. 1.200.000 ton işleme kapasitesi var.

Yılda 30 bin ton bakır, 45 bin ton çinko ve altın çıkarıyorlar.

Zamanında 49 milyon dolara satıldığını yani yaklaşık bir aylık kârına satıldığını burada hatırlatalım.

11- SANDSTORM GOLD

Hot Maden Projesinde yer yer 88 gr/t altın çıkarılmaktadır.⁹⁸

Diğer bazı yabancı firmalar ise şunlardır:

12- Galata madencilik,

13- Doğu Truva madencilik

14- Kuzey Truva (6 ruhsat) madencilik

⁹⁸ Bununla ilgili raporlar için ekler bölümüne bakınız

15- Çanakkale (3 ruhsat) madencilik

16- Global madencilik

Ayrıca İhlas Grubu (30 adet ruhsat)

Yıldızlar Holding (96 adet ruhsat)

Pregold

Cengiz holding (Eti Bakır Küre) yerli firmalara örnek gösterilebilir.

C- TÜRKİYE'DE PETROL MADENİ

Son yüz yıldır birçok ülkenin iktisadi alanda en büyük destekçisi olan ve dünya siyasetine yön veren maddelerin başında gelen petrol, petrolde ithalata bağımlılık oranı %93,6 ve doğal gazda ithalata bağımlılık oranı %99,2⁹⁹ olan Türkiye için hayati bir önem taşımaktadır. Türkiye'de altın yok" şeklinde çıkan yalan haberler, maa- lesef ülkemizde bulunan petrol kaynaklarımız hakkında da yapıldı. Daha kötüsü ise; muhalefetin, bakanların hatta başbakanların bile "petrolümüz yok" şeklinde açıklama yapması son derece üzücüdür.

Oysa ülkemiz çok büyük bir petrol rezervine sahiptir.

Bir ucu Suudi Arabistan diğer ucu Mardin'e uzanan 4000 metre aşağıda büyük bir petrol denizi mevcuttur.

Bu yeni elde edilmiş bir bilgi de değildir. Bugün ülkemizde en önemli petrol firmalarından olan Aladdin Middle East'in eski ortağı ve Müdürü olan Öymen Sayer 12/2/1997 yılında Reuters'e verdiği mülakatta bir ucu Mardin'de olan bu petrol denizine işaret ederek, sadece Mardin'den günde 1.5 milyon varil petrol çıkarıla-

99 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Petrol ve Doğal Gaz Sektör Raporu, s. 27 <http://www.enerji.gov.tr/tr-TR/Sektor-Raporlari>

cağını ifade etmiştir.¹⁰⁰

Dünyanın en saygın araştırma firmaları bölgede yaptıkları araştırmalarda bunu belgelemişlerdir.

Gerek Demac, gerekse Geomark¹⁰¹ firmalarının bu hususta çok önemli araştırmaları mevcuttur.

Petrol sahasında uluslararası önemli araştırma şirketi Demac'ın kurucusu De Golyer 1940'lı yıllarda ABD adına Ortadoğu'da yaptığı araştırmaları 1944 yılında rapor olarak sunmuş ve bu raporunda bölgede 300 trilyon varil petrol olduğunu belgelemiştir. Bugünkü piyasa ederi 20 katrilyon dolar civarındır.¹⁰²

Bu petrol denizinin sadece Arabistan ve Irak'ta değil ülkemiz sınırları içerisinde de olduğu sismik araştırmalara dayalı petrol haritalarında mevcuttur.

Suudi Arabistan 4000 metre aşağıya inip bu petrol havuzundan istifade ederken ülkemizdeki kuyular genellikle 1000-2500 metre aralığındadır.

Ülkemizin Mardin'den Karadeniz'e, oradan Kastamonu'ya, Trakya'ya Ege'ye, Akdeniz'e kadar her yerinde petrol bulunmaktadır. Anadolu'nun bir petrol denizinin üzerine oturduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Bu gerçeği bilen yabancı firmalar özellikle Güney Doğu bölgesini üs edinmişlerdir.

Her gün bir tane daha yeni kuyu açılırken bu binlerce kuyunun dağların başında olduğu ve bunların en ufak bir güvenlik sorunu yaşamadığı da dikkate değer bir konudur. Bu kuyulara yönelik en

100 Röportajın İngilizce orijinal metni için ekler bölümüne bakınız.

101 Geomark'ın Türkiye Petrol Rezervine dair haritaları için ekler bölümüne bakınız.

102 Daniel Yergin, Petrol: Para ve Güç Çatışmasının Epik Öyküsü, Çeviren: Kamuran Tuncay, 10. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, s.375

ufak bir terör saldırısı şu ana kadar olmamıştır.

Transatlantik Petroluem firmasının yaptırdığı bir araştırmada sadece Şelmo bölgesinde 800 milyon varil olduğu tespit edilmiştir. ¹⁰³

Petrol İşleri Genel Müdürlüğü verilerine göre 2013 yılı sonu itibariyle yerli ve yabancı firmalara devredilen petrol arazisi 88 milyon dönüm, yani ülkemizin %10,8'idir.

Özellikle Güneydoğu ve Trakya bölgesi tamamı ile yabancı ve yerli ortaklarına devredilmiş durumdadır.

a- ÜLKEMİZDE FAALİYET GÖSTEREN BAZI PETROL FİRMALARI

1- TRANS ATLANTIC PETROLUEM

Ruhsat aldığı yerler: Şelmo, Molla, İdil, Mardin, Bedinan, Diyarbakır, Bahar, Göksu, Arpatepe, Zeynel-Nemrut, Arpatepe, Karaklise, Eruh, İstanbul, Tekirdağ Hayrabolu, Edirne Lalapaşa. Ruhsatların toplam arazi büyüklüğü 3,7 milyon dönüm yani ülkenin nerede ise binde beşi bu firmaya devredilmiş durumdadır.

60'ın üzerinde kuyuları bulunmakta ve her gün yenileri eklenmektedir

2- TURKSE PERENCO

Ülkemizdeki en büyük petrol çıkartan firmadır. Günde 8500 varil petrol çıkarttıklarını ifade ediyorlar. Hazro, Kastel, Gercüs, Softek, Karaali, Diyarbakır, Kırtepe, Sahaban, Kayaköy, Ergani'de petrol kuyuları bulunmaktadır. 100 km bir alanda 200'e yakın kuyuları mevcuttur. Toplam ruhsat alanları ise 6 milyon dönümdür.

¹⁰³ Transatlantik Petroleum Firmasının Şelmo Bölgesiyle ilgili yayınladığı rapor için Ekler bölümüne bakınız.

3- ALADDİN MİDDLE EAST

Arpatepe, Zeynel, Nemrut, Karaklise, Altınakar, Eruh, Özpınar'da 45 kuyuları var. 2.5 milyon dönüm arazi de bunlara tahsis edilmiş durumda.

4- GÜNEY YILDIZI

Arpatepe, Karaklise, Çalğan, İdil, Ovaköy, Kahta, Bulgurdağ, Zeynel, Nemrut, Hasancık'ta 20 adet kuyuları bulunuyor. Bu firmaya da 2.5 milyon dönüm tahsis edilmiş durumdadır.

5- DELTA PETROLLERİ: 4 milyon dönüm.

6- PETROKA PETROL: 2 milyon dönüm.

7- ANT PETROL: 4.7 milyon dönüm.

8- THRACE BASIN NATURAL: 3 milyon dönüm.

9- CORPORATE RESOURCES: 5 milyon dönüm.

10- PİNNACLE PETROLLERİ: 1.2 milyon dönüm.

Burada öne çıkan bazı firmaları aktardık ancak daha 70 civarında irili ufaklı firma bulunmaktadır.

D- TÜRKİYE'DE BOR MADENİ

Bor tabiiatta saf halde bulunmaz değişik bileşikler halinde bulunur. Örneğin, boraks, kernit, kolemanit, borasit gibi.

Ülkemizde bor çıkan yerler; Bigadiç, Emet, Kırka, Kestelek, Bandırma'dır.

Dünya rezervinin %74'ü bizde ama hergün yeni rezervler bulunmakta bu oran giderek artmaktadır.

Maalesef biz bor madenini işleyip satmak yerine rafine edip

hammadde şeklinde satıyoruz. Bu sebeple dünyada satılan bor madeninin %95'i bizim ama kârın %5'i bize aittir.

Ülkemizde 1 milyar ton bor B2O3 bulunmaktadır. Eğer bunları işlersek ton fiyatı;

Amorf bor (askeri sahada) ; 2 milyon dolar / ton

Kristalin bor; laser teknolojisinde 5 milyon dolar/ ton

Ferrobör; trafolarla elektronik cihazlarda 200.000 dolar/ ton

Bor triklorür ;63.000 dolar/ ton

Sodyum bor hidrür; 46.000 dolar/ ton

Çinko borat; 2500 dolar/ ton şeklinde satılabilmektedir.

Eğer bora dayalı hidrojen pillerini otomotiv sanayinde yakıt olarak devreye koymuş olsak bunun ticari kazancını hesaplamak mümkün değildir.

Hidrojen pilleri hariç bu hali ile işlenmiş bor cevherimizin piyasa ederi yaklaşık 1 katrilyon dolar olarak hesaplanmaktadır.

Bor kullanıldığı sahalarda alternatifi olmayan bir maddedir. ABD'li Boraks firmasına hammadde olarak Bor'u satmaktan vazgeçip bunu işlediğimizde dünya sanayisinde son derece stratejik ve monopol bir güç elde edeceğimiz aşikârdır.

Bor Madenlerinin Başlıca Kullanım Alanları :

Cam Sanayi: Borosilikat Camları, İzolasyon Cam Elyafı, Tekstil Cam Elyafı, Optik Lifler, Cam Seramikleri,

Seramik Sanayi: Emaye, Sır, Sırça, Porselen Boyaları

Nükleer Sanayi: Reaktör Kontrol Çubukları

Uzay ve Havacılık Sanayi: Sürtünmeye-Aşınmaya ve Isıya Da-

yanıklı Malzemeler, Roket Yakıtı katkı malzemeleri

Askeri & Zırhlı Araçlar: Zırh Plakalar, kompozit malzemeler.

Elektronik-Elektrik ve Bilgisayar Sanayinde: Bilgisayarların Mikro çiplerinde, CD-Sürücülerinde, Bilgisayar Ağlarında; Isıya-Aşınmaya Dayanımlı Fiber Optik Kablolar, Yarı İletkenler, Vakum Tüpler, Dialetrik Malzemeler, Elektrik Kondansatörleri

İletişim Araçlarında: Cep Telefonları, Modemler, Televizyonlar .

İnşaat-Çimento Sektöründe: Mukavemet Artırıcı ve İzolasyon Amaçlı olarak

Metalurji: Paslanmaz ve Alaşımli Çelik, Sürtünmeye-Aşınmaya Karşı Dayanımlı Malzemeler, Metalurjik Flaks, Refrakterler, Briket Malzemeleri, Lehimleme, Döküm Malzemelerinde Katkı Maddesi olarak, Kesiciler, Aşındırıcılar

Enerji Sektörü: Hidrojen taşıyıcı, Güneş Enerjisinin Depolanması, Güneş Pillerinde Koruyucu olarak

Otomobil Sanayi: Hava Yastıklarında, Hidroliklerde, Plastik Aksamda, Yağlarda ve Metal Aksamlarda, Isı ve Ses Yalıtımı Sağlamak Amacıyla, Antifrizler

Tekstil Sektörü: Isıya Dayanımlı Kumaşlar, Yanmayı Geciktirici ve Önleyici Selülozik Malzemeler, İzolasyon Malzemeleri, Tekstil Boyaları Deri Renklendiricileri, Suni İpek Parlatma Malzemeleri

İlaç ve Kozmetik Sanayi: Dezenfekte Ediciler, Antiseptikler, Diş Macunları,

Tıp: Osteoporoz Tedavilerinde, Alerjik Hastalıklarda, Psikiyatride, Kemik Gelişiminde ve Artiritte, Menopoz Tedavisinde, Beyin Kanserlerinin Tedavisinde

Kimya Sanayi: Bazı Kimyasalların İndirgenmesi, Elektrolitik

İşlemler, Flotasyon İlaçları, Banyo Çözeltileri, Katalistler, Atık Temizleme Amaçlı olarak, Petrol Boyaları, Yanmayan ve Erimeyen Boyalar, Tekstil Boyaları

Temizleme ve Beyazlatma Sanayi: Toz Deterjanlar, Toz Beyazlatıcılar, Parlaticılar

Tarım Sektörü: Gübreler, Böcek-Bitki Öldürücüler,

Kağıt Sanayi: Beyazlatıcı Olarak

Koruyucu: Ahşap Malzemeler ve Ağaçlarda Koruyucu olarak, Boya ve Vernik Kurutucularında

Fiber Optik

Kauçuk ve Plastik Sanayii

Fotoğrafçılık

Patlayıcı Maddeler (havai fişek vb.)

Petrol Boyaları, yanmayan ve erimeyen boyalar, tekstil boyaları

Zımpara ve aşındırıcılar

Manyetik cihazlar

Ve en önemlisi arabalarda kullanılmak üzere hidrojen yakıt pilleri yapılmıştır.

Bor hidrojeni kullanılabilir yakıt haline getirmekte hidrojeni üzerinde depolamaktadır. Bunun ticari karşılığı henüz hesaba katılmamıştır.

Siyaset yeli otomotivden bahsetmektedir. Burada önemli olan dünyada rekabet şansı olabilecek bir motor teknolojisine sahip olmaktır.

Bor ile çalışan yakıt pillerine dayalı motor teknolojisinin otomo-

tiv sahasında çok büyük avantajlar sağlayacağı aşikârdır.

E- KAYA GAZI

Tortul kayaların içerisinde biriken gaza verilen isimdir.

Yatay sondaj ve hidrolik kırma yöntemi ile birlikte yer yüzeyine çıkartılır.

ABD’ de son 20 yılda kaya gazı sayesinde gaz fiyatı dünya fiyatlarının çok altına düştü.

Ülkemizde Trakya ve Güneydoğu’da 7 ayrı noktada çok önemli kaya gazı yatağının olduğu bilinmektedir.

Transatlantik petroleri, Valleria firması, Shell firması ülkemizde kaya gazı ile ilgili ruhsat alıp aramaya başlayan yabancı firmalardan bazılarıdır.

Şu anda ilk belirlemelere göre ülkemizde 1.8 trilyon metreküp kaya gazı olduğu tahmin edilmekte olup, bu da ülkenin enerji ihtiyacını 40 sene karşılayacak düzeydedir.

Ülkemizde 2.5 trilyon dolarlık kaya gazı olduğu tahmin edilirken, gerçek rakamların bunun çok daha üzerinde olduğu ifade edilmektedir.

F- TORYUM

Asrın enerji kaynağı toryum’dur. Ülkemizde 880.000 ton toryum rezervi bulunmaktadır. Bu miktar ile Hindistan’dan sonra dünya ikincisiyiz.

Yeni rezervler ile bu rakamın 3-4 kat artacağı tahmin edilmektedir.

1 gigavatlık enerji için 3,5 milyon ton kömüre veya 200 ton uranyuma veyahut 1 ton toryuma ihtiyaç vardır.

Bu manada tahmini olarak 120 trilyon dolarlık toryum madenimiz vardır.

Ülkemizin elektrik ihtiyacı açısından Isparta'da bulunan 20 bin tonluk rezerv ülkemizin elektrik ihtiyacını 100 yıl karşılamaya yeterlidir.

Ülkemizde en çok toryum rezervi Sivrihisar'da bulunmaktadır.

Toryum en güvenli nükleer yakıttır. Esasında kendi tek başına nükleer yakıt değildir. Proton hızlandırıcısı teknolojisi ile radyoaktif hale getirilir.

Nortonla bombardıman edilir ve uranyum 233'e dönüşür.

Bu proton hızlandırma teknolojisinde dünyada sayılı isimlerden olan Prof. Dr. Engin Arık hocamız maalesef bir uçak kazasında ölmüştür.

G- BİLİNEREN MADENLERİMİZİN İSİMLERİ

*** ENERJİ HAMMADDELERİ**

- * Taşkömürü
- * Linyit
- * Bitümlü şist

*** DEMİRÇELİK HAMMADDELERİ**

- * Demir cevheri
- * Manganez

* GÜBRE HAMMADELERİ

- * Fosfat
- * Pirit S
- * Bor
- * Krom
- * Manyezit

* DEMİR DIŞI METAL HAMMADDELER

- * Bakır
- * Kurşun
- * Boksit
- * Çinko

* SOY METALLER VE NADİR TOPRAK
HAMMADDELERİ

- * Altın
- * Gümüş
- * Nadir Toprak
- * ENDÜSTRİYEL HAMMADDELER
- * Kaolen
- * Kil
- * Bentonit
- * Feldspat
- * Talk ve Pirofillit
- * Kuvars, Kuvarsit
- * Silis kumu
- * Selestit
- * Pomza
- * Perlit
- * Barit
- * Zeolit
- * Trona

- * Tuz
- * Sodyum Sülfat
- * Kireç Taşı
- * Dolomit
- * Alçı Taşı

- * **MERMER VE YAPI TAŞLARI**
- * Mermer

Milli devlet anlayışında her konuda olduğu gibi madenlerimiz noktasında da millet menfaatleri dikkate alınacaktır. Öncelikle yabancıların madenlerimiz üzerindeki hakimiyetine son verilecektir. Çünkü milli devlet tezinde madenler ve diğer yeraltı zenginlikleri millete aittir. Bu kaynaklar devlet millet ortaklığı ile kurulacak şirketler tarafından çıkartılmalı ve işlenmelidir.

Yabancıların elindeki ruhsatlar, ederinin 3-4 misli paralar karşılığında geri alınacaktır. Gerekli paranın bulunması ise milli ekonomi modeli anlayışındaki devletin gelir kaynakları dikkate alındığında hiç de zor olmayacaktır. Böylece vatan topraklarının tamamı yine millete ait hale gelecektir.

Madenler yerli sanayinin gelişmesinde kullanılacak, ham madde olarak ihracına müsaade edilmeyecek, işlendikten sonra çok daha fazla bir tarla satılması sağlanacaktır.

Kendi topraklarında dilenci olmak yerine mutluluk içerisinde refah bir yaşam sürmek elimizde. Yeter ki ayağımızın altındaki 3 katrilyon dolar değerindeki servete sahip çıkalım. Bu zenginlik, sadece bize değil bütün insanlığa ikram etsek dahi bitmeyecek büyüklüktedir. Yeter ki talan edilmesine müsaade etmeyelim.

Ülkemiz maden potansiyelinin kullanımına dayalı sektörlerin

geliştirilmesi, Türkiye’de gelişen sanayi kollarının ihtiyaç duyduğu hammaddelerin dünya piyasaları ile rekabet edebilecek fiyatlarla bu sektörler verilmesi ve bu kuruluşlar arasında organik bağların geliştirilmesi uluslararası rekabet koşulları dikkate alındığında ülkemizin dış ticareti açısından büyük önem taşımaktadır. Bu konuda ülkemizde var olan ve üretimi yapılan hammaddelerin uzantısında yer alan sanayi kollarının belirlenmesi ve işbirliği olanaklarının oluşturulmasıyla şüphesiz büyük yararlar sağlanacaktır. Ülkemizde farklı sektörlerin ihtiyaç duyduğu hammaddelerin aramalarının yapılarak rezervlerinin belirlenmesi, kalite iyileştirilmesi gereken ürünler için gerekli teknolojik araştırmalar yapılarak bu tesislerin kurulmasına öncelik verilmesi ve ihtiyaçları doğrultusunda üretim hedeflerinin belirlenmesi gerekmektedir. Ve her şeyden önemlisi bu kaynaklar devlet-millet ortaklığı ile kurulacak şirketler tarafından çıkartılmalı ve işlenmelidir.

6- ENERJİ

Teknolojinin her geçen gün ilerlemesi, enerjiye olan ihtiyacın da günden güne artmasını sağlamıştır. Dolayısıyla enerji kaynaklarının stratejik önemi her geçen gün artmaktadır.

Şüphesiz enerji kaynakları denince ilk önce petrol ve doğalgaz gündeme gelmektedir. Ayrıca artan enerji ihtiyacını giderebilmek için yeni kaynak arayışları devam etmektedir. Nitekim geçmişte nükleer enerji kullanımından söz edilmezken, bugün bazı ülkeler enerji ihtiyacının belli bir kısmını nükleer enerjiden elde eder hale gelmiştir. Günümüzdeki alternatif enerji kaynaklarını sıralamak gerekirse;

A- GÜNEŞ ENERJİSİ

Türkiye'nin yıllık güneşlenme süresi 2700 saat olup, ülkemiz üzerine yılda 80 Mtep güneş enerjisi düşmektedir.¹⁰⁴ Türkiye'de genel olarak güneş enerjisinden sıcak su elde edilmektedir. Halihazır-

104 Muğla Üniv. Temiz Enerji Kaynakları Araştırma Geliştirme Merkezi 2005 yılı Etkinlikleri, Oturum 6

da güneşten 1 MW/yıl değerinde çok az bir miktarda elektrik üretilmektedir; bu miktar çok azdır. Ülkemizde şebekeden bağımsız güneş pili aydınlatma sistemleri kullanılması ve binalarda güneşten etkin yararlanma (ısıtma–soğutma–elektrik eldesi; güneş mimarisi) sağlanması gereklidir.

Dünyada her geçen gün yaygınlaşan güneş evi ve sera uygulamalarından yararlanılmalıdır. Güneş enerjisinden, güneş termik santralleri ve güneş pilleri ile doğrudan elektrik elde edilmektedir. Güneş pillerinin ticari uygulamaları başarıya ulaşmıştır. Anadolu, güneş enerjisi için önemli bir potansiyele sahiptir; bu enerjinin uygulamasının artırılması enerji kaynak sorununun çözümüne destek olacaktır. Bu tür enerji kaynakları tükenmeyen enerji kaynağı grubunda yer alır.

B- NÜKLEER ENERJİ

Gelişmiş ülkeler, toplam elektrik üretimlerinin büyük bir bölümünü nükleer enerji santrallerinden karşılamaktadır. Fransa, Belçika, Tayvan gibi ülkeler ürettikleri elektriğin %50'den fazlasını İsveç, İsviçre, Finlandiya, Bulgaristan ve Almanya ise ürettikleri enerjinin takriben 1/3'ünü nükleer santrallerden sağlamaktadır.¹⁰⁵ Nükleer santraller aleyhine ileri sürülen uydurma veya abartılmış iddiaların hedeflerinden biri de gelişmekte olan ülkelerin nükleer silah teknolojisine sahip olmamasıdır. Ayrıca nükleer santraller tüm enerji sistemleri içinde en az riskli olanıdır.

Türkiye'de nükleer enerji konusunda uzun süreden beri bazı çalışmalar yapılmaya çalışılmış ancak bu çalışmaların hiçbirinde yol alınamamıştır. Türkiye nükleer enerji konusunda hem hammadde yataklarına, hem de yeteri kadar bilim adamına sahip olmasına rağmen henüz bir nükleer enerji santraline sahip değildir.

¹⁰⁵ www.gantep.edu.tr/~mmp/8458/bilim.html

C- RÜZGAR ENERJİSİ:

Fosil yakıt kaynaklarının sınırlı oluşu ve çevresel sorunlar nedeniyle, yenilenebilir enerji kaynakları tüm dünyada giderek artan bir ilgi ile karşılanmakta ve enerji gereksiniminin karşılanmasında önemli bir yer işgal etmektedir. Pek çok ülke 2010 yılında elektrik enerjisi gereksinimlerinin %10'unu rüzgar enerjisinden karşılamayı planlamaktadır. Bu nedenle, pek çok ülke ulusal programlar ve teşvikler uygulayarak rüzgar enerjisi teknolojisini geliştirmeye çalışmaktadırlar. Rüzgâr enerjisi, doğada serbest bir halde ve bol olarak bulunmakta, enerji kaynağı çeşitliliği yaratmaktadır. Bunun yanında dışa bağımlı olmayan temiz bir enerji kaynağı olmasından dolayı da çok hızlı gelişmektedir. Ülkemizde uygulamaları 1998 yılında başlayan rüzgar santralleri küçük ölçeklidirler. Şu anda, toplam kurulu gücü 17,4 MW olan iki santral “Yap-İşlet-Devret” modeliyle üretim yaparken, toplam kurulu gücü 1,7 MW olan bir diğer santral “otoprodüktör” statüde üretim yapmaktadır. Bu santrallerden üretilen yıllık elektrik enerjisi de yaklaşık 54 milyon kWh'dır ve toplam üretim içerisinde çok küçük bir orana karşı gelmektedir. Neticede bugüne kadar Türkiye bu enerji kaynağından istifade edememiştir. Ülkemizde âtıl bekleyen rüzgâr enerjisi potansiyeli en az 75 milyar kWh olduğu tespit edilmiştir.

Görüldüğü gibi ülkemiz bu enerji kaynağı bakımından çok zengin imkanlara sahiptir. Bunun en iyi örneklerinden biri, Avrupa Birliği ülkelerindeki rüzgar enerjisi potansiyelini belirlemek için 200'den fazla yerde kurulan uygun meteoroloji istasyonlarının 10 yılı aşan verileri sonucu oluşturulan Avrupa Rüzgâr Atlası'dır. Bu Atlas, Ege Denizi ve buna komşu kıyılarda yüksek rüzgar enerjisi kapasitelerinin varlığından bahsetmektedir. Ülkemizin özellikle Ege Denizi'ne kıyısı olan batı bölgelerinde yapılan rüzgar ölçümleri bu potansiyeli doğrulamaktadır. Ayrıca Sinop'ta yapılan araştırmalar da bu ilimizin yüksek rüzgar enerjisi potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.¹⁰⁶

106 Elektrik Mühendisleri Odası Dergisi, sayı 451

D- JEOTERMAL ENERJİ:

Dünyada jeotermal zenginliği ile yedinci sırada yer alan Türkiye, jeotermal potansiyeli ile toplam elektrik enerjisi ihtiyacının¹⁰⁷ %5'ini, ısıtmada ısı enerjisi ihtiyacının %30'unu karşılayabilecek imkana sahiptir. Ancak bunların ağırlık ortalaması alındığında, jeotermal potansiyeli Türkiye'nin enerji (elektrik+ısı enerjisi) ihtiyacının %14'ünü karşılayacak potansiyele sahiptir.¹⁰⁸

Toplam jeotermal potansiyelimizin (2000 MWe, 31500 MWt) elektrik üretimi, şehir ısıtma, soğutma, sera ısıtma, termal tesis ısıtma, kaplıca kullanımı, kimyasal maddeler üretimi, sanayide kullanım vb. uygulamalarda tam değerlendirilmesi ile sağlanacak hedef yıllık net yurtiçi katma değeri 20 milyar USD civarındadır.

Ülkemizde jeotermal kaynak potansiyelimizin ancak %3'ü değerlendirilmektedir.

İZMİR	220 000 Konut
DENİZLİ + CİVARI	90 000
BURSA	75 000
BALIKESİR + CİVARI	55 000
AFYON + CİVARI	55 000
AYDIN	60 000
MANİSA + TURGUTLU	46 000
BOLU + CİVARI	38 000
KÜTAHYA + CİVARI	37 500
ÇANAKKALE + CİVARI	35 000
SAKARYA-AKYAZI-KUZULUK	31 500
NAZİLLİ	30 000
ERZURUM	25 000
SALİHLİ	24 000
ŞANLIURFA + SİVAS	20 000

107 Bkz. Türkiye Jeotermal Derneği, www.jeotermal-derneği.org.tr

108 Bkz. Türkiye Jeotermal Derneği, www.jeotermal-derneği.org.tr

DİKİLİ + BERGAMA	15 000
ALİAĞA	10 000
KIRŞEHİR	10 000
Diğer Yerleşim Birimleri Toplamı	68 000
GENEL TOPLAM	945 BİN KONUT
(6515MWt) FUEL–OIL (KALORİFER YAKITI) TASARRUFU	

Türkiye’de jeotermal enerji ile ısıtılacak potansiyel yerleşim birimlerinin toplamının meydana getirdiği 945 bin konutluk kapasite, sadece şehir ısıtmasına yöneliktir. Sera ve kaplıca ısıtma, soğutma, endüstriyel kullanım, mineral eldesi, balık üretimi vb. için kullanılacak enerji bu değer dışında.

E- BİOMAS ENERJİ:

Her türlü organik madde karbon içermekte, yakılınca enerji vermektedir. Ağaç, bitki, insan ve hayvan dışkı, tahıl sapı, su yosunu gibi organik maddeler önemli miktarlarda enerjiye sahiptir. Çevreyi kirleten atıklar yakılarak, hem çevre temizlenebilmekte, hem de enerji (ısı ve elektrik) elde edilebilmektedir. Yapılan araştırmalar biyomas üretimi ile yılda 75 milyar ton veya günde 1500 milyon varile eşdeğer bir enerji elde edilebileceğini göstermiştir. Bu miktar dünyanın yıllık enerji tüketiminin yaklaşık 10 katıdır. Organik maddelerin enerjisinin güneşten geldiği ve her yıl yenilediği dikkate alınır, tükenmeyen ve yenilenebilir kaynak olduğu kolayca görülür. Birçok ülkede biyogaz üretilmektedir. Ancak en yaygın üretimi 4 milyon metreküp ile Çin gerçekleştirmiştir. Biyogaz üretiminde Türkiye çok büyük bir potansiyele sahiptir. 1 kg yaş gübreden 50 lt biyogaz üretildiğine göre, Türkiye’de yılda toplam 3 milyar metreküp gaz üretilebilecek potansiyel olduğu tahmin edilmektedir. Bu, 2.3 milyon ton taşkömürüne eşdeğerdir. Diğer organik atıkların değerlendirilmesiyle birlikte Türkiye’nin toplam biyogaz potansiyeli 26 milyar m³ olarak tahmin edilmektedir.

F- AKINTI ENERJİSİ:

Türkiye’de mevcut su potansiyelinin %30’u kullanılmakta %70’i ise kullanılmamaktadır. DSİ verilerine göre; Türkiye’de planlanan 485 adet santralin 108 adedi çalışmaktadır. Türkiye’nin ekonomik su potansiyeli 123 milyar kWh’tır, barajlar yapılırsa bu rakam teknik olarak 216 milyar kWh’a yükseltilebilir. Türkiye; kullandığı bu %30 su potansiyelinden 2000 yılında tüketilen elektriğin %40’ını elde etmiştir. 2000 yılı elektrik tüketimine baktığımızda 118 milyar kWh (kilowat saat) olduğunu görürüz. Türkiye’nin âtil bekleyen su potansiyeli karşılığı elektrik enerjisi ise 76 milyar kWh’tır. Büyük santraller yerine nehirlerin üzerine ufak ufak birçok santraller yapılarak her ilin enerji ihtiyacı en yakın nehir üzerine yapılan santraller ile karşılanabilir. Böylece enerjinin nakledilme maliyeti azalırken ufak çaplı birçok barajın varlığı hem çevreye zarar verilmesini engellemekte, hem de olası dış saldırılarda, doğal afetlerde ülkenin enerji ağına zarar verilmesi zorlaşmaktadır.

G- DALGA ENERJİSİ:

Dalga enerjisi üzerine süren çalışmalar, petrol krizleri sonrasında daha da artmış, uygulamalar 90’lı yıllarda önem kazanmıştır. Çevresel avantajları ortada olan dalga enerjisinin, yatırım maliyeti diğer yenilenebilir kaynaklara göre daha yüksektir. İngiltere, İrlanda, Norveç ve Portekiz gibi ülkelerde dalga enerjisinin önemi anlaşılmış; santraller kurulmuş, devlet desteği ile pilot çalışmalar başlatılmış ya da enerji planlamalarında kısa vadede hedef olarak konu yer almıştır. Marmara Denizi hariç, Türkiye’nin açık deniz kıyı uzunluğu 8210 km civarındadır. Turizm, balıkçılık ve kıyı tesislerinin haricinde, kullanıma uygun beşte birlik kısımda 18.5 TWh/yıl düzeyinde bir dalga enerjisi elde edilebileceği hesaplanmıştır. Dalga enerjisi, Türkiye’nin uzun vade enerji plan-programları içinde yer alabilecek önemli bir seçenektir.

H- YAKIT HÜCRELERİ:

Dünyada karbondioksit miktarındaki artış, sera etkisi ve iklim değişiklikleri sonucu gelinen son durum göstermektedir ki, geleceğin en önemli yakıtı hidrojen, geleceğin yakıt teknolojisi ise yakıt pilleri olacaktır. Hidrojen alışılagelmiş–birincil yakıtların tümüne alternatif olarak doğrudan yakılarak veya yakıt pillerinde elektriğe dönüştürülerek kullanılabilir. Avrupa Birliği'nin hidrojen ve yakıt piline bakışını inceleyecek olursak; Avrupa'nın Amerika ve Japonya'dan önce hidrojen enerjisine geçmesinin Avrupa'ya büyük teknolojik ve ekonomik avantajlar sağlayacağı öngörülerek gerekli AR–GE çalışmaları için kullanılmak üzere ilk beş yıl için 5 milyar Euro ayırdığı görülmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki gelişmeler incelendiğinde hidrojenli otomobillerin geliştirilmesi için 1.7 milyar Dolarlık bir proje başlattığı ve ardından da kömür ve hidrokarbon tipi yakıtlardan ucuz hidrojen üretimi için de 1.2 milyar Dolar fon ayırdığı görülmektedir. Gerek Japonya ve İzlanda başta olmak üzere, tüm dünyada hidrojene verilen değer ve üzerinde yapılan çalışmalardaki artış gözle görülmektedir.

Türkiye hidrojeni enerji planlamaları içine en kısa zamanda almalıdır. Bu konu için araştırma–geliştirme alt yapımız uygun olup, ülkemizde İstanbul Teknik Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde bu konuda uluslararası boyutta çalışmalar gerçekleştiren saygın bilim adamları vardır. Kurulan Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve kurulması hedeflenen Ulusal Enerji Enstitüsü ve Ulusal Su Enstitüsü hidrojen enerjisinin ülkemizde yerinin belirlenmesi ve konuya verilen önemin artmasında önemli bir rol oynayacaktır. Hidrojen eksenli yakıtların kullanılmasında en önemli madde hidrojen bor hibrid'dir. Ülkemizin bor rezervlerinde dünya birincisi olduğu dikkate alındığında yakın gelecekte petrolün yerini alacak olan hidrojen eksenli yakıtlarda açık farkla önde olduğumuz görülecektir.

Dünyada var olan enerji kaynaklarını ele geçirmek ve söz sahi-

bi olmak için devletler birbirleriyle ciddi mücadeleler vermektedir. Global güçler enerji kaynaklarının kontrolünün kendilerinde olmasını istemekte, bu konuda milletlerin kendilerine bağımlı olmaları için çalışmaktadırlar. Örneğin bu güçler bir taraftan nükleer enerjiyi kullanırken, diğer taraftan bu enerjiyi kullanmak isteyen diğer ülkelerin de önünü kesmektedirler.

Enerji ekonomik ve sosyal kalkınmanın motor gücüdür. Enerji, sanayide kullanılması zorunlu olan bir ana unsur ve toplumun hayat seviyesini yükselten bir itici güçtür.

Bu nedenle enerji, zamanında, yeterli, kaliteli, düşük maliyetli olarak sanayinin ve sosyal hayatın hizmetine sunulduğunda; hem refahın yükseltilmesi sağlanmış olur, hem de yerli sanayinin dış pazarlarda rekabet gücü artar. Dolayısıyla her milletin milli bir enerji politikasının olması şarttır. Aksi takdirde bu gücü elinde bulunduranlara bağımlı olunur ki, bu da ekonomik ve siyasi bağımsızlığın tehdit altında olması demektir.

Enerji aynı zamanda üretimin bir fonksiyonudur. Yani üretim maliyetleri arasında yer alır. Dolayısıyla enerji politikaları ekonomileri direkt olarak etkiler. Enerjiyi ucuza kullandıran ülkelerde, üretilen ürünlerdeki enerji maliyeti düşük olduğundan firmaların rekabet gücü daha fazladır. Ayrıca halkın enerji kullanımına harcadığı para azaldıkça, bunun yansıması olarak tüketim kabiliyeti de artacaktır. Maliyet enflasyonunun önüne geçilmesi için maliyeti oluşturan kalemlerde fiyatların aşağı çekilmesi gereklidir. Enerji giderleri üretim maliyetinde çok ciddi yer tutan bir kalemdir.

Milli Ekonomi Modeli’imizde sadece tüketici kesim desteklenmeyecek, aynı zamanda üretici kesim de hem faizsiz krediler ile, hem de ücretsiz enerji desteği ile sübvansede edilecektir.

9. BÖLÜM
MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NİN
DIĞER EKONOMİ GÖRÜŞLERİ
İLE MUKAYESESİ

MİLLİ EKONOMİ MODELİNİN DİĞER EKONOMİ GÖRÜŞLERİ İLE MUKAYESESİ

Kapitalizm’de, insan ihtiyaçlarının sınırsız, kaynakların sınırlı olarak ele alınması, aile planında doğum kontrolüne, sosyal planda gelir dağılımındaki adaletsizliğe, global manada dünyanın sınırlı kaynaklarını ele geçirmek için yapılan savaşlara, paranın serbestçe dolaşımının engellenmesine dolayısıyla emek ve üretimin kontrol edilip yönlendirilmesine neden olmaktadır.

Komünizm’de ise mutlu edilmesi gereken ve emeğin de kaynağı olan insanın doğuştan getirdiği mülk edinme hakkı yok sayılmış, insan devleti yöneten sınıfa hizmet eder hale getirilmiştir. Kapitalizm’de, parayı kontrol edenler ile komünizm’de sistemi yönetenler efendi, insanlar ise efendilerini mutlu etmeye çalışan işçi konumundadırlar ve böyle kalmaya da mahkumdurlar.

Milli Ekonomi Modeli, ilk başta insana ve ekonomiye getirdiği yorumla, diğer modellerden farklılığını ortaya koyar. Milli Ekonomi Modeli’nde, insan ihtiyaçları sınırlı, kaynaklar ise sınırsızdır.

Sınırsız olan insanın ihtiyaçları değil ihtiraslarıdır. Milli Ekonomi Modeli insanın sınırlı ihtiyaçlarını sınırsız kaynaklardan karşılama ilmi olarak tanımlanır. Milli Ekonomi Modeli, ülkelerin kalkınmasını ve tam bağımsızlığını hedefleyen ve bunun için gerekli formülasyonu ortaya koyan ilmin adıdır.

Milli Ekonomi Modelinde mutlu edilmesi, zengin edilmesi ve hizmet edilmesi gereken insandır. Ekonomilerde sürekli büyüme, gelir dağılımındaki adalet, tam istihdam çözülemeyen bir problem olarak ele alınırken, Milli Ekonomi Modelinde sürekli büyümenin, gelir dağılımındaki adaletin, tam istihdamın sağlanmasının formülleri ortaya konmaktadır.

Üretim miktarını belirleyen malın fiyatı değildir. Mala olan taleptir. Kapitalist anlayışın genel ve kısmi denge analizi; pahalılıktan dolayı talebin daralması, üretimin artması durumunda talebi oluşmayan mal fazlalığına getirdiği yorum yeterli değildir.

Fiyat değişikliklerinin talep üzerinde direkt etkisi, arz üzerinde ise dolaylı etkisi vardır. Kapitalist anlayış bozulan dengenin kendi kendine tekrar kurulacağını savunur. Bu anlayışın bilimsel hiçbir yönü olmadığı gibi sürekli büyümenin önünde de ciddi bir engel olarak durmaktadır.

Milli Ekonomi Modeli'nde ise bozulan dengenin tekrar denge düzeyine ulaşabilmesi için dışarıdan bir müdahalenin şart olduğu öngörülür. Yapılan müdahale ekonominin büyümesine de ışık tutar. Milli Ekonomi Modeli'nin öngördüğü para arzı politikası uygulandığı ülkeyi kalkındırdığı gibi, diğer fakir ülkeleri zenginleştirerek –açları doyurarak– parasının değerini arttırır.

İhtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarını giderdikçe, tüketicinin gelir düzeyini arttırdıkça büyüyen bir ekonomiyi öngörür.

Milli Ekonomi Modeli'nde öngörülen talep analiz grafiğinden hareketle ilk önce talep desteklenir, oluşan talep miktarını karşıla-

yacak arz sağlanır. Üretim desteklenir oluşan arz miktarı tüketim desteklenerek sağlanır. Bu interaktif denklemler sürekli büyümenin formülüdür.

Talebi arttırmak için kamu harcamalarının maliyetli para ile desteklenmesini öngören Keynes modelinin uygulandığı ekonomilerde, ülkeler er veya geç enflasyon ve borç sarmalına sürüklenmiş olur. Borç olarak alınan maliyetli paranın geriye ödenmesinin faturası vergi ile millete kesilir. Vergi yükünün artması cari ve sosyal harcamaların kısılmasına neden olduğu gibi, üretim maliyetlerinin yükselmesine, talebin daralmasına, kamu harcamalarının kısılmasına neden olur. Netice olarak ekonomiler maliyet enflasyonu ile talep daralmasının aynı anda yaşanması manasına gelen stagflasyon sürecine girer.

Büyümei karşılayacak tüketim miktarının üretimden elde edilen gelirle sağlanması mümkün değildir. Bu gerçekten hareketle Milli Ekonomi Modeli, eksik kalan tüketim miktarının emisyonla kapatılmasının zaruri olduğunu öngörür. Emisyonun ekonomiye giriş noktasını sosyal devlet projeleriyle formülize etmiştir. Bu yaklaşım gelir dağılımındaki dengesizliği ortadan kaldırdığı gibi talebi arttırıcı, deflasyonu engelleyicidir.

Üretimden para kazanmayı öngören Milli Ekonomi Modeli, üretimde maliyetli parayı reddeder. Maliyetli parayı üretim faktörlerinin dışında tutar.

Parayı, tüketim kabiliyetini ve üretim arzını arttırıcı bir işlemci olarak görür. Paranın spekülatif alanlara kaçışını engeller.

Global sermaye güçleri, kapitalist ekonominin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Kapitalist ekonomi sadece bu global güçlere hizmet eder duruma gelmiştir. Bu güçler kapitalist ekonominin neticelerinden olan enflasyon, deflasyon ve stagflasyon ortamlarından güçlenerek çıkarlar.

Devletin ekonomi piyasalarına müdahalesini ekonomik denge-lerin bozulması olarak yorumlayan kapitalist anlayış, yönetilen ve yönlendirilen güçsüz devletten yanadır. Bu anlayışın öngördüğü devlet, sadece global güçlere çalışan ve onlara kazandıran işçi durumundadır. Kapitalist ekonomilerde fakirlik milletin adeta kaderi gibidir.

Milli Ekonomi Modeli'nin öngördüğü devlet ise güçlüdür ve milletin hizmetindedir.

Devlet senyoraj geliriyle tüketiciyi ve üreticiyi destekler. Devlet ekonomiye gerekli müdahalelerde bulunarak sürekli büyümenin de gerçekleşmesini sağlar. Yeraltı zenginliklerinin sahibi olan devlet, bu kaynakları ortaklıklar kurarak milletiyle paylaşır. Devlet vergi, senyoraj ve üretimden elde ettiği geliri arz ve talebin canlanması için ekonomiye kazandırır.

Milli Ekonomi Modeli'nde devlet “baba”dır. Alan değil veren eldir. Verdikçe büyüyendir. Sosyal devlet projeleriyle gelir dağılımındaki dengesizliği ortadan kaldırandır. Bütün vatandaşların güvendiği, sığındığı, adaletinden emin olduğu, tam istihdam sağlayan iradenin adıdır.

Talep ve maliyet olarak karşımıza çıkan enflasyon, kapitalist ekonominin kaçınılmaz sonuçlarındandır. Talep enflasyonu, fiyat artışını para stoklarındaki artışla izah eden monetarist anlayış ile tam istihdam düzeyinden sonra toplam harcamalardaki artışı enflasyonist açık olarak ifade eden Keynes modeli enflasyon problemine çözüm üretememiştir (noksan veya yanlış teşhis çözümü imkansız kılar). Maliyet enflasyonunu ise ağırlıklı olarak sendikaların desteklediği işçi ücretlerindeki artış olarak ifade etmişlerdir.

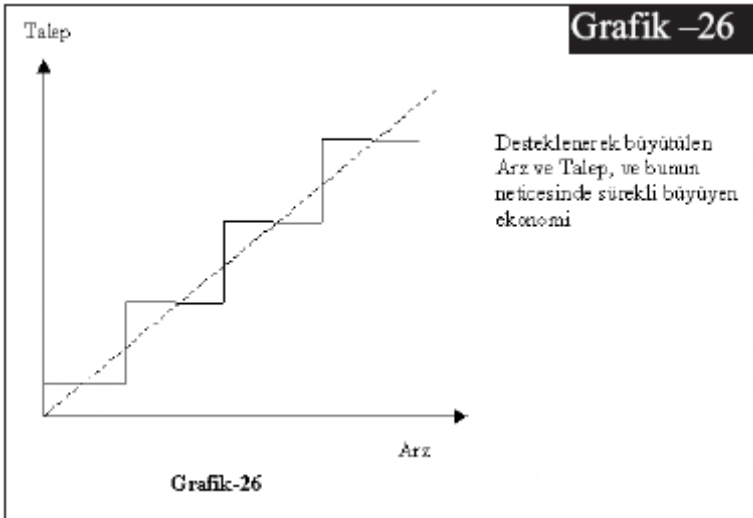
Üretimi devreye koyan paranın, üretim sonucu elde edilen malın değerini karşılması mümkün değildir. Doğal olarak arz–talep dengesi arz eksenli olarak bozulacaktır. Gelirin tüketime eşit olması

ekonomideki dengeyi sağlamaz. Üretimin tüketimle veya tüketimin üretimle eşitlendiği nokta ekonomideki dengenin sağlandığı durumdur.

Maliyetli paranın üretime veya tüketime girmesi her türlü enflasyonun kaynağını oluşturur. Milli Ekonomi Modeli paraya, üretim ve tüketime, sürekli büyümeye getirdiği yeni yorumla enflasyonun her türlüünü ekonominin dışına çıkarmıştır.

Devletin üretim ve tüketim ayağını bilinçli ve kontrollü bir şekilde emisyonla desteklemesi enflasyonu sıfırladığı gibi, sürekli büyümeyi de sağlar. Bir merdivenin basamakları gibi yatay talebi, dikey ise arzı gösterir. Ekonomilerin içinde bulunduğu duruma göre bazen yatay, bazen dikey desteklenir.

Bazen de öyle olur ki oranları aynı veya sabit bir katsayı ile yatay ve dikey eksen aynı anda desteklenir. Bu bilinçli dengeli ve kontrollü müdahaleler ekonominin sürekli büyümesini de sağlar.

Kapitalist ekonomilerde haksız kazanç olarak ortaya çıkan faiz, klasik anlayışı temellendiren Adam Smith' e göre tasarruf ile yatı-

rım arasındaki ilişkiyi sağlayan unsurdur.

Keynes'e göre ise faiz piyasaların ihtiyacı olan paranın piyasalara arzında ortaya çıkar.

Oysa ekonomilerin belası olan enflasyon,denflasyon, stagflasyon, maliyetli paranın kullanımı sayesinde kendisine hayat bulur.

Paranın spekülatif alanlara kaçması,ekonomilerde sanal büyüklükler ve ödem alanları oluşturur.

Faizin sağlayacağı haksız kazançla paraya hükmeden global güçler, hiçbir emek sarf etmeksizin bütün dünya insanının ürettiği mal ve hizmetlere ortak olmaktadırlar.

Maliyetli paranın (faiz) ele geçirdiği kapitalist ekonomilerde, gelir dağılımındaki dengesizlik ve halkın fakirliği kaçınılmaz neticedir.

Dünya piyasalarında dolaşan para, dünya insanının ihtiyaçlarının kat kat fazlası olmasına rağmen, birçok ülkede insanlar açlıktan ölüyorlarsa, bunun en temel nedeni maliyetli paranın yani faizin varlığıdır.

Kapitalist ekonomilerde paranın akışı ve yönü tek boyutludur ve global güçlere doğrudur. Piyasalarda bulunan her maliyetli paradan global güçler pay sahibidir.

Milli Ekonomi Modeli'nin öngördüğü para tanımı gereği faizli para ekonominin dışına çıkartılır. Zati değeri olmayan para, mal ve hizmet üretiminde, tüketim ve üretim kabiliyetinin arttırılmasında durağan ekonomik değerlerin harekete geçirilmesinde sadece bir işlemdir. Neticede işleminin ürettiği değer paranın karşılığıdır.

Kendi çıkarları için her şeyi mubah gören “insan insanın kurdudur” mantığı ile insana yaklaşan liberalizm insanı tek boyutu ile ele alır.

Bencil insandan hareketle de homo economicus' u tanımlar. Veya kapitalizmi kullanan global güçler bütün insanlığın ürettiği değer ve hizmetleri sömürebilmek için ihtiyaç duydukları insan modeline homo economicus adını verdiler.

İnsana sunulan sonsuz kaynakları sınırlı, insanın sınırlı ihtiyaçlarını sonsuz gören liberal anlayış, bu yanı sıra, insanı tanıyamadığı için saplanmış. İnsanın ihtiyaçları sınırlıdır, sınırsız olan ihtiraslarıdır. Yerküredeki sonsuz kaynaklar netice olarak insanın emeğine sunulmuştur. İnsan da doğuştan getirdiği değerleri koruyup geliştirerek ekonominin bütün parametrelerini kendinin ve toplumun menfaatlerine sunmalıdır.

Toplumun menfaatleri ile bireyin menfaatleri arasındaki açığı sıfır olduğunda, tam istihdam gerçekleştiği gibi insan her türlü saadeti yakalamış olur. Bireylerin çıkarları ile toplumun hedeflerini buluşturan irade devlet iradesi olmalıdır. Başka bir ifade ile bireylerin hedeflediği ekonomik düzey vektörlerinin toplamı toplumun ekonomik hedefini oluşturmalıdır.

İnsanın doğuştan getirdiği değerleri koruyan, geliştiren ve ekonomiye kazandıran, insanın insana faydalı olduğu toplumlar öngörülen örnek toplumlardır.

Her ülkenin sosyoekonomik yaşam standartları göz önünde bulundurularak vergi alacak veya vergiden muaf olacak gelir düzeyi belirlenmelidir.

Dar gelirli gruplardan verginin kaldırılması, ekonomilerde tüketim kabiliyetinin artmasına, üretimin devreye girmesine neden olacaktır.

Üreticinin üretim kabiliyetini artıran bu yaklaşım yeni ekonomik kabiliyetlerin ortaya çıkmasına da katkıda bulunacaktır. Milli Ekonomi Modeli'nde hayat standartlarının alt limiti birey ve ailelerin onurlu bir hayat yaşamalarıdır.

Devletin vergiden muaf tuttuğu kesimden toplayacağı vergi geliri alınmadığında; bu paranın piyasaya girerek dolaşım hızına bağlı olarak oluşturduğu işlem hacmi, sonuçta devlete daha fazla vergi geliri olarak dönecektir.

2. KISIM

ULUSLARARASI KONGRELERDE SUNULAN TEBLİĞLERDEN KESİTLER

Prof. Dr. Cornelia Versteegh
Amsterdam Üniversitesi - Hollanda

AB'NİN DAĞILACAĞINI PROF. DR. BAŞ BİLDİ

AB'nin çözemeyeceği problemler var. Çevre, işsizlik, gelir dağılımındaki dengesizlik... gibi. Globalleşmenin bizi böyle sorunlarla baş başa bırakması bizi hayal kırıklığına uğrattı. İngiltere para konusunda hep ayrı bir politika uyguladı. Bu durum para birliği konusunda şüpheler uyandırdı. Adalet divanının kararları çok net değil. Sıkıntılar devam ediyor. Enerji, özelleştirmeler...konularında ciddi sıkıntılar var. Bunlar bizim problemlerimiz. Yeni problemler de ortaya çıkıyor. Anayasa taslağı başarısız oldu. Hollandalılar ve Fransızlar AB anayasasına “hayır” diyor. Hollandalıların sorunları var. AB kendi vatandaşlarına çok şey vermedi, beklentilerini karşılamadı. AB bu konuda ne yapabilir, Brüksel ne yapabilir? Çokuluslu şirketler kurallara nasıl uydurulabilir? Bu konuda insan hakları nasıl devreye konulabilir?

Prof. Dr. Haydar Baş'ın ‘AB 15 yılda dağılacaktır’ fikri çok ilgimi çekti ve başlangıçta şaşırdım. Fakat MEM kitabının tamamını okuyunca şaşkınlığım geçti ve AB'nin dağılabileceği kanaati bende uyandı. Kitabın bize sunduğu perspektif sadece ekonomi değil, ekonomiden öteye bir açılım sunmakta. Bence AB olarak bu kitap çok iyi incelenmeli ve nerede yanlış yaptığımızı AB olarak bir an önce bulmalıyız. Böyle yeni bir modelle tanışmaktan memnunum. Barış için bir fırsat olduğunu düşünüyorum.

Prof. Dr. Vugar Seidov
Budapeşte Üniversitesi Öğretim Üyesi

KÜRESELLEŞMEYİ YIKACAK MODEL

“Sosyal Devlet Milli Devlet” kongresi son derece önemli bir kongredir. Gelecekte daha önce Almanya’da yapılan Milli Ekonomi Modeli kongresi gibi bir kongrenin tekrar Avrupa’da yapılmasını istiyorum. Beni Avrupa’da bir elçiniz olarak kabul ederseniz bundan büyük şeref duyacağımı ifade etmek isterim. Prof. Dr. Haydar Baş’ın “Sosyal Devlet Milli Devlet” tezi son derece cesur bir girişimdir. Bu kongre küreselleşme hegemonyasını kırarak bir girişimdir. Bilim dünyasının sahip çıkıp, istifade etmeleri gereken bir modeldir.

Bu model teorik bir temeli olan ve pratikteki yolları da açıkça göstermiş yeni bir modeldir. Tez bana özet halinde getirildiğinde, hayran kaldım ve defalarca okudum. Bu kongreyle birlikte yeni bir devlet anlayışının doğuşuna sahne oluyoruz. Bu model, diğer devletlere karşı ekonomik sömürü politikaları uygulayan güçlerin ayaklarını adeta yerden kesmiştir. Tezin ve modelin tüm dünyaya açılıp uygulamaya geçirilmesi için birlikte hareket etme ve çalışma çağrısında bulunuyorum.”

Prof. Dr. Yuri Gavriletz
Rusya Bilimler Akademisi

MEM DİNAMİK BİR MODEL

Tüm bilim adamlarımıza selamlar, bize böyle bir uluslararası kongrenin lezzetini tattırdığı için sayın Prof. Dr. Baş'a özellikle şükranlarımı sunarım.

Ekonomik sistemde fiyatların, vergilerin, gelirlerin, tüketim ve serbest pazarda rol alan bütün önemli memurların, bir arada düşünüldüğü bölgenin adı pazar dengesidir. Burada toplumun sosyal dengelerine önemli göndermeler vardır. Örneğin, kaç zengin insan, kaç fakir insan var, kaç kişi açlıktan ölüyor. Bunları bilmek ve bunların hangi mekanizmalarla işlediğini, hayata nasıl yansıdığını bilmek önemlidir. Batılıların tüm matematik ekonomik çalışmalarında bir denge sağlanamamıştır. Gerçek hayatta bir toplum, eğer kabul edilebilir bir adalet, bir denge sağlayacaksa; pazar mekanizmalarının düzenlemeye tabi tutulması, böylece zaman zaman değil, kalıcı bir dengenin yakalanması ancak kabul edilebilir.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın analizinden aldığım nokta şunu gösteriyor; pazar şartlarında sürekli insanların görüşlerinin değişebileceği gerçeği hesaba katılarak değişik seçenekler, değişik farklılıklar var. Bunlar sistemde yerini alıyor. Sayın Haydar Baş'ın çalışması, bir-biriyle sürekli etkileşen ve zaman zaman işbirliğine giren değişik sahaların etkileşimine kapı açıyor.

Model kariyerime ışık tuttu

“Prof. Dr. Haydar Baş’ın ekonomi bilimi ile ilgili düşüncelerini matematiksel olarak dökümlüdim. Ampirik yöntemi kullanarak elde ettiğimiz bilgileri bilgisayara da yükledik. Matematiğin bilimsel yönlendirmesi dengeye dayanır. İdeolojilerin bilimsel dile çevrilmesinde en yakın model matematiktir. Biz Milli Ekonomi Modeli üzerinde yapılabilecek çalışmaların ancak bir kısmını gerçekleştirebildik. Sayın Prof. Dr. Baş’ın düşünceleri son dönemdeki kariyerime de ışık tuttu. Batılıların yaptığı bütün çalışmalarda pazar mekanizmasında bir denge yakalanamamıştır. Toplumsal ahlaki değerler ve ekonominin aldığı yol dengeye oturmak zorundadır. İhtiyaçların sınırlı olduğu konusundaki Sayın Baş’ın ortaya koyduğu yaklaşım geçmişte yapılan çalışmalara da netlik getirmiştir. Sayın Haydar Baş’ın çalışması, birbiriyle sürekli etkileşen ve zaman zaman işbirliğine giren değişik sahaların etkileşimine kapı açıyor. Bu kongre bize heyecanla somut bir şeyler analiz etmemiz gerektiğini gösteriyor. Prof. Dr. Baş’ın Milli Ekonomi Modeli ülkelerin kalkınması için çok gerekli ve önemli bir içerik taşımaktadır.”

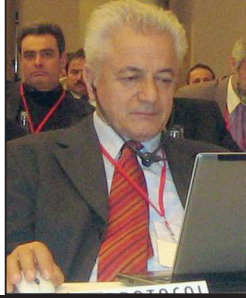
Önerilen tedbirler mükemmel

Toplumsal ve ekonomik süreçlerin matematik modelini yapmakla iştigal ediyorum. Konu çok ciddi, önemli olduğu için ve Prof. Dr. Haydar Baş’ın hayli ilginç olan eserinde ortaya koyduğu fikirler Moskova’da bizim bilimsel topluluğumuzun çalıştığı sorularla müştereklik arz ettiği için konferansa katıldım.

Çalışma çok yönlüdür ve toplumsal münasebetlerin geliştirilmesi için yapılması elzem olan konseptleri ve zamanımızda cereyan etmekte olanları tanımlamaktadır. Hele çağımız dünyasında pek çok olumsuzluklar cereyan etmektedir.

Şahsen beni bu çalışmada celbeden şey müellif tarafından Batı

Uygarlığının gelişmesiyle birlikte tamamen çıkmaz bir durumun resmedilmiş olmasıdır. Anlaşılan bu durumda bu çıkmazdan çıkmak lazım ve nereye gidilmesi gerektiğini bilmek lazım. Prof. Dr. Haydar Baş da birçok tedbirleri önermekte ki mükemmel tedbirlerdir. Burada sosyal adalet sorunlarına da değinilmekte ve bunun çözümü için orijinal teklifler sunulmakta. Burada halis ekonomik sorunlar da işlenmiştir. Burada uluslar arası ekonomik ilişkiler sorunları da işlenmiştir... Bütün bu başlangıçların istikbali ve olumlu sonuçlanma olanakları görünmekte ki şahsen bende hiçbir şüphe uyandırmamaktadır.

Prof. Dr. Herman Knoflacher
Avusturya Viyana Üniversitesi

MODEL'İN MATEMATİĞİ BENİ ÇOK ETKİLEDİ

“Milli Ekonomi Modeli’nin Rusya’dan gelen Prof. Dr. Gavriletz tarafından ortaya konulan matematiksel modellemesi itiraf etmeliyim ki beni çok etkiledi. Matematiksel formüller de modelin kendisi gibi etkileyiciydi.

Kapitalizm, insana değil hep paraya odaklanmıştır. Böyle modellerde bir yerlerde eksiklik olduğunu zaten hissediyorduk. Milli Ekonomi Modeli ise insan merkezli bir tez. İnsana odaklanmanın parayı çok daha sağlam bir zemine taşıyacağı konusunda ben de Prof. Dr. Haydar Baş’la aynı fikirdeyim.

Dünya Ticaret Örgütü bu Model’i incelemeli

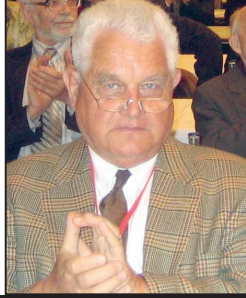
Sırtını tamamen gerçeklere dayamış olan Milli Ekonomi Modeli’nin meydana getireceği sonuçlar hepimizi heyecanlandırıyor. Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşlar ülkeleri ve insanları sefalete sürükleyeceğine, bu modeli incelerse çok daha faydalı bir şey yapmış olurlar. Kapitalist model kendini ispatlayamadığı için Milli Ekonomi Modeli’ni değerlendirmek artık bir gerekliliktir.”

Burada Milli Ekonomi Modeli'nin matematik modellemesi ortaya konuldu. Hakikaten hem modelin kendisi, hem de matematik modeli etkileyiciydi. Şunu da vurgulamayı borç kabul ediyorum; bu modelden etkilendiğimi ifade etmek isterim. Dolayısıyla modelin etkinliği de burada net bir şekilde gözükmemektedir.

Viyana kulübünün ortaya koymuş olduğu bir görüş var; Milli Ekonomi Modeli orijinal bir sistemdir. İnsanı koruyan bir denge istiyorsanız; o zaman bu sistemi iyice incelemeniz ve hesaba katmanız gerekiyor.

Kapitalizm yapısal dengeyi yok ediyor

Son yıllarla yeni sistemler devreye girdi. Kapitalist modellere baktığımızda hep paraya yönelmişlerdir, insana değil... Ve para, hep önde... Kapitalist modellere baktığımızda, hep yapısal denge- nin yok olduğunu görüyoruz. Kapitalist modellerde bir yerlerde bir şeylerin eksik olduğunu hep hissediyoruz. Hep kurumlar yaratıldı ve kurumlarla sistemler ayakta tutulmaya çalışıldı. Benim analizime göre, ki ben de sayın Prof. Dr. Haydar Baş'la aynı fikirdeyim insan, paraya ve paranın serbestliğine aslında engel değildir. Bu modeldeki formüller, parayı da çok sağlıklı mecraya oturtacaktır.

Prof.Dr. Ernst Zurek
Almanya Bonn Üniversitesi

MEM'İN TARIM STRATEJİLERİ TAKDİRE ŞAYAN

Devlet ve hükümetlerin en temel görevi kuşkusuz halklarının uzun vadedeki gıda teminatını sağlamaktır. Bununla bağlantılı olarak devletlerin tükettiği gıdanın büyük bir kısmını kendi zirai üretimlerinden sağlamaları gerekmektedir. Dünyada tüketilen gıda ve yemlerin ithal oranı %10'un altındadır. Yerli ziraat, sadece gıda teminatını sağlamıyor; aynı zamanda iş yerlerini de garanti altına alıyor, istenmeyen göçleri engelliyor. Buna ilaveten doğal kaynakların verimli bir şekilde değerlendirilmesi, işlenmemiş tarım alanlarının da muhafazası sağlanmış oluyor.

Küreselleşme, gıda üretim mekanlarını, tüketilen yerlerden uzaklaştırmakta ve hızlandırmakta. Küreselleşme, gıda sektöründe gıda mallarının fiziksel kaybını çoğaltmakta. İthal malların sebep olduğu kızışan rekabet dolayısıyla mahalli ve bölgesel zirai piyasalarda yerli ürün fiyatları düşmektedir. Doğru bir projelendirme ile Milli Ekonomi Modeli, tarımı stratejik alan olarak değerlendirmekte ve yerli tarımın devlet tarafından desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir ki, bu son derece haklı ve yerinde bir uygulamadır. Prof. Dr. Haydar Baş'ın tarım alanında, üreticiyi desteklemekle kalmayıp, dış rekabete karşı da koruması, geleceğin temel stratejileri ve

nesillere gıda teminatı bakımından takdire şayandır. Bu vesile ile, bu uluslararası kongreye katılan tüm bilim adamlarımıza ve Prof. Dr. Baş'a bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum.

Küreselleşme, yerli çiftçinin varlığını giderek tehdit etmektedir. Burada üretici ve tüketici menfaatlerini korumanın arasındaki dengeyi sağlayabilmek, milli ticaret ve ziraat politikası için fevkalade zor bir iştir. Milli ziraat ve ticaret politikası açısından, açık, küresel zirai piyasalara izin, yerli tarımı tehdit altına almaları sebebiyle siyasi bağımlılık oluşturmaktadır.

Nitekim gıda malları ve yem için tam serbest ticareti en çok talep eden ABD ve Avrupa Birliği ülkelerinin, kendi tarımları korunması hususunda en büyük koruyucu olmaları ilginçtir. Doğru bir projelendirme ile Milli Ekonomi Modeli, tarımı stratejik alan olarak değerlendirmekte ve yerli tarımın devlet tarafından desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir ki, bu son derece haklı ve yerinde bir uygulamadır. Prof. Dr. Haydar Baş'ın tarım alanında, üreticiyi desteklemekle kalmayıp, dış rekabete karşı da koruması, geleceğin temel stratejileri ve nesillere gıda teminatı bakımından takdire şayandır.

Prof.Dr. Valery Lebedev
Rusya Bilimler Akademisi

MEM'LE SÜREKLİ BÜYÜME SAĞLANABİLİR

Milli Ekonomi Modeli'nin en önemli özelliklerinden bir tanesi, tüketim yanlısı bir ekonomi modeli olmasıdır. Sistem toplumda eşit boyutlarda gerçek üretim, kalıcılık ve süreklilik sağlayabilmesi için eşit olan dengeleri sağlamış oluyor. Gerçek üretimin kalıcı olabilmesi, yani sürekli büyümenin sağlanabilmesi son derece önemli ve Milli Ekonomi Modeli de zaten sürekli büyümeyi taahhüt eden bir model olarak ortaya çıkıyor. Şu anda da ekranda sürekli büyümenin grafiğini görüyorsunuz. Bir başka noktaya da burada dikkat çekmek istiyorum. Hareketsiz ve katı kurullarla donatılmış bir sistem, üretimdeki sıkıntılar bağımlı olduğu için gideremez. Halbuki esnek olan bu sistem, yani Milli Ekonomi Modeli, bunun da çözümünü beraberinde getiriyor.

Milli Ekonomi Modeli, sorunlara çözümsel anlamda bir ayar oluştururken, bir proje geliştirirken, milli gelir düzeyini de düzenliyor. Milli Ekonomi Modeli milli geliri de sürekli artan bir şekilde düzene kavuşturuyor. Sözümlü ettiğim matematik modelleri Milli Ekonomi Modeli'ni tasdik ediyor.

MEM’de denge bozulmadan hedefe ulaşılır

Sayın Prof. Dr Haydar Baş, ana hatlarında Sosyal devlet ve sosyal eşitlik kavramları ile kalıcı ve sürekli gelişim sağlayan bir ekonomi modeline erişmiştir. Milli Ekonomi Modeli, eşit boyutlarda gelişir ve bu şekilde dengeli bir uyum oluşturur. Modelde tespit edildiği gibi, eşitlik dengelerinin stratejik bir şekilde az üretimden çok üretime geçiş süreci ana hatlarıyla belirtilmiştir. Eşitlik dengelerinin bozulduğunda acil inisiyatif oluşturmanın mümkün olduğunu modelde tespit etmiş bulunuyorum.

Stratejik olarak makro ekonominin büyümesi, problemlerin parametrelerini doğru çözümlenmeye bağlar; bu da kişi başı tüketimi yükseltecektir. Yani Milli Ekonomi Modeli, makro ekonomi dengelerini tam olarak oturtacaktır. Problemleri çözüme kavuşturacaktır ve burada kişi başı tüketimi de yükseltecektir. İnsiyatif kullanarak inisiyatif oluşturabilmek, bağımlı kalmamak (histeri efektleri), dengeyi bozmadan hedefe ulaşmasını sağlar. Milli Ekonomi Modeli sorunlara çözümsel anlamda bir ayar oluştururken milli gelir düzeyini de düzenliyor.

Vergilerle sömüren değil baba bir devlet

Prof. Dr. Haydar Baş’ın kitabında, Batının bize teklif ettikleri, daha doğrusu dayattıkları modellerin eksik ve yanlışlarına dikkat çekiliyor. Prof. Dr. Haydar Baş’ın bu kitabını okurken, yıllardan beri bizim Rusya’mıza dayattıkları özelleştirmelerin, ekonomik maskaralıkları, yağmaları örtbas etmeye yönelik olduğunu hatırladım. Daha sonraysa işin aslını, yani özelleştirme görüntüsüyle suç işlendiğini ibretle müşahade etmeye başladık.

Milli Ekonomi Modeli kitabında kapitalist modelin olumsuz yanları açıkça ortaya konuluyor.

Milli Ekonomi Modeli'nde belirtilmiş olan pek çok durumları matematik araçlarla formülleştirmek mümkün. Bu kitapta ortaya konan emisyon gayesi ve emisyonu frenlemeye karşı olumsuz tutum matematik modelde daha iyi görülebiliyor. Çünkü Prof. Haydar Baş kitabında haklı olarak yazdığı gibi emisyonun amacı üretimi ve tüketimi canlandırmaktır.

Bu kitap burada bulunan herkeste, ekonomi siyasetinin güçlü devletin patronajı altında herkesin yararı ve çıkarına olması gerektiği fikrini uyandırmıştır.

Milli Ekonomi Modeli ile ortaya konan şey zayıf değil, güçlü devlettir. Vatandaşlarına eşit fırsat, imkan ve şartlar sağlayan devlet. Yani vergilerle sömüren değil, baba bir devlet.

Prof. Dr. Francesco Daveri
Parma Üniversitesi - İtalya

MEM'DE YAŞLILAR EKONOMİYE YÜK DEĞİL

Çoğu zaman yaşlı çalışanların ve yaşlı insanların çok zor şartlara düştüğünü ve liberal pazar şartlarında ayakta kalamadığı görüyoruz. Avrupa ülkelerinde mevcut Sosyal Devlet sistemi yetersiz.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'ndeki Sosyal Devlet ve Sosyal Güvenlik projeleri bize ışık tutuyor; bu konulara, özellikle ekonominin çok hassas olduğu ileri yaşlardaki ekonomik performanslar için hayati veriler ve çözümler sunuyor.

Yaşlı insanlar çok daha uzun süreli işsiz kalıyor. Bu birçok ülkede aynı. Yaşlı insanlar, mevcut şartlarda mevcut ekonominin getirdiği iş gücü olarak çok daha zor şartlarla karşı karşıya kalıyor ve çoğu şirketler, bu insanları bir yük olarak görüyor. Niçin yaşlanan insanlar bir yük haline gelsin? Niçin ekonomide bir yer alamasın? Gittikçe daha kârlılıkları, daha fazla tecrübeleri nedeniyle imkanları artması gerekir iken, niçin bir yük olarak görünsünler.

Bu insanlar, daha az öğrenme kabiliyetine, daha sorunlu duyu organlarına sahip olmalarına rağmen genç çalışanlardan daha pahalılar.

İşte burada biz, devletin tam olarak devreye girmesi gerektiğini düşünüyoruz ki, Milli Ekonomi Modeli de son derece takdire sayen bir biçimde aynen bunu söylüyor, bu düğümü çözüyor.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli, insana tüketici olarak değer verdiği için, yaşlansa da, bu model açısından insanların değeri azalmıyor. İnsanlar, belli bir yaşa vardığında artık sizin bu sistemde yeriniz yok, çıkın gidin, diye kimseye yol gösterilmiyor.

MEM'de sistem kendi kaynağını kendi içinde üretiyor

Milli Ekonomi Modeli, çok ciddi bir devlet gücü, ciddi ve güçlü bir devlet imkanları olan bir devlet ön görüyor. Milli Ekonomi Modeli'nin Sosyal Güvenlik sistemi, devletin bir başka temel yatırımdan kaynak keserek sosyal güvenlik ve hakların sağlanmasına kaynak ve bütçe oluşturmuyor; bilakis sistem kendi kaynağını kendi içinden oluşturuyor. Böylece devletin diğer temel görevlerini ve yatırımlarını icra etmesini de aksatmıyor.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli, insana tüketici olarak değer verdiği için, yaşlansa da, bu model açısından insanların değeri azalmıyor. Milli Ekonomi Modeli böyle bir Sosyal Devlet sistemi geliştirmiştir. Kucak dolusu teşekkürlerimi sunuyorum.

Milli Ekonomi Modeli'nde dikkat çekildiği üzere, ekonominin odağında para ve teknoloji gibi şeyler değil, insan olmalıdır, diyoruz. Hemen arkamızda gördüğümüz Milli Ekonomi Modeli de tam buraya işaret ediyor.

Prof. Dr. V. A. Lisichkin
Rusya Bilimler Akademisi

MEM İLE TÜM PROBLEMLER ÇÖZÜLÜR

Burada Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli konusunda çok önemli bir uluslar arası bilimsel toplantı yapılmaktadır. Bu ekonomi modeli, stratejik açıdan son derece önem taşımaktadır.

Milli Ekonomi Modeli, asıl dünya iktisat tarihi açısından çok önem arz ediyor. Prof. Dr. Haydar Baş beyin geliştirmiş olduğu bu model, yaklaşık 200 yıldan bu yana kaynakların sınırlı ihtiyaçların sınırsız aldatmacası karşısında son derece farklı bir açılım beraberinde getirmektedir. Model aynı zamanda kaynakların sınırsız, ihtiyaçların sınırlı olduğu tezini getirmektedir. Burada profesörler ve dünyanın sayılı ekonomistleri Milli Ekonomi Modeli'nin farklı boyutlarını da öne çıkarmaktadırlar. Yine bunlardan çok net bir şekilde şunu görebiliyoruz; sayın Prof. Dr. Baş'ın geliştirmiş olduğu model birçok açıdan da son derece önemli ve orijinal bilgileri beraberinde getirmektedir. Yine bu modelin bir başka özelliği, işsizliğe getirmiş olduğu çözüm... Bugün gerek gelişmekte olan, gerek gelişmiş olan ülkelerin temel problemi işsizliktir. Maalesef ne kapitalizm, ne de liberal ekonomi anlayışı burada herhangi bir çözüm getirmemektedir. Milli Ekonomi Modeli bu konuda ciddi çözümler ortaya koymaktadır. Bugüne kadar da hiçbir ekonomi an-

layışının yapamadığını yapmaktadır; işsizlik sorununa çözüm bulmaktadır. Yine bir başka hususa da dikkatlerinizi çekmek isterim; o da sosyal devlet anlayışıdır. Maalesef bu küreselleşme çağında, gerek kapitalizm olsun, gerek sosyalizm olsun, sosyal devlet konusunda herhangi bir teze sahip değiller. Oysa Milli Ekonomi Modeli, Sosyal Devlet anlayışını, milli devlet anlayışını da, devletin güçlenebilmesi anlayışını da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla bu model sayesinde herkese iş bulunacak, vatandaşlar sefaletten kurtulacak, devlet de böylece güçlenecektir. Bu da Milli Ekonomi Modeli'nin bir başka boyutunu teşkil etmektedir. Milli Ekonomi Modeli getirmiş olduğu yeni yaklaşımlarla, bütün ekonomik problemlere çözümler sunuyor. Oluşturulan matematiksel açılımlarla, şartları farklı her bir ülkede uygulanmasına imkan doğuyor. Böylesine kapsamlı bir milli model, iktisat tarihinde gelmedi; bunu bütün açık yüreklilikle burada ifade etmek isterim.

MEM evrensel bir model

Rusya Ekonomi Bilimleri Akademisi Ekonomik Kuramlar ve Tahminler Bölümü Başkanımı. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli yalnız ekonomini değil, küreselleşme ile ilgili tüm sorunların çözülmesinde önemli bir kaynak eser.

XX. yüzyılın ortalarında başlayan dünyada büyük değişiklikler oldu, ortaya çıkan olumsuz proseslerin devamı sonucu dünya tüm alanları kapsayan küresel kriz ile karşılaştı. Küresel krizi daha da büyütüp derinleştiren başta ABD olmak üzere oluşturulan şer imparatorluğudur. Bugün insanlığın kaderi, şer imparatorluğunu yöneten ve kendi menfaatleri için çalışan bir grup insana bağlıdır.

90'lı yıllarda Sovyetler birliğinin çöküşünden sonra ABD dünya üzerinde total egemenlik kazandı ve birçok ülkelere ekonomi-finance, askeri saldırılar yaptı. Küresel şer imparatorluğunun Rusya,

Türkiye, Azerbaycan ve diğer ülkelere karşı gerçekleştirdiği yıkıcı politikasına karşı çıkmak için prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli kuvvetli bir temeldir.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın modeli evrenseldir. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi'si, ülke ekonomilerini bağımsız ve kendi kendine yeterli kılmak için net tavsiyeler sunmaktadır. Bunun için var olan doğal kaynakları, ekonomik ve sosyal mekanizmaları içeren net kaynakları göstermektedir. Başta Asya Ülkeleri olmak üzere Üçüncü Dünya Ülkelerinin hükümet ve yöneticileri Prof. Dr. Haydar Baş'ın tavsiyelerinden acilen istifade etmek için ilgilenmeleri lazım.

Prof.Dr. Georgia Chobanov
Bulgaristan Sofya Üniversitesi

MODEL YEPYENİ BİR UFUK AÇTI

Bizim ülkemizde en etkili olan grup, hem eski sosyalist dönemden bağlantıları olan, hem de mafya özelliği kazanmış olan “nomenkuratura” dediğimiz, yani seçkinler gurubudur. Onlar devlet imkanlarını sadece halkın iyiliği için veya Bulgaristan’ı bu zorlu dönemden geçirmek için değil, kendi şahsi çıkarları için kullanmışlardır. Bu konuda Avrupa Birliği’nden destek beklerken, diğer uluslar arası kurumlardan destek beklerken; şunu görüp şaşırıyoruz, kapitalizmin kendi içinde çıkmazları da sosyalizmden aşağı kalmıyor. Biz destek bekliyoruz; yeni kurumlarımızı şirketlerimizi oluşturmak istiyoruz. Ama bu şirketlerin başında hep mafyayı ve artık suçlu hale gelmiş olan bir suç patronu haline gelmiş olan devlet görevlilerini görüyoruz. Avrupa kurumları Bulgaristan’a enteresan biçimde yine bu mafya patronları yoluyla ulaşıyor. Ve öylesine sorunlarla karşı karşıyayız ki, çok da fazla konuşmaktan çekiniyorum.

Prof. Dr. Haydar Baş, önümüze koyduğu modelle, hem çökmeye yüz tutmuş kapitalizmin bizim için kurduğu cenderesinden, hem de sisteme çöreklenmiş eski tüfek sosyalistlerin tasallutundan bizleri koruyacak çözümler sunuyor.

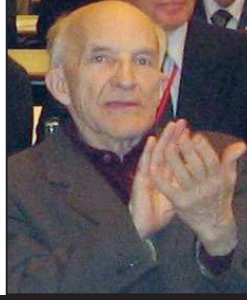
Bu kongreyi ve Milli Ekonomi Modelinin bize sunduğu bu fırsatı çok kapsamlı bir işbirliğinin başlangıcı olarak görüyor; başta Prof. Dr. Haydar Baş'a ve bu kongreyi düzenleyenlere teşekkür ediyorum. Çünkü bize, kapitalizmin getirdiği son çıkmazdan da çıkış için bir yol göstermek gibi, bir proje verdiler. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Sabden Orzalı
Kazakistan İktisat Enstitüsü

MEM “MODEL KANUN” OLMALI

Prof. Dr. Haydar Baş, bu kitabı yazmasaydı biz burada toplanıyor olmazdık. Diyorum ki, dünya bilim adamlarının bu seslerini Türkiye Hükümeti, Azerbaycan Hükümeti, Rusya Hükümeti, Kazak Hükümeti, Özbek Hükümeti ve diğer hükümetler dinlemeli. Bu yüzden mademki Milli Ekonomi Modelini inşa etme gayesini konsept olarak destekliyoruz; o zaman daha fazlasını yapmalıyız. Bu bağlamda birleşmemiz gerektiğini söyleyen bilim adamlarını destekliyorum. Evet, birleşmemiz gerekir. Çağımızda bütün dünyada ilerlemeci fikirler nereden çıkıyor biliyor musunuz? Hükümetlerden değil, bakanlardan değil, ilerlemeci fikirler bilim adamlarından ve sivil toplum örgütlerinden çıkıyor. Bu yüzden Orta Asya ve diğer bölge ekonomi bilimcileri olarak biz gerçek bir sivil toplum teşkilatını kurmalıyız ve her sene bir araya gelerek Milli Ekonomiyi incelemeliyiz. Toplantı sonrasında sonuç bildirgesi hazırlamalıyız ve bu bildirme bütün devletlerin başkanlarına sunulmalı ki, onlar bizi dinlesin. Bundan sonra küreselleşme bizi dinlemeli, uslanmalı. Burada toplandığı gibi bütün ülkelerin potansiyel entelektüellerinin öncülük yapması kaydıyla mücadele edilmeli. Bütün dünyada model kanun denen bir kavram vardır. Bu mevcut model kanun her yerde geçerlidir. Prof. Dr. Haydar Baş tarafından geliştirilen Milli Ekonomiyi geliştirme modelinin model kanun olması için ve her yerde geçerli olması için mücadele etmeliyiz.

Prof.Dr. Victor Volkonsky
Rusya Bilimler Akademisi

BU MODELLE, HEM DEVLET HEM DE TOPLUM YÜKSELECEK

Prof. Dr. Haydar Baş'ın modeli ekseninde şu ana tespit önemli: ekonomik sorunlarla uğraşan insanlar aslında neyle uğraştıklarının ve yaptıklarının pek farkında değiller. Benim görüşümce, ekonomi konusunda mevcut ana teoriler, yani bilinen teoriler günümüzün şartlarında ihtiyaçlarımıza cevap vermekten çok uzaktır. Çünkü çoğu, gerçekleri yansıtmaktan uzaktır. İsimleri neo–klasik olsun, neo–liberal olsun; bu durum pek fazla değişmiyor. Tekelci kısıtlamalar ve müdahaleler, bugün hemen hemen ekonominin bütün dallarında baskındır ve süper kârlarla ödüllendirilir. Dünya kapitalist çevreler ve bunların şirketleri, kendi ekonomik güçlerini kullanarak devlete istediklerini dikte etme şansına sahiptirler. Globalleşme sürecinde bir devletin ayakta kalma yarışı vardır. Daha doğrusu çok büyük şirketler, devletlerle bir güç yarışına girerler. Sayın Haydar Baş'la burada da tam olarak bir görüş birliği içerisindeyim ki, milli devlet, gücünü sadece finanstan değil, kendi halkının birikiminden, hem kültürel birikiminden alarak güçlü olur. Bu konuda net teoriler ortaya konulması gerektiğine dikkat çeken sayın Prof. Dr. Haydar Baş'la tam olarak fikir birliği içerisindeyim. Milli Ekonomi Modeli ile milli devletin kazanacağı yönünde artık önemli bir ümidim

var. Ve tek kutuplu globalleşmiş ve finans dünyasına teslim olmuş bir dünyadan gerçek milli devletlere ve insanın kıymet bulduğu bir dünyaya geçişi yaşayacağımıza dair artık ümitlerim var, sayın Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli sayesinde.

MEM'in çıkışı bir tesadüf değil

Bu tez, sadece Türkiye için değil, tüm iktisat bilimi için ve ilk sırada “Batı olmayan” tüm ülkeler için çok büyük önem taşımaktadır. Batı devletleri 20. yüzyılın ikinci yarısında iktisat biliminde, teoride kendisine zıt olan anlayışları devre dışı bırakmıştır. Batı böylece, kontrolü altında olan ülkelerin iktisat politikasını oluşturan ve bu ülke gençlerinin üniversite kitaplarında okutulan liberal anlayışı tartışılmaz tekel haline getirmiştir. Bu anlayışa ters düşen tüm teori ve araştırmalar, problem ve sonuçlar bilim adamlarının, siyasilerin ve öğrencilerin dikkatlerinden değişik yollarla perde ediliyor, tali, önemi olmayan istisnalar ya da “iktisadın” temel kanununa ek olarak gösteriliyordu. Böylelikle, “bilimin temel binası”, “iktisat biliminin ana görüşü”, sosyal-ekonomik hayat sorunlarının ve gerçeklerin kısmen yansıtıcısı, gerçek sorunların gözardı edicisi haline geliyordu. Gerçek, liberal-iktisat bilimi altından akıp gidiyordu. İktisat politikasında alternatif teorinin oluşması için yeni girişimlerin bir araya getirilme ihtiyacı şiddetle hissedilmektedir. Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabı bu sorunun çözülmesi için ciddi bir katkıdır ve çalışmanın büyük değeri bundan kaynaklanmaktadır. O'nun iktisat dalında parlaması tesadüf değildir.

Prof.Dr. Jyri KADAK
Talin Üniversitesi - Estonya

İNSAN MERKEZLİ MODEL

Son dönemde Sosyal adalet kavramını ekonomi biliminde neredeyse yitirdik. Şu an Milli Ekonomi Modeli'nin bize sunduğu bu fırsat, bu kavramı tekrar hayat geçirmek, hatta tartışmak için tam bir fırsattır.

Yer altı kaynaklarının, hatta insan emeğinin rahatça sömürüldüğü ve bunun gelişmiş ve önde gelen ülkelerde sınırsızca yapıldığı bir dünyayla karşı karşıyayız. Şu an dünyada kâr ve sermayenin, savunmasız fakir insanları ve onlara ait yer altı kaynaklarını sömürmesinin önünde herhangi engel yok. Devlet de bunu yapamıyor. Neticede bize devlet olarak, elinin kolunun bağlı olduğu, vatandaşını uluslar arası sermaye ve sömürüye karşı savunamadığı bir sistem sunuluyor.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabında dikkat çektiği üzere, bugüne kadarki sistemler, insanı arka plana iten ve insan merkezli bakmayan üretime odaklandığı için, tüketici olarak da ekonomik faaliyetlerde son derece önemli bir fonksiyonu yerine getiren insanı da ikinci plana iten bir anlayışın neticelerini yaşıyoruz. İnsan neredeyse dünyada önemsiz bir varlık noktasına kadar itilmek durumuna gelmişti bu modelin sunulmasından önce.

Bildiğiniz gibi 2025 yılına kadar içecek su kaynaklarının, kullanılabilir su kaynaklarının ve besinin önemli ölçüde bir sıkıntı, bir kriz geleceğini hesaplıyorlar. Dediğim gibi bu sorunlar, bizzat insan varlığının yok edilmesi, dünya üzerindeki insan varlığının ortadan kalkmasına ilişkin bir meselesidir. Çünkü makineler değil, insanlar çevreye ihtiyaç duyarlar. Dolayısıyla insana asla yer vermeyen kapitalist model değil; bütün yapısını insan çevresi ve ekseninde oluşturan Milli Ekonomi Modeli bu sorunları ancak çözebilecektir.

Prof. Dr. Martin K. Maier
Almanya

KÖLELİĞE SON VERECEK MODEL

Günümüzde mevcut ekonomi sistemlerinde ekonomilerin gelişmesi için harcanması gereken parasal kaynaklar, halkın küçük bir kısmını oluşturan mutlu azınlığa gitmektedir. Milli Ekonomi Modeli (MEM) bu noktada, bu küresel istismarın önüne geçecek ciddi tezler ve projeler içermektedir. Küresel sermayenin sınır ötesi serbestliği, milli ekonomileri tehdit ederek bağımsızlıklarını tehlikeye atmaktadır. Ülkelerin bu küresel tuzaktan kurtulabilmeleri için Milli Ekonomi Modeli'ni çok önemli bir şans olarak görüyorum. Milli Ekonomi Modeli'nin uygulanması, ancak şahsiyetli, kendini Atatürk gibi, -ki Nutku'nu okumanızı tavsiye ederim- milletine adanmış liderler sayesinde mümkün olacaktır. Kapitalist ekonomi modelleri, insanların alım gücünü o kadar zayıflattı ki, artık insanlar zaruri ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hale geldi. Bu noktada Milli Ekonomi Modeli'nin, sosyal devlet anlayışı çerçevesinde dar gelirli vatandaşlara çeşitli adlar altında sosyal yardımlar aktararak insanların alım gücünü arttırması projesi, tıkanan ekonomiler için bir çözüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim devletlerin deflasyon sürecine girmesi, halkın alım gücünün neredeyse sıfırlandığının açık bir delilidir. Milli Ekonomi Modeli şu anda mevcut olan kölelik düzenine son verecek gibi görünmektedir. Bu kongreden sonra Milli Ekonomi Modeli'nin pratiğe geçtiğini görmek bizi memnun edecektir.

Prof. Dr. Hans Peter Aubauer
Viyana Üniversitesi - Avusturya

KAYNAK KAVGASINA SON

Milli Ekonomi Modeli'nde ifade edilen yeraltı ve yerüstü doğal kaynakların, devlet kontrolünde ve devlet–millet ortaklığı şeklinde işletilerek halkın istifadesine sunulması projesini oldukça önemli buluyorum. Böylece global sömürü odakları tarafından hazine üzerinde oturan dilenci konumuna düşürülen milletler, üzerinde oturduğu hazineden istifade etmesi sağlanmış olacaktır.

Globalleşme sürecinde nüfusun çok az bir kısmı, kaynakların büyük bir kısmından istifade etmekte ve kendi kontrollerinde bulundurmaktadır. Toplumun büyük bir kısmı ise, kaynaklardan yeterince istifade edememektedir. Bu eşitsizlik her geçen gün daha da artmaktadır. Her geçen gün gerekirse güç kullanmak sureti ile de olsa, kaynakları kontrol altında tutmak çabaları çok tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır.

Fakirleştirilen halk kitleleri, zamanla kendi geleceklerini oluşturacak siyasi değerleri de kaybederek tamamen bağımlı hale gelmektedirler.

Tam bu noktada Milli Ekonomi Modeli'nin, kaynakların ihtiyaçları karşılanması noktasında yeterli olduğu, dolayısıyla kaynaklardan istifade edilmesi veya onun paylaşılması noktasında kavga etmeye asla gerek olmadığı görüşünü çok önemli buluyorum.

Prof. Dr. F.R. Grabau
Magdeburg Üniversitesi - Almanya

ALTERNATİFİ OLMAYAN MODEL YAHUT TEK ALTERNATİF MODEL

Milli Ekonomi Modeli alternatifsiz olarak gösterilen Liberal ekonomilere önemli bir karşı duruş ortaya koymuştur. Prof. Dr. Baş'ın modeli, alternatif olmayan tek modeldir, yahut tek alternatif modeldir. MEM, çıkmaz sokakları geriye çevirebilir. Almanya'da sosyal harcamalar bütçenin %18'dir. Almanya'nın sosyal harcamaları yetersizdir. Konumumuzu korumaya çalışıyoruz, ama bu mümkün gözüküyor. Almanya yüksek vergiler konusunda lider. Mali kurumlar güçlü vergi sistemini savunmaktadır.

Halbuki MEM'de sosyal devlet projeleri çerçevesinde vatan-
daşa kaynak aktarılması doğrudur. Prof. Dr. Baş'ın, sosyal devlet kavramıyla dar gelirli vatandaşlara para aktarmayı önermesi bence çok yerinde bir teşhistir. Belirli bir gelirin altındakilerden vergi alınmamasını da destekliyorum. Prof. Dr. Haydar Baş, çarpıcı eseri "Milli Ekonomi Modeli" ile devletlerin dış boyunduruğa girmeden kendi gücüyle nasıl ayakta durabileceğini açık bir şekilde ortaya koymuştur. Milli Ekonomi Modeli tezi kimseyi hayal kırıklığına uğratmayacaktır.

Almanya için de modelin sahibinden yardım istememiz gerekeceği kanaatindeyim. Model, yalnızca Türk vatandaşlarına karşı değil, tüm dünya insanlarına karşı sorumluluk taşıyor. Bu yeni bakış açısını bütün kalbimle destekliyorum.

Prof. Dr. Sekip Sokolovic
Bosna Hersek

SAĞLIK HİZMETLERİ BEDAVA

Milli Ekonomi Modeli'nin sunduğu yeni umut ışığının önemli bölümü sağlık konusunda öngördüğü yaklaşımdır. Ne kapitalizm ne de sosyalizm zenginden başkasına tam olarak sağlık hizmetini sunmamaktadır. ABD'de her 6 kişiden sadece 1'i sağlık güvencesine sahiptir.

İnsanlar sağlık hizmetlerine bedava ulaşabilmelidir. Hasta doktor tercihi yapabilmelidir.

Milli Ekonomi Modeli, sağlık hizmetini sadece elde edilen vergiye bağlamamaktadır. Gelir vergisini arttırmak çözüm değil. MEM'de devlet vergi arttırmaya yönelmiyor. Sağlık hizmetlerini senyoraj geliriyle gerçekleştirmeyi öngörmektedir. Model bu yaklaşımı bir zorunluluktan çok bir fırsat olarak değerlendiriyor. Bu durum devletin daha fazla gelirinin artmasına neden olacak.

Milli Ekonomi Modeli'nin en önemli özelliklerinden birisi de kendi sosyal devletini oluşturmasıdır. Milli Ekonomi Modeli gibi bir modele kendi ülkemizde sahip olmamız bizim açımızdan büyük bir kayıp; bu kaybımızı bu Uluslararası kongre vesilesiyle kapatmış olduk. MEM'in bizim ülkemizde büyük bir fayda vereceğini söyleyebilirim.

Prof. Dr. Ahat Rahmazade
Bonn Üniversitesi - Almanya

İŞSİZLİĞİ ORTADAN KALDIRACAK MODEL

Küreselleşmenin yıkıcı etkilerinden dolayı yerkürenin güney ve kuzeyinde birçok ülke parçalanma sürecini yaşamaktadır. Bugün iddia edildiği gibi yeryüzünde sermaye ve kaynak sıkıntısı yoktur. Zira bugün, orta büyüklükteki bir endüstri ülkesinin GSMH'sı kadar para günlük olarak dolaşımdadır. Buna rağmen işsizlik problemi devam etmekte, dünyada takriben 850 milyon insan açlık sınırının altında yaşamaktadır. Globalizmin milli devletler üzerindeki yıkıcı etkileri ve kapitalizmin mevcut problemler karşısındaki aciziyeti, itiraf etmeliyim ki, Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'nde çok müdellel bir şekilde anlatıldı.

Milli Ekonomi Modeli'nde, nüfus artışı ve kaynaklar arasındaki ilişki mükemmel bir şekilde ortaya kondu. Milli Ekonomi Modeli'nde ortaya konan çözüm önerileri, işsizlik, sürekli büyüme ve adaletli bir gelir dağılımının önündeki engelleri ortadan kaldıracak nitelikte görülüyor. Fakir ile zengin arasındaki uçurum toplumsal bir asimetrinin oluşmasına sebep olmuştur. Bu toplumsal asimetri, globalizmin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Milli Ekonomi Modeli'nde ifade edildiği gibi problem, paranın yokluğundan kaynaklanmıyor; bilakis, paranın üretim yerine, spekülatif alanda değerlendirilmesi, paranın belli ellerde birikmesi ve bloke edilmesidir.

Prof. Dr. Irina Hundt
Dresden Üniversitesi - Almanya

MEM, HERKESE FIRSAT VERİYOR

Milli Ekonomi Modeli'nin temel felsefesini oluşturan 'kaynaklarının sınırsız olduğu' tezini destekliyorum. Bu temel felsefe kainata mevcut olan kaynakların hiçbir kavgaya gerek olmadan herkesin ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda olduğunu ifade etmektedir. Bu görüşün hayata geçmesi halinde dünyada kaynak bölüşümünden kaynaklanan kavgaların son bulacağını ümit ediyorum. Hem insan olarak, hem bilim kadını olarak ve hem de bir anne olarak, Milli Ekonomi Modeli'nde projelendirilen temel fikirlere çok yakın bakıyorum, katılıyorum. Bir bilim insanı olarak Milli Ekonomi'nin, Prof. Dr. Haydar Baş'ın görüşlerinin çok orijinal olduğunu düşünüyorum. Mesela bir örnek vermek istiyorum; çok ilginç görüş beyanlarıdır bunlar... Mevcut ekonomi modellerinde para, üretimden ziyade daha çok spekülasyon alanında değerlendirilmektedir.

Milli Ekonomi Modeli'nde paraya getirilen orijinal yaklaşım sayesinde paramız spekülasyon alanındaki kararlılığı sıfır limitine yaklaştırılmakta ve bu sayede çalışarak para kazanmanın önündeki bütün engeller kaldırılmaktadır. Makul ve mantıklı proje getiren herkese devlet tarafından sıfır faizli uzun vadeli krediler verilmesi sureti ile, herkesin ekonomide aktif bir rol alması için bir şans tanınmaktadır. Bunun neticesinde herkes, gerek işveren olarak, gerekse işçi olarak ekonomide kendisine bir yer bulmaktadır.

Prof. Dr. Aare-Maldus Uustalu
Estonya

ÇÖZÜM ÖNEREN MODEL

Globalleşmiş ekonomi logistik kurumların plan ve projeleri ile adeta dünyayı bir örümcek ağı gibi sarmaktadır. Coğrafi şartlar ve ekonomi sahasındaki global hareketliliğin küçük ve korumasız ekonomiler üzerinde çok büyük tesirleri olmaktadır. Prof. Dr. Haydar Baş kapitalist ekonomi modellerinin küçük ve gelişmekte olan ülke ekonomileri için verimsiz olduğunu ifade ediyor ki, bu tezinde çok haklıdır. Baltık ülkelerinin herşeyden önce tarafsız bir Milli Ekonomi Modeli'ne ve onun logistik programlarına ihtiyaçları vardır. Aynı zamanda tek taraflı düşünen yabancı bilirkişi ve kurumlar devre dışı bırakılmalıdır.

Baltık ülkeleri bazı büyümeler yakalamış olsalar da büyük cari açıklar vermişlerdir. Prof. Dr. Baş'ın bize sunduğu sistem, kapitalizm'e bağlı ekonomik sistemlerin büyük yapısal sorunlar yaşadığını ortaya koydu. Milli Ekonomi Modeli'nin bizim için bütünüyle çözüm öneren bir model olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Prof. Dr. Baş'ın Milli Ekonomi Modeli, artık 'olumlu mu, uygulanabilir mi?' tartışmalarının ötesine geçmiştir. Bir sonraki süreç atılan somut adımlarla alınan sonuçların değerlendirilmesi olmalıdır. Biz Estonya olarak Milli Ekonomi Modeli'ni hayata geçirmekten başka bir yol bilmiyoruz. Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Birliği'nin (UMEB) bir şubesinin de Estonya üniversitemizde açılmasını talep ediyoruz.

Prof. Dr. Peter Fako
Macaristan

MEM, KAPİTALİZMİ DARMADAĞIN EDİYOR

Prof. Dr. Baş kapitalizmin tezgahını darmadağın ediyor. Kapitalist ekonomi, hepimizin bildiği gibi, diyor ki, ihtiyaçlar sınırsız, imkanlar sınırlıdır. Bu, aslına bakarsanız, insanlar arasındaki mevcut farklılıkları vurgulamak ve bunları bir sisteme oturtmak adı altında zengin tarafından fakirin bir yerde sömürülmesidir. Prof. Dr. Baş'ın Modeli'nden öğrendim ki gerçekte kaynaklar sınırsız, ihtiyaçlar ise sınırlıdır ve bu yaklaşım kesinlikle doğrudur.

Kapitalist yaklaşımın faiz dolayısı ile genel olarak ekonomik yapıya verdiği zararlar, Milli Ekonomi Modeli içerisinde ayrıntılı olarak ifade edilmiş bulunuyor. Böylece Prof. Dr. Baş, kapitalizmin önemli temellerinden birini sarsıyor.

Sayın Prof. Dr. Baş'ın Avrupa Birliği konusundaki, Avrupa liderleri konusundaki görüşleri ve Avrupa Birliği'nin bir entegrasyonu derinleştirme çabası konusundaki değerlendirmeleri de birçok eksikliklere ışık tutuyor.

Prof. Dr. Baş'ın yaklaşımı çok ama çok farklı ve matematiği oluşturulacak kadar bilimsel bir yöntem.

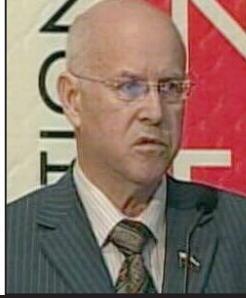
Prof. Dr. Krasivskaya Regina
Almanya

MATEMATİKSEL FORMÜLLERİ GELİŞTİRİLMİŞ MODEL

Küresel ekonomilerde belirli ellerde sermaye birikimi oldu. Küreselleşme tekelleşmeye neden oldu. Bu da küreselleşmenin büyük güçler tarafından olduğunu gösteriyor.

Küreselleşme ulus devletlerin egemenliklerini kaybetmesine neden oldu. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli, küreselleşmenin sakıncalarını açıkça ortaya koymaktadır. MEM bu konuda oldukça önemli argümanları barındırmaktadır. Bu nedenle son derece özgün bir modeldir.

Özellikle tarıma getirdiği anlayış dikkat çekiyor. Küreselleşmenin tarım konusunda yaptığı yıkımlar MEM ile önlenebilir. Mevcut sistemler bu konuya hiçbir çözüm sunamıyor. MEM doğal kaynaklara, toprak bütünlüğüne ve sanayileşmeye de önem veriyor. Modeli incelediğimizde gerekli olan her alana değindiği için komple bir model olduğunu görüyoruz. Model bir bütün. MEM pratik olarak uygulanabilir. Modelde yer alan unsurlar çok net ve somut bir şekilde hayata geçirilebilir. MEM somut problemlere somut çözümler getirmektedir. Günümüzdeki sorunların çözümü açısından MEM önemli önerilerde bulunmaktadır. Matematiksel formülleri de geliştirilmiş olan model, bundan dolayı dünyanın her ülkesinde uygulanabilecektir. MEM üretici, yepyeni bir modeldir.

Prof. Dr. Stanislav P. Kolosov
Rusya

SAYIN BAŞ'IN FİKRİNE KATILMAK ZORUNLULUKTUR

Devletin görevi kaynakları çıkarıp milletin yararına sunmaktır. Bu, finansal yükü olan bir çalışmadır. Bu büyük finans gerektiren çalışmada devlet güçlü imkanlarını mutlaka devreye koymalıdır. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Modeli'nde kaynakların devlet eliyle işlenmesi önemle ifade edilmektedir.

Rusya olarak geliştirdiğimiz tekniklerle yer altı kaynaklarına 30 kat daha hızlı ulaşabiliyoruz. Bu, MEM'in yer altı kaynakları konusunun pratik uygulamasına kolaylık sağlayabilir. Hazar bölgesinde petrol kaynakları hususunda yaptığımız araştırmalarda, önemli bulgulara rastladık. Petrolün 15-20 yıl içinde yenilendiğini tespit ettik. Bu tespitimiz petrol konusunda sahip olunan eski 'petrol kaynakları bitiyor' bilgilerinin yanlışlığını gösteriyordu. Kaynakların yenilenmediğini gösteren bu çalışmalar neticesinde Sayın Baş'ın 'kaynaklar sınırsızdır' fikrine katılmak artık benim için bir zorunluluk oldu. Burada, kaynakların sınırsız olduğuna bizzat şahit olduk.

Prof. Dr. İsmet Busatlic
İspanya

YEPYENİ VE HEYECAN VERİCİ BİR MODEL

Dünyanın birçok ülkesinden gelen ekonomistler olarak, geleceğe ışık tutacak, tüm insanlığın refahını hedefleyen önemli bir gündem maddesi için burada bulunuyoruz. Prof. Dr. Haydar Baş'ın yeni ve orijinal fikirlerini tartışıyoruz. MEM, hakikaten yepyeni ve çok heyecan verici bir model. Kapitalizmin ve küreselleşmenin yıkıcı etkisiyle büyük bir çıkmaza giren ekonomiler bu yepyeni çözüm Modeli ile yeniden ayağa kalkacaklar. Milli Ekonomi Modeli Kapitalist anlayışlar gibi devletin küçültülmesinden yana değil. Model, devletin güçlü olmasından ve bu gücüyle milletine ihtiyaç duyduğu hizmetleri layıkıyla verebilmesinden yana.

Milli Ekonomi Modeli, güçlü devlet anlayışı ile tüketiciyi destekleyerek üretimi artırmakta ve ülkenin borçlanmadan büyümesinin, tam istihdamın sağlanmasının ve gelir dağılımında adaleti sağlamanın formüllerini ortaya koymaktadır. Kapitalist modeller, Milli Ekonomi Modeli'nin ulaştığı bu neticeye bugüne kadar ulaşamamıştır. Bunun neticesinde Kapitalist ekonomilerde borçların artması, işsizliğin çözülememesi, gelir dağılımındaki uçurumlar artık normal bir sonuç olarak kabul edilmiştir.

Milli Ekonomi Modeli, Kapitalizmin çözümsüz olarak kabul ettiklerini aslında çözülebilir olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

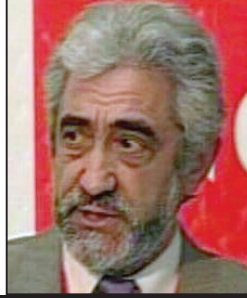

Prof. Dr. Algis Dobrauskas
Romeris Üniversitesi - Litvanya

SORUNLARIMIZI MEM'LE ÇÖZECEĞİZ

Küreselleşmenin bir fırsat olmadığını gördük. Kapitalizmde güç çalışıyor, model çalışmıyor. Ulusal hükümet, ulusal kuruluşlar AB'ye üye olmamızla birlikte AB'ye geçti. AB'nin etkisi altında kaldı. Bu da ülkemizde ciddi sıkıntılara yol açtı. Dolayısıyla AB bütün kurumlarımıza karışır oldu. Endüstrileşmiş ülkeler bizden daha rekabetçi, bizi bastırıyorlar. Biz zarar ediyoruz. Karşılıklı etkileşimden biz kaybediyoruz. AB'den yardım istedik, bize sıcak paralarını gönderdiler. Litvanya olarak serbest pazar ekonomisini 18 yıl önce uygulamaya başladık. Ürünlerimizden ziyade beyinlerimizin ihraç edilmeye başladığını gördük. Eğitimli insanları dışarıya gönderiyoruz. İşçi göçü bizi bitiriyor. Beyin göçümüzü de ancak bu modelle önleriz. Bu yüzden Milli Ekonomi Modeli'ni çok önemsiyorum. AB'nin çomaklarını bu modelle etkisizleştireceğiz.

Uluslararası Milli Ekonomi Modeli Kongresi'nin düzenlenmesine vesile olan modelin sahibi Prof. Dr. Haydar Baş bey başta olmak üzere, Kongre'ye dünyanın dört bir yanından teşrif eden tüm iştirakçi bilim adamı, akademisyen, ekonomist, uzman ve araştırmacılara insanlık ailesi adına teşekkürü bir borç biliyorum.

Prof. Dr. Ashraf Humbatov
Almanya

SAYIN BAŞ, MODELİYLE SİYASETİN DE ÜZERİNE ÇIKIYOR

Mevcut ekonomi modelleri insanlığın yaşamış olduğu birçok probleme çözüm bulamamıştır. Örneğin insanlar arasındaki gelir dengesizliği her geçen gün sürekli artmaktadır. Azınlık bir grup dünyanın kaynaklarından istifade ederken, çoğunluk açlık ve sefalet içindedir. Bu gelişmiş ülkelerin halkları arasında da böyledir.

Milli Ekonomi Modeli bu ve benzeri bütün problemleri kolaylıkla çözebilecek projelere sahiptir. Sunduğu orijinal çözümlerle Milli Ekonomi Modeli öyle bir ses ki, dünyadaki bütün modelleri kuvvetli bir rüzgar gibi kendi yönünde eğilmelerini sağlayacaktır.

Milli Ekonomi Modeli'nde ifade edilen sosyal devlet projeleri insanlara hiç kimseye muhtaç olmadan yaşayabileceği sağlıklı bir hayat standardı sağlamaktadır. Milli Ekonomi Modeli insanların sosyal yapısını son derece güçlü bir tabana oturtuyor.

Dünya ekonomilerini dize getirecek bilim adamının Türk dünyasından çıkması onur vericidir. Türk dünyası bu fikirlerle yeni bir dünyaya, yeni bir çağa girecektir. Kararları hep siyasiler belirler, ama bir bilim adamı siyasilerin de üzerine çıkıyor.

Prof. Dr. Alberto Ivo Dormio
İtalya

MODEL BİZE UMUT OLDU

Dünya globalleşmeye büyük umutlarla sarıldı, ama sonuçları itibariyle değerlendirildiğinde beklenen olmadı.

Globalleşmeyle kaynaklara ve teknolojiye daha kolay ulaşılacaktı, daha geniş pazar imkanları olacaktı, ama tam tersi oldu.

Gelişmiş ülkelerde finansa yön veren büyük şirketler parayı, kaynakları, teknolojiyi tekelleştirdi. Bu tekeleşme aslında pazarın da daralmasına neden oldu. Globalleşme dünya için büyük bir hayal kırıklığı oldu.

Tam bu noktada ortaya çıkan Milli Ekonomi Modeli tezi arayış içinde olan bizleri yeniden canlandırdı, umutlandırdı. MEM çok önemli çözümler sunuyor. Bu model iyi irdelenmeli, iyi değerlendirilmeli. Bu model üzerinde ciddi araştırmalar yapılmalı.

Böyle kapsamlı bir modelin matematiğine varıncaya kadar ortaya konulması gerçekten takdir edilmesi gereken bir durumdur. MEM bütün insanların kaynaklara, paraya erişimini kolaylaştırmakta, sunduğu sosyal devlet anlayışıyla da geniş bir pazar ortamı oluşturmaktadır.

Prof.Dr. Istvan Friedrich
Macaristan Devlet Üniversitesi

MEM KÖKLÜ ÇÖZÜMLER SUNUYOR

Bizim için çözümsüz gibi görünen pek çok probleme Prof. Haydar Baş çözüm getirmektedir. Ülkemde, hükümetlerin ekonomiye, dış sermayeye kayıtsızlığı ciddi bir sorundur. Yatırımcıların yeterli sermayeleri bulunmamaktadır. Altyapı sorunları vardır. Millî Ekonomi Modeli'nin çare olacağını düşünüyorum.

Millî Ekonomi Modeli, geçiş ekonomisi problemleriyle boğuşan Macaristan için çok köklü çözümler sunmaktadır. Bu kongreye katılmak ve bu muhteşem modeli ilk ağızdan dinlemek benim için büyük bir şeref oldu.

AB'ye giriş sürecimizde IMF ve dünya bankasının direktiflerini dinledik, ekonomimiz allak bullak oldu. Elimizdeki son kaynakları da kaybettik.

Küresel şirketler finans kuruluşlarımızı, stratejik şirketlerimizi, bir bir ele geçirdi. Borçlarımız katlanarak arttı, ama ödeyecek kaynaklarımız sürekli daraldı. Millî Ekonomi Modeli, Macaristan için de tek umut kaynağıdır.

Prof. Dr. Dünyamalı Veliyev
Azerbaycan

MEM EVRENSEL BİR MODEL

Prof. Dr. Haydar Baş'ın "Milli Ekonomi Modeli" projesinde öne sürülen fikir ve önerilerin alt bölümlerini iyice gördükten sonra, onun 'milli' adlandırılmasına rağmen, evrensel bir model olduğu ve tüm insanlığa hizmet edeceği hakkında derin bir inancı bizlere sunmaktadır.

Milli Ekonomi Modeli'ni anlayabilmek için geçmiş bilgileri bir kenara atmak lazım. Kafamızdaki eski parametrelerle bu model anlamamız mümkün değildir.

Para basmanın enflasyon doğuracağı bilgileriyle bizler şartlandırılmış bir haldeyken Prof. Dr. Haydar Baş, para basmanın enflasyon oluşturmayacağını söylemektedir. Eski bilgilerimizin tutsağı olmaktan kurtulup Haydar Baş'ın modelini inceleyince bunun doğru olduğunu görüyoruz.

Ekonomi politikaların gayesi insana daha yaşanabilir, daha rahat bir dünya sunmaktır. Sayın Haydar Baş, her doğan çocuğu ekonomi üzerine bir yük değil, tüketimi arttıran ve üretimi teşvik eden bir güç olarak hesap ediyor.

Sayın Haydar Baş, kurdu koyunla baş-başa bırakan güçsüz dev-

let anlayışını reddediyor. Sayın Baş'ın Modeli'nde devlet, halkı adına yeri geldiğinde onların önünü açan, yeri geldiğinde ise onları koruyup kollayan, hamisi olan “kainat devleti” olan bir devlettir.

Model, insanı her yönüyle alıyor

İnsan toplumunun kalkınma kaynakları ve potansiyelini derinden araştıran, Prof. Dr. Haydar Baş şöyle vurguluyor: “Milli Ekonomi Modeli bize ait değerlerin bir açılımından ibaret olup, olaylara batı gözüyle değil, Müslüman Türk insanının sahip olduğu ölçüyle çözüm getirir”.

Başka bir deyimle, Prof. Dr. Haydar Baş; insanın tabiatı icabı, dünya insanlığının daha adaletli ve daha yüksek refah düzeyine ve huzura kavuşması için; Milli İktisadi Model projesini sahip olduğumuz yüksek manevi değerler ile yoğurup yapmıştır.

O, insana sadece maddi varlık gibi değil, aynı zamanda yüksek manevi varlık gibi bakıyor, toplumda bulunan şu anki bozuk durum ve onun öncelikle düzeltilmesinde bizzat insanın kendisini sorumlu tutuyor. O, kesinlikle kaydediyor:

“Her şeyden önce kaynakların verimli kullanılması ve herkesin kullanımına sunulması için bu kaynakları kullanacak insanın onu bütün insanlığın hizmetine sunacak bir sorumluluk ve hesap verme duygusuna sahip olması gerekir”.

Hakikaten toplumdaki durum için, insanoğlunun iyice düşünme vakti çoktan gelmiştir. Sonsuz kaynaklar bağışlandığı insanın büyük çoğunluğunun açlığı ve ihtiyaç içinde yaşamasından dolayı yine insanın kendisi sorumludur.

Toplumdaki bozuk durumla razı olmayan Prof. Dr. Haydar Baş, insan toplumuna “Milli İktisadi Model” ile adlanan bir anahtar vermiştir. Milli Ekonomi Modeli insanlığı huzura ve refaha kavuştur-

rabilecek bir modeldir diye düşünüyoruz.

Küresel esarete son verecek

Ben bu tezi şöyle adlandırdım: “İnsanlığın vahdedinin yeni modeli”. Sayın Prof. Dr. Haydar Baş’ın müzakere ettiğimiz bu kitabı Milli Ekonomi Modeli diye adlandırılıyor. Prof. Dr. Baş’ın bu kitabı Milli Ekonomi Modeli diye adlandırması onun dahiliğinin bir ispatıdır. Çünkü yeryüzünde en mukaddes şey ailedir ve vatandır. Kim vatanını sevmiyorsa o insan değildir.

Uluslararası alanda iktisadi ilişkiler artıyor. Uluslararası şirketler sınırsız bir şekilde çevrilmişler. Teknoloji bütün dünyaya yayılıyor. Bunlar tabii süreçtir. Ama bu süreçte uluslararası şirketler büyük devletler tarafından bölüşülüyor. Bu devletler dünyayı kendi çıkarlarına tabi etmeye çalışıyorlar. Bugün para sömürme aracı olarak dünya meydanına çıkmıştır. Bütün dünya halklarını sömürüyor. Sadece kendi halklarını değil, bazı büyük devletlerin dünya halklarını sömürme aracıdır. İktisatçılar iyi bilir.

Bugün Sayın Prof. Dr. Haydar Baş bütün milletleri ekonomik bağımsızlık mücadelesine çağırıyor. Ben eminim ki bu mücadele bütün dünya halklarına yayılacaktır. Eminim ki Prof. Dr. Baş’ın bugün başlattığı ekonomik bağımsızlık mücadelesi, 21. yy’da küresel esarete son verecektir.

Yaşasın nobel ödülüne aday Prof. Dr. Haydar Baş.

Prof. Dr. Henrish Soms
Daugavpils Üniversitesi - Letonya

BU MODELİ ANLAMAK İÇİN HEM AKIL HEM GÖNÜL GEREKLİ

“Ülkenizin geleceği için herhangi bir ekonomi modeli tercihiniz var mı” sorusuna “bu arayışımız olduğu için buradayız” şeklinde cevap veriyoruz.

Milli Ekonomi Modeli, bugüne kadar uygulanan sosyalist ve kapitalist ekonomilerin çözemediği, paradoks olarak tanımladığı bir çok problemi çözüme kavuşturmuştur. Milli Ekonomi Modeli'nin tavsiye ettiği formülleri anlayabilmek için akıl ve gönül gereklidir.

Akıl gereklidir, çünkü Model'de sunulan her çözüm maddesi birbiriyle matematiksel bir uyum içindedir. Birbiriyle tezat teşkil etmemektedir, kendi içinde tutarlı ve birbirini destekler mahiyettedir.

Gönül gereklidir, çünkü insanla, insanın duygularıyla ve insanın sahip olduğu doğal özelliklerle uyum halindedir. Model, insandan yola çıkarak, onu merkeze alarak bir çözüm paketi oluşturmaktadır.

Milli Ekonomi Modeli insan hayatının kalitesinde bir artış öngörüyor. Sayın Baş'ın Modeli'ni çözüm olarak görüyorum.

Doç. Dr. Rauf Mehmedov
Azerbaycan Bilimler Akademisi

MEM YENİ BİR DÖNEMİN BAŞLANGICI

Biz bugün burada çok büyük bir hadisenin kutlanması için toplandık. Bu önemli hadisenin müsebbibi Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'dir. Bu devirde bir çok bilim dalının klasik teorileri de artık kendi önemini yitirmekte. Ve çok ilginçtir ki bizim dogma gibi kabul ettiğimiz birçok anlayışlar ve kategoriler kendi önemini artık yitirmekte.

Bu dogmatikmadan kurtulmak için tabî ki yeni bilimsel teorilere büyük ihtiyaç vardır. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli eseri bu noktada çok mühimdir. Prof. Dr. Baş'ın sadece Milli Ekonomi Modeli bugün bizim bu bakışları şekillendirmemize yardım edecektir. Prof. Dr. Haydar Baş kendi eserinde sosyalizmin ve kapitalizmin içinden çıkamadığı paradoksların çözümlerini ilmi bir teori şekline getirerek, bilimsel bir üslupla ortaya koymuştur.

Bugün klasik ekonomik teorilerin pek çoğu, Adam Smith, Malthus, Freadman, Keynes teorilerinin bir çoğu çağdaş ekonomik sorunları halledemiyorlar. Bunun kökenindeki gelir sorunu, adalet ve devamlı gelişme, işsizlik sorunu, dünyada her geçen gün artmakta.

20. yüzyılın sonu ile 21. yüzyılın başında dünyada ortaya çıkan

büyük insanlık krizi sorunu, büyük ekolojik sorunlar, askeri çatışmaların derinleşmesi ve ekonomik sorunların gün geçtikçe derinleşmesi şunu bir daha kanıtlamaktadır ki, gerçekten bu teorilerin bu sorunların uhdesinden gelmeye gücü yetmiyor.

Prof. Dr Haydar Baş'ın ortaya koyduğu işte bu teori, tam yeni bir dönemin, yeni bir medeniyetin ve yeni bir münasebetlerin oluşmasının başlangıcıdır.

Bunu alkışlamak lazımdır.

MEM, reel bir ekonomi modelidir

Kapitalizm sisteminin ve onun “hümanizm” değerlerinin dünya insanının menfaatleriyle çelişki durumunda olduğu ve onun yalnız azınlıkta olan global güçlerin menfaatlerine cevap verdiği, artık inkarı imkansız olan bir konudur. Kapitalizmin II. Dünya savaşına kadar çöken ekonomi sistemi, “kapitalizmin transformasyonu” ile ilgili Keynes, monetarist gibi birkaç ekonomik modelin oluşmasına neden oldu. Bu modeller, kapitalizmin ekonomi sisteminin çöktüğünü ve yeni ekonomi modeline ihtiyaç olduğunu bildiriyorlardı.

Fakat 60'lı yıllardan sonra bu konular unutuldu. Kapitalizmin temel yapısından kaynaklanan sorunlar bitmedi ve onlar günümüze kadar gelişerek daha da şiddetlendi. Bugün dünyada “küreselleşme” veya yeni “ilmi humanizm” adıyla yeni dünya düzeni tasarlıyormuş gibi davranan global güçler, yaşanan sorunların çözülmesine değil, onların daha da şiddetlenmesine götüren sosyal-siyasi ve ekonomik adımlar atıyorlar. Prof. Dr. Haydar Baş'ın araştırma yöntemleriyle zengin, sosyal, felsefi bilimleri birleştiren, kapitalizm ve sosyalizmin bir aksiyon gibi tanıttığı yanlış geleneksel anlamları eleştiren “Milli Ekonomi Modeli” 21. yüzyılın güncel sorunlarına cevap olarak ortaya çıkan ve toplumun bütününe kuşatan reel ekonomi modelidir.

Prof. Dr. Irina Polianskaia
Rusya

MEM'DE PARA, HERKES İÇİN VE ULAŞIMI KOLAY

Kapitalizm, az sayıdaki kapital sahibini memnun ediyor. Çoğunluk ise paraya ve kaynaklara uzak bir şekilde açlık ve yoksulluk içinde yaşamaya devam ediyor.

Prof. Dr. Haydar Baş problemlerin çözümünde makro ve mikro yöntemleri ortaya koyuyor.

Uluslararası ekonomik ilişkileri, ülkelerin kaynaklarının çokuluslu şirketlere aktarılmasına neden olan borçlandırma ya da spekülasyon para hareketlerine endekslemiyor. Sayın Baş, ekonomik ilişkileri ihracat-ithalat dengesine oturtarak reel bir zemine sokuyor.

Makro ekonomiyi reel bir zemine oturtan Prof. Dr. Baş, Milli Ekonomi Modeli'nde ülke içindeki hiçbir bireyi ihmal etmiyor. Model'de her bir bireyin önemi var. Model'in merkezinde birey var ve Model bireylerin ekonomik olarak hiç kimseye muhtaç olmadan yaşayabilecekleri projeleri içeriyor.

Milli Ekonomi Modeli'nde para, herkes için ve ulaşımı kolay. Model, paranın belirli ellerde toplanmasını engelliyor.

Prof. Dr. Hidayet SARI
İstanbul Üniversitesi

MODEL ÖNCE İNSANI ELE ALIYOR

Ben 28 yıllık bir hekim olarak da gördüm ki; insanların hastalıklarda kötü alışkanlıklardan kurtulması yine kişinin azim ve kararıyla olmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomisinin düzelmesi için Türk milletinin atıl duran, kullanılmayan insan gücü, toprak, maden, su, denizcilik, hayvancılık, enerji kaynaklarının ülke yararına kullanılması neticesinde çözüleceğine inanıyorum.

Prof. Dr. Haydar Baş, sunduğu “Milli Ekonomi Modeli” teziyle şimdiye kadar uygulanan ekonomi modelleriyle nasıl bir batağa sürüklendiğimizi ortaya koyduktan sonra, buradan çıkış yollarını açıklamakta ve yol göstermektedir.

Prof. Dr. Haydar Baş Bey'in ortaya koyduğu modele göre; önce en önemli hammadde ve üretim malzemesi olan insan ele alınmakta, onun kişisel arzuları ile toplumun arzularının uyum içinde olması gereği belirlenmektedir. Buna göre “İnsanın doymayan tarafı karnı değil; gözüdür” sözüyle, insan için yaratılan her nimetin esasında nüfus artışına rağmen yeterli olduğu hatta sınırsız olduğu belirlenmektedir. Bu durumda “ihtiyaçların sınırlı, kaynakların sınırsız olduğu” vurgulanarak; bu sözle insanın diğer insanların, ülkelerin de diğer ülkelerin ellerindeki yeraltı ve yerüstü kaynaklarına göz dikmesini engellemektedir.

Kapitalizm bencilliği, MEM birlikteliği sağlıyor

Kapitalist ekonomi ve sömürgeci anlayışa göre “kaynakların sınırlı, ihtiyaçların sınırsız” olduğu savunulur. Bu düşünce ile söz konusu kaynakların sadece kendi milletlerinin ve devletlerinin eline geçmesi için şu anda bölgemizde yer alan savaşlara katılmalarına yol açmıştır. Gelişmiş ülkeler bu şekilde, açlık içinde kıvranan Afrika, Hindistan, Avustralya yerlilerini; Amerikalılar Kızılderilileri; İspanyol ve Portekizliler Mayaları; Avusturyalılar Aborjinleri yok etmişlerdir. Bunu örnek alan İsrail Filistinlileri; Sırp lar Boşnakları, bu ülkelerin öz topraklarını ele geçirmek için yok etmek istemişler, soykırıma uğratmışlardır. Hâlbuki her ülkenin insanları yaşadığı toprakların kendine verdiği yeraltı ve yerüstü kaynaklarına göre hareket etse birbirlerinin eksikliğini ticaretle kapatsa bugünkü savaşlar olmazdı. İnsana gelince; insanoğlunun kaynakların sınırlı olduğunu düşünmesi ile hırsıyla etrafına saldırması hırsızlık, gasp, hortumlamayı getirmiştir. Dolayısıyla kapitalist ekonomi anlayışı ile insanların ve milletlerin refah ve mutluluğa ulaşması mümkün görülmemektedir. Kapitalist anlayışta “hep ben ve tek ben” öne çıkmaktadır. Halbuki Milli Ekonomi Modeli’nde her insanın birbirine ihtiyacı var olduğu ve insanların bir bütün olduğu vurgulanmaktadır. Birisi olmazsa diğerinin de olmayacağını bilmek gerekir.

Prof. Dr. Rovshen Quliyev
Azerbaycan Ekonomi Bakanlığı

EKONOMİ İLMİ YENİDEN TANIMLANIYOR

Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli, ekonomi ilmini yeniden tanımlamakta ve kaynakları sınırsız gören bir anlayış ortaya koymaktadır.

Sayın Baş'ın, kaynakların sınırsız, ihtiyaçların ise sınırlı olduğu tespiti ekonomi tarihinde bir ilktir ve katılmamak mümkün değildir. Bu temel tespitle Prof. Dr. Baş, dünyada büyük kaoslara neden olan kaynak savaşına da mani olacak bir temel oluşturmaktadır.

Milli Ekonomi Modeli mevcut durumu eleştirmekle kalmıyor, vaziyeti düzelterek mekanizmalar da öneriyor. Paraya yüklediği yeni misyon, tüketiciden yola çıkarak oluşturulan bir arz-talep dengesi, ekonominin spekülatif alanlardan kurtulup üretim-tüketim bazlı bir hale gelmesi, sosyal devlet projeleriyle devletin milletin elinden tutması, devletin halkına hizmet edecek derecede güçlü olabilmesi ve daha bir çok orijinal yaklaşım Model'de detaylı bir şekilde yer alıyor.

Milli Ekonomi Modeli, kapitalizmde olduğu gibi sadece azınlık zengin bir gruba hizmeti hedef almamaktadır, sermaye sahibi olmayan kişilerin de kamunun imkânlarından rahatlıkla yararlanabilmelerinin önünü açmaktadır.

MEM ekonomide bir devrimdir

İlmimiz dünyaya yeni ve sağlam bir değer kazandırmaktadır. Bize ne mutlu ki, bu şerefli günleri birlikte geçiriyoruz. Ben niçin böyle düşünüyorum:

Çünkü 4 yıldan fazla bir zamandır ki ben ekonominin sorunlarıyla uğraşıyor, sorunlara çare bulmaya çalışıyordum. Aradığım soruların cevabını şimdi Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'nde buldum. Çağdaş devir, devletlerin, kurumların, bireysel ilişkilerin özellikle ekonomiye bağlı olduğu bir devirdir. Uluslar arası ilişkilerde harbi araçlar değil ekonomi etki mekanizmaları geçerlidir. Ekonomide belirli düzeylere ulaşılmasına rağmen sosyoloji araştırmalara göre gelişmiş ülkelerde bile vatandaşların refah ve mutluluğu yoktur. Dünyada yaklaşık 900 milyon kişinin açlık sıkıntısı çektiği bilinen bir gerçek. Yüzyıllardır süren ekonomik gelişim ne yazık ki yalnız azınlıkta olan bir kısım insanın mutluluğunu sağlamıştır. Bu insanı çok ciddi olarak düşündürmeye iten bir paradokstur. İşte böyle bir zamanda, zamanın ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkan Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli kitabı, ekonominin dışında toplumun temel değişiklik sorunlarını araştırıyor. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'nde kaynakların sınırsız, ihtiyacın sınırlı olmasıyla ilgili kural, yalnız ekonomiyle değil tüm insanlığı korkunç durumdan kurtaran bir devrimdir.

Prof. Dr. Lyudmila Şibarşova
Taşkent İktisat Üniversitesi

TÜM DÜNYADA ÖRNEK OLARAK OKUTULMALI

Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli, insanlığı kucaklayan, toplumun sosyal refahının yükselmesini sağlayan bir tezdır. İlahiyat, iktisat, felsefe ve sosyolojide sistemli bilgiye sahip olan insan ancak bu kitabı yazabilir. Prof. Dr. Haydar Baş, insanların ihtiyaçlarından yola çıkarak hareket ettiği için insanların daha çok mutluluk içinde yaşamasını sağlayacak iktisadi mekanizmaları harekete geçirmenin sırlarını ortaya koymuştur.

Küreselleşme süreci içinde devletin ekonomik güvenliğinin sağlanması için bu kitabın tüm dünyada örnek olarak okutulması gerektiğine inanıyorum. Kongreye katılan profesörlerin, Prof. Dr. Haydar Baş'ı Nobel ödülüne aday koymalarını destekliyorum. Müsaade ederseniz bununla ilgili 3 temel gerekçeyi formülleştirmek isterim:

1. İnsan eksenli ekonomi ilkelerini pratikte uygulanması alanında ekonomi teorisini geliştirdiği için.
2. Küreselleşme şartlarında az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki kaynakların işletme süreçlerinin manasını keşfettiği için.
3. 21. yüzyıl şartlarında fakirliği azaltma mekanizmalarını açıkladığı için Prof. Dr. Haydar Baş'ın Nobel ödülüne adaylığını öneririz.

Prof. Dr. Hasan Meybullayev
Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi

MEM YAŞANMALI VE YAŞATILMALI

Milli Ekonomi Modelinin yaşanması ve yaşatılması çok önemlidir. Milli Ekonomi Modeli hayata geçtiğinde, ilk olarak insan ihtiyaçları ile doğal kaynaklar arasındaki oranı esas almasından dolayı, ülke vatandaşlarının birey olarak mevcut iktisadi güçleri gerçekleştirmesi esastır. Yani ülkenin bütün vatandaşlarının iktisadi potansiyelleri çerçevesinde refah seviyesinin yükseltilmesini esas almaktadır. Bu esastan yola çıkarak denilebilir ki, Milli Ekonomi Modelinin kurulmasının ilk prensibi, bir manada tabii kaynakların ve para kitlesinin bir grup ellerde toplanmasının mümkün olmayacağını, bütün toplum fertlerinin refahının temin olunmasına imkan oluşturan bir projedir. Refah seviyesinin yükseltilmesi projesi kesin olarak her bir ülkede insan varlığının yükselişi manasına gelir. Burada ilk sırada insana bağlı mevcut olan bütün iktisadi bakışlara, hususen dünya ölçüsünde geniş yer bulan Maltus'un görüşünün önemsizliğini ortaya koymakta. Bu modelle üretimi reelleştirerek gerek toplumların gerek fertlerin yükselişi sağlanıyor.

MEM herbir ferдин refahını hedeflemektedir

Çağdaş Dünya’da küreselleşmenin hızla devam ettiği uluslararası emek ayrımının derinleştiği bir durumda Milli Ekonomi Modelinin ortaya koyduğu yaşama ve gelişme prensiplerinin tahlili çok önemli bir meseledir. Nitekim bu yönde devamlı araştırmaların yapılması bilimsel tartışmaların ve fikirlerin devam ettirilmesi büyük önem arz eder. Milli Ekonomi Modelinin yaşanması ve yaşatılması çok önemlidir. Milli Ekonomi Modeli hayata geçtiğinde, ilk olarak insan ihtiyaçları ile doğal kaynaklar arasındaki oranı esas almasından dolayı, ülke vatandaşlarının birey olarak mevcut iktisadi güçleri gerçekleştirmesi esastır. Yani ülkenin bütün vatandaşlarının iktisadi potansiyelleri çerçevesinde refah seviyesinin yükseltilmesini esas almaktadır. Bu esastan yola çıkarak denilebilir ki, Milli Ekonomi Modelinin kurulmasının ilk prensibi, bir manada tabii kaynakların ve para kitlesinin bir grup ellerde toplanmasının mümkün olmayacağı, bütün toplum fertlerinin refahının temin olunmasına imkan oluşturan bir projedir. Refah seviyesinin yükseltilmesi projesi kesin olarak her bir ülkede insan varlığının yükselişi manasına gelir.

MEM bütün ülkeler için çözüm sunuyor

Doğu Avrupa, Latin Amerika ve BDT coğrafyasında 30’a yakın ülke, geçiş ekonomisini yaşayan ülkelerdir. Bu ülkelerde karşılaşılan en önemli sorunlar halkın refahının temini, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve ekonomik gelişmenin sağlanmasıdır. Bu üç sorun en önemli konudur.

Prof. Dr. Haydar Baş’ın Milli Ekonomi Modeli’nde ileri sürdüğü fikirler işte bu sorunlara cevap vermektedir.

Böyle bir ekonomik modelin harekete geçirilmesi, aslında ekonominin harekete geçirilmesine bağlı olarak bütün bilimin ve topyekün halkın harekete geçirilmesidir.

Prof. Dr. Haydar Baş, Modeli'nde Türkiye'yi ve sorunlarını örnek göstermiş. Türkiye'nin sanayi, tarımı ve hizmet sektörünü işlemiş.

Türkiye için şu anda belalı olan süreç borçlardır. Bu borcun kendisinden kurtulmak için kredi temin edilmiş. Model'de de ifade edildiği gibi krediler vasıtasıyla ülke ekonomisinin canlanması mümkün değildir.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın ileri sürdüğü Ekonomik Model sadece Türkiye'nin buna benzer sorunlarını çözmekle kalmıyor, bütün ülkelerin mevcut ekonomik potansiyellerinin farklılığını hesaba katıyor.

Küreselleşmenin türettiği fesatlardan kurtulmak için Milli Ekonomi Modeli yol gösteriyor.

Prof. Dr. Goulnur Baltonova
Kazan Devlet Üniv. Tataristan

PROF. DR. BAŞ'A NOBEL ÖDÜLÜ VERİLMELİ

Biz Tataristanlı bilim adamları Prof. Dr. Haydar Baş'ı derin temel çalışmalarından iyi tanırız. Milli Ekonomi Modeli'nin belirgin özelliği esaslılığı, yenilikçiliği, çağdaş dünyanın en ağır meselelerini halletmedeki cesaret ve orijinalligidir. Bizce bu sıradan bir ekonomik teori değil, belki geleceğin ekonomi felsefesinin parlak bir açıklamasıdır. Bu kitabın neşri Profesör Haydar Baş'ı da Smith, Ricardo, Keynes, Leontyev, Friedman, Goodmans ve diğer bilim adamları sıralamasına koymuştur.

Dünya bilim topluluğu tarafından ekonomik modellerin anlaşılması ve takdir edilmesine verilen önemi aşağıdaki gerçeğe bakarak da anlayabiliriz.

Ekonomiye Nobel ödülü 1969 yılından beri verilmektedir. Bu ödülü 36 müstesna ekonomist bilim adamı almıştır. 26 bilim adamı ekonomi ve matematikteki araştırmaları için almıştır bu ödülü.

Ekonomik teori, istatistik, matematik ve haberleşmenin gerçek sentezi saygıdeğer Prof. Dr. Haydar Baş'ın bu çalışmasında mevcuttur. Bu çalışma, bu bilim adamına; siyasetçi, muteşebbis, derin düşünceli bu adama koşulsuz Nobel ödülü verilmesi hakkını veriyor. İktisat teorisi, istatistik ve enformasyonun gerçek sentezi olan bu eserle Prof. Dr.Haydar Baş'a da bir nobel ödülü gerekecektir.

MEM sıradan bir ekonomik teori değildir

Biz Tataristanlı bilim adamları Prof. Dr. Haydar Baş'ı derin temel çalışmalarından iyi tanırız. Bizde “İslam’da Kadın Hakları”, “Makalat”, “Muhammedün Resulullah Rahmeten Lil’Alemin” ve diğer pek çok kitapları tercüme edilmiş ve yayınlanmıştır. Şu andaysa SAMİZDAT tarafından Milli Ekonomi Modeli kitabı yayınlanmaktadır. Burada ülkelerimizin müşterek kaderi paylaştığı çok defa söylenmiştir. Bizim tercih imkanımız yoktur. Ya küreselleşmenin rehinleri olarak kalacağız, ya da ekonominin Olimp’ine yükseleceğiz ve hakkımız olan layık olan yerimizi alacağız.

Saygıdeğer Haydar Baş’ın çalışmasında dünya tecrübesine, dünyadaki ekonomiye dair düşünceler çok başarılı bir şekilde dile getirilmiş ve her modelde olması gereken insanın manevi ve insani yönleri hesaba katılmıştır. Bizce bu sıradan bir ekonomik teori değil, belki geleceğin ekonomi felsefesinin parlak bir açıklamasıdır. Bu saygı değer bilim adamı tarafından söylenmiş olan kaynakların sınırsızlığı fikri deliller üzerine kuruludur.

Milli ekonomi modelinde o kadar çok ilginç ekonomik, sosyolojik, toplumsal ve manevi fikirler mevcuttur ki bunların anlatılması aktarılması için ciltler dolusu pek çok araştırma ve yayınlar gerekecektir.

Prof. Dr. Tofik Guliyev
Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi

İNSANA VERDİĞİ DEĞER ÇOK BÜYÜK

Pek çok sorunun çözümlenmesinde, kavranılmasında Prof.Dr. Haydar Baş'ın “Milli Ekonomi Modeli” özel bir önem taşıyor. Bu modelin insana verdiği değer çok büyük. Burada ekonomik menfaatler, diğer menfaatlerle uzlaşarak bir araya geliyor.

Milli Ekonomi Modeli'nin insanı merkeze oturtması, insanın ihtiyaçlarından yola çıkarak çözümler sunması oldukça önemli. Prof. Dr. Haydar Baş, Modelini sağlam bir temele dayandırıyor.

Milli Ekonomi Modeli, bir ülkede olması gereken sadece ekonomik iyileştirmeleri ortaya koymuyor. Model, topyekün bir kalkınmanın formülünü içeriyor. Prof. Dr. Haydar Baş'ın bu fikirleri normal bir toplumun oluşmasına, şekillenmesine ve devletlerarası ilişkilerin iyileştirilmesi bakımından çokça öneme sahiptir. Çünkü bu modelin temelinde manevi, ahlaki değerler de yer alıyor.

Prof. Dr. Batima Mukaşeva
Kazakistan

MEM'DEN İSTİFADE EDİLMELİ

Prof. Dr. Haydar Baş'ın bu kitabı onun milli ekonominin gelişmesi açısından yüksek sorumluluk hisseden bir vatandaş olduğunu gösteriyor. Bu kitap bize artık aşına olan sorunlara başka türlü bakma imkanı sağlıyor.

Küreselleşme sorunu çok geniş sorundur. Onu bahar taşkınlığında önündeki her şeyi silip götüren bir nehre benzetmek mümkün. Sonuçlarının da ne olacağını kimse tahmin edemiyor. Bilirsiniz ki neo-liberalizmin Venger, Soros ve Stanislav John gibi önde gelen temsilcileri neoliberalizmi ilk sırada tutarak küreselleşme propagandasını yapmaktadırlar. Bu neoliberal küreselleşme akımları da uluslararası ekonomik kuruluşlara para kaynağı sağlayan dünyayı yöneten ülkelerin konumlarıyla sıkı-sıkıya bağlıdır.

Milli Ekonomi Modeli kitabında önemle ifade edilen küreselleşme sorunu soğuk savaş dönemi sonrasında ABD vesair ülkelerin ekonomik büyümesiyle oluşmuş bir sorundur. Bu sorun her geçen gün katlanarak büyümüş ve ülkeleri her türlü sömürüye ve tehdide açık hale getirmiştir.

Zamanımızdaki tehdit ve tehlikelere karşı milli güvenliğin yükseltilmesi, vesair ülkelerle işbirliğinin eşit şartlarda gerçekleşmesinin sağlanması ve bu anlayış içerisinde Milli Ekonomi Modelinden de ciddi şekilde istifade edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Prof. Dr. Vasım Mehmedaliyev
Bakü Devlet Üniversitesi

PROF. DR. BAŞ BİR UMMANDIR

Sizin gibi görkemli alimlerin iştirak ettiği mecliste iştirak ettiğim ve değerli Hocamız Prof. Dr. Haydar Baş hakkındaki fikirlerimi paylaştığım için çok bahtiyarım. 1994 Yılında bizim görkemli bilim adamımız Prof. Dr. Haydar Baş bizde doktorluk payesini aldı. 1995 yılında bizim büyük alimimiz Azad Mirzacanzade'ye Hocamızın on beşten fazla eserini gösterdiler. Azad Mirzacanzade: “Bu adam çoktan profesörlüğe layıktır” dedi ve doktorluğa ilave profesörlük payesini vermek üzere çağırıldı. O zamandan beri Hoca bizim bölümümüzde çalışıyor. Bakü Devlet Üniversitesi'nin Hocanın timsalinde, Hocanın şahsında çok büyük bir alimi olduğu için çok seviniyorum ve iftihar ediyorum. Hocanın dersleri o kadar şirin, o kadar ilginç, o kadar orijinal geçiyor ki başka fakültelerin mensupları: matematikçiler, biyologlar, kimyagerler vs. Hocanın bilgisinden nasiplenmek için, ondan bir şeyler öğrenmek için derslerine giriyorlar. Siz Milli Ekonomi Modeli özelinde onun dahiliğinin bugün bir tarafını, iktisatçı tarafını görüyorsunuz. Hoca, çok büyük alimdir.

Bu kitap ne kadar büyük bir eser de olsa, ne kadar konseptual bir eser de olsa, Hocanın muhtelif mevzulara hasrolunmuş otuzdan fazla kitaplarının içinde Hocanın yaratıcılığından bir damladır. Ummandan bir katedir.

Prof. Dr. Valery Vorotin
Ukrayna Devlet İdarecilik Akademisi

DÜNYA TARİHİNE GEÇECEK BİR KONGRE

Bugün Bakü’de gerçekleşmekte olan bu olay, bu kongre Ukrayna Ekonomi Bilimi Topluluğu’nda büyük merak uyandırdı. Pek çok sayıda ekonomi bilim adamı burada olabilirdi. Ama maalesef Pazar Günü Ukrayna’da Parlamento Seçimleri olacağından onların hepsi buraya gelemedi.

Bugün burada alternatifi olmayan bir Model’in incelemesini yapıyoruz, hatta uluslararası bir yapının sağlam bir şekilde oluşmasına şahit oluyoruz. Ve ileride sadece ulusal devletlerin değil, belki bütün dünya ekonomisinin de böyle bir çalışma sayesinde, böyle bir kitap sayesinde gelişebileceğini şimdiden görebilmekteyiz.

Bugün burada yapacağımız, bu konferansın sonucunda devletlerin ekonomilerinin bundan sonraki gelişmelerine, Sovyetler sonrası kıtadaki devletlerin ekonomisinin ileride nasıl gelişeceğine ve pazar ekonomisinin farklı aşamalarındaki ülkelerin ekonomilerinin nasıl gelişeceğine cevap bulmaktır. Ben Prof. Dr. Haydar Baş’ı bütün kalbimle tebrik ederim, organizatörlere şükranlarımı sunarım.

Çünkü bu olay dünya ölçeğindeki büyük bir olay ve bu olay sadece Azerbaycan ve Türkiye’nin değil, dünya ekonomisindeki devletlerin de tarihine geçecek.

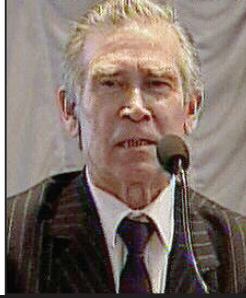
MEM yepyeni bir bakış açısı

Bildiğiniz gibi 21. Yüzyılın başında sosyalizm sonrası bütün ülkeler bunalıma düştüler. Bugün ekonomi yönetiminin özü değişim geçirmekte, ekonominin ruhu değişim geçirmekte. Bugün özdeki bu değişimler, şu veya şekilde bu sistemdeki ekonomik gelişmeleri yepyeni kavrayışlara arayışlara itiyor.

Prof. Dr. Sn. Haydar Baş'ın çalışması, bugün yapılanmakta olan bütün bu ekonomik sisteme yepyeni ve geniş bir bakış açısı sunmaktadır. Muhakkak ki Milli Ekonomi Modeli yeni pozisyonlar, yeni arayışlar için önemli bir imkandır.

Milli Ekonomi Modeli kendisinde gerçekleştirme mekanizmalarını da bulunduruyor. Ve her detay ve yekpare mekanizma bize bu modeli gerçekleştirme imkanı verecek. Az gelişmiş ülkeler yoktur, belki yetersiz idare edilen ekonomiler vardır. Eminim ki bugün Prof. Dr. Sn. Haydar Baş'ın düşündüğü şey, Milli Ekonomi yönetimi için yepyeni bir düşünce sistemidir.

Ve bu milli ekonomiler, şüphesiz dünya ekonomisinin de bundan sonraki gelişiminde yepyeni bakışlar açacaktır. Çünkü bugün bize yukarıdan baskı uygulayan ve ona küreselleşme dediğimiz şey, bize başarıyı hak eden bu milli çerçeveleri göz ardı ettirmemeli.

Prof. Dr. Axiyar Qataulin
Moskova Şehircilik Akademisi

RUSYA'DA PROF. BAŞ'IN KİTAPLARI KAPIŞILYOR

Bu kongreye değişik ülkelerden iştirak etmiş olan bilim temsilcileri, Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabı Milli Ekonomi Modeli'nin değişik yönlerini ortaya koydular.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabını okurken acayip ilgi uyandırıyor insanda.

Çünkü, bu kitaptaki birçok ilkeler, bugüne kadar gelen ekonomik kabulleri sarsar mahiyette. Mesela kaynakların sınırsız ihtiyaçların sınırlı olduğu tezi...

Okurken çok derinden düşündüm ve yazarın haklı olduğu sonucuna vardım.

Örneğin finans-kredi meselesindeki tespiti. Bunların hepsi oldukça ilginç.

Kitaba ilgi oldukça fazla. Rusça basılanları piyasada çabuk tüketiyor ve arkadaşlarım okumamı beklemeden kitabıma el koydular.

Yukarıdaki tezi kolay kavradım. Bu tez, ekonomi bilimine büyük bir katkıdır.

30 senedir sistem analizi, makro ekonomi ve matematiksel modellemeyle ilgilendiğim için şunun altını çizmek istiyorum ki, bu kitabın metodik önemini, sosyal kültürel yönlerinin bilim dünyasında yeni bir çığır açtığını görebiliyorum.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın kullandığı yeni metod, özellikle genel sistem karakterindeki dünya ekonomik sistemine ait problemleri ele alıyor.

Bizim bugün öğrencilere sunduğumuz ekonomi kitapları ve öğretmeye çalıştığımız ekonomi dersleri günümüzün ekonomisini kesinlikle yansıtmıyor. Dolayısıyla Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabından alınan sonuç, yeni model, yeni kitaplar, yeni teorilerin oluşmasına ön ayak olacaktır.

Doç. Dr. Elşad Samedzade
Azerbaycan Devlet İktisat Üniv.

BİNLERCE YILLIK BİR MEDENİYETİN YANSIMASI

Bugün beşeriyet düşünüyor, hangi yolu seçelim diye? O beşeriyet ki bazıları altın içinde yüzerken, bazılarıysa içmek için su bile bulamıyor. Dünyada zengin ülkelerle fakir ülkeler arasındaki farklar giderek artmakta, zenginler giderek zenginleşmekte, fakirler ise daha da fakirleşmekte... Bu bakımdan insanlık için çok önemli bir eserdir “Milli Ekonomi Modeli”. Çözümü sistemleştiren ve insanlığa ilan eden şahıs Prof. Dr. Haydar Baş oldu.

Büyük Rus bilim adamı Çalkovski dünyada artan nüfusun yaşam şartlarını iyileştirmek için uzaya yöneldiyse, Prof. Dr. Haydar Baş dünya’yı işaret etti. Tükenmez enerjinin kaynağını Karadeniz’in dalgalarında ve işte bu Bakü Zirvesinde buldu. Malthus beşeriyetin ilerlemesini insanın ölümünde gördüyse, Prof. Dr. Baş onun yaşamında gördü. Düne kadar Malthus Malthus diyen Avrupa, bugün Doğu’nun artan nüfusu karşısında nüfusum azalıyor, artmıyor’ diyor.

Ev hanımlarına emeklilik maaşının bağlanması, servetten herkeşe pay verilmesi gibi fikirleri bir araya getiren müellif, “Milli Ekonomi Modeli” içinde kalbinin içinin temizliğini hissettiriyor. Aslında bu temizlik 300, 400 yıllık bir tarihin pınarından değil, binlerce yıllık tarihi olan medeniyet şelalesinden akan safliktir.

Doç. Dr. Anara Aldaşeva
Kırgızistan Teknik Üniversitesi

MEM İDEAL BİR MODEL

Böyle vakarlı bir konferansa katılma imkanı tanıdığınız için Kırgız Heyetinin minnettarlıklarını sizlere sunmak isterim. Prof. Dr. Haydar Baş Milli Ekonomi Modeli ile, ekonomi biliminin gelişmesine büyük katkı sağlamış ve küreselleşmenin yıkıcı şartlarında, tam zamanında, kökten teorik çalışmalarıyla ekonomi sahasında önemli bir adım atmıştır.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın çalışmasında, insan ihtiyaçlarının sınırlı olduğu, kaynaklarinsa sürekli yenilendiği ve sınırsız olduğu ifade edilmektedir. İşte bu nokta özel ilgiyi hak etmektedir. Prof. Dr. Haydar Baş, bireyin tükettiğinden fazla üretme kabiliyetinde olduğunu ve bunun gerçekleşmesi için kaynakların yeterli miktarda bulunduğunu da söylemektedir. Bu temel tespitlerle birlikte Prof. Dr. Baş'ın sosyal adalet anlayışı da özellikle dikkat çekicidir. Mevcut modellerle sosyal adaleti temin etmenin yeterince zor olduğunu bilsek de Prof. Dr. Baş'ın Modeli bu hedefe ulaşmayı kolaylaştırmıştır bu açıdan da bakıldığında MEM ideal bir modeldir.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın çalışması bilimsel bir kavramdır. Hem de bazı maddeleri bir çok mana içermektedir. Ayrıca sadece bireyin değil devletin de kendi halkı karşısında sorumluluk taşıdığını vurgulaması önem taşımaktadır.

Prof. Dr. Qabil Manafov
Azerbaycan Devlet İkt. Üniv.

MEM YEKPARE BİR MODEL

Bugün biz çok gerekli ve güncel bir meselenin müzakeresi için toplandık.

Ekonomik gelişme modeli aslında sadece bugünün sorunu değil. O, tarih boyunca, asırlar boyunca gündeme getirilmiş, toplumların ve devletlerin en önde gelen şahısları, ülkelerini ve halklarını seven bütün insanlar, düşünürler, bu sorunun etrafında düşünmüşler, kendi düşüncelerini bildirmişler.

Hiç tesadüf değildir ki, Türk halkının, Türk milletinin büyük oğlu Prof. Dr. Haydar Baş, bu sorunun güncelliğini görerek, millet için, halk için yola çıkarak, bunu kendi araştırmalarının merkezine aldı. Bu araştırmanın, bu kitabın güncelliği şudur ki; bugünlerde birçok ekonomist, birçok bilim adamı sorunlara yalnızca mikro-ekonomik ya da makro-ekonomik açıdan veyahut yalnızca sosyal açıdan yaklaşıyorlar.

Oysa Milli Ekonomi Modeli kitabının üstünlüğü ve de güncelliği şudur ki, Profesörümüz Haydar Baş, burada ekonomik, sosyal, mikro ve makro sorunları yekpare bir şekilde araştırmıştır. Sosyal ihtiyaçların sağlanması bizim profesörümüz Sayın Haydar Baş'ın da en önemli idealidir.

Prof. Dr. Vladimir Lepsky
Rusya

MODELE HAYRAN KALDIM

Milli Ekonomi Modeli Kongresi'ne ve onun organizasyonuna hayran kaldım. En önemlisi elbette Prof. Dr. Haydar Baş'ın önerdiği bizim de muhakemesini yaptığımız fikirlere ve konseptlere hayran kaldım. Prof. Dr. Haydar Baş Batı'dakilerin şüphe duymadıkları ve uzun yıllar devam edeceğini sandıkları kapitalist modellere meydan okuyan bir öncüdür. İnsan ruhen zengin ise daha sade ve daha mutlu yaşayabilir. Batı ise maddi koşuşturmayı ve maddi ihtiyaçları dayatıp durmakta. Prof. Dr. Haydar Baş, Batı'nın olumsuzluklarını mağlup etme ihtimal ve imkanını veren şemayı öneren bir yola çıkmıştır. Ümit ederim ki dünyanın uyumsal hale getirilmesinde, uyum içinde ve uzun vadeli yapıları oluşturmada hepimizin çabaları müşterektir.

Her geçen ay ve her konferansla birlikte Milli Ekonomi Modeli konseptlerine ilginin artacağını tahmin etmek mümkün. MEM, farklı ülkelerden ve farklı alanlardan iktisadiyatçılar ve uzmanları celp etmektedir. Sovyetler sonrası kıtadaki bilim adamlarının çok büyük ilgilerini çekmiş olması hayli önemlidir. Çünkü Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabında belirtilen ve Türkiye Cumhuriyeti'ne özgü olan sorunlar bunalımdan çıkararak model arayışı içinde olan Sovyetler sonrası kıta içinde önemlidir.

Prof.Dr. Fehim Üçışık
Marmara Üniversitesi

İNSAN HAKLARI BU MODELLE YAŞANIR

Fikrimizce, Milli Ekonomi Modelinin iş ve sosyal güvenlik hakkı yönünden İnsan Hakları Evrensel Bildirgesiyle karşılaştırılması, bu Modelin anılan Bildirgedeki ilgili haklara tamamen uygun olduğunu ve bu hakların en iyi şekilde tatbikini sağlayıcı ayrıntılı esaslar içerdiğini ortaya koymaktadır.

Milli Ekonomi Modeli'nde kaynakların sınırsız, ihtiyaçların sınırlı ve fakat ihtirasların sınırsız olduğu kabul edilmektedir. Buna göre, insanın yemek, içmek, ısınmak, giyinmek, barınma vb. çok karmaşık olmayan sınırlı ihtiyaç kalıpları vardır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine göre, her şahsın gerek kendisi gerekse ailesi için yiyecek, giyim, mesken, tıbbi bakım ve gerekli sosyal hizmetler dahil olmak üzere sağlığını ve refahını temin edecek uygun bir hayat seviyesine hakkı vardır (m.25/I).

Milli Ekonomi Modeline göre, dar gelirli insanlara verilen destek aynı zamanda yeni bir tüketim artışına sebep olduğu için bu daha fazla üretim, daha fazla istihdam imkanı sağlayacaktır, yani toplumun bir kesimine doğrudan verilen destek toplumun diğer kesimlerine de dolaylı olarak yansıtacaktır. Özellikle gelir dağılımındaki dengesizlik sonucu toplumun belli bir kısmı geçim sınırının altında

bulunuyorsa ekonominin sağlıklı olması mümkün değildir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine göre, çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun bir yaşayış sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma vasıtasıyla da tamamlanan adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır (m.23/III)...

Prof.Dr. Rızzan Paşayev
Bakü Devlet Üniversitesi

TÜM ÜLKELER UYGULAYABİLİR

Küreselleşmenin, gelişmekte olan ülkelerin kültürüne manevi değerlerine, ekonomisine yüklediği zararların ilmi bakımdan ortaya konması aslında bu mücadelenin en önemli unsurudur.

Bu bakımdan Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Kitabı dünya iktisat ilmine değerli katkı ve hizmet eden bir eser özelliğini almıştır. Bu eserde küreselleşme teorilerine yapılan itiraz, ilmi bir metotla ortaya konmuştur.

Milli Ekonomi Modeli'nin temelinde yer alan insan faktörüne, globalist yaklaşımdan farklı bir bakış sergilenir. Model, toplumun bütün unsurlarını içine alır ve herkesi üretim için teşvik eder. Prof. Dr. Haydar Başın Milli Ekonomi Kitabında telif edilen yazılar, fikir ve iddialar oldukça değerli ve onlardan kalkınmakta olan tüm ülkeler yararlanabilir. Ve kendi ülkelerinin milli ekonomi modelini geniş çapta kullanabilirler. Bu kitap üniversitelerde iktisat fakülteleri öğrencileri için hem de lisansüstü düzeydeki akademisyenler için etkileyici bir ders kitabıdır. Bu kitabın yazarı yıllar boyunca dünya iktisatçıların arzuladıkları ama çözemedikleri insan yönünü iktisadi sistemin yaratılması yönünde ciddi bir adım atarak çağdaş iktisadi bilimlere devrim niteliğinde yeni bir sistem getirmiştir.

Prof.Dr. Mehmet Palamut
Uludağ Üniversitesi

MEM GELİR DAĞILIMINDAKİ ADALETSİZLİĞİ KALDIRIYOR

Sosyal nitelikli devletin sergileyeceği politikaların hedeflerinden biri de, şüphesiz gelir dağılımını adil biçimde sağlamak ve sosyal katmanlar arasındaki ekonomik farklılıkları mümkün olduğunca aza indirmektedir. Ancak, içerisinde yaşadığımız kapitalist ve gittikçe globalleşen tekelci dünyamızda gelir dağılımının liberal politikalarla sağlanmadığını ve aksine bu uçurumların giderek arttığına maalesef tanık olmaktayız.

Milli Ekonomi Modeli'nde gelir dağılımının adil sağlanması, bir taraftan senyoraj gelirleri ve diğer taraftan da emisyonla yaratılacak kaynakların tahsisi sayesinde, ev hanımlarının, işsizlerin, kimsesiz yaşlıların ve öğrencilerin satın alma güçleri artırılarak potansiyel talepleri gerçekleştirilebilir hale getirilmekte ve bu suretle piyasada talep arzının artırılarak ilave gelirlerin sağlanması cihe-tine gidilmektedir. Etkin vergileme yöntemiyle, ödeme gücü olanlar vergilendirilmekte ve sağlanan bu gelirlerin iş yapmak isteyen kimselere belirli projelere bağlı olarak transferi suretiyle de üretim arttırılmaktadır. Kuşkusuz bu ekonomi modelinde, üretimin artması enflasyonsuz bir ekonomik gelişmeyi uyarırken, diğer taraftan da

vergi politikalarının dolaylı vergilerden dolaysız vergilere kaydırılması ve vergi ödeme gücünün de 200 bin TL ile sınırlandırılması ile mevcut olan gelir dağılımındaki adaletsizliği büyük ölçüde ortadan kaldıracağı kanısındayım. Bunun sonucu olarak, ülkemizde ve dünyanın değişik yörelerinde varlık içinde baş gösteren işsizliğin, gelir adaletsizliğinin ve sosyal dışlanmışlığın sebebiyet verdiği toplumsal bunalımların asgariye indirilebileceği kuşkusuzdur.

Prof. Dr. Hortenzia Hosszu
Macaristan Miskalic Üniveritesi

MEM REEL ÇÖZÜMLER GETİRİYOR

Bugünkü konumuz küreselleşme ve sosyal güvenlik olacak. Bir siyaset bilimci olan Prof. Dr. Haydar Baş Bey sisteminde özellikle güçlü bir milli refah devletinin oluşacağını ortaya koymakta.

Macaristan'ın çok büyük mali harcamaları var. Bunlar büyük açığa neden oluyor. Bunun neticesinde çok büyük vergiler koyuluyor. Hükümet bu çerçevede masrafları kıstak gibi bir uygulamayı hayata geçirdi. Ve bununla beraber bazı büyük sıkıntılar da meydana geldi. Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler Macaristan'a değişik önerilerde bulundular. Bu tür reformlar hiçbir şekilde etkinlik sağlamıyor, yine bundan dolayı küreselleşmenin şart koştuğu düzenlemeler özel durum oluşturmaktadır.

İktidardaki hükümet, serbest pazar kurallarını tam olarak uyguladı, ne hükümet ne de Macar halkı böyle bir değişime hazır değildi. Uluslararası kuruluşların empoze ettiği politikalara baktığımızda sosyal politikaların çok dar bir çerçevede kaldığını görüyoruz.

Şunu söylemek istiyorum, yeni bir modele ihtiyaç var. Bunu değiştirmek gerekiyor. Yeni konsensusa baktığımız zaman, Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli devletin rolünü yeniden değerlendirmekte ve yaşadığımız sıkıntılara reel çözümler getirmektedir.

Prof. Dr. Xosrov Kerimov
Bakü Devlet Üniversitesi

MEM EVRENSEL BİR MODEL

Çağdaş tarih ve teorilerle yakından ilgilenen, onlardan farklı bir bakış açısı, yeni bir milli ekonomi modeli ortaya koyan Prof. Dr. Haydar Baş, kendi eserinde çağdaş dünya ekonomisinin önemli sorunlarını ortaya koymuştur. Türkiye Cumhuriyeti ekonomisi üzerinde geliştirilen bu model, özellikle yeni bağımsız devletlerin her birinde gerçekleştirilmesi mümkün olan evrensel bir modeldir. Ekonominin çağdaş sorunlarını ve gelişme düzenini yansıtan bu özel modelin Azerbaycan'da da tatbik edilmesine önem verilmelidir.

Kitapta, kaynakların sınırlı olmasına ve üretimin üstünlüğüne dayanan çağdaş kapitalist modeller ile kaynakların sınırsızlığına, tüketime, iki reel güç olarak para ve devlete dayanan Milli Ekonomi Modeli'nin taban tabana zıt olduğu görülüyor. Kitapta yeni, enteresan ve çok önemli fikirler vardır.

Bana göre müellif, çağdaş kapitalizmin çözemediği sorunları gelir dağılımında denge, sürekli büyümenin yakalanması ve tam istihdamın sürekli sağlanması gibi sorunları çözecek önemli bir ekonomi modeli ortaya koymuştur.

Prof. Dr. Haydar Baş, paraya yeni bir bakış açısı getiriyor, paranın tahrik unsuru ve emek ile üretimin karşılığı olma özelliğine, aynı zamanda yeni pazar ve devlet ilişkilerine önem veriyor.

Temel problemleri çözüyor

Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabını defalarca inceleme imkanım oldu. Vardığım sonuçları beyan edeceğim. Ben bir cümleyle ifade edeyim. “Milli Ekonomi Modeli” hayati önem taşımaktadır. Çünkü çağdaş ekonomik olaylara yeni bakışlar sunuyor.

Bu model mevcut ekonomi çerçevesinde çözümü mümkün olmayan enflasyon, işsizlik, yoksulluk, devamlı büyümenin olmaması, dağınıklılık, küresel güçlerin kendi çıkarlarını zayıfların sömürülmesi üzerine temin etmesi gibi ekonomik sorunları halledebilen bütünlükte, insana, onun hayat ve menfaatlerine yönelen bir ekonomik mekanizmayı, tasarruf sistemini formülize etmiştir.

Bu modelde insan biyolojik varlık, fert, toplum üyesi ve en önemlisi bir maneviyat taşıyıcısı gibi kendisini ortaya koyabilir.

Bu ekonomi bilimine yirminci yüzyıl yeterince yenilikler getirdi. Belli bir yere kadar olan ilerlemeler olsa da ekonomi biliminin çözüm getiremediği sorunlar gündemden hiç inmiyor.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabıyla tanıştığımda bana öyle geldi ki sanki bu teorileri kenara atmış, karşısında öyle bir çözüm yolu getirmiş ki bunları mutlaka yapmak gerekiyordu. Bana öyle geliyor ki o bunu başarmıştır.

Prof.Dr. Viktor Minin
Rusya Bilimler Akademisi

MEM YENİ BİR IŞIK

Bu kitabı okuyanların ekonomik bilinci kati ve dönüşülmez şekilde değişecektir. Batı iktisat teorisinin entel tuzaklarından özgürlüğe kavuşmasını, ülkesinde ve dünyada olup biten gerçek süreçlerin tefekküründe yeni basamağa yükselmesini sağlayacak.

Tam şimdi dünyanın sonu, eski dünyanın sonu ve yeni dünyanın, yeni ışığın doğuşu olmaktadır. İki süreç aynı anda ve hızlanarak devam etmektedir.

İnsan için bu zor ve tehlikeli zamanda korkmadan, kayıp olmadan doğru yolu bulmak çok zordur.

Prof. Dr. Haydar Baş bu tezi ile tüm dünya ve Türkiye için yeni problemin çözümü için katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmada ise yeni tip Milli Liderin özellikleri bariz şekilde gözükmektedir.

Biz Ruslar her şeyi denedik, Marksizm ile Sosyalizm dahi yardımcı olmadı, çünkü onların da prensipte kapitalizmden farkı yoktu. Kitabın yazarı, çözümün bu iki sistem dışında olduğunu anlaşıyor ve kolay şekilde göstermektedir.

Dolayısıyla, seçimimiz kolay; ya hızlıca yok olacağız, ya da ço-

ğumuzu ilgilendiren, iktisadın, siyasetin ve kamu yönetiminin yeni prensip çalışmalarını esas alan yeni yaşam kurallarını keşfedeceğiz.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın çalışması krizlerin yalnız sebeplerini anlamaya yardımcı olmuyor, en önemlisi, basit olmayan bu meselelerin çözümünü öneriyor.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabını okurken, yüksek insanlık hedefleri belirleyip çözebilen insanların yeryüzünde bulunmasından çok mutluluk duydum.

Prof. Dr. Cahit BABUNA
İstanbul Üniversitesi eski Öğretim Üyesi

MEM'DE SÖMÜRÜ YOKTUR

Milli Ekonomi insana dönük bir ekonomi modelidir. İnsanı, yeraltı ile yerüstü zenginlikleri, tabiatın verdiği imkanlar ile insanların kabiliyetlerini ve becerileri ile bilgilerini bir nevi bütünleştiren ekonomi modelidir. İnsanı insan olarak kabul eden onun tüm kimliği ve benliğini ortaya koyan ve tabiatın verdiği zenginlikleri ortaklaşa paylaştıran ve sosyal adaleti sağlayan bir ekonomi şeklidir.

Milli Ekonomide sömürü yoktur, faiz yoktur! İnsanı istismar eden unsurlar yoktur. Orada insanın verebileceği azami derecede imkanları sağlama başlıca hedef olarak alınmaktadır.

Milli Ekonomide, hedef olarak, insanların ve ekonomik getirilerin eşit olarak kullanabilme ortamını sağlamaktır. Ekonomik üretimi belirli bir zümrenin eline vererek onun istismarı yoktur. Aşırı büyük kapitalist sermaye ve acımasız sermayedarlar bulunmamaktadır. Acımasız “vahşi kapitalizm“in eline insanları teslim ederek onun dışlıleri arasına insan emeklerini öğütmemektedir. Faiz sisteminde de son verilmektedir.

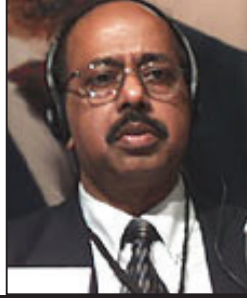
Prof.Dr. Ferit Hakan BAYKAL
Marmara Üniversitesi

MODEL TÜRK KÜLTÜRÜNÜN KAĞIDA GEÇİRİLMESİDİR

Milli Ekonomi Modeli, diğer modellerde olduğu gibi modele uygun insan ve ekonomi tanımı yapmak yerine insanın ve ekonominin gerçeklerine uygun bir model tanımı yapmıştır. Hayaller ve beklentiler modelin temelini oluşturmamıştır. Dolayısıyla gerçeklerden hareket eden bir modelin amaçladığı noktaya varacağından şüphe duyulmaması gerekir.

MEM’de para sadece bir değişim ve değer saklama aracı olarak görülmemiştir. Paranın tahrik unsuru olarak işlemci özelliği ve hizmetlerin karşılığı olma vasfı da temel alınmıştır. Serbest piyasa anlayışı ve devlet kavramına da gerçekçi ve özgün bir bakış getirilmiştir. Piyasa açısından serbest piyasa modeli yerine devlet sadece alan değil, aldığından daha fazlasını verebilen kudreti olan irade olarak tanımlanmıştır. Sosyal devlet anlayışı en üst düzeyde modele dahil edilmiştir. Sosyal devletin hem sosyal adaleti hem de sürekli büyümeyi sağlayacağı ortaya koyulmuştur. MEM’de toplumun hiçbir kesimi birbirine rakip olarak algılanmamıştır. Toplumun oluşturan bireylerin tamamına fayda sağlayacak yaklaşımların önü açılmıştır.

Toplumun yapısına uygun özgün kuralların gerçeklerle tespiti o modeli başarılı kılacaktır. Batının kendi toplumunu ve ihtiyaçlarını esas alarak yarattığı modellerin toplumumuza monte edilme-ye çalışılması ve uysa da uymasa da uygulanması bugüne kadar toplumumuzda birçok noktada huzursuzluğa neden olmuştur. Her toplumun keline özgü bir yapısı olduğu, farklı değerlere sahip olduğu gerçeğinden hareket edilirse Milli Ekonomi Modeli de toplumumuzun ekonomi konusundaki değerlerinin kağıda geçirilmesi olarak nitelendirilebilir. Bu nedenle bu özgün çalışmadan dolayı Sayın Prof. Dr. Baş'ı kutluyorum ve çalışmanın toplumumuza hayırlı olmasını diliyorum.

Prof.Dr. Muhammad FARUQUE
Illinois Üniversitesi - ABD

MEM İNSANLIĞI MÜREFFEH YARINLARA TAŞIYACAK

Milli Ekonomi Modeli kendi ayakları üzerinde durabilen ve daha iyi bir gelecek inşa etme gücüne sahip alternatif bir modeldir.

Yakın geçmişte dünya, kapitalizm ve sosyalizm gibi iki temel ekonomik sistemi tecrübe etti. Neden bu ekonomik sistemler yönedikleri, amaçladıkları gayeleri gerçekleştirememişlerdir? Bu sistemlerin dizaynını motive eden unsurlar mı sakattır? Yoksa bu sistemler dizayn edildikleri gibi uygulanamamışlar mıdır? İnsanlığın ekonomik yararı için daha iyi sistemler var mıdır? Dünya, mevcut ekonomik sistemlerin yetersizliklerinin üstesinden nasıl gelebilir? Bu çözümleri, mevcut ekonomik sistemlerin içinde mi yoksa dışında mı aramalıyız? Bu ve buna benzer bir çok soru, bireyleri ve kurumları cevap aramaya, yeni makro ve mikro ekonomik modelleri tartışmaya, test etme ve uygulamaya teşvik etmiştir.

Prof. Dr. Haydar Baş tarafından, Müslüman Türk kimliğine uygun olarak geliştirilen Milli Ekonomi Modeli (MEM) işte böyle bir çabanın ürünüdür.

İnancım tamdır ki, bu model sadece Türk Milletini değil, aynı zamanda bütün insanlığı daha müreffeh yarınlara taşıyacaktır.

MEM iyi bir gelecek inşa etme gücüne sahiptir

Kaynakları sınırlı gören Kapitalist anlayışın kaynakları haksız dağıtımı ve adil olmayan servet bölüşümü, önceki dönemlere göre daha derinleşmiştir. Kapitalist modelin aksine Prof. Dr. Baş, kaynakların sınırlı olmadığını, kaynakların herkesin yararına ve optimal kullanımını mümkün kılan bir ekonomik model oluşturmanın mümkün olduğunu ortaya koymaktadır. Bu model, toplumdaki bütün bireyleri, hiç kimseye bağımlı olmaksızın yaşamlarını sürdürebilecekleri, asgari bir gelir düzeyine ulaştırmanın yollarını ve kaynaklarını ortaya koymaktadır. Model, bunun yanında, devleti ve parayı, hedeflenen ekonomik çözümlerin elde edilmesinde önemli bir güç olarak kullanmayı amaçlarken, para ve kaynakların dar bir kesimin elinde tekelleşmesini önlemeyi de garanti etmektedir.

Milli Ekonomi Modeli paranın maliyetsiz olmasını ve herkes tarafından elde edilebilir olmasını da güvence altına almaktadır. Burada önemli olan şudur ki, MEM kendi ayakları üzerinde durabilen ve daha iyi bir gelecek inşa etme gücüne sahip bir alternatif ekonomik modeldir. İncancım tamdır ki, bu model sadece Türk Milletini değil, aynı zamanda bütün insanlığı daha müreffeh yarınlara taşıyacaktır.

Dr. Ercan Gül
İktisat danışmanı

MEM GERÇEKLERDEN YOLA ÇIKMAKTADIR

Milli Ekonomi Modeli, dayanakları ve işleyiş mekanizmaları ile başlı başına bir sistem olan, hayallerden değil, var olan gerçeklerden yola çıkarak, bunlara uygun bir modeli toplum hayatına geçirmeyi amaçlamıştır. Dünyadaki tüm ekonomik modeller, kendi sistemlerine uygun insan oluşturmayı amaçlamış; bunda da bir yere kadar başarılı olmuşlar, belli bir zümreye refah getirmişlerdir. Ama dünyada milyonlarca insan yoksullukla, açlıkla, savaşlarla mücadele etmektedir. Zaten, dünyadaki sorunların temelinde, ekonomik bozukluklar yatmaktadır. İşte bu modeller, ne yazık ki, insana özgün bir model değildir.

İmkânların sınırlı, insan ihtiyaçlarının sınırsız olduğunu savunan kapitalist anlayışta, gün geçtikçe toplumlar arasındaki uçurumlar derinleşmektedir. Sosyalist sistemde de, belli bir toplumun egemenlik anlayışı yatmaktadır. Bu sistemlerde varolan kaynaklara rağmen insanlığın büyük bir bölümü, daha öncede ifade ettiğimiz gibi; yoklukla ve açlıkla mücadele etmektedir. Yeryüzünde meydana gelen savaşların çatışmaların, temelinde ekonomik ve siyasi sebepler yatmaktadır.

Ortaya konulan, “Milli Ekonomi Modeli” tüm değerlere hem ekonomik yönden, hem sosyal yönden uygun - adil, hakkını tam alabilen, huzur dolu, refah dolu bir toplum hazırlamayı amaçlayan bir tezdur.

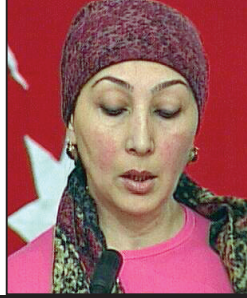
Prof. Dr. Ali Rızayev
Azerbaycan İktisat Üniv.

BÜTÜN EKONOMİ UZMANLARI MUTLAKA ESERİ OKUMALI

Ekonomi önemli bir sorundur. Prof. Dr. Haydar Baş'ın bu eserinin ekonomik sistemleri oluşturan diğer eserlerden en önemli farkı insan faktörüne azami derecede önem vermesidir.

Dünya ekonomisi insan faktörünü gözardı eden sistemlerin sıkıntısını çekmektedir. Dünya ekonomisini ellerinde bulduran güçlerin aksine, üretim nasıl olmalı, masraflar nasıl olmalı ya da gelir toplamı nasıl olmalı, masraflar ile son netice arasındaki oran nasıl dengelenmeli, bunun modelini vermiş.

Kendim de metodoloji eğitimini almış ve metod ve model işleleriyle uğraşan biri olarak diyebilirim ki bütün ekonomi modellerini incelediği ortada olan bu kitap, dünya ekonomisinde gerçekleşen niteliksel ve niceliksel değişimleri analiz eden bir eser özelliği taşıyor. Onun için bu kitap bütün ekonomi uzmanları ve müteşebbisler tarafından okunması gereken bir kitaptır. Bu kitap gelecekte tatbikinden kaçınılmayan bir kitaptır. Prof. Dr. Haydar Baş, kitabında işlediği modelinin uygulanma aşamasında işin başında bulunması gerektiğine inanıyorum.

Prof. Dr. Gülşen Yüzbaşova
Azerbaycan İktisat Enstitüsü

MODEL YENİ BİR BAKIŞ AÇISI GETİRİYOR

Küresel krizlerin patlak vermesine dair bilimsel teorilerin sürekli incelenmesi gösteriyor ki küresel sorunlar alternatif çözümleri karşılaştırma yoluyla çözüme kavuşturulmalıdır. Bu yol gittikçe ağırlaşıyor ve süreçlerin kapsamı da genişliyor. Şunu kavramak lazımdır ki: Bu önemli sorunu Prof. Dr. Haydar Baş'ın milli ekonomi modeli adındaki yeni bakış açısı sunan eseri ekonomik gelişmelere dair yeni yaklaşımlar getiriyor. Küreselleşmenin doğası ve onun devletlere karşı etkisi Prof. Dr. Haydar Baş tarafından çok iyi resmedilmiştir. O diyor ki, gayeden milliyetten ve devletten mahrum kalan halklar açık tehditlere ve gizli tehlikelere karşı savunmasızdırlar.

Ekonomik bağımsızlığın temini ve ulus devlet mefhumunun savunulması bağımsız bir devletin mevcudiyeti için şarttır.

Prof. Dr. Haydar Baş ekonomi modelinde insan faktörüne büyük önem veriyor.

O kaynakların sınırsızlığı, ihtiyaçların sınırlılığı, açgözlülüğün sonsuz olduğundan yola çıkarak insan ihtiyaçlarının karşılanması için yenilenen sonsuz kaynakların varlığının altını çiziyor.

Doç. Dr. Larisa Demuşkina
Kazakistan Devlet Üniversitesi

DEVLETİN ROLÜ ÖNEMLİ

Fazla zamanınızı almak istemiyorum.Çünkü, hepimiz müellifi dinlemek için sabırsızlanmaktayız. Milli Ekonomi Modelinin gerçekleştirilmesinde devletin iştiraki konusu üzerinde durmak istiyorum. Devletin rolü mevzusu, Prof. Dr. Haydar Baş'ın çalışmasında önemli bir yer tutar. Çünkü, genelde para ve kredi politikası olsun, vergi politikası olsun ve sosyal politika olsun, bunların hepsi başka bir kurum tarafından değil ancak devlet tarafından yürütülür.

Küresel rekabette gelişmekte olan ülkelere maalesef merkezi rol verilmemektedir. Kazakistan örneğinde bu sorunu iyi tanıyoruz. Bu vaziyetten çıkış yolu bulmaya çalışmaktayız. Bu çıkış yolu ise gerekli tahminleri yapabilen, bilim ve teknoloji politikasına öncelik veren, gelişmiş devlet düzenlemesi sistemini inşa etmekten ve Milli Ekonominin hayata geçirilmesinde geçer. Bunlar ulusal çıkarları ilk sırada hesaba katmak yoluyla olur. Milli çıkarlarsa, ülkenin ekonomik güvenlikte bulunmasını öngörür. Sayın Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli bu gayeye varabilmek için tam zamanında ortaya çıkmıştır. Bu model mevcut teorilere, en başta ekonomik teorilere meydan okumaktadır. Gerçek şu ki “Milli Ekonomi Modeli” artık ortadadır.

Prof. Dr. Elman Aliyev
Azerbaycan İlmî Araşt. Merk. Başkanı

MODEL İNSANIN ÜZERİNE BİNA EDİLMİŞ

Ekonomi bütün yüzyıllar boyunca insan ihtiraslarının tatminine hizmet etmiştir.

Bugün aslında öne konan yeni meseleyse insan ihtiraslarına değil, insanın kendisine yönelmiştir. İnsanın ihtirası paradır. İtiraf edelim ki yüzyıllar boyunca bütün ekonomik sistemler paranın üzerinde inşa edilmiştir. İnsan nedir? İnsanın mahiyeti nedir? İşte ben çok seviniyorum ki bugün bu kadar kalbi ile, gönlü ile bağlı insanlar buraya toplanmışlar ve bu meseleye çok ciddi yaklaşıyorlar. İlim ve iman paralel, birbirine eşit şekilde gelişmelidir. İşte, büyük profesörümüz Haydar Baş'ın kitabında bu paralelliği gördüğüm için ben çok sevinçliyim.

Eğer, ekonomi insanın gönlüne dayanırsa, sadece akıldan değil, kalpten de geçerse kalp ile aklın birlikteliğinden geçerse, o zaman ekonominin sonu uğurlu olacak buna biz inanırız. Sizlere Hz. Ali'nin bir cümlesini okuyacağım:

“Hastalığın sende, fakat anlamıyorsun. İlacın kendinde, ancak görmüyorsun. Sen kendini küçük bir varlık sanıyorsun. Bilmiyorsun ki bütün âlemler sende yerleşmiş. Senin varlığında gizlenmiştir”. Ben de diyorum ki Ey insan! Ey bizler! Kendimize sahip çıkalım.

Prof. Dr. Elhan Azizov
Bakü Devlet Üniversitesi

PROF. DR. BAŞ'A MİNNETTARIM

Prof. Dr. Haydar Baş'ın adı sadece Türkiye'de ve Azerbaycan'da değil bütün İslam Dünyasında meşhurdur. Aynı zamanda bütün Dünya Şarkiyatçıları Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabını okuyor ve onun kitapları Şarkiyatçıların başucu kitabıdır. Bilginize sunarım ki Prof. Dr. Haydar Baş'ın şimdiye kadar yazdığı 20'den fazla kitabı 150'den fazla bilimsel eseri vardır. Sayısız makaleleri yayınlanmıştır. Burada oturan bilim adamlarının çoğu tahsil ile, ders verme ile meşgul olan adamlardır. Biliriz ki talebelere seminer sunmak bile bazen çok zor oluyor. Talebeler sorularıyla insanı mahcup edebiliyorlar. Ama diğer profesörlerimizin aksine Prof. Dr. Haydar Baş'ın Türkiye'den uçup Bakü'ye gelmesini, ders vermesini diğer fakültelerin talebeleri de sabırsızlıkla bekliyorlar. Prof. Dr. Haydar Baş'ın dersinde oturmak için o koca salonda yer bulamıyoruz. Bence Prof. Dr. Haydar Baş'ın kitabının esas konusu ondan ibarettir ki ekonomi bilimi ve ekonomistler ilk sırada sadece devletlerin, ülkelerin gelişmesine değil, herhangi bir halkın, ulusun ve ferdin dimağının yükselmesine hizmet etmelidir. Esas cevher insan refahının yükselmesi ve bütün dünyaya ve bütün uluslara hizmet etmesi amacıdır. Bu yüzden ben hem bizim fakültemizin profesörü hem de müstesna bir iktisatçı Prof. Dr. Baş'a minnettarım.

Prof. Dr. Saykal Junușova
Kırgızistan Devlet Üniversitesi

TEZİN AMACI İNSANDIR

Şu an bizler derin sosyal, ekonomik ve manevi kriz yaşamaktayız. Sovyetler sonrası bölgedeki krizin toplumsal hayatın bütün alanlarını sistemli bir şekilde sardığını söyleyebiliriz. Özel mülkiyet, serbest piyasa ve bağımsızlık teorilerinin uygulamadan ve yaşamdan uzak oldukları ortaya çıkmıştır ve nüfusun büyük bir kısmının işsizlik, fakirlik ve sosyal korumalardan mahrumiyet ile sonuçlanmıştır. Ülkemizde reformların yapılmasına yardım eden ve doğrudan önerilerde bulunan yatırımcı ülkelerin samimiyetlerinden kuşkular oluşmaya başladı. Çağımızdaki süreçlerin yeni hudutlarını saran çalışmaların, keza Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'nin ortaya çıkması gayet doğaldır. Prof. Dr. Haydar Baş'ın çalışmasında, devlet yapısını ve insanlık kültürünü korumak için aydınların, müteşebbislerin ve vatanseverlerin gayretlerinin birleşmesi gerektiği düşüncesi önemle vurgulanmıştır. Prof. Dr. Haydar Baş'ın ortaya koyduğu ekonomik tezin amacı ve görevi insandır. Tezdeki İnsanın İhtiyaçları ve Kaynaklar Bölümünü, bir sosyolog olarak çok beğendim. O, insanın özelliklerini ve ihtiyaçlarını hesaba katmadan şekillenen hiç bir model başarıya ulaşamaz demektedir.

Prof. Dr. Rauşan İtalmasova
Kazakistan Devlet Üniversitesi

EŞSİZ GAYENİN ÖNDERİ

Sayın meslektaşlar! Biz, Kazakistan Cumhuriyeti Heyeti'nin bütün üyeleri, bu eşsiz gayenin önderi Prof. Dr. Haydar Baş'a şükranlarımızı sunarız. Onun Milli Ekonomi Modeli ilkesinin cevherini sizlere okumak isterdim. Bu gelirlerin adil paylaşımıdır, bu istikrarlı ekonomik büyümeye kavuşmaktır. Bu tam istihdamı temin etmektir. Evet, bunların hepsi gayet önemli...

Sayın Prof. Dr. Haydar Baş'ın gayesinin "insan hakkı- hayat hakkı olduğu kanaatindeyim. Şu anda dünya küreselleşme adı altında yanlış bir bütünleşmeye doğru gidiyor. Bunu unutmamak lazım ki, dünyada cereyan eden bu küreselleşmeye karşı Haydar Baş'ın fikirlerinin yardımıyla ve burada bulunanların fikirlerinin yardımıyla alternatif bulmamız lazımdır. Kazakistan Meclisi'nde dört kez milletvekilliği yapmış olmam, yedi yıl boyunca Meclisler arası kuruluşun başkanlığını yapmış olmam hasebiyle, siyasetçi kimliğimle, ammeye hizmet eden kimliğimle bunları çok iyi biliyorum. Bunun için bu sorunlara daha sistemli yaklaşmamız lazım.

Ve yine tekrar ediyorum ki, bütün dünyada cereyan eden küreselleşmeye karşı Haydar Baş'ın fikirlerinin yardımıyla ve burada bulunanların fikirlerinin yardımıyla alternatif bulmamız lazım... Teşekkürler ederim.

Prof. Dr. Ata SELÇUK
Fırat Üniversitesi

KÜRESELLEŞMENİN PANZEHİRİ

Sömürü düzeni beşeriyet ile birlikte devam edip gelmektedir. Güçlü olan daima sömürmüş, zayıf olan daima köle olup ezilmiştir. Yüz elli yıldır kapitalist düzen, harpler, ekonomik olarak borçlandırma, özelleştirmeye teşvik ve hükmetme yolu ile sürdürülmektedir. Her türlü kaynakları tükenmiş olan, çok gelişmiş kabul edilen bu ülkeleri aslında ayakta tutan gelişmemiş ülkelerin kaynaklarıdır. Bu kaynakların kısıtlanması, durumun tamamen tersine çevrilmesi demektir. Son yarım asırda harp etmekten ziyade, barış ve beraberlik kandırması ile, teknolojik üstünlüklerini tüm dünya ile paylaşmak istedikleri yalanını koz olarak kullanan gelişmiş ülkeler, geri kalmış ama, aslında hazineler üzerinde oturan ülkeleri, KÜRESELLEŞME taktikleriyle avlamayı başarı ile hızla sürdürmektedirler. Küreselleşmenin bir şartı olan ÖZELLEŞTİRME yağması ile ülkelerin gelir getiren kurumlarını, stratejik önemi olan kurumlarını, ele geçirmektedirler.

Küresel güçlerin, en çok çekindiği ULUSAL devletler olduğundan, öncelikle hedef olarak ulusal devlete yatkın topluluklar üzerinde acil planlar üretmektedirler. Özelleştirme ve borçlandırma taktikleri, kültürler arası iş birliği çalışmaları bu planların önde

olanlarıdır. Milli ekonomi modeli bu nedenle Milli devletin olmazsa olmazıdır. Ve küreselleşmenin panzehiridir.

Ekonomi bilimi bu temel eserle gerçek olarak başlamıştır. Bu bir tarihi olaydır. Bu eser sonsuza kadar rehber ve ders kitabı olarak anılacaktır. Bilime yaptığı bu katkıdan dolayı Sayın Prof. Dr. Haydar BAŞ beyi tebrik ediyor, Allah(c.c) tan başarılar ve sağlıklar diliyorum.

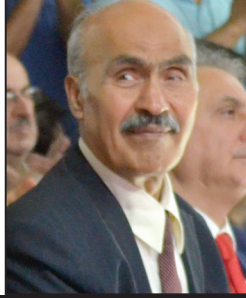
Prof. Dr. Ziyad Samedzade
Milletvekili-Azerbaycan

PROF. DR. HAYDAR BAŞ'A İLGI BÜYÜK

Sayın Prof. Dr. Haydar Baş'ın şahsında bugün kelimenin tam manasıyla Azerbaycan ekonomistlerinin hayatındaki en önemli olaylardan biri gerçekleşiyor. Azerbaycan ekonomi biliminin ilerlemesinde eşsiz katkıları olan Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi'nin bu büyük salonunda böyle bir etkinliğin gerçekleştirilmesi önemi büyük olan bir durumdur.

Sayın Prof. Dr. Baş'ın dünya basınında her geçen gün genişleyerek yer alan düşünce ve araştırmaları, tabii ki Azerbaycan ekonomistlerinin de müzakere konusu olmalıdır. Dahası, Sayın Prof. Dr. Baş'ın dünya basınına, Azerbaycan ekonomistlerine ve dünya kamuoyuna takdim buyurduğu bu gayeler özel bir ilgi uyandırıyor. Prof. Dr. Haydar Baş'ın Türkiye'deki konferansını televizyondan seyrederken çok büyük gurur duydum ve ekonomistlerin mutluluk veren meseleler konusunda kendi orijinal fikirlerini ileri sürmelerinden büyük gurur duydum. Prof. Dr. Baş'ın çalışma ve araştırmaları sonucu önemli bir sorun ortaya çıkıyor: o da, devletin ekonomik güvenliği. SSCB ortadan kalktıktan sonra, zayıf bağımsız cumhuriyetlerin ekonomilerine ekonomik güvenlik bakımından saldırıların olacağı seziliyordu. Bu saldırılar her geçen sene artarak

devam ediyor. Prof. Dr. Haydar Baş, bu eserinde Atatürk ananelerine sadık kalarak ekonomik güvenlik konseptinin milli ekonomiye uygun parametrelerini gösteriyor. Sayın Prof. Dr. Baş “Gelin, her bir bağımsız devlet kendi ekonomik bağımsızlık sorunlarını çözüme kavuştursun” diyor. Kıymetli dostlar, sayın Prof. Dr. Baş, Türk Dünyasının büyük servetleri var; neden Türk Dünyası 30-40 yıldır dünya ekonomisinden söz sahibi olamıyor, diye haykırıyor... Haklıdır, doğrudur.

Prof. Dr. Ömer Saracoğlu
İstanbul Üniversitesi

ÇÖZÜM MİLLİ EKONOMİ MODELİ'NDEDİR

Bir ülkede uygulanan ekonomik modelin, halkın refah düzeyi ve o ülkenin her anlamda kalkınmasıyla çok yakından ilişkili olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle bir memlekette iktidara talip olanlar, iktidara geldiklerinde uygulayacakları ekonomik modellerin refah ve kalkınmayı en iyi şekilde sağlayacağını ileri sürerler. Ancak yer-yüzündeki hemen bütün ülkelerde, bugüne kadar iktidara gelenlerin uyguladıkları kapitalist, liberal, ırkçı ve benzeri ekonomik modeller, küçük bir azınlığı mutlu edecek şekilde, kasten hileli veya yanlış uygulanmış ve bugün dünya nüfusunun büyük bir çoğunluğunu açlık ve sefalet içine sürüklemiştir. Zenginleşen ve güçleşen mutlu azınlık ise, iktidarları kontrolleri altına alarak, yasaları, bilimi ve teknolojiyi kendilerini güvence altına alacak şekilde yorumlamış, yönlendirmiş ve kullanmışlardır. Bu problemlerin çözümü, ancak insani duyguları kendisine rehber alan bir Milli Ekonomi Modeli'nin ortaya koyacağı ilke ve kuralların harfiyen uygulanması ile mümkün olabilir. İşte böyle bir model, bugün “Milli Ekonomi Modeli” adlı eserle, sayın Prof. Dr. Haydar Baş tarafından ortaya konulmuştur. Milli Ekonomi Modeli, klasik modellerin “kaynakların sınırlı, ihtiyaçların sınırsız” olduğu görüşünün yanlış, bunun tam tersinin bir hakikat olduğunu cesaretle ortaya koymuştur. Gerçekten doğaya bakıldığında, tarafsız ve bilimsel düşünce, bu gerçeği gözler önüne sermektedir.

Prof.Dr. İbrahim Arslanoğlu
Gazi Üniversitesi

PROF. DR. BAŞ ESERİNDE BİLİMSEL BİR YOL İZLEMİŞTİR

Önce şunu belirtmeliyim ki, zaman zaman Prof. Haydar Baş'ı Mesaj ve Meltem TV'lerde dinlediğimde kendilerinin bir ekonomist olduğundan en ufak bir şüphem yoktu çünkü ekonomi konularına son derece hakim. Prof. Dr. Haydar Baş, bu eserinde bilimsel bir yol izlenmiştir. Daha açık bir ifade ile; açıklama ve yaklaşımlar tamamen ekonomi bilimi ile ilgilidir.

Prof. Baş, düşüncelerini şöyle ifade etmiştir: “Her problemin çözümünde bilgi, beceri, plan, program yanında iyi niyet, samimiyet, dürüstlük, saygı ve insan sevgisinin asıl olduğuna inanıyorum. Sorunların tespiti ve çözümünde demokratik, hukuk devleti ilkeleri esas alınmalıdır.“ O'na göre Türkiye için en büyük tehdit ve tehlike, milli bütünlüğümüze yapılan saldırıdır. Terör, yolsuzluk, israf, plansız ve dengesiz icraatlar ekonominin kara deliklerini oluşturmaktadır. Prof. Baş, bu açıklamaları ile küreselcilerin düşüncelerinin aksine devletin küçültülmesini değil güçlendirilmesini savunmaktadır. Ona göre devlet olmadan millet, millet olmadan devlet olamaz.

Prof. Dr. Yakup Çiçek
Marmara Üniversitesi

MEM HERKESE HAYAT ŞANSI VERİYOR

Kapitalist ve sosyalist ekonomik sistemlerce benimsenen faiz; para ve sermayeyi bloke eder, paranın piyasadaki dolaşımını engeller ve ayrıca insanların kabiliyetlerinin ortaya çıkışına set çeker. “Milli Ekonomi Modeli, faizi tamamen sistem dışı tutarak paranın serbest hareketine zemin hazırlar, gelir dağılımında dengeyi gözetir ve üretimin önündeki tüm yapay engellerin kaldırılmasını ister.

Ülkemizin her kesimini ilgilendiren güncel önemli konuların ele alındığı “Milli Ekonomi Modeli” isimli eser, insanımızı içinde bulunduğu ekonomik, siyasi ve idari sıkıntı ve bunalımlardan kurtarmayı, adil ve dengeli idari ve ekonomik bir yapıya kavuşturmayı ve bunun yollarını göstermeyi hedef alır. Bu modelde devlet, herkese hayat şansı verir, haklarını korur, yatırım için sıfır faizle finansman temin eder. Bu model, gelir dağılımının dengeli olmasını, istihdamın sürekli sağlanmasını ve halkın hiç bir şekilde ezilmemesini, sömürülmemesini ana bir esas olarak ele alır.

Mustafa Çınk
Araştırmacı -Yazar

MİLLİ EKONOMİ MODELİ EKONOMİNİN BÜTÜNÜNE ODAKLANMIŞTIR

Milli Ekonomi Modeli, ekonominin sadece bir meselesine odaklanmak yerine, bütüne odaklanmayı hedeflemiş, temel varsayımlarda hayal yerine mevcut gerçekler hareket noktası olarak kabul edilmiştir. Arz ve talep kavramlarına yeni açılımlar sağlamış, ihtiyaç ve kaynak olgularını yeniden tanımlamıştır. Model; kapitalist iktisat kavramını ters yüz eden “sınırsız imkanları, insanın sınırlı ihtiyaçları” şeklinde yeniden yapılan tanımı üzerine oturtulmuştur.

Bu bağlamda, Milli Ekonomi Modeli; Batı orijinli iktisat anlayışına karşı bir manifestolar niteliği de taşımaktadır. Model, manifestolarında milli bir devletin nasıl kaynak yaratacağını, yaratılan kaynakların nasıl kullanılması gerektiği konusunda mikro ve makro iktisadi yaklaşımlar altında yine buna dayalı iktisat ve maliye politikalarıyla birlikte vermektedir. Ayrıca teknoloji, fizik çevre ve devlet olguları üzerinde milli egemenliği öngörmektedir.

Prof.Dr. Ömer Eyercioğlu
Gaziantep Üniversitesi

İHTİYAÇLARA CEVAP VEREBİLECEK TEK MODEL

Yeni dünya düzeninin amacı, global dünyayı bir büyük köy ve insanlığı da işçiler haline getirmektir. Bu dünyanın idarecileri de dünyanın zenginliğini elinde bulunduran küçük bir grup ailelerden oluşacaktır. Günümüz ekonomik göstergeleri bu gidişin ipuçlarını vermektedir; dünya ticaretinin %65'ini 500 büyük uluslar arası şirket kontrol etmekte ve geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerin kaynakları, gelişmiş ülkelerin menfaatleri doğrultusunda kullanılmaktadır. Gelişmiş ülkeler diğer ülkelere demokrasi, serbest ekonomi ve insan hakları konularını empoze etmektedirler. Ayrıca özelleştirme politikalarını desteklemekte, yabancı sermayeyi özendirmekte ve milli devletlerin küçülmesini savunmaktadırlar. Bütün bunlar ilk bakışta empoze edilen ülkelerin menfaatlerine gibi görünmesine rağmen, aslında emperyalist işgalin kilometre taşları olup “böl-ve-yönet” anlayışından kaynaklanmaktadır. Bu gidiş, gelecek nesil için daha fazla sefalet, kan ve gözyaşı getirecektir. Bundan dolayı insanlık, liberalizm ve sosyalizmin bu yıkıcı etkilerini ortadan kaldıracak yeni bir ekonomik modele ihtiyaç duymaktadır.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın sunduğu Milli Ekonomi Modeli (MEM) yukarıda belirtilen ihtiyaçlara cevap verebilecek yeni bir modeldir ve tek adaydır.

3. KISIM

RUS PARLAMENTOSU DUMA'DA TARİHİ TOPLANTI

TARİHİ KONUŞMA İLE İLGİLİ RUS SİYASET ve BİLİM ADAMLARININ TESPİTLERİ

Rus Parlamentosu Duma'da 27 Şubat 2013 tarihinde tarihi bir toplantı gerçekleşmiştir. Bu tarihte Duma'da yapılan Milli Ekonomi Modeli konuşması, Rus Meclis Başkan Yardımcısı, parti genel başkanları, vekiller, siyasi danışmanlar, akademisyenler, iş adamları, iktisat öğrencileri, siyasal bilgiler okuyan talebeler ve farklı fakültele-
rin öğrencilerinden oluşan kalabalık bir grup tarafından takip edildi.

Bağımsız Türkiye Partisi kurmayları da, yüz kişilik bir grupla orada bu tarihi olaya gururla tanıklık ettiler.

Milli Ekonomi Modeli, Rus Parlamentosu Duma'da, dört saatlik bir oturumla gündem edildi, dinlendi.

Bu tarihi toplantıda, Rusya'nın şahsında dünyaya ekonomi dersi verdik. Zira Duma'da siyasetçiler tarafından deklare edilen görüşler ile bu tez, artık dünyaya Kapitalizmin ve Sosyalizmin sonunu getiren yeni bir sistem olarak ilan edilmiştir.

Sosyalizmin kalesi Rusya, kapitalizmi de denemiş ancak her ikisinden de bir netice alamamıştır.

‘PUTİN MİLLİ EKONOMİ MODELİ’Nİ UYGULAYACAK’

Rus Devlet Başkanı Putin, “Milli Ekonomi Modeli uygulanacak” açıklaması ile Milli Ekonomi Modeli’nin gelecek çağlara ışık tutacak, uygulanabilir tek model olduğunu beyan etmiştir. Rus Devlet Başkanı Putin’in danışmanı, Putin’in Milli Ekonomi Modeli hakkındaki görüşlerini aktarmıştır.

Danışman Prof. Dr. Andrei Korotkoi, Putin adına yaptığı konuşmada, “Putin, bir devletin kalkınması için sosyal adaleti sağlayacak, adil paylaşımı verecek, sosyal hakları sunacak, harcama yapan kesime tüketim imkanı tanıyacak, halka huzur getirecek sistem arayışında. Sayın Putin, Milli Ekonomi Modeli bunların hepsini sağladığı için, ‘Biz de Milli Ekonomi Modeli’ni uygulayacağız’ diyor” diye konuştu. Bu konuşma ile Rusya Milli Ekonomi Modeli’ni hayata geçireceğini dünyaya deklare etti. Programdan sonra yapılan toplantıda, Başkan Putin’in “hoş geldiniz” selamını ileten danışman Andrei Korotkoi, Putin’in Milli Ekonomi Modeli’ni Rusya’da hayata geçireceğini bir kez daha yineledi.

JİRİNOVSKİ: NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE!

Meclis Başkan Yardımcısı ve Putin'in en yakın danışmanlarından Jirinovski, -ki bizi Duma'ya davet eden vekildir- "Bizim, Rusya'nın geleceği için sizinle iş birliği yapmamız lazım. Bizim size ihtiyacımız var. Ve mutlaka bunu başarmalıyız" şeklinde konuşarak Milli Ekonomi Modeli'nin Rusya'nın kalkınmasındaki etkisini belirtti.

Toplantının ardından Sayın Jirinovski'nin odasında gerçekleşen özel görüşmede, iki ülke ilişkileri üzerine yaptığım ekonomi ve siyaset tahlillerinin ardından, Türk düşmanı olarak tanınan Jirinovski, "Ne mutlu Türküm diyene" demiştir.

Rusya'da, Milli Ekonomi Modeli eksenli çalışmalar ile projelerimizden faydalanmak için işbirliği teklif edilmiştir.

RUSYA PROF. BAŞ'TAN PROJE İSTİYOR

Liberal Demokrat Parti'nin Akademik Kurul Başkanı Prof. Dr. Lisiçkin, “Beraber Sibiry’a’yı gezelim. Lütfen burası hakkında bize projeler üretin, işbirliği yapalım” teklifini görüşmelerimiz sırasında defaatle tarafımıza gündem etmiştir.

Duma’da gerçekleşen Milli Ekonomi Modeli konuşmasında, dünyaca ünlü iktisatçılar ve iktisat matematikçileri söz alarak tez hakkındaki övgülerini dile getirdiler.

Buradaki akademisyenlerin ifadelerinde dikkat çeken nokta, bu modele Rusya’nın ihtiyacı olduğunu itiraf etmeleridir.

MODEL GELECEĞE IŞIK TUTUYOR

Milli Ekonomi Modeli'nin ne olduğu Duma'da tartışma konusu edilmiştir. Konuşulan, Rusya'nın Milli Ekonomi Modeli'ne olan ihtiyacıdır. Prof. Dr. Lebedev, “Ben dünyanın bir numaralı iktisat matematikçisiyim. Bu konuyu bizden iyi bilen yoktur. Milli Ekonomi Modeli'ni kongrelerde çok okudum. Bu tezde, esrarengiz kodlar var. Her okuyuşta yeni bir kod ile karşılaşıyorum. Modelde, meseleleri çözen, problemleri halleden pek çok kod saklıdır. Üstelik sadece bugüne değil, geleceğe de ışık tutan kodlar var. Rusya'nın buna ihtiyacı var. Ben, modelin bu yönüne hayranım” diyerek teze olan hayranlığını aktardı.

BU MODEL HER MESELEYİ ÇÖZER

Prof. Dr. Gavriletz, “Konular birbirine bağlı ve çok uyumlu. Tezin matematiği denge içinde” diyerek tezin her meseleyi çözebilen bütünlüğüne dikkat çekti.

Prof. Dr. Lisiçkin, Milli Ekonomi Modeli'nin bütünüyle çözüm olduğunu altını çizdi.

DUMA'DA GÖRÜŞÜLMESİ TARİHİ BİR OLAY

Prof. Dr. Lisiçkin, “Bu tezin Rus Parlamentosu Duma'da görüşülmesi tarihi bir olaydır” diyerek söze başladı ve devam etti: “Tez, tamamen çözümdür.”

PROF. DR. BAŞ'IN TEZİ DÜNYA İÇİN BARIŞ TEZİDİR

Prof. Dr. Victor Volkonski ise, “Rusya’da ilimle din her zaman çatıştı. Hiç barışmadı. Haydar Baş dinle ilimi barıştırdı. Baş’ın tezinin uygulanması ile topluma huzur gelir” dedi. Bu açıklama, Ortodoks Rusya’nın, Müslüman Türk bir ilim adamının tezi olan Milli Ekonomi Modeli’ni takdiridir.

Prof. Dr. Victor Minin de, “ABD radikal İslam’ı ve radikal Hıristiyanlığı pompalıyor. İnsanlar iki kutba ayrıldı. Toplumda anarşi çıkacağı kesin görünüyor. Bu terörün önüne ancak Haydar Baş’ın Milli Ekonomi Modeli ile geçilebilir. Bunun için de Rusya’ya bu model şarttır” diyerek Milli Ekonomi Modeli’nin siyasi yansımalarını anlattı.

Bakü Devlet Üniversitesi İktisat Teorisi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Xosrov Kerimov, “Başın tezinden çalanlar artık bunu yapamayacaklar. Duma’da bu tez dünyaya ilan edilmiştir. Ve bu tez kurtuluştur. Yüzyılın en mükemmel tezidir” diye dünyaya seslenmiştir.

ABD BAŞKANI BİLE BAŞ'TAN PROJE ALDI

Prof. Dr. Xosrov Kerimov şöyle devam etti: “Rusya’nın iki ünlü âlimi Bogomolov ve Kavganov yahut Nobel ödüllü Stiglitz’in, fikirlerinde Haydar Baş’ın tezine yakınlaşmaya başladıklarını görüyorum ama beni üzen bir mesele var. Hocamızın fikirlerinden istifade ediyorlar ama onun adını dile getirmiyorlar. Prof. Dr. Haydar Baş’ın adını anmalarına egoizmleri engel oluyor. Ama bu uzun sürmeyecek ve hepsi itiraf edeceklerdir.”

Prof. Dr. Xosrov Kerimov, “Bush ve Obama arasındaki başkanlık seçimlerinde, Bush, krizden çıkış için ’çok harcayanların cebine para koyduğunda’ Obama, ’Bu projeler Bush’a ait değil, Milli Ekonomi Modeli’nden alıntıdır’ demişti.

Ancak aynı Obama, başa geçer geçmez Senato’ya sunduğu ekonomi paketinde, Milli Ekonomi Modeli’nden yaptığı alıntılarla tüketimi teşvik amaçlı vergi indirimi getirdi. Ama bu sefer Milli Ekonomi Modeli’nin adını zikretmedi” dedi.

Prof. Dr. Kerimov, Nobel ödüllü Stiglitz’in şahsımın 2000 yılındaki öngörüsünden aldığı Euro ile ilgili yorumuna dair şunları söyledi: “Stiglitz AB ülkelerinde ortak para birimi Euro’ya geçişle başlayan krizi, ülkelerin ortak merkez bankası sebebiyle para basma yetkisini kaybetmelerine bağlamıştı.

Bu görüşü biz, AB ülkelerinin ortak para birimi Euro’ya geçtikleri gece, 2000 senesinde Almanya’da basın yoluyla açıklamıştık. Stiglitz’in 2012 senesindeki tespiti, 12 sene sonra bizden kopya iledir.

Senyorajın devreye konması ve devletlerin bağımsız bir ekonomi için para basma haklarını ellerinde tutmak zorunda olmaları MEM’e ait bir görüştür.

Ve yine ünlü para babası Soros, birlik ülkelerinin krize girmeye başladığı zamana kadar ’ortak para’yı desteklemiştir. Yani Soros ve Stiglitz Euro’nun AB’nin sonu olduğunu görememiştir.

Euro'nun 'bir başlangıç değil de son' olduğunu vurgulayan sadece Milli Ekonomi Modeli'dir."

Duma'daki bu tarihi konuşmayı takip edenler arasında öğrenciler de vardı. İktisat, siyasal bilimler ve diğer fakültelerde okuyan gençler ellerinde Milli Ekonomi Modeli'nin Rusça çevirisi ile salona geldiler, ders olarak gördükleri Milli Ekonomi Modeli'ni şahsından dinlediler.

Üniversite hocalarının teşviki ile bir Türk bilim adamını dinlemeye gelen öğrenciler, Milli Ekonomi Modeli eserini imzalattılar.

Salonda çıt çıkmadan takip edilen programda, Türkçe olarak yaptığımız konuşma dahi Rusça çeviri kadar dikkatle takip edildi. Rus profesörlerin ifadesi ile "din ve ilmi birleştiren" bu çalışma, Rusya'nın geleceğine yön verirken aslında dünya dengelerini de şekillendirecek.

Rus Parlamentosu'na, misafir devlet başkanlarının girdiği özel kapıdan, kapıda karşılanarak giriş yaptığımız ve dört saat ekonomi tezi Milli Ekonomi Modeli hakkında bilgi verdiğimiz bu tarihi olay hakkında Türkiye'deki yansımalara da dikkat çekmek gerekir.

Bugün, talimatları yerine getirmekten başka projesi olmayanlar, bizim Rusya Parlamentosu'ndaki duruşumuzdan, Müslüman Türk kimliğimizden zerre taviz vermeden Rus ilim adamlarına ve vekillerine kendimizi ve görüşümüzü kabul ettiren kimliğimizden ders almalıdır.

Halkını düşünen bundan istifade etmeli, bu modele sahip çıkmalıdır. Sessiz bir devrimle, Kapitalizm ve Sosyalizm'i tarihe gömen MEM, boyalı basında gizlendikçe, tam bağımsızlığı temsil ettiğini ve milli duruşun simgesi olduğunu ispatlamaktadır.

Bugün bağımsızlığının ve geleceğinin derdine düşen Türk halkı için karar günüdür.

DUMA'DA YAPILAN KONUŞMANIN TAM METNİ

Kapitalist dünya ABD ve AB ülkelerinde ekonomik krizler yaşanmaktadır. Gelişmeler, kaynakları ve milletleri sömüren kapitalist sistemin sonunun geldiğini gösteriyor. Bunda, yaşanan krizlerin yanında, Milli Ekonomi Modeli'ne geçişin de etkisi büyük olmuştur. Zira, iktisat literatürüne sunduğumuz Milli Ekonomi Modeli, Rusya başta olmak üzere, ABD, Çin, İngiltere, Almanya, Yunanistan, Venezuella, Brezilya, Vatikan, Japonya, Şili, İtalya, İspanya, Fransa, Portekiz, Güney Kore gibi 120 ülkede kısmen uygulanmaktadır.

Denilebilir ki, Milli Ekonomi Modeli sessiz bir devrimle kapitalizmi tarihe gömüyor.

Globalizmin ekonomik ayağını oluşturan kapitalist sistemin ve serbest piyasa ekonomisinin, siyasi boyutu olan demokrasinin ve sosyal boyutu olan insan haklarının, dünyaya kan ve gözyaşından başka bir şey getirmediği ortadadır.

Ülkelerin çözüm olarak kabul ettiği Milli Ekonomi Modeli:

- Sürekli büyümeyi temin etmesi,
- Adil bir gelir dağılımını sağlaması,
- Tam istihdamı temin etmesi, yani işsizliği önlemesi ile halklara tek kurtuluş formülüdür.

Yedi uluslararası kongrede tartışılan tezimizi değerlendiren ilim adamları, tezin dikkat çeken noktalarını ifade ederken, kapitalizmin yıkıcı tahribatlarını anlattılar.

Ülkelerindeki problemlere çözüm bulduklarını ifade ettikleri Milli Ekonomi Modeli'nin en önemli özelliklerinden birisi, globalizmin karşısında devletlerin ayakta durabilmelerini temin edecek formülleri içermesidir.

Rus dostum Prof. Dr. Victor Minin, “Biz Ruslar her şeyi denedik, Marksizm ve Sosyalizm dahi bize yardımcı olmadı, çünkü onların da prensipte kapitalizmden farkı yoktu” demişti.

Bu kongrelere katılan Rus iktisatçı bilim adamlarının hangi konuları öne çıkardıklarını inceledim.

- Tezin kendi içinde matematiksel bir denge oluşturması,
- Üretim ve tüketim arasındaki dengenin sağlanabilmesi,
- Tüketim yanlısı olması ve sürekli büyümeyi temin etmesi,
- “Dünyadaki kaynaklar sınırsız ve ihtiyaçlar sınırlıdır” izahımız,
- Kaynakların devlet-millet ortaklığı ile işletilmesi,
- Küresel güçlere karşı milli devletin ayakta durabilmesi,
- İşsizlik konusunu halledebilen tek tez olması,
- Devletlerin piyasalara müdahale etmesi,

- Küresel aktörleri devreden çıkarması,
- Yani sömürüye karşı olması,
- İnsan merkezli olan tezin sosyal devleti hayata geçirmesi... bilim adamları tarafından takdir edildi.

Sayın Lisiçkin'e, Victor Minin'e, Lebedev'e, Gavriletz'e, Volkonski'ye katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Rus profesörlerin altını çizdiği MEM çözümleri, bugün hemen hemen her ülkenin aradığı çözümlerdir. Denilebilir ki, MEM halledilemeyen bütün problemleri halletmiştir. Bunun için de MEM, uluslararası ekonomi sistemlerinde kapitalizm ve sosyalizmin karşısında "3. büyük tez" olarak literatürde yerini almıştır.

Milli Ekonomi Modeli'nin adında geçen "milli" ifadesi, her ülkenin kendi kaynaklarını devreye koyarak, insanının emeğinin ve üretiminin karşılığını kullanabilmesini ifade eder.

Bu sebeple Milli Ekonomi Modeli evrenseldir.

Tezimiz, yüzlerce ülkede kısmen de olsa fiilen uygulanırken, bu tezin sahibi bendenizin ismi gizlenmektedir.

Bakü Devlet Üniversitesi İktisat Teorisi Bölümü Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Hosrov Kerimov bu konuda ilginç bir tespitte bulunmuştur: "Rusya'nın iki görkemli âlimi, Bogomolov ve Kavganov yahut Nobel ödüllü Stiglitz'in fikirlerinde Haydar Baş'ın tezine yakınlaşmaya başladıklarını görüyorum ama beni üzen bir mesele var. Hocamızın fikirlerinden istifade ediyorlar ama O'nun adını dile getirmiyorlar. Prof. Dr. Haydar Baş'ın adını anmalarına egoizmleri engel oluyor. Ama bu uzun sürmeyecek ve hepsi itiraf edeceklerdir."

Hatırlanacaktır, Bush ve Obama arasındaki 2008 yılındaki başkanlık seçimlerinde, Bush krizden çıkış için "çok harcayanların cebine para koyduğunda", Obama, "Bu projeler Bush'a ait değil, Milli Ekonomi Modeli'nden alıntıdır" demişti.

Ancak aynı Obama, başa geçer geçmez Senato'ya sunduğu ekonomi paketinde Milli Ekonomi Modeli'nden yaptığı alıntılarla tüketimi teşvik amaçlı vergi indirimi getirdi ama bu sefer Milli Ekonomi Modeli'nin adını zikretmedi.

Ve Nobel Ödüllü Stiglitz, AB ülkelerinde ortak para birimi Euro'ya geçişle başlayan krize dikkat çekerek, bu krizi ülkelerin ortak merkez bankası sebebiyle para basma yetkisini kaybetmelerine bağladı. Bu görüşü bendeniz, AB ülkelerinin ortak para birimi Euro'ya geçtikleri gece 2000 senesinde, Almanya'da basın yoluyla açıklamıştım.

Stiglitz'in 2012 senesindeki tespiti, 12 sene sonra benden kopya iledir.

Senyorağın devreye konması ve devletlerin bağımsız bir ekonomi için para basma haklarını ellerinde tutmak zorunda olmaları tezi de yine MEM'de yer almaktadır.

Ve yine ünlü para sihirbazı Soros, Avrupa Birliği ülkelerinin krize girmeye başladığı zamana kadar "ortak para"yı desteklemiştir.

Yani Soros ve Stiglitz, Euro'nun AB'nin sonu olduğunu görmemiştir. Euro'nun bir başlangıç değil de son olduğunu vurgulayan sadece biz olmuştuk.

- Senyorağın devreye konması,
- Paraya getirilen yeni tarif,
- Faizsiz bir sistem olması ve devletlerin ekonomiye müdahalesini kabul eden yaklaşımı ile MEM, tek çözümdür.

Bizim tezimizin en önemli farkı, her biri diğerine destek olan kuralların tamamının aynı anda devreye konmasıdır. MEM, kuralları ile bir bütündür.

Şimdi gelin sadece Milli Ekonomi Modeli'ne ait olan bu kuralları inceleyelim:

1- MEM TÜKETİM EKSENLİ TEK ANALİZDİR

Denenmiş tüm sistemler, üretimden ve üreticiden yola çıkar. Sadece MEM, tüketen kesimden yanadır. Çünkü piyasalardaki problem sadece “pazar” problemidir. Devletin tüketen kesimi desteklemesi, tüketicuyu güçlendirdiği için mala talebi arttırır. Pazar kabiliyeti güçlenir.

Tüketim olmazsa siz istediğiniz kadar üretim yapın, üreticiyi devlet eli ile destekleyin, bu, sadece üreticinin sonunu hazırlar. Çünkü pazarda alıcısı olmayan mal, stoklanmaktan başka bir işe yaramaz. MEM için ana hedef, üretim ve tüketim arasındaki dengenin oluşmasıdır. İşte biz, tüketicuyu destekleyerek bunu gerçekleştiriyoruz. Ve sürekli büyüme de ancak böyle yakalanır.

2- SÜREKLİ BÜYÜME MESELESİ

Sürekli büyümenin olabilmesi için, üretim ve tüketimin devamlı devrede olabilmesi şarttır. Eğer ekonomiyi büyütme istiyorsak, tüketim kesimini desteklemek zorundayız. Milli Ekonomi Modeli, iktisat tarihinde tüketim kesimi dikkate alınarak hazırlanan tek modeldir. Zira, tüketim kesimi desteklendiğinde üreticinin pazar problemi de kalmayacaktır. Böylece hem üretim, hem de tüketim aynı anda devreye girmiş olacaktır.

Üretim ve tüketimin aynı anda devrede olması, ekonominin sürekli bir hareket halinde olduğunun ifadesidir ki, o takdirde ekonomi sürekli bir büyümenin içine girmiş demektir.

Kapitalist sistemin gereği olarak bugün piyasalarda yaşanan; insanların elinde olması gereken paranın belli güçlerin elinde toplanmasıdır.

Bu ise, paranın hem üretimden ve hem de tüketimden dışlanması demektir. Neticede, pazarda harcanması gereken para olması

gereken ellerde olmadığı için pazar problemi ortaya çıkmaktadır. Dünyada güçlü sermayedarlar olmasına rağmen, ne üretim, ne de tüketim istenilen seviyelerdedir.

Oysa, belli ellerde stoklanan sermaye, âdil bir şekilde dağıtıldığında insanların tamamına kazandırılır. Pazar ihtiyacı, üretilen mallar için halledilmiş olur. Üretici malını rahatlıkla satabileceği bir pazara kavuşur. Bugün pazara gidenlerin elinde istenilen imkân olmadığı için ne üreten kendisine üretim için gerekli desteği bulabiliyor, ne de tüketen yeterli tüketim imkânlarına kavuşabiliyor.

Ekonomiler için en büyük problem, tüketim kabiliyetini kaybetmiş insandır. Elde edilen gelirin tamamının tüketime dönüştüğünü varsaysak bile, gelir en fazla kendisi kadar bir tüketim oluşturabilir. Sonuçta üretim ile tüketim arasında, eksik üretim miktarı kadar fark ortaya çıkar. Bu açık kapatılmazsa, zaman içinde ekonomilerin “durağan” döneme geçmesi kaçınılmazdır. Dünya bugün bu kaderi yaşamaktadır.

İşte Milli Ekonomi Modeli, bu durağanlığı kaldırmak için, devletin “senyoraj hakkını” kullanmasını ve bunu “sosyal devlet projeleri” ile tüketim kesimine aktarmayı çözüm olarak sunmaktadır.

MEM’e göre, devlet, piyasalara müdahale etmek zorundadır.

Senyoraj devreye girmeli, devletler para basma haklarını kullanmalıdır. Bununla elde edilecek para, sosyal devlet projeleri ile tüketiciye verilecek ve tüketicinin tetikleyicisi olacaktır.

Senyorajın maaş olarak halka verilmesi, işçinin, memurun, emeklinin, köylünün yani tüketici sınıfın tüketim kabiliyetinin devreye girmesine neden olacaktır. Bu şartlarda, talep olduğu için, üretici de daha çok üretecektir.

Bu iki unsur emme-basma tulumba gibi birbirini harekete geçirecek ve ekonomide istenen denge sağlanacaktır. Sürekli büyüme kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

3- ADİL BİR GELİR DAĞILIMI

Elimizde yeterli miktarda emtia olmasına rağmen, alım gücü yeterli seviyede olmadığından talep daralması görülmektedir. Talep eksikliğini bir şekilde ortadan kaldırmazsanız sonuç “deflasyon” olacaktır. Bunu önlemenin yolu âdil bir gelir dağılımıdır. Âdil gelir dağılımına engel haller şöyledir:

- Devletin ekonomiye müdahalesinin ortadan kaldırılması,
- Piyasalarda global sermayedarların önünün açılması,
- Devletlerin senyoraj hakkını kullanmaları yerine dışarıdan faizle borç almaları,
- Faiz ve özelleştirme.

Çözüm: Tüketici kesimin devlet tarafından desteklenmesi, alım gücünün devreye konmasıdır.

Adil bir gelir dağılımı için;

- Devletin piyasada global güçlerin kontrolüne engel olması,
- İsteyen herkese proje mukabili faizsiz kredi verilmesi paranın tekelleşmesini önleyeceği gibi, milli gelirin âdil dağılımını da sağlar,
- Sosyal devlet projeleri gelirin âdil dağılımını sağlar,
- Gelir düzeyine göre vergi alınması gelirden adaleti temin edecektir,
- Yeraltı zenginliklerinin devlet-millet ortaklığı ile işletilmesinden önemli bir gelir temin edilir.

4-TAM İSTİHDAMIN SAĞLANMASI

İşsizlik bugün kapitalist sistemin halledemediği ve hatta belli bir düzeyde kabul ettiği bir problemdir. Yani, işsizlik olağan görülmektedir. MEM için işsizlik, ekonominin yapısından kaynaklanan bir hastalık değildir. Sosyal Devlet anlayışı eksik talebi karşılayacağı için “tam istihdamı” sağlayacak, işsizlik problem olmaktan çıkacaktır. Üretimin ve tüketimin beraber desteklendiği bir bütündür MEM. Talebin karşılanması için üretim de sürekli artmak zorundadır. Bu hal, yeni iş sahalarının açılmasına neden olacaktır.

5- KAYNAKLARIN YETERLİ, İHTİYAÇLARIN SINIRLI OLDUĞU GERÇEĞİ

Kapitalist ve liberal sistemler “ihtiyaçlar sınırsız ve kaynaklar sınırlıdır” yanlış görüşünü savunurlar. Kaynakların sınırlı olduğunu kabul, insanlığın egosunu tahrik etmiş ve doymak bilmeyen hırsı insanlığın ecel şerbeti olmuştur. Oysa ki, insanlığın tarih sahnesine çıktığı günden beri hangi kaynak tükenmiştir, bir düşününüz!

İlkel tarım döneminde yılda bir sefer alınan ürünler, bugünün teknolojik imkânları ile neredeyse her ay ürün alabilmeyi sağlamaktadır.

Bu, ormancılıkta, sanayide, enerjide de böyledir. Kaynaklar açıldıkça açılıyor, sonunu getirmek diye bir şey söz konusu olmuyor. Söz konusu enerji olduğunda, bir ton suyun yüz metre derinliğindeki bir yere düşmesi ile elde edilen enerjiye mukabil, bugün nükleer teknoloji ile bir santimetreküp büyüklüğünde bir maddenin çözülmesi ile yüzlerce misli daha fazla enerji elde edilebilmektedir.

Güneş enerjisinin, dalga enerjisinin, rüzgâr enerjisinin, su enerjisinin sonu olabilir mi? Bunlar sonsuza dek enerji kaynaklarıdır. Özetle, “kaynaklar sınırsızdır, ihtiyaçlar ise sınırlıdır.”

İhtiyaçlar; bir insanın yemesi, içmesidir. Bir insan günde binlerce

kat elbise giyemez, binlerce öğün yiyemez. Bunlar sınırlıdır.

MEM, “kaynaklar var ve yeterli ve onun için de dünyada kaynak savaşına gerek yoktur” diyor. Bu haksız anlayış nedeniyle milyonlarca insan öldürülüyor.

Devletler bazında bu kaynak bolluğuna bakarsak, kaynaklar konusunda devletin şirket kurarak vatandaşların tamamını bu kaynaklara ortak etmesi mümkündür. Herkese yetecek kadar kaynak vardır.

6- İNSAN KONUSU

Tezimizin merkezinde insan var. Tüketim eksenli tek analiz olan MEM, insandan yola çıkmaktadır. Hakları ile doğan insana hakkını verecek ve onu koruyacak olan devlet anlayışını ve bireyden topluma her ferdi kucaklayacak bir sistem biçimini de içerir. Her insanın geçinmesi için asgari geçim şartlarına kavuşması gayemizdir.

7- FAİZ

Faiz, bugün dünya ekonomilerinin ortak problemi olan, resesyon, stagflasyon, deflasyon, enflasyon, işsizlik gibi birçok iktisadî hastalığın temelidir. Faiz, üretimden uzak, sanal ekonomik büyüklükler ortaya çıkarır.

- Serveti ve sermayeyi tekelleştirir,
- Servet ve sermaye tekelleşince âdil paylaşım ortadan kalkar,
- Adil paylaşımın olmadığı yerde tüketim imkânı yok olur,
- Tüketicinin devreye girmediği yerde üretim de olmaz.

Dünya bugün bu kaderi yaşamaktadır.

MEM, bu gerekçelerle faizi devre dışı bırakır.

Faizsiz bir para politikası, emeği tahrik edecek üretim faktörlerini devreye koyacak paranın, “maliyetsiz” olması demektir. Faizle borç almak ülkeler açısından, ülke ekonomilerinin yabancı kontrolüne geçmesi mânâsındadır.

MEM’de, faiz ortadan kalkacağı için, para, piyasada herkesin ulaşabileceği bir şekilde bulunur. Bu da üretimin ve tüketimin devamlılığını sağlayacaktır. Faizin MEM’de yer almaması, parayı özgürlüğüne kavuşturacak, hem gelir dağılımında denge ve hem de üretimin önündeki engeller kalkacaktır.

Paranın maliyetsiz olarak piyasalara sunulması, “enflasyonun” oluşumunu engellediği gibi, talep daralmasından kaynaklanan “deflasyonu” da önleyecektir.

8- GELİRE GÖRE VERGİ UYGULAMASI

MEM’in en önemli farklarından birisi, geliri belli bir miktarın altındaki kesimden vergi alınmamasıdır. Liberal kapitalist sistem, her kesimden vergi alınmasını hizmet için şart kabul eder. Toplanan vergilerin tamamı borçlanan devletlerin borcunun faizine gitmektedir. Milli Ekonomi Modeli, senyorajı devreye koyar. Maliyetsiz bir şekilde devletlerin paraya kavuşmasının yoludur. Bu şekilde, bütçede faiz giderleri diye bir kalem olmaz. Toplanan vergilerden daha fazlası millete hizmet olarak sunulur. Her kesimden aynı miktarda verginin alınması doğru değildir.

Çünkü, vergi bir taraftan tüketimi kısırkken, diğer taraftan üretimi kısırmakta ve üretim maliyetlerini yukarı çekmektedir.

Her gelir grubundan aynı verginin alınması âdil olmayacağı gibi, ekonomilerde ciddi talep daralması da yapar.

MEM’de alınacak vergi miktarı, “gelire” göre belirlenir.

Dar gelirli kesimden vergi alınmayacağı için, almayı tasarladığı-

mız vergi dar gelirlinin elinde harcama yapma imkânı olarak kalır. Tüketici kesim güçlenecek, üretim de artacaktır.

Dar gelirli kesimden vergi almamak, âdil bir gelir dağılımını temin edecektir.

9- PARA

Kapitalist sistem, para merkezli olmasına rağmen, MEM'in paraya yüklediği fonksiyonu görememiştir. Paranın mübadele ve değişim aracı olması bilinen iki özelliğidir. Biz, paraya yeni tarifler getirerek, paranın emeğin, üretimin ve tüketimin karşılığı olduğunu ve paranın, emeği, üretimi ve tüketimi tahrik eden unsur olduğunu söylüyoruz.

MEM'de, mübadele için dolaşımda olan para maliyetsiz olduğu için para piyasada kolayca döner. Para, harekete geçirdiği emeğin ürettiği “mal ve hizmetin karşılığıdır.”

Para üretimle birlikte, kendi karşılığını ve hatta daha fazlasını oluşturma kabiliyetine sahiptir. “Bu hususlar, paranın sadece MEM'in ortaya çıkardığı özelliklerdir.”

MEM'e göre, piyasada dolaşan para emeği tahrik edecek, üretim faktörlerini devreye koyacaktır. Bu, aynı zamanda maliyetsiz bir paradır. Başlangıçta zâtî değeri olmayan para, tahrik özelliği ile mal ve hizmet üretimini sağlayarak kendine karşılık bulur.

Bu, âtil duran insan emeğinin harekete geçmesi demektir.

Biz bu konuda mısır örneğini veririz. 100 kilo mısırı tarlaya attığımızda hasatta en az 1000 kilogram mısır elde edilir. Ama piyasada sadece 100 kilogram mısırın karşılığı para var. Hasat zamanı elde edilen 900 kilogram mısırın karşılığı olan para ise yok. 900 kilogram mısır, paranın emek ve üretimin karşılığı olma özelliğinin kullanılmaması halinde piyasalarda talep daralmasına sebep olur.

Piyasada olması gereken para, 1000 kilogram mısırın karşılığı olması gereken paradır.

Biz, faizsiz bir para politikasını kabul ediyoruz.

Faizsiz para, emeği tahrik edecek, üretim faktörlerini devreye koyacak paranın maliyetsiz olması demektir.

10- SENYORAJ

Devletlerin “senyoraj” yani “para basma hakkını” kullanmasını şart koşuyoruz. Devletler para basma hakkını kullanmalıdır. Ancak bugün gelişmekte olan devletlerin senyoraj geliri elde etmelerine imkân tanınmamaktadır.

Globalizmin bir ayağı, gelişmiş ülkelerin senyoraj gelirleri üzerinden elde ettikleri gelirlerdir.

Para basmalarına müsaade edilmeyen ülkeler, gelişmiş ülkelerin “Hard Currency”lerini kullanırlar.

Hard Currency ile bir ülkeye girmek, gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkeler adına senyoraj hakkını kullanarak para basması ve kendi paralarını borç alan ülkede dolaşıma sokmalarındır.

Bu, “gelişmekte olan ülkeden vergi almak” demektir.

Ana parayı dahi ödeyemeyen devletler, faizle birlikte devletlerin sahip olduğu yeraltı ve yerüstü kaynaklarını yabancı güçlere bir diyet olarak aktarmak zorunda kalırlar.

Dediklerimizin ispatı olarak; bir ülkede küresel güçler hâkimiyet kurduklarında, ilk iş o ülkenin merkez bankasını bağımsız hale getirirler. Yani para basma hakkını kullanmasını engellerler.

Alınan borcun çoğu da para alınan ülkeden mal almakta kullanılır. Böylece alınan borç vadesi gelmeden borç alınan ülkeye geri

dönmüş olur. Sonra tekrar borç olarak verilir.

Küresel bu düzene karşı, MEM'e göre, emisyonun arttırılarak senyoraj gelirinin elde edilmesi zorunluluktur.

Aksi halde, piyasada yeteri miktarda tüketim olamayacağı için, ekonominin dengeye oturması mümkün olmaz.

Devletler senyoraj hakkını kullanırsa;

- Mal ve hizmet karşılığı olarak senyorajı devreye koyan devletler kamu harcamalarını borçlanmadan yerine getirir.

- Hizmet ve mal karşılığı olan para devreye girmezse para kıtlığı olur, talep kısılır, mübadele kısılır. Senyoraj, piyasa dengelerini korur.

- Yeraltı kaynaklarının kullanılmasında, tarım kesimine avans verilmesinde de senyorajdan yararlanılabilir.

Senyoraj hizmet ve malın karşılığında devreye girmesi gereken bir hak olmasına rağmen, ilk başta karşılığı olmadan da devreye girebilir. Karayolları yapımında gerekli finans yoksa araç-gereç ve işçiler tamamen sizden yani üretim sizden olacağı için, buna karşılık senyoraj hakkının kullanılması büyümenin önünü açacaktır.

Tarım sektöründe de üretilecek mamulün karşılığında emisyonun genişletilmesi ile üretim desteklenebilir.

Sadece senyorajla emisyonu genişletmek, yani parayı basarak piyasaya sürmek gerekli tüketimin oluşması için yeterli değildir.

Piyasaya giren para âdil bir paylaşım ile tüketicinin eline ulaşır ve o takdirde tüketim devreye girmiş olur.

11- EMİSYON

Merkez bankasının dolaşıma çıkardığı para olan emisyon, piyasanın talebine bağlı olarak üretilir.

Bir çuval mısırı toprağa attığımızı ve hasat zamanı 10 çuval mısır elde ettiğimizi var sayarsak, işte emisyon, üretilen bu mal ve hizmetin karşılığı olan paradır.

Emisyonun genişletilmesi, yabancı paranın yerli halkın emeği ve üretimi ile karşılık bulmasını önler.

“Her yıl büyüyen ekonomilerde büyüme oranına bağlı olarak emisyon hacmi arttırılmalıdır.”

Friedman, emisyon hacminin neden ve hangi oranda arttırılması gerektiğini bilmediğini itiraf etmiştir.

Biz şimdi söylüyoruz:

“Büyüyen ekonomilerde her yıl büyüme oranına bağlı olarak emisyon hacminin arttırılması gerekir.

Piyasa dengeleri için bu şarttır.

Ülkeler kendi merkez bankalarında kendi paralarını bulundurmalıdır.

Dolaşımda da sadece kendi paraları geçerli olmalıdır.”

Bunun yolu senyoraj hakkının kullanılması ile emisyonun genişletilmesidir.

Ülkeler üretimin karşılığında piyasada kendi emisyonunu bulundurmak yerine başka ülkelerin paralarını ikâme ederse, gelirini bu ülkelere karşılıksız ihraç ederler.

12- SOSYAL DEVLET PROJELERİ

Devlet, sosyal devlet projeleri ile dar gelirliyi destekler. Bu bir ekonomi modelidir. Çünkü, bu sayede piyasada eksik olan talep devreye konulur.

Dar gelirliye verilecek para, tasarruf edilmeyecek, piyasaya girecektir. Devlet bir eli ile dar gelirliyi desteklerken, ekonominin büyümesine de imkân tanır. Verdiğinden fazlasını üreticiden alabileceği bir imkân doğar.

Sosyal devlet projelerinin özelliği şudur:

Tüketim eksenli tek analiz olan MEM'de, vatandaşların tamamı aynı zamanda gelir kaynağıdır. Mesela, her vatandaşa vatandaşlık maaşı verdiğimiz kabul edelim.

Türkiye'den örnek verirsek;

Bizde paranın bir yılda dolaşım miktarı 16 kezdir. Maaş olarak her yıl 300 milyar TL verdiğimiz farz edersek; yılda $300 \times 16 = 4.8$ trilyon TL işlem hacmi ortaya çıkar.

Devletin bundan yüzde 10 vergi aldığı düşünülürse, bu, yılda 480 milyar TL bir verginin hazineye girmesi demektir.

Başta sosyal devlet projeleri kapsamında gider hanesine yazdığımız bu para, yıl sonunda devletin hazinesine kârlı bir şekilde geri dönmüştür.

Bunun uygulanabilmesi için;

- Vatandaşlık maaşı verilmesi,
- Ev hanımlarının işçi statüsünde emekli edilmesi,
- İstihdam vergilerinin alınmaması ve emeklilerin maaşlarından yapılan kesintilerin maaşlara ilave edilmesi,

- Gençlere faizsiz uzun vadeli evlenme kredisi verilmesi,
- Doğum yapan her anneye doğum yardımı yapılması,
- Kimsesiz yaşlılara maaş bağlanması,
- Lise mezunlarının sınavsız üniversiteye alınması,
- Öğrencilere karşılıksız burs verilmesi,
- Geliri belli bir miktarın altındaki kesimden vergi alınmaması,
- Uzun vadeli faizsiz konut kredileri ile vatandaşların konut sahibi olmaları,
- Tarım kesimine ürününe karşılık avans verilmesi,
- Tarım kesiminin devlet tarafından desteklenmesi yani sübvansede edilmesi,
- Tarım ürünlerine devletin pazar bulması,
- Sanayiciye, nakliyeciyeye vs. küçük esnafa faizsiz kredi sağlanması,
- Devletin ücretsiz elektrik vermesi, gerekir diyoruz.

13- MEM'E GÖRE DEVLETİN EKONOMİDEKİ ROLÜ

Devletlerin piyasalara hâkim olması gereğine inanıyoruz.

Piyasaya hâkim olmak, gelirin ülke topraklarında kalması ve âdil bir gelir dağılımı için şarttır. Serbest piyasayı kaldırmak, piyasaların yabancı güçlerin eline geçmesini de engeller.

Senyorajın devreye konması ile sağlanacak para, milletin emeğinin ve üretiminin karşılığı olan gelirin, sosyal devlet projeleri ile yine millete hizmet olarak aktarılması demektir.

Devlet, emisyonu genişleterek proje mukabili üretimi desteklerken, sosyal devlet olmasının gereği olarak projelerle tüketim kabiliyetini artırır.

Devlet, vatandaşlarının gıda, barınma, giyim, sağlık, güvenlik vs. ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür.

14- KUR POLİTİKALARINDA MİLLİ DÖNEM

Bugün FX piyasalarında ulusal paraların alım satımı yapılmaktadır. Ancak bu piyasalarda her ülkenin parası alınıp satılamaz.

Sizin ulusal paranız dünyanın herhangi bir yerinde Dolar ile değiştirilmezken, kendi topraklarınızda ve halkınızın cebinde ve bankalarınızda Dolar Hard Currency işlem görmemelidir.

Ulusal paranız FX piyasalarında işlem görmezken, kendi ülkenizde yabancı paranın konvertibl olmasına izin vermemelisiniz.

Yabancı paranın bir ülkenin topraklarında dolaşabilmesi, o ülkenin zenginliklerinin yabancı ülkelere aktarımı demektir.

Kambiyo sistemi ithalat ve ihracata dayalı sabit kur sistemi olmalıdır. Asya ve Meksika krizlerine dikkat ediniz. Her ikisinde de ekonomi büyüyor gözüktüyor ve enflasyon düşme eğiliminde idi. Ancak kriz patlak verdi.

Bu ülkelerde kriz öncesinde portföy akışı olmuştur. Ulusal piyasalara kademeli olarak giren para, bir anda piyasalardan çekildiğinde ülke ekonomilerini de bir anda batırır.

15- DIŞ TİCARETTE MİLLİ PARA DÖNEMİ

Türkiye gibi gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkeler, ihracat yaparken kendi paraları yerine “hard currency”yi (yabancı parayı) kabul ettikleri için ihracat yapmaya çalışırken sömürülürler.

Örneklerle konuyu açalım:

ABD’nin sizden buğday aldığını düşünün. Eğer bunun karşılığında Rus Rublesi isterseniz, ABD bu Rubleyi bulmak için cârî fiyatlarla, örneğin ihtiyacınız olan bilgisayarı size satmak zorunda kalır. Bilgisayar karşılığı 1000 Ruble alan ABD, 1000 Rubleyi size vererek 1 ton buğdayı alır.

Sonuçta siz bilgisayarı elde ederken, ABD de buğday alır.

Bir örnek daha verirek; ABD’nin buğday karşılığında size 1000 ABD Doları verdiğini kabul edelim. Siz de bu parayı merkez bankanızın kasasında veya kendi ülkenizde emisyonun yerine tuttuğunuzda, siz, ABD’nin kâğıt ve mürekkep masrafı dışında hiçbir maliyeti olmayan kâğıt ile buğdayınızı elde ederken, gelirinizi kendisine transfer etmiş olursunuz.

ABD’nin yılda 600 milyar Dolar açık vermesine rağmen halen ayakta kalmasının sebebi, ithalatını kendi parası ile yapmasıdır. Devletler ihracata karşılık, kendi yerli paralarını talep etmez, ihracat veya turizm gibi faaliyetlerde elde ettiği döviz emisyonunun yerine iç piyasada dolaştırırsa, ihraç ettiği ürünleri bedelsiz vermiş olacaktır.

İhraç mallar karşılığında, örneğin Dolar, emisyon olarak iç piyasada dolaşırsa, o taktirde verilen ürünün karşılığında gerçekte ABD’nin karşılıksız Doları alınmış demektir ki, bunun adı sömürülme dir.

MEM ile ihracat yerli paranın etki alanlarının oluşturulması için kullanılacaktır.

16- DEFLASYON VE ENFLASYON KONUSU

Deflasyon, fiyatlar genel seviyesindeki sürekli düşüşün adıdır.

Toplam talebin yetersiz kalmasından kaynaklansa da, bazen piyasada fazla para olmasına rağmen yine de deflasyon görülebilir.

Gelir dağılımındaki dengesizlik deflasyonu doğuran sebeplerden biridir. Tüketim kesimine yeniden tüketim kabiliyeti kazandırılması sağlanmadan deflasyondan çıkılmaz.

Getirdiğimiz sosyal devlet projeleri ile sosyal adalet temin edildiği gibi, aynı zamanda ekonomilerin deflasyona girmesine engel olunarak sürekli büyümenin temelleri atılır. Enflasyon ise, fiyatlar genel seviyesindeki yükselmeyi ifade eder. Maliyet enflasyonu ve talep enflasyonu olarak ikiye ayrılır.

17- DEVLETİN GELİR KAYNAKLARI

MEM'deki projeler için devletin gerekli finansmanı nereden bulacağı sorusuna cevap vererek bitirelim.

Bize göre devletin gelir kaynakları sadece vergiler değildir.

- Vergilerin yanı sıra,
- Senyoraj hakkının devreye konması ile elde edilecek gelirler,
- Ve madenlerin devlet-millet ortaklığı ile işletilmesinden elde edilecek gelir.

Ve devletin gider kalemlerinde faizle dışarıdan alınan borçların olmaması da elde edilen paranın tamamının millete hizmet olarak kalması demektir.

4. KISIM

SOSYAL DEVLET MILLİ DEVLET

1. BÖLÜM
SOSYAL DEVLET
MİLLİ DEVLET

- 1- Sosyal Devlet Milli Devlet
 - A- Milli Devletin Önemi
- 2- Milli Devlet ve Etnik Çeşitlilik
- 3- Milli Devlet ve Globalleşme
 - A- Globalleşme Nedir?
 - B- ABD Doları'nın Serüveni
 - C- GATT Senetleri
 - D- Globalleşmenin Kuralları
 - a- Ekonomi Sahasında
 - b- Siyaset ve Hukuk Sahasında
 - c- Kültürel ve Sosyal Sahada
 - E- Globalleşmenin Felsefesi
 - F- Sömürgecilik
- 4- Sosyal Devlet Milli Devlet Tehdit Altında
 - A- Borçlandırma Yöntemi
 - a- Osmanlı İmparatorluğu
 - b- Endonezya
 - c- Ekvator
 - d- Panama
 - e- Venezuela
 - f- Guatemala
 - g- Suudi Arabistan
 - h- Irak
 - B- Finansal Krizler Yöntemi
 - a- 1997 Asya Krizi
 - b- 1992-93 Avrupa Döviz Krizi (EMR)
 - c- Latin Amerika Krizleri ve 1994 Meksika Krizi
 - C- Sivil Toplum Kuruluşları ve Sözde Demokrasi Projesi Yöntemi
 - D- Haksız Askeri Müdahaleler Yöntemi
- 5- Milli Devlet ve Avrupa Birliği (AB)
 - A- Milli Devlet'in AB'ye Bakışı
 - a- Siyasi ve Kültürel İçerikli Deliller
 - b- Ekonomi ile İlgili Deliller
 - c- AB'nin 'ne olduğu' hususundaki diğer temel tespitler
 - B- AB, Neden Türkiye'yi İçine Almak İstemiyor?
 - C- Nasıl Bir Birliktelik?

1- SOSYAL DEVLET / MİLLİ DEVLET

Her kültür ve medeniyet kendi değerlerinden yola çıkarak insana yorum getirirken; insana ait olan sosyal olayları da sahip olduğu bakış açısı ile değerlendirmiştir.

Devlete getirilen tarif ve yorum ise, bir bütün olarak sosyal olaylara, ekonomiye, hukuka, idareye, siyasete, çevreye, topyekun insana ve onunla alakalı olan olgulara bakış açısını ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda devletin piyasalarda ne kadar ve hangi kimlikle yer alacağı, sosyal harcamalara bütçeden ne kadar fon ayıracağı, hangi oranlarda kimden vergi toplayacağı, vatandaşları ile arasındaki hukukun temellerinin ne olduğu ve hangi esaslara dayandırılacağı, nasıl yönetileceği gibi birçok sorunun cevabı, hep bir bakış açısını yansıtmaktadır.

21. asırda yaşıyoruz ama yeryüzünde eski asırlardan daha az kan akıyor. Gelişen ve kalkınmakta olan dünyanın yüzde 36'sından fazlası yoksulluk içinde yaşıyor. Söz konusu insanlar, günde 2.10 dolardan az kazanarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyor.¹⁰⁹

109 Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) "Küresel İstihdam ve Sosyal Görünüm, 2016" raporu

Gelecekte karınlarını doyurup doyuramayacakları konusu, bireylerin en büyük kaygısı haline gelmiştir. Yeryüzünün hiçbir yerinde gerçek manada can güvenliği kalmamış; her gün binlerce insan, ya savaş ve işgallerden ya da cinayetlerden ölmektedir.

İnsan hakları, özgürlük, demokrasi gibi temel kavramlar, belki de tarihin hiçbir döneminde bugünlerdeki kadar istismar edilmemişti. Demokrasi adı altında ülkeler işgal ediliyor, insan hakları adı altında devletler etnik parçalanmaya tabi tutuluyor.

Öte yandan toplumlarda sınıflar arasındaki çatışma, yüzyıllardan beri devam edip gelmekte; işçi-işveren arasındaki mücadele, çözümsüzlük yumağı olarak insanlığın önünde durmaktadır.

Ekosisteme zarar verme ve çevreyi tahrip etme hususunda adeta insanoğlunun üstüne bir varlık yoktur.

Güçlü olanların her zaman haklı addedildiğine, özellikle haksız olduklarında bile daha çok haklıymış gibi kabul gördüklerine; Irak'ta, Suriye'de, Filistin'de ve dünyanın birçok bölgesinde hukukun hiçe sayıldığına hep beraber şahit oluyoruz.

Sosyal Devlet / Milli Devlet Tezi, 21. yüzyılda şahit olduğumuz bütün bu olumsuzluklara rağmen insanlığa, içinde bulunduğu durumun kaçınılmaz bir son olmadığını; aksine bütün bu olumsuzluklara son vermenin yine insanlığın kendi elinde olduğunu göstermektedir.

Milli Devlet Tezi, devletlerin, her hangi bir dış güce veya dış ülkeye bağlı-bağımlı olmaksızın kendi ayakları üzerinde durabileceğini göstermektedir. Bu tez, kendi kendine yeten bir kalkınmayı ve sürekli büyümeyi hayata geçiren Milli Ekonomi Modeli ile devletlerin siyasi olarak bağımsız olabileceklerini herkese göstermektedir.

İnsana bakışı kökten değiştiren Milli Devlet Tezi, her insanın doğuştan gelen hakları bulunduğunu, devletin gayesinin de bu hak-

ları vatandaşlarına yaşatmak olduğunu ifade etmekte ve projelendirilmektedir. ‘İnsan için devlet’ kavramı, hem devletin sorumluluklarını hem de yetki sınırlarını belirlemektedir.

İnsanın doğuştan gelen haklarını sağlamakla mükellef olan Milli Devlet, bireylerin her türlü sosyal güvenliğinden sorumlu olduğu gibi, onlara iş ve aş bulmakla da mükelleftir.

Bireylerin haklarını onlara yaşatma vazifesini yerine getiremediği takdirde devlete hukuki sorumluluk yükleyen Milli Devlet anlayışı, var olan hukuk sistemlerindeki bakış açısını da temelden değiştirmektedir.

Milli Ekonomi Modeli’nin hayata geçirilmesi, sadece ekonomi sahasında değil; aynı zamanda insanların düşünce sisteminde de büyük bir devrim yapmaktadır. Özgürlük kavramını bu çerçevede yeniden yorumlayan Milli Devlet Tezi, bireylerin tercihlerinin önündeki engelleri kaldırmaktadır. Model, işçi ile işveren arasındaki çatışmaya son verirken, faizsiz olarak verilen proje mukabili krediler ile işçi olmayı bir tercih meselesi haline getirmektedir. Aynı şekilde üniversiteye giriş sınavı kaldırılarak, yüksek öğrenim hakkı, bireylerin tercihlerine bırakılmaktadır.

Gerçek özgürlüğün bireylerin haklarının önündeki engelleri kaldırmakta olduğunu ortaya koyan Milli Devlet Tezi, bu sayede sosyal adaletin de oluşmasını sağlamaktadır.

Milli Devlet anlayışında millet ile devlet birbirinden ayrı veya birbiri ile çatışan iki unsur değildir. Aksine millet devlet beraberliği, bütün sorunların çözümünde ve devletin bekasında temel kabul edilmektedir.

Asker–sivil çatışmasından değil, aksine asker ve sivilin uyumundan, birlik ve beraberliğinden bahseden Milli Devlet yaklaşımı, ülkelerin bekası için gerek dış gerekse iç politikaların üretilmesinde ortak hareket edilmesinin esas olduğunu belirtmektedir.

Bu bağlamda devlet politikaları, günlük politikaların üzerinde olmakla birlikte; devleti oluşturan bütün kurumların işbirliği ile asker–sivil birlikteliğinin oluşturduğu sinerji ile şekillenmelidir.

Böylece Milli Devlet, milletine ait bütün değerlerin yaşatılması için çalışırken; millet de gerektiğinde böyle bir devletin yaşatılması için canını dahi vermeye hazır olmalıdır.

Bireylerin inançlarının güvencesi olan laiklik, hem din ve devlet işlerini birbirinden ayırmakta hem de bireylerin inançlarının yaşatılmasını garanti altına almaktadır.

Cumhuriyetin kabulünün ilk döneminde Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, saltanatın yerine yeni bir yönetim biçimi olan Cumhuriyet’i getirirken; saltanatı din biçiminde algılayanlar, yeni yönetimi yani Cumhuriyet’i saltanat karşıtı algılamak yerine din karşıtı olarak algıladılar. Milli Devlet bu tarihi yanlış algılamayı düzeltmektedir. Saltanatın din olmadığını, dolayısıyla Cumhuriyet’in bir yönetim biçimi olduğunu ve asla din karşıtı olmadığını ortaya koymaktadır.

Devlet milleti için vardır. Din ise, bireylerin inancını göstermektedir.

Toplumların millet olmalarında ortak bir inanç ve ortak bir kültüre sahip olmaları son derece önemlidir. Bu yüzden Lozan görüşmelerinde Atatürk, azınlık tarifini, ancak Gayrimüslimlerdir, esası üzerine oturtmuş; Cumhuriyet’in ilerleyen yıllarında gerçekleştirilen nüfus mübadelesinde, bu ortak inanç olgusunu ölçü kabul etmiştir.

Milletlerin birlik ve beraberliğinde önemli roller üstlenen inancımızın, ülkemizde kavga unsuru haline getirilmesi; ne laiklik kavramından, ne de dinin özünden kaynaklanmaktadır. Bu durum, ülkemiz üzerinde hesabı olanların, kimlik değiştirerek içimizde çıkardıkları fitneden başka bir şey değildir. Değerli dostum Atilla İlhan’ın dediği gibi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk milletinin inancına

son derece saygılı olduğu gibi, dindar kisvesi içerisinde bölücülük yapmak isteyen dış güçlerin misyonerlik faaliyetlerine karşı çıkmıştır. Milli Devlet anlayışı, işte bu temel bakış açısına sahip olup; devletin bekasını, bireylerin doğuştan gelen haklarının yaşanmasında görmektedir.

Milli Devlet yapılanması, gerçek demokrasiyi temsil etmektedir. Bu sebeple devletin bağımsızlığını olmazsa olmaz şart kabul etmektedir. Milletin iradesinin idareye yansımaları olan demokrasinin olabilmesi için, milletin iradesi dışında hiçbir gücün yasama, yürütme ve yargıya sahip ve yetkili olmaması gerekir. Dolayısıyla uluslarüstü kuruluşların veya diğer ülkelerin, devletlerin yapılanmasına müdahil olmaları, içeride özerk kurumların varlığı ve sivil toplum örgütlerinin dış desteklerle yönlendirilmeleri, çağımız demokrasilerinin önündeki en büyük engellerdir.

Dün krallık sistemi ile demokrasinin yeryüzünde yaşanmasına imkan tanımayan düşünce sistemi, şimdi de dünya krallığı kurma adına devletlerin iç işlerine karışmakta; global firmalar, adeta yeni krallar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Mutlu bir azınlığın çıkarları için değil, milletin bütün fertlerinin menfaatlerini ve haklarını korumak için hayata geçirilen Milli Devlet anlayışı, ekonomide Milli Ekonomi Modeli ile şu ana kadar hiçbir iktisadi anlayışın başaramadığı sürekli büyüme, tam istihdam ve gelir dağılımında adaleti sağlayarak fakirliği normal bir yaşam tarzı olmaktan çıkarıp tarihi bir olgu haline getirmektedir.

Mutlu bir azınlığın ihtiras ve hırslarına cevap vermek üzere değil, milletin haklarına ve ihtiyaçlarına odaklanmış olan Milli Devlet, kapitalist anlayışlarda olduğu gibi başkalarının elindekileri sömürerek büyüyen değil, aksine vererek, hizmet ve ikram ederek büyüyen bir devlet anlayışını hayata geçirmektedir. Uluslararası politikalarda barışın ve dostluğun tek anahtarı, devletlerin, kapitalist temeller üzerine oturan politikalarını ve yapılanmalarını terk ederek Milli Devlet kimliğini kazanmalarındır.

Eğer bir devlet, varlığını başkalarının elindekini çalmaya odaklamışsa, yeryüzünde kavganın olmaması mümkün değildir. Oysa Milli Devletler, sürekli büyümek için “veren el” olmalıdırlar. Atatürk, Milli Devlet’in bu veren el karakterini, “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” ufkuyla ifade etmiştir.

Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlettir. Bu Tez, bugüne kadar tarif edilen sosyal devlet olgusunu son derece geliştirmekte, konu ile ilgili yanlış algılamalara son vermektedir. Her şeyden önce, aldığından bir kısmını veren el olmanın ötesinde, aldığından daha fazlasını verebilme kabiliyetinde ve niyetinde olan bir sosyal devlet anlayışını hayata geçirmektedir.

Sosyal Devlet yaklaşımı devletin milletine bir ikramı değil aksine vazifesidir. Bireylerin doğuştan gelen haklarının karşılığı Sosyal Devlettir. Sosyal Devlet kavramı, aynı zamanda sürekli büyümenin sağlanması için bir iktisat kuralıdır.

Milli Devlet, adaleti yeryüzünde tesis edecek modeli de hayata geçirmektedir. Sadece kendi vatandaşlarının hakkını koruyan değil, ekosistemin ve eşyanın dahi hakkını korumakla kendini mükellef sayan Milli Devlet, dünyanın huzuru için de tek çıkış olarak karşımızda durmaktadır.

Yeryüzünde barışın sağlanması için dengeli bir silah gücünün varlığına dikkat çeken Milli Devlet yaklaşımı, güçlü millet–güçlü devlet için silahlı kuvvetlerin güçlü olmasına önem vermektedir. Silah gücünü savunma amaçlı kabul eden Milli Devlet Tezi, askeri müdahalelerin haklılığını ancak milletlerin haklarına tecavüz edilmediğinde doğru kabul etmektedir.

Milli Devlet, millete ait değerlerden yola çıkarak kendi milletine uygun bir eğitim modelini milletine yaşatmakla da mükelleftir. Milli Devlet, üç ana kurumun üzerine milletlerin bekasınıdır. Güçlü devlet, güçlü ordu ve sağlam aile yapısı olmadan milletlerin varlıklarını devam ettirmeleri mümkün değildir.

İnsana hizmeti kendi varlık sebebi kabul eden Milli Devlet anlayışı, insanların, temel haklarını ancak hür ve bağımsız milletler olarak yaşayabileceğine inanmaktadır. Bu sebeple Milli Devlet projeleri güçlü devletin, güçlü ordunun ve sağlam ailenin oluşması için geliştirilmiştir.

A- MİLLİ DEVLETİN ÖNEMİ

Milli Devlet, temelini milletlerin tarihindeki değerlerinden alan, başka ülkeleri taklitten uzak olan ve çağdaş uygarlık seviyesine gitme yolunda diğer ülkelerle yarışan, bütün dünyaya açık ama hiçbir dış güce ihtiyaç duymadan kalkınabilen, kendi devinimi için gerekli sinerjiyi kendi kaynaklarından alan Milli Ekonomi Modeline sahip, devletin ancak milleti ile var olduğu şuuru ile milletin tamamını kucaklayan, vatandaşlarına hizmeti dolayısıyla sosyal güvenliği ve sosyal hizmeti kendine en temel gaye edinen, vatandaşlarına insan haklarını ve hürriyetlerini doya doya yaşatan, adalet, eşitlik ve hukuk temeline dayalı bir devlet anlayışıdır.

İnsana ve ona bağlı sosyal meselelere yaklaşımı ile işleyiş mekanizmalarındaki farklılığı, buna bağlı olarak kendine yeter kaynakları ile tam bağımsız olan ve bize ait bir devlet anlayışı karakteri sergileyen Milli Devlet, günümüz liberal –kapitalist devlet anlayışının çok ötesinde, “Devlet milleti için vardır” gerçeğinden yola çıkarak, bu gerçeğe uygun bir devlet anlayışını ilke edinmiştir. Milli bir devlet anlayışı ortaya konurken, günümüz devlet anlayışlarının eksiklikleri ve yanlışları göz önüne alınarak yola çıkıldığı gibi; Türkiye’nin içinde bulunduğu stratejik konumu ve buna bağlı olarak geçirdiği kritik süreç de Milli Devlet tezi çerçevesinde yorumlanmıştır.

ABD eski Başkanı Bill Clinton, 1999 yılının Ekim ayındaki Ankara ziyareti sırasında Türkiye’nin dünya dengelerini değiştirecek

gücü hakkında şunları söylüyordu: “20. yüzyılın ilk çeyreği Osmanlı İmparatorluğu’nun mirasının paylaşılmasının yol açtığı değişikliklerle geçti. 21. yüzyılın ilk çeyreği ise Türkiye’nin alacağı doğrultuyla şekillenecektir...”¹¹⁰

Clinton, bir ay sonra yaptığı benzer bir konuşmada da “Önümüzdeki yüzyılın, büyük ölçüde Türkiye’nin bugünkü ve yarınki rolünü nasıl tanımlayacağına bağlı olarak şekilleneceğini umuyorum”¹¹¹ diyerek; hem Türkiye üzerindeki hesaplara, hem de Türkiye’nin alacağı tavrın dünya siyasetindeki ağırlığına dikkat çekmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduğunda, Sevr’in kabul edilmeyen şartlarını cebine koyan güçler, bugün çeşitli yollarla bu maddeleri tekrar gündem etmekte ve Türk milletinden savaş meydanında reddettiklerini masa başında kabulünü istemektedir.

Verdiği Kurtuluş Savaşıyla, ezilen halkların özgürlük mücadelesinde öncü olan Türk Milleti, tarihten gelen birikimi ve tecrübesiyle, bugünün Kapitalist sistemi içinde ezilen ve sömürülen milletler için yine önder olmak mecburiyetindedir.

Bu vazifesini yerine getirebilmesi için, her sahada tam bağımsızlığı esas alarak, varlığını devam ettirebileceği milli bir devlet anlayışını ve bağımsızlığın belki de en önemli göstergesi olan milli bir ekonomi sistemini hayata geçirmek zorundadır.

Milli Devlet Tezi, bütün sömürülen ve ezilen milletlere, Türk Milleti’nin ve Türk kültürünün, inancının, tarihinin ve medeniyetinin bir armağanıdır.

Değişen dünya dengelerinde ve bugünün tek kutuplu düzeninde; silahların yerini çeşitli söylemlerin, göğüs göğüse mücadelenin yerini fikirlerin çarpışmasının aldığı bilinen hakikatlerdir. Özellikle günümüzde, ABD, psikolojik savaş olarak da ifade edebileceğimiz

110 Kendine Rağmen Dünya Devleti Olmak, Hürriyet, 5 Ekim 1999

111 Clinton’u Nasıl Okumalı, 11 Kasım 1999, Cumhuriyet

bu fikri çatışmalardan en fazla yararlanan devlettir. Denilebilir ki, ABD'nin dış politikası, fikirlerini dünyaya kabul ettirmeye yönelik yazılarla ve medyatik enformasyonla güç kazanmaktadır.

Bilindiği gibi, 1990'ların başında Sovyetlerin yıkılması ve soğuk savaştan Batı medeniyetinin ABD ile galip çıkması, ABD'yi, dünyada tek süper güç haline getirmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin, dünya dengeleri için belirlediği yeni strateji, serbest piyasa ekonomisi ve kendi demokrasi anlayışıyla devletlerin yönetim sistemlerini demokratikleştirmektir. Vakıya şu ki, globalizmin 21. yüzyıldaki sloganları halindeki bu süslü ke-limelerle yola çıkanlar, yine sömürü mantığıyla hareket etmişlerdir.

Ülkelerde, demokrasi ve insan haklarını yerleştirme bahane-siyle siyasi olarak bir değişim gerçekleştirilirken; aynı zamanda dinlerarası diyalog ve hoşgörü çalışmaları ile de büyük bir kültür dezenformasyonu yapılmıştır. Böylece milli ve manevi değerleri-ni kaybeden bireylerin muhtemel işgallere karşı duyarsızlaşması sağlanmıştır.

Kültürel ve siyasi olarak yapılan bu çalışmalarla aslında devlet-lere biçilen rol, ülkelerin küçük parçalara bölünerek parçalanması; devlet anlayışının yıkılmasıdır. Neticede, hedef yine kaynakların ve insanların sömürülmesidir.

Günümüzde, kendini dünya kaynaklarının ve insan emeğinin tek sahibi olarak gören ABD'nin, tek süper güç olarak tüm dünya halkları tarafından şartsız ve kayıtsız kabulü gerekmektedir. 90'lı yılların başında ardı ardına yazılan ve özünde ABD'nin tek süper güç olarak uluslararası alandaki üstünlüğünü anlatan makalelerin yayımlanması, Birleşik Devletlerin söz konusu hakimiyetini dün-ya halklarının kabul etmesi içindir. Önemli stratejik makalelerden ilki, Fukuyama'nın 1989'da yazdığı 'Tarihin Sonu' makalesidir. Bu makalede Doğu Bloku'nda ve Doğu Avrupa'da görülen reform

hareketleri, Batı kapitalizminin ve demokrasisinin bu bölgeleri de kuşatması ve aslında dünyada hakim olan tek sistem haline gelmesi anlamında bir zafer olarak anlatılmıştır. Kapitalizmin diğer sistemler üzerinde nihai üstünlüğü ilan edilmiştir.

Fukuyama'ya göre, sistemler dikkate alındığında, tüm dünyayı kuşattığı varsayılan Batı'nın ekonomik ve liberal sisteminin içinden bu teze alternatifler çıkabilir; ama dışından çıkıp da Batı sistemine bir alternatif olması mümkün değildir.¹¹²

Yani Tarihin Sonu Tezi'yle, tarih sahnesinde olaylar devam etse de, Batının dünyayı kuşattığı, bu teze herhangi bir alternatif sunulamayacak kadar dünya halklarının etki altına alınmış olduğu fikri işlenmektedir.

Fukuyama'nın bu çıkışını, 1993 yılında Samuel Huntington'un "Medeniyetler Çatışması" tezi ve makalesi takip etmiştir. Makalede bundan sonraki asıl çatışmaların din ve kültürler üzerinde olacağı ifade edilmiştir.

ABD'nin, Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) ile 22 İslam ülkesi üzerinde başlattığı ve bizzat Başkan G.W.Bush tarafından Haçlı Seferi olarak ilan edilen dönem, bu makalenin hazırlandığı şartlarda başlatılmıştır.

Brzezinski'nin "Büyük Satranç Tahtası" kitabında ise ABD'nin dünya hakimiyeti için uygulaması gereken stratejilerden bahsedilmektedir. ABD'nin dış politikasına yön veren bu makalelerin yazarlarına bakıldığında görülecektir ki; yazarların hepsi, ya ABD yönetim çevresi ile yakın ilişkiindedir, ya da yönetim kademesinden gelmişlerdir.

BOP örneğinde gördüğümüz gibi, ABD'nin, askeri güç kullanmaya ve psikolojik savaş taktikleriyle büyük bir aldatmacaya dayanan sistemi, bugün, devlet kademesince dile getirilmese de, global

112 Türk Dış Politikası, ed.: Baskın Oran, 'Tarihin Sonu' kutusu

sermaye sahibi olan azınlığın dünya hakimiyetine giden yoludur. Ve dünya halkları tarafından kabul görmemektedir.

Kapitalist ve sosyalist sistemler, bugün için iflas etmişlerdir. Bu sistemlerdeki global kuralların farklı ülke halklarına zorla uygulanmaya çalışılması, insan fitratına aykırılığı nedeniyle günümüzde kabul görmemektedir. Gelineen noktada milletler ve devletler, iflas eden kapitalizmin ve sosyalizmin yerine; milli değerlerine, kendi örfüne ve kendine dönük, toplumsal huzuru ve sosyal adaleti sağlayacak, bunun yanı sıra devletleri bağımsız kılacak bir kurtuluş reçetesi arar haldedir.

Bu bağlamda gerek Milli Ekonomi Modeli ve gerekse bunun uygulama alanı olacak Milli Devlet anlayışı, getirdiği kurallar, çözümler ve yeni yaklaşımlar ile Liberal–kapitalist sistemlerin tıkanıklıklarına mükemmel bir cevaptır.

Bu “milli duruş” ve cevap, ABD imzalı kimi makalelerde iddia edildiği gibi, liberal–kapitalist düşünce sistemi içinde kalmış bir görüş değil, Müslüman Türk dünyasının tezidir.

Bu model asla bir tepki değildir. Aksine dünyayı tekellerine almak isteyen ülkeler de büyük bir açmaz içindedir. Bu tez, Türk medeniyetinin bütün insanlığa hediyesidir. Dünyada sosyal adaleti tesis edecek, özgürlük, insan hakları gibi temel hakları yerli yerine oturtacak olan Milli Devlet Tezi, insanlığın geleceğe güvenle bakmasını sağlamaktadır.

Milli Devlet Tezi, dünyada ideolojik evrimin sonu olarak ifade edilen kapitalizmin, onun devlet yönetimindeki yansıması olan sözde demokrasinin ve onun ekonomi anlayışı olan serbest piyasa ekonomisinin, aslında insanlığın ideolojik olarak geldiği bir evrim olmadığını, bilakis kapitalizmin, bir avuç azınlığın dışında tüm dünya halklarının sömürülmesinin yeni dünya düzenindeki adı olduğunu ispatıdır.

Milli Devlet anlayışı ve Milli Ekonomi Modeli, “milli” kavramıyla nitelenmiş olsa da, sadece içinden çıktığı Türk Milleti için değildir; bilakis, kapitalizmin kuşattığı tüm milletleri ve devletleri, söz konusu sömürgeci anlayıştan kurtaracak bir evrenselliكتedir. İçerdiği hayati çözümlerle uluslararası niteliktedir. Üstelik bu kuruluş reçetesi, ABD örneğinde olduğu gibi, silah zoruyla değil, milletlerin kendi rızası ile kabul edecekleri bir sistemdir. Bu bağlamda Türk milletinin tarihten gelen misyonu, bu evrensel reçetenin pek çok ezilen devlet için örnek olmasını sağlayacaktır.

Devletin, sömürmek için değil, “millet için olduğu” anlayışını temel politika olarak kabul eden Sosyal Devlet, milletine hayatın tamamında yardımcı olmayı gaye edinmiştir.

Tıpkı “madenler milletin malıdır ve bunlar devlet–millet ortaklığıyla işletilmelidir” kuralımızda olduğu gibi; devlet, millete ait zenginlikleri yine milletin kullanmasına yardımcı olacaktır. Böylece Milli devletler sayesinde, ezilen halklardan değil, refah içinde yaşayan halklardan bahsedilecektir.

ABD eski Başkanı, 21. yüzyılın, Türkiye’nin rolünü nasıl tanımlayacağına bağlı olarak şekilleneceğini söylerken çok haklıdır. Türkiye, eğer Milli Devlet anlayışı ile rolünü belirlerse; tarihin sonu olarak ifade edilen yeni dünya düzenine son verecektir. Çünkü Milli Devlet ve Milli Ekonomi tezleri, yeni dünya düzeninin gerek devlet anlayışını ve gerekse ekonomi sistemlerini çöpe atmaktadır. Milli Devlet tezi, tarihin sonu kavramının yerine, ulusların barışı kavramını getirmektedir... Dünya kavgayı değil huzuru, sömürüyü değil adaleti beklemektedir.

2- MİLLİ DEVLET VE ETNİK ÇEŞİTLİLİK

Devletlerin parçalanması için istismar edilen değerlerden biri de etnik farklılıklardır. İnsan hakları adı altında azınlık hakları kavramı gündem edilerek, etnik farklılıkların kavga unsuru olarak algılanmasına çalışılmaktadır.

Etnik farklılıkların bir kavga sebebi olarak öne sürüldüğü günümüzde, hedef tahtasına konmuş devletlerin iç bünyelerindeki birlik ve beraberlikleri zayıflatılmakta, iç çatışmalara zemin hazırlanmaktadır. Hatta güçlü devletler parçalanarak küçük ve zayıf devletçikler haline getirilmek istenmektedir.

Halbuki “kimlik” kavramı etnik farklılıkların üstünde bir olgudur. Kimlik, milletlerin sahip oldukları inançları, kültürleri, dilleri, tarihleri ile şekillenmektedir.

Örneğin Türk kimliği, bir millet olma ve medeniyet kimliğidir. Bu millet ve medeniyet çatısı, altında Laz, Kürt, Çerkez, Türk vb

birçok etnik özelliği barındırır. Balkanlarda Sırp kökenli olanların Müslüman olanlarına Boşnak denmektedir. Boşnaklar kendilerini ifade ederlerken Türk olduklarını söylerler ki, bu doğrudur... Zira Türk kimliği, aynı değerleri paylaşan bütün etnik kökenlerin ortak adıdır, ortak kimliğidir.

Bir kimlik etrafında bir ve beraber olan etnik kökenler milletleri oluşturmaktadır.

Türkiye örneği de aslında böyledir. Yıllardan beri ifade ettiğimiz gibi topraklarımızdaki vatandaşlarımızın Türk, Kürt, Laz, Çerkez... gibi etnik çeşitliliği, kardeşliğimizi, birliğimizi bozmaktadır. Yıllarca bu vatanda Türk kimliği altında aynı değerlerle yoğrulmuş ve aynı değerleri koruma sevdalısı olan halklar, Türk bünyesini, yani Türk milletini oluşturmuşlardır.

Bu sebeple etnik çeşitlilik, asla bir ayrımcılık sebebi değil, tam tersine bir zenginliktir. Tarihten gelen kültür birliği, siyaset birliği, inanç birliği vs. gibi değerlerle süzülerek gelip medeniyet birliğimizi oluşturan bu çeşitlilik, ayrılık sebebi değil; bilakis güçlü bir bünyenin oluşması demektir. Hepsi aynı kaynaktan beslendikleri için örfleri, adetleri, gelenekleri birdir.

Dili, dini, tarihi, kültürü, gelenekleri, siyaseti, medeniyeti aynı olan bu etnik grupların vücuda getirdiği millet, Türk Milleti olup; bu grupların birinin diğerinden farkı yoktur. Çünkü hepsi, aynı kaynaktan beslenip, zaman içinde aynı maya ile yoğrulup gelmişlerdir. Bir bünyeyi meydana getiren bu etnik zenginliğimizi tarih boyu aşındırıp yok etmeye çalışanlar; tek vücut halindeki bu bünyeyi oluşturan unsurların dini, dili, kültürü, medeniyeti ile oynayanlar, tarihin hiçbir döneminde başarılı olamamışlardır. Lozan görüşmelerinde Atatürk, ancak gayrimüslimler azınlıktır ölçüsünü ortaya koyarak, etnik çeşitliliğin bir istismar unsuru olmasına müsaade etmemiş; aksine birlik ve beraberliğimizin dayandığı temellerden olduğunu belirlemiştir. Ne gariptir ki, globalleşme adı altında ayrı

özelliklerdeki devletler, bir araya gelirken; AB projesi adı altında Avrupa kıtası ortak bir kültür etrafında birleşmeye çalışırken; parçalanmak istenen ülkelerde etnik çeşitlilik, azınlık hakları adı altında kavga unsuru haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bir taraftan ortak değerler etrafında farklı milletleri bir araya getirme gayreti, diğer taraftan ortak değerlere sahip milletleri etnik çeşitlilik adı altında parçalama projeleri, globalleşmenin hedeflerini göstermesi açısından manidar bir örnektir.

Milli Devlet, milletini tek bir kimlik etrafında hiçbir ferdine ayırım yapmaksızın bir bütün olarak görmekte, milletin kendi içerisindeki renk farklılıklarını milletin birlik ve beraberliğine, kaynaşmasına vesile kılmaktadır.

3- MİLLİ DEVLET VE GLOBALLEŞME

A- GLOBALLEŞME NEDİR?

Globalizm (Küreselleşme), günümüzün dünya dengelerine yön veren en önemli akımdır. Globalizmin siyasi, ekonomik, hukuki vs. sahaları etkileyen özellikleri olduğu gibi; misyonerlik faaliyetleri ile kültürleri ve sosyal hayatı da kuşatan boyutu vardır.

1980’li yılların başından sonra, özellikle Doğu bloğunun dağılması ile, artık hayatımıza çok daha fazla müdahale etmeye başlayan Globalizm; kelime olarak iktisadi, siyasi kültürel ve sosyal sahada bazı kavramların milli ve yerel sınırları aşarak dünya çapında kabul görmesi olarak ifade edilebilir. Her sahada gidilen bu tek değer anlayışı, globalleşmeyi savunanlara göre, hem dünya ticaretinin gelişmesini sağlayacak, hem de dünya ekonomisinin büyümesine ve daha adilane gelir dağılımının oluşmasına imkan tanıyacaktı. Diğer yandan demokrasinin dünyada daha da yaygınlaşması sağlanacaktı.

Özellikle son 25 yıllık zaman dilimi göstermiştir ki; bırakınız kulağa hoş gelen bu hedefleri yakalamayı, globalleşme süreci, dünyayı her geçen gün içinden daha da çıkılmaz bir pozisyona itmektedir.

Gelir dağılımındaki dengesizlikler artık kabul edilebilir sınırların çok üzerindedir: Gelişen ve kalkınmakta olan dünyanın yüzde 36'sından fazlası (2,6 milyar kişi) yoksulluk içinde yaşıyor. Söz konusu insanlar, günde 2.10 dolardan az kazanarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyor.¹¹³ Bu insanların çoğu Güney Asya ve Güney Afrika'dadır. Yıllık geliri 745 \$'ın altında olan insan sayısı 2.5 milyardır; 61 ülkenin kişi başına düşen milli geliri de bu değerinkindedir. Oysa yüksek gelir grubuna dünyada sadece 29 ülke ulaşabilmiştir. Bu ülkelerin kendi içlerinde ise gelir dağılımlarında büyük adaletsizlikler vardır.¹¹⁴

Dünyadaki üretimin %20'sini, insanların %80'i paylaşırken; %80 geliri, %20'lik grup paylaşmaktadır.¹¹⁵

Öte yandan sanıldığığının aksine dünya ekonomisi globalleşme ile daha hızlı büyümeye; aksine her geçen gün büyüme daha da azalmaktadır. 1960'larda dünya ekonomisi, yılda ortalama %5 büyümüş iken; 1970'lerde %4.1, 1980'lerde %3.2, 1990'larda ise %2.3'e düşmüştür.¹¹⁶

Düşüş, 1980'li yıllarda da devam ederek 10 yıllık dönemde ortalama %2.8 olmuştur. Bu, 1990'larda %2 civarındadır. Son 7 yılda ise büyüme iyice yavaşlamış (2011-2017) %1,1 seviyesine düşmüştür.¹¹⁷ Bu oranlar gösteriyor ki, 50 yıllık dönemde kapitalist sistemin ivmesinde %60'lık bir düşüş söz konusudur.

113 Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) "Küresel İstihdam ve Sosyal Görünüm, 2016" raporu

114 World Bank, World Development Report

115 World Bank, World Development Report

116 Annual Change Of World GDP, IMF And Maddison Measures 1970–2001

117 http://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEO_WORLD

Bu daralmanın gerekçelerini Milli Ekonomi Modeli'nde geniş olarak izah ettik: Liberal–kapitalist sistemin doğal sonucu olarak, dünya halklarının gelirleri, belli ellerde toplanmaya başlayınca; insanlar, en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayacak gelirden mahrum kalmaktadırlar. Dünya genelindeki bu “tüketim yönlü daralma” yüzünden “pazar problemi”nin oluşması kaçınılmazdır. Elbette yeter büyüklükte bir pazarın olmadığı yerde, üretim artışından ve büyümeden bahsetmek de mümkün değildir.

Dar ve orta gelir grubu ülkeler için ise tablo daha vahimdir: 1965–1990 yılları arasında %2.5 büyüyen bu grup, 1980–1990 arasında %1.2 büyüebilmiştir.

Günümüz rakamları da pek farklı değildir: 2002–2003 büyüme rakamları %1.4 düzeyindedir. 1990–2003 büyüme ortalaması ise %2.6'dır.¹¹⁸

2009'da ise %1,73 küçülmüş, 2012'de %2,44, 2014'te ise ancak %2,81 büyümüştür. 1960'lardan günümüze kadar dünyanın genel büyüme hızında çok ciddi bir düşüş olduğu rakamlara bakınca açıkça görülmektedir.¹¹⁹

En değerli doğal kaynaklara sahip ülkeler bu kaynaklarını birkaç global firmaya devrettikleri için en fakir ülkeler olarak karşımızda durmaktadırlar.

Dünya ticareti, her geçen gün daha da zor bir hal almaktadır. Özellikle gelişmekte olan orta gelir grubu ve altındaki ülkeler, kapılarını spekülatif para hareketlerine tamamen açmalarından dolayı, her iki–üç yılda bir finansal iflaslara sürüklenmişlerdir. Nitekim dünya üzerinde çok sayıda finansal kriz yaşanmıştır. O kadar ki, küçüklü büyüklü krizler göz önüne alındığında; Paul Krugman'ın da altını çizdiği üzere her 19 ayda bir krizin olduğu anlaşılmaktadır.

118 World Bank, World Development Report

119 <https://data.worldbank.org/topic/economy-and-growth?end=2014&start=1960&view=chart>

Gelişmekte olan orta gelir grubu ve altındaki ülkeler, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını global şirketlere devretmelerine rağmen; kendi ürettikleri malları gelişmiş ülkelere satmaya kalktıklarında ise başta kota, gümrük, telafi edici vergiler ve vergi dışı engellemeler olmak üzere birçok engellemelerle karşılaşmaktadırlar.

Yeri gelmişken somut bir tecrübeyi ifade etmek kabilinden belirtmek gerekir ki; günümüzde ekonomi kuralı olarak, gerek IMF, gerekse Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar vasıtası ile kalkınmaya çalışan veya geri kalmış olan ülkelere dayatılan uygulamaların o ülkelere zarardan başka bir etkisi yoktur. Gelişmiş kabul edilen ülkelerin bu uygulamaların tam tersini yapıyor olmaları bile; bugün kabul gören ekonomi kurallarının teorik izahlardan çok, politik sömürü hesaplarına dayandığını göstermektedir.

Küresel egemenlik peşindeki büyük devletler, denetim altına aldıkları az gelişmiş ülkelere, dışsarıya dayalı kalkınma modelleri, serbest piyasa ekonomisi, özelleştirme programları, korumacı yasaların kaldırılmasını ve devletin küçültülmesini önerdiler; ama kendi ülkelerinde bunları yapmıyorlar.

Ulusal pazarlarını, tarife dışı engeller ve kotalarla koruyorlar. Nitekim ABD, Latin Amerika ülkelerinin ihraç ettiği 1051 tür mamul maldan 400'üne; AB ise, 479 tür mamul maldan 100'üne tarife dışı engeller koymaktadır. 1980–1983 arasında ABD'nin korumacılık uygulamaları yüzde 100; AB'nin uygulamaları ise yüzde 387 oranında artmıştır. ABD Temsilciler Meclisi'ne, yalnızca 1985 yılında, 400 adet korumacı yasa teklifi verilmiştir. OECD ülkelerinde ortalama üretici sübvansiyonları (devlet destekleri), 1979–1981 döneminde yüzde 32 iken; 1986–1987 yıllarında yüzde 50'ye çıktı...¹²⁰

Nitekim AB Komisyonu Başkanı Jacques Santer, 9 Şubat 1999 günü Strazburg'ta yaptığı basın toplantısında, tarım destekleme uygulamalarının daha da artırılması gerektiğini açıklayarak şunları

120 Metin Aydoğan, Türkiye Üzerine Notlar 1919-2015, 36. Baskı, Pozitif Yayınları

söyledi: “Tarım ürünlerimizin küresel pazarda rekabet edebilmesi için fiyatların düşürülmesi, buna karşılık çiftçilerimizin kazançlarının arttırılması için telafi edici yardımlar yapılması gerekiyor”¹²¹

Gelişmiş kabul edilen ülkeler, gelişmekte olan ülkelerin başta tarım ürünleri olmak üzere ihraç ürünlerine birçok engellemeler çıkartırken; kendi üreticilerini sübvansede ederek de haksız rekabete sebep olmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerin gümrüklerini sözde liberalleşme adı altında tasfiye ederek kendi ürünlerine bu ülkeleri pazar yapmaktadırlar.

Bugün, bırakınız, dünya ticaretinin verimli bir şekilde gelişmesini, dünyada gümrük duvarları arkasına saklanmış ticaret bölgeleri oluşmaktadır. Bu bağlamda örneğin, AB, EFTA (European Free Trade Area), NAFTA (North American Free Trade Agreement), LAIA (Latin American Integration Association), MERCOSUR (Common Market For The Southern Cone of America), ASEAN (Association of South East Asian Nations), APEC (Asia Pacific Economic Corporation Forum) gibi birçoklarının yanı sıra yeni ticari bölgeselleşme arayışları da devam etmektedir.

Her geçen gün, özellikle gelişmiş ülkeler, kendi iç pazarlarını korumada ve yabancı ülkelerin pazarlarını ele geçirmede daha acımasız ve agresif bir tutum takınmaktadırlar. Bunun en temel sebebi, kapitalist modelin yanlış kabulleri ve sonuçlarıdır.

Liberal–kapitalist temeller üzerine oturan globalizm, her geçen gün tüketimde daralmaya neden olduğu için; ülkeler, daralan iç pazarlarını korumada daha ısrarlı olurken, yeterli olmayan iç pazarlarının açığını kapatmak üzere de dış pazarları ele geçirmeye uğraşmaktadırlar. Doğal olarak gücü yeten her ülke, bu adımları atmaya başladığında, bugünkü gözlemlediğimiz içinden çıkılmaz tablo kendini göstermektedir.

121 M. Aydoğan, age.

Oysa Milli Ekonomi Modeli'nin tüketim problemini çözmesi sebebiyle artan pazar, herkesi tatmin edecektir. Başka bir ifade ile bu model, bütün devletlere, daralan pazarda kavga etmek yerine; büyüyen bir pazarda dost olmak imkanını sunmaktadır.

Bu bağlamda hatırlanması gereken önemli bir diğer gerçek de; kaynakların sınırlı olduğu, dolayısı ile herkese yetmeyeceği yanılığısıdır.

Bu kapitalist yaklaşım, ülkelerin dış politikalarına tekelci ve sömürgeci anlayışların hakim olmasına sebep olmaktadır. Oysa Milli Ekonomi Modeli'nde açıklanan "kaynakların sınırsız, ihtiyaçların ise sınırlı" olduğu gerçeği, ihtiyaçların karşılanmasında insanlık olarak herhangi bir kaygı taşımamamız gerektiğini bize göstermektedir. Burada asıl kaygı duyulması gereken karakter, global birkaç odak ve onların yönlendirdiği ülkelerin ihtirasları olmalıdır.

Öte yandan globalleşmenin demokrasiye ne şekilde katkı sağladığı ise Irak örneğinde görüldüğü gibi şüphesiz ortadadır. Globalleşme ile, özellikle dar ve orta gelir grubu ülkelere demokrasi geleceğini iddia edenler, sözde demokrasi projesi adı altında ABD'nin, kendi çıkarları doğrultusunda istediği ülkeleri işgal ettiği gerçeğini gizlemeye çalışmaktadırlar.

Globalleşme sürecinde, bırakınız ülkelere demokrasi gelmesini; ulus devletlerin ellerindeki yetkiler, hem içeride, hem de dışarıda global sermaye odaklarına devredilmektedir. İçeride, sözde piyasaların dengeye kavuşması için millet iradesini temsil eden hükümetlerin ellerinden bu irade ve yetkiler alınarak üst kurullara teslim edilmektedir. Nitekim Türkiye örneğine baktığımızda görülmektedir ki; Merkez Bankası'nın özerk hale getirilmesi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun varlığı, Telekomünikasyon Üst Kurulu'nun varlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, Tütün Kurulu, Şeker Kurulu, RTÜK... vb kurullar, milletin iradesi ile seçilmişlerin değil, IMF tarafından kontrol edilen kurulların idareye

hakim olmasına imkan tanımaktadır. Özellikle ülkemizde bu üst kurulların yargı yetkisini de elinde bulundurması, millet adına yargı yetkisini elinde bulunduran Türkiye Cumhuriyeti bağımsız mahkemelerini de devre dışı bırakmaktadır.

Bu üst kurulların konsolide bütçe dışında bütçelerinin olması, yani gelir kaynaklarının bulunması, atandıktan sonra görevden alınamamaları ve Dünya Bankası (DB) ile IMF'ye bağımlı olarak hareket etmeleri, milletin iradesinin idareye yansımaya engel olmaktadır. Milletin seçtiği hükümetlere ise, vatandaşlarından toplayabildiği kadar çok vergi toplayıp elde edilen gelirleri faiz dışı fazla adıyla global sermaye sahiplerine aktarmanın dışında bir vazife kalmamaktadır.

IMF ve Dünya Bankası (DB) talimatları doğrultusunda çıkarılan bir çok siyasi ve iktisadi kanunlar, idareye milletin iradesinden ziyade global sermaye sahiplerinin ve gelişmiş kabul edilen ülkelerin iradesinin hakim olmasına sebep olmaktadır.

Dışarıda ise uluslararası örgütlere yetkilerini devreden ulus devletler, tamamen tasfiye edilmektedirler. AB süreci ve Tahkim Yasası örneğinde olduğu gibi... AB süreci ile, Türk devletinin Yasama, Yürütme ve bağımsız Yargı erkleri bağlamında kendi üstünde bir üst iradeyi kabul ederek yetkilerini, bu iradeye teslim etmesi, elbette devletimizin tasfiyesinden başka bir şey değildir.

Eski BM Genel Sekreteri Butros Gali'nin açıklaması da bu gerçeği ifade etmektedir: "Globalleşme sürecinde ulus-devlet, yetkilerinin birçoğunu bir taraftan uluslararası kuruluşlarla, diğer taraftan da yerel otoritelerle paylaşmaya mahkum olmuştur. Bir zamanlar ulus-devletin sorumluluk alanı içinde yer alan savunma, ekonomi yönetimi gibi pek çok alan, artık büyük ölçüde IMF, Dünya Bankası, WTO, NATO ve BM gibi uluslararası kuruluşlar ya da bölgesel düzeydeki siyasi ve ekonomik birlikler (Avrupa Konseyi, Avrupa Merkez Bankası gibi) temelinde koordine edilmektedir. Globalleşme, bu bağlamda bir paradoksu ortaya koymaktadır. Şöyle ki;

bir taraftan globalleşme ile tüm ülkelerde demokrasinin gelişmesi amaçlanırken; diğer taraftan da gücün uluslararası kuruluşlara devredilmesiyle ülkeler, kendi gelecekleriyle ilgili temel kararları almaktan yoksun bırakılmaktadır”¹²²

Glokalleşme, yani globalleşme ve yerelleşme adı altında yerel yönetimlere yetkilerini devreden ulus devletler, tasfiye sürecinin içine itilmektedirler.

Yerel yönetimler adı altında yetkiler, içeride bu yönetimleri kontrol eden global odakların kontrolüne devredilmekte; böylece yetkileri azaltılan ulus devletler tasfiye edilmek istenmektedir. İşin ilginç tarafı, globalleşme, dışarıda ülkeleri birleşme adı altında yetkilerinden koparıırken, içeride ayrışma uygulayarak bu yetkileri elinden almaktadır.

Yine uluslararası kuruluşlarda her ülkenin aynı oranda rey hakkına sahip olmaması, BM örneğinde olduğu gibi bazı ülkelerin daimi üye sıfatıyla çıkabilecek her kararı engelleme hakkına sahip olmaları, globalleşmenin nasıl bir demokrasi anlayışına sahip olduğunu bize göstermektedir.

Bu bağlamda bazı ülkeler her zaman haklıdır, özellikle haksız olduklarında daha da haklıdırlar anlayışı, maalesef globalizmin demokrasi anlayışı olarak karşımızda durmaktadır.

Globalleşme sürecinin, ülkelerin ellerindeki kaynakları ve gelirlerini geliştirmiş kabul edilen ülkeler üzerinden birkaç global odağa nasıl aktardığını anlamak için, öncelikle iki süreci daha yakından incelemek gerekir; birincisi ABD dolarının serüveni, diğeri de GATT görüşmeleridir.

122 C. Aktan– H. Şen, Globalleşme, Ekonomik Kriz ve Türkiye, TOSYÖV Yayınları 1999

B- ABD DOLARI'NIN SERÜVENİ

Önce ABD Doları'nın serüvenine kısaca bakalım... II. Dünya savaşından sonra Bretton Woods'ta toplanan ülkeler, kendi ekonomilerinde ve siyasal bütünlüklerinde Japonya'ya atılan atom bombasından daha büyük tahribatlar yaratacak bir dizi kararı kabul ettiler.

Bunların başında ABD Doları'nın dünya parası olmasını sağlayan altın standardı sistemidir. Bir ons altını 35 ABD dolarına endeksleyen, yani bir gram altının kabaca bir ABD doları olarak belirlendiği sistem hayata geçirildi. ABD'nin dünya hegemonyasının en önemli ayağını oluşturan ABD dolarının dünya parası olmasının önu de böylelikle açılmış oldu.

Mutabakata göre ABD, önceleri sahip olduğu altın kadar dolar basacaktı; ancak bu, elbette bu şekilde olmadı. ABD, cari açığını kapatmak için para basıp bunu dünyaya ihraç etmeye başladı. 1973 yılında ise altına endekli olmaktan kurtulan dolar, artık ABD'nin sahip olduğu altın karşılığı değildir. Böylece ABD Doları, onu rezerv ve takas aracı olarak kabul eden başta ülkemiz olmak üzere bütün ülkelerin, toplam Gayri Safi Milli Hasıla'ları (GSMH) karşılığı basılmaktadır.

Kendi parasının dünya halkları tarafından kabul görmesi, ABD'ye geçmişte hiçbir devletin sahip olmadığı bir imkan tanımıştır. Örneğin, Ortadoğu petrollerini, boyadığı kağıt ile değiş tokuş edebilen ABD, aslında petrolün gerçek sahibi konumundadır. ABD, dünyadaki üretimin ortalama olarak her yıl üçte birini tüketmektedir. 2016 yılı için 15.478 trilyon dolara denk gelen bu tüketim, dünyanın üretiminin beşte birine karşılık gelirken; bu tüketimi, dünya nüfusunun sadece %4.5'i yapmaktadır.¹²³

Bunun karşılığında ise dünyaya, cari açığını kapatmak üzere, kendi parasını yani kağıt vermektedir.

123 U.S Department Of Commerce Bureau Of Economic Analysis; https://data.worldbank.org/indicator/NE.CON.TOTL.CD?year_high_desc=true

Hadiseyi yukarıdan seyrettiğimizde dünyanın üretimi ABD ye akarken ona ihracat yapan ülkelerin ise karşılığında sadece kağıt almakta olduklarını görürüz.

Eski sömürgeci anlayışın günümüzde geliştirilmiş ve hacimsel olarak bütün dünyayı kuşatacak şekilde büyütülmüş biçimi olan dünya üretiminin dolar ile takas edilmesi sistemi, esasında dünyada ki gelir dağılımında ki dengesizliğin de önemli sebeplerindendir.

Liberal kapitalist modeller, Türkiye gibi kalkınmakta olan bir çok ülkeyi üretime ve ihracata odakladı; ama ihracat karşılığı, yerli parayı almak yerine hard currency üzerinden dış ticaretin yapılmasını tavsiye ettiler. Geçmişte Uzakdoğu ülkelerinde yaşanan üretim patlamasına bakıldığında, Uzakdoğu'nun ürettiğini ABD'nin tüketmiş olduğunu görürüz. Bugün bu ülkelerin elinde boyalı kağıtlar var; emekleri ise ABD'ye aktarılmış durumdadır.

Başta Çin ve Japonya olmak üzere Güneydoğu Asya ülkeleri, ellerindeki kağıtları kıymetli madenlerle takas ederek riskten kendilerini kurtarmak istemektedirler. Ancak çok cüzi bir miktarın dışında bu şartlarda bunu yapmaları mümkün değildir. Çünkü yüklü miktarda yapılacak böyle bir takas, Amerikan Doları'nın aşırı değer kaybına sebep olduğunda, en büyük zararı bu ülkeler çekeceklerdir. Ayrıca dünyadaki toplam altın miktarı da karşılıksız basılan Doların çok azına karşılık gelmektedir. Bu bağlamda söz konusu ülkeleri de içine düşükleri bu oyundan kurtaracak Milli Devlet yaklaşımıdır.

Globalleşmeyi savunanlar, TL'nin ABD topraklarında dolaşımını savunmazlar; aksine Dolar'ın, Türk topraklarının en ücra köyünde dolaşımını kastederler. Bu pencereden bakıldığında, ABD için cari açık, kendi varlığını devam ettirmesi için gerekli en önemli desteklerden biridir. ABD cari açıktan korkmamakta; aksine basıp bütün dünyaya yaydığı parasının kabul görmemesinden korkmaktadır.

Globalizasyon ile özellikle kalkınmakta olan veya geri kalmış bulunan ülkelere tavsiye edilen dolarizasyon ya da Para Kurulu denilen parasal sistemleri uygulamalarıdır... Yani kendi üretimleri karşılığında piyasalarında kendi milli paralarını değil, faizli olarak alınmış ABD dolarını bulundurmalarıdır.

Eğer illa yerli parayı piyasaya süreceklerse; aynı miktarda faizle aldıkları döviz kasalarında bulundurmaları söylenmektedir. Faizle alınan dolar karşılığı piyasaya yerli para sürülürken; her halükarda o ülkenin toplam üretimi karşılığı kendi parasını o topraklara gönderen ABD, böylelikle hem o ülkenin emeğini kendine transfer etmekte, hem de o ülkeyi faiz ve borç batağı ile önce ekonomik, sonra da siyasi olarak kendine bağımlı hale getirmektedir.

Globalizasyon süreci, doların nüfuz alanını bütün dünya yapmaktadır. Özellikle orta ve dar gelir grubu ülkeler, bugün doların nüfuz alanı içerisinde. Doların bu serüveni, aynı zamanda bu ülkelerin yer altı ve yerüstü kaynaklarının ve gelirlerinin ABD'ye, onun üzerinden de birkaç global odağa aktarılma hikayesinden başka bir şey değildir.

C- GATT SENETLERİ

İkinci önemli sürecin ise, GATT görüşmeleri olduğunu söyledik... Bretton Woods'la birlikte başlayan bir diğer süreç ise IMF ve Dünya Bankası'nın kurulmasının yanında, GATT toplantılarının başlamasıdır. GATT anlaşması çerçevesinde bugüne kadar 9 ayrı ticaret raundu yapılmış, her rauntta onlarca farklı anlaşma imzalanmıştır: Orijinal Görüşmeler (1947), Annecy Raundu (1949), Torquay Raundu (1951), Cenevre Raundu (1955–1956), Dillon Raundu (1960–1962), Kennedy Raundu (1964–1967), Tokyo Raundu (1973–1979), Uruguay Raundu (1986–1993) ve halen devam etmekte olan Millenium (Doha) Raundu (2001–...).

Bütün bu rauntlarda liberalleşme adı altında gelişmiş kabul edilen ülkeler ve global şirketler lehine dünyanın geri kalan ülkelere bir çok siyasi ve iktisadi karar kabul ettirilmiştir.

Mesela 1979 yılında sonuçlanan Tokyo raundunda; kamunun ekonomik alandan çekilmesi, ithalatın önündeki engellerin kaldırılması ve tarıma verilen desteklerin azaltılması... vb kararlar alınmıştır. Ülkemizde 24 Ocak kararları olarak bilinen ve 1980 yılında uygulamaya konan özelleştirme, ithalatın önünün açılması ve yabancı paraların içeride dolanımda olmasına imkan tanıyan uygulamalar, Maden Yasası'nın çıkarılarak yabancılara maden sahalarımızın satışının ilk temellerinin atılması, ilerleyen yıllarda DİBS çıkarılarak ülkemizin iç borç adı altında global sermaye sahiplerine yüksek faizle borçlanmasının sağlanması vs. karar ve uygulamalar, Tokyo raundunun neticesinde dünyada gelişmekte olan ülkelere kabul ettirilen ve "Reagan veya Theacher ekonomisi" olarak da bilinen anlayıştan başka bir şey değildir.

DİBS sayesinde iç borç yolu ile devletlere para satan global odaklar, hem içeride dış piyasalara oranla çok daha yüksek olan faiz oranından, hem de döviz kurundan kat be kat daha fazla para kazanmaya başladılar. Örneğin Amerikan sermayedarları, faizden kendi ülkelerinde 100 yılda kazanacakları geliri, ülkemizde bir yılda elde etmektedirler.

Ülkemize gelen sıcak para, söz konusu yüksek faiz gelirinden dolayı gelmektedir. Elbette ki global odaklar, bu kadar kâr elde ederken; devletler de, bu borç ve faizlerini ödemek için Sosyal Güvenlikten ve yatırımlardan vazgeçerek, hatta daha fazla vergi toplamak için yeni vergiler çıkartarak vatandaşlarından elde ettikleri gelirleri bu lobilere aktarmaktadırlar. Çağdaş temellerini Milton Freidman'ın attığı devletin piyasalardan çekilmesini de tavsiye eden bu anlayış, özellikle geri kalmış ve kalkınmakta olan ülkeleri, tamamen global şirketlerin talan alanı haline dönüştürmüştür.

1994 yılında 117 ülkenin katılımı ile gerçekleştirilen Uruguay raundu ise, 1986'da Uruguay'ın Paunta del Esta şehrinde Ticaret Bakanları toplantısı ile başlayan ve yedi yıl süren müzakerelerin, 15 Nisan 1994'te Fas'ta imzalanması ile yürürlüğe girmiştir. Aynı rauntta WTO (Dünya Ticaret Örgütü) kuruldu. GATTS antlaşmaları yürürlüğe kondu; yani hizmet sektörü de GATTS anlaşmalarının çatısı altına alındı. Bu görüşmelerde, diğer görüşmelere ek olarak tarım desteklerinin sıfıra yakın düzeye çekilmesi kararlaştırıldı. Patent ve telif hakları da yine GATT kapsamına alındı; bu sayede teknolojinin bilgisini ve gelişmelerini elinde tutan global şirketlere pazarda monopol olma imkanı tanındı.

DTÖ kurularak bünyesinde Tahkim Kurulu oluşturuldu, kuru-la ambargo yetkisi de verilerek ulus devletler üzerinde, özellikle gelişmekte veya az gelişmiş olan ülkeler üzerinde yaptırım gücü kazandırılmış oldu.

GATT anlaşmalarının takibi de DTÖ'nün bünyesine alındı. Her ne kadar 130'un üzerinde üyesi de olsa, karar alma mekanizması G-7'lerin elinde olan DTÖ, global sermaye sahiplerinin ulus devletlerin gelir ve kaynaklarını sömürmek için bir maşa vazifesi görmektedir.

Şu anda çıkmaza giren Millenyum raundunda ise hedef, – Tarımda tam liberilizasyon, – Kamu alımlarına global şirketlerin katılımındaki tüm engellerin kalkması, – Gümrük tarifelerinin kaldırılması ya da sıfıra yaklaştırılması, – Serbest ağaç kesimi, – MAİ'nin devamı olan MFI yani yatırımların çok taraflı kurallara bağlanması, devletlerin global şirketlerin hukuksal alanda oyuncağı haline getirilmesi, – Hizmette tam liberilizasyon... vb. kararların devletlere kabul ettirilmesidir.

Bu son rauntla ilgili olarak şunu da ifade etmek gerekir ki, Doha ve Cancun'da yapılan görüşmelerde ABD'nin dayatmalarına karşı Güney ülkelerin direnç koyması ile son darbe olacak olan millen-

yum raundunun önu kesilmiş oldu.

GATT görüşmeleri ile ilgili söylenecek bir çok detay konu var. Ancak temel çerçeveyi çizdiğimizde görürüz ki; bu süreç neticesinde gelişmekte olan ve geri kalmış ülkeler, birkaç ülkenin pazarı haline getirilmiş, daha da çarpıcı olanı dünyanın tamamı birkaç global firmanın hem pazarı, hem de talan alanı haline getirilmiştir. Buldukları ülkenin halklarına ait olması gereken madenler, bugün global firmaların zenginliklerinin kaynağı haline gelmiştir. En zengin madenlere sahip ülkeler, en fakir ülkeler olarak topraklarındaki bu zenginlikleri işleten global şirketlere sadece bekçilik yapmakta, onların işgücü ve güvenlik ihtiyacını karşılamaktadırlar.

Gelişmekte olan veya geri kalmış ülkeler, gümrük duvarlarını indirip korumacılıktan ve yerli üretimlerini desteklemekten vazgeçerken; gelişmiş ülkelerin de aynı uygulamaları yapacaklarına dair söz vermelerine rağmen, tarife dışı engeller sayesinde korumacılıklarını daha da arttırmışlardır. Gelişmiş ülkeler, gerek çevre ile ilgili getirilen standartlar, gerek ürün standartları, gerekse üretim standartları adı altında, diğer ülkelerin üretimlerini istedikleri şekilde engellemektedirler.

Globalleşme süreci, halkların elindeki zenginlikleri birkaç global sermaye sahibine aktarırken; önünde engel olarak ulus devletleri görmektedir.

Devletlere gerek sosyal, gerek iktisadî ve gerekse siyasal sahada dayatılan kararlar, ulus devletleri tasfiye sürecinin içerisine iterken; aynı zamanda bu odaklara bağımlı hale getirmektedir.

Dayatılan bu kuralların belli başlılarını şöyle sıralayabiliriz

D- GLOBALLEŞMENİN KURALLARI

a- EKONOMİ SAHASINDA

- Kendi üretimleri karşılığı kendi topraklarında başta ABD doları olmak üzere “hard currency”lerin dolanımında olması,
- Merkez bankalarının hükümetlerden bağımsız hale getirilerek hazineye borç vermesine yasak getirilmesi,
- Hazinesinin ihtiyaç duyduğu parayı global tefecilerden gerek iç gerekse dış borç adı altında temin etmesi,
- Özelleştirme ile en çok kar getiren monopol konumunda ki devlet kurumlarının bedava fiyata satılması,
- Madenlerin global firmalara satışının sağlanması,
- Tarıma verilen desteklerin kaldırılması ve tahditlerin devreye konması,
- Faiz gelirlerinden vergi alınmayarak devletlere para satan global firmaların kârına kâr katılması,
- Global şirketlerin normal ticari kârlarından minimum vergi alınması şeklinde yasal düzenlemelerin yapılması; bu hususta off shore ülkelerden istifade edilmesi,
- Başta dolaylı vergiler olmak üzere borçlu milletlerin sırtındaki vergiler arttırılarak borç ve faiz yükünün yerli ve çalışan halkın sırtına yüklenmesi,
- Yabancı sermayenin dışında bir kalkınmanın olamayacağı kabulü ile emisyonu dayalı yerli sanayinin önünü açacak dışarıya bağımlı olmayan bir kalkınma modelinin engellenmesi,
- Tahkim’e “evet” denilerek, dışarıdan alınacak faizli paraya ve global firmalara bağlı bir yatırım modeli kabul edilerek kalkınmada tamamen dışa bağımlı bir anlayışın devreye konması,

- Teknolojinin bilgisine yatırım yapmak yerine teknoloji transferine dayalı bir kalkınma modeli uygulanması,
- Sözde enflasyon hedeflemesi adı altında hane halklarının gelirleri kısılarak, bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için bile banka kredilerine ve kredi kartlarına yönlendirilmesi,
- Liberalizasyon adı altında gümrük korumacılığının tek taraflı kaldırılarak; kalkınmak isteyen veya geri kalmış ülkelerin, küresel sermayedarların pazarı haline getirilmesi... vs.

b- SİYASET VE HUKUK SAHASINDA

Siyasi ve hukuki sahadaki dayatmaları da şu maddeler altında toplayabiliriz:

- Yerelleşme ve sözde demokrasi adı altında merkezi yönetimin yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi,
- AB örneğinde olduğu gibi, başta egemenlik hakkı olmak üzere millete ait siyasi ve hukuki hakların uluslararası örgütlere devredilmesi,
- Özerk kurumlar vasıtası ile hükümetlerin idari yetkilerinin başta IMF olmak üzere global örgütlerin nüfuz alanı içerisinde olan kuruluşlara devredilmesi,
- Demokrasi projesi adı altında devletlerin birlik yapısını parçalamak üzere etnik farklılıkları siyasal zemine taşıyıp istismar edilmesinin sağlanması...

c- KÜLTÜREL VE SOSYAL SAHADA

- Dinlerarası diyalog projesi ile milletlerin kendi inançlarından kopartılarak kimliksiz ve sömürgeci güçlere karşı “milli dirençten

yoksun” hale getirilmesi,

– Kendi dillerinin kullanımı yerine İngilizce kullanımının eğitim ve öğretime sokulması,

– Yabancı kültürlerin propaganda aracı olan yabancı film ve belgesellerin yayınlattılması,

– Sivil toplum kuruluşlarının National Endowment for Democracy’lerden (NED) yardım almasının önündeki engellerin kaldırılması ve bu kuruluşların halkın inkültüre edilmesi için kullanılması...

Bu ve benzeri talepler ve uygulamalar ile, gerçekte yapılan ve yapılmak istenen, dünyanın daha iyi ve yaşanılabilir bir hal alması değil; aksine dünyanın çeşitli milletleri, açlık sınırının da altında yaşam mücadelesi verirken, dünyanın kontrolünün mutlu bir azınlığın eline geçmesidir.

Bunun sonucu ulus devletlerin tasfiye edilerek dünyada kaosun hakim olmasıdır. Bu yeni dönemin adına esasında, kaos üzerine kurulu bir düzen de denilebilir

Globalleşme süreci, sadece geri kalmış veya kalkınmakta olan ülkeleri değil, aynı zamanda kalkınmış kabul edilen ülkeleri de bu global odaklara borçlu hale getirmiştir. Bu durum, ABD ve AB ülkeleri için de böyledir. 1 Ocak 2018 itibari ile ABD hazinesinin toplam borcu 20,492 trilyon doları bulmuştur.¹²⁴

Bugün gelinen noktada görünen o ki, devletler, her geçen gün sosyal güvenlik harcamalarını kıstak zorundadırlar. Kamu harcamalarını azaltmak, yatırımlarını nerede ise sıfırlamak zorundadırlar; ama diğer taraftan daha fazla, daha da fazla vergi toplamak ama bu vergiyi başta dolaylı vergiler olmak üzere sıradan halktan almak zorundadırlar. Toplanan bu vergiler, faiz ödemeleri adı altında global tefecilere aktarılırken; globalizmin dünyaya armağanı

124 https://www.treasurydirect.gov/govt/reports/pd/pd_debttothepenny.htm

olarak kara para ve gerçek kayıt dışı off shore ülkeler karşımızda durmaktadırlar.

E- GLOBALLEŞMENİN FELSEFESİ

Globalleşme, her ne kadar ekonomik kaygılara dayansa da, aynı zamanda ideolojik ve politik temelleri de olan bir projedir. Soğuk savaşın bitmesinden sonra yeryüzünde “tek kutuplu bir dünya”ya gidişin yol haritası olarak karşımızda durmaktadır. Batı kültürü, dünyanın sonuna doğru tek bir dünya devletinin olacağına, bunun da kendi inançlarına göre dünya krallığına karşılık gelen devlet olduğuna inanmaktadır.

Dünyadaki Evangelist–Methodist kiliseleri, özellikle de Bush döneminde tek hedefe kitlenmişlerdir. Bu hedef, Nabukednazar’ın rüyasında ortaya çıkan 5. İmparatorluktur. 5. imparatorluk, 1000 yıl sürecek olan tek dünya devletini ve Methodik–Evanjelik Hıristiyanlığı yeryüzünde tek egemen kültür ve tek din haline getirmeyi ifade eden bir dönemdir.¹²⁵

Bu sömürgeci–sapkın anlayışa göre; İsrail, dünya krallığını kuracak olan Mesih’in dünyaya geliş yeri olacak ve onun kuracağı tek dünya devletinin işaretlerindedir.

Bu anlayışın sahipleri, 1948’de İsrail’in kurulmasını, İncil kehanetinin gerçekleşmesi ve bütün insanların ideal bir toplum olarak yaşama zevkine varacakları Mesihçi devrin gelişinin işareti olarak görüyorlar. ABD’ye görev yüklüyorlar; çünkü bunlara göre şu anda ABD, dünyanın en güçlü ülkesidir ve Hıristiyanlığı temsil etmektedir. Kaldı ki teolojik açıdan her Hıristiyan, İsrail’i desteklemelidir. Eğer Hıristiyanlığı temsil eden bu güç, İsrail’i koruyamazsa Tanrı nezdinde itibarını kaybeder.¹²⁶

125 Aytunç Altındal, Vatikan ve Tapınak Şövalyeleri, s. 136

126 Grace Hallsell, Tanrıyı Kıyamete Zorlamak, s. 114

Şu anki ABD başkanı Trump'ın İsrail'in başkenti olarak Kudüs'ü tanıması ve büyükelçiliğini oraya taşıma kararı alması hep bu çerçevede değerlendirmelidir.

Tarihin Sonu Tezi'nin sahibi Fukuyama, insanlık evriminin son noktasının liberal demokrasi olduğunu ve dünyadaki diğer toplumların başka bir ideolojik arayış içinde bulunmalarına gerek kalmadığını söylerken kastettiği de, dünya'da artık tek kültür ve tek devletin varlığının insanlığın geleceği son nokta olduğudur.

Fukuyama, kendince, artık fikri planda herhangi bir gelişimin olamayacağını söylemektedir; ona göre, insanlık, geleceği son noktaya gelmiştir, dünya krallığı da bunun adıdır.

Tek egemen devlet, tek kültür ve tek inanç anlayışına giden bu sömürgeci teo-politik yaklaşım, kendi dışında olanları iki sınıfa ayırmaktadır; ya kendisine bağımlı olunacak, ya da düşman ilan edilip parçalanacaktır.

ABD Başkanı W. Bush, 11 Eylül saldırılarının hemen sonrasında, 20 Eylül'de "Bizden değilseniz, bize karşısınız" derken; bu teo-politik inancı hatırlatarak, kutsal savaşı başlattığını ilan etmiştir. Bu projenin politik ve stratejik bir diğer adı BOP'tur.

Tek egemen kültür ve tek devlete doğru giden bu yolda, bu sömürgeci anlayışa karşı duranlarla bir mücadelenin olması kaçınılmazdır. Nitekim medeniyetler çatışmasının mimarı Huntington, birçok makalesinde buna değinmiştir:

"Soğuk savaş dönemindeki blokların yerini, kültür toplulukları almakta ve medeniyetler arasındaki fay hatları, küresel siyasetteki başlıca çatışma hatları haline gelmektedir"¹²⁷

Hungtinton'a göre; "Medeniyetlerden birini diğerinden ayıran kültürel fay kırıkları, mücadeleyi belirleyen ana çizgilerdir. Dolaşımı ile farklı kültürler arasında ki çatışma, dünyada anlaşmazlıkla-

127 Samuel Hungtinton, Medeniyetler Çatışması ve Yeni Dünya Düzeni'nin Yeniden Kurulması

rın gelişimindeki son aşamayı tanımlar.¹²⁸

Kurulacak olan “egemen dünya devleti”ne giden yolun, gerek politik gerekse ekonomik yapı taşlarını ören globalleşme sürecinin önündeki en önemli engel, bağımsız ulus devletlerdir. Özelde ise hedef Türkiye’dir. Çünkü egemen kültürün, kendisine “deccal” adını vererek hedef olarak belirlediği , yer altı ve yerüstü kaynakları ile ismi altın ülkeye çıkan devlet Türkiye’dir.

Amerika’da yayınlanan New Perspectives Quartely (NPQ) Dergisi, “Bundan sonraki dünya düzeninin en önemli yapı taşları, silahlı uluslar yerine, global ölçekli şirketlere ev sahipliği yapan, teknolojik olarak gelişmiş şehir devletleri olacaktır” tespitinde bulunmaktadır.¹²⁹

Güçlü bir devlet yapılanmasının, devletlerarası ilişkilerdeki öneminden yola çıkarak Milli Devletin yok edilmesini amaçlayan Yeni Dünya Düzeni, savaşla ele geçirilemeyen toprakları, globalizmin kuralları ile masa başında kazanmaktadır.

Bu bağlamda dinlerarası diyalog ile kimliğini ve değerlerini yitiren milletlerin, her türlü psikolojik etkiye ve işgale karşı dirençsizleşmesi de etkilidir.

Proje, yukarıda ifade ettiğimiz felsefi ve ideolojik temellerle desteklenen globalizm ile hedef devletlerin sahip olduğu zenginliklerin ve gelirlerin, gelişmiş ülkelerde konumlanmış olan global sermaye sahipleri tarafından ele geçirilmesidir. Bu zenginlikleri yeraltı zenginlikleri, enerji kaynakları, yerüstü kaynakları, vergi gelirleri ve halkın top yekun emeği olarak ifade edebiliriz. Bütün bunların ele geçirilmesinde global sermaye sahiplerinin karşısında duran tek engel, güçlü ve bağımsız devletlerdir. Bu nedenle, globalleşme ile birlikte ortak değerler adı altında bir sürü kural ve kaideler, gelişmekte olan ülkelere mutlak doğruymuşçasına dayatılmaktadır.

128 S. Huntington, age.

129 NPQ, cilt 2, sayı 5

Bütün bunların hayata geçirilmesi ile varılacak nokta, sahip olduğu bütün kaynakları ve gelirleri global tefecilere kaptırmış ve dilenci konumuna itilmiş, kendisine devlet bile denemeyecek güçsüz ve zayıf topluluklar olacaktır.

Devletleri esir ve dilenci konumuna getiren globalizmi daha iyi anlamak için, bu anlayışın üzerine oturduğu sömürgecilik temellerine de kısaca değinelim

F- SÖMÜRGEÇİLİK

Gelişmiş ülkelerin, yani bugünün küreselleşme taraftarlarının, az gelişmiş ülkeler üzerindeki baskıları ve içişlerine müdahale ederek bu ülkelerin kaynaklarına sahip olma gayretleri, yukarıda ifade ettiğimiz gibi sömürgecilik dönemine kadar uzanmaktadır.

Köleleştirme hareketleri eski Yunan'dan beri var olan bir uygulama idi. Zencilerin “köle” olarak kullanılması ise ilk defa, Roma İmparatorluğu'nda görülmüştür.

İnsan gücünün sömürülmesi o kadar yaygınlaşmıştı ki, 10. yüzyıldan itibaren milyonlarca zenci, Afrika'dan Akdeniz sahillerine ve hatta Hint Okyanusuna kadar uzanan geniş coğrafyadan toplanıp getirilerek köle olarak kullanılmakta idi.

15. yüzyılda Amerika'nın keşfi, insan katliamının ve sömürgeciliğin adeta dönüm noktası olmuştur.

“Kristof Kolomb, sonradan Amerika adını alacak kıtaya ayak bastığı zaman burada çok yüksek bir uygarlık seviyesine erişmiş medeniyetler vardı. Şimdiki Meksika'da, Orta Amerika ve Antiller'de, Ant dağlarının kuzey ve orta kesimlerinde yaşayan halklar, Avrupalı işgalciler tarafından yok edilmeye başlandı... Meksika'nın yüksek yaylalarında Toltek ve Aztek, Antiller'de Karaip, şimdi Kolombiya olarak anılan topraklarda Chibeha, Peru ve Bolivya adalarında da İnka uygarlıkları kurulmuştu. ...

Amerika'nın işgali, Haçlı seferlerinin bir devamı niteliğindedir. Sadece sınırlar değişmişti. 718 yılında İspanya kilisesinin Araplara karşı başlattığı din ve ırk savaşı, bundan sonra And dağlarında Dizarre, Meksika'da Cortes gibi vahşiler tarafından İnka ve Aztek imparatorluklarını yerle bir edinceye kadar hiç durmadan sürüp gidecekti. İspanya'da geriye nasıl yalnızca Gırnata'nın El-Hamra'sı bırakıldıysa; keşfedilen Amerika kıtasında da Machupicchu harabelerinden başka geride yapı kalmamıştı...

... Kolomb, tanrıya çok bağlıydı; ama altına, daha çok bağlıydı. Adamlarıyla birlikte Hispaniola adasının dört bir yanına haçlar diktiler. Ama aynı zamanda sayısız darağaçları da kurdular¹³⁰

Psikopos Bartolome de Las Casas, "Hint Adaları Halkının Yok Edilmesi" isimli eserinde, İspanyolların yaptıkları zulüm ve katliamları şu dehşetli ayrıntılarıyla anlatmaktadır: "Eminiz ki İspanyollar, zulüm ve kötülükle akıllı insanlarla dolu toprakları, insanların kopardılar, yerle bir ettiler. Böylece kıta, bugünkü terk edilmiş halini aldı. 40 yıl boyunca kadın-erkek, çoluk-çocuk 12 milyondan fazla insan, Hıristiyanların iğrenç eylemleri ve zorbalıkları yüzünden öldü. Bu rakam kesin ve gerçektir..."¹³¹

"... Amerika kıtasını işgal eden İspanyolları, Portekizliler ve Fransızlar takip etmiş, ancak Amerika yerlilerinin kaderi hiç değişmemiştir. İncil'in kutsal öğretisini yaymak için çıkılan bu yolculukta sadece zulüm, yağma ve katliam yapılmıştır.

... 1503'ten başlayarak Portekizliler Brezilya topraklarına aktılar. 1553'te Fransızlar Kanada kıyılarını işgal ettiler. Aynı yıllarda İngilizler de, bugünkü ABD topraklarının bulunduğu bölgeye çıkartma yaptılar. Hollandalılar, Manhattan adasına geldiklerinde, Peter Minvit burayı 60 Gulden tutarında olta ve incik boncuk karşılığında satın aldı; ama aynı zamanda Kızılderilileri orada kalmaya

130 Prof. Dr. Haydar Baş, Dini ve Millî Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler, s.15-17

131 Prof. Dr. Haydar Baş, age., s. 17

ve değerli hayvan postlarını böylesi değersiz süs eşyalarıyla değiş-tokuşa devam etmeye teşvik etti.

... Kolomb ve onu takip eden İngiliz kolonicilerinin işgalinin üzerinden 200 yıl geçtikten sonra Kolomb'u dostça karşılayan Taينو yerlileri tamamen ortadan kaldırılmışlardı. Onların ilkel tarım ve el sanatları kültürleri de ortadan kaldırılmış, yerine kölelerin çalıştığı geniş pamuk çiftlikleri kurulmuştu”¹³²

“Papa 2. Jean Paul 29 Haziran 1990 tarihinde, Yeni dünyanın İsa'nın öğretisine kavuşmasının 5. yüzyılı münasebetiyle, Latin Amerika dindarlarına Papalık Mektubu adlı bir beyanname yayınlamıştır. Bu metinde 1492 yılı, bir kıtanın soykırımı ile başlayan, Avrupa'nın ilk büyük sömürgeleştirme teşebbüsünün yıldönümü olarak geçmez. Zorla çalıştırılarak ya da salgın hastalıklardan ölen yerlilerden bahsedilmez. Yerli kültür ve manevi değerler hiçe sayılır. Başpiskopos Diego de Landa'nın, Maya kültürünün bütün yazılı eserlerini ve kutsal kitaplarını odun kümeleri üzerinde tutuşturarak yakması ve bu kültürün sanat eserlerini paramparça etmesi hatırlanmaz.”¹³³

“...20. yüzyılın başlarında, artık Kızılderililer yüksek medeniyetleri ve kültürleri ile birlikte yok edilmişlerdi.

ABD'nin bugün Kızılderililerin köklü değişimlerini sağlayabilmek için kullandığı özel yöntemleri vardı. Önce Kızılderilileri Hıristiyanlaştırabilmek için okullar açılmıştı.

1500'lerin başından itibaren başta Virginia olmak üzere, yerlileri Amerikanlaştırmak için birçok okul kuruldu.

Güney Meto Grosso eyaletinde bulunan oldukça geniş rezervlere sahip maden yatakları, Kızılderili avcısı bir çete tarafından işletilmektedir. 1963'den beri bu çete tarafından devam ettirilen

132 Prof. Dr. Haydar Baş, age., s. 18–20

133 Roger Garaudy, Yaşayanlara Çağrı, s. 53

katliamlar, Brezilyalılarca ancak son yıllarda duyulmuştur. Burada bulunan bazı köylerin tüm halkı, makineli tüfeklerle taranarak katledilmiştir... 1968 yılında yapılan meşhur duruşma ile, bu hizmet grubunun bozulduğu, dünya kamuoyuna açıklanmıştır. Kızılderi-leri yok etmek için dinamit ve makineli tüfek kullanıldığı gibi, Kızılderi-lerin dayanamadığı çiçek hastalığına yakalanmış kişilerin mikroflu elbiseleri onlara giydirilmişti.

25 Ağustos 1993 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki bir haber şöyledir: Brezilya’da altın madencilerinin 73 yerliyi öldürmeleri üzerine Devlet Başkanı Franco, Ulusal Savunma Konseyini acil önlem için toplantıya çağırıldı. Ordudan katillerin bulunması için yardım istendi.

Ağustos ayının 15’inde altın arayan madencilerin Venezuela sınırı yakınlarında Yanomami bölgesinde gerçekleştirdikleri toplu kıyımda ölenlerin sayısı büyük güçlüklerle belirlenebildi...

Öldürülen 73 kişinin arasında 34 çocuk ve iki hamile kadının olduğu da belirtiliyor. Brezilyalı madenciler, aralarında bazılarının kayırılmasına kızarak misilleme yapıyor ve bölgedeki yerlilerin hemen hemen tümünün kökünü kazıyor.”¹³⁴

Bugüne dönersek, modern sömürü yöntemi olarak ifade edilebilecek küreselleşme söylemlerinde en sık tekrarlanan ifade yukarıda belirttiğimiz gibi “ulusal çıkar” kavramının artık bir anlam taşımadığıdır. Dünyanın küresel bir köye dönüştüğünden bahsedenler, ulusal çıkarların arkasından gidenleri çağın gerisinde kalmakla suçlamaktadırlar. Ulusal çıkarları savunmak, ulusal sanayii desteklemek vs. projeler, tutuculuk olarak adlandırılmakta; bu görüşleri savunanlar, çağdışı olmakla itham edilmektedirler.

Küreselleşme taraftarı gelişmiş kabul edilen devletlere baktığımızda ise onlar için durum tam tersinedir: Sınırların kalktığını ve devletlerin ulus anlayışını yitirmesini tavsiye eden bu ülkeler,

134 Prof. Dr. Haydar Baş, Dini ve Millî Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler, s.21–23

kendi değerlerini ve sınırları içindeki kültür yapısını korumaya içinde bulunduğumuz 21. yüzyılda daha da özen göstermektedirler. Çünkü, yeni dünyanın bu sömürü düzeninde, az gelişmiş ve gelişmekte olan devletlerin kaynaklarının kullanılması ve milletlerin kimliğinin yok edilmesi globalizmin esas gayesidir. Bu bağlamda AB, NATO, IMF vb. kuruluşlar, küreselleşmenin ortaya çıkardığı ve devletleri bir şekilde diğerine bağımlı hale getiren, egemenliği kısıtlayan, Milli Devlet fikrine gölge düşüren kuruluşlardır. AB üyeliğini kabul etmek suretiyle egemenliğin devri, çağımızdaki en önemli örneklerinden biridir. Bayrağını, para birimini, milli marşını değiştirmesi gereken üye ülke; kendi karar mekanizmalarını devre dışı bırakarak AB karar organlarının alacağı kararları ülkesinde aynen hayata geçirmek zorundadır.

NATO da, ulusal egemenliğin paylaşılmasına askeri bir örnek olarak verilebilir. NATO komutanları, çok uluslu birlikleri komuta etmektedir. En büyük müttefiki olan ABD'nin birçok konuda diğer üye devletler üzerinde baskın söz sahibi olması da bilinen bir hakikattir. Bu manada NATO bağımsız bir teşkilattan ziyade ABD istekleri doğrultusunda hareket eden askeri bir teşkilattır. Egemenliğin uluslararası kuruluşlara devri, devletlerin kendi iradeleri ile gerçekleşmektedir. Böylece globalizm, devletleri ve milletleri kendi iradeleri ile modern köleler haline getirmektedir. Uluslararası arenada hukuk sahasında da egemenliğin devri söz konusudur. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) zorunlu yargı yetkisini kabul eden ülkeler, alınan kararlara uymak zorundadır.

IMF'nin kendisiyle anlaşma yapan devletlerle yaptığı mutabakat, devletler için, borç para almak değil, egemenliklerinin devri demektir. IMF'nin borç para karşılığı sadece Türkiye'den istediği siyasi tavizler bile bunun ispatıdır.

Bugün gelişmiş ülkelerden hiçbirisi, Milli Devlet olmanın özelliklerinden vazgeçmemekte, ulusal çıkarlarını globalizmin şartları içinde dahi muhafaza etmeye çalışmaktadırlar.

En büyük küreselleşme taraftarı ABD, bunun en açık örneğidir. Nitekim 12 Temmuz 2000 tarihinde ABD’de yayınlanan bir raporda, Birleşik Devletlerin ulusal çıkarları 4 kategoriye ayrılıyordu. Hayati çıkarlar, çok önemli çıkarlar, önemli çıkarlar ve ikinci derecede önemli çıkarlar.

Hayati çıkarlar 5 maddede düzenlenmişti:

1– ABD’ye veya yurtdışındaki ABD kuvvetlerine karşı nükleer, biyolojik ve kimyasal tehditleri önlemek,

2– Müttelik ülkelerin varlığını korumak ve ABD ile işbirliğini sağlamak,

3– ABD’nin sınırlarında güçlü hasım ülkelerin veya çökmekte olan devletlerin ortaya çıkmasını engellemek,

4– Uluslararası ticaret, mali piyasalar ve çevresel konularda dünya çapındaki sistemlerin varlığını ve istikrarını korumak,

5– ABD’nin stratejik hasmı olması muhtemel olan Çin ve Rusya gibi ülkelerle ABD’nin ulusal çıkarlarına uygun biçimde verimli işbirliğini sağlamak.¹³⁵

11 Eylül 2001 tarihinden itibaren güçlenen Amerikan milliyetçiliği, her ne pahasına olursa olsun ABD’nin “süper güç” vasfını korumayı amaçlamaktadır. Yukarıdaki hayati konulara dahil olmasa da, bugün kendi güvenliğini gerekçe göstererek Afganistan’da, Irak’ta, Afrika’da, Libya’da ve Suriye’de milyonlarca masumu katleden Birleşik Devletlerin, bölgedeki enerji kaynaklarının kontrolünü eline geçirmesi de küreselleşmenin bir neticesidir.

Terör saldırılarının ardından artık dış politika, iç politikanın bir uzantısı gibi görünmekte ve kongreden çıkan kararlara diğer ülkelerin de riayet etmesi istenmektedir. Fransa’nın Dışişleri eski bakanlarından Hubert Vedrine, 1999 yılında yaptığı bir konuşmada

135 Onur Öymen, Küreselleşme Çağında Ulus Devleti Korumak, s.209–210

ABD için şunları söylemişti: “ABD 20. yüzyıldaki süper güç statüsünün de üzerine çıktı.

ABD’nin bugünkü üstünlüğü askeri alanın yanı sıra, ekonomiyi, mali konuları, insanların yaşam biçimine yön vermeyi, İngilizce diline etkinlik kazandırmayı ve dünyayı istila eden ve kitlelere hitap eden kültür ürünlerinin üretimini de kapsıyor”¹³⁶

Sosyal Devlet/Milli Devlet Modelinde ulus devlet anlayışı korunmaktadır. Bundaki amaç ise, Yeni Dünya düzeninde sömürünün adı olan globalizmin, milletleri ve devletleri ezmesini engellemektir. Milletın kaynaklarını ve kimliğini koruyarak, devletlerin uluslararası alanda varlığını devam ettirmesine katkıda bulunmaktadır. Milli Devlet anlayışı hiçbir zaman dünya ile kurulacak ilişkilere karşı değildir. Devletlerin aralarında, uluslararası hukuk kuralları ve mütekabiliyet esasını çerçevesinde, kendi değerlerini muhafaza ederek teknolojik konularda işbirliği yapması, iktisadi ve siyasi ilişkiler kurup dayanışma içerisinde olması elbette desteklenmektedir.

Karşılıklı menfaat dengesine göre belirlenen devletlerarası hukukta da Milli Devletin korunması esastır. Ancak bu sayede, milletlerin varlığından ve imkanlarından milletin kendisinin istifadesinden bahsedilebilir.

Milli bir siyasetin izlenmesinin gerekliliği, Mustafa Kemal Atatürk’ün üzerinde son derece önemle durduğu bir konudur. Nitekim “Bizim kendisinde açıklık ve uygulama imkanı bulduğumuz ilke milli siyasettir... Milletimizin güçlü, mutlu ve istikrarlı yaşayabilmesi için devletin bütünüyle milli bir siyaset izlemesi, bu siyasetin iç teşkilatımıza tam olarak uyması ve ona dayanması gerekir. Milli siyaset dediğim zaman kastettiğim anlam ve öz şudur: Milli sınırlarımız içinde her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanmakla varlığımızı koruyarak, millet ve memleketin gerçek saadet ve refahına

136 Bkz. O. Öymen, age., s. 216

çalışmak...” demektedir.¹³⁷

Bütün dünyanın kaynaklarını ve gelirlerini azdan da az mutlu bir azınlığa aktarmayı amaçlayan globalleşme, liberal –kapitalist ekonomi modellerinin, yeryüzündeki kaynakları sınırlı görmesinden dolayı “bu sınırlı kaynakların herkese yetmeyeceği” kaygısının politik ürünüdür. Bu açıdan bakıldığında hem kapitalist modeller, hem de onun politik projesi olan globalleşme insanoğlunun ihtiyaçlarının ürünü değildir. Aksine mutlu bir azınlığın ihtiraslarının ürünüdür.

137 M. Kemal Atatürk, Nutuk, s. 299

4- SOSYAL DEVLET MİLLİ DEVLET TEHDİT ALTINDA

Globalleşme sürecinde ülkelerin kaynaklarını, gelirlerini ve nihayet topyekun topraklarını ele geçirmek isteyen odaklar, ABD'nin küresel imparatorluk hayalleri ile ortak hareket etmektedirler. Bu bağlamda ülkeleri teslim almakta kullanılan değişik metotlar vardır. Bunları, sırası ile

- Borçlandırma yöntemi,
- Finansal krizler yöntemi,
- Sivil toplum kuruluşlarını fonlama ve sözde demokrasi projeleri hayata geçirme,
- Haksız askeri müdahaleler olarak ifade edebiliriz. Bu yöntemleri, tek tek örnekleri ile birlikte incelemek, globalleşme sürecinde devletler üzerinde oynanan oyunları dahi iyi görmemizi sağlayacaktır.

A- BORÇLANDIRMA YÖNTEMİ

Devletlere yatırım ve kamu harcamalarını uzun vadeli, faizli krediler ile yapmalarını tavsiye eden global sermaye sahipleri ve kalkınmış kabul edilen ülkeler, başta Dünya Bankası kanalı ile olmak üzere özel finans kuruluşlarından krediler sağlayarak ülkeleri borç sarmalının içine itmektelerdir.

Kalkınma hayalleri ile baraj, köprü, yol vb. yatırımlarını yapan ülkeler, zaman içerisinde kendilerini içinden çıkılmaz bir borç batağında bulmaktadırlar. Kalkınmış kabul edilen ülkelere borç alan bu devletler, zaman içerisinde borç aldıkları odakların siyasi olarak esiri haline gelmektedirler.

İlk kademede kamu harcamalarını arttırmayı teşvik edenler, kamu ihalelerinde yapılan yolsuzluklarla devletlerin daha fazla borçlanmalarına destek olmaktadır. Devletler, içine düştükleri bu borç sarmalından kurtulamaz noktaya gelince; devreye IMF girmektedir. IMF tarafından dayatılan reformlar ve yeniden yapılandırılmalarla, ülkelerin her türlü gelirleri, madenleri, yerüstü kaynakları, kamu işletmeleri, yapılan baskılarla global firmalara aktarılırken, siyasi olarak da ABD kontrolünde iç ve dış politika izleyen bağımlı devletler ortaya çıkmaktadır.

Dışarıdan gelen borç paraya dayalı kalkınma yolunu seçen ülkeler batmıştır.

Ocak 2018 yılı itibari ile düşük ve orta gelir grubundaki ülkelerin sadece dış borçları 6,876 trilyon doları geçmiştir.

Türkiye ise bu 123 ülke arasında Meksika'dan sonra 405 milyar dolar ile 6. sıradadır.¹³⁸

Kaldı ki, kalkınmakta olan ülkelerin global sermaye sahiplerine olan borcunun ağırlıklı kısmı iç borç şeklindedir. Dış borç rakamla-

¹³⁸ <http://databank.worldbank.org/data/download/site-content/IDS-2018.pdf>

rına, ondan daha fazla olan iç borç rakamları eklendiğinde; nerede ise 15 trilyon dolara varan bir borç batağının içine itilen kalkınmakta olan ülkelerin, hem ekonomi hem de siyaset bağlamında artık vesayet altında olduğu görülecektir.

Borçlandırma yöntemi ile ülkelerin nasıl teslim alındığı ile ilgili güncel örnekler, yaşananları çok daha net ortaya koymaktadır.

a- OSMANLI İMPARATORLUĞU

İlk defa 1854 yılında Kırım Savaşı esnasında İngiltere ve Fransa'dan 3 milyon sterlin olarak borçlanma sarmalının içine itilen Osmanlı'nın eline, sadece 2.018 milyon sterlin geçmiştir. 1870 yılında çıkartılan tahviller nominal değerinin ancak üçte birine alıcı bulabiliyordu; yani Osmanlı, ödediği her 100 lira için sadece 33 lira para alabiliyordu.

1859 yılında ilk borç alınmasının 5 yıl sonrasında İngiliz ve Fransız üyelerin de katılımı ile Islahat-ı Maliye Komisyonu kuruldu. Bu komisyon, günümüzde olduğu gibi kamu harcamalarını kısma ve vergileri arttırma üzerine yoğunlaşmıştı.

1863 yılında Osmanlı Bankası kuruldu. Osmanlı'nın Merkez Bankası olarak işlev görecek bankanın yetkileri içerisinde banknot basma yetkisi de bulunuyordu. İsmi Osmanlı olan bankanın sahipleri ise elbette borç veren iki ülke, yani Fransa ve İngiltere idi.

1881 yılında Osmanlı, borçlarını ödeyemeyince Düyûn-u Umumiye Teşkilatı kurularak, Osmanlı'nın damga, balık, tütün, tuz, Kıbrıs gümrük vergileri gibi birçok vergisine el konuldu. Düyûn-u Umumiye, I. Dünya savaşına gelindiğinde 5000 çalışanı ile dünyanın en büyük tahsilat kurumu olarak vazifesini ifa etmekteydi.

Osmanlı'nın, borç alması ile sadece vergilerine el konulmadı; borç veren sömürgeci güçler, Osmanlı'nın bütün idaresine karış-

makta, onun parçalanmasına zemin hazırlayan yasaları tek tek ona aldırılmakta idiler.

İlk borç alındıktan 2 yıl sonra Ali Paşa hükümeti döneminde, İngiliz ve Fransızlarla beraber hazırlanan 1856 Islahat Fermanı maddeleri, yakından incelendiğinde, günümüzün AB İlerleme raporları ve IMF talimatları ile olan benzerliği dikkatleri çekecektir.

Bu fermana göre;

- Yabancılar mülk edinme hakkı ediniyor,
- Azınlık okullarının açılmasına ruhsat çıkıyor,
- Patrikhanede alınan kararların Babıali tarafından onaylanması sağlanıyor,
- Azınlıklar için farklı mahkemeler oluşturuluyordu.

Azınlıklara verilen her türlü imtiyazla birlikte çok kısa süre içerisinde Osmanlı ekonomisi azınlıkların kontrolüne geçmiştir.

Genelde Osmanlı'nın yeraltı kaynaklarının talan edilmesi de 1854 yılında alınan ilk borçla birlikte başlamıştır. 1856 yılında yapımına başlanılan Aydın demiryolu projesi ile, demiryolunun 45 kilometre çevresinde bulunan bütün madenlerin işletim hakkı, çok cüzi ücretlerle İngiliz firmalarına devredilmiştir. Birçok ecnebi maden şirketi Osmanlı topraklarına üşüşmüşlerdir:

- a– Abotts Emmry Mines Ltd
- b– Edward Hadkinson Maden Şirketi
- c– P.G. Barf Ve Şükerası Altın Şirketi
- d– Peterson Ve Şükerası Krom Madeni
- e– Edward Hadkinson Gümüş Madeni
- f– Mr. Wilson Demir Madeni
- g– J. Whittal Civa Madeni
- h– Alfred Charnaud Mermer Ocağı

- i– Whittal Ve Şürekası Kalemin Ve Krom Madeni
- j– Issıgonis Demir İşletmesi
- k– Rio Tinto Bor Madenleri.¹³⁹

1882 yılından 1922 yılına kadar sadece krom ile ilgili 35 adet imtiyaz verilmiştir. Bunlardan bazıları şöyledir; Jon Peterson, Chalton Venil, Dimitraki Meziki vb.¹⁴⁰

Yine Bağdat demiryolu projesinin yapımını üstlenen Bağdat Demiryolu Şirketine, demiryolunun etrafında 20 kilometrelik hat içerisindeki madenlerin imtiyaz hakkı verilmiştir.¹⁴¹

Bu örnekler çoğaltılabilir; gerçek şu ki; Osmanlı'nın yıkılışı savaşlar ile değil, alınan borçlar ve akabinde verilen imtiyazlarla olmuştur.

Birinci Dünya savaşıdan sonra Anadolu'yu işgal eden devletler, alacaklarını gerekçe göstermişlerdir. Dünün birçok sömürgeci devletinin yerini, bugün dünya krallığı hayali ile bütün dünyayı kana bulayan ABD almıştır. Hızla global bir köye dönüşen dünyamızda, küresel bir imparatorluk peşinde olan ABD, devletleri ele geçirme yolu olarak bugün uluslararası şirketleri kullanmaktadır. Ekonomik olarak kendine bağımlı hale getirdiği ülkelerden, verdiği borçların karşılığında para değil, yeraltı kaynaklarının kullanım hakkı, topraklarının ABD üssü haline getirilmesi vs. gibi siyasi imtiyazlar istemektedir.

Şirketler aracılığıyla bu taleplere boyun eğmeyen ülkeleri ise, ikinci adımda CIA destekli krizler, darbeler veya devlet başkanlarının kazalarda ölümü beklemektedir. Yine de istenilen netice alınmazsa, artık işgal ederek, ülkelerin kaynaklarının zorla ele geçirilmesi söz konusudur.

139 Nurdoğan Taçalan, Ege'de Kurtuluş Savaşı Başlarken– Hasan Tahsin, Aksoy Yay.

140 Mustafa Çinkı, Rant Lordları, s. 419

141 Bülent Bilmecan, Demiryolundan Petrole Chester Projesi, Tarih Vakfı Yurt Yay.

Bu konuda, John Perkins'in "Bir Ekonomik Tetikçinin İtirafı" isimli kitabında çarpıcı açıklamalara yer verilmektedir.

John Perkins, kendi ifadesiyle "yanıltan özgeçmiş"ne göre, "MAIN adlı firmada enerji ve çevre sistemleri bölümünde, ekonomi departmanı müdürü olarak Asya, Latin Amerika ve Ortadoğu'da önemli projelerin sorumluluğunu üstlenmiştir. Bu çalışmaları arasında kalkınma planlaması, ekonomik tahminler, enerji talep tahminleri, pazarlama çalışmaları, çevresel ve ekonomik etki çalışmaları, yatırım planlaması gibi konular vardır."

"Çoğu ABD vatandaşları gibi, MAIN çalışanlarının çoğunluğu da elektrik santralleri, otoyollar ve limanlar yaparak, bizim bu ülkelere aslında iyilik yaptığımızı zannediyorlardı..."¹⁴²

"Ekonomik tetikçiler (ET'ler), yerküre üzerindeki ülkeleri trilyonlarca dolar dolandıran yüksek ücretli profesyonellerdir. Dünya Bankası, ABD uluslararası kalkınma ajansı (USAID) ve diğer yabancı yardım kuruluşlarından büyük şirketlerin kasalarına ve gezegenimizin doğal kaynaklarını kontrol eden birkaç varlıklı ailenin ceplerine para aktarmaktadırlar.

Kullandıkları araçlar arasında sahte finansal raporlar, hileli seçimler, rüşvet, zorbalık, cinayet bulunmaktadır. Oynadıkları oyun, imparatorluklar kadar eski olmasına rağmen, günümüzdeki küreselleşme sürecinde yeni ve korkutucu bir boyuta ulaşmıştır. Nereden mi biliyorum, ben bir ET'im..."¹⁴³

"... Bana işimin iki temel amacının olduğu söylendi. Birincisi, devasa inşaat ve mühendislik projeleri aracılığı ile parayı MAIN ve diğer Amerikan şirketlerine geri döndürecek büyük uluslararası kredileri haklı gösterecektim. İkincisi, bu kredileri alan ülkeleri iflas ettirmek için uğraşacak, böylece alacaklılarına sonsuza kadar borçlu kalıp, askeri üsler, diğer doğal kaynaklara erişim

142 John Perkins, Bir Ekonomik Tetikçinin İtirafı, s. 44

143 J. Perkins, age., s. 5

gibi yardıma ihtiyacımız olduğunda kolay birer hedef olmalarını sağlayacaktım”¹⁴⁴ “Biz ET’lerin en iyi yaptıkları şeylerden biridir bu: Küresel bir imparatorluk kurmak... Diğer milletleri, en büyük şirketlerimizi, hükümetimizi ve bankalarımızı yöneten şirketokrasiye boyun eğmeye zorlayan koşulları yaratmak için uluslararası finans kuruluşlarını kullanan seçkin bir grubuz biz. Mafyadaki karşıtlarımız gibi biz de iyilik yaparız. Bunlar genellikle alt yapı –elektrik santralleri, otoyollar, limanlar, havaalanları, sanayi siteleri– yatırımları için verilen borçlardır.

Bu tip borçların bir şartı da tüm bu projelerin kendi ülkemizin mühendislik ve inşaat firmaları tarafından gerçekleştirilmesidir. İşin aslı, paranın çoğu ABD topraklarını terk etmez bile; sadece Washington’daki banka ofislerinden New York, Huston veya San Fransisco’daki mühendislik ofislerine aktarılır. Paranın bu şekilde, şirketokrasi üyesi olan işletmelere nerede ise anında geri gelmesine rağmen; borçlu ülke, hem ana parayı hem de faizini son kuruşuna kadar ödemek zorundadır. Eğer bir ET gerçekten başarılı ise, verilen borç miktarı o kadar fazla olur ki, borçlu ülke birkaç sene sonra ödemelerini yapamaz hale gelir.

İşte o zaman da biz, mafya gibi diyetimizi isteriz. Bu da genellikle şunlardan biri veya birkaçını içerir:

- Birleşmiş Milletler’de vereceği oyun kontrolü,
- Topraklarında askeri üslerin kurulması,
- Petrol Yasası, Panama kanalı gibi değerli kaynaklara erişim.

Bu arada borç yükümlülüğü tabii ki devam etmektedir. Ve küresel imparatorluğumuza bir ülke daha eklenir.

... Üçüncü dünyanın borcu 2,5 trilyon dolara yükselirken; bu borcun faizi –2004 yılı itibariyle senede 375 milyar dolar–, tüm

144 J. Perkins, age., s. 43

üçüncü dünyanın sağlık ve eğitim harcamalarını ve geliştirmekte olan ülkelerin yıllık aldıkları dış yardımın 20 katını aştı”¹⁴⁵

“Bu modern imparatorluk yaratma işinde ustalık ve kurnazlık, Romalı kumandanları, İspanyol istilacıları ve 18. Ve 19. yüzyıl Avrupalı sömürgeci güçleri utandıracak düzeydedir. Biz ET’ler, proje mahallerini gezer, yoksul köyleri dolaşırız. Fedakarlık taslar, yaptığımız o harika hayırsever işlerden yerel gazetelere söz ederiz. Hükümet komisyonlarının konferans masalarını hesap çizelgeleri ve finansal tahminlerimiz ile donatırız... hep kayıt altında ve ortadayızdır. Daha doğrusu kendimizi öyle gösterir ve öyle kabul görürüz. Sistem böyle çalışır. Gerekirse yasadışı yollara da başvururuz. Çünkü sistemin kendisi kandırma ve hile üzerine kurulmuştur ve sistem tanım olarak yasaldir”¹⁴⁶

b- ENDONEZYA

1967 yılında The Time–Life adlı şirketin önderliğinde Cenova’da Endonezya’nın dünyanın en büyük çokuluslu şirketlerince nasıl kalkındırılacağı (!) konusunda bir konferans yapıldı. Sözde kalkındırılacak olan Endonezya masaya yatırılmış ve zengin yer altı kaynakları, ormanları, finans kuruluşları, sigara üretim şirketleri... teker teker parsellenmişti. Gelişmiş dünyanın semirmiş şirketleri, masaya yatırılmış Endonezya’nın üzerine üşüşmüşlerdi....

Kimler yoktu ki; Rockefeller’lar, Rotschild’ler ve onların petrol şirketleri, İngiliz Kraliyet Ailesi karteline ait şirketler, General Motors, British American Tobacco, US Steel, Freeport Mc Moran, Alcoa, Inco, BHP Billiton, Rio Tinto ve daha niceleri.....

Ülkesini çokuluslu şirketlere pazarlayan Suharto Endonezya’ya döner dönmez, yabancı yatırımı düzenleyen bir kanun çıkartmıştı.

145 J. Perkins, age., s. 17–18

146 John Perkins, age., s. 21–22

Bu yasa, tıpkı ülkemizde geçirilmeye çalışılan Maden Yasası'nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Geri Kalmış İllerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi Hakkındaki Kanun Teklifi'nde olduğu gibi 5 yıl vergi muafiyeti sağlıyordu.

Freeport şirketi, Batı Papua'nın bakır madenlerini ele geçirdi. Alcoa Endonezya'nın tüm boksit rezervlerine el koydu. Inco adlı şirket nikel madenlerine, BHP Billiton, Rio Tinto Plc, BP Amoco Endonezya'nın kömür kaynaklarına el koymuştu...

Beş yıl vergi muafiyetinden faydalanan çokuluslu madencilik şirketleri Endonezya'nın yer altı kaynaklarını muafiyet süresi dolmadan talan ettiler. Hipermarketler, enerji, bankacılık ve finans sektörleri tamamen finans kapitalin eline geçmişti. Ancak Endonezya'da istihdam artmadı, yaratılan gelir yurt dışına çıkarıldı. Servet el değiştirdi, doğal kaynaklar tamamen çokuluslu madencilik kartellerinin kontrolünde ve mülkiyetindeydi. Kişi başı gelir asla 1.000 Dolar'ın üstüne çıkamadı.

“Birleşik Devletlerin dış politikasının dayanağı, Suharto'nun (Endonezya'nın o dönemdeki Devlet Başkanı) Washington'a İran Şahı'nın ettiği biçimde hizmet edeceği idi.... Ve Endonezya'da petrol vardı. Rezervlerinin miktarı veya kalitesi hakkında kimsenin bir fikri yoktu, ama petrol şirketinin sismologları olasılıklar hakkında çok ümitliydi”¹⁴⁷ Endonezya'nın ABD'nin istediği noktaya gelebilmesi için MAIN şirketi, Perkins'i, bir ekiple beraber altyapı çalışmalarını hazırlaması için Endonezya'ya göndermişti.

“Endonezya hükümeti, Asya Kalkınma Bankası ve USAID ile olan kontratlarımız, ekipten birinin, nazım planın kapsadığı alandaki tüm yerleşim birimlerini ziyaret etmesi gerekiyordu... Yapılan çalışmalardan sonra hazırlanan rapora göre; elektrik talebindeki artış yeni sistemin tamamlanmasından sonra 12 yıl boyunca yılda ortalama %19 olacak, sonraki 8 yıl boyunca %17'ye düşecek ve 25

147 . Perkins, age., s. 52

yıllık tahmin süresinin geri kalanında da sabit %15 olacaktır”¹⁴⁸

Bu varsayımın geçerliliği konusunda yetkilileri ikna ederek projenin hayata geçirilmesini sağladı.

c- EKVADOR

“Bugün ET örgütlü bir konsorsiyum tarafından 1,3 milyar dolara inşa edilen 450 kilometrekarelik yeni bir boru hattı sayesinde Ekvador, ABD’ye petrol ihraç eden ilk on ülke arasına girmeyi hedefliyor. Bu arada, yağmur ormanlarından büyük bölümü tahrip edilmiş, makavlar ve jaguarlar neredeyse yok edilmiş, üç yerel Ekvador kültürü yok olmanın eşiğine getirilmiş ve billur gibi nehirler birer pislik yuvasına dönüştürülmüştür.

... ET’ler yüzünden Ekvador bugün, biz onu modern bankacılık, mühendislik ve ekonomik yöntemler gibi mucizeler ile tanıştırmadan öncesine kıyasla çok daha kötü bir durumda. 1970’den beri petrol patlaması olarak bilinen bu dönemde, resmi yoksulluk oranı %50’den %70’e ve işsizlik %15’den %70’e çıkarken, kamu borcu da 240 milyon dolardan 16 milyar dolara yükseldi. Aynı zaman diliminde milli kaynaklardan nüfusun en yoksul kesimlerine ayrılan pay da %20’den %6’ya düştü”¹⁴⁹

“ET projelerinden dolayı dış borç içinde yüzen Ekvador, milli bütçesinden haddinden fazla bir payı, resmen yoksulluk sınırının altında olarak tanımladığı milyonlarca vatandaşına yardım etmek için kullanmak yerine, bu borcu ödemeye ayırmak zorundadır. Bu borç yükünden kurtulmak için Ekvador’un tek şansı yağmur ormanlarını petrol şirketlerine satmaktır.

Aslında ET’lerin daha en başta gözlerini Ekvador’a dikmele-

148 . Perkins, age., s. 69–90

149 . Perkins, age., s. 18

rinin nedenlerinden birisi de Amazon bölgesinin altında Ortadoğu'daki petrol sahalarına rakip olabilecek büyüklükte olduğuna inanılan petrol denizinin varlığı idi. Küresel imparatorluk, diyetini petrol imtiyazları olarak talep etmektedir.

... Ekvador, ET'lerin ekonomik-politik birliğe getirdikleri tipik örneklerden birisidir. Ekvador'daki yağmur ormanlarından çıkartılan her 100 dolarlık ham petrole karşılık, petrol şirketleri 75 dolar elde ederler. Kalan 25 doların dörtte üçü dış borç ödemelerine gider.

Kalanın da çoğu askeri ve diğer harcamalara gidince sağlık, eğitim ve yoksullara yardıma yönelik diğer programlar için yaklaşık 2,5 dolar kalır"¹⁵⁰ "Ekvador'un o dönemdeki Devlet Başkanı Roldos, 1981'in başlarında yeni hidrokarbonlar yasasını Ekvador Parlamentosu'na sundu. Bu yasa eğer uygulanırsa, ülkedeki petrol şirketleri ile olan ilişkilerde bir reform olacaktı.

... Roldos, petrol şirketleri de dahil olmak üzere tüm yabancı kurumları, Ekvador halkına yardımcı olacak planları hayata geçirmezlerse, ülkesinden çıkmak zorunda bırakılacakları konusunda uyardı. Bunun ardından 24 Mayıs 1981'de bir uçak kazasında öldü.

"Roldos'un ölümünün bir kaza olmadığı hakkında en ufak bir şüphem yoktu. CIA tarafından organize edilen bir suikastın bütün işaretlerini taşıyordu"¹⁵¹

d- PANAMA

"Panama, bir Amerikalı ve bir Fransız arasında yapılan bir anlaşma ile Amerika'ya hizmet etmek için Kolombiya'dan ayrılmak zorunda bırakılmıştı.

150 J. Perkins, age., s. 19-20

151 J. Perkins, age., s. 223

... Yarım yüzyıldan fazla bir süre Panama, Washington ile güçlü bağları olan zengin aileler oligarşisi tarafından yönetilmişti.

... Ancak o yıl –1968–, ben barış gönüllüsü olarak Ekvador’da iken Panama’nın tarihinin gidişatı birden bire değişti. Son diktatör Arnulfo Arias bir darbe sonucu devrildi ve Omar Torrijos devlet başkanı olarak ortaya çıktı.

... Torrijos ile, tarihinde ilk defa Panama, Washington’un veya herhangi birinin kuklası değildi... O sadece Panama vatandaşlarının, yaşadıkları toprak ve onu ikiye bölen bir su yolu üzerinde egemenlik hakları olduğunu ve bu hakların en azından Birleşik Devletlerin sahip olduğu kadar geçerli ve ilahi birer armağan olduğunu söyledi. Torrijos, her ikisi de kanal bölgesinde bulunan Amerikalılar okulu ve ABD güney komutanlığının Tropikal Savaş Eğitim merkezine de karşı çıkıyordu”¹⁵²

“Torrijos hükümeti, MAIN’in ülke üzerindeki çalışmalarını anlayarak buna fırsat vermedi, tam aksine verilen mücadeleler neticesinde Torrijos, kanalı ABD’den geri aldı. Aynı yıl Başkan Carter ile hem kanal bölgesini, hem de kanalın kendisini Panama kontrolüne devreden yeni anlaşmayı imzaladı”¹⁵³ “Torrijos, Reagan yönetiminin kanal anlaşmasını yeniden masaya yatırma isteğini inatla reddetti. Roldos’un ölümünden 2 ay sonra, Omar Torrijos da bir uçak kazasında öldü. Tarih 31 Temmuz 1981.

... 20 Aralık 1989’da Birleşik Devletler, 2. Dünya Savaşından bu yana bir şehre yapılmış en büyük hava saldırısıyla Panama’ya saldırdı. Panama ve Panamalılar ne Birleşik Devletler, ne de herhangi bir başka devlet için kesinlikle bir tehdit oluşturmuyorlardı...”¹⁵⁴

152 J. Perkins, age., s. 96–100

153 J. Perkins, age., s. 160

154 J. Perkins, age., s. 223–246

e- VENEZUELA

Chavez’i iktidardan devirmek için her türlü yolu deneyen ABD, halkı ayaklandırmakta başarılı olamayınca, Venezuela ekonomisinin bel kemiği olan devlet petrol şirketinde (PDVSA) grev başlattı; ancak bunda da başarılı olunamadı.

Bugün PDVSA’nın yıllık cirosu en aşağı 40 milyar dolar ve dünyada ikinci zengin hidrokarbon yatakları üzerinde oturuyor –78 milyar varil petrol ve tahmini 238 milyar varil tar–petrol (çok ağır, asfalt içeren petrol). Latin Amerika’nın en büyük şirketlerinden biri ve ABD’ye petrol satan ülkeler arasında dördüncü. PDVSA’nın bir yan kuruluşu olan Citgo, ABD’de kurulu... 8 rafineri ve 14.000 benzin istasyonu ile ABD’de Venezuela petrolünün dağıtımını yapıyor.

Bütün Venezuela mali bakımdan PDVSA’ya bağımlı: Petrol satışı devlet gelirinin yarısını ve dışsatımın %80’ini sağlıyor. Venezuela ekonomisinin önemli ölçüde artı değer yaratan tek kesimi PDVSA. Grev hikayelerinde tekrar tekrar işitilen bir isim var: INTESA...1996’da kurulan bu teknoloji firması, PDVSA ve U.S Fortune 500 şirketinden biri olan Science Applications International Corp– SAIC’in ortak yatırımını. INTESA’yı bir önceki hükümetten miras alan Chavez hükümeti, SIAC’ın ABD İstihbarat Kuruluşlarıyla yakın ilişkisini dehşet içinde öğrendi. SIAC’ın yönetim kurulu üyelerinden bazıları: Eski CIA müdürleri John Deutsch ve Robert Gates, eski ABD savunma bakanı William Perry, Christian Parenti –The Nation dergisi muhabiri, yazar–¹⁵⁵

6 Şubat tarihli Christian Science Monitor gazetesi (CSM) ABD Uluslararası Kalkınma Kurumu’nun (US Agency for International Development) az tanınan Değişim İnisiyatifi Bürosunun –DİB (Office for Transition Initiatives) Venezuela’da karşıt gruplara milyonlarca dolar aktardığını açıkladı.

ABD Kongresi’nin finanse ettiği Demokrasi İçin Ulusal Fon’un

155 Nalca, cilt 39, sayı 4, Ocak–Şubat 2006

(National Endowment for Democracy–NED) karşıt gruplara para sağladığını belgelerle kanıtlandı. Ama CMS, DİB’in diğer ABD kurumlarından daha az bilindiğine, ABD çıkarlarına daha bağlı olduğuna ve olağanüstü esnek bir bütçesi olduğuna dikkat çekiyor...

Kaygı verici diğer bir durum da, önde gelen sağ kanat televizyon programcısı ve Bush savunucusu tutucu dinci Pat Robertson’un 2 Şubat’ta Fox kanalı haber programı Hannity and Colmes’da Chavez’e suikast düzenlenmesini ikinci defa istemesi (İlk olarak geçen Ağustos’ta böyle bir konuşma yapmıştı). Robertson Chavez’in hem değil ama bir gün muhakkak öldürülmesi gerektiğine inandığını söyledi ve eğer Chavez tutumunu değiştirmese bir gün Venezuela ile savaşmak zorunda kalacağız, dedi.

Reuters Ajansının 1 tarihli raporuna göre, sağ kanat Hıristiyan örgüt Amerikan Aile Derneği, ABD içinde Venezuela karşıtlığını desteklemek için, Chavez karşıtı hareketlerin arasına katıldı. 3 milyon üyesi olduğunu iddia eden dernek, Amerikalıları, Citgo Petrol Şirketini boykot etmeye çağırıyor. Citgo, Venezuela’nın petrol şirketi PDVSA’nın ABD’de petrol arıtım ve dağıtımının yanı sıra ABD’li yoksullara ucuz yağ–yakıt dağıtımını yapıyor.¹⁵⁶

J. Perkins şu tahlili yapmaktan kendini alamıyor: “ABD’nin 3. en büyük petrol sağlayıcısı Venezuela’da yeni seçilen popülist başkan Hugo Chavez, ABD emperyalizmi olarak nitelediği her şeye karşı güçlü bir biçimde cephe almıştı ve ABD’yi petrol satışını kesmekle tehdit ediyordu. ET’ler Irak ve Venezuela’da çuvallamışlardı...”¹⁵⁷

“Los Angeles Times’ın yazdığı gibi, Bush yönetimi yetkilileri, Salı günü Venezuela Başkanı Hugo Chavez’i, Venezuela’daki askeri ve sivil liderler aracılığı ile devirmeyi aylardır tartıştıklarını kabul ettiler... Yönetimin, bu başarısız darbe girişimini ele alış tarzı inceleme konusu olmuştur”¹⁵⁸

156 Green Left Weekly’den, Venezüella: ABD Devrime Saldırıyor –Stuart Munckton,24 Şubat 2006

157 J. Perkins, age., s. 20

158 J. Perkins, age., s. 281

f- GUATEMALA

J. Perkins, Guatemala'ya yönelik globalist manevraları şu ifadelerle itiraf ediyor: “1950’lerin başlarında fakir halkın açlıktan kurtulması için yardım sözü veren Arbenz, seçildikten sonra kapsamlı bir toprak reformu gerçekleştirdi. Guatemala’daki en büyük ve baskıcı toprak sahiplerinden olan United Fruit’in bu önlemlere karşı olduğunu biliyorduk. Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Jameika, Nikaragua ve Panama’da da, büyük plantasyonları vardı. Arbenz’in bizlere de örnek olup, kafalarımıza fikirler sokmasına izin vermezlerdi.

United Fruit, Birleşik Devletler’de ‘Amerikan kamuoyunu ve kongresini Arbenz’in bir Rus komplosunun parçası olduğuna ve Guatemala’nın da bir Sovyet uydusu olduğuna inandırma’ya yönelik büyük bir halkla ilişkiler kampanyası başlattı.

1954’te CIA bir darbe tezgahladı. Amerikan pilotları Guatemala şehrini bombaladılar ve demokratik olarak seçilmiş Arbenz devrilererek, yerine acımasız bir muhafazakar olan Carlos Castillo Armas geldi.

Yeni hükümet, her şeyini United Fruit’e borçlu idi. Teşekkür olarak hükümet toprak reformu sürecini tersine çevirdi. Yabancı yatırımcılara ödenen faiz ve temettülere uygulanan vergiyi iptal etti, gizli oylamayı kaldırdı ve binlerce rejim aleyhtarını hapse attırdı. Guatemala’nın başına bela olan şiddet ve terörizm United Fruit, CIA ve diktatörün emrindeki Guatemala ordusu arasındaki açık ittifaka bağlıdır”¹⁵⁹

1960 yılında başlayan iç kargaşa 1966 yılına kadar devam etti; bu süre içerisinde 200 bin insan iç savaşta öldü.

Guatemala maden rezervleri açısından dünyanın en büyük kaynaklarına sahip ülkeler arasında yer almaktadır. 1966 yılında im-

159 J. Perkins, age., s. 115–116

zalan barış antlaşmasından sonra gelen iktidarın ilk aldığı karar, yabancı maden firmalarına topraklarında maden arayıp çıkarma izni vermek oldu.

16.yüzyılın başında ülkeye altın aramak için gelen İspanyol işgalcilerden beri Guatemala'nın zengin maden yatakları başta altın olmak üzere global maden firmalarının iştahını kabartmaktadır.

Bu ülkede çıkarılan madenlerin yıllık değeri 41 milyar dolar civarındadır; bu rakam resmi kayıtlara yansıyan rakamdır. Global firmaların bu rakamları her zaman değerinden az gösterme eğiliminde oldukları dikkate alındığında bu kaynakların boyutu daha iyi anlaşılacaktır.

“... Maden şirketleri, kazanç olarak ellerine geçen her 100 dolardan geriye, yani ülkeye 1 dolar bırakmaktalar. Başka bir deyişle, utanılacak bir yasadan, bozguncu bir yasadan, her şeyini peşkeş çeken hükümetlere layık bir kanundan bahsediyoruz. Üstüne üstelik, bu verdikleri %1 de yarıya bölünmektedir. Etkilenen yerel halka %0.5 veriliyor, öteki %0.5 de devlete gidiyor”¹⁶⁰

g- SUUDİ ARABİSTAN

1974'de sona eren petrol ambargosunun hemen arkasından “Washington, Suudiler ile müzakerelere başlayarak, onlara petrodolarlar ve en önemlisi ‘bir daha petrol ambargosu olmayacağı’na dair güvenceleri karşılığında; teknik destek, askeri teçhizat, eğitim ve ülkelerini 20. yüzyıla taşımak için bir fırsat önerdiler. Müzakereler olağandışı bir kuruluşun yaratılmasına neden oldu. Birleşik Devletler–Suudi Arabistan ortak ekonomik komisyonu JECOR olarak bilinen bu kuruluş, geleneksel dış yardım programlarının tam tersine, yepyeni bir kavramı içeriyordu: Suudi Arabistan’ı imar

160 Guatemala'da Altına Çok Uluslu Hücum, B. Witte – 05 Temmuz 2005, Nacla Report on the Americas. 2005 Temmuz–Ağustos; www.nacla.org/art_display.php?art=2574

edecek Amerikan şirketlerinin tutulması için Suudi parasını kullanmak.

“...İşim, altyapısı için büyük miktarda paralar harcanırsa, Suudi Arabistan’da neler olabileceğine dair tahminler oluşturmak ve o parayı sarf etmek için senaryolar yaratmaktı. ABD tarafından, mühendislik ve inşaat şirketlerini de içerecek şartlar altında, Suudi Arabistan ekonomisine yüzlerce milyon dolar aşılamayacak haklı çıkartmak için yaratıcılığımı sonuna kadar kullanmam isteniyordu.

... Ham petrolü, ihraç edilebilir mamul ürüne çevirmeye odaklı bir endüstriyel sektör yaratmak için para tahsis edilecekti. Çölün ortasında büyük petro–kimya tesisleri ve onların etrafında da devasa sanayi tesisleri yükselecekti. Doğal olarak böyle bir plan yüzlerce megawattlık elektrik üretim kapasitesinin, enerji nakil ve dağıtım hatlarının, otoyolların, boru hatlarının... bir dizi hizmet endüstrisinin ve tüm çarkların dönmesi için elzem olan altyapının da inşasını gerektirecekti.

... Gerçek hedefler ise hep aklımda idi. ABD şirketlerine yapılacak ödemeyi azami dereceye çıkartıp, Suudi Arabistan’ı Birleşik Devletlere giderek daha bağımlı hale getirmek... Yeni geliştirilecek projelerin hemen hepsinin sürekli güncelleme ve bakım ihtiyaçları olacaktı. Bunları ancak o projeleri geliştiren firmalar karşılayabileceklerdi”¹⁶¹

Bu projenin uygulanabilmesi için ABD’nin Suudilerden istediği bir şart vardı. “Suudi Arabistan petro–dolarlarını ABD devlet tahvili almak için kullanacak, karşılığında ise bu tahvillerden elde edilecek faiz gelirleri ABD Hazine Bakanlığı’na Suudi Arabistan’ın bir ortaçağ toplumu olmaktan çıkıp, modern ve sanayileşmiş dünyaya adım atmasını sağlamaya yönelik olarak kullanılacaktı.

... Bu sistem, Suudi parasının Amerikan ekonomisine geri dön-

161 J. Perkins, age., s. 129–134

mesini garanti ediyordu.

... Bu anlaşmaların neticesinde Suudilerin bazı uluslararası hukuka aykırı hareketleri de ABD tarafından gözardı edilmekte idi: “Suudilerin uluslararası terörizmi finanse etmede oynamasına izin verilen roldü.

Birleşik Devletlerin 1980’lerde, Usame bin Ladin’in Sovyetler Birliği’ne karşı yürüttüğü Afgan savaşını Suud ailesinin finanse etmesini istemesi gizli bir şey olmadığı gibi, Riyad ve Washington, birlikte mücahitlere yaklaşık 3,5 milyar dolar vermişlerdi.”¹⁶²

11 Eylül saldırılarının ardından, “Ekim 2003’de Vanity Fair dergisi ise ‘Suudileri Kurtarmak’ başlıklı ayrıntılı raporda şunları yazıyordu:

Bush ailesi ile Suudi hanedanı ve Bin Ladin ailesi arasındaki ilişkiler hakkında ortaya çıkan öykü beni şaşırtmadı. Bu ilişkilerin en azından, 1974’de başlayan Suudi Arabistan para aklama olayına, Bush’un, ABD’nin Birleşmiş Milletler elçisi olduğu zamana ve sonra da CIA Başkanı olduğu döneme kadar gittiğini biliyordum.

11 Eylül’den sadece günler sonra, Bin Ladin ailesi üyeleri dahil, bazı zengin Suudiler özel jetlerle ABD dışına çıkartıldılar. Kimse bu uçuşların yetkilendirilmesini üstlenmiyordu ve yolcular sorgulanmadı”¹⁶³

h- IRAK

“1980’lerde Bağdat’taki ET varlığı çok güçlü idi... Irak, Amerikan teknolojisi ve mühendislik becerileri açısından devasa bir pazar idi. Dünyanın en büyük petrol sahalarından birinin üstünde olduğu gerçeği, çok büyük altyapı ve endüstrileşme programlarını finanse

162 J. Perkins, age., s. 138–145

163 J. Perkins, age., s. 146–147

edecek durumda olduğunu garanti ediyordu. Mühendislik ve inşaat firmaları, bilgisayar sistemleri sağlayıcıları vs. Irak'a odaklanmıştı.

Ancak 1980'lerin sonunda, Saddam'ın ET senaryosunu yutmadığı ortaya çıktı. Panama gibi Irak da, Bush'un kişiliksiz imajına katkıda bulunmuştu. Saddam, onun ekmeğine yağ sürerek 1990 Ağustos ayında petrol zengini Kuveyt şeyhliğini istila etti.

Bush kendisinin de Panama'yı yasadışı ve tek taraflı olarak işgalinin üzerinden 1 seneden az bir süre geçmiş olmasına rağmen, Saddam'ı uluslararası hukuku ihlal etmekle suçlayarak karşılık verdi.

... Son tahlilde bu sadece Bileşik Devletler ile ilgili değildi. Küresel imparatorluk tam adı gibi olmuştu. Tüm sınırları aşıyordu. Demokrasi, sosyalizm ve kapitalizm gibi kelimelerin artık modası geçmeye başladı. Şirketokrasi bir gerçek olmuştu ve giderek dünya ekonomisi ve politikasında kendini en büyük etken olarak öne çıkartıyordu”¹⁶⁴

“Dünya, standart para birimi olarak doları kabul etmeye devam ettiği sürece, bu aşırı borç, şirketokrasi için ciddi bir engel oluşturmaz. Ancak başka bir para birimi gelip de doların yerini almaya kalkacak olursa ve Birleşik Devletlerin alacaklılarından bazıları, alacaklarını istemeye karar verirlerse, bu durum radikal olarak değişir”¹⁶⁵

B- FİNANSAL KRİZLER YÖNTEMİ

Finans ve sermaye piyasaları bağımsız hale getirilen ülkeler ani sermaye hareketi ile çökertilmekte; finans piyasaları dibe vuran ülkelerin ekonomileri de battığı için, devreye IMF ve Dünya Bankası girmektedir. Böylece yapılan sözde yapısal reformlarla ülkelerin

164 J. Perkins, age., s. 256–259

165 J. Perkins, age., s. 295–296

kaynakları global firmalar tarafından talan edilebilecek hale getirilirken, siyasi olarak da dışa bağımlı hale getirilmektedirler.

Finansal krizler, değişik mekanizmalar devreye konularak çıkartılmaktadır. Bütün bunların olabilmesi için, her şeyden önce o ülkeye sıcak para giriş ve çıkışının önündeki engeller kaldırılmakta; döviz fiyatlarını belirlemede yetki, piyasa aktörlerine teslim edilmekte, hisse senetleri borsası devreye konmaktadır. Örneğin, borsaya zaman içerisinde yavaş yavaş giren yabancı sermaye, borstanın değerini her gün yükselttiği için, yerli aktörlerin borsaya yönelmesine sebep olmaktadır.

Günlük işlem hacmi sığ olan bu piyasalarda zaman içerisinde kontrolü ele geçiren global sermaye sahipleri, ellerindeki portföyü sattıklarında hem ciddi oranlarda kar elde etmekte, hem de borsada yaşanan büyük düşüşler bütün sermaye piyasalarını ve ekonomiyi çökertmektedir.

Dışarıdan gelen döviz, yerli paraya çevrildikten sonra devlete iç borç adı altında satılmakta; böylece hem faiz geliri elde edilirken, hem de döviz arzından dolayı fiyatlar baskı altına alınmaktadır. Zaman içerisinde tekrar dövize dönüldüğünde ise, hem düşük kurdan, hem de yüksek faiz gelirinden kâr elde edilmektedir. Böylesi bir tersine dönüş ise, o ülke ekonomisini bir anda çökertmektedir. Yahut da ülke içerisinde satış yapan global şirketler, topladıkları yerli parayı –ki büyük miktarlardadır– spekülâtör yabancı bankalara yatırmakta; o bankalar da ellerindeki yüklü miktarda yerli para ile bir anda döviz yükseltip düşürebilmektedir. Aynı zamanda finans piyasalarına da hakim olan yabancı bankalar, içeride topladıkları yerli mevduatlarla da bunu yapabilmektedirler. Finansal kriz çıkarmanın o ülkenin sermaye yapısına göre bir çok değişik yöntemi daha bulunmaktadır. Liberal–kapitalist anlayışlar, ülkelerin finans yapılarını dış saldırılara karşı korumasız hale getirdikleri için, devletlerin bu türlü krizlerle dize getirilmeleri çok kolay olmaktadır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet yaklaşımımızda uygulanacak olan Milli Ekonomi Modeli ile hem finans ve sermaye piyasaları bağımsız hale getirilmekte, hem de devletlerin bu tür entrikalarla çöktürülmesine müsaade edilmemektedir.

Çıkartılan birkaç finansal krize örnek verirsek; Aralık –1973 İngiltere Bankacılık Krizi, Haziran–1974 Herstatt Krizi, Ağustos–1982 Uluslararası Borç Krizi, Aralık–1986 Bono Krizi, Ekim–1987 Borsa Krizi–Brezilya Krizi, 1994 Türkiye Krizi, 2000 Türkiye Krizi... vb. birçok krizi sayabiliriz. Ancak etkileri açısından bütün dünyayı saran bazı krizleri detaylıca değerlendirmemizde faydalar var.

a- 1997 ASYA KRİZİ

2 Temmuz 1997 tarihindeki kriz, Tayland parası Baht'ın devalüe edilmesi ile başlayarak bütün güneydoğu Asya ülkelerini sardı. Tüm dünyada etkisi hissedilen Asya krizinden hemen önce IMF, krize giren bu ülkelerin ekonomilerine övgüler yağıdırıyor, uluslararası değerlendirme kuruluşları bu ülkelerin notlarını yükseltiyordu. Ama krizle birlikte Endonezya'da şirketlerin %75'i iflas etti.

Güneydoğu Asya borsalarında işlem gören hisselerin değerleri, yerine göre 30 kattan daha fazla değer kaybederek sıfırlandı. Tabi ki bu firmalar bedava denebilecek fiyatlarla global firmalar tarafından satın alındı. Endonezya para birimi, bu kriz esnasında dolar karşısında aşırı derecede değer kaybetti. Asya krizinin temelinde cari açığın dışarıdan gelen maliyetli paralar ile karşılanması yatmaktadır.

Bu ülkelere cari açığın önemli olmadığı telkininde bulunulmaktaydı. Döviz açığı, yüksek faiz verilerek dışarıdan getirilen ABD dolarının yerli paraya çevrilmesi ile kapatılmaktaydı. Kriz öncesinde Tayland'da cari açığın GSMH'ye oranı 1995 yılında %8,

1996 yılında ise %7.9, Malezya’da 1995 yılında %10, 1996 yılında %4.9, G.Kore’de 1995 yılında %2, 1996 yılında ise %4.9’dur.¹⁶⁶ Söz konusu ülkeler, uzun yıllar devam eden bu cari açık ile büyük bir borç yükünün içine itildiler. 1996 yılı itibari ile alınan kredilerin toplam miktarı 736.6 milyar doları bulmuştu.¹⁶⁷

Bu krediler kısa vadeli kredilerdi ve yüksek faiz ödeniyordu. Alınan krediler, ihracata dayalı bir büyüme modeli benimseyen Güneydoğu Asya ülkelerinde, firmalar tarafından yeni yatırımlarda kullanılıyordu. Aynı zamanda borsalarda ve faiz enstrümanlarında yüksek kârlar elde etmek için yerini almıştı. “Güneydoğu Asya ülkelerine böylesine büyük miktarlarda kısa süreli yabancı sermaye girişi, yerli mali varlıkların fiyatını yükseltmiş ve finans piyasalarında suni ve spekülasyona açık bir kabarmaya sebebiyet vermiştir”¹⁶⁸

Bu ülkelerin en büyük yanıışı ise, para birimlerini dolara endekslemiş olmaları idi. ABD, kriz öncesinde dünya piyasalarında doların değerini yükselterek bir anda bu ülkelerin ihracatlarında ciddi bir daralmaya sebep oldu. Dolar arttığı için yerli paralar da artınca, ihracata dayalı ülke ekonomileri ihracat rekabetini kaybetti.

Böylece mallar elde birikmeye, stoklar artmaya başladı; kısa vadeli kredileri ödemek için elindeki malları satmakta zorlanan firmalar batarken, onlara kredi veren bankalar da battı. Kriz döneminde, diğer ülkelerde batanlar bir yana, sadece Endonezya’da 16 banka battı.¹⁶⁹

Böylece son derece güçlü olan firmalar el değiştirerek global firmaların eline geçerken; IMF talimatlarına teslim olan Güney Asya ülkeleri, siyasi olarak da bağımlı hale getirildiler.

166 World Economic Outlook, IMF – 1997

167 World Economic Outlook, IMF – 1997

168 Dadush, Uri–Dasgupta, Dipak–Ratha, Dilip (2000), The Role of Short–Term Debt in Recent Crises, Finance and Development, December, s. 57

169 www. dtm. gov. tr/dunya/kriz

Ancak Malezya, yıllarca sözünden dışarı çıkmadığı IMF'yi reddederek; sermaye giriş çıkışlarına sınırlamalar getirdi. Yurtdışına çıkartılan yerli paranın içeri girmediği taktirde tedavülden kaldırıldığını açıkladı. Çünkü spekülâtörler, Singapur borsası üzerinden Malezya parası üzerinde oynamışlardı. Benzeri tedbirlerle Malezya daha az zararla krizden sıyrıldı.

Önceleri IMF talimatları ile bütün kıymetli kaynaklarını özelleştirme adı altında global firmalara devreden Malezya, George Soros'un Asya krizinde yaptığı spekülasyon ile Malezya para birimi Ringit'in %30 değer kaybetmesinden ciddi dersler çıkararak, IMF ile beraberliklerini askıya aldı. O ana kadar gerçekleşen 434 adet özelleştirme uygulamasına ara verildi.

Hatta 2000 yılında daha önce özelleştirilen Ulusal Kanalizasyon Şirketi tekrar daha yüksek bedelle devletleştirildi. Diğer taraftan Tayland, Endonezya ve G.Kore, IMF ile stand-by antlaşması imzalayarak, ABD talimatları ile hazırlanan reform paketine (Clinton paketi de denmektedir) evet dediler. Bu sözde reform paketi ile söz konusu ülkelerde faizler arttırılmış; kamu harcamaları kısılmış, vergiler arttırılmış, yabancı firmaların banka satın almasına izin çıkarılmış. Yerli firmaların hisselerini satın almakta getirilen kısıtlamalar kaldırılarak hisselerin %50'sinden daha fazlasına global firmaların sahip olmasına izin verilmiştir.

b- 1992-93 AVRUPA DÖVİZ KRİZİ (EMR)

Avrupa krizinde de George Soros baş aktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Soros daha işin başında Sterlin'deki devalüasyon ihtimalini fark etmiş; kısa dönemli krediler şeklinde yaklaşık 15 milyar dolarlık kısa pozisyon almıştır. İngiliz Sterlini'ne yönelik ataklar sonucu 16 Eylül 1992'de Bank of England'ın yoğun müdahalelerine rağmen

İngiltere’de faiz oranları bir günde %5 oranında yükselmiştir.”¹⁷⁰

İsveç’te de %25 devalüasyon olmuş, gecelik faizler inanılmaz seviyelere çıkmıştır. Finlandiya da benzeri spekülasyon krizle karşı karşıya kalmıştır.

c- LATİN AMERİKA KRİZLERİ VE 1994 MEKSİKA KRİZİ

1980 yılından itibaren, ağırlıklı olarak IMF destekli global sermayeden borç para almak zorunda kalan Latin Amerika ülkelerine, bunun karşılığında yapısal reformlar adı altında finansal piyasalarını global tefecilere teslim edecek yasal düzenlemelerin yaptırılması sağlanmıştır.

- Faiz oranlarının serbestliği,
- Munzam karşılıkların düşürülmesi,
- Yabancı bankaların finansal piyasalara girmesinin önündeki engellerin kaldırılması vb. kararlar ile, Piyasalar, global sermayenin kontrolüne devredilirken; yerli bankalar da bu sistemin taşeronluğunu yapmışlardır.

Yurt dışından alınan kısa vadeli krediler, içeride yerli paraya çevrilmiş ve yüksek faizle devlete satılmıştır. IMF talimatları ile bu tarz bir modeli hayatına geçiren Latin Amerika ülkelerinde, başta Arjantin ve Şili olmak üzere krizler artık normal karşılanmaktadır.

1994 yılında çıkan Meksika krizi ise ülkemizin bugünkü durumuna ışık tutması bakımından son derece önemlidir. Kriz öncesi tabloyu kısaca değerlendirelim... Yabancı sermaye artışı, son derece yüksek seviyelere çıkmış; 1990 yılında 18 kamu bankası özelleştirilmiş, kamu kurumlarının özelleştirilmesi nerede ise tamamlanmış, enflasyon %10’un altına son yirmi yılda ilk defa in-

¹⁷⁰ Pilbeam, Keith (1998), International Finance, Second Edition, London, s.301, Macmillan Perss Ltd.

mişti. GSYİH ortalama %4 büyüme trendi yakalamış, NAFTA'ya Meksika'nın girişi kabul edilmişti. Piyasalarda hiçbir kriz beklentisi yokken, 22 Aralık'ta Pezo, dalgalanmaya bırakılmak zorunda kalınmıştır. Çünkü yabancı sermayenin çıkışına Meksika Merkez Bankası'nın rezervlerinin cevap vermesi mümkün değildi.

“1993 yılında Meksika'nın rezervleri 25.110 milyar dolar iken, 1994 yılı sonunda 6.278 milyar dolara düşmüştür”¹⁷¹

Sonuçta gecelik faizler yükselmiş, menkul kıymetlerin değeri dibe vurmuş, ekonomi büyük bir krizin içine itilmiştir.

“1994 yılında Meksika'da yaşanan krize bakıldığında temel nedenin, 1980'lerin sonunda ve 1990'ların başında olumlu konjonktürün etkisiyle ülkeye gelen çok kısa dönemli sıcak paranın, “değerlenmiş kur, yüksek cari ödemeler açığı, özel tasarruflardaki düşme ve politik istikrarsızlıklar”ı görerek ülkeden çıkmaya başlaması olduğu görülmektedir. 1990–1993 arası dönemde ülkeye özel yabancı sermaye girişi, 72.5 milyar dolar düzeyine çıkmıştır. 1994 yılına girildiğinde kimse bir kriz öngörmemiştir. Aksine 1993 sonunda NAFTA'ya girişin Amerikan Kongresi'nde onaylanması ile birlikte yabancı sermaye ile ilgili beklentiler daha fazla artmıştır.”¹⁷²

Krizin çıkış sebebine baktığımızda, ABD'nin faizleri artırması ile başlayan süreçte global sermayenin parasını Meksika'dan geri çektiğini görüyoruz. Krizin neticesinde Meksika, global sermayenin bütün taleplerini kabul etmek zorunda kalmıştır. Ülkemizin son yıllarda verdiği son derece yüksek cari açığın problem olmadığını düşünen AKP iktidarı, bu açığın yurtdışından gelen sıcak para ile ve yüksek faiz ödenerek karşılandığını elbette bilmektedir.

Enflasyon düştü ve ekonomi büyüdü iddiaları ise asla gerçeği

171 Bkz. IMF International Financial Statistic.

172 Dorukkaya, Şakir-Yılmaz H.Hakan (1999), Liberalizasyon Politikaları, Aşırı Borçlanma Sendromu ve Arkasından Yaşanan Finansal Krizler (Şili ve Meksika Deneyimleri), Yaklaşım Dergisi, yıl: 7, sayı: 75, (Mart-1999), s.122–127

yansıtmamakta; bilakis Meksika ve diğer krizleri bize hatırlatmaktadır. AB'nin dediklerini yaparsak sıcak para gelir iddiası ise, NAFTA ve Meksika ilişkisi örnekliğini hatırlatmaktadır. Bu krizleri çoğaltmak, bunlara Rusya ve Türkiye örneklerini de eklemek mümkündür. Ancak bilinmesi gereken gerçek şu ki, hepsinin temeli, sıcak para girişi ve piyasaların global sermaye sahiplerinin kontrolüne geçmesi ile alakalıdır. Bütün bunların önlenmesi elbette mümkün ve çok kolaydır; ama öncelikle bir zihniyet değişikliğine ihtiyacımız vardır.

Milli Ekonomi Modeli'nin ölçüsü ile olaylara baktığımızda; ülkelerin ihtiyaç duyduğu sermaye birikiminin, maliyetsiz bir şekilde emisyonla karşılanması ve dövizin spekülatif bir araç olmaktan çıkıp dış ticaretin bir enstrümanı haline getirilmesi gerektiği görülecektir. Bu şartlar içerisinde ülkelerin hem piyasaları, hem de siyasi istikrar ve bağımsızlıkları korunmaktadır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet, krizleri, ülkelerin kaderi olmaktan çıkarmakla kalmamakta; aynı zamanda devletleri global tefecilerin talan alanı olmaktan da çıkarmaktadır.

C- SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI VE SÖZDE DEMOKRASİ PROJESİ YÖNTEMİ

Ülkelerin kontrolleri için 1980'li yıllara kadar diktatörleri destekleyenler, o ülkelerdeki halk hareketlerinin önüne geçemeyeceklerini gördüklerinde; tam tersi bir uygulama içerisine girdiler. Bu tarihten sonra kullanılan sloganlar demokrasi ve insan hakları oluverdi. İnsan hakları adı altında çok kültürlülük ve azınlık hakları kavramları devreye konarak, devletlerin içlerinden milli bütünlüğü bozacak ve devlet-millet çatışmasını sağlayacak faaliyetler başlatıldı. Etnik parçalanma ile güçlü devletler yerine her şeyi ile global firmaların kontrolüne ve ABD hegemonyasına dahil olmuş

devletçikler hedeflenmektedir. Sözde demokrasinin desteklenmesi adı altında oluşturulan sivil toplum kuruluşları, devletlerin idari yapılanmasına ve hükümetlere yön vermeye başlamışlardır. Hem global tefecilerin çıkarlarına hizmet eden bu zümre sayesinde; bu güçler, ellerini bu tarz kirli işlere sokmamakta, hem de bu yöntem çok daha ucuza mal olmaktadır. Çok az paraya değerlerini ve kimliklerini satan bu azdan da az grup üzerinden yürütülen sözde demokrasi projesi ile, kitleler yönlendirilmektedir. Böylece devlet kendi milleti ile, millet de kendi devleti ile kavgalı hale getirilerek, bilerek veya bilmeyerek global odakların ve sömürgeci ülkelerin çıkarlarına hizmet etmektedirler.

Özellikle Müslüman ülkelerde dindarların kendi topraklarında inançlarını yaşayamadıkları iddiası ile, kitleler, önce kendi devleti ile kavgalı hale getirilmiş; ancak dini yaşantının AB ve ABD gibi sözde uygar toplumlarda yaşanacağı yalanları ile, devletinden koparılan kitleler emperyalist devletlerin istismarına açık hale getirilmiştir. Bunu izleyen sürecin hemen ardından şimdilerde ise dinlerarası diyalog adı altında kendi kültüründen ve toprağından koparılan kitlelerin, dinleri değiştirilerek topraklarının ve kaynaklarının global odaklar tarafından sömürülmesine tepkisiz hale getirilmek istenmektedir.

İşin ilginç tarafı, dün güya din adına kendi devletleri ile kavga edenler, bugün kendi inançları ile taban tabana zıt olmasına rağmen yabancı devletlerle kol kola vaziyettedirler.

Bu bağlamda eski CIA ajanı Philip Agee'nin itirafları son derece manidardır: "Liberal demokrasi ve çoğulculuk denen şey sonuçta bu amaçlarımız için bir araçtı. Özgür seçimler demek, gerçekte bizim desteklediğimiz adaylara gizliden para ödeyerek müdahale etmemiz demektir. Hür sendikalar demek, bizim kendimize bağlı sendikalar kurma hürriyetimiz demektir. Basın özgürlüğü demek, bizim hazırladığımız materyalleri kendisi yazmış gibi yayınlayan gazetecilere ödeme yapma özgürlüğümüz demektir."

Seçilmiş bir hükümet, ABD'nin iktisadi ve siyasal çıkarlarını tehdit etmeye başlarsa görevden uzaklaştırılmalıydı. Sosyal ve iktisadi adalet, halkla ilişkilerde hoş kavramlardı, hepsi o kadar..."¹⁷³

1983 yılında ABD Kongresi'nin onayı ile NED (National Endowment for Democracy), yani Ulusal Demokrasi Fonu kuruldu. Eski CIA ajanı Ralph McGehee, NED'in görevlerini şöyle anlatmaktadır: "CIA'nın ülkelerin karıştırılması operasyonlarında kullanılan birçok işlevin NED'e transfer edilmesiyle, Demokrasi için Ulusal Fon'un kullanımına gidildi. CIA'in örtülü eylemlerine ek olarak, Uluslararası Kalkınma Ajansı (AID) ve Birleşik Devletler İstihbarat Ajansı (USIA) da "demokrasi yayma" operasyonlarında yer almaktadırlar.

Avrupa'da yerleşik ve çoğu Birleşik Devletler tarafından para ile beslenen hükümet-dışı örgütler (STÖ / Sivil Toplum Örgütleri) de, doğrudan ve dolaylı olarak bu operasyonlarda yer alıyorlar. Bu tür örgütler, aşağı yukarı açıktaysalar da, CIA, hükümetleri destekleme ve yıkma gibi birincil rolünü elde tutmaktadır."¹⁷⁴

Bugün dünyanın bir çok köşesinde, insan hakları, kadın hakları, çocuk hakları, dini özgürlükler, kültür araştırmaları, sosyal yardımlar ve sağlık taramaları adı altında binlerce dernek, işadamları kuruluşları, sivil toplum örgütleri, fikir üretim merkezleri, mealesef yabancı odaklardan aldıkları paralar ile o ülkelerin ve global sermayenin çıkarlarına hizmet etmektedirler.

Gerek basın kuruluşları üzerinden halkın yönlendirilmesinden tutun da, hükümete yapılan baskılarla yasama, yürütme ve yargıya müdahaleye kadar devletlerin iç işlerine müdahale etme fırsatı bulan bu odaklar, demokrasi söylemleri adı altında hem demokrasinin işlemesine engel olmakta, hem de insan haklarını hiçe saymaktadırlar.

173 Philip Agee, *On the Run* s. 76

174 Mustafa Yıldırım, *Sivil Örumceğin Ağında*, s. 25-26

Sosyal Devlet/Milli Devlet modelinde her şeyden önce herhangi bir dernek, vakıf, sivil toplum örgütü veya düşünce kuruluşunun dışarıdan maddi yardım almasına müsaade edilmeyecektir. Zira zaten gerekli finansman desteği, Sosyal Devlet/Milli Devlet tarafından sivil toplum örgütlerine sağlanacaktır.

Proje adı altında yabancı ülkelerden alınan para ile ülkenin çıkarlarına hizmet edileceği iddiası akla uygun gelmemektedir. Hiçbir ülke ve hiçbir devlet, kendi toplumsal gelişimine katkıda bulunacak çalışmalar için, başka ülkelere gelen kaynaklara bel bağlayamaz.

Global sermaye sahipleri, kalkınmakta olan ülkelere borç para verirken bile bunun geri ödemesinde en yüksek orandan faizini isterken; gelişmekte olan ülkelerin sivil toplum örgütlerine toplumsal gelişimin sağlanması için karşılıksız hem de birçok kez para verdiğine inanmak hiç mümkün değildir.

Hayatın akışına ters olan bu süreci Sosyal Devlet/Milli Devlet kabul etmemekte; ülkelerin kendi toplumsal gelişimine katkıda bulunacak her türlü vakıf veya dernek çalışmalarının finansmanının gönüllü vatandaşlar ve devletin desteği ile gerçekleştirilmesine olanak tanımaktadır.

Demokrasi, milletin iradesinin üstünlüğünü esas aldığına göre, bu iradeyi engelleyecek veyahut yönlendirecek hiçbir dış güce müsaade edilmeyecektir. Ancak o zaman millet, kendi hür iradesi ile idareye yön verebilir; ancak o zaman özgürlüklerden ve insan haklarından bahsedilebilir.

D- HAKSIZ ASKERİ MÜDAHALELER YÖNTEMİ

Devletler, borçlandırma, finansal krizler ya da demokrasi projeleri ile kontrol altına alınamadığında; geriye ise son şık olarak “iş-

gal etmek” kalmaktadır. Maalesef dünyada sömürgeci ülkelerin bu türlü insanlık dışı saldırılarını durduracak uluslararası örgüt bulunmamaktadır. Gerek BM, gerekse NATO, başta ABD olmak üzere emperyalist odakların kontrolindedir.

11 Temmuz 1995 günü Avrupa'nın göbeğinde yaşanan Srebrenitsa katliamı, uluslararası teşkilatların bırakın bu tarz katliamları engellemelerini, bu tarz insanlık dışı oluşlara ortak ve destek olduklarını göstermektedir.

Nitekim BM Barış Gücü, Srebrenitsa'yı güvenli bölge ilan ederek, bölgenin güvenliğini kendisi sağlayacağını ilan etmiştir. Bu duruma itimat etmek istemeyen Boşnakların elindeki silahlar zorla toplatılmış; ardından BM Barış Gücü komutanı Thom Karremans ile Sırp çetelerinin komutanı, bu durumu beraber kutlayarak Sırp çetelerin bir seferde 8 bin Boşnak'ın öldürmesini sağlamışlardır. Bu katliam, tek seferde dünyada yapılan en büyük katliamlardandır.

Bugün Lübnan'da benzeri bir süreç devreye konmuştur. Ağır kayıplarla Lübnan'dan çıkan İsrail'in sonuca ulaşması için Lübnan silahsızlandırılmak istenmektedir. Dünya üzerinde devletlerin haklarını korumak için, güçlü savunma gücüne sahip olmaları gerekmektedir. Aksi taktirde, eğer bir de zengin maden yataklarına sahip iseler ve ülkelerinin sömürülmesine müsaade etmiyorlarsa, işgal edilmeleri an meselesidir. Bu bakımdan güçlü ordular, hem devletlerin güvenlik sigortaları, hem de barışın koruyucusudurlar. ABD, nerede ise her yıl, bir ülkeye sudan sebeplerle saldırmakta ve böylelikle kendi çıkarları doğrultusunda ülke yönetimlerine yeniden şekil vermeye çalışmaktadır. Gerçi Vietnam ve Irak dahil olmak üzere ABD'nin kara savaşlarındaki yenilgisi, bütün dünyanın bilgisi dahilindedir.

ABD, 1950–53 Kore; 1954, 1960, 1967–69 Guatemala; 1958 Endonezya; 1959–60 Küba; 1964 Kongo; 1965 Peru; 1964 Kongo; 1961–73 Vietnam; 1969–70 Kamboçya; 1983 Grenada; 1984

Lübnan, El Salvador, Nikaragua, Afganistan, Irak, Libya ve Suriye askeri müdahaleleri başta olmak üzere, dünyada nerede ise her yıl bir savaşın yaşanmasına neden olmuştur.

Sosyal Devlet/Milli Devlet modeli, savaşı hiçbir şekilde haklı görmemekte; ancak haklı gerekçelere dayalı ve savunma amaçlı müdahaleleri kabul etmektedir.

Nitekim 1974 Kıbrıs Barış Harekatı, adada yaşayan Türklerin canlarına ve mallarına yapılan saldırıların sona erdirilmesi gerekçesiyle yapılmış doğru bir müdahaledir.

Sosyal Devlet/Milli Devlet modeli, devletlerin güvenliğinin, güçlü savunma amaçlı ordulardan ve hiçbir hegemon gücün kontrolünde olmayan adil olabilecek uluslarüstü kurumların varlığından geçtiğini tespit etmektedir. Savaşları bitirmenin yolunun ise, sömürgeci liberal–kapitalist düşüncenin yerine, kaynakların herkeşe fazlası ile yetebileceğini ispat eden Milli Ekonomi Modeli’ni uygulamaktan geçtiğini ifade etmektedir.

5- MİLLİ DEVLET VE AVRUPA BİRLİĞİ (AB)

A- MİLLİ DEVLET'İN AB'YE BAKIŞI

Avrupa Birliği ile ilgili iki önemli noktayı hemen konunun başında ifade ederek, detaylarını konunun akışına bırakalım. Birincisi şu: Türkiye ne kadar taviz verirse versin; AB'nin isteklerini harfiyen yerine getirirse de, AB'nin Türkiye'yi kendi içine alması mümkün değildir. Biz bu gerçeği, 70'li yıllardan beri ifade etmekteyiz.

İkinci nokta şu: “AB, gelecek 10–15 yıl içerisinde, şu anki politikalarını şayet değiştirmezse dağılmak zorunda kalacaktır” tespiti Avrupa Birliği ortak para birimine geçtikleri gün yapmıştık ve bugün AB'nin dağılma sürecini yaşadığını görmekteyiz.

Bu konuları izah etmeden önce AB ile Türkiye arasındaki ilişkileri anlamak için üç önemli belgeyi biraz detaylandıralım. Göreceğiz ki, AB “Türkiye'yi değil, Türk topraklarını” istemektedir.

AB süreci üzerinden global sermaye sahipleri ve ABD, ülkemi-

zin tasfiyesine neden olacak kararları hükümetlere aldırılmaktadırlar... Özetle AB süreci, beş bin yıllık Türk tarihinin, bin beş yüz yıllık İslam medeniyetinin ve bir asırlık Cumhuriyet mirasımızın tasfiye edilmesinden başka bir şey değildir.

2006 yılı İlerleme Raporu, 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program ve 8 Mart 2001 Katılım Ortaklığı Belgesi kapsamında detaylı olarak incelendiğinde, AB'nin gerçek niyetini çok daha rahat görmek mümkündür.

Maalesef Türk hükümetlerinin de onayladığı bu temel AB belgeleri AB'nin Türkiye'yi değil, Türk topraklarını istediği hususunda birçok deliller ve resmi veriler sunmaktadır. Bu önemli verileri kısa kısa ele alalım...

a) SİYASİ VE KÜLTÜREL İÇERİKLİ DELİLLER

– “Yunanistan’ın karasularını değiştirmesini savaş sebebi sayan 1995 yılına ait TBMM kararı kaldırılmalıdır. Çerçeve ve Katılım ortaklığı belgelerinde meselenin Uluslararası Adalet Divanı’nın yargı yetkisi dahilinde olduğu kabul edilmiştir”¹⁷⁵ Bu madde ile Türkiye’nin sınırlarının işgal edilmesinde her hangi bir tepki vermesine dahi müsaade edilmeyeceği belirtilmektedir.

– “Türkiye Ortadoğu barış sürecini desteklemeye devam etmiştir. AB ortak hedeflerini paylaşacağını ve ulusal politikalarını AB ortak tutumu ile uyumlaştıracığını açıklamıştır. Hamas bu ortak kapsamdadır”¹⁷⁶ AB’nin Ortadoğu hedefleri, ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi adlı işgal planı örtüşmektedir. ABD, bölge ülkelerinin sınırlarını

–Türkiye’de içinde olmak üzere, değiştirmeyi, gerekirse askeri

175 2006 yılı İlerleme Raporu

176 2006 yılı İlerleme Raporu

olarak işgal etmeyi hedeflemektedir. Türk hükümetinin son yıllardaki tutumu, hem bölgede yapılan katliamları destekleyici mahiyette, hem de Türkiye Cumhuriyeti devletinin toprak bütünlüğüne zarar verecek biçimdedir.

– “Türkiye, ‘Culture 2000’ programına katılmıştır. Bu olumlu bir adımdır”¹⁷⁷ Culture 2000 programı etnik ayrımcılığı desteklenen bir programdır. Ulus devlet yapısının parçalanması için ortaya atılan etnik ayrımcılık ile tek millet olan uluslar kendi içindeki renk farklılıkları kavga unsuru haline getirilerek bölünmek ayrıştırılmak istenmektedir.

– “Türkiye, halen askeri hizmetin vicdani ret hakkını tanımamıştır”¹⁷⁸ Türk milleti asker bir millettir. Onun bu özelliği, vatanımı üzerinde bu kadar bölücü hesap olmasına rağmen Anadolu coğrafyasında varlığını idame ettirmesine imkan tanımaktadır. Bu madde ile hedeflenen, asker sayısını azaltacak adımların atılması, dolayısıyla ülkenin savunmasının zaafiyete uğramasının sağlanmasıdır.

– “Kıbrıs Cumhuriyetine yönelik somut adımlar atılmalıdır. Limanlar ve hava sahaları açılmalıdır.”¹⁷⁹

AB, adada hiçbir zaman iki devletin olduğu gerçeğini kabul etmemiş; Rum tarafını “adanın tek sahibi” olarak “Kıbrıs Cumhuriyeti” şeklinde tanımıştır. Elbette böyle bir AB’ci yaklaşım, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni ve adadaki Türk askerini işgalci konumuna itmektedir. Şimdi istenilen Türk askerinin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin işgalci olduğunun Türk Devleti tarafından kabul edilmesidir.

Türk hükümetinin böyle bir AB’ci manevraya soyunması, Kıbrıs’ın yegane sahibinin “Kıbrıs Cumhuriyeti” adıyla Rum Kesimi

177 2006 yılı İlerleme Raporu

178 Bkz. 2006 yılı İlerleme Raporu

179 Bkz. 2006 yılı İlerleme Raporu

olduğunun fiilen ilan edilmesi, KKTC'nin fiilen ilgasını kabul edilmesi ve adadaki Türk askerinin kendi irademizle "işgalci" olarak nitelendirilmesi olmaktadır.

– "1923 yılında yapılan Lozan antlaşmasındaki azınlık tarifi değiştirilmelidir. Yahudi, Ermeni ve Rum'ların dışında Avrupa standartları çerçevesinde azınlık olarak tanımlanan başka topluluklar vardır"¹⁸⁰

Oysa Türk milletinin içerisinde bulunan etnik farklılıklar onları azınlık yapmamaktadır. Kültürü, inancı, tarihi, örfü, kökeni vb özellikleri ile "tek bir millet" olan Türk milleti, etnik ayrımcılığa tabi tutularak parçalanmak istenmektedir,

– "Yerel dini makamlar, vaaz ve yayınlarında zaman zaman misyonerlik faaliyetlerine karşı hasmanet tutum içerisinde olmaktadır."¹⁸¹

Camide imamın yaptığı konuşmaya bile müdahale eden AB, hangi vicdan ve din özgürlüğünden bahsediyor; elbette bunu anlamak mümkün değildir. Kaldı ki, misyonerlik faaliyeti, siyasi bir olgu olup; ülkelerin işgal edilmesinde öncü kuvvet vazifesi görmektedir. Afrika Kıtası devletlerinin tarihi, misyonerlikle başlayan işgal sürecini bütün çiplaklığı ile ortaya koymaktadır.

Bu maddede son derece önemli bir gerçek ile karşılaşmaktayız; ülkemizde yaygınlaştırılan AB'ye girerek muhafazakar insanların inançlarını daha rahat yaşayacakları dezenformasyonu ile, millet ve devlet karşı karşıya getirilmek istenmektedir. Bugün camide imamın yaptığı konuşmaya bile tahammül edemeyen AB'nin bu gayr-i vicdani ve gayr-ı insani tavrının, yarın bundan farklı bir tutum olarak ortaya çıkacağını beklemek elbette mümkün değildir. Kaldı ki, ülkemizde kilise çanları özgürce çalarken; AB topraklarında açıktan ezan okumak dahi mümkün olmamakta, hatta hasbelkader açıktan ezan okumaya kalkışan olsa, derhal suç işlemiş kabul

180 Bkz. 2006 yılı İlerleme Raporu

181 Bkz. 2006 yılı İlerleme Raporu

edilmektedir.

Dolayısıyla Sosyal Devlet/Milli Devlet olarak, gerçek özgürlüklerin ülkemizde yaşandığına dikkat çekerken; bütün dünyaya geçmişte olduğu gibi bugün de örnek olacak milletin, tarihi, gelenekleri ve kültürü ile Türk Milleti olduğunu göstermemiz gerekmektedir.

– Diyarbakır Protestan Kilisesi ve Yehova Şahitlerinin dernek kurma talepleri kabul edilmiş bu olumlu bir adımdır, ancak azınlık vakıflarının mülkiyet hakları ile ilgili kısıtlamalar devam etmektedir.”¹⁸²

Azınlık vakıfları ile ilgili hükümetin verdiği birçok tavize rağmen; AB’nin istedikleri, açıkça Lozan öncesine dönülmesidir, Sevr’in hayata geçirilmesidir. Anadolu’nun binlerce yıldan beri Türk toprağı olduğu gerçeğini göremeyen AB ile, gerçekten sadece iletişim problemi değil, aynı zamanda köklü bir doku uyuşmazlığı yaşandığı ortadadır.

– “Ekümenik Patriğin bu sıfatını kamusal alanda kullanması yasaktır. Bunun önündeki engeller kaldırılmalıdır.”¹⁸³

Fener Patrikliği, Lozan antlaşması ile Fatih ilçesi kaymakamına bağlanmıştır. AB’nin talebi istikametinde şayet ekümeniklik diye sıfatı kabul edilirse; hem Lozan hiçe sayılacak, hem de sur içinde bir “din devletinin temeli atılmış” olacaktır.

– “Nisan 2006’da nüfus kağıdında din belirtme zorunluluğu kaldırılmıştır, ancak din hanesi komple kaldırılmalıdır. Bu endişe verici bir tutumdur.”¹⁸⁴

Türk milleti Müslüman’dır. Bu gerçeği kabul etmek istemeyen AB, nüfus kağıdında bile bu gerçeğin ifade edilmesinden rahatsızlık duymaktadır. Avrupa’da, Hıristiyanlığa mensup olanlar kim-

182 2006 yılı İlerleme Raporu

183 2006 yılı İlerleme Raporu

184 2006 yılı İlerleme Raporu

liklerini bir kiliseye kayıt ettirerek ilan ederken; ülkemizde milletimiz, inancını nüfus kağıdına yazdırarak ifade etmektedir. Kağıt üzerinde yazılı olan bir ifadeye bile tahammül edemeyen bir zihniyetin, Türk milletinin inancına tahammül etmesi elbette mümkün değildir. Burada AB'nin vermek istediği mesaj şudur; Türk Milleti, kendi kimliğini ve kendi inancını koruduğu müddetçe, onu üyeliğe kabul etmemiz mümkün değildir.

– “Eşçinsel dernekleri geçmişte olduğundan daha az bir güçlüklerle karşılaşmaktadırlar; bu olumlu bir gelişmedir.”¹⁸⁵

İnsanı, “iktisadi bir hayvan” olarak değerlendiren kapitalist düşünce anlayışı, insanı tanıyamadığı için onu tatmin etmesi de elbette mümkün değildir. Bu toplumlarda ortaya çıkan sapkın eğilimler, insanın doğasının tanınmaması ile alakalıdır. İnsanı tanımayanların, onu tatmin etmesi de elbette mümkün değildir. Bu şartlarda ortaya çıkan hastalıkları tedavi etmek yerine, bunu doğal bir davranış olarak gören düşünce sistemlerinin insanlığa verecekleri çok fazla bir şey de bulunmamaktadır.

– “TSK iç hizmet kanunu değiştirilmelidir; Silahlı Kuvvetler, hala görüş açıklamaya devam etmektedir.”¹⁸⁶

Ülkenin güvenliğinden sorumlu kurumların ülke güvenliği tehdit altındayken konuşmasına ve ülkenin toprak bütünlüğüne yönelik tehditleri bertaraf etmesine, ancak bu topraklar üzerinde hesabı olanların rahatsızlık duyması mümkündür. Aksi takdirde, elbette ülke yararına olan herkesin konuşması, hem demokrasinin, hem de insan haklarının gereği ve hatta bu kurumların vazifesidir.

– “AİHS (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) 13. ek protokolü her koşulda ölüm cezasını reddetmektedir. Şubat 2006'da bu onaylanmıştır. Olumlu bir adımdır.”¹⁸⁷

185 2006 yılı İlerleme Raporu

186 2006 yılı İlerleme Raporu

187 2006 yılı İlerleme Raporu

Kasten ve taammüden can almanın cezası ne olmalıdır? Bu konuyu, hukuk bölümünde ele aldık; şu kadar söylemek gerekir ki, ceza işlenen suça mukabil ölçüde olmalıdır. Aksi taktirde ne adalet, ne de kamu düzeni sağlanabilir.

– “Socrates, Leonardo da Vinci, Youth programlarının devreye konması gerekmektedir.”¹⁸⁸

Her milletin kendi tarihinden, kültüründen, inancından beslenen bir eğitim modeli olmalıdır. Gençliğimizin, Türk Milleti’nin kimliğini oluşturan ve bağrında bulunan değerleri tanınması, her şeyden önce kendi değerleri ile barışması lazımdır.

Acaba, bize Socrates’ı eğitim programlarımız adına tavsiye edenler, kendi gençlerine ne kadar Mustafa Kemal Atatürk’ü veya Mevlana’yı örnek olarak anlatmaktadırlar.

Avrupa Birliği’nin 2006 yılı İlerleme Raporu’nda Türkiye’den siyasi ve kültürel konularda talep ettiği hususlara madde madde değindik. Aradan geçen 12 yılda bu taleplerin neredeyse tamamının hayata geçirildiğini ve daha ağır taleplerin gündemde olduğunu belirtmek durumundayız.

AB’nin 2006 İlerleme Raporu’ndaki talepleri ekonomi alanında da şu maddeler şeklinde devam etmiştir.

b- EKONOMİ İLE İLGİLİ DELİLLER

– 2006 yılı AB’nin Türkiye İlerleme raporuna göre; “KİT’lerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla’daki (GSYİH) payı %5 seviyesine inmiştir. Bu olumlu bir gelişmedir.” Oysa AB ülkelerinde, IMF ve OECD verilerine göre devletlerin ekonomi içerisindeki payı %40’ların üzerindedir. Fransa’da ise %50’nin üzerindedir. Devletin en kârlı kurumlarının global sermaye sahiplerine satılmasını

188 8 Mart 2001–Katılım Ortaklığı Belgesi

bize tavsiye eden AB'nin, kendi bünyesinde tam tersi uygulamalarını görmekteyiz.¹⁸⁹ AB sürecinde %25'ler den %5'lere düşürülen devletin ekonomideki payı, ülkemizin bedava fiyatlardan nasıl taltan edildiğini göstermektedir.

– “Tarıma verilen ürün destekleri tamamı ile kaldırılmalıdır”¹⁹⁰

Tarım bölümünde, AB'nin bütçelerinde en yüksek payın tarıma ayrıldığını, stoklarında tarım fazlaları olduğunu; ülkemizde ise ürün desteklerinin kaldırılarak iç piyasalarımızın global tarım kuruluşlarının pazarı haline getirilmek istendiğini örnekleri ile detaylandırdık. İlerleme raporundaki bilgilerde buna işaret etmektedir.

– “Merkez Bankasının bağımsızlığı ve kamu finansmanın Merkez Bankası tarafından yapılmasının yasaklanması olumlu adımlardır.”¹⁹¹

Her iki uygulama da, ülkelerin globalleşme adı altında finansal olarak, global sermaye sahipleri tarafından esir alınmasının en önemli iki adımıdır.

Kamu, piyasaların ihtiyaç duyduğu sermayeyi Merkez Bankası üzerinden değil de, maliyetli paralarla sağlamaya başladığında; ülke maliyesi borç-faiz sarmalının içine itilmiş demektir. Bunun devamı ülkelerin bu borcu ödemek için vergileri arttırması, kamu harcamalarını kısıması ve siyasi olarak borçlu olduğu lobilere bağımlı olmasıdır.

– “Piyasa düzenleme işlevi bağımsız düzenleyici kurullara devredilecektir. Kamu ihaleleri, RTÜK, Bankacılık, Enerji, Telekomünikasyon, tütün ve şeker gibi alanlarda bağımsız düzenleyici kurullar oluşturulmuştur.”¹⁹²

189 General Government Expenditure and Revenue in The EU in 2003 Eurostat

190 2006 yılı İlerleme Raporu

191 2006 yılı İlerleme Raporu

192 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program

Bu tarz üst kurulların oluşturulması, global sermaye sahiplerinin devletin yetkilerini ve milletin iradesini kısıtlamak için devletlere kabul ettirdikleri uygulamalardır. Devletler “sözde bağımsız” hale getirilerek; piyasalar, IMF ve Dünya Bankası vesilesiyle devletlerin kontrolünden global lobilerin kontrolüne geçirilmektedir.

– “2002 yılı sonu itibari ile özelleştirme kapsamı dahilinde devlet, petrol dağıtımı, hayvan yemi, süt ürünleri, havaalanı yer hizmetleri ve çimento işinden çekilmiştir. Dokuma, gübre, petrokimya, içki, hammadde, madencilik, liman işletmeciliği, doğalgaz dağıtımı ve bankacılıktan tamamı ile çekilecektir.”¹⁹³

2006 yılı itibari ile devlet, çekilmeyi taahhüt ettiği sektörlerin hemen hemen tamamından çekilmiş; finans piyasalarındaki yabancı payı %35'lere ulaşırken bu oran ilerleyen yıllarda hızlı bir şekilde artmaya devam etmiştir. 2016 yılı bankacılık verilerine göre ülkemizde 21 adet yabancı sermayeli banka bulunurken bunların verdikleri kredi miktarı 429,140 milyar TL'ye ulaşmıştır.¹⁹⁴

Madenlerimiz, çıkartılan kanunlarla yabancı global maden firmalarına devredilmiştir. Finansal krizlerin çıkış sebepleri irdelendiğinde, bu krizlerin yerel piyasaları kontrol eden global bankalar ve finans kuruluşları tarafından çıkartıldığı görülecektir. Bu çalışmamızda, konuyla ilgili geniş örneklere yer verilmektedir.

– “Sosyal Güvenlik harcamaları kısılarak açıkları azaltılacak.”¹⁹⁵

Yeni çıkarılan Sosyal Güvenlik düzenlemesi ile, verilen bu söz yerine getirilmiş; devletin, sosyal vasfı iyice azaltılmıştır. Vatandaşlar, artık en basit ilaçları bile sosyal güvenlik kapsamında almakta zorlanmaktadır. Emeklilik yaşı ve primleri yukarı çekilmiştir. Sosyal güvenlik konusunda meseleye daha geniş olarak değinmekteyiz.

193 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program

194 https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/istatistikraporlar/ekler/808/Bankalarimiz_2016.pdf

195 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program

– “Sermaye hareketlerinin tam serbestleşmesi sağlanacaktır.”¹⁹⁶

Bir anda ülkelerin finans piyasalarına giren ve çıkabilen sermaye, boyutlarının da büyüklüğü dikkate alındığında ülke ekonomilerini bir anda alt üst edebilmektedir. Dünyada, Paul Krugman’ın da altını çizdiği üzere her 19 ayda bir çıkan finansal krizlerin temel sebebi, sermaye hareketlerindeki bu tam serbestlik uygulamasıdır. Böyle bir uygulama ile ulusal piyasalar, global sermaye sahiplerinin hem kontrolüne geçmekte, hem de bu ecnebi sermaye sahipleri anlık hareketlerle çok büyük kârlar elde ederken, bunu ödemek de milletin vergilerine kalmaktadır.

– “Vergi tabanı genişletilecek.”¹⁹⁷

Globalizmin vergi anlayışı şudur: Global firmalardan alınan vergiler azaltılırken; vergi yükü, kayıt dışının kayıt altına alınması adı altında vergi tabanının genişletilmesi ile milletlerin sırtına yüklenmektedir

– “TMSF’ye Merkez Bankasının avans vermesine imkan tanınmıştır.”¹⁹⁸ Ülkemizde, önce bankaların batmasına göz yumulmuş, sonrasında da bu borcun devlet garantisine alınması sağlanmıştır. Böylece yük, milletin omuzlarında kalmıştır. Merkez Bankası’nın Hazine’ye borç vermesine yasak getiren zihniyet, söz konusu global sermayenin alacakları olduğunda Merkez Bankası’nın TMSF’ye avans vermesini istemekte, bu da hükümet tarafından kabul edilmektedir.

– “Euro’nun çıkarlarının korunması.”¹⁹⁹

Yabancı paranın çıkarlarını iç piyasada korumaya yönelik bir ekonomi modeli hem yerli parayı, hem yerli kalkınma modelleri-

196 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program

197 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program

198 23 Haziran 2003 tarihli Ulusal Program

199 Bkz. 8 Mart 2001–Katılım Ortaklığı Belgesi

ni bitirecek; hem de ülke ekonomisinin, çıkarları korunan yabancı para sahibi devletlerin kontrolüne geçmesine imkan tanıyacaktır.

TL'ye itibar kazandırmayı hedeflediğini söyleyen iktidar partisinin, Euro'nun çıkarlarını koruyarak bunu yapamayacağı açıkça ortadadır. Bir ülkenin parasının çıkarı, o ülkenin bir bütün olarak ekonomisinin çıkarlarını ifade eder. Hükümetlerin vazifeleri kendi ülkelerinin ve de kendi paralarının çıkarlarını korumaktır.

– “IMF ve Dünya Bankası ile sürdürülen yapısal reformların sürdürülmesi.”²⁰⁰ AB ile IMF ve Dünya Bankası, görünüşte birbirlerinden bağımsız olmalarına rağmen; daha önce de ifade ettiğimiz üzere AB süreci, IMF ve Dünya Bankası'nın da desteği ile global sermaye sahipleri ve ABD'nin ülkemiz üzerindeki hedeflerini elde etmesine hizmet etmektedir. Bu yüzden, IMF ve Dünya Bankası ile ilişkiler sözde katılım süreci ile alakalı olmamasına rağmen, AB'nin böyle bir talepte bulunması son derece normaldir.

c- AB'İN “NE OLDUĞU”NA DAİR DİĞER TEMEL TESPİTLER

AB'nin resmi rapor ve kararlarının yanı sıra, Türk hükümetlerinin çıkarttığı uyum yasaları ele alındığında, AB'nin ne olduğuna dair temel tespitleri daha da çoğaltmak mümkün dür. Bu bağlamda şu gerçeklerin de altını çizmek kaçınılmazdır.

– AB, milli egemenliğin yabancılara devredilmesidir. Anayasamıza göre, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. AB üyeliği durumunda millete ait olan bu egemenlik, artık milletin seçtiği vekilleri aracılığı ile kullanılamayacaktır. TBMM, sadece AB parlamentosunun aldığı kararları yasalılaştıran bir kurum haline gelecektir. 17 Aralık 2004 tarihli raporda ayrıca AB, AİHM kararlarına da tam olarak uyulmasını maddeleştirmiştir.

200 8 Mart 2001–Katılım Ortaklığı Belgesi

– Yine 2004 yılındaki İlerleme raporuna göre, Fırat ve Dicle suları ile bölgedeki barajların AB yönetimine devredilmesi istenmektedir. Bu, ülkemiz topraklarında parçalanmanın önünü açacağı gibi, devlet iradesinin de AB’ye teslim edilmesidir.

– AB, asırlardan beri “tek vücut” olmuş milletimizin 36 etnik parçaya bölünmesi demektir. İlerleme raporuna göre, AB, Türkiye’yi etnik olarak da, dini olarak da bölmektedir. AB, Lozan’da “azınlık” olarak belirtilen Yahudiler, Rumlar ve Ermeniler dışında Kürtleri, Katolikleri, Protestanları, Süryanileri, Keldanileri, Alevileri, Bahailerini de azınlık olarak değerlendirerek, Türkiye’den, bunları tanımasını istemektedir.

Yine bu rapora göre AB, Boşnakça, Kürtçe, Arapça yayınların yansısı, Ermenice, Rumca ve Lazca yayınların yapılmasını talep etmektedir.

– AB süreci Türk topraklarının satılmasıdır.

AB’ye uyum adı altında hazırlanan uyum paketleri çerçevesinde AKP hükümeti döneminde 45 günde 3 yasa çıkarılmıştır. Nitekim; 01 Haziran 2003 tarihli Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, 03 Temmuz 2003 tarihli Köylerden Yabancılara Toprak Satışına İzin Veren Kanun, 19 Temmuz 2003 tarihli Yabancılara Gayrimenkul Satışına İzin Veren Kanun, bu bağlamda çıkartılmış kanunlardır.

Bu yasalar çerçevesince 2016 yılına kadar 142.582 yabancı, 32.221.676 metrekareye tekabül eden taşınmazı elde etmiştir.²⁰¹

GAP bölgesinde 450 bin dönüm arazi İsraililere geçmiştir. Yabancılara toprak satışına izin veren yasa ve doğrudan yabancı yatırımına destek yasası ile Türkiye’deki önemli maden yatakları yabancı şirketlerin eline geçmektedir.

Bu noktada dikkat edilmesi gereken bir husus da şudur: Bu böl-

201 www.tkgm.gov.tr/sites/default/files/icerik/ekleri/gercek_kisi-03-05-2016.pptx

gelerde tarım ve hayvancılıkla hayatını sürdüren vatandaşlarımız, yüksek girdi maliyetlerinden dolayı pahalıya mal ettikleri ürünlerini ürün desteklemeleri de kaldırıldığı için ya hiç kâr etmeden ve yahut çok az kârlarla satmak zorunda kaldıklarından dolayı, kendi geçimlerini dahi bu yolla temin edememekte, her geçen gün daha fazla zorlanmaktadırlar. Böylesi vahim ekonomik şartlara mahkûm edilen tarım köylüsüne, topraklarını, yabancılara satmaktan başka seçenek kalmamaktadır.

– Ekonomide IMF düzenine devam edilmesinin, kamu bankalarının ve KİT’lerin satılmasının talep edildiği AB sürecinde, gümrük duvarlarının da tamamen kaldırılması istenmektedir. Bu, daha henüz üyeliğe adaylık öncesinde Türkiye’nin tam bir açık pazar haline getirilmesidir.

– AB, milletimizin, Lozan Antlaşmasına aykırı olarak, misyonerlik faaliyetlerine teslim edilmesi demektir.

AB uyum çalışmaları çerçevesinde yapılan kanuni değişikliklerle bugüne kadar ülkemizde 40 bini aşkın kilise evi açılmıştır. 2004 tarihli İlerleme raporuna göre; Türkiye AB ile yoğun bir siyasi ve kültürel diyalog içine girecektir. Misyonerlik faaliyetleri de bu kültürel etkileşimin bir parçasıdır.

– AB süreci Türk milletinin kendi medeniyetinden kopartılması, coğrafyasındaki tarihi misyonu ve şerefli duruşundan uzaklaştırılması, kimliksiz ve kişiliksiz bırakılmasıdır. Türkiye, tarihinden gelen misyonu ve duruşuyla doğu ile batı arasında köprü olduğu gibi, geçmişinde liderlik yaptığı İslam ve Türk dünyası için halen eski konumunu korumaktadır.

AB üyeliği, bu coğrafyalarda tekrar baş olabilecek bir Türkiye’nin önünü keseceği gibi; farklı bir medeniyetin kabulü, Türk milletinin, kimliğinden ve medeniyetinden tamamen kopması manasına gelmektedir. Atatürk, 1921 yılında şu tespitleri yapıyor:

“Bana göre, Türkiye Doğu ve Batı dünyasının sınırındaki coğrafi konumuyla ilginç bir rol oynuyor. Bu durum bir yanıyla faydalı iken, diğer yanıyla tehlikelidir. Batı emperyalizminin doğu ya yayılmasını durdurabildiğimiz için, Türkiye’yi öncü olarak gören bütün doğu halklarının sempatisini kazanmış bulunuyoruz. Diğer yandan bu durum bizim için tehlikelidir. Çünkü, Doğu’ya yönelen saldırının bütün ağırlığı öncelikle bizim üzerimizdedir ve Batı’nın bütün nefreti bizim üzerimizde yoğunlaşmış bulunuyor...”²⁰²

– Yasama, yürütme ve yargı erklerinin AB’ye devri, aslında devlet iradesinin ve milli egemenliğin AB’ye devri demektir. Bu durumda ise, bağımsız bir devletin varlığından artık söz etmek de mümkün değildir

– AB’nin talepleri Sevr’in ta kendisidir. Gerek Katılım Ortaklığı belgesindeki maddeler, gerekse ilerleme raporlarında Türkiye’den istenilen hususlar, Birinci Dünya Savaşı’nın akabinde önümüze konulan Sevr antlaşmasının maddeleri ile neredeyse cümle cümle aynıdır. Dün bir savaşın kaybedilmesi sonucunda Sevr’i imzalamaya zorlanan milletimizin bugün hangi savaşı kaybettiği için AB sürecinde yukarıda ifade ettiğimiz yasaları çıkardığını anlamak mümkün değildir.

– AB, sözde Ermeni soykırımına onay vermektir. 17 Aralık 2004 tarihli raporda, “trajik olaylarla ve özellikle de 1915–1916’da bölgede yaşanan insani acılarla ilgili olarak Türkiye’nin AB’ye katılım sürecinde Ermenistan’la bu olaylarla ilgili olarak bir iyileşme yaşanmalıdır” denmektedir. Bu, sözde soykırımın tanınması anlamındadır.

– AB, Ege’yi Yunan gölü haline getirmektir. 12 Aralık 1999 tarihli raporunda “Ege sorunu için Lahey Adalet Divanı’na gidilebilir” denmektedir. 17 Aralık 2004’de ise, söz konusu talebe, “karşılıklı görüşmeler yoluyla çözülecek” ibaresi konulmuştur. Bugüne

202 Metin Aydoğan, AB Tam Üyelik ve Türkiye

kadar Lahey'den, en haklı davasında bile Türkiye lehine tek bir karar çıkmadığı hatırlanırsa; Ege meselesinin nereye varacağı açıkça görülecektir.

– AB, İstanbul sur içinde din temelli bir devletin varlığını kabul etmek demektir İlerleme raporunda AB, açıkça Patriğin Ekümenik sıfatını kamusal alanda kullanmasının önünün açılmasını talep etmektedir. Heybeliada Papaz Okulunun açılması da raporda istenmektedir.

– AB, Rum Pontus hayalcilerine Karadeniz'imizde; Kürdistan hayalcilerine Güneydoğumuzda; Ermenistan hayalcilerine Kars–Ardahan–Ağrı yörelerimizde zemin açmaktır.

– AB süreci Kıbrıs'ın Rumlara devridir. Avrupa Parlamentosu kararlarında KKTC'deki Türk Silahlı Kuvvetlerinin işgalci olduğuna dair nitelemeler vardır. 9 Kasım 2005 tarihli İlerleme raporunda ise, Kıbrıs Rum Kesimi bandıralı gemilerin Türk kara sularına girişine izin verilip, ticari ilişkiye geçileceği karara bağlanmıştır.

Bu şartlar altında Sosyal Devlet/Milli Devlet'in AB ile bir birlik-teliği ülke menfaatleri açısından uygun görmesi mümkün değildir.

Ülkemizde bazı siyasilerin mücadele ederek AB'ye gireceğiz iddiası, Türk Milletinden gerçeklerin saklanmasından başka bir şey değildir. Zira AB, Türkiye ile pazarlık etmemekte sadece ev ödevi vermektedir. Bu ödevlerin tamamı ile yerine getirilmesi sonucunda dahi AB'ye girilmesi mümkün değildir. Çünkü bu ev ödevlerin tamamının yerine getirilmesi geride bir devlet bırakmayacaktır.

– AB'ye girildiği takdirde Türk insanına iş bulunacağı iddiası da gerçeklerle uzaktan yakından alakalı değildir.

Çünkü AB'nin başındaki en büyük iktisadi problem işsizliktir. Gerçek işsizlik rakamları eğer yarı zamanlı istihdam rakamları da

dikkate alındığında %25'lere yaklaşmaktadır.²⁰³

Bu konuyu işgücü ile ilgili bölümde detaylandırdık. Dolayısı ile işsizliğin kol gezdiği bir dünyada Türk insanına iş bulunacağı iddiası içi boş bir sözdür.

Sosyal Devlet/Milli Devlet, bu ham hayallerin karşısına, değil kendi insanına, diğer ülkenin vatandaşlarına da istihdam yaratacak gerçek bir model ile, Milli Ekonomi Modeli ile çıkmaktadır. AB'nin ülkemizi ve ekonomimizi tehdit eden bölücü ve çökertici dayatmalarına, daha birçok madde eklemek mümkündür. Ancak bu kadarla yetinerek, AB sürecinin Türkiye'nin parçalanma, bölünme ve teslim alınma süreci olduğunu belirtmekle bu konuyu noktalamalıyım...

Ülkemiz, bir taraftan bu kadar yapısal değişikliklerle her sahada bir tasfiye sürecinin içerisine sokulurken; diğer taraftan yukarıda da ifade ettiğimiz üzere AB'nin Türkiye'yi içine alması mümkün değildir. Zaten AB Komisyonu kararları ve üye ülkelerin yetkilileri, Türkiye için tam üyeliğin mümkün olmadığını gizlememektedirler... Bunun birçok sebebi vardır.

B- AVRUPA NEDEN TÜRKİYE'Yİ İÇİNE ALMAK İSTEMİYOR?

a- AB, bir kültür ve medeniyet birliğidir. Türk milletinin kültürü ve medeniyeti ile uyuşması mümkün değildir. Bunu AB üyesi ülkelerin siyasileri ve düşünürleri de ifade etmektedirler.

b- AB topraklarında var olan işsizlik rakamları ve Avrupalıların buna çözüm bulamıyor olmaları, birliğin geleceğini ciddi olarak tehdit ederken; bir de Türkiye'nin istihdam yükünü taşımaları mümkün değildir.

203 <http://ec.europa.eu/social/keyDocuments.jsp?type=0&policyArea=0&subCategory=0&year=0&advSearchKey=empleuropereport&mode=advancedSubmit&langId=en>

c– AB içerisinde fonların bölüşümü ciddi bir tartışma konusu iken; bir de bu pastadan nüfusunun kalabalık olması sebebi ile Türkiye'nin büyük bir pay alması, AB üyesi ülkeler için kabul edilir değildir.

d– Tarım kesimi, AB bütçesinden en büyük payı alırken; Fransa göreceli olarak paydan aslan payı almaktadır. Oysa Türkiye'nin bir tarım ülkesi olduğu düşünüldüğünde; bunun AB içerisinde fonların oranını ve AB çiftçisini ciddi şekilde etkileyeceği aşıkardır. Elbette bunun da AB üyesi ülkeler ve özellikle Fransa tarafından kabul edilmesi mümkün değildir.

e– Türkiye, Gümrük Birliği'ne zaten sokulmuş; AB üyesi ülkeler, dış ticarete istediklerini elde etmişlerdir. 1 Ocak 1996 tarihinde ülkemizde davul–zurna ile Gümrük Birliği kutlanırken; ne türlü tarihi bir yanlışa imza atıldığı kamuoyundan saklanmıştı. Dönemin Fransa Ankara Büyükelçisi Eric Routean “Türkiye büyük ödünler verdiği çok haksız bir antlaşmaya imza attı. Bu antlaşma yeniden düzenlenmezse, Türkiye ekonomisi açısından bir felaket olacaktır. Avrupa, pazar istiyordu; istediğini fazlası ile elde etti”; dönemin Almanya Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel ise Türkiye, bizim Ceza-yir'imizdir, demişti.²⁰⁴

Gerçekten de 1995 yılına göre AB ile aramızdaki dış ticaret açığı, Gümrük Birliğine girdiğimiz 1996 yılında %100 artış göstermiş; arkasından da sürekli artarak günümüze kadar gelmiştir.

1 Ocak 1996 tarihinde Ekim 2006 dönemine kadar AB ile aramızdaki dış ticaret açığının toplamı 107.712 milyar dolara çıkmıştır.²⁰⁵

AB ile 2008-2017 yılları arasındaki son 10 yılda iç ticaret açığı çok daha fazla artarak toplam 181.523 milyar dolara çıkmıştır.²⁰⁶

204 . Metin Aydoğan, Avrupa Birliğini Yaratan Nedenler ve Türkiye

205 Dış Ticaret Müsteşarlığı... Her yılın resmi verileri toplanarak bu sonuç elde edilmiştir.

206 <http://risk.gtb.gov.tr/data/572b3a8a1a79f50cd8a22b1a/y/11-Avrupa%20Birli%C4%9F%20ile%20Dis%20Ticaret.pdf>

Türkiye'nin, bu cari açığını dışarıdan gelen faizli sıcak para ile finanse ettiği ve dışarıdan gelen dövizin içeride TL'ye çevrilerek DİBS şeklinde devlete satıldığı dikkate alındığında; söz konusu milyarlarca dolarlık açığın faiz yükü ile birlikte Türkiye ekonomisine verdiği zararın çok daha büyük olduğunu tahmin edilebilir. Zaten Türkiye'nin üyeliğe kabulü için en son bütün üye ülkelerin onayının gereği ve üye ülkelerin bunu referanduma götüreceklerini açıklamaları, Türkiye'yi üyeliğe asla almayacaklarının açık bir işaretidir.

Bir diğer önemli nokta da şudur: AB, uyguladığı yanlış para politikaları neticesinde, ne kendi işsizliğine çözüm bulabilmekte, ne de Sosyal Güvenlik sistemlerindeki çatlaklarını onarabilmektedir. Gelecek yıllar, sahip oldukları mantaliteyi değiştirmedikleri sürece, AB için çok zor geçeceğini, en geç 15 yıl içerisinde dağılmak zorunda kalacaklarını ortak paraya geçtikleri gün ilan etmiştik. Bugün gelinen noktada artık haklılığımız bir kez daha ispatlanmış oldu. İngiltere BREXİT ile AB'den ayrılma kararı aldı bile.

f– Her şeyden önce AB, sadece iktisadi ve siyasi bir birlik değildir. AB, büyük bir medeniyet projesidir. Hıristiyan kültürü etrafında Avrupa ülkelerinin birleşmesi ve tek bir Avrupa devleti haline getirilmesidir.

Atılan adımlarla ortak bir para birimi, ortak milli marşı, ortak bayrak, ortak parlamento ve yakın zamanda devreye girecek olan ordusu ile Büyük Avrupa Devleti var edilmektedir. Türk milletinin, böylesi bir birliğe üyeliği, yukarıdaki saydığımız “ortak devlet” unsurlarını kabulü; kendi tarihini, medeniyetini ve Cumhuriyetini unutmaması demektir. Kaldı ki böyle bir birlikteliği, AB üyesi ülkeler kabul etmemektedirler.

C- NASIL BİR BİRLİKTELİK?

Uluslararası ilişkiler dikkate alındığında, devletlerin tek başlarına dünya sahnesinde yer almaları zor, belki de imkânsızdır. Bu nedenle, devletler arasında tarih boyunca çeşitli menfaat birlikliklerine gidildiği bilinen bir gerçektir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti de, kendi menfaatleri istikametinde birlikliklere elbette dahil olmalıdır. Ancak bu, AB örneğinde olduğu gibi, sadece tek taraflı verilen tavizlere dönüşen ve aslında Türkiye için bir yok olma süreci projesi olmamalıdır. AB üyesi devletler incelendiğinde; pek çoğunun, Kurtuluş Savaşı sırasında topraklarımızı işgal eden, vatanımız üzerinde gözü olan ülkeler olduğu görülecektir. Türkiye'nin böyle birliklikten bir yararı olmayacağı açıktır.

Milli Devlet anlayışında, dünya devletleri ile kurulacak birliklikler için belirlenen temel ölçü, Türkiye'nin menfaatlerinin azami derecede korunmasıdır. Topraklarımızda hesabı olmayan, bizi ve kimliğimizi değiştirerek vatanımızı ele geçirme ihtirası taşımayan devletler, elbette ki mevcuttur. Türk Cumhuriyetler, Türk-İslam dünyası, Uzakdoğu ülkeleri ve topraklarımızda ve kaynaklarımızda gözü olmayan sair devletler bu çerçevede değerlendirilebilir. Geçmişte yüzyıllarca liderlik yaptığımız, hakimiyetimiz altında yaşamış olan ülkeler ve halklar, bugün dahi kuracağımız böylesi ortaklıklarda Türk milletini yine baş olarak görmek istemektedir.

Önce bölgesinde ve sonra da dünyada lider bir Türkiye'nin temellerinin atılacağı birliklikleri Milli Devletle hayata geçirmek teyiz.

2. BÖLÜM
SOSYAL DEVLET
OLARAK MİLLİ DEVLET

- 1- Sosyal Güvenlik**
- 2- Sosyal Hizmetler**
 - A- Eğitim Hizmetleri**
 - B- Kùltür Hizmetleri**
 - C- Din Hizmetleri**
 - D- Spor Hizmetleri**
- 3- Sosyal Yardımlar**

1- SOSYAL DEVLET OLARAK MİLLİ DEVLET

Sosyal Devlet kavramı, hemen hemen bütün devletlerin anayasalarında ki temel hükümlerdendir. Bütün iktisat görüşleri, Sosyal Devleti veya refah devletini hayata geçireceğini iddia eder. Ama ilk defa hiçbir iktisadi modelin hayal bile edemediği bir Sosyal Devlet anlayışını, Milli Devlet Modeli hayata geçirmekte ve bunun teorik-pratik temellerini ortaya koymaktadır.

Gerek Sosyal Devlet kavramına yaklaşımı, gerekse bunun uygulanması için gerekli olan finansmanın oluşturulması noktasında şu ana kadar ifade edilen Sosyal Devlet yaklaşımlarından bambaşka bir Sosyal Devlet anlayışını uygulamaya koymaktayız.

Önce şu soru ile konuyu açabiliriz: Neden Sosyal Devlet / Milli Devlet?

Milli Devlet'in vazifelerini tarif ederken, insanların doğuştan gelen hakları olduğunu ifade etmiştik. Bunları yaşatmak ve korumak ise devletin vazifesidir. İşte bu hakları yaşatmakla mükellef olan devlet, sosyal sorumluluklar taşımaktadır. Sosyal Devlet ol-

mak devletin vatandaşlarına karşı bir ikramı değil, onun varlığının gereği ve vazifesidir.

Yani işsiz bir insana işsizlik parası vermek, devletin ona bir ikramı değildir. Çünkü devlet, vatandaşlarına iş bulmak zorundadır; yani yaşamak isteyen devlet, vatandaşlarını yaşatmak durumundadır. Eğer bir birey iş bulamıyorsa, bunun sorumluluğu devlete aittir ve bu eksikliğini telafi edinceye kadar ona işsizlik maaşı vermek zorundadır.

Devletin, gelirlerinin vatandaşına hizmet olarak geri döndürmesi ve milletinden topladığından daha fazlasını milletine vermek suretiyle sosyal adalet ve adil gelir paylaşımını sağlama karakterine haiz devlete, “Sosyal Devlet” diyoruz. Anayasamıza göre, Türkiye Cumhuriyeti Devleti bir “Sosyal Hukuk Devleti”dir. Anayasamızda yer almasına rağmen, tam manasıyla hayata geçirilememiş olan Sosyal Devlet anlayışı, ancak Milli Ekonomi Modeli ve Milli Devlet tezimizle işlerlik kazanacaktır.

Anayasa Mahkemesi’nin 27 Eylül 1967 tarihinde resmi gazete-de yayımlanan Sosyal Devlet tanımı şöyledir: “İnsan hak ve hürriyetlerine saygı gösteren, ferdin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan, kişiyle toplum arasında denge kuran, emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayan, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadi ve mali tedbirler olarak çalışanları koruyan, işsizliği önleyici, milli gelirin adaletle uygun bir şekilde dağılmasını sağlayan tedbirleri alan, adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka bağlı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimi uygulayan bir devlet.” Milli Ekonomi Modeli ve onun siyasi açılımı olan Sosyal Devlet / Milli Devlet tezi, tam bir Sosyal Hukuk Devleti’nin hayata geçirilmesi projesidir.

Milli Devletin tarif ettiği Sosyal Devlet anlayışının üç ayağı vardır: 1– Sosyal Güvenlik, 2– Sosyal Hizmet, 3– Sosyal Destek. Bunları tek tek ele alalım.

A- SOSYAL GÜVENLİK

ILO'nun 1952 tarih ve 102 sayılı sözleşmesinde 9 ayrı sosyal ve ekonomik risk sıralanmaktadır. Bunlar sırası ile yaşlılık, malullük, ölüm, iş kazaları, meslek hastalıkları, hastalık, analık, işsizlik ve aile yardımlarıdır.

Sosyal Devlet/Millî Devlet'in tarif ettiği sosyal güvenliğin farklarını ortaya koymak için şu ana kadar Batı dünyasında ve ülkemizde uygulanan sosyal güvenlik anlayışlarına kısa bir göz atalım. Bilinen sosyal güvenlik uygulamalarında, sosyal güvenliğin finansmanı üç yerden karşılanır. Birincisi işveren, ikincisi işçi, üçüncüsü devlettir. Gerçi ülkemizde sadece işçi ve işveren üzerine mali külfet yüklenmiştir; ama dünyadaki uygulama bu üçlü üzerine oturur.

Burada iki ayrı ekol vardır; birincisi, Kıta Avrupası'nın tarzı ki, sosyal güvenlik için alınan katılım payları ve vergiler daha yüksektir. Ama daha fazla sosyal güvenlik desteği verilmektedir. Kıta Avrupası'nda kamu harcamalarının GSYMH'ya oranı %50 düzeyindedir.

İkinci ekol ise, Anglosakson tarzı, yani ABD'nin uyguladığı modeldir. Burada daha az vergi, ama daha az Sosyal Güvenlik desteği vardır. ABD'de kamu harcamalarını GSMH'ya oranı 2015 yılı itibarıyla %37,6 düzeyindedir. Gelişmiş kabul edilen ülkelerde sosyal güvenlik harcamalarının GSMH'ya oranı %25 ile %35 arasında değişirken; geri kalmış ülkelerde bu oran, %3 ile %5 arasındadır. Bilinen sosyal güvenlik harcamalarının üç mali kaynağı olduğunu söylemiştik. 2015 yılı verilerine göre devletlerin sosyal güvenliğe katkısı ise, İngiltere'de %43.9, Almanya'da %26.6, Fransa'da %21.5 düzeyindedir.²⁰⁷

Pirim ağırlıklı sistemlerde devlet katkısı daha düşüktür; ama vergi oranları da buna bağlı olarak diğer modele göre fazla yüksek değildir. Vergi ağırlıklı sistemlerde ise devletin katkısı daha yük-

207 : <https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>

sektir; ama vergiler de ona bağlı olarak daha yüksektir. Devletler, sosyal güvenlik için ihtiyaç duyduğu finansmanı yine vatandaşlarından karşılama yolunu tercih ederken, adeta bir çeşit özel sigorta kurumu gibi davranmaktadırlar.

1929 yılından sonra Keynes'yen politikalar uygulayan ülkeler, kamu harcamalarını arttırarak piyasadaki durgunluğun önüne geçmeye çalışırken; sosyal güvenlik harcamalarını da arttırdılar. Aynı zamanda genişleyici maliye politikaları için faizli borç para ile bütçe açıklarını finanse etme yoluna giderken, yüksek vergiler ile de bu açıklarını kapatmaya çalıştılar.

1980'den sonra artan işsizlik oranı ve yaşlanan nüfus, her iki taraftan aktüaryel dengeyi (aktif sigortalıların / pasif sigortalıya oranı) daha da bozdu; yani, hem daha fazla insan Sosyal güvenlikten istifade ediyordu, hem de daha az birey pirim ödüyordu.

Euro bölgesinde 65 yaş üzeri kesim 2006 yılında %16,8 iken bu oran 2016 yılında %19,2 seviyesine çıkmıştır. Her geçen gün Avrupa daha da yaşlanmaktadır. Bu şartlarda daha fazla sosyal güvenliğe para ayırmak zorunda kalacakları aşikârdır.²⁰⁸

Bir taraftan bütçe kalemleri içerisindeki faiz ödemeleri artarak sosyal güvenliğe yapılan harcamaları kısma yönünde baskı oluştururken; diğer taraftan da aktüaryel dengenin daha da olumsuz yapı kazanması, Kıta Avrupası'nı ciddi bir şekilde zorlamaktadır. Çözüm olarak ise, Sosyal Güvenlik harcamalarını kısma çalışmaktalar. Alman Cumhurbaşkanı'nın 2. Dünya savaşıdan sonraki en kapsamlı reform dediği Sosyal Güvenlik'le ilgili yeni reform paketi ile, ülkede işsizlik ödeneği 32 aydan 12 aya indirildi. Şirketlere 4 yıla kadar işçi çıkarımında haklar getirildi. Ve en önemlisi, bireysel sorumluluğu arttıran ve fiyat esnekliği getiren yeni anlayış

208 [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_age_structure_by_major_age_groups,_2006_and_2016_\(%25_of_the_total_population\).png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_age_structure_by_major_age_groups,_2006_and_2016_(%25_of_the_total_population).png)

devreye konuldu.²⁰⁹

Öte yandan, daha fazla istihdam yaratarak çalışan insan sayısını arttırmayı hedefliyorlar. Bunun için de, daha düşük ücretle de olsa, yarı zamanlı istihdam desteklenirken; çalışmayan bayanları da iş sahasına çekmeye çalışıyorlar. Doğaldır ki, piyasalarındaki durgunluk, işsizliği körüklediği için; buldukları tek çözüm, yarı zamanlı istihdamdır.

Bu yaklaşımı, hem Avrupa Komisyonu Eylül 2000 AB Sosyal Politika Gündemi raporunda, hem de Avrupa Komisyonu'nun 2001-AB'nin İstihdam ve Sosyal Politikası raporunda detaylı olarak bulmak mümkündür. Yarı zamanlı çalışanların toplam istihdam içerisindeki payı Almanya'da %26.7, Hollanda da %49.7, İngiltere'de %25.2 dir. AB genelindeki oran ise %19.5 tir.²¹⁰

İstihdam yaratmakta zorlanan AB, esnek işgücü kavramı ile hem ücretlerin düşmesine göz yummakta; hem de yarı zamanlı istihdamı desteklemektedir. Yani bütün gün çalışma yerine, günün belli saatlerinde çalışma imkanları oluşturularak, yeni istihdam yolları aranmaktadır.

Bu gerçeği de, hem Eylül 2000 AB Sosyal Politika Gündemi raporunda, hem de Avrupa Komisyonu 2001 AB'nin İstihdam ve Sosyal Politikası raporunda detaylı olarak bulmak mümkündür. Görünen şu ki, AB ülkeleri, bırakın işgücü oranını arttırmayı, yüksek işsizlikle boğuşmak zorundadır. Çalışmayan her insan, kendi sosyal güvenlik sistemlerinde ve bütçelerinde yük iken ve bu krizden nasıl çıkacaklarını bilmiyorlarken; Türkiye'yi güya AB'ye kabul edip Türkiye'deki işsizliği, iflas etmiş olan sosyal güvenlik sistemlerinin üzerine yeni bir yük olarak koymaları hiç mümkün değildir. Bu bağlamda AB'nin Türkiye'yi almasının asla mümkün olmadığını daha önce de ifade ettik.

209 Deutschland Dergisi, Gündem 2010, s. Mart 2004

210 http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_eppga&lang=en

Hatta tek başına sosyal güvenlik meselesi bile, AB'nin Türkiye'yi içine kabul etmesinin mümkün olmadığını ispat etmek için yeterlidir. Gerek ABD için, gerekse Kıta Avrupası için, eğer yarı zamanlı istihdamı işsizlik rakamlarına eklersek; ortaya çıkan rakamlar, gerçekte kapitalist modellerin bütün ekonomi sahalarında olduğu gibi, istihdam yaratmada da tam anlamı ile sınıfta kaldığını göstermektedir. Nerede ise her dört çalışandan birinin yarı zamanlı çalıştığı bir ekonominin, kendi fertlerine güvenli bir gelecek sunduğunu ve iş imkanı sağladığını söylemek pek gerçekçi olmasa gerektir. Sosyal Devlet/Milli Devlet'in tarif ettiği "Sosyal Devlet", her şeyden önce finansmanını ne işverenden, ne de işçiden sağlamaktadır; kendi kaynakları ile bunu sağlamaktadır. Bu kaynakları açıklamadan önce finansmanın işçi ve işverenden karşılanmasının ekonomide yarattığı bazı önemli tahribatlara işaret etmemiz gerekmektedir. Şöyle ki, işverenden alınan primler veya yüksek vergiler, üretim maliyetlerini yukarı çekeceği için maliyet enflasyonunu tetiklemektedir. İşçiden alınan prim veya yüksek vergi ise, piyasalarda zaten azalmış olan talebi daha da daraltacak, dolayısı ile piyasaları durgunluğa sokacaktır.

Örneğin, ülkemizde paranın yılda 16 kez elden ele dolaştığını düşündüğümüzde; işçiden kesilen her 1 birimlik prim, ekonomide 16 birimlik bir tüketim ve buna bağlı üretim daralması oluşturmaktadır. Bu daralma da kapasite kullanımında azalmayı ve işçi çıkarılmalarını beraberinde getirmektedir.

Söz konusu fonda toplanan paralar, işçi ve işverenden kesilen primlerden oluşmaktadır. Ne kadar ilginçtir ki, işsizlik fonunun devreye konması yukarıda izahını yaptığım açıdan olaylara baktığımızda ki, –doğrusu budur– işsizliği daha da arttırmıştır. Eğer bu para, dar gelirli kesimden alınmamış olsa idi bir yılda 16 misli tüketim artışı olacak, buna bağlı olarak da üretim artacağı için yeni iş alanları ve istihdam oluşturacaktı.

Sosyal güvenlik kesintileri adı altında özellikle işçiden alınan

prim veya vergiler, bu kesimin gelirlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Dolayısıyla kendi ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalan bireylerden oluşan bir ekonomide yaşanan resesyon, toplumun bütün kesiminin sosyal güvenliğini tehdit etmektedir. Tüketim artışı yetersiz olan ekonomilerin yeterli istihdam üretmesi beklenebilir. En büyük sosyal risk de elbette işsizliktir. Sosyal Devlet/Milli Devlet'in tarif ettiği "Sosyal Devlet" anlayışının finansmanına değinmeden önce şunu da belirtmek gerekir; vatandaşların tamamının her hangi bir ücret ödemediği sosyal güvenlikten istifade etme hakkı vardır.

Devletin sağlayacağı sosyal güvenliğin maddi karşılığı, hane halklarını normal geçim seviyesinin üzerinde yaşatacak ve hiç kimseye muhtaç olmadan hayatlarını devam ettirecek düzeyde olmalıdır. Bugün ne ülkemizde, ne de başta ABD olmak üzere liberal-kapitalist modelin uygulandığı ülkelerde sağlanan sosyal güvenliğin maddi karşılığı, bırakın normal yaşam seviyesinde olmasını, aksine açlık sınırının altındadır.

Özellikle sağlık hizmetleri, hastayı iyileştirmeyi sağlayamadığı gibi, sağlıklı insanı dahi hasta edecek bürokratik engeller ve kısıtlamalarla doludur.

Asgari geçim standardının altında verilen sosyal güvenlik yardımlarını, sosyal güvenlik olarak kabul etmek mümkün değildir. Bu nedenle hangi gerekçe ile olursa olsun; bireylerin gelirleri sosyal güvenlik sistemi ile hiç kimseye muhtaç olmadan hayatlarını ikame edecekleri düzeye çıkarılmalıdır. Buna onurlu yaşam hakkı da diyebiliriz. Sosyal Devlet/Milli Devlet'in 2017 yılı için ülkemiz şartlarında belirlediği asgari sosyal güvenlik destek miktarı, minimum 5.000 TL'dir. Bu sebeple asgari ücret en az bu şartlarda 5.000 TL olmalı ve buradaki fark işverenden alınmamalı devlet tarafından karşılanmalıdır. Böylece hem bireyler asgari bir gelir düzeyine ulaşacak hem de bu işverenin sırtına yük olmayacaktır. Bu miktar, sosyal güvenlikte taban olup, bunun altında bir desteklemenin ya-

pılması bireylerin hayatlarını güvence altına almayacaktır.

Bu yönüyle de Sosyal Devlet/Milli Devlet'in sosyal güvenlik yaklaşımı liberal–kapitalist anlayışlardan ayrılmaktadır. Kapitalist modeller, olaylara “üretim yanlı” yaklaştıkları için sosyal güvenliğe yapılan harcamalar, bütçeler üzerinde yük olarak görülmektedir. Finansman olarak maliyetli paranın kullanılması da, gerçekten zaman içerisinde sosyal güvenlik açıklarını bütçeler üzerinde bir kambur haline getirmiştir.

Oysa Milli Ekonomi Modeli göstermiştir ki, ekonomilerde piyasaların kendi başlarına dengeye oturmaları mümkün değildir; muhakkak “tüketim yanlı” bir müdahaleye ihtiyaç vardır. Bunun için Sosyal Devlet, bir yönü ile ekonomilerin hem gelişmeleri, hem de rayına oturması için gereklidir.

Sosyal Devlet/ Milli Devlet, sosyal güvenlik finansmanı için üç kaynaktan istifade etmektedir.

- Üretim karşılığı elde edecekleri senyoraaj geliri,
- Tüketimin desteklenmesi sonucu büyüyen ekonomilerde artan vergi geliri,
- Yeraltı ve yerüstü kaynaklarının devlet millet ortaklığı ile işletilmesinden elde edilecek gelirler ki, sadece bu son enstrüman ülkemiz şartlarında 3 katrilyon dolar nispetinde inanılması güç kaynak sağlamaktadır.

Ülkemiz örneğine tekrar dönersek; bütün bu kaynaklara ihtiyaç bile duymadan, sadece faize ödenen paranın son bulmasından dolayı elimizde kalacak gelir bütün bu harcamalar için yeterli finansmanı bize kazandırmaktadır. Faizle borçlanmaya ne şekilde ve niye son vereceğimizi Milli Ekonomi Modeli'nde izah etmiştik. Ülkemiz şartlarında yılda faize ödenen para 100 trilyonun üzerindedir. Bütçe kayıtlarımızda hükümetin bunun nerede ise yarısını göste-

riyor olması; geri kalan kısmını, anapara haline çevirip gizlemesi, gerçekleri değiştirmemektedir. Gerek iskontolu tahvil ihaleleri ile gerekse öteleme ihaleleri ile faiz kısmı ana para haline çevrilerek bütçe ve borç kayıtlarından çıkarılmaktadır.

Faiz ödemelerinin düşük hesaplandığı resmi rakamlarda dahi faize ödenen paranın sosyal güvenliğe yapılan ödemelerden en az 3 kat daha fazla olduğu açıkça ortadadır.²¹¹

Sadece faize verdiğimiz para elimizde kalsa; şu anda sosyal güvenliğe yaptığımız harcamanın nerede ise üç katını yapabiliriz ki, bundan başka elimizde devreye konmayı bekleyen yukarıda ifade ettiğimiz üç kaynağımız daha bulunmaktadır.

Sosyal güvenlik kapsamında yukarıda ifade ettiğimiz 9 riske karşı bireyler devletin koruması altındadır, devletin koruması sosyal devlet olmasının gereğidir. Ancak bu 9 riskin dışında Sosyal Devlet/Milli Devlet, sosyal güvenlik hizmetlerinin arasına barınma ihtiyacının karşılanmasını da eklemiştir. Her bireyin en azından başını sokabileceği bir eve ihtiyacı vardır. Bu sebeple evi olmayanlara, sıfır faizli, uzun vadeli ve maliyetine ev verilerek kira öder gibi bireyler ev sahibi olacaktır. Bu ev için ödenecek olan kira miktarına denk taksitler, vatandaşlık maaşını geçmeyecek düzeyde olacaktır. Bu sebeple evi olmayanlara ev projesi sosyal güvenlikle 10. madde olarak Sosyal Devlet/Milli Devletin temel hizmetleri arasında yerini almıştır.

Ayrıca,

– Vatandaşa, her hangi bir ücret ödmeden verilecek sağlık hizmeti,

– Her hangi bir prim ödemesi alınmadan asgari geçim seviyesine karşılık gelecek miktarda verilecek emeklilik maaşı,

211 <http://www.bumko.gov.tr/TR,4461/butce-gider-gelir-gerceklesmeleri-1924-2016.html>

- Ev hanımlarının insan işçisi statüsünde emekli edilerek maaşa bağlanması,
- Doğan her çocuğa nakdi yardımlar,
- Engelli ve çalışamayacakların geçimlerinin devlet tarafından üstlenilmesi ve benzeri birçok uygulama, yukarıda değindiğimiz 9 temel riske karşı, Sosyal Devlet/Milli Devlet'in vatandaşlarını gerçekten koruma altına alan bir sosyal güvenlik anlayışına verilecek bazı örneklerdir.

B- SOSYAL HİZMETLER

Sosyal Devlet'in ikinci ayağı ise sosyal hizmetlerdir... Bu bağlamda eğitim hizmeti, kültür hizmetleri, din hizmetleri, spor hizmetleri vb. faaliyetleri ele alabiliriz.

a- EĞİTİM HİZMETLERİ

Eğitim bahsinde detaylı olarak bu konuya değineceğiz; ancak burada belirtmemiz gereken husus, gençlerin eğitim masraflarının, anne-babanın sırtında değil, devletin sorumluluğu içerisinde olduğudur. Bireylerin sahip oldukları kabiliyetleri açığa çıkarmak, onları kendi kültürüne göre eğitmek, çağdaş bilgilerle donatmak öncelikle devletin vazifesidir ve her vatandaşının hakkıdır.

b- KÜLTÜR HİZMETLERİ

Öncelikle milletlerin kendi kültürü, kendi tarihi ve medeniyeti ile ilgili olmak üzere kültürel faaliyetlerin devlet tarafından finanse edilmesi; bu bağlamda sanatsal faaliyetler için gerekli maddi katkının sağlanması, bu hususta gerekli eğitim kurumlarının sayısının

arttırılması Sosyal Devlet'in hizmetleri arasında yer almaktadır. Burada görsel medyaya da değinmekte fayda bulunmaktadır. Sosyal Devlet, büyük bütçeler gerektirdiği için yapılamayan filmlerin bütçelerini finanse ederek milletin kendi değerlerini nesillere görsel olarak anlatmasına imkan tanıyacaktır.

Yabancı filimler ile o milletlerin kültür bombardımanı altında kalan nesillerin kendi kültürlerinin değerlerini görsel olarak sine-ma mantığı içerisinde öğrenmesi sağlanacaktır.

Özellikle görsel medya son derece stratejik bir alandır. Bu saha-da milli bir politikanın varlığı nesillerin yetiştirilmesi ve bilinçlen-dirilmesi için son derece önemlidir.

Medya ile ilgili bir diğer konu da, gerek yazılı, gerekse görsel yerel medya kuruluşları maddi olarak desteklenecektir. Yerel med-yanın güçlendirilmesi, çok sesliliği sağladığı gibi, demokrasinin de yerleşmesine katkıda bulunacaktır. Örneğin yerel televizyonların uydu kiralari, belli bir tiraja kadar yazılı basının kağıt giderleri dev-let tarafından verilen "toplumu bilinçlendiren reklamlar" karşılığı sübvansede edilecektir.

c- DİN HİZMETLERİ

Bireylere din eğitiminin verilmesi ve ibadethanelerin yapılması-nın sağlanması yine Sosyal Devlet'in vazifeleri arasındadır. Elbette Sosyal Devlet'in bu özelliği hem devlet-millet kaynaşmasına katkı sağlayacak, hem de din istismarını önleyecektir.

d- SPOR HİZMETLERİ

Sportif faaliyetlerin tabana yayılmasının sağlanması, özellikle gençlerin yetişmesinde zararlı alışkanlıklardan korunmasında son

derece önemlidir. Mahalle, köy spor kulüplerinin devlet bütçesi tarafından desteklenmesi, çocuklar için geniş oyun ve eğlence komplekslerinin yapılması Sosyal Devlet'in hizmetleri arasında yer almaktadır. Atatürk'ün dediği gibi "sağlam kafa sağlam vücutta bulunur."

C- SOSYAL YARDIMLAR

Sosyal Devlet'in bir diğer ayağı da sosyal desteklerdir. Bunun başında "vatandaşlık maaşı" gelmektedir. Sosyal Devlet, ayırım yapmaksızın bütün vatandaşlarına maaş verecektir.

Bir diğer sosyal destek ise belli gelirin altında kalan gruptan vergi alınmamasıdır. Bu ülkemiz şartlarında yıllık 200 bin TL ve altıdır.

Öte yandan, Sosyal Devlet tarafından isteyen herkese sağlanacak olan sıfır faizli kredi imkanı, kabiliyeti olan herkesin aynı zamanda önünü açmakta ve gerçek özgürlüğün toplumsal alanda yankalanmasını sağlamaktadır; böylece toplum, aynı zamanda "üretici toplum" olmaya dönüşmektedir. Bu manada Sosyal Devlet, demek "gerçek özgürlükler devleti" demektir.

Tarım kesimi sübvansede edilmeli; devlet ekonomiyeye müdahil olarak hem tüketici, hem de üretici kimliği ile piyasalarda bulunmalıdır. Devlet, yeraltı kaynaklarını milleti ile birlikte işleterek hem kendi finansmanı için, hem de vatandaşları için ek destek gelirler oluşturmalıdır.

Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlettir; çünkü insandan yola çıkarak, insan ihtiyaçlarının karşılanması, onun huzur ve refahının sağlanması için beşikden mezara kadar tüm hayatını garanti altına alacak projeler, kaynaklarıyla tek tek ortaya konulmaktadır.

Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlet'tir; çünkü, fertlerin mem-

nuniyetinin en yüksek düzeyde temin edildiği tezimizde, kişinin devleti ve toplumla olan barışı da bu sayede sağlanmaktadır. Devlet–millet kaynaşması ancak kendine ekonomik ve sosyal açıdan güveni tam bireylerin olduğu toplumlarda sağlanacaktır. Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlet'tir; çünkü, Milli Ekonomi Modeli ile kişilere proje mukabili faizsiz kredilerin verilmesi ile sadece parası olanın değil, isteyen her vatandaşının emeğinin devreye girmesini sağlamaktadır.

Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlet'tir; çünkü, sadece belli menfaat gruplarını değil, toplumun her kesimini gözeten devlet anlayışında, her üretim kademesindeki vatandaşının sosyal hakları, ücretleri ve tüm menfaatleri devlet garantisindedir.

Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlet'tir; çünkü, tam istihdamın sağlandığı tüketim yanlısı analiz ve politikalarla arz ve talep dengesinin yakalandığı Milli Ekonomi Modeli'yle sürekli büyümeyi formüleştirmekte, çağımızın en temel problemlerinden biri olan işsizliğe çözüm getirilmektedir.

Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlet'tir; çünkü, devlete ait kaynakların tamamının, millete ait olduğu gerçeğinden hareketle yeraltı kaynaklarını devlet–millet ortaklığıyla işleterek gelirini millete dağıtılmakta; geliri 200 bin TL'nin altındaki kesimden vergi alınmamakta; devletin gelir kaynakları sadece vergilerle sınırlı tutulmayarak senyoraj hakkı devreye koyulmaktadır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet, elde ettiği gelirlerle vatandaşlık maaşı projesi ile her vatandaşına maaş bağlamaktadır. Ev hanımlarına emeklilik hakkı ve doğum yapan her anneye de ikramiye sunmakta, çocuk maaşı vermektedir. Gençleri uzun vadeli faizsiz kredilerle evlendirmektedir. KOBİ'lere, sanayiciye, küçük esnafa proje mukabili faizsiz kredilerle iş ve yatırım imkanı sağlamaktadır. Bütün bunlar Sosyal Devlet olmanın gereğidir.

Sosyal Devlet, kimsesiz yaşlılara maaş bağlamakta, isteyen tüm lise mezunlarını sınavsız üniversiteye almakta, üniversiteliye ise burs sağlamaktadır.

Evi olmayana uzun vadelerle faizsiz kredilerle ev yapacak olan Sosyal Devlet, tarım kesimine, çiftçiye avans ve faizsiz üretim desteği vermektedir. Şehit yakınları, dul ve yetimlere sahip çıkarken; emeklilerin maaş kesintilerini kaldırarak onların yüzünü güldürmektedir... Böylece gelir, belli kesimlere değil, milletin tamamı arasında adil bir şekilde paylaştırılmaktadır. Milli Devlet, gerçek Sosyal Devlet'tir; çünkü, "insan için devlet" anlayışını hayata geçiren tezde insan hakları, kişinin doğuştan getirdiği haklardır. Temel hak ve hürriyetlerin tamamının devlet garantisinde yaşanılması ve korunması, model için vazgeçilmez bir ilkedir. Toplum içinde yaşayan fertlerin bu haklardan kaynaklanan özgürlükleri de yine devlet güvencesindedir.

3. BÖLÜM
İNSAN VE DEVLET

1- Tarih Boyunca Devlet Anlayışları

A- Kapitalizm'de Devlet

B- Marksizm'de Devlet

C- Milli Devlet'in Temel Karakteristikleri

2- İnsan Meselesine Bakış

A- Tarihten Günümüze İnsan Hakları

B- Beyannamelerde Kalan İnsan Hakları ve Milli Devlette Korunan Değerler

a- Beyannamelerde Kalan İnsan Hakları

b- Milli Devlette Korunan Değerler

- Emniyetler

- Özgürlükler

- Sosyal ve İktisadi Haklar

C- Kapitalizmde İnsan: Homo Economicus

D- Komünist Anlayışta İnsan

E- Milli Devlette İnsan

F- Milli Devlette Eğitim

a- Eğitim ve Öğretim Kurumları

b- Aile

c- Asker Ocağı

d- Toplum

1- TARİH BOYUNCA DEVLET ANLAYIŞLARI

Devletin iktisadi, sosyolojik, hukuki pek çok tanımı yapılabilir.

Hukuk ilmini esas alarak devleti tarif etmek gerekirse; “Devlet, muayyen bir ülke üzerinde, hükümetle temsil olunan, merkezi bir otoritenin hükmü ve gözcülüğü altında muayyen hukuki ve otonom bir nizamla bağlı olarak yaşayan insanlardan oluşmuş siyasi geniş bir birliktir”²¹²

Türk Dil Kurumu’nun Türkçe sözlüğüne göre devlet, “toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasi bakımdan teşkilatlanmış millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel kişiliktir.”

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi, bir devletin var olabilmesi için onu var edecek bir millet veya milletler topluluğunun olması gerekir. Yani insandan ayrı bir devletten bahsedilemez. Batıda devletin, kendini fertlere kabul ettirebilmek için neden zor kullandığı

212 A. F. Başgil, Devlet Nedir?

ve mutsuz bireylerin neden devamlı yeni bir sistem arayışında oldukları sorularının cevabı, insandan ayrı bir devlet anlayışındadır.

Nitekim İsmail Hami Danişmend milleti tarif ederken şöyle demiştir: “Millet, iki unsurdan oluşan bir karışım demektir. Bunlardan biri maddi, diğeri de manevi unsurdur. Maddi unsur; toprak, nüfus, servet vs.’dir. Manevi unsur; dil, din, örf ve adet gibi şeylerdir...”²¹³ Demek ki, devletlerin asıl vazifesi, varlık nedeni olan milleti var eden unsurların devamını sağlamaktır. Milli Devlet anlayışında millettten ayrı bir devlet düşünülemez. Aksine millet için devlet anlayışı hakimdir. Batı sistemlerinde ise devletin gelişim tarihi içinde, devlet tüzel kişiliğinin millet ile olan bağlantısının literatüre girişi dahi çok yenidir. İlk olarak 11. yüzyıldan itibaren belirtmeye başlayan bu dönüşüm, 17. yüzyılda tamamlanmış ve millet–devlet, 1648 Vestfalya Antlaşması ile Avrupa’daki milletlerarası sistemin temeline oturmuştur. Artık günümüze kadar siyaset literatüründe gelen devlet kavramı, “bir milletin siyasi örgütlenmesidir” şeklindedir. Yani Batı, devletin yapılanmasında milletin yerini ancak 17. yüzyılda idrak edebilmiştir.

Sosyo–politik temeli sınır esasına dayalı olan millet mutlakiyetçiliğine; sosyo–ekonomik temeli ise ticari kapitalizme dayanan bu yapılanma, 19. yüzyılda Hegel felsefesi ile devlet, “ahlaki idealin gerçekliğidir” tanımını almıştır.

Batının çizdiği bu millet–devlet yapılanmasında önemli olan, belli sınırlar içinde yaşayan insan topluluğunun ortak iradelerini aksettirici hakimiyetten kaynaklanan siyasi bir örgütlenme oluşturmalarıdır. Devletin yasama, yürütme ve yargı fonksiyonları bu ortak irade ve hakimiyet esasları ile meşruiyet kazanır.²¹⁴ Yukarıdaki millet–devlet tarifinde devlet, bir siyasi örgütlenme olarak kabul edilmektedir. Millet ise, bu örgütlenmenin meydana gelmesinde olmazsa olmaz şarttır. Batının, kurumlar için insan yaklaşımı, dev-

213 Prof. Dr. Haydar Baş, Dini ve Milli Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler, s. 221

214 Ana Britannica, Devlet bahsi, s. 236

letin yapılanmasında da vardır. Halbuki uçsuz–bucaksız kainatta mevcut olan her şey insan içindir. İnsan bu zengin malzemeyi şekilden şekle sokacak kabiliyete ve bilgiye sahiptir. Denilebilir ki, insanlık tarihi, insanın maddeye şekil vermesi, icatlar yapması, bilimsel, sosyal, kültürel, iktisadi her sahada gelişme ve tekâmül vücuda getirme sürecidir.

Tarih boyunca insanlar hep topluluk halinde hayatlarını sürdürmüşlerdir. Fertler kendileriyle barışık olduğu, başka bir ifade ile kendi yararına kazanıldığı dönemlerde toplumlar da mükemmelliği yakalamıştır. En mükemmel cemiyet, insanın kendisine ve topluma en faydalı olduğu zaman vücuda gelmiştir.

“Tarih şahittir ki, insanları, cemiyetleri bir araya getiren ana unsur inanç birliğidir. Diğer bütün unsurlar buna bağlı olarak kendiliğinden gelişir ve yerini alır”²¹⁵

“İnanç birliği insan topluluklarını birbirine bağlayan en önemli harçtır. İnsanları ve cemiyetleri bir araya getiren temel unsurlardan ikincisi kültür birliğidir.”²¹⁶

Kültür, inanç ve ideolojinin bir tezahürüdür. Ve inanç birliğine bağlı bir olgu olarak ortaya çıkar. İnanç ve kültür birliğinden sonraki en önemli faktör güç birliğidir.

Bütün bu faktörler devlet kavramıyla yerine oturur. Devlet, insan topluluklarının kurumsallaşmış şeklidir.

Devlet, halkın tamamını kucaklayan bir konumda olmalıdır. İşte bizim Sosyal Devlet anlayışımızın hareket noktası da budur... Devlet üreticisini, tüketicisini, esnafını, memurunu, köylüsünü, genci, yaşlısını koruyan ve gözeten; iktisadi anlamda önünü açan; eğitim, sağlık vs. hizmetlerden en üst seviyede faydalanmasını temin eden bir misyon üstlenmelidir.

215 Prof. Dr. Haydar Baş, Makalat, s.173

216 Prof. Dr. Haydar Baş, age. s. 173–174

Milli Devlet anlayışını ele almadan önce bugünün devlet anlayışını ve noksanlıkları ortaya koyarak işe başlayalım.

Mevcut dünya düzeninde geçerli olan sistem, kapitalist sistemdir. Kapitalizm, bugün sadece ekonomik düzen olmanın ötesinde, siyasi boyutu demokrasi, ekonomik boyutu piyasa ekonomisi ve sosyal boyutu da insan hakları olan geniş bir devlet anlayışına dönüşmüştür.

A- KAPİTALİZM'DE DEVLET

Kapitalist anlayışların devlet kavramına nasıl yaklaştıklarını, tarihsel olarak kapitalist düşünce içerisinde devletlerin nasıl bir evrim geçirdiğini anlamak için öncelikle kapitalizmin üzerine oturduğu temelleri yeniden hatırlamamız gerekmektedir. Bunlardan bir tanesi kaynakların sınırlı ihtiyaçların sınırsız olması, diğeri de piyasaların kendi kendine dengeye ulaşabileceği yanılığlarıdır.

“Kaynakları sınırlı, ihtiyaçları sınırsız” olarak gören anlayış, elbette bu kaynakların herkese yetemeyeceği, ancak mutlu bir azınlığı tatmin edeceği sonucuna varacaktır.

Bu düşüncenin ürünü olarak hayata geçirilecek bir devlet yapılanması ise, vatandaşlarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere değil, aksine mutlu azınlıkların ihtiraslarına cevap vermeye odaklanacaktır.

Yukarıda ifade ettiğimiz kaygılardan dolayı kapitalist zihniyet hep üretime ve kazanca odaklanmıştır. Sömürgeci ve emperyalist anlayışlarda bu düşüncenin ürünleridir.

Çalışan kesimin ve işçi sınıfının ezilmesi, buna karşı sosyalist ve anarşist modellerin anti tez olarak kapitalizmin karşısına konması yine bu yanlış uygulamaların neticesidir.

Kapitalist süreç içerisinde ulus devletlerin ortaya çıkması ve çe-

şitli değişikliklere uğraması, hep bu temel kaygılara bağlı olarak gelişmiştir.

Bu mantık içerisinde devlet, hep kural koyucu; zaman içerisinde uluslar üstü bir kimlik kazanan mutlu azınlığı koruyucu bir tavır içerisinde dir.

Bu anlayış içerisinde vatandaş olmak belli hakları elde etmekten ziyade, belli sorumlulukları kabul etmek manasına gelmektedir.

Kapitalist devlet anlayışını daha gerilerden ele almak mümkündür; ama 1648’de yapılan Westfalya Antlaşması ile Batı dünyasında ulus devlet yapılanmasının temeli atılmıştır.

Bu tarihten sonra feodal yapıyı terk etmiş, içişlerinde bağımsız, uluslar arası hukukta tek yetkili, vatandaşları ile olan hukukunu kendi belirleyen ulus devletler dönemi başladı.

Bu dönemin başlaması, esasında büyüyen ticaret hacminin kendisine güvenli ticaret bölgeleri aramasının bir sonucudur. Ulus devletlerin sınırları kapitalist zihniyet için güvenli bölgeler haline geldi.

Bu ticareti elinde bulunduranlar için, ulus devletlerin koruyuculuğu güvenli bir liman vazifesi görmekte idi.

18. yüzyıla kadar devam eden sömürgecilik anlayışı ve ileriki yıllarda ortaya çıkan çağdaş sömürgecilik olan emperyalizm, ulus devletler üzerinden mutlu bir azınlığın dünyayı sömürmesinden başka bir şey değildir.

Zaman içerisinde bu global odakların daha büyük kazanç elde etme hırsı, daha büyük pazar ihtiyacını ve yerel kaynakların ve gelirlerin kontrolünü sağlayacak küreselleşme sürecini başlattı. Bu süreçte artık ulus devletlerin geçmişteki misyonunu DTÖ, IMF, DB... gibi kuruluşlar üstlenmiştir.

Kapitalist düşünce, kendi mantığı içerisinde hiçbir zaman devlet olgusuna karşı olmamış; aksine desteklemiştir. Bugün dahi küreselleşme sürecinde ulus devletler tasfiye ediliyor derken; bizim kastettiğimiz zaman içerisinde ulus devletlerin değişim geçirdiklerini anlatmaktır.

Nitekim devleti küçültelim diyenlerin, devletin, yüksek kâr getiren kurumlarını global tefecilere devretmesini, madenlerini yok pahasına bu odaklara satmasını kastederler. Ama aynı devlet, vatandaşlarından vergi toplama noktasında olabildiğince güçlü ve zorlayıcı olmalıdır. Aksi takdirde global tefecilerin faiz gelirlerini karşılamak mümkün olmayacaktır. Yani globalleşme sürecinde devlet kabuk değiştirmektedir.

Maliyeti yüksek yatırımlar ilk yıllarda devletlere yaptırılmış, şimdi ise bu kârlı yatırımlar, bedava fiyattan global şirketlere devredilmektedir. Vatandaşların gelirlerinin global tefecilere aktarılması için arada köprü vazifesi görecek olan bir kuruma ihtiyaç vardır.

Bu sebeple yüksek meblağlarda bu odaklara borçlandırılan devletler, faiz ödemesi adı altında vatandaşlarından topladığı vergileri global sermaye sahiplerine aktarmaktadır.

İlk dönemlerde mutlu azınlıklar, ulus devlet yapılanması üzerinden vatandaşların gelirlerine hakim olurken; zaman içerisinde büyüyüp gelişmiş ve global bir kimlik kazanmıştır. Bu değişime bağlı olarak artık global odakların çıkarlarına hizmet etmesi gereken devletlerin de bir değişim geçirmesi kaçınılmazdır.

Kapitalist süreç içerisinde despot devlet anlayışına karşı başlayan özgürlükçü halk hareketleri, zaman içerisinde liberalizm adını alarak felsefi bir temel kazanmıştır. Ancak günümüzde özgürlükler adına yapılanlar, ulus devletlerin tasfiye edilerek global sermaye sahiplerinin onların yerini almasıdır.

Liberalizm, dünyada bulunan birçok kral yerine, halkları dünya

krallığının kontrolüne teslim etmektedir.

Liberal anlayışın kıskacındaki ulus devletler, Sosyal Güvenlik harcamalarını kısmalı, daha çok vergi toplamalı ve topladığı bu vergileri, global odaklara faiz ödemesi olarak aktarmalıdır. Kapitalizmin tarif ettiği devlet, global odaklara bağımlı, onlar adına vatandaşlarının gelirini toplayıp bu odaklara teslim eden, yine global firmaların ele geçirdiği kaynakların bekçiliğini yapan bir devlettir.

Örneğin; Carlos Menem Arjantin’de çıkardığı yasalarla, madenleri sadece yabancı firmaların işletmesine imkan verdi. Çıkarılan madenin sadece %3’ü devlete vergi olarak verilirken; bu madenleri, Patagonya limanlarından yurtdışına çıkaran global firmalar devletten %5 ihracat teşviki almaktalar. Yani hem madenler bedavadan bu global firmalara devredildi, ayrıca %2 de üstüne para verilmeye başlandı.²¹⁷

Bu konuda başta ülkemiz olmak üzere yüzlerce örnek sunmak mümkündür. Ancak geleceğimiz nokta kapitalist anlayışta devletlerin global tefecilerin çıkarlarının bekçiliğini yaptığını söylemek olacaktır.

Toplanan vergiler, halklara hizmet olarak aktarılmadığı, Sosyal Güvenlik ve kamu harcamaları kısıldığı için, halklar, hükümetlere kızmakta ve onları değiştirmektedir. Asıl fail ise hep arkada gizli ve sürekli yerinde sabit durmaktadır.

Global odaklar, hane halklarından, istediklerini devletler kanalı ile onlara yaptırırken; devletlere de istediklerini global kuruluşlar ve kalkınmış kabul edilen ülkeler üzerinden yaptırmaktadır.

Yeri gelmişken belirtelim ki, başta ABD ve AB olmak üzere kalkınmış kabul edilen ülkelere baktığımızda, gelir dağılımındaki adaletsizlik, güney ülkelerinden farklı değildir. Onlar da bu global senaryonun bir taraftan parçası; ama diğer taraftan kurtlar sofrası

217 Bkz. Pablo Waisberg, Maden şirketleri, Yağma, Ölüm ve Direniş: Arjantin örneği

sının yemeği konumundadırlar. Nitekim ABD’de 600 bin civarında insan sokaklarda yaşamaktadır.²¹⁸ Diğer taraftan son 55 yılda ABD’de bulunan şirketlerin toplam vergi içerisinde ödedikleri miktar %40’tan %9’a düşmüştür.²¹⁹

Kapitalizmin devletleri getirmek istediği nokta, off shore devletler konumudur. Yani, global odakların vergi vermedikleri, vatandaşların gelirlerinin finansal oyunlar ve faiz ile ele geçirildiği bir dünya hedeflenmektedirler. 1930’lu yıllardan 1980’lerin sonuna kadar kapitalist modelin tavsiye ettiği ve sosyal yönü günümüz uygulamalarına göre daha öne çıkan devlet anlayışı, kapitalist modellerin halktan yana olduğunu göstermez.

Bu dönemde yapılan sosyal uygulamaların temelinde iki sebep vardır. Birincisi devletler, Sosyal Güvenlik ve kamu harcamalarında teşvik edilerek bütçe açığı vermeye zorlanmış; tabi ki, bu açıklar global tefecilerden para satın alınarak kapatıldığı için zaman içerisinde devletler bu global odaklara bağımlı ve borçlu hale getirilmiştir. Yani kapitalist modelde Sosyal Devlet global tefecilerin rant kapısı olmuştur. Devletlerin borç batağına sürüklenmesine sebep olmuştur.

Bu sayede faiz gelirleri elde eden bu odakların artık elde ettikleri faiz ile paraları katlanarak büyüyüp trilyonlarca dolar seviyesine ulaştığı için, şimdi devletlerden her türlü harcamayı kısarak kendilerine aktarmasını istemektedirler.

İkinci sebep ise, ezilmiş halk yığınlarının sokağa dökülmesi ve tepki olarak dünya sahnesinde sosyalist ve anarşist görüşlerin kendilerine hayat bulması, kapitalizmin, halkların ağzına bir parça bal sürmesini zorunlu kılmıştır. Kapitalizmin bir dönem ağza bal çalma mesafesinde olan sosyal uygulamaları ile Milli Devlet modelimizde yer alan sosyal uygulamalar arasında mukayese bile edilemeye-

218 <http://www.socialsolutions.com/blog/2016-homelessness-statistics/>

219 <https://www.oecd.org/tax/revenue-statistics-united-states.pdf>

cek kadar, hem mantalite, hem de uygulama farkları vardır. Buna kitabımızda geniş olarak değinmekteyiz. Kapitalist süreç içerisinde ulus devlet fikrinin de babası kabul edilen Makyavel'in,²²⁰ görüşlerine de kısaca değinmemiz gerekecektir. Çünkü başta ABD olmak üzere kapitalist düşünce üzerine inşa edilmiş devlet yapılanmalarının tamamında Makyavel düşüncesinin etkisini görmek mümkündür.

Makyavel'in *IL Principe* isimli eserindeki bazı genel kurallar şunlardır:

- Amaca ulaşmak için her araç yasalıdır.
- Kötülükleri birden yap çabuk unutulsun; iyilikleri azar azar yap, vatandaşlar sana bağlı kalsın.
- Vatandaşları kendine muhtaç et.
- Seçilinceye kadar cömert, seçildikten sonra cimri ol.
- İnsanlara merhametli, dindar, bilge, doğru ve adil gözük ki, halk seni zaten uzaktan tanıyamaz; senin gerçek yüzünü az bir kesim anlar. Onlar da çoğunluk arasında seslerini duyuramaz.
- Verdiğin sözün sana zararı varsa tutma.
- İktidara gelmek için kurnaz ol.
- İnsanlar senden korksun.

İşte bu ve benzeri görüşler, üzerine oturan kapitalist devlet anlayışı, bugün de Makyavelist sıfatları fazlası ile korumaktadır.

Kapitalist anlayışta, Fukuyama'nın *Tarihin Sonu* teorisi, aslında *Yeni Dünya Düzeni*'nin de başlangıcıdır. Çünkü ABD Başkanı G. W. Bush'un Körfez Savaşı sırasında dile getirdiği yeni dünya düzeni, "insan hakları ve piyasa-pazar ekonomisi" olarak ifade edilebilecek devlet ve ekonomi anlayışlarını bundan sonra silah zoruyla

220 Niccolo Machiavelli, 1469–1527

tüm dünyaya kabul ettireceğinin ilk sinyalleriydi.²²¹

Bu düzene yönelik tepkiler nedeniyle, hiçbir devlet yetkilisinin kapitalizm dememesi de ayrıca dikkat çekicidir. Bundan sonra ideoloji olarak kapitalizmden değil, dünya halklarına tek süper güç olarak kalan ABD tarafından zorla dayatılan demokrasi ve insan haklarından bahsedilecektir. Körfez Savaşı sonrasında Somali, Bosna ve Kosova müdahaleleri ile devam eden “yeni düzen”, 11 Eylül saldırılarının arkasından Afganistan ve Irak’ta sürmüş; silah zoruyla demokratikleştirme çalışmaları BOP adı altında tüm dünyada meşruiyet zemini aramaya çalışmaktadır.

BOP ve İlimli İslam projeleri ile 22 İslam devletinin sınırlarını, sistemlerini ve hatta inançlarını kendi koyduğu kurallara göre değiştireceğini ilan eden ABD yaklaşımı, Batının 21. Yüzyılda adına açıkça “kapitalizm” demediği sisteminin demokrasi anlayışının vahşice hayata geçirilmesidir.

Bush’un binlerce masum Iraklıyı katlettiği saldırı için, Irak savaşına yol açan kitle imha silahları istihbaratının büyük ölçüde yanlış çıktığını itirafı, Batının sırf kendi menfaatleri için binlerce insanı katletmekten çekinmeyen devlet politikasıdır. Bu itirafa rağmen Irak’tan çekilmeyeceklerini söyleyen Bush, “Dünyaya ABD’nin sözünü tutamadığı mesajını verimiz, bölgedeki diktatörler bize gülerler...” diyebilmektedir.²²²

BOP örneğinde gördüğümüz gibi demokrasi uygulamalarının asıl amacı devletlerin parçalanarak küçültülmesidir.

Küreselleşen dünyada sınırların kalkmasından bahsedenler, artık büyük ve güçlü devletlere değil, küçük devletlere ihtiyaç olduğundan bahsetmektedirler. Bunun uygulanmasında yürürlükteki sistemin bazı kuralları veya işleyişiyle ilgili konular, söz konusu küresel talepler doğrultusunda bizzat devlet eliyle değiştirilmektedir.

221 Türk Dış Politikası, Editör: B. Oran, s. 210

222 Yeni Mesaj, 20 Aralık 2005

Devlet mekanizmasının faydasını, gelişmiş ülkeler, çokuluslu şirketler ve AB gibi geniş ölçülü kuruluşlar görürler. Kuralları koyanlar, ülkelere ve devletlere kaidenin bozulmaması için demokratik rejimleri en geniş ölçüde yerleştirmek, insan haklarına yaygın biçimde uyulması ve serbest piyasa ekonomisinin piyasalarda uygulanmasını şart koşarlar.

IMF, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler gibi kuruluşların gelişmekte olan ülkelere kalkanma adına istediklerine baktığımızda bu hakikat açıkça görülecektir.

Zorla kabule dayanan bu sistemde, devleti var eden vatandaşların hak ve menfaatleri diye bir düşünce tarzına rastlamak mümkün değildir. Küresel mantığa göre devlet denilince, sistemin ve hedef aldığı kesimin devamıdır önemli olan...

Batı felsefesinin önde gelen düşünürü Platon, Devlet isimli eserinde, adaleti şöyle tarif etmiştir: “Adalet, güçlünün işine gelendir. Sonuna kadar varan bir adaletsizlik, hür adama adaletten daha çok yakıştır.”

16. yüzyılda Thomas More, Ütopya adlı eserinde Batı medeniyetinin hayalindeki devleti yazmıştır. Her şeyin maddeye dayalı olduğu bu devlette, 54 büyük şehri bulunan hilal biçimindeki bir adadan, evlerden, çiftliklerden, zirai alanlardan ve çalışan insanlardan bahsetmektedir. Çalışma saatleri, şehirlerdeki ev sayıları, aile bireylerinin sayısı vb. her şeyin matematiksel rakamlara bağlandığı bu devlette, duyguya ve inanca yer yoktur. Yönetim sistemlerine baktığımızda aynı maddeci anlayışın devamı olarak kurallar oluşturulduğunu görmekteyiz. Liberal ve kapitalist anlayışlarda devlet, genel manada, sermayeyi elinde bulunduran zümrenin haklarını koruyan bir misyon üstlenmiştir.

“Zira kapitalizm, tarihsel olarak özel mülkiyet ve yarışma me-

kanizmalarından geçen bir zenginleşme tekniğidir”²²³

Bu yönüyle kapitalizm, doğal seleksiyon fikrine, yani güçlünün hayatta kalacağı, zayıfların ise ezilip yok olacağı fikrine dayanan Darwinizm’in iktisadi ve siyasi yansımasıdır. Kapitalizm sermaye egemenliğine dayanır. Özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra ve 20. yüzyılın içerisinde serbest piyasa ekonomisi yoluyla, faiz başta olmak üzere başka bir takım yöntemlerle sermayenin tekelleşmesinin önünü açan kapitalizm, fertler arasında ciddi bir gelir dengesizliğine sebep olmuştur. Bugün, ABD ve AB ülkelerinde mutlu küçük azınlıklara karşın, yoksul ve mutsuz insan kitlelerinin varlığı bu uygulamanın neticesidir. Böyle bir ortamda devlet, sadece sermaye sahiplerinin hâmisî konumundadır. Oysa devletin fonksiyonu, sermayenin belli ellerde birikiminin önünü açmak değil, toplumun bütün birey ve sınıflarının mevcut imkânlardan adaletli bir biçimde yararlanmasını sağlamaktır.

Ancak kapitalizmde;

– Faiz yoluyla tekelleşen sermaye, zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapmıştır. Kapitalizmin hakim olduğu toplumda kimse bu labirenti aşamaz.

– Bu uygulamanın sosyal bir yansıması olarak, söz konusu toplumlarda tabana inildikçe refah seviyesi düşer. İnsanlar eğitim hakkını, yönetime katılma, seçme, seçilme hakkını zengin sınıflarınki gibi kullanamaz. Sağlık vb. gibi en temel hizmetlerden olması gerektiği gibi yararlanamaz.

– Kapitalist toplumda para stoklanmıştır. Piyasalarda elden ele dolaşmaz. İşçi hakları, sendika hakları vs. sık sık gündem edilse bile bir işçi hiçbir zaman işçi olmaktan kurtulamaz.

Sosyal Devlet projemizde ise, bunun tam tersi olarak, en alt kademede bir işçinin dahi, çalışkanlığı ve kabiliyeti nispetinde bir

223 Bkz. Prof. Dr. Beşir Hamitoğulları, Çağdaş İktisadi Sistemler, Ankara, 1986, Savaş Yay.

işveren olması mümkündür. Çünkü para, faiz yoluyla stoklanmayacak, piyasalarda dolaşacak, herkese proje mukabili kredi imkanı tanınacaktır. Zira, Sosyal Devletin en önemli görevlerinden biri budur.

B- MARKSİZM'DE DEVLET

Kapitalizmin, sermaye birikimi, mutlak kazanç ve ezici bir serbest piyasa anlayışına dayandığını ve devletin bu mekanizmaların işleyişini sağlayan bir araç olmaktan öteye gidemediğini yukarıda belirtmiştik. Kapitalizmin doruğa çıktığı 19. yüzyılda bu anlayışa karşı bir tepki olarak Karl Marks ve Frederich

Engels Marksist felsefeyi ortaya attı.

Hegel diyalektiği ve Feuerbach materyalizmi fikriyle beslenen Marksizme göre, devlet, “bir sınıfın başka sınıfları baskı altında tutmak için örgütlendiği güçtür.”²²⁴

Marks’a göre bünyesinde büyük adaletsizlikler ve çelişkiler taşıyan kapitalizm çökmeye mahkûmdur. Marks’ın hayal ettiği toplum, kapitalizmin aksine sınıfsız ve özel mülkiyetin olmadığı sosyalizm, daha sonraki aşamada ise devletin de ortadan kalkacağı bir komünizm idi. Marks, bu dönemi devletin sönmesi olarak adlandırdı.

Marksizm, kapitalizme bir tepki olarak doğmuştur. Bu noktada bu ideoloji sahiplerinin kapitalizm tanımlarının doğru olduğunu, ancak bunun karşısında getirdikleri çözümlerin, uygulamada kapitalizmden daha büyük problemlere yol açtığını görüyoruz. Kapitalist devlet, hakim sınıfın çıkarlarına hizmet eden devlettir. Kapitalist devlet için yapılan bu teşhis, doğrudur. Ancak bunun çözümü sınıfsız ve özel mülkiyetsiz bir toplum meydana getirmek değildir.

224 Bkz. Marks–Engels, Manifesto

Çünkü,

– Toplumı meydana getiren fertler arasındaki farklılıkların olması kaçınılmazdır. Bu durum doğuştan getirilen özellikler noktasında da böyle olduğu gibi iktisadi, sosyal, kültürel vb. gibi alanlarda da böyledir. Bu kaçınılmaz ve tabii bir kuraldır. Burada devlete düşen görev, toplumu oluşturan fertlerin tamamına devletin imkanlarını sunmak, bütün sınıfları kucaklamaktır. Sosyal Devlet anlayışında ise ne işçi, işçi olarak kalmaya mahkûmdur, ne de insanlar, bir tarağın dişleri gibi tek tip olmak zorundadır.

Çünkü her iki uygulama da insanın tabiatına aykırıdır. İnsana huzur vermesi mümkün değildir.

– Marksizm de bireylerin özgürleştirilmeleri için devletin ortadan kalkması gerekir. Ancak özgürleştirilen insanların doğuştan gelen haklarının hepsini elde etmesi mümkün değildir. Çünkü geçimini temin edemeyecek durumda olan evi olmayan sağlık harcamalarını karşılayamayacak olan bireylerin özgürleştirilmeleri demek olan devletin tasfiye edilmesi bu bireyleri yokluğa ve açlığa mahkum edecektir.

Bireylerin gerçekten özgür olmaları demek onların doğuştan gelen haklarını elde edebilmesi demektir. Bireylerin doğuştan gelen sosyal ve ekonomik haklarını yaşamasında tek çözüm Milli Devlettir.

Kapitalizmdeki devlet anlayışı bireylerin bu haklarını görmezden gelirken; Marksizm, devleti devre dışına iterek bireyleri kendi başlarına bırakmaktadır. Oysa Milli Devlet yapılanması insan haklarına odaklanan yapısı ile gerçek özgürlüğü vatandaşlarına sunmaktadır.

– İnsan tabiatı ve yaradılışı gereği bir şeylere sahip olmak ister ve kendi mülkünde daha gayretle çalışır. Mesele, ferdi mülkiyeti kaldırarak ortak mülkiyeti esas almak ve insanları bu şekilde çalış-

maya ve üretmeye teşvik etmek değildir. Mesele, Sosyal Devletin çatısı altında herkesin çalışmasının ve kazanmasının önünü açmak; bütün fertlere eşit imkânlar sunmaktır. Bu da ancak Sosyal Devlet anlayışı ile hayata geçirilebilir.

Tarihsel seyrine ve yaşanmış uygulamalarına baktığımız zaman Batı Avrupa kökenli kapitalizme karşı bir tepki olarak ortaya çıkan Marksizm'in, 1917 Bolşevik ihtilali ile Rusya'da uygulamaya konduğunu görüyoruz.

Çarlık yönetiminin devrilmesinden sonra işçi sınıfı, yönetimi vekâleten Komünist Parti'ye devretti. Bu noktada, işçi sınıfı bilinçleninceye ve idareyi direkt olarak ele alıncaya kadar yönetime vekâlet edecek olan Komünist Partisi SSCB'nin yıkılışına kadar varlığını sürdürmüştür.

Varlığını sürdürmekle kalmayıp, büyük bir baskı ve zulüm aracı olmuştur. Marks'ın ideolojisinde vazettiği devletin sönmesi ve devletsiz komün toplumuna geçiş dönemleri ise hiçbir zaman yaşanmamıştır.

Kapitalizmde sermayedarların elinde hakim güç olan devlet; Marksist düşünce pratiğe döküldüğünde, Komünist Parti elinde bir dikta aracına dönüşmüştür.

70 küsur yıllık bir süre, şüphesiz bir doktrinin başarısı veya başarısızlığı açısından oldukça uzun bir zaman dilimidir. Ve bu zaman içinde Marksizm çökmüştür.

C- MİLLİ DEVLET'İN TEMEL KARAKTERİSTİKLERİ

İnsanın doğuştan gelen haklarını elde etmesinde ve bunları korumasında sorumluluk Milli Devlete aittir. Milli Devlet vatandaşlarının sahip olduğu bu hakları yaşayabilmesi için elindeki yetkileri kullanır.

Bu manada devletin sahip olduğu egemenlik ve yaptırım gücü sadece insan yararına dönüktür. Devletin yapılanması içerisinde oluşturulan kurumların hedefi insana hizmettir. Toplum içinde yaşayan bireylerin haklarını koruma ve hürriyetlerini temin noktasında devlet vardır. Fertlerin ve toplumun denetlenmesi, hem bireylerin yararınadır, hem de toplumsal huzur ve adaletin garantisidir.

Yani devletin, bir siyasi örgütlenme olarak, toplumsal dengeyi sağlamak, vatandaşlarına hak vermek vazifesi iken; bunu hayata geçirebilmek için yararlandığı yaptırım gücü de vatandaşları içindir.

Ferdi ve toplumsal kalkınmanın huzurunun güvencesi olan devlet, yani Sosyal Devlet/Milli Devlet, işte bu gerekçelerle güçlü ve daim olmalıdır. Yeri gelmişken belirtelim ki, milletlerin var olabilmesi üç ana kurumun güçlü olmasına bağlıdır; güçlü devlet, güçlü ordu, güçlü aile... Bu üç ana kurumun varlığı milletlerin varlıklarını devam ettirebilmeleri için olmazsa olmaz hükmündedir. Bu unsurlardan herhangi birinde meydana gelecek zafiyet, milletlerin tarih sahnesinden silinmesine, kimliklerinin yok olmasına sebep olmaktadır.

Milli Devlet'in, milletin değerlerine sahip çıkabilmesi için yukarıda bahsettiğimiz örgütlenmesinin yanında, "tam bağımsız" lığı esastır. Bir devletin yaşayabilmesi için, bölgesindeki ve dünyadaki dengeleri de dikkate alarak tam bağımsızlığından ve değerlerinden taviz vermeyeceği bir politika izlemesi gerekir. Tam bağımsızlık demek, devletin idaresinde ancak milletin iradesinin hakim olması demektir. Bunun adı elbette demokrasidir. Sosyal Devlet/Milli Devlet, dışında diğer sistemlerin demokratik olması mümkün değildir.

Çünkü, adı ister global odaklar olsun, ister içeride belli elit zümre olsun, devletin idaresine hakim olduklarında; devletler ellerindeki yetkileri ve kaynakları, bu zümre için kullanmaya başladıkları için artık orada demokrasiden bahsetmek mümkün değildir.

Mustafa Kemal Atatürk döneminde Büyük Millet Meclisi tarafından 18 Eylül 1920’de kabul edilen “Halkçılık Programı”nda da bu gerçeği görmekteyiz: “Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti, hayatını ve bağımsızlığını kurtarmayı tek amaç bildiği halkı, emperyalizm ve kapitalizmin tahakküm ve zulmünden kurtararak, idare hakimiyetinin gerçek sahibi kılmakla amacına ulaşacağı inancındadır.”

Sosyal Devlet/Milli Devlet, ekonomide yapılanmasını Milli Ekonomi Modeli’ne göre yaptığı için gerek içeride gerekse dışarıda bağımsız bir ekonomi modelini hayata geçirmektedir. Milli Ekonomi Modelinin en önemli özelliği bu modelin hiçbir merkeze ihtiyaç duymadan kendi kendine yeter bir model olmasıdır. Böyle bir modelin ülkelerin ekonomilerinde hayata geçmesi onları sadece ekonomi alanında değil aynı zamanda siyasal sahada da tam bağımsız kılacak fırsatları onlara sunacaktır. Şunu unutmamamız gerekir ki bağımsız olmayan devletlerin demokrat olmaları mümkün değildir. Milli Devletin dışında hiçbir devlet yapılanmasında bireylerin özgür olması mümkün değildir. Gerek kapitalist, gerekse sosyalist modeller bireylerin özgürlüklerini kısıtlamaktadır. Çünkü bir yönüyle özgürlük bireylerin doğuştan sahip olduğu hakları başkalarına zarar vermeden yaşayabilmesidir. Bu haklar içerisinde kimseye muhtaç olmadan onurlu bir hayat sürme, ihtiyaçlarını karşılama, eğitim vb. birçok hakkı sayabiliriz. Bunu örneklerle açalım...

Bir birey, eğer dar gelirli ise; bu birey ne kadar çalışkan, ne kadar kabiliyetli olursa olsun, her hangi bir finans kurumundan faizle dahi olsa kredi alamaz ve işçi kalmaya mecburdur.

Oysa Milli Devlet, sıfır faizle proje mukabili olarak isteyen herkese kredi vererek vatandaşlarının kabiliyetlerinin önünü açmaktadır.

Sınavsız üniversite her bireyin okuma hakkını ona iade etmektedir. Madem ki okumak herkesin hakkıdır; sadece Üniversite sı-

navını kazananların değil, herkesin üniversitelere gitmesine olanak tanımak Milli Devlet'in görevleri arasında yer almaktadır.

Kapitalist devlet, gençlere “üniversite sınavına girme” hakkı vermektedir. Milli Devlet ise gençlere “üniversiteye girme” hakkı vermektedir. Tam istihdamın olmadığı bir ortamda çalışanlar, istedikleri ücretle çalışamayacaklar, kantarın topuzu işverenden yana ağır basacaktır. Asgari ücretin normal geçim sınırına çekildiği ve tam istihdamın sağlandığı Milli Ekonomi Modeli'nde ise; hem işveren, doğacak maliyetlere karşı devlet tarafından sübvansede edilecektir ki, asgari ücretteki artış, devlet tarafından sübvansede edilecek; işverene ve maliyetlere yüklenmeyecek. Hem de işçi, istediği işte en azından normal geçim şartlarında çalışma imkanına kavuşacaktır.

Kapitalizme tepki olarak ortaya atılan gerek Marksist ve gerekse sair sosyalist görüşlerin, cevabını aradıkları ama bulamadıkları bireysel özgürlüklerin tamamı, Milli Devlet içerisinde vardır. Milli Devlet kapitalist devlet anlayışının yok saydığı insana ait sosyal ve ekonomik hakları vatandaşlarına yaşatmaktadır. Böyle bir devlet anlayışı Sosyalist tepkilerin bütün kaygılarını da giderdiği gibi, onların hayal bile edemediği haklarla bireyleri donatmaktadır. Bireylerin mülk edinme hakkı da bu özgürlükler kapsamındadır. Piyasaların serbest bırakılmasını iddia eden liberal anlayışlar esasında iki büyük yanlış içerisindedir. Birincisi Milli Ekonomi Modeli'nde de izah ettiğimiz üzere kendi haline bırakılan piyasaların teorik olarak bile dengeye ulaşması mümkün değildir.

Tüketim yönlü bir destek olmadan –ki bunun Milli Devlette adı Sosyal Devlettir– piyasalar ne sürekli büyüyebilir, ne de dengeye oturur. İkincisi ise devletin müdahil olmadığı piyasa, kaos üzerine kurulu monopol yapılanmaların oluştuğu, global odakların kontrolünde bir piyasayı beraberinde getirir.

Halbuki Sosyal Devlet/Milli Devlet'in kontrol ettiği piyasa, herkesin eşit fırsatlara ve haklara sahip olduğu bir piyasayı bera-

berinde getirir ki; böyle bir fırsat eşitlik olmadan, özgürlüklerden bahsetmek de mümkün değildir.

Öte yandan bir milletin alın teri demek, vatandaşların üretimleri mukabili elde etmesi gereken haklar demektir. Gerek işverenin, gerekse işçinin çalışması sonucu elde ettiği maaş yada kâr, onun alın terine karşılık gelmez. Ortada geriye kalan bir kazanç daha vardır.

Elde edilen katma değer artışına mukabil piyasadaki emisyon hacminin de arttırılması gerekir. Eğer bu hakkı, kapitalist modellerde olduğu gibi “hard currency” sahibi gelişmiş ülkeler sağlarsa, milletin alın teri ve emeği dışarıya aktarılacaktır. Ama piyasanın ihtiyaç duyduğu para senyoraj geliri elde edilerek emisyonla karşılanırsa; Sosyal Devlet’in ihtiyaç duyduğu finansmanın bir ayağı ortaya çıkacaktır. Böylece milletin alın teri, Milli Devlet’te, yine millete hizmet olarak sunulacaktır.

Marks’ın peşine düştüğü ve kavga zeminine taşıdığı “artık değer”, Milli Devlet’te sosyal huzurun ve barışın teminatı olarak olması gerektiği konumda olacaktır.

Senyoraj geliri ile elde edilen gelir, “artık değer”e karşılık gelmekte ve Sosyal Devlet modeli ile çalışan kesime iade edilmektedir.

Sosyal Devlet/ Milli Devlet tezimizde, diğer sistemlerde olduğu gibi küçülen veya sadece belli konularla ilgilenen bir devlet anlayışı değil, güçlü devlet anlayışı vardır. Devletin küçültülmesi değil, her sahada güçlenerek büyümesi hem milleti için hem de günümüz küreselleşme sürecinde bir zorunluluktur. Güçlü ve bağımsız bir milletin olabilmesi için, ona bu yolda yardımcı olacak güçlü bir ordunun varlığı da şarttır.

Böylece ancak “güçlü devlet– güçlü millet” anlayışı doğrultusunda geleceğe güvenle bakan nesiller yetiştirilebilir. Güçlü ordunun varlığı devletlerin bağımsızlığı için en az ekonomik bağımsız-

lık kadar gereklidir.

Kapitalizmin IMF, WTO, DB gibi... kurumlarının kontrolüne girmeyi reddeden siyaset anlayışının temelinde, onlara ihtiyaç duymadan kendi kendine yeter bir modele sahip olunması yatmaktadır. Bunun adı, tam bağımsız devlet, Milli Devlet'tir.

Devletin asli görevi, devlet–millet kaynaşmasını temin etmek, toplumsal barış ve uzlaşmayı sağlamaktır.

Devlet toplumun tüm kesimlerine sahip çıkacak, millet olmadan devletin olamayacağı şuuru ile hareket edecektir.

Millilete hizmet ise, eğitimden sağlığa; tarımdan hayvancılığa; ulaşımdan sanayiye; sosyal alanların planlanmasından haberleşmeye; savunmadan stratejiye; milli güvenlikten sosyal güvenliğe kadar her sahayı kuşatmaktadır. Bu nedenle devletin vazifeleri çok geniştir; ancak bu vazifeleri ifa etmesi için gerekli kaynaklar, Milli Ekonomi Modeli ile devletlerin kullanımına sunulmaktadır. Türkiye için konuşacak olursak; bu imkanlar fazlasıyla mevcuttur.

Milli Ekonomi Modeli'nde geniş olarak izahını yaptığımız gibi, devletin gelir kaynakları sadece halktan alınan vergiler değildir. Diğer sistemler, gerek kaynakların kıt olduğu yanlışından yola çıktıkları ve gerekse tek gelir kaynağı olarak vergileri kabul ettikleri için, sahip oldukları kaynakların ya farkına varmamış yada global odaklara devretmişlerdir. Geride ise, hakları gasp edilmiş ve mutsuz bir çoğunluk kalmıştır. Bu devlet anlayışında devlet, vergi toplayarak yalnızca “alan el”dir.

Milli Devlet'te ise devlet, “alan el” değil, aldığından fazlasını “veren el”dir. “Baba devlet” anlayışını hayata geçirecek olan Sosyal Devlet/ Milli Devlet'te, insan ihtiyaçlarının karşılanmasında kaynakların sınırsız olduğu gerçeği ispatlandığı gibi, devletin tek gelir kaynağı olarak da vergiler görülmemektedir. Devletin, üretimin karşılığı olan parayı basma hakkı olarak senyoraaj gelirleri;

değeri 3 katrilyon dolar olarak tespit edilen yeraltı kaynaklarımızın devlet–millet ortaklığı ile işletilmesinden elde edilecek gelir ve bunların yanında büyüyen ekonomilerden elde edilen artan vergiler devletlerin gelir kaynaklarıdır.

Aynı zamanda bütçe giderlerinde faiz ödemesi diye bir kalemin olmayacak olması hem devletleri bağımlı olmaktan kurtaracak, hem de büyük bir kamburdan kurtardığı için adeta büyük bir kaynak daha elde etmiş olacaklardır. Anlattığımız özellikleri toparlarsak, Milli Devlet’in tanımı şöyle yapılabilir: Tam bağımsızlık esasına dayalı, “kurumlar insan içindir” gerçeğinden hareketle millet egemenliğini ilke edinmiş, millete hizmeti gaye bilen, bireylerinin haklarını korumak ve hürriyetlerini temin etmek amacıyla yaptırım gücüne sahip bir tüzel kişiliktir. Milli Ekonomi Modeli’nin toplum hayatına bir yansıması olan Sosyal Devlet/Milli Devlet modelimizde devlet, “baba rolü” üstlenmelidir. Özetlersek;

1– Devlet, halkın tamamını kucaklayan bir misyona sahip olmalı, baba sıfatını ifa etmelidir,

2– Toplumun her kesiminin önünü açmalı, imkan sunmalıdır,

3– Devlet, bağımsızlıktan doğan en tabii haklarından olan senyör haklarını kullanarak ülke içinde yeterli miktarda para bulunmasına imkan sağlamalıdır,

4– Devlet gereğinde piyasalara müdahale ederek hakem rolü üstlenmeli, piyasaların küresel güçlerin eline geçmesini engellemelidir,

5– İsteyen herkese proje mukabili faizsiz kredi vermeli ve bu şekilde paranın tekelleşmesinin önüne geçilmelidir,

6– Bu maksada yönelik olarak emisyon hacmi genişletilmeli, proje karşılığı üretim teşvik edilmelidir,

7– Devlet, millete ait olan yeraltı ve yerüstü kaynaklarını mille-

tinkullanımına açmalıdır,

8– Devlet yatırım ve üretim için gerekli finansmanı, sıfır faizle kendi vatandaşına sağlamalıdır,

9– Devlet kendi üreticisine pazar sağlamalıdır, dış rekabete karşı korumalıdır,

10– Devlet, sanayiye desteklemelidir,

11– Devlet, ileri teknoloji ve yüksek sermaye gerektiren sahalarda ve stratejik alanlarda üretici olarak piyasalara girmelidir,

12– Kâr amacı gütmeyen altyapı yatırımlarını devlet sağlamalıdır.

2- İNSAN MESELESİNE BAKIŞ

İnsanlığın beşeriyet sahnesine çıktığı günden beri pek çok meselesi olmuştur. Bunlar siyasi, hukuki, sosyal, kültürel, iktisadi v.b birçok meseledir. Ancak bunların başında bizzat insanın kendisi” gelir. Zira toplumlara yön veren, tarihi seyir içindeki tüm hadiselerin sebebi ve sonucu ya insandır, ya da insan ile alakalıdır. Batı dünyası maddeyi tanımada, fizik, kimya formülleri bulmada zamanla mesafeler kaydetmiştir, ama aynı başarıyı kendini tanımada elde edememiştir.

Batı toplumlarında geliştirilen siyasi ve iktisadi modeller insanı tanımadığı için insandan yola çıkmamış, aksine geliştirdikleri modellere uygun insan tipini tarif etmişlerdir.

İnsan gerçek manası ile tanınmadığı için insan hakları ve insanın ihtiyaçları kavramı da olması gerektiği biçimde ele alınamamıştır. Liberal– kapitalist modeller insan ihtiyaçlarını ve haklarını hedef olarak geliştirilmiş modeller değildir. İhtirasları, bencil kaygıları

kendine ölçü olarak yola çıkmış bu tarz modellerin insanlığa fayda vermemesi son derece normaldir.

Sosyalizmin ve onun ilerlemiş aşaması komünizmin netice vermemesinin en temel sebebi de refaha kavuşturmayı düşündüğü insanı tanımamış olmasından kaynaklanmaktadır.

Adaleti tesis etmede, insanlığın can, mal, namus vb. güvenliğini sağlamada, toplum refahının yükseltilmesinde en mükemmel kural ve kaideleri ortaya koysak dahi, bunları hayata geçirecek olan insanı yetiştiremedikten sonra bu kuralların bir anlamı yoktur. İnsanı tanımadan, ona uygun siyasi iktisadi modelleri hayata geçirmeden ve onu özüne uygun şekilde yetiştirmeden insanoğlunun dertlerinin bitmesi mümkün değildir.

Tarihte İnsanı tanıyan onun yetiştirilmesine önem veren, eğitimi dikkate alan ve bireylerinin kabiliyetlerini doğru bir şekilde değerlendirebilen topluluklar, yeryüzünde adaletin ve insan haklarının tahsisine katkı sağlamışlardır. Türk milletinin tarihindeki altın sayfaların sebebi insanı tanımada ki başarısı ve insan haklarına olan bağlılığıdır.

Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğüne göre, "huy ve ahlak yönünden üstün nitelikli kimse" olarak ifade edilen insan tarifini taşıyanların oluşturdukları topluluklar, bu vasıfları taşımayanlar karşısında sayıca her zaman az olsalar da; medeniyetinin bugün geldiği nokta, bu az zümrenin tarih sahnesindeki gayretleri neticesindedir

A- TARİHTEN GÜNÜMÜZE İNSAN HAKLARI

Esasında insan haklarının tarihi serüveni dünyanın her yerinde homojen olarak gelişmemiştir. Bugün dahi insan haklarına bağlılık açısından bütün dünyanın aynı noktada olmadığını görmekteyiz. Batı toplumlarında kadının ruhu olup olmadığının konuşulduğu

dönemde Türk tarihinde kadın toplumun en yetkili makamlarında görev alabiliyordu. Bu örnekleri çoğaltabiliriz.

Ancak hem liberal–kapitalist modellerin, hem de Marksist düşüncenin insan hakları, özgürlük, adalet vb. temel kavramları nasıl ele aldığını anlamak için; insan haklarının tarihi serüvenini Batı dünyasında yaşanan olaylar açısından değerlendireceğiz. Batı tarihinde, gücü elinde bulunduran ile, idare edilen arasında sürekli olarak bir kavga söz konusudur. Kral ile halk, derebeyi ile köylü, işçi ile işveren arasında her dönem hakların elde edilmesi ve korunması için bir mücadelenin olduğunu görüyoruz. Bu mücadele günümüzde de özellikle işçi ve işveren arasında olmak üzere halen bütün sahalarda devam etmektedir. Batı tarihinde insan hakları mücadelesi, bireylerin ellerinden özgürlüklerini alan devlet idaresine karşı verilen bir mücadeledir. Batı toplumunda insan hakları ile ilgili birçok antlaşmanın yapılması, beyannamelerin yayınlanması bu toplumlardaki yöneten ile yönetilenler arasında süregelen kavgaların varlığına işaret etmektedir.

Diğer taraftan Türk tarihinde böyle bir sürecin yaşanmamış olması, insan hakları ihlallerinin olmadığını; yöneten ile yönetilen arasında kavga yerine kardeşliğin olduğunu bize göstermektedir. Türk hakanları, kendilerini vatandaşlarının ihtiyaçlarını karşılamakta sorumlu görürlerdi. Eğer bunu yapamayacaklarsa o vatandaşların kendilerine başka hakan aramaları istenirdi. Yani Türk tarihinde idareci olmak vatandaşlarına insan haklarını yaşatmak demektir. Elbette hakların yaşanıldığı bir toplumda bu hakların olmadığı toplumlardaki gibi kavgaların olmasını beklemek mümkün değildir.

Gelelim Batı'daki insan hakları sürecine...

1215 yılında Magna Carta Libertatum, Kral Yurtsuz John ile feodal beyler arasında yapılan bir antlaşmadır. Halktan ziyade derebeylerinin krala karşı özgürlüklerini koruyan bir antlaşmadır.

1679 Habeas Corpus Act ise, İngiltere’de vatandaşların mahkeme olmadan tutuklamalarını engelleyen bir antlaşmadır. O dönemde ihlal edilen birey özgürlüklerini krala karşı korumak için yapılmıştır. Gerçi ABD’nin günümüzde Ebu Garip ve Guantanamo’da mahkeme kararı olmadan insanları tutuklaması ve her türlü işkenceye tabi tutması, Habeas Corpus Act’in sadece 1679 İngiltere’sinde değil, 2006 ABD’sinde de yürürlükte olmadığı göstermektedir.

1689 Haklar Bildirgesi (Bill of Rights), İngiltere’de kral ile parlamento arasında yapılmış; yine gasp edilmiş özgürlüklerin elde edilmesi için verilen bir mücadelenin ürünüdür.

1789 Fransız İhtilali ile yayınlanan insan ve yurttaş hakları bildirgesi de, o dönemin şartlarında insan haklarının ayaklar altına alındığı Fransa’da bireylerin özgürlüklerini korumak için atılmış bir adımdır.

1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 2. Dünya savaşının hemen arkasından, savaşta ortaya çıkan insan hakları ihlallerinin neticesinde alınmış kararlardır.

Örnekleri çoğaltabiliriz...

Ancak tarihin seyri içerisinde gördüğümüz manzara, yönetim yetkisini elinde tutanların insan haklarını hiçe sayması, bunun karşılığında ise vatandaşların yönetime, dolayısı ile devlete karşı kendi özgürlüklerini korumak için mücadele vermesinden başka bir şey değildir.

Batı kültürünün temeli olan Helen ve Roma uygarlıkları ile Atina demokrasinde de durum yukarıda anlattıklarımızdan farklı değildir.

Bu dönemde hakim olan düşünce; soylu, zengin ve güçlü olanların toplumun tamamı adına karar verebilme yetkisine sahip olduğu

şeklinde idi. Demokrasi adı altında yapılan karar toplantılarına sadece belli sayıda imtiyazlı kimse katılırdı.

Örneğin; Helen kentlerinden Sparta’da nüfusun 250 bin kişiye ulaştığı dönemlerde şehir meydanında yapılan karar toplantılarına katılma hakkı sadece 6 bin kişiye tanınmıştır. Hatta ileriki yıllarda bu sayı 700’e kadar düşmüştür.²²⁵ Sparta’da ayrıca tarımla uğraşanlar ve esir sınıflar vardı. Bunlar yoksul ve onursuz oldukları için yönetime katılmazlardı. Hiçbir siyasi hakları yoktu.

Atina demokrasisinde ise yarım milyona varan nüfus içinde vatandaşlık hakkına sahip insan sayısı 30 bin idi. Nüfusun çoğunluğu, hiçbir hakka sahip olmayan kölelerden veya yabancı kökenlilerden oluşuyordu. Hakimiyet kurulan yerlerdeki yerel halk hemen köleleştirilir, Helenizmin hizmetine alınır. Nitekim Aristo, Metek adı verilen bu insanlar hakkında şunları kaydetmektedir: “Metekler esir, canlı bir mülk, evcil hayvanlara benzeyen ve insan olan bir alettir.”²²⁶

Aristoteles, Batı felsefe ve hukuk sistemine yön veren kişilerden en önemlisidir. Bu noktada tartışmasız bir yere sahiptir. Aristo’nun o dönemdeki köle edinilmiş insanları, “canlı bir mülk ve evcil bir hayvana benzeyen insan aletler” şeklinde tasvir etmesi dikkate şayandır.

İnsan ve insan hakları konusundaki bu yaklaşımın Roma döneminde de aynen devam ettiğini görüyoruz. Roma yönetiminde para ve güç, hiyerarşiyi belirleyen ölçü idi. Roma hukukunda kölelerin ve ileride kadın hakları bahsinde ayrıntılı olarak ele alacağımız gibi kadınların hiçbir hakkı yoktu. Roma hukuku kadınları kölelerle bir tutardı.

Roma’da çalışmak ve üretimle uğraşmak, aşağılık işler olarak kabul edilirdi. Çiçero’ya göre; ücretli emek sefillikti, özgür bir in-

225 Metin Aydoğan, Yönetim Gelenekleri ve Türkler, s. 208–209

226 M. Aydoğan, age., s. 209

sana yakışmazdı.²²⁷

Köleler ve kadınlar yönetime katılmazlardı. Seçme veya seçilme hakları yoktu. Roma İmparatorluğunda senato, belli başlı zengin ailelerin elindeydi.

Roma’da insanın, sistemi ayakta tutmak için bir araç konumunda olduğunu açıkça görmekteyiz. Soylular ve zenginler yönetiyor, buyuruyor; Aristo’nun ifadesiyle evcil hayvanlara benzeyen aletler olan köleler itirazsız emirleri yerine getiriyorlardı. Roma’daki hakim sistemin kusursuz işleyebilmesi için ise herkes vazifesini yapmalıdır. Kölelerin sistem içindeki rolü budur. Ve bunu yapacaklardır. Bu gayet doğal bir işleyiştir. Bu noktada insan hakları vb. kavramlar, Romalı düşünürler için sadece soylular ve yönetici sınıf içindir. Çünkü sistem böyle işler ve devlet böyle ayakta kalır.

Eflatun, meşhur Devlet adlı eserinde bir sistem anlatmakta ve bu sistemin içinde insanın rolünü ortaya koymaktadır. Ona göre insan, devletin çıkarları, yani sistemin kendisi izin verdiği ölçüde adil, yardımsever, dürüst vs. olabilir. İnsan işini yapmalıdır. Her sınıf kendi rolünü devam ettirmelidir. Eflatun, “Bir devlet için yıkıcı olan, (toplumu oluşturan) 3 sınıfın birbirinin işine karışması, görevlerini değiştirmesidir. Bu en büyük suçtur” demektedir.²²⁸

Bizans imparatoriçesi Theodora ise, m. 532 yılında bir Hipodrom yarışısı sonrasında galeyana gelen halkı bastırmak, tahtını kurtarmak için, 30 bin kişiyi hipodromda kılıçtan geçirtir.²²⁹

Bu, Batı tarihinde yetiştirilmiş bir hükümdar örneğidir. Haçlı seferlerinin başlatılmasındaki isim Papa. 2. Urban’ın Leuqs piskoposuna yazdığı mektupta şu cümleler yer almaktaydı: “Dürüst bir samimiyet coşkunluğu ile, birkaç aforozluyu öldürenleri cinayet

227 M. Aydoğan, age., s. 217

228 Eflatun, Devlet, s. 124

229 İsmail Hakkı Danişmend, Tarihi Hakikatler, c. 1, s. 157

işlemiş olarak telakki edecek değiliz.”²³⁰

Batının gelebildiği insan tanımı, tarihten bugüne yalnızca kendini düşünen, bencil, ihtiraslarının tatmini için her yolu deneyecek karakterde bir insan modeli oluşturmuştur.

Batılı, insanın, ruhen bütün dünyayı kahramanca(!) karşısına alan, tek başına yaşayan bir fert olduğunu düşünür.²³¹

Bütün bu örneklerden de anlaşılacağı üzere kapitalist düşünce sisteminde devletler yönetim yetkisini elinde bulunduran ve onun çevresinde konumlanmış güç odaklarının çıkarlarına hizmet etmektedir.

Böyle bir devlet anlayışı kendi vatandaşlarının haklarını gasp etmekte, mutlu bir azınlığın çıkarları için çalışmaktadır.

Böyle bir devlet anlayışına karşı iki çeşit tepkinin ortaya çıktığını görüyoruz.

– Bunlardan birincisi, insanların özgürlüklerini kısıtlayan devlet anlayışının yerine can, mal ve özgürlükleri koruyan devlet tezini savunan John Locke ve onun temellerini attığı liberalizm anlayışıdır. Liberalizm, ilk önce baskıcı devlet idaresine karşı özgürlükleri savunmak için ortaya çıkmasına rağmen; bugün globalleşme sürecinde ulus devletlerin tasfiye edilmesinde kullanılmaktadır. Yola insan haklarını korumak için krallara bir başkaldırı olarak çıkan liberalizm, bugün globalleşme sürecinde tüm insanlığı global firmaların kontrolünde ki dünya krallığına teslim etmiştir. Baskıcı devlet olgusuna karşı verilen tepki doğrudur ancak çözüm ortaya konmadığı için. Liberalizm insanları yağmurdan kaçırarak doluya teslim etmiştir. Toplumları özgürleştirme hayali ile avutan liberalizm sonunda hem piyasaları hem de devletleri küresel güçlerin oyuncağı yapmıştır. Yeri gelmişken belirtelim ki, liberalizmde insan hakları

230 Ahmed Rıza, Batının Doğu Politikasının Ahlaken İflası, s. 200

231 Bkz. Will Durant, Medeniyetin Temelleri, s. 49

klasik haklardan ibarettir.

Yani ekonomik ve sosyal hakların varlığından gerçek hayatta bahsetmek mümkün değildir. Bunu şöyle de ifade edebiliriz; liberal dünyada insanlar sosyal ve ekonomik haklarını aramakta, bunları elde etmek için çalışmakta özgürdür, ama bu hakları yaşama hakları kabul edilmemektedir.

Örneğin insanların çalışma hakları vardır. Ama herkesin iş bulma ve onurlu bir hayat sürmek için gerekli gelire sahip olma hakkı yoktur. Liberal–kapitalist düşünce refahı arama hakkını bireylere tanırken; onların refahı yaşama hakkını kabul etmemektedir. Dolayısıyla ile devlete de böyle bir vazife yüklememektedir. Ancak böyle bir hedef, Sosyal Devlet/Milli Devlet tezinde vardır. Milli Devlet tezinin Sosyal Devlet açılımı, zaten bireylerin refahı yaşama hakkını onlara sağlamak üzere geliştirilmiştir.

ABD kuruluş bildirgesi olan 1776 yılındaki bağımsızlık bildirgesinde insanların yaşama, özgürlük ve refahı arama hakkından bahsedilmektedir. Dikkat edilirse refahı yaşama hakkından bahsedilmemektedir.

Örneğin bir genç okumak istediği halde okuyamıyor, bir işçi yeteneği ve projesi olduğu halde kendi işini açamıyor, bir işsiz çalışmak istediği halde iş bulamıyorsa; liberal–kapitalist modeller açısından bir sorun gözükmemektedir. Ancak Milli Devlet için durum tamamı ile farklıdır.

Milli Devlet, vatandaşlarının doğuştan gelen haklarını sadece aramalarına imkan tanımaz; aynı zamanda bu hakları onlara yaşatmakta kendini sorumlu hisseder. Türkiye örneği bağlamında ele alırsak; üniversite sınavına girme hakkı liberal–kapitalist düşüncenin insan haklarına bakışını, “üniversitede okuma hakkı” ise Sosyal Devlet/Milli Devlet’in insan haklarına bakışını ortaya koymaktadır.

– İkinci tepki ise, Marksist düşünceden gelmektedir. Karl Marx ve Friedrich Engels tarafından geliştirilen bu tez, devlet kavramının bireylerin doğuştan gelen özgürlüklerini elinden aldığı noktasında liberal görüşle hem fikirdir. Marksist düşüncenin geliştirdiği çözüm ise, devletin, önce sosyalizm ve nihayet komünizm sürecinde tamamı ile tasfiye edilmesidir. Ancak bu yolla özgürlükleri elinden alınan bireyler özgürleştirilebilecektir.

Marksist düşüncenin kendisine siyasal alanda yaşam bulduğu ülkelerde insan haklarının ayaklar altına alındığı ise bilinen bir gerçektir. Marksizm de, insanları yağmurdan kurtarıırken doluya teslim etmiştir. Teorik olarak baktığımızda Marksist düşüncenin de yanıldığı nokta, insanların doğuştan gelen haklarını özgürleştiklerinde yaşayacakları hayalidir. Halbuki doğuştan gelen hakların yaşanmasında sadece özgür olmak yeterli değildir.

Yaşlı bir insanın, sakat insanın veya işsizliğin olduğu bir ortamda işsizlerin özgürlüğü onların karnını doyurmayacaktır.

Serbest bırakılan piyasaların kendi kendine dengeye oturması da mümkün değildir. Milli Ekonomi Modeli'nde bunu geniş olarak ele almıştık. Dolayısı ile devletin olmadığı yerde ne can güvenliği, ne mal güvenliği gibi klasik haklar, ne de sosyal ve ekonomik haklar yaşanabilir. Bu hakların yaşanabilmesi ancak bu hakları yaşatmak üzere yapılandırılmış Sosyal Devlet/Milli Devlet'le olabilir. Gerek Batı dünyasında, gerekse Marksist düşüncede insan hakları için verilen tepkiler, doğru olmakla birlikte; çözüm olarak ortaya konular, çok daha büyük bir çözümsüzlüğü meydana getirmiştir.

Milli Devlet tezi, insan ihtiyaçları ve haklarını onlara yaşatmak üzere geliştirilmiş bir tezdır. Devletin yapılanması, mutlu bir azınlığın çıkarları için değil; bütün bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiştir.

Sosyal Devlet/Milli Devlet'e göre yaşanmayan hak, insan hakkı

sayılmaz. Örneğin, insan haklarının olması için insanların iş araması değil, iş sahibi olması; ev araması değil, başlarını sokacakları bir evlerinin olması gerekir. Böyle bir bakış açısına, ne liberal, ne de Marksist görüşler sahip olmadığı için; maalesef insan haklarının en fazla çiğnendiği bir dönemde yaşıyoruz.

Bugünün süper gücü konumundaki ABD'nin siyasi, hukuki, kültürel, sosyal yapısı incelendiğinde, 2000 yıl önceki Roma İmparatorluğu'nda insana verilen değerle (!) büyük paralellik ve benzerlik arz ettiği görülecektir. Şöyle ki;

– ABD de, aynen Roma gibi askeri üstünlük ve şiddetle yayılmaktadır.

– Dün de, bugün de ele geçirdikleri bölgelerin yerel halkı, akıl almaz işkencelerle sindirilmektedir. Bu konuda ABD'nin Irak'taki işgal ve icraatlarını gözlemek örnek olması bakımından kafidir.

– Demokrasinin uygulandığı söylene de, bugün, ABD'de yönetime katılabilenler, dün Roma'da olduğu gibi, zenginliği ve gücü elinde bulunduranlardır.

– İnsan hakları vesair kavramlar, sadece sözde kalmakta, uygulamaya geçmemektedir. Dün Roma'da köleler evcil hayvanlar olarak vasıflandırılırken; ABD'de parkların veya kimi eğlence yerlerinin kapılarına “köpekler ve zenciler giremez” yazılmıştır.

– İnsan değil, sistem önemlidir.

Sosyal Devlet/Milli Devlet tezimize göre ise, insanın temel hak ve hürriyetleri mukaddestir ve korunmalıdır. Kişi, bu temel hak ve hürriyetleri doğuştan kazanmıştır. Can emniyeti, mal emniyeti, namus emniyeti, akıl emniyeti, din ve vicdan emniyeti korunması gereken 5 temel haktır.

Bizim geleneğimizde ve kültür tarihimizde bu haklar, “kul hakları” olarak kabul edilmiştir; böyle algılanarak yaşanmıştır. Eşlerin

birbirine karşı olan sorumlulukları, çocukların anne –babaya, arkadaş ve komşuların birbirine olan vazifeleri, hep kul hakkı olarak kabul edilmiştir. Bizim tarihimizde devlet, bu hakların koruyucusu ve hamisi olma vazifesi ifa etmiş; bu hakları, hâkim olduğumuz coğrafyanın tamamının halklarına da doya doya yaşatmıştır.

Bu itibarla, insan hakları için mücadele verilen dünya, bizim dünyamız değil; her zaman Batı âlemi olmuştur.

Dikkat edilirse insan hakları, feminizm, kadın hakları, işçi hakları gibi kavramlar, hep Avrupa’da ortaya çıkmış ve dünyaya yayılmıştır. Bu, aslında hakları yüzyıllar içinde devamlı surette gasp edilen Batı insanının, kendi sistemine bir başkaldırısıdır.

Sosyal Devlet anlayışı, insanı esas alır, insan merkezlidir ve insan içindir. Bugün, kendi değerlerimiz ve tarihi mirasımız ekseninde oluşmuş insan anlayışı ve tipi yerine, maalesef liberal ve kapitalist anlayışlar istikametinde oluşmuş bir insan tipine sahibiz. Bu insan Homo Economicus’tur.

B- BEYANNAMELERDE KALAN İNSAN HAKLARI VE MİLLİ DEVLET’TE KORUNAN DEĞERLER

a- BEYANNAMELERDE KALAN İNSAN HAKLARI

Özellikle 2. Dünya Savaşı’ndan sonra güçlenen insan hakları ile ilgili düzenlemeler, o döneme kadar ki savaşların, iç karışıklıkların, soykırımların ve katliamların artık sona ermesi için hazırlanmıştır. Zira, 20. yüzyılda şiddet sonucu öldürülenlerin sayısı 170 milyon kişiyi bulmakta idi.

İki dünya savaşı arasında milyonlarca insanın hayatına sebepsiz yere çıkan karışıklarla beraber son verilmiştir. Ukrayna’da 1932–

1934 yılları arasında yedi milyon insan şiddet eylemleri sonucunda öldürüldü.

Nazi Almanya'sındaki Yahudi soykırımları, Komünist Rusya'da Stalin döneminde gerçekleştirilen toplu katliamlar, Çin'deki kültür ihtilalleri vs. savaşlar, iç çatışmalar veya katliamlarda milyonlarca insan öldürülmüştür.

1945 yılında Hiroşima'ya atılan atom bombasının tesiriyle 140 bin kişi hayatını kaybetmiş, yayılan radyasyonun etkisi 300 bin kişide görülmüştür.

Bu vahşet tablosu karşısında bir tedbir olarak insan hakları konusu Uluslararası beyanname ve sözleşmelerle gündem edildi.

1945 yılında Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın amaçları arasında sayılan İnsan Haklarına saygı ilkesi, 1948 yılında kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi ile kesinlik kazandı.

1949 yılında NATO'yu kuran Washington Anlaşması'nın ön-sözünde üye ülkelerin demokrasiye ve insan haklarına bağlılıkları vurgulandı.

4 Kasım 1950'de Roma'da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi imzalandı. Böylece Avrupa konseyine üye devletler insan haklarını artık bir iç mesele saymayacaklarını kabul ettiler. Konu uluslararası bir boyut kazandı.

1961'de Torino'da imzalanan Avrupa Sosyal Yasası, sosyal haklar konusunda önemli düzenlemeler getirdi. Nitekim başlangıç bölümünde, sosyal hakların, insan hakları ile olan bağlantısına değinilmektedir.

1966 yılında ülkelere imzaya açılan Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi uluslararası boyutta ekonomik ve sosyal hakları düzenleyen bir metindir.

1970’lerde “Uluslararası İnsan Hakları Hukuku” diye anılan özerk bir hukuk oluşturuldu.

1 Kasım 1998’de Avrupa İnsan Hakları Divanı çalışmalarına başladı.²³²

İnsan hakları konusundaki son döneme ait en önemli belge, şüphesiz İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’dir. Beyannamenin giriş bölümünde “insan haklarını göz ardı eden ve hiçe sayan barbarca hareketlerin, insan vicdanını galeyana getirdiği...” vurgulanmaktadır. Savaşların yıkıcı etkilerine dikkat çekmek için konulan bu madde ile, kuvvete başvurulması yasaklanmaktadır. Acaba bu kurala devletler bağlı kalmışlar mıdır?

Bosna’da, Kosova’da, Çeçenistan’da yaşanan dramlar, Filistin’in işgali ve ABD’nin Afganistan’ı ve Irak’ı işgali, İsrail ile Arap ülkeleri arasında 1948, 1956, 1967, 1973 yıllarında cereyan eden savaşlar, İsrail’in Lübnan’ı işgali ve ABD’nin nerede ise ortalama her yıl bir ülkeyi bombalaması, BOP çerçevesinde 22 islam ülkesinde başlattığı iç isyanlar ve çıkarttığı terör eylemleri, başta Libya ve Suriye’de yaptıkları Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi’nin bu maddesinin açıkça ihlal edildiğinin örneklerinden sadece birkaçıdır.

“– Nitekim İsrail saldırılarında ambulanslar hedef alınmıştır ve yardım kuruluşları İsraili yetkililerin izni alınmış olunmasına rağmen, kurtarma girişimlerinden ve insancıl yardım ulaştırmaktan vazgeçmeye zorlanmıştır.

– Lübnan’ın güneyinde, İsrail’in boşaltma emri verdiği alanlarda emre uygun olarak şehir ve köylerden kaçan insan konvoyları, İsrail güçleri tarafından bombalanmıştır.

– Siviller, özellikle çocuklar çatışma sonrasında bile ölmeye veya yaralanmaya devam etmektedir. Çünkü, İsrail yoğun olarak

²³² Onur Öymen, Silahsız Savaş, s. 261–262

misket bombası kullanmıştır ve bunların yaklaşık bir milyonu sivil alanlara patlamamış olarak dağılmıştır”²³³

“1945 ile 1983 yılları arasında Afrika, Orta Amerika ve Asya’da iç çatışmalar ve diğer şiddet eylemleri sonucunda öldürülenlerin sayısı 20 milyona yaklaştı. Sadece Guatemala’da 1960 ile 1990 arasındaki içi savaşta ölenlerin sayısı 200 bin kişiydi”²³⁴

1996 yılında Gürcistan’da yaşanan çatışmalarda 17 bin 500 kişi hayatını kaybetti. 475 bin kişi evlerini terk etmek zorunda kaldı. Yine 1996’da Azerbaycan toprakları olan Yukarı Karabağ’a yönelik işgal sebebiyle Azerbaycan ile Ermenistan arasında çıkan çatışmalarda 55 bin kişi öldü. 1 milyon 700 bin kişi göç etmek zorunda kaldı.²³⁵

Libya, Irak, Suriye’de milyonlarca insanın katledilmesi, yüzbinlerce kadının ırzına geçilmesi, Ebu Garip hapisanesindeki insanlık dışı işkenceler, insan hakkının sadece kâğıtta kaldığının en önemli delilleridir.

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, beyannamelerde yazılanlar hiç sayılmaktadır. İnsan hakları sadece siyasi ve ideolojik bir koz haline getirilmiştir.

İnsan hakları konusu özellikle bugün demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkeleri ile beraber uluslararası ilişkilerde farklı amaçlarla kullanılmaktadır.

Bu husus dünya ülkelerinin insan hakları ihlalleri konusunda hazırladıkları raporlarda da görüldüğü gibi tamamen siyasi bir boyut kazanmıştır. Mesela, Avrupa Birliği’ne üye ülkelerin insan hakları konusunda birbirlerini eleştirdikleri örneğine hemen hemen hiç rastlanmamaktadır. Oysa bu ülkelerdeki bazı insan hakları ihlalleri

233 <http://web.amnesty.org/library/index/engmde02032006>

234 Edwards, s. 36–37

235 Bkz. Snyder, s.221

hakkında Uluslararası Af Örgütü gibi kuruluşların pek çok raporu var. AB üyesi ülkelerin birçoğu hakkında Avrupa İnsan Hakları Divanı'nda, İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ihlal edildiği gerekçesiyle açılmış pek çok dava ve verilmiş karar mevcuttur.²³⁶

Avrupa İnsan Hakları Divanı'nda İtalya aleyhindeki başvurular Türkiye'nin yedi misli, Fransa aleyhindekiler Türkiye'nin üç misli, İngiltere aleyhindekiler de Türkiye'den çok fazla olmasına rağmen,²³⁷ AB üyeliği konusunda Türkiye'nin önüne getirilen ilk mesele insan hakları ihlalleridir. Bu bağlamda, Lozan'da azınlık olarak sayılmayanlara azınlık statüsünde haklar verilmesi ve böylece Türkiye'nin parçalanmasının önünü açacak düzenlemelerin insan haklarıdır denilerek yerine getirilmesinin istenmesi düşündürücüdür.

Türkiye'yi ziyaret eden AB üyesi ülkelerinin Dışişleri bakanları resmi programlarında olmamasına rağmen, özellikle bazı dernek yetkilileri ile görüşmeler talep etmekte, hapishaneleri ziyaret talebinde bulunmaktadır. Bu talepler, özellikle AB kapısında yarım asırdır bekletilen Türkiye'ye karşı, Avrupa'nın elindeki "insan hakları" kozunun bir yansımasıdır.

Şurası bir gerçek ki, uluslararası arenada özellikle Türkiye için insan hakları denilince; hakların temini ve her türlü yaşam koşullarının iyileştirilmesinden değil, siyasi taleplerin yerine getirilmesinden bahsedilmektedir.

Geçmiş sömürgeciliğe dayanan devlet anlayışlarında insan, bu kurumun devamında vazifeli bir araçtan öteye gidememiş, devletin devamına katkısı oranında hak sahibi olabilmıştır. Bugün, Afganistan veya Irak'ta yaşanan katliamlar, ırza geçmeler, çocuk ölümleri dikkate alındığında; kapitalist sistemlerde insanın bu sistemin devamını sağlama dışında bir değerinin olmadığı açıkça görülmek-

236 O. Öymen, Silahsız Savaş, s. 287

237 O. Öymen, a.g.e, s. 288

tedir. Devletlerarası hukukta yüzlerle ifade edilebilecek konunun ele alındığı insan hakları sözleşmeleri yürürlüktedir. Ekonomik, sosyal, kültürel haklar, soykırımın önlenmesi, köleliğe karşı sözleşmeler, işkencenin önlenmesi konusunun ele alındığı metinler, kadınların ve çocukların haklarının ayrıntılı olarak yazıldığı sözleşmeler, işçi hakları vs. konuların yazılı hale getirildiği bu çalışmaların hepsi yalnızca kağıt üstünde kalmaktadır. Emperyalizmin etkisindeki devletlerin halkları için hak sahibi olmak söz konusu değildir. Küreselleşen günümüz sisteminde ise, hak sadece belli devletlerin elinde devletlerin çıkarları için kullanılan birer araçtır. Güçlü olanların her zaman haklı olduğu bir dünyada yaşamaktayız.

b- MİLLİ DEVLET’TE KORUNAN DEĞERLER

İnsandan yola çıkarak onun meselelerine çare olacak Sosyal Devlet anlayışında, insana değer verilerek hakları ve hürriyetleri korunmakta, muhafazası için gerekli tedbirler alınmaktadır.

Milli Devletin muhafaza etmesi gereken temel hakları, üç ana başlık altında toplayabiliriz; Bunlar emniyetler, özgürlükler, sosyal ve iktisadi haklardır.

- Emniyetler

Emniyetler konusunu 5 alt başlık altında ele alabiliriz. Bunlar can emniyeti, mal emniyeti, namus emniyeti, din emniyeti ve vatan emniyetidir. Tamamının emniyetli bir şekilde korunması ve hakların kullanılabilmesi, Milli Devlet’in esas vazifelerindendir.

– Can emniyeti: Milli Devlet, can emniyetinin garantisidir. Bu garantinin içine, kendi vatandaşlarının ülke sınırları içindeki can güvenliğinin her türlü tedbirle garanti edilmesi girdiği gibi; vahşi kapitalizmde örneğini gördüğümüz, diğer ülkelerin masum halkla-

rının sebepsiz yere katledilmemesinin garantisi de girmektedir. Can emniyeti, sadece öldürmek bağlamında da değerlendirilmemelidir. İşkencenin önlenmesi ve hayvanlar da dahil hiçbir canlıya eziyet edilmemesi, kan davalarının barışçı yollarla sona erdirilmesi de, Milli Devlet anlayışında bu konunun içinde değerlendirilmektedir.

– Mal emniyeti: Milli Devlet mal emniyetinin garantisidir. Sömürgeciliğin her türlüünü reddeden Milli Devlet, her ülkenin yer altı kaynakları ve diğer zenginliklerinin milletine ait olduğu gerçeğini kabul ederek; onlara da bu kaynakların değerlendirilmesinde yardımcı olmayı bir ekonomi kuralı olarak benimsemiştir. Emperyalist bir zihniyetle kaynakların global odaklar tarafından kullanılmasının önüne geçilmesi de bir nevi mal emniyetinin garantisidir.

Batı Trakya’da, Karabağ’da, Keşmir’de, Bosna’da, Filistin’de, Abhazy’a’da, Afganistan’da, Irak’ta, Suriye’de ve Libya’da yapılan işgallerle mülkiyet hakkı gasp edilmektedir. Bunlar toprak ve diğer emtia üzerindeki gasplardır.

Bir de Kapitalist sistemin getirdiği faiz, enflasyon vs. piyasa hareketleri ile gelir üzerindeki gasp söz konusudur.

Finans piyasalarında global fonlar sayesinde özellikle döviz üzerinde oynanan oyunlar sade vatandaşların zenginlikleri bir anda el değiştirmekte, bir çok firma batmaktadır.

Hırsızlık sadece bir eve veya işyerine girilerek oradaki menkul değerlerin veya eşyaların çalınması değildir. En büyük hırsızlık, para hareketleri ile milletlerin gelirinin bir anda birkaç global tefeciye aktarılmasıdır. Veya faiz mekanizması ile milletlerin vergi gelirlerinin faiz ödemesi adı altında birkaç odağa aktarılmasıdır. Milli Devlet, bu global hırsızlığa da son vererek gerçek manada mal güvenliğini sağlayacaktır. Milli Devlet anlayışında, malın korunması kadar, o malın toplumda sosyal adaleti temin eden bir denge unsuru olması da istenmektedir. Milli Ekonomi Modeli’nde

faizin devre dışı bırakılması ve Sosyal Devlet projeleri ile vatandaşların desteklenmesinin bir sebebi de budur. Piyasalara devletin müdahalesi ile kapitalizmin para üzerindeki bu yıkıcı etkileri ortadan kalkacak ve para özgürlüğüne kavuşacaktır.

– Namus emniyeti: Milli Devlet, namus emniyetinin garantisidir. Can ve malın, devlet garantisinde olduğu Milli Devlet sisteminde elbette ki, insanın fitri bir özelliği olan namus ve toplumun en küçük yapıtaşı olan aile, devlet garantisinde korunması gereken önemli değerlerdendir.

Hazırladıkları beyannamelerde kadın ve erkeğin eşitliğinden söz ettikleri halde, aslında asrımızda kadını erkeklerin oyuncağı olarak kullananlar, namus emniyetinden ve kadının haysiyet ve şerefini korumaktan çok uzaktırlar.

Özel hayatında ve toplumda sömürülen kadın, hak ettiği değere ve namusuna yakışır bir hayata ancak Sosyal Devlet/ Milli Devlet içerisinde sahip olabilir. Tezimize göre, kadın geçimini temin için çalışmak zorunda da değildir. Zira Sosyal Devlet/ Milli Devlet'in sunduğu imkanlarla kadının çalışmasına gerek kalmadan rahat yaşaması temin edilmektedir. Çalışmak kadın için bir mecburiyet olmaktan çıkarılıp, bireysel tercih haline getirilmektedir.

Kaldı ki, biz, Milli Devlet tezimizin Sosyal Devlet projeleri içinde kadına ayrıca haklar ve imkanlar tanıyarak, onun çalışmadan da maddi olanaklara sahip olmasını garanti altına aldık. Bu kapsamda ev hanımlarının işçi statüsünde emekli edilmeleri, doğum yapan her anneye verilecek doğum ikramiyesi ve her doğan çocuğa maaş bağlanması ile; kadına, toplum içinde maddi olarak da ayrı bir saygınlık getirecektir.

– Din emniyeti: Milli Devlet, din emniyetinin de garantisidir. Bu noktada laik demokratik Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde, laikliğin, gereği gibi uygulanmasının da Milli Devlet'le sağlanacağını

altını çizmekte yarar vardır. Laiklik ilkesi, özetle, devlet işleri ile din işlerinin birbirinden ayrılması olarak tanımlanmaktadır. Buna göre, laikliğin ihlalinden bahsedebilmek için, kamu adına, devlet işinin din kaynaklı olarak yapılması gerekir.

Anayasanın 24. Maddesine göre de “Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz.”

Din emniyetinin garantisi olan Milli Devlet’te, devlet, laikliğin gereği olarak din ve vicdan hürriyetinin sonuna kadar ve herkes tarafından kullanılmasının garantisi olacaktır. Aynı zamanda laikliğin bir diğer boyutu olan devlet işlerinin dini kaynaklı yapılmasının da önüne geçecektir.

– Vatan emniyeti: Sosyal Devlet/Milli Devlet, vatan emniyetinin de garantisidir. Vatan emniyeti, diğer saydığımız emniyetlerin tamamının sağlanması için de gereklidir. Vatan emniyetinin olmadığı yerde, hiçbir insan hakkı ve emniyetinden bahsedilemez. Vatan emniyeti, top yekun olarak milletin bekası varlığını devam ettirmesi demektir.

Vatan emniyeti demek, esasında milletin tamamına ait olan vatan topraklarının, yine milletin olarak kalmasının garanti edilmesidir. Bize göre vatan mukaddestir ve milletin malıdır.

Bugün milletten habersiz yabancılara devredilen yer altı kaynakları, satılan vatan toprakları, aslında millete ait olanın gizlice yabancılara verilmesidir.

Milli Devlet, vatan emniyeti ile, işte bunun önüne geçecek bir devlet anlayışını hayata geçirmektedir.

Sosyal Devlet/Milli Devlet’te ordunun güçlü olmasının üzerinde ısrarla durulmasının sebebi, bu temel güvenliklerin sağlanması içindir. Ancak güçlü ordu, milletlere yukarıda ifade ettiğimiz gü-

venlikleri sağlayabilir.

Görüldüğü gibi Milli Devlet, insana verdiği değer ve gösterdiği saygı ile, insan hakları konusunda da diğer sistemlerin ele almadığı konularda ayrıntılı düzenlemeler yapmıştır.

- Özgürlükler

Milli Devlet, hürriyetler konusunda bireylere hiçbir sistemin sunmadığı kadar geniş haklar tanımaktadır.

Hürriyetin sınırı dört yerde çizilmektedir. Bunlar sırası ile;

– Bireylerin kendilerine zarar vermeleri (yasal kısıtlamalardan ziyade eğitimle bireylerin kendilerine zarar vermesi engellenecektir)

– Bireylerin çevreye zarar vermeleri,

– Bireylerin diğer bireylerin hürriyetlerine dokunmaları,

– Bireylerin milletin birlik ve beraberliğine zarar vermeleri...

İşte bu dört durumda Milli Devlet, hem bireyin kendisini, hem de toplumu korumak için devreye girmektedir.

Özgürlükler konusunda Sosyal Devlet/Milli Devlet'in getirdiği en önemli açılımlardan biri de insanların kabiliyetleri oranında istediği işi yapma, istediği eğitimi alma haklarına getirdiği projelerdir. Milli Devlet, projesi olan herkese sıfır faizli kredi vererek, işçi olmayı bir "kader" olmaktan çıkarıp bir "tercih meselesi" haline getirirken; gerçek teşebbüs özgürlüğünü getirmektedir.

Yine eğitim için de aynı şey geçerlidir; okumak isteyen gençlerin önü, sınavla kapatılmamaktadır. Liberal–kapitalist sistemler üniversite sınavına girmeyi özgürlük olarak ele alırken; Sosyal Devlet/Milli Devlet, gençlerin üniversiteye girmesini özgürlük kabul etmektedir.

Madem ki, her insan eşit doğar; öyleyse hayat içerisinde bu eşitliğin bireylere tanınması gerekir. Zengin aile çocuğu ile fakir aile çocuğu arasında, Bakan–vekil çocuğu ile hamal çocuğu arasında şayet toplumsal yaşam içerisinde fırsat eşitliği açısından hiçbir fark olmaz ise, işte o zaman gerçek hürriyeti, toplumun bütün fertleri yaşıyor demektir.

Milli Devlet gerçek hürriyeti ve eşitliği toplumun içerisinde hakim kılarken, adaletin de gerçek sağlayıcısı olmaktadır. Ancak böyle bir toplumda hukukun üstünlüğünden bahsedilebilir.

- Sosyal ve İktisadi Haklar

Liberal–kapitalist sistemler bireylerin toplum içerisinde sosyal ve kültürel haklarını aramasını hak olarak kabul ederken; Sosyal Devlet/ Milli Devlet, sosyal ve iktisadi hakların yaşanmasını insan hakkı olarak kabul etmektedir.

Bu bağlamda örneğin, her bireyin geçimini sağlamak için çalışma hakkı olması tek başına yeterli değildir. Aynı zamanda bireylerin kimseye muhtaç olmadan hayatlarını devam ettirebilecekleri asgari bir gelire malik olmaları da gerekir. İşte Milli Devlet, bireylere doğuştan gelen bu hakları yaşattırır kurumdur. Yaşanamayan hak ise yok gibidir.

Bütün sosyal hakları bireylerine yaşatacak ilke ve projeleriyle var olan Milli Devlet, karşımıza Sosyal Devlet olarak çıkmaktadır. Sosyal Devlet çatısı altında yapılan bütün uygulamalar ile hedef, bireylerin doğuştan gelen bu hakları yaşaması içindir. Milli Devlet insan haklarında yepyeni bir açılımı hayata geçirmektedir. Gerek emniyetler konusuna, gerekse hürriyet ve sosyal hakların bütününe getirilen yepyeni bakış açısı ile, Milli Devlet, insan haklarının, adaletin, toplumsal barışın, huzurun, güvenliğin olduğu bir hayatı yeryüzüne indirmektedir.

C- KAPİTALİZMDE İNSAN: HOMO ECONOMICUS

Kapitalist modelin üzerine inşa edildiği insan tanımı, kendi çıkarlarını en üst düzeye çıkarma amacı güden homo economicus (iktisadi insan)'dır.

İnsanın çıkarlarını esas kabul eden kapitalizm zaman içerisinde mutlu azınlığın iktisadlarına cevap veren bir ekonomi modeli olarak karşımıza çıkmıştır. Kapitalizme göre ihtiyaçlar sınırsızdır. Kapitalist ekonominin kuramcıları, başta Malthus gibi karamsar ekonomistler olmak üzere "ihtiyaçları sınırsız, kaynakları sınırlı" gördükleri için nüfusun belli bir oranda tutulmasına gayret göstermişler; böylece doğum kontrolleri, bu ekonomi modellerinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmıştır.²³⁸

Gerçek olan şudur ki; insanın yemek, içmek, ısınmak, giyinmek, barınmak vb. çok karmaşık olmayan sınırlı ihtiyaç kalıpları varken; bu ihtiyaçları karşılamak için dünya üzerinde bilinen ve bilinmeyen sayısız kaynak mevcuttur.²³⁹ İktisadlar ile ihtiyaçları karıştıran kapitalizm, insana hizmet etmek yerine eziyet etmektedir.

Kapitalizmin insan hakkında bu kadar yanlışlığının en temel sebebi insanı tanıyamamasıdır. İnsanı akıldan ibaret gören kapitalizm insan ile eşyayı birbirine karıştırarak, madde ile ilgili dengenin insanda da olduğunu zannetmiştir. Tabiattaki fizik kimya kurallarının aksine insanın iç dünyasında sürekli bir mücadele ve değişim söz konusudur.

Batı dünyasında yıllardır zihinsel kaliteden (intelligence quality) bahsedilirken, duygusal zekanın (emotion quality) varlığı daha yeni yeni dile getirilmektedir. İnsanı diğer varlıklardan ayıran özelliği onun irade sahibi olmasıdır. İnsan gönüldür. İnsanın iç dünyasında gönül dünyasında biri birine zıt duygular bulunmak-

238 Prof Rona Turanlı, Malthus'un Nüfus Kuramı ve A.G.Ü, s. 31

239 Prof. Dr. Haydar Baş, Milli Ekonomi Modeli, s. 46

tadır. Bu duygular içerisinde tercih kullanabilme gücü de insana aittir. Yani insan, cömert olabileceği gibi cimri de olabilir. İnsan cani olabileceği gibi merhametli de olabilir. İnsan adil olabileceği gibi zalim de olabilir.

Asıl olan insanın tercihini müspet manadaki duygulardan yana kullanabilmesini sağlamaktır. Bir düşünürün dediği gibi; istediğimizi seçmekte serbestiz, ama istediğimizi istemekte serbest miyiz?

Serbestlik, özgürlük değildir. Özgürlük, insanın tercihini cömertlikten, merhametten, adaletten vb. duygulardan yana kullanacak seviyeye gelmesidir. Liberal–kapitalist düşünce insanı tanıyamadığı için serbestlikle özgürlüğü de birbirine karıştırmıştır.

Asıl özgürlük insana eğitimle kazandırılır. Eğitimle insan iç dünyasında doğru olan duyguları hakim kılarken, önce iç dünyasında özgürlüğünü elde eder; sonra da bu bireylerden oluşan toplum dünyada insan haklarında insanlığa örnek olur. ABD, serbestliği özgürlük sayan düşüncenin insanlığa armağanıdır. Kan, gözyaşı, işgal, zulümden başka bir şeyi insanlığa sunamayan ABD, bu kültürün ve düşüncenin ürünüdür. Oysa Müslüman Türk tarihinin altın sayfaları, eğitilerek özgürleştirilen insanlardan oluşan millet kavramına güzel bir örnektir. Serbestlik adına başıboş bırakılan insan, kendi menfi duygularının esiri olurken; hiçbir ölçü tanımayacağı için banka hortumlayabilir, devleti soyabilir, ülkeleri işgal edebilir. Hatta kendine bile zarar verebilir.

Kapitalizmin insan tanımı, “en az emekle en çok kâr sağlayan akıl sahibi varlıktır.” Bu insan, sadece kendini düşünür, sadece kendisi için yaşar. İhtiyaçları sınırsızdır; kaynakları sınırlı kabul eden bu insanın gözü açıktır. Sömürücüdür ve yalnızca güçlünün ayakta kalabildiğine inanır.

Liberal ahlaka sahip insan, sınırsız bir hürriyetin gerekliliğine inanır. Liberal felsefenin sloganı şudur; Bırakınız yapsınlar, bırakı-

nız geçsinler. (laissez faire, laissez passer.)

Sınırsız serbestlik, acımasız bir rekabet anlamına da gelmektedir. Amaca giden her yol mubahtır diyen makyavelist anlayışın sınırsız bir serbestlikle birleşmesi ile ortaya çıkan yaşam tarzı, darwinist görüşün doğal seleksiyon iddiasını ifade etmektedir. Yani şartlara ayak uyduran hayatta kalır uyduramayan yok olur gider.

Oysa Milli Devlet bir tek bireyin dahi burnunun kanamasına razı olmamaktadır. Kapitalist, liberal ve Batı kaynaklı bütün anlayışlarda insan, sistemi ayakta tutmak için vardır. Burada esas olan insanın kendisi değil, sistemin kendisidir. Başka bir deyişle insan sistem içindir. Fert hürriyetini de bu çerçevede ele almak lazımdır.

Sadece güçlünün ayakta kaldığı bu sistemde, bu sistemi kurumlarıyla birlikte ayakta tutan ve en az emekle en fazla kâr sağlamayı hedefleyen varlık, yani kapitalizmin insanı ciddi bir buhran içindedir. Ve sistem insanı mutlu edememiştir. Kapitalizmdeki insan modeli yukarıdaki yalnız kahramanın bir yansımasıdır. Yani, kendi çıkarlarını en yüksek düzeye çıkarma amacını güden iktisadi insan (homo economicus).

D- KOMÜNİST ANLAYIŞTA İNSAN

Kapitalizme bir tepki olarak doğan komünizmde de insanın ele alınışı, kapitalizmden farklı olmamıştır.

Marksist düşünce, maddenin ezeli ve ebedi olduğu iddiası ile yola çıkmış her şeyin müsebbibi olarak maddeyi görmüştür. Materyalist diyalektik ilerlemeyi zıtların sürtüşmesinde tez, antitez, sentez sürecinde, yani sınıflar arasındaki kavgada görmüştür. İnsanı üretim faktörlerindeki değişim şekillendirdiği bir varlık olarak görece kadar insanı tanımaktan aciz Marksist düşünce hakim olduğu toplumlara kavgadan başka bir şey getirmemiştir. Marx'a göre işin

özü şudur:

“Benim diyalektik yöntemim, Hegelci yöntemden yalnızca farklı değil, onun tam karşıtıdır da. Hegel için insan beyninin yaşam süreci, yani düşünme süreci gerçek dünyanın yaratıcısı ve mimarı olup, gerçek dünya, yalnızca “Fikir”in dışsal ve görüngüsel (Phenomenal) biçimidir. Benim için ise tersine, fikir, maddi dünyanın insan aklında yansımasından ve düşünce biçimlerine dönüşmesinden başka bir şey değildir.”²⁴⁰

Varoluş ve insan gerçeği hiç de böyle değildir. Zira insan, ilk yaratıldığı günden beri aynı insandır. Belki kullandığı araçlar değişmiştir. Oturduğu evin şekli de değişmiş olabilir. Ancak insanoğlunun ne ihtirasları, ne umutları, ne de iç dünyasında O’nu O yapan duyguları değişmiştir.

‘Tarih tekerrürden ibarettir’ derler. Tarihin tekerrür etmesi, hakikatte her dönemde tarihe konu olan insanın aynı duygulara sahip olduğunun göstergesidir. İç dünyasında eğitilmemiş insanın, dün tarih sahnesinde yaptığı barbarlıkların, bugün olanlardan farkı nedir? Dün haksız yere insanları kılıçtan geçirenler, bugün gökyüzünden bomba yağdırıyorlar.

Darwin biyolojik sahada, Marx ise sosyal sahada mücadelenin, gelişimin sebebi olduğunu iddia etmişlerdir.

Aynı dönemde yaşayan bu insanlar olaylara aynı bakış açısı ile bakmışlardır. Kapitalizmin fikir babası olan Adam Smith de benzer bir bakış açısı ile, görünmez elin ekonomileri ileriye taşıyacağını iddia etmekteydi. Darwin modifikasyon, doğal seleksiyon ve mutasyon sürecine dikkat çekerken; Marx, tez, anti tez, sentez diyor, A. Smith ise görünmez elin varlığına işaret ediyordu. Başka bir ifade ile serbest bırakılan sistemlerin kendi içlerinde devinim göstereceklerine inanıyorlardı. Halbuki, böyle bir şeyin olması hiç

240 Karl Marx, Das Kapital, Almanca İkinci Baskıya Önsöz

mümkün değildir.

Bütün tabiat kuralları içerisinde, bu kuralların anayasası kabul edilen kanun “Entropi”dir. Yani madde, her zaman kendisinin üzerindeki potansiyel enerjiyi azaltacak yönde hareket eder. Örneğin, dağlar sivri uçları üzerinde durmazlar. Uzay sürekli soğumakta ve sıfır Kelvin sıcaklığına doğru ilerlemektedir. Her hangi bir kimyasal reaksiyona müdahale ettiğinizde; reaksiyon bu etkiyi azaltacak yönde kendini ayarlar. Vücuttaki hormonal salgılar, hep bu yönde hareket eder. Merkez–kaç kuvveti, ivmeli hareket vb... bütün tabiat kurallarında hep bu mantık hakimdir.

Eğer siz ekonomiye müdahale etmezseniz; kendi kendine ne dengeye gelir, ne de ilerleme kaydeder. Bir güç olmadan, hiçbir maddi olay kendi kendine ilerleme kaydedemez.

Bir diğer konu da, Marksist düşüncenin, mülkiyet hakkını insanın kendine yabancılaşması olarak görmesi meselesidir. Bu realite ile taban tabana zıttır. Nitekim, yeni doğan bir bebekte bile ortaya çıkan ilk duygu sahiplenme duygusudur. İnsanın özüne aykırı bu Marksist yaklaşım ve talep, sosyalist sistemlerde bireylere ait olan zenginlikleri onların elinden alıp devleti idare eden mutlu azınlığın kontrolüne vermiştir. Sosyalist sistemde halk, devleti idare edenlere çalışmıştır. Kapitalizmde ise halk, devleti kontrol eden global odakların esiridir.

Oysa Milli Devlet’te devlet halk içindir, halka hizmet için vardır. Marksizm ve genel olarak komünizmde de insan tanımı yine sisteme yöneliktir.

Marksizm’e göre insan, üreten ve tüketen bir araçtır. İnsan, yaşamak için üretime katılmaya mecburdur. İnsan üretime katılmıyorsa, ne tüketme, ne de yaşama hakkına sahiptir. Miras hukukunun reddedilmesi de bu sebeptir. “Herkesin zenginliklerden yararlanması için herkes çalışmak zorundadır. Küçük çocuklar, yaşlı ve

hastalar dışında çalışabilecek herkes için genel çalışma zorunluluğu sosyalist ekonomide bir mecburiyettir.”²⁴¹

İnsanı, çalışan, üreten ve tüketen bir makine olarak telakki eden ve bunun dışındaki tüm hislerini maddenin tezahürü olarak kabul eden bu anlayış, insana istediğini verebilmiş midir? Elbette hayır... Sistemi ayakta tutmak için bir araç olan insan, sistemi eleştirmek hakkına bile sahip değildir. Nitekim Rusya’da Marksist –Leninist düzeni eleştirdikleri için milyonlarca insanın tutuklandığı ve işkence gördüğü tarihi bir vakıadır.

Öte yandan “sınıflar arası kavga” mantığı ile topluma huzur getirmenin mümkün olmayacağı ortadadır. İşçi ile işveren arasındaki, kavga kapitalist sistemin kendi problemidir. Kapitalist sistemde işçi fakirdir ve ezilmektedir. Sosyalizm buna cevap olarak, “madem işçi sınıfı eziliyor; öyleyse herkes ezilsin, işveren de fakirleşsin” demiştir. Gelir dağılımındaki adaletsizlik bir tarafta; diğer tarafta ise fakirlikte eşitlik anlayışı... Her iki şıkta da işçi her zaman fakir kalmıştır, ezilmiştir.

Milli Devlet ise, varlıkta adalet anlayışını getirmektedir. Yani hem işçi zenginleşecek, isterse işveren olabilecek, kimseye muhtaç olmadan hayatını ikame edeceği bir gelire malik olacak; hem de işveren dün kazandığından daha fazla kazanacak. İşçi ve işveren arasında oluşacak uyum sürekli büyüme için gerekli olan hem tüketim hem de üretim artışını sağlayacaktır. Bir başka önemli nokta ise, Marksist düşüncenin aile kavramına da şiddetle karşı çıkmasıdır. Gerçek şu ki, milletlerin varlığını sürdürmesi için gerekli olan üç unsurdan biri de, sağlam bir aile yapısına sahip olmasıdır. Ailenin olmadığı yerde, daha büyük bir aile olan milletin olması da beklenemez. Ailenin olmadığı yerde millet değil, sürü haline getirilmiş yığınlar olur.

241 R. Luxemburg, Toplumun Sosyalleşmesi

E- MİLLİ DEVLET'TE İNSAN

Milli Devleti, diğer sistemlerle kıyaslanmayacak kadar farklı bir noktaya taşıyan, tezin gayesine ve merkezine insanın konulmasıdır.

İnsanı tanıma gerçeğiyle sağlanacak bir devlet anlayışı, Milli Devlet modeli ile hayata geçirilmektedir.

İnsan yaratılmış olan bütün varlıklardan farklıdır. Onda var olan kabiliyetler, kainatta olan her şeye şekil verme ve onlardan istifade etme şansını insana sunmaktadır.

İnsan gönüldür. İç dünyasında birbiri ile zıt duygular taşımaktadır. Her hangi bir olay karşısında insanların hepsi birbirinden farklı davranışlar ortaya koyabilir. İnsan kendi hayatı içerisinde dahi büyük bir değişim içerisindedir. Oysa hayvanlar ve bitkiler her yerde ve her zaman türlerine ait özellikleri değişmeden korurlar.

İnsan irade sahibidir. Başka bir ifade ile tercih sahibidir. İç dünyasında taşıdığı zıtlar, içerisinde doğruyu ya da yanlışı seçecek iradesi vardır. İnsanın özgürleştirilmesi, onun serbest başıboş bırakılması değildir. İnsan ancak eğitilerek özgürlüğünü kazanabilir. Başka bir ifade ile tercihini doğrudan, merhametten, adaletten, cömertlikten yana kullanabilir. Elbette hiçbir eğitim almasa bile insan, özünde taşıdığı bu güzellikleri açığa çıkarabilir. Ancak bunu hayatın bütününe hakim olması ve bir hayat tarzı olarak ortaya çıkması, elbette insanı tanıyan bir eğitim olmadan olamayacaktır.

İnsanın doğuştan gelen hakları vardır. İnsan için asıl olan bu hakları elde etme şansına sahip olmak değildir; asıl olan insanın sahip olduğu hakları yaşama hakkının olmasıdır.

Yaşanamayan hak, insan hakkı değildir. Hakların yaşanmadığı bir toplumda gerçek manada özgürlüklerden bahsetmek mümkün değildir. Özellikle sosyal ve iktisadi haklar, bu çerçeveden ele alındığında Sosyal Devlet/Milli Devlet dışındaki bütün tezlerin, gerek

teorik, gerekse uygulamada sınıfta kaldıkları görülmektedir.

Müslüman Türk tarihindeki devlet anlayışı, şu öz cümle üzerine oturur; “insanı yaşat ki, devlet yaşasın”. Yani insana sahip olduğu hakları yaşatan devletler, hayatlarını devam ettirebilirler. Gerek kapitalist, gerekse Marksist anlayışlar, sınıflar arasında sürekli bir kavganın varlığına dikkat çekmektedirler. Bu zihniyetlerin hakim olduğu toplumlarda, bireyler arasında ve milletler arasında kavgaya bir hayat tarzı olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun sebebi açıktır; kendi ile barışık olmayan bireylerin, etrafında olanlarla kavgalı olması son derece normaldir. Toplumlarda yaşananlar, bireylerin iç dünyalarının yansımalarından başka bir şey değildir. Bir deponun içinde ne varsa, musluktan da o akacaktır. ABD halkı kendi ile barışmadığı sürece, dünyada kan dökmeye devam edecektir. Ancak kendisiyle barışık insan, devletin devamında misyon sahibi olabilir, yaşadığı toplumda birlik ve beraberliği sağlayabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti de, Türk milleti kimliği şemsiyesi altında, birbirinden farklı pek çok etnik unsurları barındıran bir yapıya sahiptir. Olması gereken, tıpkı tarihte başarıldığı gibi, bu farklılıklardan oluşmuş bünyeyi bir arada tutacak sistemi hayata geçirmek iken; tıpkı Batı medeniyetindeki yalnız kahraman modeli, ne hikmetse, Atatürk’ten sonraki Cumhuriyet tarihi boyunca uygulana gelen insan modeli olmuştur. Bugün ülkemizde uygulanan kapitalist yaklaşım, vatandaşlarımızı sahipsiz ve onları sahip oldukları temel haklarını elde etmede yalnız bırakmaktadır; hatta maalesef zaman zaman, Türk toprakları üzerinde hesapları bulunan Avrupa’nın ve ABD’nin eşiğine itmektedir.

Bireyler, çoğulculuğa açık, paylaşımcı, ana kimlik etrafında tüm unsurların toplanabileceği bir hoşgörü ile yetiştirilmemekte; tam tersine egoist, bencil, kimi zaman en yakınına dahi dışlayıcı, yalnız kendi ihtiraslarının tatminine çalışan bir hayat telakkisi ile hayata başlamaktadırlar.

Böylesi bir birey, demokrasi adına, global odakların da kışkırtması ile yaşamının her aşamasında ben-sen ayrımını gündem etmekte; zaten farklı etnik grupları barındıran toplumda bu ayrımcılığın körüklenmesinin önü açılmaktadır.

Milli Devlet anlayışında devletin bekasını tehdit eden eğitim anlayışı, tamamen değiştirilecektir. Toplumunu kuşatacak, her farklı oluşuma devlet-millet yararına ve bütünlüğüne halel getirmeyecek seviyede izin verecek, insan haklarını doya doya yaşatacak, hoşgörülü, adil bir insan modeli oluşturulacaktır. Bu şarttır; zira Milli Devleti, ancak topluma hizmeti bir vazife bilecek bu olgunlukta insan uygulayabilir.

Demokrasi adı altında milletin birlik ve beraberliğine zarar verecek adımları toplumlara attıran global odaklar, bu sayede milleti parçalamak istemektedir. Birlik ve beraberliğin olmadığı yerde huzur olması, bireylerin haklarını tam manası ile yaşaması mümkün değildir. Milli Devlet anlayışındaki Sosyal Devlet projeleri, hakikatte modelimizin insana verdiği değer ifadesidir. Sosyal Devlet projeleri ile, toplum içerisindeki sınıflar arasında çatışmaya son verilmektedir. Adaletin de tesis edilmesini sağlayan Sosyal Devlet, hakların yaşanması noktasında bütün bireylerin eşit olduğunun da ispatıdır.

Her sistemin oluşumunda bir sınıfın çıkarlarının gözlendiği ve korunduğu bilinen bir gerçektir... Kapitalizmde, sermayeyi elinde tutan bir grup sermayedarın hakları kollandı. Komünizm, sınıf farklılığını ortadan kaldırma gayesi ile ortaya çıktı ise de, alınan sonuçlar gösterdi ki, devlet kademesindeki bir grubun hegemonyasına zemin hazırlandı. Milli Devlet ise, toplumdaki sınıf farklılıklarını kabul etmektedir. Bu, toplumların doğal yapısıdır ve herkesi aynı hayat seviyesine getirmek zaten gaye değildir.

Ancak Sosyal Devlet anlayışında önemli olan tüm kesimlerin güçlendirilmesidir. Sınıflar arası geçişe de izin veren bir ekonomi

modelini hayata geçiren Milli Devlet'te, alt gelir grubundaki bir vatandaşın temel ihtiyaçlarını karşılayacak bir gelire malik olmasının yansısı, Sosyal Devlet projeleri çerçevesinde alacağı faizsiz kredilerle bir iş kurarak toplumda üretici olabilmesi de amaçlanmaktadır. Sosyal Devlet'te önemli olan tek tek her vatandaşdır. Sosyal Devlet anlayışında her şey insan içindir; insan, bizzat kendisi hizmete layıktır. Bu anlayışın kaynağı, “insanı yaşat ki, devlet yaşasın” kuralıdır. Kurumlar, insana hizmet etmelidir.

Binlerce yıllık Türk tarihi ve onlarca asra yayılan imparatorluk dönemlerine baktığımız zaman, insan merkezli bir devlet geleneğinin hakim olduğunu görüyoruz. Türk milletinin uzun süre ayakta kalabilen devletler vücuda getirme kabiliyetinin sırrı, insanı esas almasıdır. Topluma hizmette sadece çoğunluğun çıkarları esas alınmamaktadır. Bütün fertlerin mutluluğu olmadan toplumda gerçek huzurun olamayacağı prensibi ile hareket eden Milli Devlet bir insanı kurtarmak bütün insanlığı kurtarmaktır diyen ölçüye sahiptir.

F- MİLLİ DEVLET'TE EĞİTİM

Batı dünyası için insan hakları, her zaman sadece kâğıt üzerinde kalmıştır. Bunun nedeni, meselenin iyi ele alınamamış olması değil, Batı dünyasında insan haklarını verecek bir iradenin bulunmayışdır; böylece işin sadece propagandası yapılmakta, denilenler yalnızca lafta kalmaktadır. Hakkı veren olmayınca, istismarların olması ise çok normaldir.

Milli Devlette, önümüzdeki bölümlerde değineceğimiz gibi, hakların verilmesi değil, “insan için doğuştan var olduğu” devlet tarafından kabul edilen hakların yine devlet eliyle yaşatılması ve korunmasından bahsedilir.

Biz, ilk olarak fertlere haklarını verecek insanı ele alıyoruz. Öncelikle bu insanı yetiştiriyoruz. Hak ve hürriyetleri yaşatacak uygu-

lamaları hayata geçirecek bir yaşam telakkisi kazandırıldıktan sonra, ancak insan haklarının uygulamalarından bahsedilebilir. Milli Devlet, eğitim konusunu, günümüzde ihtiyaç duyulan ve özlenen insanın yetiştirilmesi bakımından önemle ele almaktadır. Bu bağlamda Kapitalizmin bencil ve egoist insan modelinin yerine; tüm insanlığa haklarını verecek ve onları koruyacak fertlerin yetiştirilmesi, milli eğitimin ana vazifelerindedir.

Birlik ve beraberliği temin edecek, devlet ve milletine bağlı bireylerin yetiştirilmesi de vazgeçilemez esastır.

İnsanın yetiştirilmesi bahsinde ele alınması gereken bir diğer önemli husus ise, her milletin kendine ait değerleri özelde ise Türk Milleti'ne ait değerleri gençliğimize kazandırmamızdır.

Bugün hangi millete bakarsanız bakınız; örnek bir modeli vardır. Bir İngiliz veya bir Alman vs. gencini farklı milletlerin gençliğinden ayıran bir modeli mevcuttur. Kendi değerleriyle, örfüyle, adetiyle kısacası medeniyeti ile yoğrulmuş model anlayış, örgün ve yaygın eğitim ile kendine öğretilmiştir. Bizde ise, böyle bir Türk modeli henüz belirlenmemiştir. Dolayısıyla gençliğimizin yetiştirilmesinde de ona örnek olarak sunulan bir Türk modeli maalesef yoktur.

Bu boşluk, ister istemez globalizmin kültür anlayışı ile doldurulmaktadır. Globalizmin zihinler üzerindeki en etkili yaptırımı, fertlere, farkında olmadan kendi düşünce kalıplarını, kültürünü ve medeniyetini kabul ettirmektir. Böylece yapılan reklamlar ve kampanyalarla batılılaşmayı, Batı patentli eşyaları kullanmak, onlar gibi giyinmek, onlar gibi yemek veya onlar gibi davranmak olarak anlayan bir millet oluşturulmaktadır.

Çağdaşlaşmayı batılı gibi olma şeklinde algılayan bu nesil, kendi gibi hareket etmeyenlere karşı taklit ettikleri ile bir üstünlük kazandığını düşünmektedir. Sahip olduğu değerlerini, milli kimliğini

ve medeniyetini hiçe sayan bu anlayış, Batı taklidinde bir hayat telakkisi ile modernleştiğini düşünürken; geldiği noktada öz kimliğini ve değerlerini yitirmektedir.

Böyle bir nesil, geleceğimizi globalizme ipotek etmek demektir, dolayısıyla Globalizm karşısında dik durabilmek, değerlerine sahip çıkan bir gençliğin yetiştirilmesi ile sağlanabilir. Verilecek eğitim bu nedenle kültürümüze, tarihimize ve değerlerimize sahip çıkan bir hayat telakkisi ekseninde olmalıdır. Milli Devletin en büyük sermayesi elbette ki yetişmiş gençliğidir. Vazifemiz, iyi eğitilmiş, bilgili, tecrübeli ve kabiliyetli, insan bahsinde temel vasıflarına dikkat çektiğimiz bir genç neslin yetiştirilmesidir. Bu gaye, eğitim sistemimizin keyfiyetinin ve kalitesinin değişmesi ile Milli Devlet anlayışında gerçekleştirilecektir.

İnsan meselesinde de değindiğimiz gibi Türkiye Cumhuriyeti Devleti, tek bir etnik unsurdan vücut bulmamıştır. İçinde pek çok farklı unsurları barındıran bir bünye söz konusudur. Bu durum haliyle etnik çatışmalara potansiyel bir zemin hazırlamaktadır. Halbuki yetiştirilen insanın, kendi ülkesinin içinde bulunduğu hassasiyetleri dikkate alarak hareket edebilmesi gerekir. Bu bağlamda, tarihimizin ve medeniyetimizin mirasıyla şekillenmiş Türk Milleti kimliğini örselemeden, tüm halkları kucaklayacak, devlet–millet birliğine zarar getirmeyecek bir çoğulculuğa açık olması, birlik ve kardeşliğin devamı için zorunluluktur.

Böyle bir etnik çeşitliliğin olduğu yerde paylaşımcılık esastır, esas olmalıdır. Bugün verilen eğitim, yukarıdaki çerçevesini çizdiğimiz insan tipinden çok uzaktır. Yetiştirilen insan için model, kapitalizmin egoist insan modelidir. Yani, bencil, yalnızca kendi ihtiyaçları ve ihtiraslarının tatminine uğraşan bir malûl kimliktir. Hal böyle olunca, bu insanın devlet kademesinde yer aldığı bir yapılanmada birlik ve bütünlüğün temini de imkansız olmaktadır.

Oysa içinde bulunduğumuz süreçte en çok ihtiyacımız olan şey,

birlik ve beraberliği temin edecek fertler ve bu fertlerin idaresidir.

Milli Devletin eğitim anlayışında, öncelikle bu birlik ve beraberliği içine sindirmiş, hoşgörülü, adil, kuşatıcı, Türk kimliğini onurla temsil edecek bireylerin yetiştirilmesi olacaktır. Milli–manevi değerlerimize, gelenek ve göreneklerimize uygun olarak çağdaş standartlarda bir eğitim verilmesi kaçınılmazdır.

Milletleri ayakta tutan milli kültürü gençliğe vermek, Milli Devletin en önemli eğitim politikalarındandır. Milli kültür deyince, bir milletin inancı, örf ve ananeleri, aidiyet ve mesuliyet duygusu, tarih şuuru vb. değerleri anlaşılmaktadır.

Dünyanın en eski ve gelişmiş medeniyetlerinden biri olan Türk kültürü, maalesef yapılan yozlaştırma ve inkültürasyon faaliyetleri ile milletimizin gözündeki değerini yitirmiştir.

Globalizmin kültürümüz üzerindeki etkileri sonucunda tarih boyu başka milletlere kaynak ve örnek olmuş değerlerimiz örse- lenmiş; dışarıdan taklit davranışlar ve kültür transferleri, adeta vaz- geçilemez hayat telakkimiz haline getirilmiştir.

Milli değerlerin muhafazası, Milli Devlet'in devamında hayati önemdedir. Küreselleşme bombardımanları karşısında dik durabil- mek için, kendi değerlerimize sarılmamız ve gençliğimize bu de- ğerlerimizi öğretmemiz mecburidir. Bu gerekçelerle milli kültürle gençliği doyurmak, aslında onu kendine döndürmek olacaktır.

Milli kültür içinde tarih şuurunun ayrı bir önemi vardır. Çünkü, tarih, bir milletin hafızasıdır. Gençliğin yabancı kültürlerin tesirin- de kalmaması, kendi tarihine olan sadakatine ve inancına bağlıdır.

Eğitim politikamızda, gençliğimize baştanbaşa övünülecek ve iftihar edilecek medeniyet tablolarıyla dolu tarihimiz öğretilecek- tir. Din eğitimi ve öğretimi, Anayasamızın bir gereği olarak milli eğitimin bir parçası ve tamamlayıcısıdır. Özetle eğitimde gaye; he-

deflen kimliğe sahip nesillerin oluşmasını sağlamaktır. Bu eğitimi üç ana dala ayırabiliriz:

– İnsanın kendi özündeki değerlerinin ortaya çıkarılmasını sağlayacak eğitim; yani bireyleri gerçek manada insani değerlerle donatıp özgürleştirecek eğitim.

– Milleti millet yapan ortak değerlere sahip nesillerin yetiştirilmesi, kültür, tarih vb. medeniyet değerlerinin nesillere kazandırılması.

– Hem çağdaş bilgileri bilen, hem de bilimi daha ileriye taşıyacak bir donanıma sahip olan nesillerin yetiştirilmesi.

Yukarıdaki temel ilkelerle şekillenen milli eğitim anlayışımızda, böyle bir eğitimin verilmesine katkı sağlayacak dört ana ocak veya kurum bulunmaktadır. Bunlar sırası ile aile, toplum, askerlik ocağı ile eğitim ve öğretim kurumlarıdır.

a- EĞİTİM VE ÖĞRETİM KURUMLARI

Tıpkı Sosyal Devlet/Milli Devlet'in ekonomi anlayışında olduğu gibi, eğitim konusunda da fırsat eşitliği devlet eliyle sağlanacaktır. Okumak isteyen her gence, lise öncesi eğitimde yapılacak yardımlar olduğu gibi; sınavsız üniversite gibi üniversite gençliğine yönelik projelerimiz ile her genç, devlet garantisinde okuma imkanına kavuşturulacaktır. Okumak isteyen bir insanın bu imkândan mahrum edilmesi, demokrasi, insan hakları ve fırsat eşitliği ile bağdaştırılamaz. Eğitim kaliteleri, öğretmen kalitesi ve dersane şartları birbiriyle kıyaslanmayacak kadar farklı düzeydeki, örneğin Kars ili ile İstanbul ilinden, iki öğrencinin, aynı sorularla üniversite sınavına sokularak bilgilerinin sınanması tam bir adaletsizlik örneğidir. Milli Devlet, sınavsız üniversiteye giriş imkânını her gencimize sunacaktır.

Bir Sosyal Devlet projesi olarak, her ihtiyaç sahibi öğrenciye ihtiyacını karşılayabilecek miktarda burs verilecektir. Eğitim anlayışımızda milli kültürü, milli tarihi, medeniyetimizi genç nesillere aktaracak düzenlemelerin yanında, Sosyal Devlet projelerimizle gençlere sağlanacak okuma kolaylığı, Milli Devletin gençlerinin yetişmesinin temellerini atacaktır.

b- AİLE

Milletlerin bekası için üç kurumun çok güçlü olması şarttır; devlet, ordu ve aile.

Aile, neslin yetiştirilmesinde son derece önemli bir misyona sahiptir. Aile kurumu sağlam olmayan milletlerin, geleceğe güvenle bakacakları bir nesle sahip olmaları mümkün değildir. Aile, kişinin şahsiyetinin şekillendiği, ortamına bakarak ve bizzat yaşayarak kimlik kazandığı yerdir. Yetişkin insanların şahsiyetlerinin oluşmasında geçmişte aile ortamında gördükleri ve yaşadıkları son derece önemlidir. Bu manada en önemli vazife “anne” olarak kadına düşmektedir.

Anne, şefkatli kollarına milletlerin geleceğinin emanet edildiği mukaddes varlıktır. Bu sebeple ev hanımlarının evde yaptıkları, çok ciddi bir kamu hizmetidir. Milli Devlet, “insan işçisi” statüsüyle bütün ev hanımlarını maaşa bağlamakta ve emekli etmektedir.

c- ASKER OCAĞI

Milletlerin güvenliğinde asıl unsur olan askerlik, aynı zamanda bir eğitim ocağıdır. Bireylerin gelecek yıllarına en fazla etki eden dönemlerin başında askerlik hayatı gelmektedir.

Aidiyet duygusunun gelişip kazanıldığı askerlik ocağı, hiçbir et-

nik ayrımın olmadığı ve bireylerin tek kimlik etrafında tek yürek oldukları yerdir. Bireyler bu dönem içerisinde yaşadıkları tek millet olmanın şuurunu asla unutmamaktadırlar.

Bugün AB ilerleme raporlarında bireylerin askere gitmesini engelleyecek ‘vicdani ret’ uygulamasının devreye konması istenmektedir. Burada hedef, sadece asker sayısını azaltıp milletin güvenliğini tehlikeye düşürmek değildir; aynı zamanda çok ciddi bir eğitim ocağı olan askerlik ocağından mahrum edilen nesillerin millet olma şuurlarının da zaafiyete uğratılmasıdır.

d- TOPLUM

Bireyler, hayatları boyunca bütün sosyal münasebetlerinde bir etkileşim içerisindeyler. Özellikle medya, arkadaş çevresi, iş ortamı bireylerin kimlikleri üzerinde etkili olmaktadır. Global güçlerin desteklemesi ile yerli medya kuruluşlarının bazıları, bu odaklara hizmet etmekte; yapılan yayınların etkisi ile kendi değerlerinden uzaklaştırılan bireyler, millet olma şuurunu da kaybetmektedirler.

Elbette özgürlükler çerçevesinde basın yayın özgürlüğüne kısıtlama getirilmesi mümkün değildir. Ancak medya üzerinden millete ait kimliğin zarar görmesine de müsaade edilmeyecektir. İnsanına sahip çıkamayan milletlerin, geleceğe güvenle bakması mümkün değildir. Millet olarak en büyük sermayemiz, bütün insanlığa örnek olacak şekilde yetiştirilmiş nesillerimiz olacaktır.

4. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET VE KADIN

- 1- Kapitalist Sistemde Kadın ve Hakları**
- 2- Komünizm'de Kadın ve Aile**
- 3- Milli Devlet Anlayışında Kadın ve Hakları**
 - A- Kadın ve Aile**
 - B- Kadın ve Hürriyet**
 - C- Kadın ve Çalışma Hayatı**

MİLLİ DEVLET ve KADIN

İnsanoğlunu dünyaya getirme gibi mucizevi bir olayın kahramanı olan kadın, sadece insan neslinin devamındaki bu hayati vazifesi nedeniyle bile sonsuz hürmete ve hizmete layık iken; tarih boyunca birçok toplumlarda hep ezilmeye mahkum edilmiştir.

Toplum hayatını düzenleyen kuralların içinde kadın ile ilgili olanlar, belirli dönemler hariç, her devirde münakaşa konusudur. Bu tartışmalar özellikle Batı kaynaklı olup, kadının ruhu olup olmadığı noktasına kadar gitmektedir. Böylece kadın, ilk çağdan beri, hakkında en çok konuşulan ve fakat hakkı da en fazla yenen insan olmuştur. “Tahrif edilmiş İseviliğe göre; Hz. Adem’in cennetten çıkarılışına sebep olarak eşi Hz. Havva gösterilmiş ve bütün kadınların bu günahın yükünü taşıdıklarına, bunun mirasçısı olduklarına inanılmıştı.

Eski İran’da yaygın olan Mazdek felsefesine göre kadın, havanın, suyun ve ateşin ortak kullanılması gibi ortak kullanılabilirdi. Budizm’in kurucusu olan Buda ise, yaşadığı sürece kadınları dine kabul etmemişti.

İnsanların bazılarının doğuştan ezilmeye mahkum olduğunu kabul eden anlayışlar, kadına da layık olduğu yeri vermemişlerdir.

İlk ve Ortaçağ Avrupa’sında, kadınların ruhu olup olmadığı konusunda tartışmalar dahi yapılmıştı.²⁴²

Bu anlayış ve algılayışlar neticesinde Avrupa’da kadın, ilk çağlardan beri horlanmıştır.

Kadını köle kabul eden anlayış, tarihte ilk olarak antik Grek kentlerinde ortaya çıktı. Hatta Grek kentlerinde fahişelik bir sanayi haline gelmiş, eşcinsellik yayılmıştı.²⁴³

Hakim anlayışa göre evlilikte saygı ve sevgi değil, erkeğin isteklerinin yerine gelmesi esastı. Mutlak erkek egemenliği bağlamında Batı’nın fikir mimarlarından Aristo, “Erkek yaradılıştan üstündür. Kadın ondan aşağıdır. Erkek haklı olarak buyurur. Kadın ise boyun eğer. Bu kaçınılmaz bir yasadır” demektedir.²⁴⁴

Atina demokrasileri ise kadını kölelerle bir tutar. Bir baba kızını istediği adama satardı. Kadın erkeğin kendisi için verdiği kurallara uymak zorunda idi. Erkek karısını değiştirmek veya başkasına vermek hakkına sahipti.²⁴⁵

Roma dönemine gelindiğinde ise kadınların durumunda bir farklılık göremiyoruz. Roma İmparatorluğu köleciliğe ve şiddete dayanıyordu. Roma hukukunda kadın, kölelerin bile altında idi. Çocukları üzerinde velayet hakkı yoktu. Evlat edinemezdi. Çocuklarının

242 Prof. Dr. Haydar Baş, İslam’da Kadın Hakları, s. 19–20

243 Metin Aydoğan, Yönetim Gelenekleri ve Türkler

244 Aristo, Politika

245 Aristo, age.

geleceğine karar veremezdi. Soy zincirinde yer almazdı.

Baba dilerse çocuğu satar, annesine bir şey sormazdı. Satılan çocuk, bir şekilde bağımsız kalırsa, yine babanın malı olurdu. Eğer baba, çocuğu üç kez satar ve çocuk yine özgür kalırsa, ancak o zaman hür kalabilir, dilerse annesinin yanına gidebilirdi.²⁴⁶

Aynı dönemlerde Türk geleneğinin kadına müstesna bir yer verdiğini görüyoruz. Eski Türklerde kadın, gelin gittiği evin hak sahibi bir üyesi olurdu. Kocasını ölürse, çocuklarının ve mallarının velayeti ona kalırdı.²⁴⁷

İtalyan seyyah Marco Polo, Türk kadınlarının dünyanın en temiz ve en ahlaklı kadınları olduğunu söyler.

Eski Türklerde toplumu ilgilendiren siyasi konularda hakan kadar hatunun da yetki ve sorumluluğu vardı. Herhangi bir buyruğun uygulanması için hakanın yansıra hatunun da imzası olmalıydı.²⁴⁸

Eski Türklerde kadına tanınan bu üstünlükler, Selçuklu ve Osmanlı zamanında da değişik şekillerde devam etmiştir. Osmanlı İmparatorluğunda Valide sultanlık müessesesi, padişahın sonra devlet protokolünde ikinci büyük makamdır. Hatta Sultan 4. Mehmet'in annesinin kendi adına yazılmış ve devlet kararname ve yazışmalarında kullandığı bir mührü bile mevcuttu.²⁴⁹

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk 1923 yılında “şuna inanmak lazım ki dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadın eseridir.” diyerek kadının toplum içerisindeki önemini ve kıymetini ortaya koymuştur.

Atatürk, 3 Nisan 1930 yılında belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkını, 5 Aralık 1934 yılında ise milletvekilliği seçimle-

246 Prof. Dr. A. Schwarz, Roma Hukuku Dersleri

247 Metin Aydoğan, Yönetim Gelenekleri ve Türkler, s. 634

248 Metin Aydoğan, age., s. 637

249 Naima, Silahdar Tarihi, c.2

rinde seçme ve seçilme hakkını Türk kadınlarına verirken, çalışma ortamı ile ilgili kadınları koruyan bir çok düzenlemeyi devreye koyarken halen birçok Batı ülkesinde kadının siyasi hakkı bulunmuyordu.

1- KAPİTALİST SİSTEMDE KADIN ve HAKLARI

Kapitalist dünyanın kadına bakışını anlamak için, Kapitalist düşüncenin temellerini yeniden değerlendirmemiz gerekir.

Kaynakları sınırlı gören Kapitalizm, üretime odaklanmıştır. Üretimi arttırmanın yolunun maliyetleri düşürmekten geçtiğine inanan kapitalizm, işçi ücretlerini düşük tutacak uygulamaları desteklemiştir. Hiçbir zaman tam istihdamın sağlanmadığı bu sistemde, ek-sik istihdam veya doğal işsizlik oranları, ekonomiler için faydalı algılanmıştır. Emek talebinin yetersiz olması, yani işsizliğin ortaya çıkması, işçi ücretlerini düşürecektir. O yüzden dikkat edilirse kapitalist modellerin uygulandığı ülkelerde işçi ücretleri, asgari geçim sınırında konumlanır.

Liberal–kapitalist modeller, kadının özgürleştirilmesi için onun aile ortamından topluma çekilmesini savunurlar. Burada çok önemli bir noktaya dikkat çekmemiz gerekir; kapitalizm, kadını toplumun içerisinde olmaya davet ederken, onu çalışma ortamına davet eder.

Liberal anlayışlara göre kadının özgürleşmesi için fabrikalarda çalışması ve üretime katılması gerekir.

Bu yüzden Batı toplumunda birazdan değineceğimiz örneklerde de görüleceği üzere, kadın, sanayide ve üretimde yüzyıllardan beri en ağır şartlarda yer alarak sözde özgürleştirilirken; aynı Batı dünyasında İngiltere, Almanya ve ABD’de, 20.yüzyılın başına kadar Fransa ve İtalya’da daha 50 yıl öncesine kadar kadının siyasi hakları yoktu.

Liberal–kapitalist anlayışlara göre kadının özgürleşmesi demek, onun çalışma ortamına dahil edilmesi demektir. Yoksa bu özgürlükten maksat, kadının siyasi haklar edinmesi, iktisadi olarak kimseye muhtaç olmayacak bir gelire devlet tarafından kavuşturulması veya sosyal faaliyetlerin ve organizasyonların içinde olması değildir.

Kapitalizmin kadının sözde özgürleştirme adı altında üretime katılmasını istemesinin birkaç sebebi vardır.

1– Kadın, daha ucuz ücretle çalıştırılmaktadır. ABD’nin işgücü istatistikleri dikkatle incelendiğinde; kadın, 200 branşta ortalama olarak erkekten %50 daha düşük ücretle çalıştırılmaktadır.²⁵⁰ Daha ucuza çalıştırılabilen kadın, maliyetleri aşağı düşürmektedir.

2– Kadının çalışma ortamına yoğunluklu olarak katılması, işgücü oranını arttırmakta; bu da piyasalarda emek fazlası oluşturup ücretleri aşağıya çekmektedir.

3– Bir diğer sebep ise, kapitalizmin ihtiyaçları sınırsız gören yanlış algılamasından kaynaklanmaktadır. Kadının çalıştığı bir aile ortamında çocuk sayısı ister istemez, ya hiç olmayacak ya da çok az sayıda olacaktır. Kaynakları sınırlı, ihtiyaçları sınırsız gören kapitalizm, nüfusun artmasını büyük bir problem olarak kabul etmektedir. “Anne” olan kadın yerine “fabrikada çalışan” kadın, yani “tüketime değil üretime katkıda bulunan kadın” kapitalist modellerin hedefidir.

250 U.S Department of Labor Bureau of Labor Statistics 2005

AB son dönemlerde Sosyal Güvenlik sistemlerinde yaşanan ciddi problemlerin çözümünü de kadının daha fazla çalışmasında görmektedir. Çünkü, aksi taktirde ülkelerin bütçeleri üzerinde yük oluşturan Sosyal Güvenlik sistemini finanse etmeleri mümkün değildir.

Milli Ekonomi Modeli'nde ise kadının ekonomiye en önemli katkısı onun tüketmesi ile sağlanmaktadır. Tüketim yanlı bir denge analizi olan Milli Ekonomi Modeli, üretim ile tüketim arasındaki dengenin sağlanmasını, geliri devlet tarafından desteklenen hane halklarının tüketmesi ile temin etmektedir. Kapitalist dünyada kadının üretime katılma süreci, bir sürü akıl almaz eziyeti de beraberinde getirmiştir.

Batı'da kadın, asıl zulmü, sanayi toplumuna geçiş aşamasında yaşamıştır. Nitekim 17. yüzyılda İngiltere'de ortaya çıkan ve Avrupa'da yayılan sanayi devrimi ile büyüyen bir işçi sınıfı oluştu. Böylece el emeğine dayanan eski üretim mekanizması yıkılmış oldu. Bu süreçte, oluşan işçi sınıfının içinde kadınlar da yer alıyorlardı.

Kadınlar, erkeklerle aynı şartlarda, hatta yer yer daha ağır şartlarda ve ancak erkeğin yarısı kadar ücretle çalışıyorlardı.

Kadınların 19. yüzyılda ev sektöründen sonra en yoğun çalıştıkları alan tekstil sanayii idi. Madenlerde çalışan kadınların vücutlarında ciddi deformasyonlar görüldü. Mide ve akciğer rahatsızlıklarına yakalandılar. Nihayet, 1842'de B. Britanya'daki madenlerde kadınların çalışması yasaklandı. 1847'de ise kadınların çalışmaları 10 saatle sınırlandı.

19. yüzyılda kadınlar, tekstilin dışında hemen her işte çalışıyorlardı. 20. yüzyılda ise kadının çalışması daha farklı bir boyut kazandı.

2. Dünya Savaşı sırasında kadınlar, tehlikeli koşullarda ve erkeklerin yarısı kadar ücret alarak çalışmaya teşvik edildiler. İşverenler, kadın işçilerden büyük kârlar elde ederlerken, kadınlara

erkeklerden daha az ücret ödüyordu. 19. yüzyıl sonlarında İngiltere’de işçi grevlerinin yoğun görüldüğü dönemdir. Kibritçi kızlar Fast End’deki fabrikalarda çok ağır koşullarda çalışıyorlardı. Beyaz fosfor maddesiyle çalışmanın bir sonucu olarak çene kemikleri çürümüştü. Avrupa’da kadınla erkeğe eşit ücret verilmesi ancak 1936’da gündeme geldi.²⁵¹

‘Londra’nın giysi diken mağazalarında bir yığın genç kız çalıştırmaktadır –hepsinin 15.000 kişi olduğu söylenmektedir–; bunlar, evlerde yatıp kalkmakta ve yemektedirler. Çoğu kırdan gelmiştir; bu yüzden patronların tam kölesidirler. Yılda 4 ay süren moda mevsiminde, en iyi kuruluşlarda bile günlük çalışma süresi on beş veya araya başka işler girerse, on sekiz saattir. Ama bu mevsimde hiçbir zaman belirlemesi olmadan çalışılır. Öyle ki kızlar, yirmi dört saatte asla altı ve çoğu zaman üç–dört ve sık sık olduğu gibi bütün gece çalışmak zorunda kalmazlarsa, iki saatten çok dinlenme ve uyuma zamanı bulamazlar ve on dokuz–yirmi iki saat çalışırlar. Çalışmalarına konan biricik sınır, iğneyi bir dakika için kullanamayacak kadar kesin fiziksel yeteneksizliğe uğramalarıdır.

Bu çaresiz yaratıkların dokuz gün boyunca soyunmadıkları ve çok çabuk atıştırabilirdi diye yemeklerinin küçük parçalar halinde önlerine konduğu bir şiltede ara sıra bir an dinlenebildikleri olur... Sözün kısası, bu mutsuz kızlar, modern köleciliğin moral kamçısı –işten kovma korkutması– ile; değil 14–20 yaşlarındaki narin kızların, güçlü kuvvetli bir adamın bile dayanamayacağı böyle sürekli ve uzun bir işte tutulmaktadırlar. Bundan başka, çalışma odalarının ve uyuma yerlerinin nemli havası, iki büklüm durmaktan ileri gelen kötü sindirim, ama hepsinden çok da, uzun zaman çalışmak ve temiz havadan yoksunluk, kızların sağlığı bakımından kötü sonuçlar doğurmaktadır.

Yorgunluk, bitkinlik, halsizlik, iştahsızlık, omuzlarda, sırtta ve

251 Barbara Humphries, Kadın ve Kapitalizm

kalçalarda ağrılar, ama özellikle baş ağrıları hemen başlar; sonra omurga eğilmesi, çabucak yakın–görmezleşen gözlerde şişme, sulanma ve ağrılar, öksürük, göğüs darlığı gibi kadın organizmasına özgü bütün gelişim bozuklukları görülür. Birçok halde gözler öylesine yıpranır ki onmaz bir körlük başlar; ve görüş işi sürdürmeye yetecek kadar iyi kalırsa, bu kızların kısa, acıklı yaşamına çoğu zaman verem son verir. Bu işi yeterince erken bırakanlarda bile, vücut sağlığı sürekli bozuk kalır, bünyenin direnci kırılır; böyleleri sürekli, özellikle evlenince, zayıf ve halsiz olur ve hastalıklı çocuklar dünyaya getirir.

... Kadınların çalışması her şeyden önce aile bağının koparır; çünkü kadın günde 12–13 saatini fabrikada geçirirken ve erkek de aynı ya da başka bir yerde çalışırken, dışarıdaki çocukların hali ne olur? ... Annelerin çalışmasıyla genel küçük çocuk ölümlerinin arttığı besbellidir ve olgularla, bütün kuşkuların ötesinde, kanıtlanmıştır. Kadınlar doğumdan üç–dört gün sonra gene fabrikaya dönmekte ve çocuklarını elbette evde bırakmakta; yemek saatlerinde çocuk emzirmek ve o arada kendileri de bir şeyler atıştırmak için evlere koşmak zorunda kalmaktadırlar – çocukların nasıl emzirilmek gerektiği bellidir.²⁵²

1857 yılında ABD’de New York ‘ta, 40.000 kadın dokuma işçisi, çalışma koşulları ve düşük ücretten dolayı 8 Mart günü greve başlayarak baş kaldırmıştır. 16 Aralık 1977 tarihinde BM tarafından 8 Mart günü Dünya Kadınlar günü kabul edilmiştir. Yani kadınların özgürleştirilmeleri adı altında, üretimde adeta birer köle olarak kullanılmalarına karşı kadınların verdikleri mücadeleyi başlattıkları 8 Mart günü, dünyada artık kadınlar günüdür.

Kapitalist dünyada kadın hakları denilince hakları elinden alınarak köle gibi çalıştırılan kadınların verdikleri özgürlük mücadelesi akla gelir.

252 F. Engels, Die Lage der Arbeitenden Klasse in England, s. 366–368.

Kapitalist dünyada iş ortamında ezilen kadın, maalesef aile ortamında da ezilmiştir.

Giriş bölümünde de ifade ettiğimiz gibi kadının ruhunun olup olmadığının tartışıldığı bir toplumda, kadın aynı zamanda inanç olarak günahın sembolü olarak görülmektedir. Havva'nın ilk günahın işlenmesinde elmayı Hz. Adem'e vererek şeytana yardım ettiğine inanılan bir düşüncede kötülüğe giden yolun başına kadın yerleştirilmiştir. Bu yüzden evlenmeyerek kadından uzak durmak, ulvilik olarak algılanmaktadır.

Böyle bir düşünce sisteminde kadının aile ortamında erkek tarafından ezilmesi son derece normaldir.

Müslüman –Türk'ün inanç ve kültüründe ise, cennete giden yol annenin ayakları altındadır. Elbette ki böyle bir bakış açısında kadın, aile ortamında bırakın esir olmayı, oranın tek yetki ve söz sahibi olacaktır.

Feminizm, işte bu aile ortamındaki köle düzenine karşı bir başkaldırıdır. Olympe de Gouges (1748–1793) feminist hareketin önemli isimlerindedir. “Kadına giyotine gitme hakkı tanınıyorsa, kürsüye çıkma hakkı da tanınmalıdır” sözü ile tanınan De Gouges, belki de bu sözünden dolayı giyotinle idam edilmiştir. Fransız devrimiyle birlikte ortaya çıkan özgürlükler hareketinde, kadına özgürlüklerinin verilmesi konusu da gündem edilmiştir. Feminizmin ortaya çıkışı Fransız devrimiyle olmuştur; ancak bu akımın mazisi Antik Çağ'a kadar uzanır.

Kadının erkekle eşit haklara sahip olması gerektiğini vazedен feminist anlayış, kadının ev hayatından kamusal çalışma hayatına geçmesiyle kadınlıktan kurtulup, insanlık mertebesine erişeceğini savunur. Feminizm, bir anlamda kadının erkeğe karşı verdiği özgürlük mücadelesi olarak değerlendirilmiştir. Feminizmin önde gelen yazarlarından Fransız Simone de Beauvoir, evliliği toplumun

kadınlara sunduğu geleneksel bir akıbet olarak görmekte; kadınların hayat boyunca yalnızca toza ve kire karşı savaş verdiklerini, kalıcı hiçbir şey yapmadıklarını iddia etmektedir.²⁵³

Kapitalist dünyada aile ortamında ezilen kadın, iş ortamında köleleştirilmiştir. Kadının özgürleşme süreci, yani evden çıkıp üretime katılma süreci, yağmurdan kaçarken doluya tutulmaktan başka bir şey değildir. Bütün taşların yerine oturması için öncelikle bakış açımızı değiştirmemiz gerekmektedir. İnsana, ekonomiye, aileye bakışımızı değiştirmemiz gerekmektedir. Bu bağlamda “neyin özgürlük” olduğunu yeniden tarif etmemiz gerekmektedir; çalışmak mı özgürlüktür, yoksa bir başka şey mi? Bütün bunların cevabını Sosyal Devlet/Milli Devlet’in kadına bakışı vermekte, kadını toplumun ayaklar altında ezilen konumundan alıp başa taç yapmaktadır.

253 20. Yüzyıl Dosyası, c. 1, s. 103

2- KOMÜNİZM'DE KADIN VE AİLE

Feminist hareketin fikir babaları, komünizmin kurucusu Marks ve Engels'dir. Bunlara göre, evlilik, aile ve yuva kurumlarının kadını köleleştiren müesseselerden başka bir şey olmadıklarını ileri sürmektedirler. Bu yüzden kadınlar için ailenin olmadığı bir dünyadan bahsedilir.

Marksizm'e göre kadın sorunu, toplumun sınıflara ayrılmasıyla ortaya çıkmıştır. Ve ancak sınıfların yok olmasıyla ortadan kalkabilir. Marksist ideolojide kadın da erkek gibi çalışmak ve üretmek zorundadır. Ancak bu taktirde tüketmeye ve yaşamaya hak kazanabilir.

Marksizm, aileyi, sömürünün ve sermaye birikiminin kaynağı olarak kabul eder.

F. Engels, "Ailenin, Devletin, Özel Mülkiyetin Kökeni" adlı kitabında ailenin ferdî mülkiyetle ortaya çıktığını söyler ve komünal

toplumda ‐aile‐ diye bir kavram olmadığını iddia eder. Engels’e göre, devlet ve aile özel mülkiyetle doğmuş üstyapı kurumlarıdır ve sınıf farklılıklarının ortadan kalkmasıyla yok olacaklardır. Marksist ideoloji, her şey gibi kadınların da ortak olacağı bir kmn toplumundan bahseder. Yani, bu ideolojide kadın çalışan, üreten ve ortak mal sayılan varlıktır.

Hakikatte aile ve kadın, birbiriyle var olan ve güçlenen iki temel kavramdır. Tarihimizde bu temel kurumun devamı için, ona ve kadına gerekli değer verilmiş iken; kmnist rejimler, aile kurumunu özellikle reddetmektedirler. Marksizm, bu kurumu parçalama yönünde özellikle görüşler beyan etmiştir. Konuyla ilgili olarak, Çin’in şangay şehrinde çıkan Wenhui pas gazetesinin 1967 Aralık ayında yayınlanan sayısındaki, ‘Aile Eleştirisine Yönelmek Seçkin Bir Tutumdur’ başlıklı yazısına şöyle bir bakalım; Kültür Devrimi sırasında çıkan makalede şunlara dikkat çekilmektedir:

‐Ana–baba ve çocukların, kocaların ve karıların değerini, bazen pek erken olmasına rağmen verimli sonuçlar getirmektedir.

Mesela, şangay’ın bir mahallesine bakalım. Büyük proleter kültür devriminin yarattığı kasırğa, çekirdek toplumsal bir teşkilat birimi olarak her yerde etkisini göstermiştir. Böylece binlerce yıl yaşamı yönlendiren gelenek, görenek ve adetler aileden koparıp atılmıştır. şimdi aile içinde bir takım büyüklere değil, Mao düşüncesini bayrak edenlere itaat edilmelidir.

... Hatta bilinen geleneksel aileden tamamen farklı olan bu ailede, bizzat eş ve babanın kim olduğu belli değildi. Kadın da kolektiftikten nasibini almıştı’’²⁵⁴

Oysa milletlerin varlığı daha önce de belirttiğimiz gibi üç ana sosyal kurumun varlığı ile mümkün olmaktadır; aile, devlet ve ordu...

254 Dr. İmadüddin Halil, Sosyal Adalet, s. 18–19

Liberal–kapitalist toplumlarda özellikle üretim ortamında ezilen kadın işçilerin haklarını savunmak için ortaya çıkan Marksizm, kadını patronların ücretli kölesi olmaktan çıkarıp, sosyalist toplumlarda devleti yöneten insanların ücretsiz kölesi yapmıştır. Aile kavramının yıkılması ile sözde özgürleştirilen kadın, ortak bir kullanım aracı olarak belki de en ciddi istismarını yaşamıştır.

3- MİLLİ DEVLET ANLAYIŞINDA KADIN VE HAKLARI

Sosyal Devlet/Milli Devlet anlayışında kadına verilen değer, diğer anlayışlardan çok farklıdır. Kadının gerçekte kim olduğundan yola çıkılarak, kadına gerçek hürriyet ve toplumda hak ettiği yer verilmektedir. Milli Devlet'in kadına bakışını ortaya koyarken birkaç alt başlık etrafında konuyu ele alacağız. Bunlar sırası ile kadın ve aile, kadın ve hürriyet, kadın ve çalışma hayatıdır.

A- KADIN VE AİLE

İnsan özü ve yaratılışı itibarı ile sosyal bir varlıktır. Tek başına yaşamak yerine, toplum içerisinde ve diğer canlılarla etkileşim içerisinde hayatını devam ettirir. Öte yandan insanlar çift yaratılmıştır. Kadın ve erkekten hiçbirini, birbirinden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Hayatın içerisinde hem kadının erkeğe, hem de erkeğin kadına bir çok yönden ihtiyacı vardır. İnsanları olgunlaştı-

ran, iç tabiatlarında sahip oldukları ve yaşadıkları duygulardır. Bu duygulardan bazıları vardır ki, toplumsal yapının oluşması için de çok önemlidir. Bu bağlamda sevginin olmadığı bir toplum içerisinde, birlik ve beraberlik sağlanamayacağı gibi; o toplumda huzurun olması da mümkün değildir.

Evlilik ile başlayan erkek ve kadının birlikteliğinde, her şeyden önce fertlerin birbirlerine duydukları sevgiyi, bir kadının anne olarak çocuğuna duyduğu sevgiyi, çocuklarının ebeveynlerine karşı taşıdıkları sevgi, saygı ve güven duygusunu başka bir şeyin onlara yaşatması mümkün değildir. Bu sevgiden, bu aşktan ve bu güven duygusundan mahrum olan bireylerin, hayatlarında tam bir denge- nin oluşması imkansızdır. Aile, bireyler için, kendi mahremlerini paylaştıkları bir limandır. Aile, fertler için sevginin kaynağı, huzurun adresidir. Çocuklar için de duygusal gelişimlerini tamamladıkları okul gibidir.

Anne ve babadan mahrum büyüyen çocukların yetişme dönemlerinde duygusal olarak zorlanmaları kaçınılmazdır.

Bir çocuğa, başta anne olmak üzere, ailesinin verdiği sevgiden daha fazlasını toplumda hiçbir merci veremeyeceği gibi; bir erkeğe veya bayana eşinin verecek olduğu sevgi, saygı ve güven duygusunu toplumda hiç kimse veremez.

Toplumda, kadının “anne” olarak çocuğuna beslediği sevgiden, şefkat ve merhametten daha güçlü hangi duyguyu bulabiliriz? Devletin vazifesi, sadece kadının can, mal, namus vb. güvenliğini sağlamak, sosyal ve iktisadi haklarını ona sunmak değildir. Aynı zamanda bireylere huzurlu bir hayat sunmak da devletin görevidir.

Neslin devamı için aile şarttır. Neslin istenilen düzeyde yetiştirilmesi için aile şarttır. Milletlerin geleceğe güvenle bakmaları, hayatlarını devam ettirmeleri için aile şarttır. Ahlakın korunması için aile şarttır. İnsanların sevgiyi ve merhameti yaşamaları için aile

şarttır. Bireylerin toplum içerisinde huzurlu bir hayat sürmeleri ve yalnızlıktan korunmaları için aile şarttır.

Peki öyleyse Batı toplumunda, aile içerisinde, neden kadın ezilmiştir!? Bunun sebebi, aile kavramının yanlışlığı değildir. Aileyi oluşturan fertlerin eğitimsizliğindedir. Burada eğitimden kastımız, sadece zihinsel eğitim değildir... Gerçekte insanı insan yapan duygusal eğitimi kastetmekteyiz.

Zaten insanı diğer varlıklardan ayıran, iç dünyasında taşıdığı duygulardır. Merhameti, aşkı, cömertliği, vefayı, dürüstlüğü vb. duyguları içinde barındırmayan insan, görünüşte insan olmakla birlikte, aslında taşıdığı değerler itibarı ile insan olmaktan oldukça uzaktır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet, her şeyden önce evlilik müessesesini teşvik etmekte; gençlerin evlenmeleri için önlerinde bulunan maddi engelleri kaldırmaktadır... Toplumdaki evlilik yaşının ilerlemesinde maddi imkansızlıkların payı büyüktür. Milli Devlet'in gençlere temin ettiği faizsiz, bir yıl ödemesiz ve uzun vadeli yuva kredisi ile, erkeklerimizin ve kızlarımızın erken yaşta kendilerini kurmalarını sağlanacaktır.

Evlilik, aynı zamanda çiftlerde sorumluluk duygusunun da gelişmesini sağlayacaktır.

Aile, nesillerin eğitiminde en önemli müessesedir. Sağlam nesiller, milletlerin varlıklarını devam ettirmeleri için en önemli unsurlardandır.

Aile ortamında nesillerin hem zihinsel, hem de duygusal olarak yetiştirilmesi kadına aittir. Sadece bu toplumsal vazife, yani "hem neslin devamını, hem de yetiştirilmesi sağlıyor olması"; kadını toplumsal yapının direği haline getirmekte, toplumsal hayatın devamında merkeze oturtmaktadır.

Kadının aile içerisinde üstlendiği bu görev, aynı zamanda çok ciddi bir kamu hizmetidir. Dolayısı ile devlet tarafından bütün ev hanımlarına maaş verilmesi, Milli Devlet tezinin sosyal uygulamalarından kabul edilmektedir.

Kadının aile içerisinde üstlendiği bu vazifesinden dolayı maddi bir karşılık görmesi, aynı zamanda aile işlerinde sorumluluğun kadının sırtında olduğunu göstermekte; aile içerisinde kadının önemine de işaret etmektedir.

Toplumun teminatı olan aile kurumunun direği olan kadın, en iyi şartlarda yaşamalı, yetiştirilmeli ve sağlık güvencesi olmalıdır. Gelecek nesillerin ilk öğretmeni olarak kadınların eğitimi de en iyi şekilde verilmelidir.

Kadının eğitimi, en az erkeğin eğitimi kadar, hatta daha fazla önemlidir. Çünkü her kadın, aynı zamanda bir toplum mühendisi ve bir ilk öğretmen vazifesi de görmektedir.

Toplumumuzun temeli olan aile kurumu, aynı zamanda çocukların ilk eğitimlerini aldıkları çatıdır. Her anne bu anlamda bir ilk öğretmendir. Devlet, kadını iyi yetiştirerek çocuklarına örnek olmasını sağlamalıdır.

Ev kadınları için ücretsiz okuma–yazma kursları, beceri kursları ile kabiliyetleri geliştirilerek topluma kazandırılmaları da sağlanacaktır. Genç kızların eğitim ve öğretimlerinin en üst düzeyde yaptırılması ile de, yeni kuşak ailelerin eğitilmiş –kültürlü bireylerden oluşturulması sağlanacaktır.

Milli Devlet’te kadın, insan olarak nesillerin devamında hayati unsurdur, annedir. Kadın, toplumdaki yeri itibarıyla en küçük sosyal birim olan ailenin devamında temeldir. Sağlam bir aile yapısı olmadan milletlerin ayakta kalamayacağı da bilinen bir hakikattir.

Bu bağlamda Sosyal Devlet modelinde kadın, kapitalist–liberal

modeldeki gibi ne çalışan ve üreten bir makine, ne ikinci sınıf bir işçi veya kendisinden yararlanan bir metadır... Bilakis kadın, ailenin temel taşı, insanı yetiştiren kutsal bir varlık, toplumu oluşturan en önemli iki unsurdan bir tanesidir. Bu nedenle aile içerisinde çocukları yetiştirmekle mükellef olan kadının, bir de onların masraflarını nasıl karşılayacağını düşünmesi doğru değildir.

Milli Devlet'in Sosyal Devlet karakterli projeleri, doğum yapan her anneye, ortalama bir memur maaşı kadar doğum ikramiyesi sağlamaktadır. Çocukların okul öncesi dönem masrafları için ülkemiz şartlarında kademeli olarak devlet yardımı verilecek; eğitim dönemi masrafları ise, devlet bursları ile karşılanacaktır. Devletin bu karşılıksız yardımları, kadının, çocukların ve ailenin geçiminde maddi imkanları düşünmeden hareket etmesine yardımcı olacaktır.

Ailenin korunup geliştirilmesi; hem kadının, hem de milletlerin geleceğe güvenle bakmaları için son derece önemlidir.

Aile içi şiddetin olmaması için, devletin, bireylerin eğitime destek vermesinin yanı sıra; aile içinde olabilecek şiddete karşı ağır cezalarla donanmış her türlü yasal düzenlemeleri yapması gerekmektedir.

Kadının aile içerisinde eşi ve çocuklarıyla hayatını mutluluk içinde devam ettirmesinin sebebi, elbette birbirlerine duydukları sevgi ve saygı olmalıdır. Ancak maddi imkansızlıklardan veya cehaletten dolayı kadının, aile içinde şiddet görmesine rağmen sesini çıkartmaması diye bir şey olamaz. Dolayısıyla devlet, ev hanımlarına verilen maaş, işsizlik maaşı ve diğer sosyal güvenceler ile başta kadın olmak üzere tüm ihtiyaç sahiplerinin ve tüm vatandaşlarının asgari geçimi için gerekli olan geliri temin etmekle mükelleftir.

B- KADIN VE HÜRRİYET

Özgürlüğü çalışmak olarak kadının önüne koyan kapitalizm, bu sayede ucuz işgücü için güzel bir fırsat elde etmiştir.

Milli Devlet'in kadın ve özgürlük konusuna yaklaşımı ise çok farklıdır. Her şeyden önce kadın ve erkek, insan olarak doğuştan gelen temel haklara sahiptir. Bu haklar, klasik haklar olarak ifade edilen özgürlükler olduğu gibi; sosyal ve iktisadi haklar da doğuştan gelen haklarındandır. Bu en temel hakların tamamını yaşayabilen kadın, gerçekte özgür olmaktadır.

Çalışmak zorunda olan kadın değil, istediği zaman çalışabilecek ama çalışmadığı halde kimseye ihtiyaç duymadan asgari bir gelire sahip olan kadın özgürdür.

Milli Devlet, elbette kadının çalışmasına karşı değildir. Ancak bir kadının sabahın erken saatinde kalkıp akşama kadar çalışmanın özgürlükle bir alakası olmadığına dikkat çekmektedir. Öyle ki, kadın, çalışmak için harcadığı zaman içerisinde istediği halde birçok şeyi yapamamaktadır.

Ne kendine yeterince vakit ayırabilmekte, ne sosyal faaliyetlerle tam manası ile ilgilenebilmekte, ne ailesine yeterince zaman ayırmakta, ne de kültürel–sanatsal faaliyetlerle yeterince ilgilenebilmektedir. Gelir düzeyi düşük toplumlarda kültürel–sanatsal faaliyetlerin az gelişmiş olması, o toplumdaki bireylerin kabiliyetsizliğinden dolayı değildir. Akşam eve götüreceği ekmeği veya her aybaşı ödeyeceği kirayı düşünen bireylerden kültür ve sanat adına elbette çok fazla bir şey beklemek mümkün değildir.

Çalışmak zorunda olduğu için yeterince okuyamayan kadın özgür müdür; veya kendine, ailesine, dinlenmeye veya sosyal faaliyetlere yeterince vakit ayıramayan kadın, acaba ne kadar özgürdür?! Bu önemli sorunun cevabını, kapitalist–liberal modellerde evet özgürdür, diye vermek mümkün değildir. Milli Devlet ise,

kadına verdiği maddi desteklerle birlikte kadının çalışmasını, zorunluluk olmaktan çıkarmakta, bireysel bir tercih meselesi haline getirmektedir. İşte asıl özgürlük budur... Ayrıca kadının doğuştan gelen sosyal ve iktisadi haklarını yaşaması için devreye Sosyal Devlet/ Milli Devlet girmektedir. Sosyal Devlet gereği birçok imkan kadına sunulmaktadır. Kadınlarımız, yalnız eğitim hakkından değil, sağlık hizmetlerinden de en üst seviyede yararlanabilmelidir.

Sosyal Devlet projesi ile sağlık hekimliği modeli, mobil sağlık hizmetleri, her mahallede sağlık ocağı oluşturulması ve bu sağlık ocaklarından diğer hastanelere sevk imkanı gibi projelerle, kadın ve çocuklarımıza en iyi sağlık hizmeti verilmesi temin edilecektir.

Bugün ülkemizin birçok bölgesinde imkansızlıklardan ve yanlış anlayışlardan dolayı okuyamayan pek çok kız çocuğu vardır. Sosyal Devlet bu konuda kaynaklarını devreye koyarak, bu kızlarımızın da eğitim hakkından gereği gibi yararlanmasını temin edecektir ki, bu aynı zamanda Milli Devlet olmanın da bir gereğidir. El becerileri ile para kazanmak isteyen ev hanımlarına, ihtiyaç duyduğu makine için finansman, devlet tarafından sağlanarak, aile bütçelerine katkıda bulunmaları da devlet eliyle kolaylaştırılacaktır.

Kadınlarımıza beldelerde, kültürel ve sportif faaliyetler yapabilecekleri, çocuklarını eğlendirebilecekleri sosyal merkezler açılacaktır. Sosyal Devlet'in kadınları korumaya yönelik bir diğer uygulaması da engelli ve dul kadınlara maaş bağlamasıdır. Bu vatandaşlarımız bizzat devlet güvencesi altında olacaklardır. Şehit yakınlarına ve kimsesiz çocuklara maaş bağlanacak, özürlü ailelerin ilaç ve bakım masrafları karşılanacaktır. Toplumsal faaliyetlerin geliştirilmesi, hayır kurumlarının devreye konması, kültürel ve sanatsal çalışmaların desteklenmesi için gerekli maddi katkı devlet tarafından sağlanarak, kadının sadece aile içerisinde değil, ayrıca bütün bu sosyal faaliyetlere de katılarak toplumsal yapının gelişmesine katkıda bulunması sağlanacaktır.

C- KADIN ve ÇALIŞMA HAYATI

Evinde, ailesine ve çocuklarına vakit ayıran kadın da, gerçekte çalışmakta ve bir kamu hizmeti yapmaktadır. Bu bakımdan kadın, insan emekçisidir. Dolayısıyla bu temel hizmeti karşılığında ise Sosyal Devlet tarafından maaşa bağlanacaktır. Kadının evi dışındaki toplumsal alanda çalışması, Milli Devlet Modeli'nde kadının geçimi devlet tarafından garanti altına alındığı için, sadece "bir tercih meselesi" haline getirilmektedir.

Kadının ekonominin büyümesi için en önemli vazifesi esasında üretmek değil, tüketmektir. Zaten ekonomilerin en büyük problemi tüketim problemidir. Sürekli büyüme için üretim mukabili tüketimin de olması şarttır.

Oysa liberal –kapitalist modeller, birçok sebepten dolayı buna imkan tanımamaktadır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet ise, kadının gelir düzeyine katkıda bulunarak sadece onun hayatını güvence ve koruma altına almakta; ayrıca ekonomilerde sürekli büyüme için gerekli olan tüketim artışını da devreye sokmaktadır.

Nitekim yoğunluğu yüksek az bir miktar sıvının hidrolik basınçla çok büyük cisimleri havaya kaldırabildiği gibi; paranın tüketim hızından dolayı kadına devlet tarafından verilen her bir lira tüketime aktarıldığında, ekonomi birkaç misli olarak gelişecektir. Ülkemizde paranın tüketim hızı ortalama 16 civarındadır. Yani her bir lira, kendisinden 16 kez daha fazla bir büyümeyi ekonomiye kazandırmaktadır.

Bir tercih meselesi haline getirilen kadının çalışması için, çalışacağı ortamlar ve işler, onun fiziki konumuna ve onuruna uygun olarak düzenlenecektir. Çalışma ortamı, kadının çalışmasına uygun olarak düzenlenmelidir.

Bu noktada özel sektörün denetlenmesi, devlet tarafından sağlanarak, iş ortamında kadının her hangi bir şekilde istismar edilmesine müsaade edilmeyecektir.

Kapitalist sistemlerde kadın, erkekten daha düşük bir maaş almaktadır. Milli Devlet modelinde ise, tam istihdamın sağlanması ve Sosyal Devlet'in devreye girmesi ile bu eşitsizlik doğal olarak ortadan kalkacaktır.

Milli Devlet'in kadına bakışı, devleti var eden her insanına verdiği değerin bir göstergesi olarak, hayatının her aşamasında onu koruyan, hak ve hürriyetlerini yaşamasına müsaade eden ve bunları devlet garantisine alan bir devlet anlayışıdır. Milli Devlet modeli ile kadın, gerçek manada özgürlüğüne kavuşurken; kadının istismarına son verilmektedir. Aile kurumu da koruma altına alınarak hem nesillerin iyi yetiştirilmesi, hem de milletlerin bekası sağlanmaktadır.

5. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET VE
ÇALIŞMA HAYATI

MİLLİ DEVLET VE ÇALIŞMA HAYATI

İŞÇİ HAKLARI

Bilinen iktisat modelleri, sermaye sahipleri ile emek sahipleri arasında süregelen mücadelenin adeta bir açılımı gibidir. Liberal–kapitalist ekonomi görüşleri, tercihlerini sermayeyi elinde bulunduranlardan yana koyarken; ona tepki olarak ortaya çıkan sosyalist yaklaşımlar ise, sonuç olarak üretimden elde edilen geliri devleti yöneten bir avuç proletarya ya teslim etmiştir.

Yalnızca belli kesimlerin refahı ve huzuruna çalışan kapitalizmde, sosyal sınıflar arasındaki uçurumlar ve kavgalar kimi zaman savaşa dönüşerek bir manada kapitalizmin sonunu hazırlamıştır.

Yakın tarihe kısa bir göz gezdirirsek, kapitalist anlayışlarda işçi haklarının nasıl göz ardı edildiğini kolayca görebiliriz.

18. ve 19. yüzyılda ekonomik eşitsizlik ve örgütsüzlük nedeniyle haklarını savunmaktan yoksun olan işçi sınıfı, işsizlik tehdidi altında da bulunduğu için işverenlerin elinde adeta köle gibi kullanılmakta idi. Loncaların yasak edildiği bu dönemde, işçilerin örgütlenerek haklarını arama özgürlükleri de elinden alınmıştı. 18. yüzyıl Fransa'sında çalışma saatleri 14–18 saate kadar çıkarken, küçük çocukların ve kadınların çalıştırılması da bir ilke idi.

“1815–1871 yılları arasında neden çok ciddi bir işi isyanı olduğu konusunda şu örnek çok anlamlıdır: İkinci imparatorluk Fransa'sında ipek sanayiinde çalıştırılan genç kızlar sabahın 5'inde başladıkları işi akşam 22–23'e kadar devam ettirmekteydiler. Tıbbi bir rapora göre, bu koşullarda iki yıl çalışmak bir kızın sağlığı ve güzelliğini mahvediyordu.”²⁵⁵

Aynı tarihlerde ABD'deki işçilerin hali de pek farklı değildi. Toplama kampından farklı olmayan işçi atölyelerinde 18–20 saatlik bir çalışma temposu vardı.

19. yüzyılın ilk yarısı da benzer uygulamalarla geçmiştir. İnsan emeği mal gibi değerlendirilerek; ekonomilerdeki arzın ve talebin emrinde bir meta olmuştur. Yani işçi konusunda kapitalizmin ilgilendiği tek şey, diğer mallar gibi işgücünün fiyatıdır.

1900'lü yıllarda ABD'de çalıştırılan 29 milyon işçinin 4–9 milyonu 10–15 yaşları arasındaki çocuklardan oluşmaktaydı.

Howard Zine Colorado maden alanında oluşan yerleşim yeri ile ilgili verdiği şu bilgi son derece çarpıcıdır:

“Her maden kampı, şirketin bir lord veya efendi olarak davrandığı bir feodal idareydi. Her kampın şirketçe parası ödenen bir yasa uygulayıcısı, bir polisi müdürü vardı. ‘Yasalar’ şirketin [saptadığı] kurallarıydı. Geceleri sokağa çıkma yasağı konuyor, ‘şüpheli’ yabancıların evleri ziyaret etmesine izin verilmiyor, şirket mağazası

255 Prof. Dr. Beşir Hamitoğulları, age. s. 278

kampta satılan mallar üstünde tekele sahipti. Doktor şirketin doktoruydu, okul öğretmenleri şirket tarafından kiralanıyordu ... Colorado'da siyasi güç ekonomik güce sahip olanların ellerindeydi. Bu, Colorado Petrol & Demir'in ve diğer maden işletmecilerinin gerçekte hakim oldukları anlamına geliyordu ... Şirket görevlileri seçim yargıçları olarak atanıyorlardı. Şirket-emrindeki müfettişler ve yargıçlar yaralanan çalışanların tazminatlarını edinmelerini engelliyordu."²⁵⁶

İşçilerin bu kötü çalışma ve yaşam koşulları Batı Avrupa ve Rusya'da da aynı idi.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapılan çalışmalarla hakları biraz iyileştirilen işçi sınıfı, ancak 1919 yılında 8 saatlik bir çalışma süresine kavuşabilmiştir. Komünizmin işçiyi ele alışı da farklı değildir. Marks ve Engels'in ortaya attığı komünist ekonomi ideolojisinde, tarih boyunca üretim araçlarını elinde bulunduran sınıf, emekçi kesimi sömürmüştür. İşçi hareketleri ve sendikacılık faaliyetleri ile sosyalizm, kapitalizmi yıkacak eleştiriler getirmiştir. Kapitalizm bu sömürünün bilinen son aşamasıdır. Bunun önüne geçmenin yolu, sınıf farklılığının kaldırılması ve kapitalist anlayışının zıddını hayata geçirmektedir. Yani özel mülkiyetin kaldırılması ile bireyler eşit ve özgür olacaklardır.

Marksist anlayış, Rusya'da hakim olduğu dönemlerde komünal toplum yapısına ulaşamadığı gibi, bir proleterya (işçi sınıfı) diktatörlüğü doğmuş, bu sefer de idareci sınıf halkı sömürmüştür. Netice, diğer sistemlerdeki gibi güçlünün zayıfı ezdiği bir düzen olduğu ortaya çıkmıştır.

Hem ekonomik ve hem de sosyal haklar olarak değerlendirilebilecek işçi hakları konusunda, günümüzün gelişmiş ülkelerinde de yukarıdaki uygulamalar devam etmektedir. İnsan haklarının düzeltilmesiyle de ilgili olarak Birleşmiş Milletler çerçevesinde imzala-

256 The Colorado Coal Strike, 1913–14, s. 9–11

nan Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, global manada ekonomik ve sosyal hakların temininde önemli bir belgedir.

Sözleşmenin 6. Maddesi, çalışma hakkından bahsetmektedir. 7. Maddede çalışanlara adil ücret ödeneceği belirtildikten sonra kadınlarla erkekler arasında eşit işe eşit ücret ilkesinin uygulanacağı kaydedilmektedir. 11. Maddede herkesin yeterli bir yaşam standardına kavuşma hakkı güvence altına alınmaktadır. Buna göre gıda, giyim, barınma haklarının korunması gereği vurgulanmakta; ayrıca, sözleşmede sendika kurma hakkına da yer verilmektedir. 1966 yılında imzaya açılan bu sözleşmeye Türkiye 2000 yılında imza koydu.

Ancak, ülkelerin, imza atarken çekince hakkının olduğu bu sözleşme, çekinceleri ile pek çok konunun uygulanmasında sadece kağıt üzerinde kalmıştır.

Örneğin, İngiltere, kadınlarla erkeklere eşit ücret ödenmesiyle ilgili yükümlülükleri erteleme hakkını belirtmiştir. Yine, çalışma hakkı ile ilgili olarak fertlerin doğum yerlerine göre ülkenin bazı bölgelerinde kısıtlamalara tâbi olabileceklerini belirtmiştir. İngiliz vatandaşlarının tümünün İngiltere'nin tamamında eşit çalışma hakkına sahip olmadıkları, çekince olarak sözleşmede yer almıştır. Kendine bağlı, ekonomik olanakları sınırlı denizaşırı topraklarında da Sosyal Güvenlik ile ilgili hükümlerin uygulanmayacağını söylemiştir.

İngiltere örneği de göstermektedir ki, en gelişmiş ülkeler dahi işçi hakları veya çalışma şartlarının düzeltilmesi gibi temel insan haklarını vatandaşlarına sunma imkanına sahip değildir. Yazılan hakların uygulama alanı bulmaması ise onların sadece kağıt üzerinde geçerli olduğunu göstermektedir.

İşçi haklarının veya her türlü insan haklarının devletlerce verile-

memesinde asıl neden, günümüz kapitalist sisteminin, insanı, yani ülke vatandaşlarını dikkate almadan oluşturulmasıdır. Nitekim Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından 1996 yılında yayınlanan İnsan Gelişimi Raporuna göre,

“... Geçmiş 30 yıl içinde insanlığın bir yandan örneği görülmemiş bir gelişme sürecine girdiği, ancak bir yandan da sözle ifade edilemeyecek bir sefaletin içinde bulunduğu...” tespit edilmektedir.²⁵⁷ Dünya Bankası'nın verilerine göre 2003 yılında dünyada 1.39 milyar insan, günlük 2 doların altında bir ücretle çalışmaktadır; bu rakam çalışan kesimin %49.7'sine denk gelmektedir. Kalkınmakta olan ülkelerde bu oran %58.7 seviyesindedir.²⁵⁸

İlerleyen yıllarda bu rakamlarda iyileşme olmadığı ortadadır. 2015 yılı itibariyle dünya nüfusunun %71'i günlük 10 Doların altında gelirle yaşamaktadır. (4 kişilik bir aileden geliri 10 Doların altında olanlar)²⁵⁹

Çalışan kesimin, bu derece inanılmaz düşük bir ücret almak zorunda olduğu ekonomide işçi haklarının varlığından bahsetmek bir hayaldir.

Kaldı ki durum, her geçen gün daha da kötüye gitmektedir. Her geçen gün doların dünyada azalan satın alma gücünü de hesaba kattığında, tablonun vahameti, daha da artacaktır. 60 yıl önce 1 dolar ile nerede ise 1 gram altın alınırken; bugün 45 Dolar ile almak zorundasınız. Öte yandan gelişmiş kabul edilen ülkelerde işsizlik oranları, nerede ise %6 düzeyindedir.²⁶⁰ Gelişmiş kabul edilen bazı devletlerin resmi işsizlik oranları yer almaktadır;²⁶¹

257 Evans, s.13

258 ILO World Employment Report 2004 –5

259 <http://money.cnn.com/2015/07/08/news/economy/global-low-income/index.html>

260 <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=XD>

261 <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>

Ülkeler	2013	2014	2015	2016
Amerika	7.375	6.167	5.292	4.867
Japonya	4.025	3.592	3.375	3.117
Fransa	9.921	10.304	10.360	10.057
Almanya	5.232	4.982	4.625	4.123
İspanya	26.092	24.443	22.057	19.634
İtalya	12.145	12.680	11.894	11.688
Finlandiya	8.186	8.658	9.367	8.811
Kanada	7.083	6.908	6.908	6.992
İspanya	26.092	24.443	22.057	19.634
Euro Bölgesi	11.932	11.599	10.839	10.006
OECD	7.866	7.349	6.765	6.325

Yarı zamanlı çalışma oranı, yani belli bir mekanda mesai saatleri içerisinde değil de, günün belli zamanlarında veya bazen de belli bir mekana bağlı olmadan yapılan işin, toplam işgücü içerisindeki oranı, son on yılda oldukça yükselmiştir. Dünya genelinde yarı zamanlı çalışma oranı %18.1 seviyesinde olup; bu oran, örneğin Almanya’da %26.7, Hollanda’da %49.7, İngiltere’de %25.2 seviyesindedir.²⁶²

İşsizlik rakamlarına, yarı zamanlı istihdamı eklediğimizde; çok yüksek oranlarda bir istihdam problemi ile karşı karşıya olduğumuz anlaşılacaktır. Yarı zamanlı istihdamın, aslında gerçek işsizlik rakamlarını gizlediği düşünüldüğünde, dünyada ciddi bir işsizlik olduğu görülecektir.

ABD’de 2006 yılında üretim tarafında (tarım hariç) 22.466.700 kişi istihdam edilirken tam 10 yıl sonra 2016 yılında bu rakam artacağı yerde 19.685.200 kişiye düşmüştür. ABD’de istihdamın 2006 yılında %77’sini hizmet sektörü karşılarken bu rakam 2016’da

262 http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_eppga&lang=en

%81'e çıkmıştır.²⁶³ Halihazırda ABD'de 27.271.000 kişi yarı zamanlı çalışmaktadır.²⁶⁴

Gelişmiş ülkelerde başta sanayi olmak üzere ortaya çıkan yüksek oranlı işsizlik, yukarıda açıkladığımız bu oranlardan çok daha yüksek olacak iken; bu ülkeler, özellikle kamu harcamaları ile hizmet sektöründe istihdam oluşturarak işsizliği azaltma yoluna gitmişlerdir. Yukarıda da anlattığımız üzere gelişmiş ülkelerde toplam istihdamın %80'leri hizmet sektörüne kaymıştır. Artık bu sektörün, daha fazla oransal olarak istihdam yükünü taşıması mümkün olmadığı gibi; gelişmiş ülkeler, bütçelerindeki kamu harcamalarında ciddi oranda kısıntıya gitmek zorundadırlar.

Bütün bu bilgi ve istatistiklerle altını çizmeye çalıştığımız gerçek şudur: Kapitalist modelin geçmişte de başarısız olan istihdam yaratma becerisi, bugün tam anlamı ile iflas etmiş durumdadır ve maalesef devletlerin yetkili ve düşünen kafalarında bu gerçeği örtmenin dışında bir çözüm bulunmamaktadır. Milli Ekonomi Modeli'nde de izah ettiğimiz gibi işsizlik, ancak sürekli büyümeyi sağlayacak bir "tüketim yanlı denge analizi" ile çözülebilir ki; kapitalizmin doğası, bırakın bu dengeyi kurmayı, bunu her geçen gün daha da bozmaktadır.

İşçi haklarında en önemli konu, piyasalarda emek arzı ile emek talebi arasında yaşanan dengesizlikten kaynaklanmaktadır. Eğer terazinin ibresi, emek talep edenlerden yana ise, ne kadar sendikalaşma süreci yaşanırsa yaşansın, işçinin haklarını elde etmesi gerçek manada mümkün olmayacaktır.

Öte yandan haklar, kavga ve sürtüşme ortamında değil, doğal bir süreç içerisinde barış ortamında elde edilmelidir. Eğer bir ekonomide işsizlik varsa ve bireyler iş aradıkları halde iş bulamıyorlarsa, bulsalar bile kimseye muhtaç olmadan hayatlarını ikame edecek-

263 https://www.bls.gov/emp/ep_table_201.htm

264 <https://tradingeconomics.com/united-states/part-time-employment>

leri bir gelire malik olamıyorlarsa, orda işçi hakkından bahsetmek gerçeklerle örtüşmeyecektir.

Milli Devlet'in ekonomi ve sosyal hayattaki çözümleri olan Milli Ekonomi Modeli, her şeyden önce Sosyal Devlet projeleri ile piyasalarda eksik kalan tüketimi dengelemekte, üretim hızına eşit bir tüketim hızı oluşturmaktadır.

Tam istihdam ve sürekli büyüme, ancak böyle bir denge ile sağlanabilir. Tam istihdamın olduğu bir ekonomide, terazinin ibresi tam ortalı olacaktır; ancak böyle bir ortamda isteyen istediği ücretler ile çalışma hakkını elde edebilir.²⁶⁵ Yoksa Friedman'ın dediği gibi, bugünkü işsizlik oranlarının yaşandığı kapitalist ekonomilerde özgürlüğün olduğunu söylemek hayalden ibarettir: “Bireyler belli tür bir değişime taraf olup olmama konusunda fiilen özgürdüler, böylece her işlem tamamen gönüllüdür. ... Çalışabileceği başka işverenler olduğu için, çalışan işveren tarafından yapılan zorlamadan korunur”²⁶⁶ Gerçekte kapitalizm, temel yaklaşım olarak tam istihdamı hiçbir zaman zaten hedeflememektedir. Bunun üç temel sebebi vardır.

1– Kapitalizm, gelir paylaşımında, tercihini “sermayeyi elinde tutanlardan yana” kullandığı için, düşük ücreti hedeflemiştir; zaten 2013 yılı itibariye 2 dolar günlük gelirin altında çalışan 770 milyon insan da bunu göstermektedir.²⁶⁷

2– Kapitalizm'de geliri artan işçi sınıfı fobisi vardır ki –toplumun ciddi bir oranını oluşturmaktadır– bunlar daha fazla çocuk sahibi olacaktır. Halbuki kapitalizme göre kaynaklar sınırlıdır ve fazla nüfus istenmemektedir.

3– Gelirleri, bireyleri kimseye muhtaç olmadıkları bir seviyeye

265 Prof. Dr. Haydar Baş, Milli Ekonomi Modeli, s. 97–138. Bakü Devlet Üniv. Yay., Bakü 2005.

266 Bkz. Milton Friedman, Capitalism and Freedom, s. 14–15

267 https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.DDAY?end=2016&start=2001&year_high_desc=false

çıkardığında; birey daha fazla düşünmeye ve ülke siyasetinde olanlara daha fazla vakit ayırmaya başlayacaktır. Örneğin ülkesindeki madenlerin neden başkaları tarafından kullanıldığını daha yüksek sesle sorgulayacaktır. Bu da kapitalizmin önünü kesmektedir. Halbuki akşam evine götürececek ekmeği dahi bulmakta zorlanan bireylerin, öyle çok da fazla etrafında olup bitenlerle ilgilenmesi mümkün değildir.

Sosyal Devlet/Milli Devlet ise, sadece tam istihdamı sağlamakla kalmayacak; aynı zamanda işçi ücretlerindeki artışı, işverenin de sırtına yıkmayacaktır. Sosyal Devlet'in gereği olarak desteklenen işçi, hem kendi işinde çalışacak, hem de işinden aldığı ücret haricinde Sosyal Devlet'ten sağlayacağı maddi desteklerle kalkındırılacaktır. Bu destekleri, kitabımızın değişik bölümlerinde izah ettik; örneğin, birey, vatandaşlık maaşı gibi “onurlu bir hayat standardı” seviyesine çıkartılırken, ne üretim maliyetleri artacak, ne de işverenin gelirinde bir kayıp olacaktır.

Sosyalist anlayışlar da bu bağlamda çözüm üretememişlerdir. Nitekim proleter demek, kelime olarak “çıplak birey” demektir. Sosyalist anlayışın hedef ufku işte budur; yani, her hangi bir sermaye birikimi olmayan bireyler veya her zaman işçi olarak kalmak zorunda olan bireyler...

Öte yandan bu konuyu özgürlükler kapsamında da değerlendirmek zorundayız... Liberallerin dikkat çektiği teşebbüs özgürlüğü, liberal–kapitalist modellerde sadece “sermayesi olanlar için” geçerlidir. Sosyalist ve Marksist modeller ise, kapitalist anlayışa, işçi özgürlüklerini kısıtladığı için karşı çıkarlar, bir başka kısır döngüye düşmekten kurtulamazlar.

Ancak Milli Devlet, bu meseleyi, iki proje ile çözüme kavuşturmaktadır:

1– İsteyen ve projesi olan herkese teminatsız, sıfır faizli kredi imkanı,

2– Bireylerin eğitim hayatları boyunca masraflarının Milli Devlet tarafından karşılanması.

Böylece bireylerin var olan kabiliyetlerinin açığa çıkmasıyla, gerçek adalet elde edilecektir. Bu yaklaşım ile, isteyen her işçi, eğer kabiliyeti ve projesi varsa, işveren olabilecektir.

Özetle diyebiliriz ki Milli Devlet'te işçi ya da işveren olmak, bir kader değil, bireylerin tercihi ve kabiliyeti meselesidir.

Öte yandan her birey veya sınıf, hem ihtiyaçlarının karşılanması, hem de devlet tüzel kişiliğinin devamı için birbirlerine muhtaçtır ve destek olmak zorundadırlar. Bu bakış açısı ile değerlendirildiğinde; işçi kesimi de, ekonomik olarak, hem piyasalarda üretimi sağlayan emek gücüdür, hem de piyasaların dengesini teminde etkili bir tüketicidir.

Ekonominin dengesi için, devletin üretim ve tüketim arasındaki açığı Sosyal Devlet projeleri ile kapatmak zorunda olduğuna Milli Ekonomi bahsinde değinmiştik. İşte işçilerin tüketim kabiliyetlerinin artırılması bu gerekçe ile bir devlet yükümlülüğüdür.

En büyük sosyal adaletsizliklerden birisi işsizlik konusudur. Tam istihdamın sağlandığı ve sürekli büyümenin yakalandığı bir ekonomide artık işsizlikten bahsedilemez.

İşsizlik probleminin halli, sosyal adaletin sağlanmasında esas olduğu için bir devlet meselesidir. Bunun gerçekleştirilmesinde sadece üretime yönelik yatırımlara önem verilmeyecek, aynı zamanda tüketim de desteklenerek sürekli büyüme sağlanacaktır.

Becerikli ve kaliteli iş gücünün yetiştirilmesi de işçilerin ücretlerinde elbette etkilidir. Orta ve yüksek öğretim, sosyal ve iktisadi hedeflerin gerektirdiği insan gücü planlamasına göre yeniden yapılacak, mesleki eğitime ve kalifiye ara teknik elemanın yetiştirilmesine önem verilecektir.

Çalışma şartlarının ve ücretlerin iyileştirilmesinde tam istihdamın sağlanması ve sosyal destekler, toplu sözleşmeleri kavga mantığından çıkararak; meselelerin uzlaşma ve anlaşma zemininde hal-line imkan tanıyacaktır.

Elbette sendika kurma, grev, lokavt ve toplu sözleşmeler, özgür ve demokratik ortamda çalışma hayatını düzenleyen ana unsurlardır. Ancak işçi kesiminin yukarıdaki imkanlarla iyileştirilen şartlarında, sınıflar arası farklılıklar en az seviyeye çekileceği için; Sosyal Devlet projeleriyle toplumsal barışın teminat altına alınması neticesinde çalışma hayatında birlik ve beraberlik sağlanacaktır.

Kısaca Milli Devlet'te, işçiler için yapmak istediklerimiz, bireysel olarak hayat standartlarını yükselterek insanca yaşamasını sağlamak gibi görünürken; aslında şartları iyileştirilen işçinin devleti ile barışık olarak ve milleti yararına daha iyi hizmet edeceği gerçeği de hayata geçirilmektedir.

Bu yarar, topyekun bir kalkınma demektir. Yüz yıldır süregelen işçi işveren arasındaki sürtüşme yanlış iktisadi modellerin uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Bu yanlış uygulamalar aynı zamanda toplumsal huzuru da bozmaktadır.

Milli Devlet, işçi ve emek meselesine getirdiği yepyeni açılımla, bu tarihi sürtüşmeyi tam tersine birlikteliğe çevirmekte; bu sayede hem toplumsal huzuru, hem de ekonomilerde sürekli büyümeyi hayata geçirmektedir.

6. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET'TE EKONOMİ
VE MALİYE POLİTİKALARI

- 1- Milli Devlet'te Ekonomiye Genel Bir Bakış**
- 2- Milli Devlet'te Maliye Politikası: Vergisiz Bir Türkiye**
 - A- Liberal Anlayışta Vergi Sistemi**
 - B- Milli Devlet Olarak Vergisiz Türkiye**
- 3- Milli Devlet'te Getirilen Yeni Para Tarifi**
 - A- Paranın "Tahrik unsuru" Olması**
 - B- Paranın "Emek ve Üretimin Karşılığı" Olması**
 - C- Paranın "Değişim Aracı" Olması**
 - D- Paranın "Tasarruf" Özelliği**
- 4- Milli Devlet'te Senyoraj Hakkı ve Emisyon**
- 5- Milli Devlet'te Dış Ticaret Anlayışı ve Kur Politikası**
- 6- Milli Devlet'te Tam İstihdamın Sağlanması**
- 7- Enflasyon ve Deflasyon**
- 8- Milli Devlet Faizi Reddeder**

1- MİLLİ DEVLET'TE EKONOMİYE GENEL BİR BAKIŞ

Devletlerin iktisadi olarak kendi ayakları üzerine durmadan siyasi sahada tam bağımsız olmaları mümkün değildir.

Sınırların önemini yitirdiği günümüzde, küresel manevralarla dünyaya hâkim olan güçlerin ekonomide Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere ilk empoze ettikleri görüş, ulus devlet anlayışının gereksizliğidir.

Uluslararası şirketlerin, IMF ve Dünya Bankası vasıtasıyla ülkelerin bütçelerine yön verdiği, kaynaklarını ve her türlü gelirlerini ele geçirdiği bir dönemde yaşıyoruz.

Global firmaların ciroları hatırı sayılır büyüklükteki devletlerin GSMH'sından daha fazla bir noktaya gelmiştir.

1994 yılında en büyük 5 global firmanın satış hasılatı 871 milyar dolar iken, aynı yıl tüm az gelişmiş ülkelerin GSYİH 77 milyar

dolar düzeyinde idi.²⁶⁸ İlk 20 firmanın piyasa değeri 2017 itibari ile 6,181 trilyon Dolardır.²⁶⁹

Küresel oyunlar sonucunda Türk ekonomisinin sürüklendiği noktada, artık ülkemizin vergi gelirlerinin tamamı, iç ve dış borçlarımızın faizlerini dahi karşılayamaz durumdadır.

Türkiye, yüksek faiz–döviz–borç kısır döngüsü içindedir. Kâr getiren birçok kamu kuruluşu, değerinin çok altında bedelle özelleştirilmiştir. Türkiye piyasalarında bulunan para miktarı ise yeterli değildir. Piyasalardaki bu açığın kapatılması için Merkez Bankası'nın para basarak para temin etmesi gerekir iken; bu işleri, bankaların çek ve kredi kartlarıyla ve ürettikleri kaydi para ile yapmaları istenmektedir. Piyasada kullanılan bu araçlarla, bankalar, faiz işleterek yeni bir kazanç kapısı elde etmektedirler. Devlet ise, para basma vazifesini yerine getirmediği için Hazine ihaleleri ile global finans aktörlerine borçlandırılmaktadır.

Bu ihaleler, bankalar ve para ile para kazanan sermaye grupları için yeni bir gelir kapısı olmaktadır.

Türkiye'de devlet, piyasanın ihtiyacı olan emisyonu sağlayamadığı için; yüklü faizli borç yöntemiyle bu açığı, ABD Merkez Bankası (FED) gidermekte ve yabancı para birimleri milli paramızın yerini almaktadır.

Gelinen noktada, böyle bir ülkede milletin refahından ve yarından bahsetmek zor, belki de imkânsızdır.

O halde, Türk milletinin ve aslında kapitalist anlayışın altında ezilen tüm halkların hakkını vermek için, her sahada olduğu gibi ekonomi sahasında da yepyeni bir modeli oluşturarak hayata geçirmeye mecburuz. Bu bağlamda tam bağımsız Sosyal Devlet/Milli

268 UNDP Human Development Report 1997

269 <https://businesstech.co.za/news/business/184817/here-are-the-20-largest-companies-in-the-world-by-market-cap/>

Devlet anlayışının, milli bir ekonomiden mahrum olması düşünülemez.

Bu cümleden olarak Milli Ekonomi Modeli, yukarıda kısaca değindiğimiz ülkemizin sıkıntılarının yanında, bugüne kadar hiçbir iktisadi sistemde halledilemeyen şu 3 mesele temel alınarak doğmuştur ve bunlara çözüm getirmektedir:

- Adil bir gelir dağılımı,
- Sürekli büyümenin yakalanması,
- Tam istihdamın sağlanması, yani işsizlik sorununun halledilmesi.

Tanım olarak, “insanın sınırlı ihtiyaçlarının sınırsız kaynaklardan karşılanması ilmi ve yine ülkelerin gerektiğinde her türlü mal ve hizmeti üretebilme gücüne sahip olmasının yanı sıra, iç ve dış harcamalarını borçlanmadan temin edebilmesinin formülü” şeklinde ifade edebileceğimiz Milli Ekonomi Modelimiz, ülkelerin ve milletlerin kalkınmasının ve ekonomik bağımsızlığının tek yoludur.

Milli Ekonomi Modeli, ülkelerin kalkınmasında sosyal refahı sağlamalarında kendi kendine yeter bir çözümü ortaya koymaktadır. Esasında bu son derece önemli bir noktadır. Hiç kimseye bağlı olmadan kalkınabilen ülkelerin siyasi olarak da bağımsız olmaları mümkün olacaktır.

Milli Ekonomi Modeli'nin en önemli özelliği, insana verdiği değerın bir göstergesi olarak tüketim yanlısı bir analize dayalı olmasıdır. Liberal–kapitalist modellerin –kaynakların kıt olduğu yanlısından yola çıktıkları için– esas aldıkları bir sınıf vardır ki, bu kesim topluma yön veren küçük bir azınlıktır. Yani mevcut sistemler, yalnızca gücü elinde bulundurana hizmet etmektedir. Milli Devlet'in ekonomi anlayışında ise, şimdiye kadar hiçbir sistemin yapamadığı gerçekleşmekte; küçük bir azınlık değil, ezilen, hakları gasp edilen ve çoğunluk başta olmak üzere toplumun tamamının

çıkarları dikkate alınmaktadır. Getirilen çözüm önerileri, öncelikle dar gelirli kesimin güçlendirilmesine yöneliktir. Tüketicinin güçlendirilmesiyle elde edilecek netice ise, piyasaların tamamının refahını temin edecek şekilde bir bütünlük arz etmektedir.

Ekonomiye ve ekonominin temel meselesi olan insana getirdiği yeni bakış açıları ile tamamen orijinal olan ekonomi modelimizi, ana başlıklarla şöylece özetleyebiliriz:

a– Günümüz iktisat modellerinin tamamında ihtiyaçların sınırsız ve fakat bunların karşılanması için gerekli olan kaynakların sınırlı olduğu kabul edilmektedir.

Böylece “Ne, kim için ve ne kadar üretilecek?” sorularına verilecek cevaplar, haliyle kıt olduğu zannedilen kaynaklar istikametinde olduğu için, toplumda sadece belli bir kesimin refaha ulaştığı dar modeller üretilebilmiştir. Oysa yalnızca tezimizde doğru olarak ele alınan ve kaynakları ile açıklanan bir hakikat vardır ki, o da şudur: Şayet bir sınırsızlıktan bahsedilecek ise; sınırsız olan kaynaklardır. Yemek, içmek, giyinmek ve barınmak... gibi şeylerden oluşan insan ihtiyaçları ise mutlak surette sınırlıdır. Marjinal faydanın azalması da bunun ispatı niteliğindedir.

Bu temel ayırım ve farklı yaklaşım, aslında Milli Ekonomi Modeli'nin her konuya bakışını diğer sistemlerden farklı kılan noktadır. Çünkü kaynakların sınırlı olması, onlardan sadece belli bir seçilmiş azınlığın yararlanması ve ancak bunların refahına çalışılması demektir.

Milli Ekonomi Modeli'nde izahı yapılan sınırsız kaynakların paylaşımı da toplumun tüm kesimlerinin istifadesine sunulacak şekildedir. Tezimizde esas alınan belli bir kesimin olmaması, özellikle diğer sistemlerde ezilen tüketici gruba destek verilmesi ve tüketime dayalı bir modeli hayata geçirilmesi de bu kaynak bolluğundandır.

b– Yukarıda izah ettiğimiz gibi konuya, temelden yanlış bir

mantıkla yaklaştıkları için gerek kapitalist ve gerekse sosyalist sistemler, ekonominin temel meselelerinden olan “sürekli büyüme” problemine çözüm bulamamışlardır.

Sürekli büyüme demek, sürekli olarak üretim artışı demektir. Üretimin sürekli olarak arttırılması için ise, üretilen mamule pazar bulunması ve üretilen malın satın alınacağı bir piyasanın oluşturulması gerekir. Bu ancak paranın tekelleşmesinin engellenmesi ve parayı, herkesin elinde bulunacak bir konuma taşımakla olur.

Ancak Sosyal Devlet projelerinin hayata geçirilmesi ile mümkün olan bu “her sınıftan tüketiciyi pazarda mal alabilecek konuma getirmek” fikri, sürekli büyüme için şarttır. Zira yeterli talebin olmadığı bir ekonomide sürekli büyüme olamaz. Sanayici ve tüccar, malına istediği pazarı bulduğu için üretimini arttırarak devam ettirecektir. Üretim için gerek duyduğu finansmanı sıfır faizle devletten elde edebilecektir. Üreticinin böylece desteklendiği tezimizde, tüketici sınıf da Sosyal Devlet projeleri ile belli bir gelir düzeyine taşındığı için, piyasaların ihtiyaç duyduğu tüketimi yapabilecek, aynı zamanda kabiliyeti oranında isterse devletten alacağı faizsiz kredilerle üretici veya tüccar olabilecektir. Dolayısıyla sürekli büyümenin formülü, üretim ve tüketimin beraber desteklenmesidir. Bu, aynı zamanda, tüketim yanlı bir denge analizidir

Ekonomilerde yukarıda saydığımız, arzın ve talebin beraber desteklenmesinin sağlanabilmesi için; ekonomiyi büyüten vergi anlayışının devreye konması ve Sosyal Devlet anlayışı içinde ele alınan ülke kaynaklarının, emisyonla destekli faizsiz krediler ve devlet–millet ortaklığı ile kurulacak üretim tesisleri yoluyla harekete geçirilmesi ile mümkündür.

Milli Devlet tezi ve onun ekonomi ayağı Milli Ekonomi Modeli, dünyayı daha iyi yaşanabilir kılmak için hayata geçirilmektedir.

Günümüzde milyarlarca insan, var olan siyasi ve iktisadi görüş-

lerin baskısı altında dünyada adeta zindan hayatı yaşamaktadır. Bu hayat, yığınların önünde adeta değişmez bir kader olarak konmuştur.

Bu vahim gidişatı tersine çevirmek, insanların gelecek kaygısı taşımadan, kimseye muhtaç olmadan bireylerin kendi aileleri ile huzurlu bir hayat sürmeleri ve milletlerin de hiçbir global gücün kontrolünde olmadan hür ve bağımsız yaşamaları mümkündür.

Milli Ekonomi Modeli, bu huzurlu ve dengeli hayatın formüllerini ve projelerini ortaya koyarken, Sosyal Devlet/Milli Devlet de bu projelerin nasıl hayata geçirileceğini izah etmektedir.

2- MİLLİ DEVLET'TE MALİYE POLİTİKASI: VERGİSİZ TÜRKİYE

A- LİBERAL ANLAYIŞTA VERGİ SİSTEMİ

Liberal kapitalist modellerin vergi uygulamaları, ülkeler arasında ufak tefek ayrılıklar sergilese de temelde belli bir yaklaşımın ürünüdür. Milli Devlet modelinin vergi sahasındaki uygulamaları ile de taban tabana zıttır.

Milli Devlet modelimizdeki vergi uygulamalarını açıklamadan önce, liberal kapitalist uygulamaların temel karakteristiklerine dikkat çekmekte fayda vardır.

Liberal kapitalist modellerin vergi ile ilgili en belirgin uygulamalarından biri, ikili vergi sistemidir. Yani sermayenin elde ettiği kârdan alınan vergi ile emeğin kârından alınan vergi bir değildir.

Spekülatif hareketlerle elde edilen kârdan, faizden, borsadan, bono-tahvil piyasalarından elde edilen kârlardan ya hiç vergi alınmamakta, ya da çok az miktarda alınmaktadır.

Oysa üretimden, ticaretten ya da hizmetten elde edilen kârlardan alınan vergiler, son derece yüksektir.

İkili vergi uygulamalarının dünya ekonomisi üzerinde ciddi tahribatlar yaptığı ortadadır. Bireyleri, çalışarak kazanma yerine, para ile para kazanmaya yönelten bu uygulama; hem gelir dağılımında dengesizliğe sebep olmakta, hem de işsizliği arttırmaktadır.

Sadece FX piyasalarında günde 5.1 trilyon dolar²⁷⁰ işlem olduğu ve bu rakamın günlük ticaret hacminin 92 katı (20.23 trilyon Dolar/365)²⁷¹ olduğu dikkate alındığında; bu dengesizliğin boyutları daha iyi anlaşılacaktır.

Sanal dünyada kazanılan bu paraların karşılığında bir üretim artışının olmadığı da ortadadır. Üretim aynı kalmakta; ama mutlu bir azınlığın sahip olduğu servet sürekli artmaktadır.

Bunun bir diğer anlamı ise, mutlu azınlığın toplam üretimden elde edebilecekleri fayda artarken; toplumun diğer büyük kesiminin üretimden elde edeceği faydanın aynı oranda azaldığıdır.

İkili vergi uygulamaları insanları çalışmadan kazanmaya teşvik ettiği için verimlilikte büyük kayıplara sebep olmaktadır. Toplumun büyük bir kesimi, çalışıp üreteceğine, oturduğu yerde–sanal ortamlarda kazandığı için, sahip olduğu enerjiyi ve kabiliyeti toplumun ve kendisinin yararına kullanmamaktadır. Öte yandan faiz gelirinden vergi alınmamakta; ama faiz ödemeleri için, toplumun çalışan–üreten kesiminden elde edilen vergi gelirleri kullanılmaktadır. Faiz ve ikili vergi mekanizması ile, milletlerin elde ettikleri gelirler, borç batağına sokulmuş devletler üzerinden global azınlığa aktarılmaktadır.

Yine bir diğer önemli nokta, birey ve kurumlardan alınan direkt vergilerin yanında dolaylı vergilerin olmasıdır.

270 <https://www.reuters.com/article/bis-currency/daily-fx-trading-volume-falls-5-5-pct-to-5-1-trillion-bis-idUSL8N1BC4PL>, <https://data.worldbank.org/indicator/CM.MKT.TRAD.CD>

271 https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2017_e/WTO_Chapter_03_e.pdf

Ülkemizde de KDV olarak bilinen vergi, buna örnek gösterilebilir. Dünyada dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı artarken, direkt vergi gelirlerinin payı azalmaktadır. Dolaylı vergiler demek, toplumun en fakiri ile en zengin bireylerden aynı miktarda vergi almak demektir.

Örneğin, bir ekmek alırken; toplumun en zengin bireyi ile en fakirinin o ekmek için devlete verdiği vergi aynıdır.

Dolaylı vergi uygulamalarının zaman içerisinde oransal olarak da artarak devam ediyor olması; hem gelir dağılımındaki adaletsizliği arttırmakta, hem de dar gelirli kesimden adil olmayan bir şekilde alınan bu paralar onların tüketim kabiliyetini iyice azaltmaktadır. Tüketimin azaldığı toplumlarda ise, buna bağlı olarak stok artışı, üretim azalması ve işsizliğin artması gibi ekonomideki temel parametreler bozulmaktadır.

Bir başka kayda değer nokta ise, kayıt dışı ile ilgilidir. Liberal –kapitalist anlayışlar, gerek dolaylı vergilerle, gerek istihdam vergileri ile ve gerekse gelirden alınan vergilerle öncelikli olarak toplumun orta ve dar gelirli kesiminden alabildiği kadar çok vergi almaktadır.

Bu modeller, kayıt dışını kastederlerken dar gelirli kesimi, küçük esnafı, tarımla uğraşanları kastederler. Bu yaklaşım, maalesef ülkemizde de böyledir.

Dolayısıyla kayıt dışı ekonomi ile mücadele adı altında yapılanlar, dar ve orta gelirlinin, esnafın, küçük işletmelerin üzerine gitmek şeklinde olmaktadır. Elbette ülkemizde ve dünyada tahminlerin de üzerinde muazzam bir kayıt dışı vardır; ama bunun adresi, dar gelirli ve orta sınıf kesim değildir.

Bilakis spekülâtif yollardan elde edilen kârlar, global firmaların elde ettiği muazzam gelirler, kayıt dışının gerçek adresidir. Dünyada 60'ı aşkın ülke, “vergi cenneti” olarak gelirleri vergiden arın-

dırmakta; silah, uyuşturucu vb. yollardan kazanılan kara paralar buralarda aklanmaktadır. Ekonomi ile ilgili olan herkesin malumu olan bu ülkelerin bazılarını şöyle sayabiliriz: Kıbrıs Rum Kesimi, Lüksemburg, İsviçre, Cayman adaları, Malta, Panama, St. Vincent, ABD Virgin, Maldiv ve Virgin adaları, Belize, Barbados, Bahreyn, Bahama, Andora, Aruba... Vergi cennetleri olarak bilinen bu ülkeler veya adacıklar, genelde İngiliz milletler topluluğunun sömürge alanı içerisinde olan yerlerdir.

Off Shore ülkeleri veya vergi cennetleri olarak adlandırılan bu ülkelerde, dünyanın değişik yerlerinde elde edilen gelirler, vergiden arındırılmakta, kara paralar ise aklanmaktadır.

Sanal ortamda uluslararası gerek ticaretten, gerekse spekülâtif ortamlardan para kazanan birçok global firmanın merkezinin buralar olduğu gözükmemektedir. Dolayısıyla, örneğin, fiili olarak Türkiye’de para kazanan bir global firmanın, sanal ortamda, hem parası hem de şirket merkezi bu off shore ülkelerinden biri olduğu için, Türkiye’de elde edilen kârlar vergilendirilmemektedir. Vergi cennetleri olarak bilinen bu ülkelerde yerleşik kıyı bankalarında büyük miktarlarda fonlar tutulmaktadır. Citibank, Chase Manhattan, Swissbank, Trust Corporation, Shrodes, Midland, Barclays... gibi dünyanın önde gelen bankalarının buralarda şubeleri bulunmaktadır.

2012 yılı itibariyle bu off-shore hesaplarında 21 trilyon Dolar’dan fazla paranın olduğu belirtilmektedir. Ülkelerin merkez bankalarının kasalarında bundan çok daha az para bulunduğu dikkate alınırsa olayın ciddiyeti daha iyi anlaşılacaktır.²⁷²

FED 1998 raporuna göre dolaşımdaki paranın 2/3’ü off-shore hesaplarında tutulmaktadır.²⁷³

272 <https://www.forbes.com/forbes/welcome/?toURL=https://www.forbes.com/sites/frederickallen/2012/07/23/super-rich-hide-21-trillion-offshore-study-says/&refURL=https://www.google.com.tr/&referrer=https://www.google.com.tr/#>

273 Vito Tarzi, Globalization and Work of Fiscal Termites Finance&Development, vol. 31, no. 1, March 2001

35 bin nüfuslu Cayman adalarında 32 bin uluslararası ticaret şirketi, 550 banka, 900 uluslararası yatırım fonu, 4000 sigorta şirketi bulunmaktadır. Bahama'larda ise 3400 sigorta şirketi bulunmaktadır. Amerikan Fidelity ve Japon Nomua gibi dünyanın büyük yatırım fonları, off shore üzerinden idare edilmektedir. George Soros'un elindeki fonların %90'ı da buralarda tutulmaktadır.²⁷⁴

Esasında liberal kapitalist modellerin vergi konusundaki bakış açısı son derece basittir: Vergi, global firmalardan alınmaz; aksine global firmaların özellikle spekülâtif hareketlerden ve faizden elde ettikleri karların, devletler tarafından onlara ödenmesi için toplumu oluşturan orta ve dar gelirli kesimlerden alınır.

Başka bir ifade ile liberal modelde vergi, devletlerin değil global firmaların gelir kaynağıdır. Eğer devlet dar gelirli kesimlerden vergi almasa idi; devlete para satan global sermaye sahipleri, sattıkları paranın faizlerini alacakları bir imkana sahip olamayacaklardı. Dolayısıyla liberal düzenekte devletler, vergileri yok yere faiz harcamalarına aktaran aracı kurum vazifesi görmektedirler.

Liberal modellerin vergi konusunda yaptığı her yeni düzenleme, topluma yeni vergi yükleri getirirken; global firmaların ve üst gelir grubunun vergi yükünü daha da azaltmaktadır. Liberal–kapitalist modellerin yukarıda açıkladığımız uygulamalarının dayandığı teorik yaklaşım da aynı çarpıklıktadır.

Bu anlayışa göre, mademki kaynaklar sınırlı ihtiyaçlar sınırsızdır; öyleyse ekonomi politikalarının gayesi, “sınırsız olan ihtiyaçları kısacak ve sınırlı olan kaynaklardan daha fazla üretim artışı sağlayacak” biçimde olmalıdır. Bu sebeple üretimi arttırmak için kurumlardan daha az vergi alınmalı, toplumu oluşturan hane halklarından ise tüketimlerini kıstak için oransal olarak daha çok vergi alınmalıdır.

274 Bkz. İhsan Günaydın, Vergi Cennetlerinin Özellikleri ve Kullanılmaları, Vergi Sorunları Gergisi, Mart 1999 s. 77–79

Liberal–kapitalist anlayışın iddiasına göre, kurumlardan daha az oranda vergi almak, üretim artışı sağlayacaktır. Bu şekilde davranan bir çok ülkede istenilen üretim artışı sağlanamamıştır. Lafer paradoksu olarak da bilinen bu tabloda, liberal–kapitalist modeller, büyük bir yanlış içerisindedirler...Çünkü üretimi arttıracak en önemli etken, Milli Ekonomi Modeli'nde de izah ettiğimiz üzere tüketim artışıdır.

Dolayısı ile hane halklarından daha çok vergi alırken kurumlardan alınan vergi oranlarını azaltmak, talepte, bırakın artış sağlamayı, talep daralmasına sebep olacağı için, Lafer paradoksu olarak ifade edilen üretim azalmasının olması kaçınılmazdır.

Devleti ve kamu harcamalarını küçülten liberal sistem, diğer taraftan devletin topladığı vergileri arttırmasından yanadır. Bu sistemde devletin –halka hizmet için yapması gereken harcamaları kısmasına rağmen– vergileri arttırması, kalkınma modelleri için dışarıdan faizle alınan paranın geri ödemesi içindir. Amaç bu paralarla kalkınmanın sağlanması iken; gelinen noktada devletler, aldıkları paranın faizini dahi ödeyemez derecede, global sermayeye ve onların yerli taşeronu sermaye gruplarına trilyon dolarlar düzeyinde borçlanmaktadırlar.

Liberal anlayış, halktan maksimum miktarda vergiyi toplayıp, minimum miktarda hizmet sunar; aradaki fark ise global tefecilere aktarılır. Alınan tedbirler ise, toplum çıkarlarını korumak için değil, söz konusu sermayedarların parasını korumaya yöneliktir.

B- SOSYAL DEVLET/ MİLLİ DEVLET MODELİ OLARAK VERGİSİZ TÜRKİYE

Sosyal bir devlet olmanın en önemli şartlarından birisi de devletin, vatandaşından aldığından daha fazlasını ona hizmet olarak geri sunabilmesidir. Toplanan vergilerin az bir kısmını halkına hizmet

olarak sunan devlet anlayışından, topladığı vergiden daha fazlasını halkına veren bir devlet anlayışına geçilecektir.

Milli Devlet'te vergi, devletin gelir kaynaklarından sadece birisidir. Senyoraj geliri ve yeraltı kaynaklarının devlet–millet ortaklığı ile işletilmesinden doğacak gelirler, Sosyal Devletin, vergilerden elde edilen kaynaktan daha fazlasını halkına hizmet olarak sunmasına imkan tanımaktadır.

Vergi alımında önemli olan kimlerden ne kadar vergi alınacağıнын tespitidir. Ekonomilerde denge noktası üretim ve tüketimin eşitlendiği noktadır. Eğer her gelir düzeyi için aynı oranda vergi alırsak, bu, adalet olmayacak; aynı zamanda piyasalarda ciddi bir talep daralmasına da sebep olacaktır. Sosyal Devlet'in yapmak istediği; vergiyi, en az talep daralması ile toplumdan almaktır. Ancak bu sayede sosyal adalet temin edilebilir ve ekonominin büyümesi sağlanır.

Miktarı zamana ve koşullara göre değişebilmekle beraber; bugün, bizim Türkiye'miz için belirlediğimiz oran olarak geliri 200 bin TL'nin altında olan kesimden vergi alınmaması gerekmektedir. İlk bakışta, bu oran, gelir seviyesinde önemli bir dilim olduğu için, devletin bir vergi geliri kaybı olduğu düşünülebilir. Ancak vakıa öyle değildir.

Sosyal Devlet/Milli Devlet'in bu vergi anlayışı, devletin vergi gelirlerini arttırdığı gibi, ekonomileri de büyüten bir şekilde projelendirilmiştir. Örneğin, geliri 50 bin TL olan bir esnaftan, devletin alacağı vergi miktarı %40'dan 20 bin TL'dir, diye düşünelim. Tezimizde ortaya koyduğumuz üzere, bu verginin alınmayacağını kabul edersek; söz konusu 50 bin TL, piyasalarda kalacak ve dar gelirli kesimin elinde olan bu para tüketime kanalize edilecektir.

Türkiye piyasaları şartlarında bir yıl içerisinde para 16 kez el değiştirmektedir. Bu da, yılda 50 bin TL'lik paranın 800 bin TL'lik bir tüketime, dolayısıyla bir üretim artışına sebep olması demektir.

Ortalama %30 kâr marjı ile paranın ticarete dolaştığını düşündüğümüzde; 800 bin TL'lik üretim artışı, ortalama 240 bin TL'lik bir gelir oluşumuna imkân verecektir. Devletin bundan alacak olduğu vergi ise 96 bin TL'dir. Yani dar gelirliden vergi almadığı için 20 bin TL'lik bir vergi kaybı olduğu zannedilen devlet, gerçekte üreten kesimden 96 bin TL'lik yeni vergi kazancı ile hem kaybını telafi etmiş, hem de fazlası ile kâra geçmiştir.

Bu örnekte açıkça görüldüğü üzere Milli Ekonomi Modeli'nin söz konusu vergi anlayışı ile; aynı anda hem devlet, daha fazla vergi geliri elde etmiş, hem vergiden muaf tutulmak suretiyle tüketici kesim güçlendirilmiş hem de üreticinin en ciddi meselesi olan malına pazar ve müşteri bulunmuş olmaktadır. Özetlersek, 200 bin TL'nin altında geliri olandan vergi alınmaması, tüketici kesimin bu vergi miktarınca gelirin artmasına ve tüketim imkânlarının genişlemesine vesiledir. Bu sayede tüketici, pazarda ihtiyaçlarını almaya yönelecek, böylece pazarda daha çok malı satılan üretici de üretimini arttıracaktır. Daha çok kazanan üreticiden de daha çok vergi alınacaktır.

Sosyal Devlet'in dar gelirlilerden vergi almaması, meydana gelen gelir dağılımındaki dengesizliği de ortadan kaldıracaktır. Bu bağlamda bir önemli adım da şudur: Dolaylı vergilere son verilerek doğrudan vergilendirme uygulamasına gidilecektir. Böylece vergide adalet de sağlanacaktır. Ayrıca ikili vergi sistemi de devre dışı kalacaktır. Çünkü para ile para kazanma yerine, üretimle ve ticaretle para kazanma modelini hayata geçiren Milli Devlet, ikili vergi sistemine de son verecektir. Gerçek kayıt dışı diye nitelenebilecek off shore ülkelerde sanal olarak konumlanmış global şirketlerin vergi kaçırmasına imkan tanıyan mevzuatlarda da değişikliğe gidilecektir.

Milli Devlet'in vergi yaklaşımı, ekonomiyi büyüten, devletin gelirini katlayan ve sosyal adaleti de temin eden bir vergi sistemidir.

3- MİLLİ DEVLET'TE YENİ PARA TARİFİ

Paraya yeni bir tarif getiren Milli Ekonomi Modeli ile, para, sadece bir alım–satım aracı olarak görülmemekte; değişim gücünün ve tasarruf özelliğinin bulunmasının yanı sıra, emeğin ve üretimin karşılığı olması ve tahrik unsuru olma vasıflarıyla tamamen orijinal bir yaklaşımla ele alınmaktadır.²⁷⁵

A- TAHRİK UNSURU OLMASI

Milli Devlet, anlayışında paranın herkesin elinde bulunması gerekir. Çünkü para, emeği tahrik ederek mal ve hizmet üretimini sağlayan bir araçtır. Yine para tüketimi devreye koyacak bir tahrik aracıdır. Ancak şayet para, piyasada kolayca ulaşılabilir bir şekilde bulunursa; üretim ve tüketimle ilgili niyetlerin ortaya çıkmasına vesile olabilir.

²⁷⁵ Prof. Dr. Haydar Baş, Milli Ekonomi Modeli, s. 75–96, 245–266, Bakü Devlet Üniv. Yay., Bakü, 2005

Paranın tahrik edici bir unsur olması, ilk defa Milli Devlet tezinin ekonomi modelinde ortaya konulmuştur. Diğer devlet anlayışlarında ekonomiyi örten bir peçe olarak görülen para, Milli Devlet'te tam tersine ele alınarak piyasalardaki üretim ve tüketimi tetikleyen bir unsurdur.

B- EMEK VE ÜRETİMİN KARŞILIĞI OLMASI

Paranın, emeğin ve üretimin karşılığı olması vasfı da yalnızca Milli Ekonomi Modeli'nde ortaya konulmuştur.

Piyasalarda üretim arttıkça, buna karşılık para miktarının da belli oranda artması gerekir. Bu da devletlere senyoraj geliri elde etme fırsatı tanıdığı gibi, Sosyal Devlet'in ihtiyaç duyduğu finansmanı da sağlamaktadır. Bu sayede bireylerin üretimleri karşılığı devreye giren para, millete hizmet olarak sunulmakta; milletin alın teri yine ona iade edilmektedir.

Sosyal Devlet olmanın gereği, vatandaşların giyim, gıda, barınma ve sağlık gibi temel ihtiyaçlarını kolayca karşılayabilmelerini temin etmektir.

Ayrıca yeraltı ve yerüstü kaynaklarının işletilmesi için emeğin devreye konulmasını sağlayacak olan da paradır. Eğer para, piyasalarda herkesin elinde olmazsa, üretim ve tüketim faaliyeti yapılamaz.

Parayı, emeğin ve üretimin karşılığı olarak piyasalarda bulunduracak olan ise Milli Devlet'tir. Çünkü yalnızca Milli Devlet'te piyasalarda bulunan para maliyetsizdir. Emeği tahrik edecek ve üretim faktörlerini devreye koyacak para da maliyetsiz olmalıdır. Eğer para maliyetsiz olmazsa, kapitalist sistemde olduğu gibi, sadece belli ellerde tekelleşmesinin önüne geçilemez.

Başlangıçta zâti değeri olmayan para, tahrik özelliği ile, mal ve hizmet üretimini sağlayarak kendine karşılık bulur.

Milli Devlet olmanın bir gereği olarak, ekonomi modelimizle yapmak istediğimiz bir diğer iş ise, atıl duran insanlarımızın emeğini harekete geçirmektir. Bunun yolu da, paranın “emeğin ve üretimin karşılığı” olarak devreye konulmasıdır. Örneğin, yol yapımı için gerekli malzemeler dağlardan temin edilerek insanların ihtiyacı olan nice yollar hizmete sunulabilir. Bu sayede hem insanların emeği değerlendirilecek, hem de yol yapılarak ekonomik bir değer oluşturulacaktır.

C- DEĞİŞİM ARACI OLMASI

Milli Devlet'in ekonomi anlayışında, değişimin tam olarak yapılabilmesi, yeterli miktarda paranın tedavülde bulunmasına bağlıdır.

Liberal ekonomilerde tedavülde bulunan para maliyetlidir. Maliyetli para ise, üretimde daralmaya ve pahalılığa neden olur; satın alma gücünün azalmasına, talep daralmasına yol açar. Arz-talep dengesi bozulur. Böylece üretilen mal ve hizmet, ederinin üzerinde piyasalara arz edilir.

Liberal anlayışta “her arz kendi talebini oluşturur” fikri benimsendiği için belli bir parasal taban hedeflenmesi yapılarak bu parasal miktarın korunmasına çalışılmaktadır.

Paranın piyasalardan faizle çekilerek belli ellerde toplanması ve paraya olan ihtiyacın emisyonla değil de, faizle sağlanması, para ile para kazananların önünü açmaktadır.

Bugün ekonomilerde tüketicinin mal ve hizmete olan ihtiyacı, her geçen gün artmasına rağmen; paranın piyasalardan çekilmesi ile mübadele kabiliyeti azalmaktadır. Ekonomilerde bu hal, deflasyonun ve resesyonun habercisidir.

Milli Devlet'te paranın maliyetsiz olması, paranın piyasalarda serbestçe dönmesini ve reel ekonomiye katkısını sağlar. Sosyal

Devlet'in bir gereği olarak devlet, arz ve talep dengesini sağlamak zorundadır.

Bu sayede vatandaşa, üretilen mal ve hizmetin değerinde mübadele imkânı sunulur. Eğer piyasada yeterli miktarda maliyetsiz para olmazsa; bunun yerini, “plastik para” dediğimiz kredi kartları ya da maliyetli paralar almakta, böylece ekonomiler mutlu bir azınlığın kontrolüne terk edilmektedir.

D- TASARRUF ÖZELLİĞİ

Liberal anlayışta paranın tasarruf edilmesindeki maksat, faiz yoluyla ve spekülâtif yollardan para kazanmaktır. Kapitalist ekonomilerde para, spekülâtif alanlarda değerlendirilir.

Milli Devlet'in ekonomi anlayışında ise, paranın piyasada tedavülü maliyetsizdir. Bu sebeple, tasarruf aracı olarak para, sosyal harcamaların ve ihtiyaçların karşılanması ve yatırımlar içindir. Mal ve hizmetin üretiminde kullanılır. Bu tasarruf yolları, paranın serbestçe dolaşımına, üretim ve talebin artmasına imkan verdiği için, vatandaşın ihtiyaçlarının karşılanmasına hizmet eder.

Milli Ekonomi Modeli ile Sosyal Devlet'in yaptığı, paraya getirdiği yeni tarif ve yüklediği fonksiyonlarla, üretim ve tüketimin aynı anda devreye konulmasını sağlayarak piyasaların dengesini korumaktır.

Ekonomilerin nihai hedefi olan sürekli büyümenin sağlandığı tek formül de budur. Paranın maliyetsiz olması ve senyoraj hakkının kullanılması ile –ki bu oran Milli Ekonomi Modeli'nde ayrıntıları ile izah edilmiştir– piyasaların ihtiyacı oranında piyasalara sunulması, bireylerin istenilen düzeyde tüketim kabiliyetine kavuşmasını da temin eder.²⁷⁶

276 Prof. Dr. Haydar Baş, Milli Ekonomi Modeli, s. 225–268, Bakü Devlet Üniv. Yay., Bakü, 2005

Milli Devlet'in para politikası, paraya özgürlüğünü kazandırarak, piyasaların bağımsız hale gelmesini sağlamaktadır. Liberal-kapitalist modellerin para politikaları ise global tefecilerin parayı kontrol ederek bütün piyasalar üzerinde hakimiyet kurmalarına olanak tanırken Milli Devlet tezi bunu tersine çevirmektedir.

Liberalizm kelime olarak özgürlükleri ifade ederken uygulamada piyasaların esaretine neden olmaktadır. Piyasaların özgürleşmesi için, öncelikle, paranın tekelleşmesine son verilmeli ve para, gerçek kulvarında değerlendirilmelidir... Milli Devlet, paraya getirdiği yeni yaklaşımla bunu sağlamakla, piyasaların ve kabiliyetlerin önündeki zincirleri kırmaktadır

4- MİLLİ DEVLET'TE SENYORAJ HAKKI VE EMİSYON

Daha iyi anlaşılması bakımından, somut bir örnekle konuya başlayalım...

Bir çuval mısırı toprağa attığımızı ve hasat zamanı 10 çuval mısır elde ettiğimizi varsayalım. Bu durumda şayet 9 çuval mısırın karşılığı olan para piyasalarda olmazsa; bu hal, talep daralmasına sebep olacaktır.

İşte emisyon, üretilen bu mal ve hizmetin karşılığı olan paradır. Elde edilen mal ve hizmetin karşılığının para olarak belli bir oranda piyasalarda bulunması ise ekonomilerin devamı için bir zorunluluktur. Merkez Bankası'nın para basarak –yani devletin Senyoraj hakkını kullanarak– piyasanın söz konusu ihtiyacını karşılaması gerekir iken; kapitalist düzende piyasalardaki bu açık, dış kaynaklı borçlarla karşılanmaya çalışılmaktadır. Azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kaydi para ve yabancı para, emisyonun yerine ikame edildiği için, devletlerin senyoraj geliri elde etmesi mümkün değildir.

Kapitalist anlayış, az–gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin Merkez bankalarını devletten bağımsız hale getirerek; devletlerin, Merkez bankaları üzerinden senyoraaj geliri elde etmesine yasak getirmiştir.

Böylece bu açık, az–gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin Merkez bankalarının çıkardığı hard currencylerin faiz karşılığı kullanılması ile karşılanmaktadır. Devletlerin senyoraaj gelirlerinin önündeki bir diğer engel, özel bankaların piyasaya sunduğu kaydî paralardır.

Senyoraaj hakkının kullanılarak emisyonun genişletilmesinin yerine, yabancı veya kaydî paranın piyasalarda yer alması, piyasalarda para verenlerin yabancı ülkelerin hâkimiyetini arttırırken, devletin gücünü yok etmektedir.

Elbette, senyoraaj hakkının kullanılmasında da dikkat edilmesi gereken hesaplamalar vardır. Gayri Safi Milli Hâsıla'nın gerektirdiği nispette bir emisyon genişletilmesi hayata geçirilecektir. Aksi halde, emisyonu Gayri Safi Milli Hâsıla'nın gereği nispetinde genişleterek Senyoraaj geliri temin edilmezse; piyasalarda deflasyon kaçınılmaz olur. Her gün paraya olan ihtiyaç giderek katlanarak büyür ki; şayet tedbir alınmazsa, böyle bir mali sistemin sonu kesinlikle stagflasyondur.

Ve yine şayet emisyon, Gayri Safi Milli Hâsıla'nın gerektirdiği oran nispetinden fazla genişletilerek Senyoraaj geliri piyasalara sürülürse, o taktirde de piyasada artan para miktarı talep enflasyonuna sebep olur.

Senyoraaj hakkının ne oranda kullanılması gerektiğini, Milli Ekonomi Modeli adlı çalışmamızda ayrıntıları ile ortaya koyduğumuz üzere, Sosyal Devlet/Milli Devlet anlayışı, ekonomilerdeki deflasyon ve stagflasyonu engelleyecek tek sistemdir.²⁷⁷

277 Prof. Dr. Haydar Baş, Milli Ekonomi Modeli, s. 225–268, Bakü Devlet Üniv. Yay., Bakü, 2005

Uluslararası kredi kuruluşlarınca “para basmayın; enflasyon olur” denirken, faizle dışarıdan alınan para ile üretim yapıldığında enflasyon olmayacağı iddia edilmektedir.

Halbuki, yabancı paranın bir ülke topraklarında bulunması, yerli halkın emeği ve üretimi ile kendine karşılık bulması demektir ki; bu, o ülkenin zenginliklerinin ve milletin alın terinin söz konusu yabancı ülkelere ve küresel sermayedarlara aktarılmasıdır.

Özel bankaların ürettiği kaydî paralar da piyasanın ihtiyaç duyduğu paranın bir kısmının karşılanmasını sağlar. Böylece devlet, bu yolla piyasaları yönlendirme hakkının bir kısmını özel bankalara devretmiş olur.

Aynı zamanda gerek kredi kartları ile, gerekse kaydi para üreten bankalar, her yapılan alışverişten ve ticaretten faiz geliri elde etmektedirler. Yani belli bir zümre, toplam ticaretten oturduğu yerde faiz almaktadır. Kredi kartı kullanmak zorunda kalan gerek tüketici ve gerekse malını satan esnaf, yaptıkları her ticaretten belli bir miktar bankalara vermek zorundadır. Esnaf ya parasını hemen tahsil etmek için bankaya bir aylık faiz ödeyecek, ya da bir ay boyunca parasını bankaya kullandıracaktır. Diğer yandan kredi kartı kullanan tüketici, yeterli geliri olmadığı için zaten bu yola başvurmaktadır. Kredi kartının ödemesini zamanında yapamayan milyonlarca insan, ellerindeki az miktar gelirlerini de faiz ödemesi adı altında bankalara vermeye zorlanmaktadır. Sosyal Devlet/Milli Devlet modeli ile vatandaşlar, yeterli gelir seviyesine kavuşturularak, hem bankalara borçlu olmaktan kurtulacak, hem de devlet senyoraj geliri ile piyasalarda yapıcı, koruyucu, kollayıcı yani “baba devlet” olarak yerini alacaktır.

Milli Ekonomi Modeli’ne göre, belli oranlarda emisyon hacminin genişletilerek Senyoraj gelirinin elde edilmesi, devletler için bir zorunluluktur.

Aksi halde piyasada yeteri kadar bir tüketim imkânı doğmayacağı için, ekonominin dengeye oturması mümkün değildir. Senyoraj geliri devletin de global tefecilere borçlanmasının önüne geçmektedir. Böylece borçlu ve aciz devlet yerine, vatandaşlarına hizmet etme imkanına sahip, baba ve bağımsız devlet anlayışı, Milli Devlet ile hayata geçmektedir.

5- MİLLİ DEVLET'TE DIŞ TİCARET ANLAYIŞI VE KUR POLİTİKASI

Devletler için dış ticarete asıl hedef, kendi mal ve hizmetlerine olan talepten yola çıkarak paralarının geçerli olduğu alanı büyütme ve paralarını dış topraklarda konvertibl yapmaktır. Bu gerekçe ile ülkeler, dış ticaret yaptıklarında kendi paralarını talep ederler.

Başta ülkemiz olmak üzere geliştirmekte veya az gelişmiş olan ülkeler, ihracat yaparlarken kendi paraları yerine hard currency kabul ettikleri için ihracat yapmaya çalışırken sömürülmektedirler.

Geliştirmekte veya az gelişmiş olan ülkeler, ihracat yaparken kendi paraları yerine karşı ülkenin para birimini veya üçüncü bir ülkenin para birimini kabul ettiklerinde, bunun adı ihracat değil, yerli kaynakların başka ülkelere aktarılmasıdır.

Devletler ihracat veya turizm gibi faaliyetlerle elde ettikleri döviz, emisyonunun yerine iç piyasada dolaştırırlarsa; örneğin,

dolar iç piyasada dolaşırsa, verilen ürünün karşılığında gerçekte ABD'nin karşılıksız doları alınmış demektir ki, bunun adı ihracat adı altında o ülkenin kaynaklarının ABD transfer edilmesidir. Bu sebeple, Milli Devlet anlayışında dış ticaret, sömürülme aracı olmaktan çıkarılacaktır.

İhracat, yerli paranın etki alanı oluşturması için kullanılacaktır. Üretilen ürünün pazar bulduğu alanlar, aynı zamanda yerli paranın da kullanım alanı olacaktır.

Öte yandan Milli Devlet olmanın bir gereği olarak; bir ülkenin, maliyeti ne olursa olsun, gıda, savunma, barınma, giyim, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçlarında dışa bağımlı olmayacak bir üretime sahip olması şarttır. Bu sahalardaki aksi uygulamalar, ülkeleri açık pazar haline getirmekte ve iktisadi ve siyasi sahada bağımlı yapmaktadır. Yabancı sermayenin yaptığı ihracat ile yerli sermayenin yaptığı ihracat da bir değildir. Yabancı sermaye, elde ettiği geliri içeride tutmaz. Dolayısıyla Milli Devlet'te, yerli üretimin korunması öncelikli hedefdir.

Devlet, yerli üretime katkıda bulunacak veya sahip olunmayan kaynakların ithalatının önünü açacaktır. İhracat teşvikleri ile yerli üretici desteklenecek ve dış pazarların bulunmasında devlet, yerli sanayicinin önünü açacaktır.

Milli Devlet, doğru bir pazar politikası ile yerli üretimlere dışarıda pazar bulmak zorundadır.

İhracatta yerli paranın etki alanının genişletilmesini sağlayarak özellikle kalkınmakta olan ülkelerin emeğinin ve üretiminin sömürülmesinin önüne geçecek olan Milli Devlet anlayışı, kendi topraklarında, hem halkın arasında, hem de bankalar arası veya Kapalıçarşı gibi serbest piyasalarda döviz cinsi hard currencylerin spekülatif bir işlem görmesine de aynı gerekçe ile karşıdır.

Yabancı paranın bir ülke topraklarında dolaşımında olması demek,

o ülkenin zenginliklerinin yabancı ülkelere aktarılması demektir. Türkiye örneğinde olduğu gibi; ulusal paramız dünyanın herhangi bir yerinde dolar ile değiştirilemez iken, bizim piyasalarımızda yabancı paranın konvertibl olmasına müsaade etmemizin hiçbir izahı olamaz.

Milli Devlet, ister sabit veya ister dalgalı kur sistemi olsun, yabancı paranın değerinin serbest piyasa adı altında belirlenmesine karşıdır.

Çünkü bu hal, piyasalara hakim olan global sermaye sahiplerinin bir anda ellerindeki ulusal veya yabancı parayı satarak piyasaları darmadağın etmelerine fırsat vermektedir Milli Devlet anlayışında kambiyo sistemi, ithalat ve ihracata dayalı sabit kur sistemidir. Bu kural, mal ve hizmet ticareti ile alakası olmayan portföy akışını önleyecektir. Aksi halde ulusal piyasalara kademeli olarak giren yabancı para, bir anda çekildiğinde ülke ekonomilerini batırmaktadır.

Ülkelerin belirlediği ithalat ve ihracata dayalı sabit kur sistemi ile, kontrol, devletin kendi elinde olacağı gibi; yabancı paranın fiyatı da gerçek değerinde, ülkelerin çıkarlarına uygun bir fiyat düzeyinde konumlanacaktır.

Milli Devlet tezi, döviz piyasalarını ülke ekonomilerini kontrol etmekte kullanılan bir araç olmaktan çıkarmaktadır. Bizim sistemimizde paranın hard currency olması, hayali–sanal argümanlara değil, ülkelerin sahip olduğu kaynaklara ve üretim gücüne bağlı olacaktır. Milli Devlet modeli ile, milli gelirin küresel güçlere transferini engellediği gibi; yabancıların ülke ekonomisi üzerindeki etkisi de ortadan kalmaktadır. Milli Devlet’te halkın yararına ve devlet kontrolünde bir piyasa anlayışı olduğu için, piyasanın hakimi global sermaye sahipleri değil, milletin kendisidir.

Yine burada önemli bir konuda dünyada toplam dış ticaret hacminin gelişmesi ile ilgilidir. Liberal–kapitalist modellerin idi ettiği gibi globalleşme süreci toplam dış ticaret hacmini arttırmamaktadır. Aksine artan dış ticaret hacminin önünde engel olarak dur-

maktadır. Globalleşme konusunda bunu rakamlarla ortaya koyduk. Globalleşme ile dış ticaretin daha da zorlaşmasının sebebi, dünyadaki gelir dağılımındaki adaletsizlikle alakalıdır. Ülkeler uyguladıkları yanlış kapitalist modeller ile iç pazarlarında tüketimin kısılmasına neden olmaktadır.

Dolayısıyla üretimlerine içeride yeterince pazar oluşturamayan ülkeler, başka ülkelerin pazarlarına girmeye çalışırken, kendi pazarlarına başka ülkelerin girmesine engel olmaktadır.

Her ülkenin böylesi bir eğilim içerisinde olması elbette dış ticaretin gelişmesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Öte yandan kaynakları global şirketler tarafından sömürülen ülkelerin, yeterli gelir düzeyine ulaşamamaları da, bu ülkelerin dünya ölçeğinde zayıf pazarlar olmasına neden olmaktadır.

Milli Devlet modeli, öncelikle içeride vatandaşlarının gelirlerinin adil bir şekilde artmasını sağlamaktadır. Bu modeli uygulayan ülkelerin varlığı, dünyada tüketim artışını sağladığı için, ülkelerin pazar bulma sıkıntısını da çözmektedir.

Kaynakların millete ait olduğu gerçeği ile bu kaynaklardan milletin istifade etmesi sağlayan Milli Devlet, böylece vatandaşlarının gelir düzeyini, yani satın alma gücünü de artırarak global manada dünya ticaretinin de gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Son yıllarda ihracata dayalı kalkınma modellerinin benimsenmesinin sebebi içeride yetersiz pazarın olmasıdır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet tezi, daralan pazarlarda ülkelerin kavgaya etmesi yerine, genişleyen pazarlarda ülkelerin barış içerisinde yaşamalarına imkan tanımaktadır.

Milli Devlet'in dış ticaret anlayışı, hem dünyadaki toplam dış ticaret hacmini arttırmakta; hem de ülkelerin daha agresif bir dış ticaret politikası izlemeleri yerine, daha uyumlu bir dış ticaret politikası izlemesine neden olmaktadır.

6- MİLLİ DEVLET’TE TAM İSTİHDAMIN SAĞLANMASI

Devletlerin en önemli vazifelerinden biri de, kendi vatandaşına aş ve iş imkânı sağlamasıdır. Modelimizde Sosyal Devlet projeleri ile herkese aş ve iş imkânı sağlanmakta, işçi ve işveren birbirini tamamlayan unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Milli Devlet, yatırım, üretim ve tüketim için gerekli olan parayı, sıfır faizle kendi vatandaşına sağlamaktadır. Bu şekilde üretimin önü açılarak, maliyetler düşmekte, vatandaşlar arasında fırsat eşitliği sağlanmaktadır. Üreticiye pazar imkânı da devlet garantisinde olacaktır. Milli Devlet, bu imkân ve garantileri, tüketim yanlısı analizle oluşturduğumuz sosyal devlet karakterli Milli Ekonomi Modeli ile sağlamaktadır.

Devlet ayrıca teknoloji ve yüksek maliyet isteyen sahalarda kendisi bizzat üretici olacaktır.

Öte yandan üretimin önünün devlet desteği ile açılması, işsizlik

probleminin hallinin de yoludur. İşsizlik problemi, tüketim sorunu çözülmeyen çözülemez.

Eğer üreticiler ürünlerine pazar bulabiliyorlarsa yeni yatırıma ve işçi alımına giderler. Aksi takdirde stokların oluştuğu bir ekonomide işsizliğin olması son derece normaldir.

Liberal–kapitalist modeller gerek para, gerekse makro politikaları ile gelir dağılımında dengesizliğe sebep oldukları gibi tüketicinin de daralmasına neden olmaktadır. Milli Devlet'in Sosyal Devlet ayağı, tüketimi devreye koyarak, hem sosyal adaleti sağlamakta, hem de işsizlik problemini çözmektedir.

7- ENFLASYON VE DEFLASYON

Deflasyon, fiyatlar genel seviyesindeki sürekli düşüşün adıdır. Bu durum toplam talebin yetersiz kalmasından kaynaklanır. Ancak tek sebep bu değildir.

Bazen piyasalarda fazla para olmasına rağmen yine de deflasyon görülebilir. Zira gelir dağılımındaki dengesizlik, deflasyonu doğuran sebeplerden biridir. Dolayısıyla, tüketim kesimine yeniden tüketme kabiliyeti kazandırılmadan ekonomilerin deflasyondan çıkması mümkün değildir.

Deflasyon son asrın hastalığıdır. Kaynakları sınırlı, ihtiyaçları sınırsız gören kapitalist düşünce, sürekli üretime odaklanmış; ama ilerleyen yıllarda elde edilen ürünleri satın alacak yeterli bir talep oluşturamadıkları için stoklar artmış, üretim fazlaları ekonomileri krize sokmuştur.

Ekonomilerde stokların varlığı bile ihtiyaçların sınırsız olmadığını bize göstermektedir.

Milli Devlet'in hayata geçirdiği Sosyal Devlet modeli sadece toplumda sosyal adaleti sağlamakla kalmamakta; aynı zamanda ekonomilerin deflasyona girmesine de engel olarak sürekli büyümenin temellerini atmaktadır.

Türkiye için durumu değerlendirirsek; Milli Ekonomi Modeli'ne göre çözüm, bir taraftan üretim maliyetlerini aşağıya çekecek bir maliye politikasının, diğer yandan da tüketimi tetikleyecek bir para politikasının aynı anda devreye konmasıdır. Gelir dağılımındaki dengesizlik ise, Sosyal Devlet projeleri ile aşılmalıdır. Fiyatlar genel seviyesindeki yükselme olan enflasyon, maliyet enflasyonu ve talep enflasyonu olarak ikiye ayrılır.

Yıllardır ülkemizde IMF'nin yanlış tespit ve yanlış teşhisleri istikametinde uygulanan bir kısım talep enflasyonu tedbirleriyle enflasyon düşürülemediği. Türkiye'de talep enflasyonu varmış gibi, piyasadan para çekilerek talebi kısma yoluna gidilmiştir. Yüksek faizle piyasadan çekilen para karşılığı vergi oranları arttırılmak zorunda kalmış, bu durum bizzat maliyetlerin artmasına sebep olmuştur.

Diğer taraftan talebi daraltıcı maliye ve para politikaları, ülkemizi resesyon sürecinin içine itmiştir.

Ülkemizde görülen enflasyon, maliyet enflasyonudur; yani, hammadde fiyatları, enerji giderleri, sigorta primleri, vergiler ve kredi faizlerinde meydana gelen artıştan kaynaklanmaktadır. Bir üretici, meselâ %30 faizle para kullanmışsa bunu mutlaka ürününe yansıtmak zorundadır. Yani, en az kredi faiz oranları kadar, ürün maliyetlerinin yukarı çekilmesi kaçınılmazdır. Diğer taraftan faizle borçlanan hükümetler, bunu ödeyebilmek için zaman içinde vergi oranlarını arttırmak zorundadır. Üretici için bu, Kurumlar Vergisinin ve istihdam vergilerinin artması demektir. Üretici, mamulüne bunu yansıtmak zorundadır.

Tezimize göre, maliyet enflasyonunun asıl sebebi, ülkelerin

kendi emisyonlarını devreye koymak yerine, faizle alınan yabancı parayı veya maliyetli yerli parayı tercih etmeleridir. Maliyet enflasyonunun önlenmesi için, öncelikle faizle borç alınmasının bırakılması; devletin Senyoraj hakkının kullanılarak emisyonun maliyetsiz para ile genişletilmesi şarttır.

8- MİLLİ DEVLET FAİZİ REDDEDER

Sosyal Devlet/Milli Devlet'in reel ve somut ekonomi modeli olan Milli Ekonomi Modeli'nde faiz, ekonomilerde dengeleri bozan, sermayenin belli ellerde tekelleşmesine yol açan ve sosyal adaleti engelleyen bir hastalık olarak görülmektedir. Çalışmadan para kazanmanın önünü açan, paranın belli ellerde tekelleşmesini sağlayan, talebi daraltan, işçi ücretlerini aşağıya çeken ve verimliliği düşüren faiz ile piyasaların dengede olması imkânsızdır.

Piyasa dengelerinin sağlanması için, üretim ve tüketim yapan herkesin cebinde para olması gerekir. Faiz, paranın belli ellerde stoklanmasına sebep olduğu için; stoklanan para ile, ancak parayı elinde bulunduranlara var olan gelirden daha fazla pay almayı sağlayacak bir gelir transferi yapılmış olur. Bu durum, gelir dağılımındaki dengesizliğin de sebebidir. Milli Devlet, sadece para ile para kazanan küçük bir azınlığın işine yarayan faizi reddetmektedir. Faiz, ülke ekonomilerini çökerten öyle bir illettir ki; başlangıçta yatırım ve üretim için sermaye gruplarından faizle para alan ülkeler, zaman içinde önce aldıkları parayı ödemek, sonra da aldıkları

paranın faizini ödemek için tekrar para almak zorunda kalmışlardır.

Sonuç, ülkemizde olduğu gibi, toplanan vergilerin halka hizmet için kullanılması yerine, birkaç küresel rant grubuna ve onların yerli taşeronlarına aktarılması olmaktadır. Faizin sebep olduğu iktisadi problemler şöyle sıralanabilir:

1– Üretim maliyetlerini arttırması, maliyet enflasyonuna sebep olması,

2– Talebi daraltarak ekonomilerde sürekli büyüme için gerekli olan tüketimi engelleyerek ekonomilerin krize girmesine neden olması,

3– İşçi ücretlerini aşağıya çekmesi... Çünkü maliyetleri artan üretici, bir taraftan piyasada tüketim daralırken; bu maliyet artışını fiyatlara yansıtılmak için diğer maliyet kalemlerinden kısıntıya gidecektir.

4– Parayı stoklayarak paranın vazifesini ifa etmesine engel olması,

5– Verimliği düşürmesi... Paranın piyasalardan çekilmesi ile, emeği devreye koyacak paranın bu vazifesini ifa edememesi, atıl işgücünü ortaya çıkarmaktadır.

6– Ülkeler, faizle birlikte borç batağına sokularak siyasi bağımsızlıkları ellerinden alınmaktadır.

7– Faiz batağına sokulan devletler, vergi gelirlerini vatandaşlarına hizmet olarak sunmak yerine, global tefecilere aktarmakta; böylece hem sosyal denge bozulmakta, hem de global soygun düzeni ortaya çıkmaktadır.

Bu ve benzeri sebeplerden dolayı Milli Devlet, faize karşıdır. Her şeyin özgürleştirilmesi sağlanırken paranın da özgürlüğüne kavuşması sağlanmalıdır.

7. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET'TE
ADİL GELİR DAĞILIMI

- 1- Adil Gelir Dağılımına Genel Bir Bakış**
 - A- Kapitalizm'de Gelir Dağılımı**
 - B- Milli Devlet'te Adil Gelir Dağılımı**
 - a- Sosyal Devlet Yaklaşımı**
 - b- Faizsiz Ekonomi**
 - c- Adil Vergi**
 - d- Tam İstihdam**
 - e- Millete Ait Kaynaklar**
 - f- Maliyetsiz Kredi**

1- ADİL GELİR DAĞILIMINA GENEL BİR BAKIŞ

Ekonomi politikalarının en önemli hedeflerinden biri de gelir dağılımında adaleti temin edilmesidir.

Gelir dağılımının dengelenmesi, Sosyal adaleti sağlayacağı gibi, sürekli büyümenin de temelidir. Ekonomilerde tüketimin artması, fertlerin gelirlerinin dengeli bir şekilde artmasından geçmektedir. Milli Devlet anlayışımızda gelir dağılımındaki adaletten kastımız, tüm bireylerin aynı hayat standardına kavuşması değildir. Önemli olan bireylerin gelirleri arasında toplumsal dokuyu zedeleyecek bir uçurumun oluşmaması ve en alt gelir grubunda ki bireylerin hayatlarını kimseye muhtaç olmadan ikame edecekleri bir gelire malik olmalarıdır. Bireylerin kimseye muhtaç olmadan hayat sürecekleri bir gelire sahip olmaları, aynı zamanda onların doğuştan gelen haklarındandır.

Sosyal Devlet/Milli Devlet, bireylerin doğuştan gelen asgari bir gelire sahip olma hakkını onlara yaşatmakla da mükelleftir. Adil bir gelir dağılımı olmadan toplumsal barışın sağlanması da müm-

kün değildir. Ancak adil bir gelir ortamında milletin kendi içerisinde birlik ve beraberlik yakalanabilir. Bu birliktelik için adil gelir dağılımı yeter şart değildir; ancak gerek şarttır. Bu adaletin devlet eli ile sağlanması ise devlet–millet kaynaşmasını beraberinde getireceği için, milletlerin varlıklarını daim kılmalarına da zemin oluşturacaktır.

A- KAPİTALİZM'DE GELİR DAĞILIMI

Bugün uygulanan kapitalist sistemlerde, adaletsiz gelir dağılımı sebebiyle, toplumu oluşturan geniş bir halk kesiminin, gıda, giyim, konut, sağlık, ulaşım, eğitim... vb. temel ihtiyaçlardan dahi mahrum olduğu tespit edilmektedir.

TÜİK'in 2017 yılı Eylül ayı raporuna göre Türkiye'de nüfusun en fakir %20'lik kesimi gelirin %6,2'sini alırken, en zengin %20'lik kesimi gelirin %47,2'sini almaktadır. Ve gelir dağılımındaki adaletsizliği gösteren GİNİ katsayısı 0,404 gibi çok yüksek bir seviyededir.²⁷⁸ Bu katsayı son 10 yılda artarak bu seviyeye çıkmıştır.

Türkiye için bahsettiğimiz bu tablo, globalleşen dünyada diğer ülkeler için de yaklaşık olarak aynıdır. Dünya Bankası'nın verilerine göre, 2013 yılında dünyada 770 milyon insan, günlük 2 doların altında bir ücretle çalışmaktadır; bu rakam çalışan kesimin, %24'üne denk gelmektedir. Kalkınmakta olan ülkelerde ise bu oran %58.7 seviyesindedir.²⁷⁹

Adaletsiz gelir dağılımını gösteren bu rakamlar, kapitalizmin doğasından kaynaklanmaktadır.

Gelişmiş kabul edilen ülkelerde bile gelir adaletsizliğine işaret eden Gini Katsayısı son derece yüksektir. Nitekim ABD'nin 2013

278 www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=24579

279 https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.DDAY?end=2016&start=2001&year_high_desc=false

yılı Gini katsayısı 0,41 İngiltere'nin 2014 yılı Gini katsayısı 0,34, Almanya'nın 2013 yılı Gini katsayısı 0,31'dir.²⁸⁰

Kapitalistler, devlete ve paraya getirdikleri tarifler ve yükledikleri görevlerle, gelir dağılımının kökten bozulmasına sebep olmuşlardır. Liberal–kapitalist anlayışa göre devlet, güvenlik, asayiş, alt-yapı... vb. yatırımlarla uğraşmalı; ekonomiye ve ticarete kesinlikle müdahale etmemelidir. Devletler, kamu harcamaları için ihtiyaç duydukları finansmanı emisyon ile değil, yüksek faizli iç ve dış borçlarla karşılamalıdır.

Kapitalist anlayışta faizle satın alınan paraların geri dönüşü için seçilen tek yol, halktan vergi toplanmasıdır. Bu ise, toplumun büyük bir kesimine ait gelirlerin, global sermayeye aktarılması ve vatandaşların gerekli oranda Sosyal Güvenlikten mahrum kalmalarından başka bir şey değildir.

Ülkeleri adeta haraca bağlayan, milletlerin kaynaklarını ve gelirlerini faizle birlikte dışarıya aktaran bu yol, kapitalizmin devletlere tavsiye ettiği ekonomi sistemidir.

Paranın belli ellerde tekelleşmesini sağlayan bu yöntem, piyasada herkesin ihtiyaç duyduğu anda paraya ulaşmasını da engellediği için, üretim yapma kabiliyeti belli ellerde tekelleşmekte; bu da gelir dağılımında adaletsizliğe sebep olmaktadır.

Üretimle para kazanmanın yerine, para ile para kazanmayı teşvik eden kapitalist modeller, faizi, sistemlerinin merkezine oturttuğu için, gelir dağılımında büyük uçurumların olması kaçınılmazdır.

Bu sistemlerde devletlerin, ekonomilerdeki ağırlığı azaltılırken; global sermaye sahipleri adına vatandaşlarından topladığı vergi gelirlerini bu sermaye gruplarına faiz ödemeleri adı altında aktaran devlet anlayışları ortaya çıkmıştır.

280 https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?end=2014&locations=US-GBDE&start=1979&view=chart&year_high_desc=true

Özelleştirme adı altında ise devletlerin en kârlı ve stratejik kurumlarının, piyasa değerinin çok altında satılmasıyla; devlet ile çokuluslu şirketler yer değiştirmektedir. Global şirketler, satın aldıkları bu kurumlar vasıtasıyla ülkenin zenginliklerini kendilerine aktarırken; bu gelirlerden mahrum kalan milletler ise, açlık sınırının altında yaşamaya zorlanmaktadır. Yukarıda değindiğimiz üzere global firmaların ciroları hatırı sayılır büyüklükteki devletlerin GSMH'sından daha fazla bir noktaya gelmiştir. Burada bizim dikkat çekmek istediğimiz nokta, bazı firmaların neden çok kazandığından ziyade, dünyadaki gelir dağılımındaki çarpıklıktır. Bir tarafta trilyon dolarlar ile oynayanlar, diğer tarafta ise bir doları dahi bulmakta zorlananlar olduğu sürece, dünyada sosyal huzurun oluşması imkansızdır.

B- MİLLİ DEVLET'TE ADİL GELİR DAĞILIMI

Milli Devlet'in ekonomi modelinde paraya ve devlete getirdiği tarif ve yüklediği görevler, gelir dağılımında dengesizliği ortadan kaldırmaktadır. Zira, adil bir gelir dağılımını sağlamak, Milli Devlet anlayışında devletin asli görevlerinden biridir. Milli Devlet, her vatandaşının aynı gelir seviyesinde olmasını hedeflemez. Önemli olan, fertler arasındaki servet ve gelir uçurumlarının kapatılması ile, en üst gelir grubu ile en alt gelir grubu arasında belli bir dengenin olmasıdır. Özellikle en alt gelir grubunda bulunan bireylerin asgari bir gelire sahip olmaları gerekir. Bu gelir, onların kimseye muhtaç olmadan yaşamalarına imkan tanımalıdır. Milli Devletin adil gelir dağılımını sağlamak için atacağı adımları şöyle ele alabiliriz...

a- SOSYAL DEVLET YAKLAŞIMI

Milletin üretimi karşılığı piyasada bulunması gereken parasal miktarı, maliyetsiz yerli para ile karşılayacak olan Milli Devlet,

senyoraj hakkını kullanarak elde ettiği geliri vatandaşına Sosyal Devlet projeleri ile dağıtacaktır. Özellikle dar gelirli bireyleri hedef alacak olan gelir arttırıcı uygulamalar, hem gelir dağılımında adaleti sağlayacak, hem de toplumsal huzurun oluşmasına imkan tanıyacaktır.

Ev kadınlarının emekli edilmesi, yeni doğan çocuklara maaş bağlanması ve doğum ikramiyesi verilmesi, işsizlere ve kimsesiz yaşlılara maaş bağlanması, öğrencilere karşılıksız burs verilmesi, emeklilerin maaşlarından kesintilerin kaldırılması, evi olmayanlara faizsiz kredilerle ev sahibi olma imkanı tanınması, vatandaşlık maaşı gibi uygulamalar, sosyal ve gelir dağılımında adaletin sağlanmasına imkan tanımaktadır.

Üretim karşılığında işçi maaşını alır, ama bu, sadece onun alın terinin karşılığı değildir; aynı zamanda bu üretim karşılığı ortaya çıkan gizli bir kâr daha vardır, o da devletlerin senyoraj geliridir. Milli Devlet ortaya çıkan bu kârı, yine sosyal projeleri ile vatandaşlarına iade eder. Oysa kapitalist modeller, devletlere üretim artışı karşılığında piyasaların ihtiyaç duyduğu sermayenin faizli hard currencylerle karşılanmasını önerirler. Bunun anlamı, milletin alın terinin global sermaye sahiplerine aktarılmasıdır ki, gelir dağılımındaki dengesizliklerin en temel sebeplerinden biri de budur.

Devletler piyasanın ihtiyacı olan sermayeyi dışarıdan maliyetli bir şekilde sağlama yoluna giderken aynı zamanda borç batağına batmaktadırlar.

b- FAİZSİZ EKONOMİ

Maliyetli olarak borçlanan devletler, borçlarını ödemek için vatandaşlarından elde ettikleri vergi gelirlerini, vatandaşlarına hizmet olarak sunmak yerine; borçlu bulunduğu sermaye gruplarına aktarmak zorunda kalmaktadırlar. Adeta devletler, gelir dağılımındaki

adaletsizliğin temel kaynağı haline gelmektedirler. Bir eliyle vatandaşlarından aldığı geliri, diğer eli ile global sermaye sahiplerine aktarmaktadırlar. Milli Devlet anlayışı, bunu reddederek yerine emisyonu koymaktadır.

c- ADİL VERGİ

Sosyal Devlet/Milli Devlet, yepyeni bir vergi yaklaşımı ile, hem gelir dağılımındaki adaleti sağlamakta, hem de ekonomiyi büyüten bir vergi modelini devreye koymaktadır.

Gelir dağılımındaki adaletin temininde özel bir önemi olan vergi politikasına, değinecek olursak; tüketim üzerinden tahsil edilen dolaylı vergiler, dar gelirli insanların gelirini daha da düşürerek, üst gelir grubu ile aralarındaki gelir farkını daha da arttırmaktadır.

Dolaylı vergilerin kaldırılacağı Milli Devlet'in yeni vergi sistemi, herkesten değil, kazananın vergi alınmasını sağlayacaktır.

Milli Devlet'teki gelire göre vergi anlayışı çerçevesinde yıllık geliri 200 bin TL'nin altındaki kesimden vergi almayacağı için bu miktar, onların harcamalarına aktarılmış olacaktır. Böylece dar gelirli kesimin gelir düzeyi, istenilen seviyeye yükseleceği gibi; alım gücünün artması, üretici için ihtiyaç duyulan pazarın da oluşmasını sağlayacaktır.

d- TAM İSTİHDAM

Gelir dağılımındaki adaletsizliğin en önemli sebeplerinden biri de işsizliktir. Milli Devlet, tam istihdam hedefini yakalayan Milli Ekonomi Modelini hayata geçirirken; tüketicinin desteklenmesiyle sadece dar gelirli insanların gelirini arttırmakla kalmayacak, aynı zamanda üreticinin pazar problemini, dolayısı ile istihdam mese-

lesini de beraberinde çözmektedir. İşsizlik en büyük iktisadi problemdir. İşsizliğin olduğu toplumlarda ne gelir dağılımında adalet, ne de toplumsal huzur sağlanabilir.

e- MİLLETE AİT KAYNAKLAR

Globalleşmenin doğal neticesi olan sömürünün her türlüsüne karşı çıkan Milli Devlet, piyasaları düzenleyen hakem rolünü üstlenerek, küresel güçlerin piyasalardaki denetimi yerine; piyasaları, herkesin adil oranda istifade edeceği bir yapıya kavuşacaktır. Milli Devlet'te hem kaynaklar, hem de para milletindir. Bunların devlet yardımıyla millet elinde bulundurulması, fırsat eşitliği ve gelir dağılımında adil paylaşımı sağlayacaktır. Madenlerin ve kaynakların işletilmesi, millet –devlet ortaklığı ile gerçekleştirileceği için, kaynaklardan tüm bireylerin adaletli şekilde istifade etmesi sağlanacaktır.

Gelir dağılımında millete ait zenginliklerin yine milletin kontrolünde olması son derece önemlidir. Bu kaynakların millete hizmet için kullanılması, hem gelir dağılımında adaleti, hem de bireylerin gelirlerinde artışı sağlayacaktır.

f- MALİYETSİZ KREDİ

Sıfır faizli proje mukabili kredi, çalışmak ve üretmek isteyen herkesin önünü açacağı için gelir dağılımında dengenin oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Devletin, emisyon hacmini genişletmek suretiyle proje karşılığında üretimi teşvik etmesi ve Sosyal Devlet projeleri ile tüketici kesimi desteklemesi, gelirin adil dağılımını sağlamak içindir. Nitekim çiftçiden vergi alınmaması; KOBİ'lere, esnaf kesimine, nakliyecilere, toplu taşımacılara faizsiz kredi sağlanması; sanayiciye

proje mukabili faizsiz kredi verilmesi; hem ekonomiyi büyütecek, hem de gelir dağılımında adaleti sağlayacaktır.

Bu ve benzeri uygulamalar ile sürekli büyümenin de sağlanacağı ekonomilerde Oğuz Kağan'ın ifadesi ile fakirlik suç sayılacaktır.

Yeryüzünde sınırsız kaynaklara sahip olmamıza rağmen; insanların, en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak durumda olmaları, ne onların kaderi ne de kaynakların sınırlı olmasındandır.

Problem, günümüzde uygulanan ekonomi modellerinin yanlış temeller üzerine oturması ve bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak yerine, mutlu bir azınlığın ihtiraslarına odaklanmasıdır. Sosyal Devlet/Milli Devlet'in uygulayacağı Milli Ekonomi Modeli'nde bireyler arasında gelir farkı adil oranlarda olacak ve bireylerin kabiliyet, çalışkanlık ve meslekleri ile ilgili bir detaya dönüşecektir.

8. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET VE
EKONOMİYE MÜDAHALE

1- Kapitalizm Sürecinde Devlet

A– Kapitalizm’de Devletin Ekonomideki Yeri

B– Kapitalist Anlayışta Devlet’in Ekonomiye Müdahalesi

2- Milli Devlet’in Ekonomideki Rolü

1- KAPİTALİZM SÜRECİNDE DEVLET

A- KAPİTALİZM'DE DEVLETİN EKONOMİDEKİ YERİ

Kapitalizmde devlet onu kontrol eden mutlu azınlığın çıkarları doğrultusunda gelişmiştir. Zaman içerisinde devletin ekonomideki yeri mutlu azınlığın çıkarları doğrultusunda biçim değiştirmiştir.

Kapitalizmde devletin ekonomideki yeri tarih içerisinde çeşitli değişimlere uğrayarak günümüze kadar gelmiştir.

Fizyokrazi ile başlayan ve kapitalizmin klasik ayağını temsil eden A. Smith ile devam eden süreçte, devletin ekonomiye müdahale etmemesi istenmiştir. Bu dönemde devlet, özel sektör için kârlı olmayan, yüksek sermaye gerektiren ama kârlılığı az olan ve özel sektörün alt yapıda ihtiyaç duyduğu sektörlerde yer almıştır. Klasik iktisat olarak da ifade edilen bu tarafsız devlet anlayışı, 1929 büyük buhranına kadar devam etmiştir. Bu dönemde, piyasaların serbest bırakıldığında kendi kendine dengeye ulaşamayacağı ortaya çıkarak devletin müdahalesi zorunlu olmuştur.

1930'lardan 1980'li yıllara kadar kapitalizmin devletlere biçtiği rol iki madde de özetlenebilir: Kamu harcamalarını faizle alınan para ile arttırmak ve yoğun sermaye gerektiren iktisadi yatırımları yapmak...

Kamu harcamalarını faizle alınan para ile yapmayı tavsiye eden Keynes'yen model, kısa zamanlı toplumda rahatlamaya neden olmuş; ama zaman içerisinde ülkeler, yaptıkları bu harcamaları faizli para ile karşıladıkları için global tefecilere borçlu hale gelmişlerdir. Diğer taraftan yüksek sermaye gerektiren yatırımlar, devlet tarafından yapılarak özel sektörün girmesi mümkün olmayan sahalara devlet el atmıştır. 1980'den sonra ise kapitalizmin devletlere biçtiği rol, yeni bir değişikliğe uğramıştır. O yıllara kadar yüksek sermayelerle yapılan ve devletlerin kalkınmasında rol oynayan kamu iktisadi kurumları (KİT), yok pahasına global firmalara satılmaya başlamıştır.

IMF ve DB, gelişmekte olan ve geri kalmış ülkelere kredi verirken, özelleştirmeyi de şart koşarak; böylece devletlerin en kıymetli şirketlerinin global firmalara devredilmesini sağlamıştır. 1980'den sonra bir anda 60 aşkın ülkede başlayan bu süreçte global firmalar, büyük paralar verip kamu iktisadi kurumlarını inşa etmek yerine, önce bu kurumları devletlere yaptırmışlar, ardından da yok pahasına satın almışlardır. 1979 yılında İngiltere'de muhafazakar parti ile başlayan ve 1980 yılında ABD tarafından bütün gelişmekte olan ülkelere ihraç edilen özelleştirmenin bu ülkelerde uygulanan şekli ile gelişmekte olan ülkelerdeki şekli çok farklıdır. İngiltere, kâr eden kurumlarını halka arz yolu ile satmıştır. British Gas, British Steel, British Airways gibi kurumların yüzde 50'den az hissesi halka satılmıştır. Örneğin, British Airways'te yabancıların payının %25'i geçmesine müsaade edilmemiştir. Halbuki İngiltere'den sonra özelleştirme rüzgarına kapılan Şili, Arjantin ve Meksika'da durum çok farklı olmuştur. Blok satışlarla %50'den fazlası global firmalara satılan Kamu İktisadi kurumları, bu ülkelerdeki yılların emeğini de beraberinde götürmüştür.

Ülkemizde de 1980 yılında başlayıp devam eden özelleştirme rüzgarı, Latin Amerika ülkelerinden farklı değildir. 1979 yılında Tokyo raundunda global firmaların devletlere aldıkları özelleştirme kararı, bir anda bütün gelişmekte olan ülkelerde doğruluğu tartışılmaz bir ekonomi kuralı olarak uygulamaya konmuştur.

Ülkemiz de bu rüzgardan nasibini 24 Ocak 1980 kararları ile almıştır. 1980 öncesi “kamu harcamalarını arttırın” diyen kapitalizm, şimdi tam tersini söyleyerek gelişmekte olan ülkelere kamu harcamalarını kismasını tavsiye etmektedir. Çünkü dün global tefecilere borçlanması için harcamalarını arttırması gereken devletler, bugün bu borçların faizlerini ödemek için harcamalarını kısmak zorundadırlar. IMF, başta ülkemiz olmak üzere, borç batağına batmış birçok ülkeye kamu harcamalarını kismasını tavsiye etmektedir. Bunun bir ekonomi kuralı olduğu söylenmektedir.

Kalkınmış kabul edilen ülkelerin kamu harcama rakamlarına baktığımızda; gelişmekte olan ülkelere tavsiye edilenin tam tersi bir sonuçla karşılaşırız. Aşağıdaki tablodan görüleceği üzere, 2015 yılı itibariyle kamu harcamalarının GSMH oranı Fransa’da %56.6, Almanya’da 43.8, İngiltere’de 42.4, ABD’de 37.6 ve tüm Avrupa bölgesinde ise 47.16’dır. Bu oran Finlandiya’da %57, Yunanistan’da %55.2, Belçika’da %53,8, Avusturya’da %50.9, İtalya’da %50.1, Portekiz’de %48.3, Hollanda’da %44.7, İspanya’da %43,6 seviyesindedir.²⁸¹

Ülkemizde istihdam içerisinde devlet memurlarının sayısı 2017 Eylül itibariyle 2.449.538 kişidir.²⁸² Bu oran Türkiye için 2017 yılı itibarı ile %8.5 iken;²⁸³ ABD’de ise 2016 yılı sonu itibarı ile 22.222 milyon insan devlette çalışmaktadır; 156.063 milyon çalışan içerisinde bu oran %15 düzeyindedir.²⁸⁴

281 <https://data.oecd.org>

282 <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/istatistikler/kamu-personeli-istatistikleri.toplam>

283 bato.org.tr/wp-content/uploads/2017/12/işgücü-istatistikleri-Eylül-2017.pdf

284 https://www.bls.gov/emp/ep_table_201.htm

Dün mutlu azınlıkların global ölçekte büyümek için kullandıkları devletlerin, artık ekonomilerdeki yeni vazifesi, halklardan vergi toplamanın dışında hiçbir şeye karışmamasıdır.

IMF, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler gibi kuruluşların, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden kalkınma adına isteklerine bakıldığında bu hakikat açıkça görülecektir.

Talep edilenlerin tamamı devletin küçültülmesi içindir. Küreselleşen dünyada sınırların kalkmasından bahsedenler, artık büyük ve güçlü devletlere değil, küçük devletlere gerek olduğundan söz etmektedirler.

Kapitalist sistemin devlet anlayışında devletin küçültülmesinden bahsedilirken, bunun anlamı, devletin topluma hizmet sunan yönünün küçültülmesidir. Yoksa bu sistemlere göre, devletlerin tek gelir kaynağı olan vergilerin toplanması ve kayıt dışının kayıt altına alınması adı altındaki devletin güçlü bir şekilde halkın üzerinde hâkimiyetini savunurlar. Yani küçülen devlet, devletin vergi toplayan yüzü değil, halkına hizmet götüren tarafıdır.

Vergiler, Kapitalist sistemler için tek gelir kaynağı olduğu gibi; faiz esaslı sistemde de sermaye gruplarına kaynak akışının tek yoludur. Bu sistemlerde devlet, halkından aldığı paranın az bir kısmını yine halkına hizmet olarak aktarırken; paranın neredeyse tamamı, faizle borç alınan global tefecilere gitmektedir.

Devletin temel amaçlarından biri, sosyal ve ekonomik istikrar ile gelişmeyi sağlamaktır. Kapitalizmin devlet anlayışında ise, klasik devletin vazifelerinin yerine, özellikle bir kesimin ihtiyaçlarına cevap verilerek adaleti bozan uygulamaların hayata geçirilmesi söz konusudur. Yürürlükteki sistemin bazı kuralları veya işleyişiyle ilgili bazı konular, bu kesimlerin talepleri doğrultusunda bizzat devlet eliyle değiştirilir.

Milli Ekonomi Modeli'nde yer alan güçlü millet için güçlü dev-

let anlayışı, kapitalist sistemlerde yerini güçlü sermaye grupları için küçük devlet anlayışına bırakmıştır.

B- KAPİTALİST ANLAYIŞTA DEVLETİN EKONOMİYE MÜDAHALESİ

Kapitalist modeller, ekonomilerin kendi kendine dengeye gelebileceğini savunurlar. “Her arz kendi talebini oluşturmaktadır” diye ifade edilen bu görüşe göre; piyasalara kimse müdahale etmeden de arz talep dengesi kendi kendine sağlanmaktadır.

Elbette bu mantığa göre devlet, piyasaya müdahale etmeden de, sistem kendi kendine dengeye gelmektedir.

Yine fiyatların elastik olduğu iddiasında bulunan kapitalist modeller, arz ve talep dengesinde meydana gelen dalgalanmaların bu elastikiyet sayesinde sağlanacağını iddia ederler. Bu sebeple devletin ekonomiye müdahalesine karşı çıkan bu sistemlerde devlet, serbest piyasa hareketlerinin önünde engel olarak görülmüştür. Böylece piyasalar güya “serbestlik” adı altında, global aktörlerin kontrolüne terk edilmiştir. Oysa Milli Ekonomi Modeli’nde de izah ve ispat ettiğimiz üzere; ne arz talebe eşittir, ne de fiyatlar elastiktir. Sadece durağan dönemlerde piyasanın canlanması için kamu harcamalarını arttırıcı maliye politikalarının uygulanmasını savunan Keynes, bu harcamaların kaynağını faize dayandırdığı için, neticede piyasalarda söz sahibi olanlar, yine devlete para satan sermaye grupları olmuştur.

Kapitalist sistemin klasik ayağı, direkt olarak devletin piyasalara müdahalesine karşı çıkararak piyasaları belli sermaye gruplarına terk etmiş; Keynes’yen yaklaşım da uyguladığı faiz anlayışı ile, piyasaların ve hatta devletin belli başlı grupların kontrolüne girmesine zemin hazırlamıştır.

2- MİLLİ DEVLET'İN EKONOMİDEKİ ROLÜ

Bütün ekonomik faaliyetlerde hedef, tam istihdamın sağlanması, gelirin adil bir şekilde tabana yayılması ve sürekli büyümenin elde edilmesidir.

Serbest bırakılan piyasaların tek başlarına, hele global aktörlerin kontrolüne geçmiş piyasaların hiçbir şekilde, yukarıda ifade ettiğimiz hedefleri yakalaması mümkün değildir.

Bütün bu hedeflerin yakalanması için devletin piyasalara müdahale etmesi gerekmektedir.

Devlet, yerine göre hem üretici olarak, hem de kamu alımları ile tüketici olarak piyasalarda yerini almalıdır.

Özellikle paraya getirdiğimiz yeni tarifi de dikkate alarak aktif bir para politikası ile finansal piyasaların kontrolünü de elinde tutarak reel sektörün gelişimini sağlamalıdır.

Milli Ekonomi Modeli'nde Milli Devlet'in ekonomideki rolünü birkaç ana madde altında özetleyebiliriz:

1– Milli Ekonomi Modeli'ne göre ekonomik gelişmenin ve istikrarın güvenli ve sürekli sağlanabilmesi için, devletin piyasalara her türlü desteği ve müdahalesi bir zorunluluktur. Devlet siyasi, sosyal ve ekonomik istikrarı temin ederek ekonomik gelişim ortamlarını hazırlayacaktır. Toplumun tamamı için bir genel yarar ve kamusal hizmet mantığı ile devlet, piyasalara müdahale etmelidir.

Liberal–kapitalist modellerin ifade ettiği gibi arz talebe eşit değildir. Aksine arz talepten büyüktür. Piyasalardan para, spekülasyon alanlara gitmese bile her zaman arz talepten büyük kalmaktadır. Dolayısıyla üretim ile tüketim arasında bir açık ortaya çıkmaktadır.

Eğer bu açığa müdahale edilmezse, ekonominin zaman içerisinde kendini dengelemesi mümkün değildir. Ekonominin yapısından kaynaklanan üretim ile tüketim arasındaki bu açığın kapatılması ancak devlet tarafından yapılabilir.

Milli Devlet, Sosyal Devlet projeleri ile özellikle dar gelirli kesimin gelirlerine katkıda bulunarak tüketimi artırmaktadır. Tüketimde meydana gelen bu artış ekonomideki üretim ile tüketim arasındaki açığı kapatarak sistemin dengeye gelmesini sağlamaktadır.

Üretimde meydana gelen artış, bir taraftan üretim ile tüketim arasında bir açık oluşturduğundan devletin piyasalara tüketim yanlı müdahalesini zorunlu kılarken; diğer taraftan bu müdahale için gerekli olan sermayeyi de sağlamaktır.

Üretim artışına bağlı olarak piyasaya belli bir oranda girmesi gereken yeni para, emisyon ile karşılanırken; bu, devletlere senyoraaj geliri elde etme imkanı tanımaktadır.

Devletin, Senyoraaj hakkını kullanarak emisyonu genişletmesi, bu açığı kapatmanın yoludur. Miktarı Milli Ekonomi Modelinde anlatıldığı ve formülize edildiği şekilde tespit edilerek, Milli Devlet'in Senyoraaj hakkını kullanması ile üretim ve tüketim arasındaki istenilen denge sağlanır.²⁸⁵

285 Prof. Dr. Haydar Baş, Milli Ekonomi Modeli, s. 245–266, Bakü Devlet Üniv. Yay., Bakü, 2005

Gayri Safi Milli Hasıla'nın gerektirdiği nispette emisyonun genişletilmesi ile senyoraj geliri elde edilmelidir; ancak böylece mali sistemde istenilen denge temin edilebilir.

Aksi takdirde emisyonu Gayri Safi Milli Hasıla'nın gereği nispetinde genişletilerek Senyoraj geliri temin edilmez ise, piyasalarda deflasyon veya talep enflasyonu kaçınılmaz olur.

Bu bağlamda bir kez daha altını çizelim ki, Senyoraj hakkının, ne oranda kullanılacağını Milli Ekonomi Modeli'nde ayrıntıları ile ortaya koyan Milli Devlet anlayışı, ekonomilerdeki deflasyon ve staglasyonu engelleyecek bir çözüm getirmektedir.

2– Devlet, yerli sanayinin yurtdışında rekabet edebilmesi için maliyet ve fiyat avantajlarını sağlayacak şekilde ihracatçısına destek olmalıdır.

3– Milli Devlet için ihracatın anlamı da diğer sistemlerden farklıdır. Dış ticarete hedef, kendi mal ve hizmetine olan talepten yola çıkarak milli paranın geçerli olduğu alanı büyütmektir.

4– Yine devlet, içeride ve dışarıda gerek Sosyal Devlet projeleri ile, gerekse para politikaları ile üreticisine pazar oluşturacaktır.

Bugün Türkiye'mizde problem, üretimde değildir; problem, üretimdeki maliyetleri düşürmekte ve tüketicinin güçlendirilmesini sağlayarak üreticinin malına pazar oluşturmaktadır.

Günümüzde bu iç içe iki faktör göz ardı edildiği için, KOBİ'lere verilen destek kredilerinde olduğu gibi; mallar üretilmekte, raflar ve depolar mallarla dolmaktadır. Ama alıcı olmadığı için birçok kez üretici batmaktadır. Tüketicinin güçlendirilmediği ortamda devletin destek kredileri, üreticiyi veya KOBİ'yi batırmaktan öte bir iş görmez.

5– Devlet, piyasalarda bizzat alıcı olarak veya kamu harcamaları ile özellikle stratejik sanayii destekleyecek, hatta devletin kendisi

bu stratejik sahalarda üretici de olacaktır. Sağlık, barınma, gıda, savunma, eğitim gibi sektörler, devlet eliyle de halka sunulmalıdır.

6– Milli Ekonomi Modeli’nde Milli Devlet, yerli sanayi veya yerli üreticiyi korumak için, anti–damping uygulamalarını ve gümrük ayarlamalarını yapmak durumundadır.

7– Milli Devlet anlayışının bir gereği olarak yeraltı ve yerüstü kaynakları millete aittir. Devletin vazifesi, bu kaynakların bizzat millet tarafından kullanımına açılmasını sağlamaktır.

Bu proje ile devletin kaynakları, millete mal olmakta, esas mal sahibi millet olmaktadır. Devlet–millet ortaklığı ve birlikteliğinin önemli bir adımı olan bu projede, meseleyi “milletin olan kaynaklara yine milletin sahip çıkması” olarak ele alırsak; böylece milletin de, devletine bu kaynakların korunmasında sahip çıkacağı ve destek olacağı aşıkardır.

Bu sayede milletler, global firmalara bedavaya verilen madenlerin satışına kayıtsız ve duyarsız kalmayacak; hiçbir dış gücün bu zenginlikleri elde etmesine müsaade etmeyecektir.

8– Sosyal Devlet’in bir diğer vazifesi ise, yatırım ve üretim için gerekli olan finansmanı sıfır faizle vatandaşına sağlamaktır. Sıfır faizli kredi ya da maliyetsiz para, esnaf, küçük esnaf ve her türlü ticaret mensuplarına proje mukabili kredi olarak; KOBİ’lere ve sanayiciye uzun vadeli faizsiz üretim –yatırım kredisi olarak, gençlere uzun vadeli evlenme kredisi olarak, tarım kesimine ürüne karşılık avans olarak yansıyacaktır.

9– Milli Devlet, kendi topraklarında kendi parasının dolaşımını sağlarken, yabancı paranın dolaşımını kontrol altına alacaktır. Türkiye örneğinde olduğu gibi, ulusal paramız dünyanın herhangi bir yerinde dolar ile değiştirilmez iken, FX piyasalarında işlem görmez iken; kendi iç piyasalarımızda yabancı paranın konvertible olmasına müsaade etmemizin hiçbir izahı olamaz. Spekülatif bütün

işlemlerin önüne geçilerek üretimle para kazanmanın önü açılacaktır. Spekülatif işlemlerin millete hiçbir faydası olmadığı gibi ülkeleri global aktörlerin elinde oyuncak yapmaktadır.

10– Başta Sermaye Piyasası olmak üzere piyasaları düzenlemek devletin görevi olmalıdır.

Milli Devlet'te Kambiyo sistemi, ithalat ve ihracata dayalı sabit kur sistemidir.

Bu kural, mal ve hizmet ticareti ile alakası olmayan portfö yaklaşımını önleyecektir. Çünkü ulusal piyasalara kademeli olarak giren yabancı para, bir anda çekildiğinde ülke ekonomilerini batırmaktadır.

Milli Devletin belirlediği ithalat ve ihracata dayalı sabit kur sistemi ile kontrol, devletin kendi elinde olacağı gibi; yabancı paranın fiyatı, gerçek değerinde ve ülkelerin çıkarlarına uygun bir fiyat düzeyinde konumlanacaktır.

İster dalgalı ister sabit olsun serbest kur sisteminde kontrol her zaman hedge fonları elinde tutan global aktörlere aittir.

Sermaye piyasalarında kontrol milletin çıkarları adına devletlerin elinde olmadığı sürece reel sektörde atılan olumlu adımların hiçbiri bir mana ifade etmeyecektir. Çünkü bir sabah global aktörler, sermaye piyasalarını alt üst ederek hem büyük karlar elde edebilirler, hem de başta reel sektör olmak üzere bütün ekonomiyi çökertebilirler.

Türkiye örneğine dönersek, ülkemizde Ekonomi iyiye gidiyor, çünkü döviz düşük, denilerek, dövizin düşüklüğü ekonominin iyiye gitmesinin bir göstergesi olarak gösterilmektedir. Aslında gerçek hiç de öyle değildir.

Dün yüksek kurdan döviz bozanlar hem yüksek faizden hem de dövizin düşük olmasından çift yönlü kazanç elde ettiler. O gün dövi-

zin düşük olmasını ekonominin iyi olduğuna yorumlayanlar olayları anlamaktan çok uzaktılar.

Bir TL= 1 Dolar hayali kuranlar, içeriye faiz elde etmek için gelen dövizin bir gün çıkacağını herhalde hiç düşünmediler. Şimdi dövizin çıkışı durdurulamıyor. Çünkü ne döviz düşüken ne de çıkarırken olaylar bizim kontrolümüzdedir. Bize kim para satıyorsa kontrol onların elindedir, istediği zaman parasını çeker döviz çıkar, istediği zaman içeri sokar döviz düşer. Her iki durumda da kazanan hep bize para satanlardır.

Şunu unutmamamız gerekir; kimin kontrolü ile para piyasalarında iniş çıkışlar oluyorsa, bu iş, ancak ona hizmet eder. Eğer devletin kontrolünde sermaye piyasalarında hareket varsa bu millete hizmet edecektir. Yoksa global tefecilerin dövizini düşürmesi, örnekten de anlaşıldığı gibi, sadece onlara hizmet etmektedir. Global tefeciler, paralarını tekrar dövize çevirip çıkmaya başladığında tam bir yıkım yaşanmaktadır. Finansal krizler bölümünde bunu örneklerle açıkladık.

Maalesef bugün ülkemizin içinde bulunduğu şartlar ne Latin Amerika krizlerinden, ne Asya krizlerinden farklıdır.

Aksine global sermaye çıkmaya başladığında –ki bu kaçınılmaz bir sondur– ortaya çıkacak tahribat, diğer ülkelerdekinden bile çok daha fazla olacaktır.

Piyasaların serbestleşmesi adı altında devletlerin sermaye piyasalarına müdahalesini sakıncalı görenler, milletlerden gerçeği gizlemektedirler. Serbest bırakılan piyasalar, aslında elinde büyük fonları tutan global tefecilerin kontrolüne geçmektedir. Liberal modellerin serbestlikten kastı, esaretten başka bir şey değildir. Piyasalar gerçek bağımsızlığına Milli devlet dönemlerinde kavuşacaktır.

Bu örnekten de anlaşıldığı gibi, devletin en önemli vazifelerinden biri de milli parasına sahip çıkmasıdır. Bunun yolu da, ülkedeki kur politikasını milli menfaatlere göre ayarlamaktan geçmektedir.

Burada son olarak bir başka konuya da değinelim; Sosyal Devlet Katsayısı olarak tanımlanan bu formül, kamu harcamalarının vergi gelirlerine oranıdır.

Liberal–kapitalist modellerde teorik olarak Sosyal Devlet katsayısının maksimum değeri 1 olabilir. İdeal olarak 1’in üzerine çıkmaz. Pratikte bu hiç yakalanmasa bile teorik olarak maksimum “1” olma şansı vardır.

Bu oran, Milli Ekonomi Modeli’nde ise 1 değil, 3, 5, 7, ... değerlerine çıkabilmektedir. Çünkü bilindiği gibi Milli Devlet’te gelirler, sadece vergilerden sağlanmamakta; senyoraj hakkının kullanılması ve devlet –millet ortaklığı ile yeraltı kaynaklarının işletilmesinden doğan gelirler de devletin gelir kalemlerini oluşturmaktadır.

Bir taraftan faiz ödemelerinden kurtulan devletler, elde ettikleri gelirin tamamını milletine hizmet olarak sunma şansını elde ederken; diğer taraftan da vergi gelirleri dışında iki tane daha vergiden daha önemli kaynağa kavuşmaktadır.

Buna göre; elde edilen gelirin vergilere oranında da, bu 3 grup gelirin kârı geçerlidir. Böylece bu 3 kalemden gelen geliri, vergilere oranlayınca karşımıza halkından topladığı vergiden çok daha fazlasını halkına hizmet olarak sunabilen Sosyal Devlet/Milli Devlet modeli çıkmaktadır.

Görüldüğü gibi Milli Ekonomi Modeli’nde devlet, piyasaların gelişimi için bir yük değil, tam tersine üretim ve tüketimin önünü açan bir kaldıraçtır. Devleti, piyasaları tetikleyen, bu özelliği ile milletine sahip çıkan bir noktaya taşıyan Milli Ekonomi Modeli, aynı zamanda devlet–millet kaynaşmasını sağladığı gibi toplumsal barışı da temin etmektedir.

Bu bağlamda tezimize göre Sosyal Devlet/Milli Devlet, alan el değil, veren eldir.

9. BÖLÜM
VATANDAŞLIK
MAAŞI PROJESİ

VATANDAŞLIK MAAŞI PROJESİ

Milli Devlet, Sosyal Devlet karakteri ve projeleri kapsamında, kişi temel hak ve hürriyetini korumanın yanı sıra vatandaşlık hakları çerçevesinde herkese vatandaşlık maaşı bağlayacaktır.

Bu maaş, Türkiye Cumhuriyeti'nin coğrafi sınırlarında yaşayan her bireyin hakkıdır. Bu zamana kadar Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmanın şuuru tam olarak kavranamadığı için, farklı etnik kökenlere mensup vatandaşlarımız, kendine farklı bir kimlik aramak veya başka güçlerin sözcülüğünü yapmak durumuna gelmiştir.

İnsanımız, karın tokluğuna çalışmak için dış ülkelere işçi olarak gitmiş, hatta geçim sıkıntısı, insanlarımızı başka ülkelerin vatandaşı olmaya yöneltmiştir. Sosyal Devlet projemiz ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, özenilecek bir sıfat ve kimlik haline getirilecektir. Böylece milletimiz, başka milletleri örnek almaya, askeri-sivili, kentlisi-köylüsü, genci -yaşlısı ile bir ve beraber olacaktır.

19. yüzyılda Batı’da, Türk tarihinin en ünlü uzmanlarından biri olan Leen Cahun şu gerçeğe dikkat çekmektedir:

“Başka milletlerin aksine olarak Türklerde halkı besleyen, giydiren ve harçlığını veren hakandır. Onlarda vergi demek, halkın genel masrafı demektir. Eğer hakan, yurttaşlarının gelirini sağlayamayacak hale gelirse, onlara izin verir. Onlar da gidip nafakalarını başka bir hakanın bayrağı altında ararlar. Türk hakanının, gece uyumaması ve gündüz dinlenmemesi, yalnız fakirleri besleyip giydirmek için değildir. O, Türkün şöhreti ve milletin şan ve şerefi için gece gündüz çalışmış ve çırpınmıştır. Mısır firavun’u, İran şahı ve Asur hükümdarı milletlerini kendi kişilikleri uğruna veya ilahlarının kudretini göstermek için ölüme yolladıkları halde; Türk hakanı, milletini yükseltmekten başka bir şey düşünmemiştir.”

Nitekim Büyük Türk hakanı Oğuz Kağan ise duasında “Türk ülkesinde adaletten başka şey hüküm sürmesin... Türk yurdunda yoksulluk o kadar azalsın ki, fakirlik suç sayılsın...” demektedir. Yukarıdaki örnekler dikkate alındığında, Sosyal Devlet anlayışının, Türk’ün tarihten gelen devlet anlayışı olduğu görülecektir. Milli Devlet’in “vatandaşlık maaşı projesi” ile bizim yapmak istediğimiz, “millet için devlet” anlayışının yeniden hayata geçirilmesidir. Bu anlayış, milletini yedirip içirme ve her türlü ihtiyaçlarını karşılama şeklinde maddi konuları içerdiği gibi, tıpkı geçmişte olduğu gibi milletin kimliğinin muhafazası ve adının şerefle taşınması gibi manevi boyutu da olan bir hassasiyettir. Bu projeye kaynak olarak, sadece Türkiye’nin zengin yeraltı kaynaklarını devreye koymak bile kâfidir. Zira Türkiye’nin yeraltı kaynakları, 3 trilyon dolar civarındadır. Senyoraj ve vergi gelirleriyle birlikte çalışan böyle bir Türkiye, yedisinden yetmişine tüm insanların vatandaşlık maaşını ve geçimini yüzlerce yıl karşılayabilecek güçte demektir.

Bütün vatandaşlarımıza verilecek olan vatandaşlık maaşı, tüketimde kullanılacağı için direkt olarak piyasalara yansıtacak ve tüketimi arttıracaktır. Bugün piyasalardaki durgunluk, tüketim ye-

tersizliği ve talep darlığı düşünüldüğünde; söz konusu maaş uygulamasının piyasaları çok olumlu yönde etkileyeceği ve ekonomiyi canlandıracağı muhakkaktır.

Bu bağlamda tüketim artışı, üretimi de tetikleyecektir; böylece ekonomide büyüme yakalanmış olacaktır.

Devlet, toplumun yasama, yürütme ve yargı mekanizmasıdır. Devlet, bir bakıma fertlerin kendisidir. Yani devlet, toplumun dışında bir güç, bir varlık değildir. Bu sebeple bizim toplumumuzda, ‘devlet–i ebed müddet’ fikri vardı. Bu, devlet ebediyete kadar sürecek, ayakta kalacak demektir. Kundaktaki çocuğa bu terbiye veriliyor ve çocuk, bu nağmelerle yetişiyordu. Delikanlılık çağına geldiği zaman da o devleti ayakta tutmanın sevdasını yaşıyordu.

Biz, bu anlayışı bugün insanımıza veremedik, veremiyoruz. Ebedilik sıfatını devlete kazandırmamız lazım... Bizim, bir üstünlük psikolojisine girmemiz ve kendimize güvenmemiz zaruridir. Bu üstünlük psikolojisine girmemiz, aslında insanlığa hizmettir. Çünkü bizdeki ölçüler, insanlığın ölçüleri olduğu zaman insanlık kurtulacaktır...’’²⁸⁶

Bugün IMF güdümündeki ekonomisi ile maddî olarak büyük bir zillet yaşayan Türk insanı, ABD ve AB özendirmesinin adeta devlet politikası haline gelmesiyle de, adeta kimliğinden utanır bir noktaya sürüklenmiştir.

Gelinen nokta maalesef ülkeye yön veren siyaset, durumundan şikâyet eden vatandaşına bir başka ülke vatandaşlığını tavsiye edebilmektedir. Hatta kendi vatandaşına, kendi değerlerine ve kimliğine sahip çıkarak örnek olması gereken milletin vekili yabancı pasaportuna da sahip olsun, başka bir ülkenin vatandaşı da olsun diye çocuğunun yurtdışında dünyaya gelmesini isteyebilmektedir.

Kısaca Türk kimliği kaybolmakta, bunun da ötesinde tarihte gu-

286 Prof. Dr. Haydar Baş, Mektubat, s. 262

rurla haykırılan ‘ben Türküm’ ifadesi, bir acziyet ve zilletle beraber yerini aşağılık kompleksine bırakmaktadır.

IMF, AB, ABD mandacılığı ve dinlerarası diyalog gibi dış güdümlü empozelerle, bugün adeta kimlikten kopma ve kendinden kaçma seferberliği yaşanmaktadır.

Ancak namus endişesi, dinin muhafazası veya vatan için göze alınabilecek olan ülkeyi terk etme fiili, ülke şartlarının geldiği bugünkü noktada kaç-kurtul anlayışı ile ekmek aramak gayesine dönüşmüştür. Her yıl üniversiteden mezun olan gençlerimizin bu gaye ile yabancı elçilikler önünde oluşturdukları vize kuyrukları, beyin göçünün acı bir ispatı olduğu gibi; bir manada vatanlarına tekrar artık Türk olarak dönemeyecek olan bu insanların, aslında kendi istekleriyle vatandaşlıktan vazgeçmelerinin de başlangıcıdır. Etnik çeşitliliği bakımından oldukça zenginlik arz eden Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde, ekonomideki çöküş şartları, kimlik farklılığına dayalı parçalanmanın önünü açacağı için devletin bekası açısından da son derece tehlikelidir. Milli birlik ve bütünlüğümüzün örselenmeye çalışıldığı böylesi bir ortamda, Milli Ekonomi Modeli’nde ortaya koyduğumuz kaynakların devreye konulması ile hayata geçirilecek “vatandaşlık maaşı projesi”, ekonomik bir refahı sağlayacağı gibi; aynı zamanda devletimizin bekası ve milletimizin istikbali için hayati önemdedir.

Vatandaşlık maaşı, Sosyal Devlet anlayışı ile tüm sistemlerden ayrılan Milli Devlet’in, devleti var eden bireylere belki de en büyük hediyesidir. Sadece doğan her çocuğa değil, bir ailedeki her bireye yalnızca Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin bir vatandaşı olduğu için sunulan bir devlet armağanıdır.

Bugüne kadar devleti için vergi veren, birçoğu hayat standartlarının altında maaşlarla devletinin ayakta kalabilmesi için çalışan, üretim yapan, sınır boylarında devletini koruyan yüce milletimiz; Milli Devlet’in Sosyal Devlet projeleri kapsamında ilk defa devle-

tinden, hiçbir karşılık beklenmeksizin, sadece Türk vatandaşı olduğu için “onur maaşı” alacaktır.

Milli Devlet’teki vatandaşlık maaşı, vatandaşının klasik manada can güvenliğini sağlayan ve ancak bir devlet tüzel kişiliği ile gerçekleştirilebilecek ihtiyaçlarını karşılayan devlet anlayışının yerine, artık, beşikten mezara kadar ona sahip çıkan ve zengin fakir ayrımı yapmadan her vatandaşını taltif eden bir Sosyal Devlet anlayışının ürünüdür.

Vatandaşlık maaşı, sadece kaynakların değerlendirilmesi ile ortaya çıkan fazla paranın halka dağıtılması olarak değerlendirilmelidir. Bu maaşın, devletin bekasını temin etme gibi hayati fonksiyonu vardır .

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde de farklı pek çok kimliğin barındığı bilinen bir gerçektir. Devletin, bayrağı altındaki Türk vatandaşına, sırf vatandaşı olduğu için maaş bağlaması, devlet–millet kaynaşmasının önünü açacaktır.

Bugün şu bir gerçek ki, yaşadığı sıkıntılar ve gerilimler sebebiyle devlete dargın, kendilerine sahip çıkmadığını düşünen önemli bir kesim vardır.

Nitekim rızkını ve geleceğini dışarıda arayan binlerce insanımız mevcuttur. Bunların, devlete “benim devletim” diye sarılması, iç ve dış tehlikeler karşısında sahip çıkması için, devletin kendisini koruyup kolladığına ve sırtını dayayacağı güçlü bir dayanak olduğuna ikna olmasıyla mümkündür.

Bu bağlamda vatandaşlık maaşı, devletin “devlet baba” olarak vatandaşını koruyup kolladığına halkını ikna etmesi demektir. Bayrağa hürmet edeceksin, bu senin bayrağın; vatana hizmet edeceksin bu senin vatanın, şuurunun verilmesinde, devletin vatandaşına sahip çıkması elbette ki öncelikli ve önemli unsurdur. Türkiye, içinde bulunduğu stratejik konum ve sahip olduğu kaynaklar nedeniyle

dünyanın gözünün üzerinde olduğu bir devlettir. Türk kimliği üzerinde çokça oynanması, bu coğrafyadaki birliğimizi bozmanın yolu olarak seçilmiştir. Hatta kimi siyaset erbabı, bu hassas konuyu kaşımayı kendine bir kurtuluş olarak dahi seçmiştir. Halbuki milletin kimliğinin ve birliğinin muhafazası, devletin bekası için hayati önemdedir.

Vatandaşlık maaşı, yetişmiş insanımızı kaybetmemiz demek olan beyin göçünü de önleyecektir. Ülkesinde istediği iş imkanlarını bulan, geleceğini hiçbir şarta bağlı olmadan garantiye alacak olan, tabii bir hak olarak doğumundan ölümüne kadar ömür boyu kesilmeyecek bir gelire sahip olacak olan gencimiz, neden çareyi sınır ötesinde arasın ki?

Bilakis o, kendisine bu imkânları sunan devletini daha iyi bir noktaya taşımak için çalışacaktır.

Böylece Türkiye artık, gencinin, işçisinin, kalifiye elemanının kaçtığı bir ülke değil, bir cazibe merkezi olacaktır.

Vatandaşlık maaşı, ekonomilerdeki tüketimin canlandırılması ile doğacak piyasa hareketini de temin edecektir. Milli Devlet'te sadece halktan alınan vergiler değil; Senyoraj gelirinin kullanılması ve yeraltı kaynaklarının devlet–millet ortaklığı ile işletilmesinden elde edilecek gelirler de, toplumun bütün kesimine dağıtılır.

Arzın talepten daha fazla olduğu gerçeğinden hareketle yapılan “tüketimin desteklenmesi” projesi, aynı zamanda üretimin de önünü açacaktır. Bugün tüketici, takatsiz bırakılmıştır, alım gücü kalmamıştır, cebinde parası yoktur. Dolayısıyla ülkemiz ekonomisinin içinde bulunduğu esas problem, tüketim eksikliğidir.

Bu proje ile ev hanımı, işçi, memur, genç, yaşlı ve sakat gibi tüketim yapan her toplum sınıfı güçlendirilerek alım gücü arttırılacaktır. Cebinde parası olan kişiler, pazara giderek ihtiyaçlarını alabilecektir. Gerekli pazarın ve alım gücünün temini, üretimi de

teşvik edecek ve daha fazla üretim için gerekli ortamı hazırlayacaktır. Böylece daha çok üreten de devlet elbette ki, daha fazla vergi alacaktır. Bu modelde, tüketen de memnun, üreten de memnun, devlet de memnun kalacaktır.

Ekonomiyi büyüten vergi anlayışı olarak karşımıza çıkan bu milli sistemde, miktarı şartlara ve zamana göre değişebilmekle beraber 200 bin TL'nin altında geliri olandan vergi alınmaması da, ezilen tüketici kesimin piyasaya daha fazla alım gücüyle dönmesini sağlayacak diğer tedbirimizdir. Yani, vergi alınmayan tüketicinin cebine, devlet, bir de fazladan para koyarak, aslında piyasaları canlandırmak için nereden bulunacağı düşünülen parayı temin edecektir.

Yani mal ve üretimin karşılığı olarak piyasaların ihtiyacı olan para, bu yöntemle kendiliğinden piyasaya sunulmuş olacaktır.

Sistem emme–basma tulumba gibi dengesini kuracaktır.

Vatandaşlık maaşının ekonomiye olan bu katkısı, piyasalarda istihdamın artmasını sağlayacağı için işsizlik diye bir problem de kalmayacaktır.

Vatandaşlık maaşının belki de hepsinden önemli diğer bir getiri-si, giriş kısmında ifade ettiğimiz gibi, bugün Türküm diyemeyecek derecede zillet noktasına getirilmek istenen insanımıza, tarihinde gördüğü ve fakat bugün unuttuğu kendine güvenin ve saygının iadesi olacaktır. İnsanımız, “Ben Türküm” deme onurunu bu proje ile tekrar yaşayacaktır.

Bu bağlamda hakikatte vatandaşlık maaşı, devletini sevme, kimliğine ve vatanına sahip çıkma projesidir.

10. BÖLÜM
MİLLİ GÜVENLİK VE
DIŞ POLİTİKA

- 1- Türkiye ve İç Güvenlik**
- 2- Milli Devlet'te Ordu**
- 3- Küreselleşme Süreci ve Dış Politika**
 - A- Kapitalist Sistemlerde Dış Politika**
 - B- Sosyalist Sistemde Dış Politika**
 - C- Büyük Ortadoğu Projesi (BOP)**
 - a- Modern Sömürgeciliğin Arka Planı**
 - b- Küresel Sömürü Projesi Olarak BOP**
 - c- Gulf Stream ve BOP**
- 4- Milli Devlet'te Dış Politika**
 - A- Milli Devlet ve Dış Politika**
 - a- Bağımsızlık**
 - b- Milli Menfaatler**
 - c- Barış**
 - d- Karşılıklı Çıkar**
 - B- Türkiye ve Dış Politika**

1- TÜRKİYE VE İÇ GÜVENLİK

Milli Devlet kavramı, yeni dünya düzeninde küçük veya küçültülmüş devletlerden ve dağıtılmış milletlerden bahseden küreselleşme taraftarları için son derece tehlikelidir. Bu bağlamda milli birlik ve milli bütünlük, ne kadar korktukları iki esas ise; bunlarla ayakta duran “ulus devlet” de o derece globalizmi tehdit eden bir devlet tipidir.

Milli Devlet’in muhafazasında en önemli ve öncelikli unsur, elbette içteki birliğin temin edilebilmesidir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti farklı etnik gruplardan vücut bulmuştur. Ancak gelenekleri, örf ve adetleri, siyaseti, dini, tarihi ve kültürü bir olarak bir medeniyet birikimi ile şekillenen Türk kimliğimiz, tüm etnik grupları bünyesinde toplamış, yekvücut ve tek kimlik haline getirmiştir; bunun adı Türk milletidir.

Artık burada farklılıklardan değil, tek olan bünyenin asla birbirinden kopartılamayacak ehemmiyeti haiz uzuvlarından, başından,

elinden ve ayağından bahsedilebilir.

Gelinen bu noktada asırlarca bir arada, bu muazzez topraklar üzerinde yaşamış yüce milletimizin, hepsi eşit haklara sahip kardeşler olan aziz fertlerinin hangi etnik gruba mensup olduğunun bir önemi kalmamıştır.

Bizim kendi içimizde hallettiğimiz bu mesele, günümüzde küresel güçlerin çomak sokmalarının yanı sıra, içeride özellikle AB'ye uyum bahanesiyle adeta zemin hazırlayan basiretsiz politikacıların ve kimi taşeronların gayretleriyle, parçalanmamızın önünü açabilecek hassas bir nokta olarak değerlendirilmekte ve farklı mecralara çekilmektedir.

Bugün hiç alakası olmamasına rağmen, AB uyum çalışmaları adı altında Türkiye'den etnik bölünme ve ayrımcılığın önünü açacak düzenlemelerin talep edilmesi; bizim kendimizden asla ayrı-ayrı görmediğimiz kardeşlerimizin AB Parlamentosu kararlarında hakları korunması gereken azınlıklar olarak tarif edilmesi küresel bölücü yaklaşımın bir uzantısıdır.

Türkiye haricinde hiçbir devlet için AB üyelik müzakereleri şartları arasında yer almayan ve Türkiye dışında hiçbir ülkeden talep edilmeyen azınlıklara ilişkin düzenlemeler, aslında etnik çeşitlilikte birlik ve ahengi yakalamış olan ve bu ahenkle var olan milletimiz içinde karışıklık ortamı yaratmaktan başka bir amaca hizmet etmemektedir.

Görüldüğü gibi iç güvenliğimizin temini konusu, sadece kolluk kuvvetlerimizin vazifesi olmaktan çoktan çıkmıştır. Konu, iç güvenliğimizi tehdit eden ama uluslararası boyutu da olan siyasi bir mahiyet kazanmıştır.

Bu noktada kolluk kuvvetlerimizin dikkatli çalışmalarının yanı sıra, milli birlik, beraberlik ve bütünlüğümüze halel getirecek tuzaqlara ve manevralara karşı ayık olmak, tahriklere kapılmamak

bir vatan borcu haline gelmiştir.

Devletimizin bekası ve Cumhuriyetimizin teminatı, milli birlik ve beraberliğimizdir; her zaman ve zeminde ifade ettiğimiz gibi sivil–asker ve devlet–millet birliği esastır.

Bu bağlamda bizce asayişin sağlanmasında asıl sorumluluk, güvenlik güçlerimizin değil, bu birlik ve beraberlik şuurunu vatandaşımıza kazandırması gereken siyasilerimizdedir.

Hangi etnik gruptan olursa olsun, her bireyi kucaklayacak, onu dış tahriklere ve toplum mühendisliği oyunlarına karşı uyanık tutacak olan milli şuur ve değerleri muhafaza edecek, asker–sivil birliği ve dayanışmasını temin edecek, devleti ile milletini kenetleyecek bir siyaset anlayışı, bu tür ayrımcılık hareketlerinin önünü kesecek tek yoldur. Asayişin temininin asıl yolu da budur.

İç güvenliğin sağlanmasını engelleyen bir diğer manevra ise dinlerarası diyalog çalışmaları ve misyonerlik faaliyetleridir. En az etnik azınlıklar meselesinin gündem edilmesi kadar tehlikeli olan bu konu, dininden edilen vatandaşların Türklüğünü ve kimliğini inkâr noktasına sürükleyerek ayrımcılık ve bölücülüğe itmektedir. Gayr-ı Müslimlerin her türlü can, mal namus, din ve vicdan emniyetini doya doya yaşadıkları medeniyet tarihimizde olduğu gibi; bugün de bizim, elbette hiç kimsenin dini inancı ile bir sorunumuz yoktur, olamaz. Ancak ‘dinimi anlatıyorum’ aldatmacasının arkasında sergilenen “etnik alt kimlikleri kaşıma ve etnik parselasyon” planları, işin sadece din anlatmak olmadığını göstermektedir. Son dönemde özellikle AB’ye uyum sürecinde, misyonerlik faaliyetleri ile binlerce gencimiz, dinini değiştirmiştir. Bu projenin ikinci adımı ise İslam dininden kopartılan Türk gençlerine, Sen Türk değilsin, aslın Rum’dur veya aslın Ermeni’dir, aslı şudur, aslın budur, şeklindeki bölücü etnik telkindir. Böylece Türk olmadığına ikna edilen bir vatandaşımızın ise, Anadolu toprakları aslında Türk yurdu değildir, söylemlerine karşı bir tepki vermesi elbette beklenemez.

Can, mal ve namus emniyetinin devlet eliyle temin edilmesi de, bir ülkede iç güvenlik vardır, demek için, olmazsa olmaz hususlardır. Eğer bu temel haklar, devlet tarafından korunamazsa; o zaman her şahıs için, kendi hakkını kendi kurallarına göre koruma yolu açılır ki, bu da huzur ve düzeni bozacak çok sakıncalı bir durumdur. Bu bakımdan Milli Devlet anlayışında, hakların koruyucusu ve teminatı yalnızca devlettir.

2- MİLLİ DEVLET'TE ORDU

Küreselleşmenin, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerdeki ilk etkisi, ulus devletin artık gereksiz olduğu fikrini yaymasıdır. Çünkü ulus Devletler, kendisini var eden değerlerini muhafaza ederse ve kaynaklarını kendi kullanmaya karar verirse; bu, globalizmin sonu demektir. Zira globalizmin asıl hedefi, dünyadaki kaynakların ve her türlü imkânın küresel güçlere teslim edilmesidir.

Öte yandan globalizmin kurallarından biri de, kendi istekleriyle sisteme boyun eğmeyen ülkeler için, savaşa kadar giden zorlamalara başvurulmasıdır.

Bush 20 Eylül 2001'de eğer bizden değilseniz bize karşısınız, demişti. Bu Bush mantığına göre, kuralları değiştirmek ya da oyundan çekilmek isteyen milletler ciddi cezalara çaptırılır. Nitekim bu bir gerçektir; bunun yakın zamandaki en somut örneği, Yugoslavya, Irak, Nikaragua ve benzerleridir. Çünkü küreselci mantık, bizim çıkarlarımıza uyum göstermeyen bizim dışımızdadır, bizim

dışımızda olan herkes bize karşıdır, esasına dayanır. Böyle bir ayı-
rımcılık üzerine kurulan politik dil, barışı değil savaşı onaylar.²⁸⁷

Bu sebeple, küreselleşmenin karşısında direnmek isteyen dev-
letler için Silahlı kuvvetlerin önemi daha da fazladır.

Hukuk tanımayan bu globalleşme mantığının karşısında devlet-
ler ancak, ülkesini masa başında küresel güçlere teslim etmeyecek
dikkatli devlet adamları ve bunun yanında caydırıcı bir silah gücü-
ne sahip ordusu ile durabilirler.

Savunma gücü, aynı zamanda milli beraberliği sağlayan ve milli
direnci ayakta tutan en önemli unsurlardandır.

Bugün dünyada hukukun üstünlüğünden ziyade “güçlünün üs-
tünlüğü” söz konusudur. Devletlerin sadece haklı olmaları hakla-
rını korumaları için yeterli değil; aynı zamanda güçlü bir orduya
sahip olmaları da haklarını korumaları için gereklidir.

ABD, Irak’ı işgal edeceği zaman kimyasal silah sahibi olduğunu
iddia etti. Oysa bütün raporlar ve nihayet bizzat işgali koordine
eden Beyaz Saray kurumlarının itirafları, bunun böyle olmadığını
ispatlamasına rağmen silahlı gücüne güvendiği için işgal etti. Ayırı-
ca ABD’de kimyasal silah varken ve ellerindeki bu silahlar küresel
barışı tehdit etmediği iddia edilirken; şayet Irak’ın elinde kimyasal
silah olsa bile, bunun küresel barışı tehdit ettiğine tek başına ABD
nasıl karar verebilir? Demek ki, gücü elinde tutanlar, hem müşteki,
hem savcı, hem de yargıç olabiliyorlar.

Filistin halkının içinde bulunduğu durumun sebebi, onu koru-
yacak güçlü ordusunun olmamasıdır. Bugün dünyada haksızlığa
uğrayan devletler, BM nezdinde onları koruyacak düzenlemeler
olmadığı için değil, onları koruyacak orduları olmadığı için bu du-
ruma düşmüşlerdir.

287 Prof. Dr. Nadim Macit, Küresel Güç Politikaları, Türkiye ve İslam

Tek yönlü silahlanma ve ülkeler arasında meydana gelen büyük silah gücündeki dengesizlikler, barışın ortadan kalkmasına da sebep olmaktadır. O yüzden savunma ve barış amaçlı güçlü orduların varlığı, hem milletlerin güvencesi, hem de küresel barışın sağlayıcısı olacaktır.

Özellikle yer altı kaynakları zengin gelişmekte olan ülkeler, önce borç batağına batırılmaktadır. Ardından da “askeri harcamaların bütçe üzerinde yük olduğu, oraya harcanacak paraların barışçıl yerlere harcanması” tavsiye edilerek, orduları, iyice güçsüz kılındıktan sonra silahsız işgale direndikleri takdirde silahlı işgale hazır hale getirilmektedirler. Dünyada küresel barışı bozan başta ABD olmak üzere irili-ufaklı tüm global güçler, bir taraftan silah harcamalarını arttırırken, diğer taraftan sair ülkelere silah harcamalarını kıstak için IMF ve DB üzerinden baskılar uygulamaktadırlar. 2001 yılında 800 milyar dolar olan dünyadaki toplam askeri harcamalar, 2017 yılında 1.686 trilyon dolara çıkmış durumdadır.²⁸⁸

Dünyadaki toplam askeri harcamaların nerede ise yarısı kadarı ABD tarafından yapılmaktadır. 2017 yılında ABD’de askeri harcamalar için ayrılan bütçe 611 milyar dolardır. ABD, her geçen gün askeri harcamalarını arttırmaktadır. 2000 yılında 288.8 milyar dolar olan bu miktar, 2005 te 420.7 milyar dolara, 2006 ta ise 441.6 milyar dolara çıkartıldı ki bu rakamların içinde 300 milyar dolarlık Irak ve Afganistan bütçeleri bulunmamaktadır.

ABD, en yakın takipçisi Çin’in 2,8 katı askeri harcama yapmaktadır. Askeri harcama rakamlarını, mukayeseli olarak gözlemlersek şu tablo ortaya çıkmaktadır:²⁸⁹ 2016 yılı için; ABD 611 milyar dolar, Çin 215 milyar dolar, Rusya 69,2 milyar dolar, İngiltere 48,3 milyar dolar, Fransa 48.3 milyar dolar... Türkiye ise 14.8 milyar

288 <https://www.forbes.com/sites/niallmccarthy/2017/04/24/the-top-15-countries-for-military-expenditure-in-2016-infographic/>

289 <https://www.forbes.com/sites/niallmccarthy/2017/04/24/the-top-15-countries-for-military-expenditure-in-2016-infographic/>

dolar askeri harcama yapmış bulunmaktadır.²⁹⁰

Söz konusu rakamlara baktığımızda; dört bir tarafı siyasi ve askeri problemlerle çevrili, toprakları üzerinde hesaplar ve oyunlar yapılan ülkemize, askeri harcamaları kısın, diyen devletlerin ve küresel odakların kendi askeri harcamalarını ne kadar yüksek tuttuklarını görmekteyiz.

Bütün bu engellemelere rağmen Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri askeri gücünü caydırıcı unsur olarak gören ve ona yatırım yapan Türkiye, oldukça şanslıdır. Zira bugün Türkiye, NATO ülkeleri içerisinde askerî güç bakımından ABD'den sonraki en büyük orduya sahiptir.

Türkiye'nin askerî gücünün sadece rakamsal olmadığı ve milli menfaatleri gerektirdiğinde bu gücü sonuna kadar kullanmaktan asla çekinmediği gerçeği, tüm dünyanın kabul ettiği hakikattir.

Askeri güç demek, sadece silah ve teknoloji gücü demek değildir... En önemli askeri güç, şüphesiz ülkesini korumaya inanmış insan gücüdür. Geçmişte Kurtuluş Mücadelesinde, dönemin en güçlü teknik imkanlarına sahip ordularına karşı bağımsızlığını kazanan milletimiz, bunu modern silahlarla değil, ülkesine inanmış, uğruna ölmeyi şehit kabul eden insan gücü ile kazanmıştır.

Böyle bir insan gücü olmadığı için para veya pasaport karşılığı tavizlerle oluşturulan ABD ordusu, bu kadar teknik imkana rağmen hiçbir kara savaşını kazanamamıştır. Nitekim Irak, yıllık bütçesi yarım trilyon doları bulan ABD ordusu için bataklık olmuştur. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gücüne ilişkin en çarpıcı örneklerden birisi, Kıbrıs Barış Harekâtıdır.

Garantör ülke Türkiye, 1963 yılından itibaren yoğunlaşan Rum saldırılarını ve katliamlarını sona erdirmek ve gerekli karşılığı vermek için, önce diplomasi yolunu denemiş; bu süreçte Rumların,

290 <https://www.sipri.org/sites/default/files/SIPRI-Milex-data-1949-2016.xlsx>

askeri darbe yaparak yönetime el koyması neticesinde, Türkiye adaya 1974 yılında asker çıkartmıştır. TSK, adaya tek başına asker çıkartarak Türk toplumunu özgürlüğüne, can, mal, namus ve sair hak ve hürriyetlerine kavuşturmuştur.

Aynı şekilde Kardak krizinde, Türk askerinin onurlu tavrı da yakın tarihimizdeki TSK zaferlerindedir... Yunanistan'ın, Türkiye'nin uyarılarına rağmen Kardak kayalıklarına asker çıkarması üzerine, Türkiye'nin de derhal ona bitişik kayalıklara asker çıkartmasıyla verilen karşılık; TSK'nın, gerektiğinde hiçbir güçten çekinmeksizin ülke savunması için askeri müdahaleye girişebileceğini, tüm dünyaya Kıbrıs zaferinden sonra bir kez daha ispatlamıştır.

Bugün, az gelişmiş ve gelişmekte olan dünya milletlerinin ulus devlet ufku ve umudu olması bağlamında, en önemli örneğin Türkiye olmasında, dış güçlerin baskısına karşı her an savunmaya hazır ordusunun payı büyüktür.

AB'nin, üyeliğimiz önünde TSK'yı bir engel olarak göstermesi, esasında devletin güvencesi olan güçlü orduyu zayıflatmak içindir. AB, aynı gerekçe ile, KKTC'nin garantörü olan Türk askerini işgalci diye niteleyerek adadan çekilmesini istemektedir.

Öte yandan ABD, NATO içerisinde her bakımdan diğer üye ülkelerden asker sayısı ve savunma gücü olarak çok daha fazladır. Özellikle 11 Eylül saldırılarının arkasından askeri yatırımlara daha da önem veren Amerika Birleşik Devletleri'nin savunma bütçesinde ciddi artışlar olduğunu ifade etmiştik.

Başkan G. W. Bush, 2002 yılı başında ABD'nin Savunma bütçesinin bir önceki yıla göre yüzde 13 arttırılmasını kongreye önermişti. Bu artış, yaklaşık 48 milyar tutuyordu. Sadece bu artış miktarı bile, Fransa'nın toplam savunma bütçesini geçiyordu.

AB ülkeleri de 11 Eylül saldırılarından sonra, sözde terörle daha etkili biçimde mücadele edebilmek için yeni yasal önlemler aldılar.

Bu önlemler, AB ülkelerinin tamamında geçerlidir. 11 Eylül, NATO bünyesinde de Savunma konusunda değişikliklere yol açtı. İlk defa işletilmeye koyulan 5. Madde ile, yapılan saldırılar, tüm NATO ülkelerine yapılmış sayılacak ve müttefikler, uygun görecekları yollarla ABD'ye destek olacaklardı. Türkiye'ye karşı orduyu küçültün diyen AB ülkeleri ve ABD, her geçen gün terörle mücadele adı altında savunma güçlerini daha da artırmakta ve desteklemektedirler; hatta ülkelerin işgaline kadar gitmektedirler.

Milli Devlet modelimizde ordu ile ilgili bir diğer konu da şudur; devlet, askeri harcamalarını sadece yurt dışından silah almak şeklinde yapmayacak, aksine silah sanayiinde kendi teknolojisini üretecek yüksek bilgi birikimine sahip tesisleri de devreye koyacaktır.

Gerek yerli silah sanayiini alım garantisi ile desteklerken, gerekse kendi tesislerini devreye koyarak; dışa bağımlı olmaktan kurtulacak, kendi teknolojisini üretir hale gelecektir. Silah sanayiinde gerek özel, gerekse kamu yerli firmalara yapılan yatırım ve harcamalar aynı zamanda ekonominin hem büyümesine hem de tüketimin canlanmasına sebep olacağı için istihdama katkı sağlayacaktır.

Bu tür bir kamu harcaması için dövize ihtiyaç olmayacağı için devletler, bu harcamalarını emisyonla rahatlıkla yaparken; aynı zamanda emisyon karşılığı üretim devreye konulduğu için tüketim ve üretim dengesi korunabilecek, talep enflasyonuna da sebep olunmayacaktır.

Bu bağlamda bir başka gerçek de şudur; bugün ülkeler arası savaş şekil değiştirmiştir. Terör, sanıldığı gibi aksine belli grupların veya şahısların sapkın düşüncelerinin ürünü olmaktan ziyade, yayılmacı devletlerin, savaş meydanlarında yenemediği milletleri teslim almak için yürüttüğü yeni savaş tekniğidir. Veya bir ülkeyi işgal etmek için kendilerinin organize ettiği bir yapıdır.

Nitekim şu bir gerçek ki, Türkiye olarak biz, Güneydoğu'da bir-

kaç teröristle değil, müttefik kabul ettiğimiz ülkelerin silahlı güçleri ile mücadele etmekteyiz. Bu sebeple askeri harcamaların belli bir kısmı istihbarat ağırlıklı olmalı; askeri bilgilerin korunmasında devletlerin kendilerine ait kripto yazılımları kullanarak mahrem bilgilerin korunması her halükarda sağlanmalıdır.

Dünyanın ve bölgemizin sürüklendiği düzlemde Türkiye, baskılar karşısında ordusuna ve askerine eskisinden daha da fazla sahip çıkmalıdır. Çünkü içte sivil–asker birliği ve dayanışması ile milli birlik ve beraberliğin teminatı olacak güçlü bir ordu, dışarıdan gelecek baskılara karşı devleti ve milleti koruyacağı gibi; olası saldırılara karşı da en büyük caydırıcı unsurdur.

Bu sebeple Milli Devlet, devletin ve milletin muhafazasındaki hayati vazifesini öncelikle dikkate alarak güçlü ordu, güçlü millet ve sivil–asker birliğini savunmaktadır.

3- KÜRELELEŞME SÜRECİ VE DIŞ POLİTİKA

A- KAPİTALİST SİSTEMLERDE DIŞ POLİTİKA

Batı kaynaklı ekonomi sistemlerinin, kaynakları sınırlı ve ihtiyaçları sınırsız kabul ettiklerini ifade etmiştik. Bu itibarla sınırlı kaynakların ne şekilde paylaşılacağı konusu kapitalist dünya için hayati önem taşımaktadır.

Kapitalizmde esas olan üretim ve kârdır. Sanayi üretiminin gelişmesi için sınırlı kabul edilen kaynaklar, kapitalist ülkelerin denetimine geçmelidir ki, kapitalizmin çarkları dönebilsin. Bu anlayışın sonucu olarak geri kalmış veya henüz gelişme sürecindeki ülkeler sömürge haline getirilmiştir. Sömürge anlayışı üzerine oturan bir dış politika anlayışı, tarihin akışı içerisinde buna direnen ülkeler ile sömürgeci devletler arasında savaşları da kaçınılmaz kılmıştır.

Bugün dünyada savaşın bitmesini isteyenlerin, öncelikle ihtiraslar üzerine oturan liberal–kapitalist sistemlerin dünyadaki kavganın

en temel sebebi olduğunu görmeleri gerekmektedir. Sömürgecilik ilk olarak Roma'da ortaya çıktı. Yüzyıllar sonra Batı Avrupa ülkeleri, sömürgecilik faaliyetlerine başladılar. 15. yüzyılda başlayan bu faaliyetlerin hedefi, değişik yerler keşfetmekten ziyade, uzak ülkelerin kaynaklarına el koymaktı.

Amerika kıtasının kâşifi olarak tanıdığımız Kolomb'un asıl hedefi, bu el değmemiş toprakların zenginliğini ele geçirmektir. Bu maksat için binlerce yerli öldürüldü. İspanyol kaptan Cortes de aynı yolu takip etti. İnka'ların yaşadığı Peru topraklarını işgal eden Cortes, buralarda büyük katliam ve zulümlerin yaşanmasına sebep oldu.

Kolomb'un kendi günlüğündeki şu not, coğrafi keşiflerin gerçek hedefinin ne olduğunu net olarak ortaya koyması bakımından manidardır: "Bize... papağanlar, pamuk kozaları, mızraklar ve daha birçok şey getirip bunları cam bocuklar ve çingiraklar ile değiş tokuş ettiler. Sahip oldukları her şeyi değiştirmeye hazırlar... Gelişmiş ve sağlıklı vücutları, yakışıklı yüzleri var. Silahsızlar ve silahları tanımıyorlar. Onlara bir kılıç gösterdiğimde keskin kenarından ace-mice tutup kendilerini kestiler. Demiri kullanmıyorlar. Mızraklarını kamıştan yapıyorlar. Bunlardan iyi köleler olabilir. Elli kişi ile bunların hepsine boyun eğdirebilir, istediklerimizi yaptırabiliriz."²⁹¹

İspanyol Las Casas, bu eylemler neticesinde 12 milyondan fazla insanın öldüğünü söylemiştir. Bugün küreselleşme ve BOP adı altında yapılan sömürgeci uygulamaların kökleri, asırlar öncesine dayanmaktadır. Mantık tamamen aynıdır: Kaynakları sömürmek...

Batılılar, Amerika kıtasına ayak bastıkları zaman Meksika'da Aztek'ler, Peru'da İnka'lar, Orta Amerika'da Maya'lar yaşıyorlardı. Bugün sayıları çok azalmış olan Kızılderililerin ataları olan bu insanlar, tarım ve hayvancılıkla uğraşıyorlardı. Kendilerine göre üretim teknikleri geliştirmişlerdi. Mimaride, astronomide, eğitimde oldukça ileri bir seviyedeydiler. Bu büyük uygarlık yüzyıllarca

291 Howard Zinn, ABD Halklarının Tarihi, s. 7

süren sistemli katliamlar ve sömürgecilik sonucu yok edildi. Bu, sömürgecilik tarihinden yalnızca bir sayfadır. 18. yüzyıla gelindiğinde sanayileşmeyle beraber kapitalizmin ve akabinde sömürgeciliğin doruğa çıktığını görüyoruz.

Zira kapitalizmin temelleri emperyalist düşünceye dayanmaktadır Kapitalizmdeki sınırlı kaynak kaygısı kapitalist ülkeleri ciddi bir pazar ve kaynak arayışına itmiştir.

Öte yandan kapitalizmin ruhunda tekelleşme hâkimdir; uygulandığı ülkelerde ezici rekabet nasıl işliyorsa, dışarıda da aynı kurallar işler, işlemek zorundadır. Aksi takdirde kapitalizm, varlığını sürdürmez. Sömürgeleştirilen ülkelerin yer altı ve yerüstü kaynakları, madenleri, tamamen sömürgeci güçler tarafından kullanılır.

Söz konusu kaynakların en iyi şekilde transfer edilebilmesi için, sömürgelerdeki bütün milli hareketlerin önlenmesi ve milli uyanışların önüne geçilmesi öncelikli hedef kabul edilmektedir.

Nitekim İngiltere'nin Hindistan'ı işgalini dikkate şayan örneklerdir: "Hindistan, 18. yüzyıla kadar Avrupa'nın bütün baharat ve daha birçok tüketim malı ihtiyacını karşılayan zengin bir ülkeydi. Oysa sanayi devriminden hemen sonra İngiliz kumaşları, demir, kâğıt, cam ve daha birçok sanayi ürünü, Hindistan pazarlarını sarmış; fiyat ve kalite yönünden İngilizlerle rekabete giremeyen yerli sanayii tamamen yok olmuştur. Zira İngilizler, Hindistan'da kendi tekstil mallarını pazarda Hint kumaşlarına karşı rakipsiz kılabilmek için 40 bin Hintli kumaş imalat ustasının kollarını kesmişti."²⁹²

Amerika'nın işgalinden sonra bu topraklarda çalıştırılmak üzere Batı Afrika'dan zenciler toplanarak köleleştirmek için Amerika'ya getirilmeye başlandı. "Zenci köle tüccarlarının Gine ve B. Hint adalarından düzenli biçimde getirip sattıkları zencilerin sayısı, 1760 yılına gelindiğinde 500 bin rakamına yaklaşıyordu."²⁹³

292 Prof. Dr. Haydar Baş, Milli ve Dini Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler, s. 27

293 Prof. Dr. Haydar Baş, a.g.e., s.35

Kapitalizmin sermaye birikimi, bazıları devlet bütçesinden bile daha büyük olan sermaye sahiplerini dış arayışlara itmiştir.

Nitekim İngiltere Başbakanı Lord Salisbury 1898’de, “Yeryüzündeki ulusları yaşayanlar ve ölenler olarak ikiye ayırabiliriz. Bir yanda büyük güce sahip büyük ülkeler var, bunların gücü her yıl artıyor. Zenginlikleri, egemenlik alanları ve organizasyonları gün geçtikçe büyüyor. Demiryolları sayesinde bütün askerî güçlerini bir noktada toplayabiliyorlar. Bu zamana kadar görülmemiş büyüklükte ordular kurabiliyorlar. Teknoloji bu orduların silahlarını her geçen gün geliştiriyor. Bu büyük ülkelerin yanı sıra bir de sadece ölüm halinde olduklarını söyleyebileceğim ülkeler var” demektedir.²⁹⁴

Bugün küreselleşme rotalı çokuluslu şirketler, kapitalist anlayışın bir sonucu ve sömürgeciliğin 21. yüzyıldaki şeklidir. Kapitalizmdeki sözde serbest rekabet ortamı, tekelleşmeyi doğurmuş ve zamanla karteller oluşmuştur.

Liberal– kapitalist modellerde devletlerin dış politikalarında asıl etkili unsur global firmaların çıkarlarıdır. Dikkat edilirse ABD Başkanı ve yönetim kadrosu, tamamı ile bu iş çevrelerinin şirketlerinde bir dönem görev yapmış, ortak olmuş veya bizatihi global sermayeye yön veren kişilerdir.

Başta ABD olmak üzere kapitalist ülkelerin, özellikle dış politikalarını o ülkelerde konumlanmış global şirketlerin çıkarlarına uygun olarak geliştirmesi kaçınılmazdır Öte yandan üretim fazlalığının ortaya çıkması da pazar arayışlarını beraberinde getirmektedir. Kapitalist ülkeler içeride ortaya çıkan pazar problemini başka ülkelerin pazarlarını ele geçirerek kapatmaya çalışmaktadırlar.

Üretim için gerekli olan hammadde ihtiyacı ise emperyalizmin temel sebeplerindendir. Dolayısıyla kapitalist toplumlarda içteki ezici rekabet, nasıl işliyorsa, dışarıda da öyle işlemektedir. Bugün

294 Bkz. Metin Aydoğan, Bitmeyen Oyun, s. 90

çokuluslu şirketler dünyayı bir ağ gibi sarmıştır. Sömürgeciliğin modern mümessilleri olan bu global firmalar, geri kalmış ülkelerin kaynaklarını, insan gücünü ve hammadde zenginliklerini sömürmektedirler.

Kapitalizmin bu karakteri, çoluk–çocuk ayrımı da yapmamaktadır. Nitekim ABD’de olumsuz koşullarda çalışan çocuk işçilerin sayısı gün geçtikçe artarken, Filipinler’deki Amerikan şirketleri sadece paketleme servislerinde 1447 çocuk çalıştırmaktadırlar.²⁹⁵

“Guatemala’da halen Searas, Gap, Kmart gibi Amerikan şirketlerine mal üreten 250 fabrika bulunmaktadır. Trimmer, Guatemala City’deki bir imalathane hakkındaki izlenimlerini aktarırken şunlara dikkat çekiyordu: ... ustabaşı hamile işçileri ayıklamak için her 15 günde bir karınlarını hedef alarak kadın işçileri dövmetedir.”²⁹⁶

Başkasının elindekine göz diken bir dış politika anlayışı liberal–kapitalist modellerin insanlığa armağanıdır. Başkasının elindekini alarak büyüme modeli bu sistemlerin ürünüdür.

Milli Devlet’e gelince; o, alarak, çalarak değil bilakis vererek büyüyen, verdikçe daha fazla büyüyen bir modeli hayata geçirmektedir. Dolayısıyla dünyada gerçekten barış isteniyorsa, herhalde bunun yolu ikram etmekten ve paylaşmaktan geçmektedir.

B- SOSYALİZM’DE DIŞ POLİTİKA

Lenin’e göre emperyalizm, kapitalizmin son aşamasıdır. Ancak Marksizm uygulamaya konduğunda yaşananlar, kapitalizmden farklı olmamıştır. Sovyetler Birliği döneminde yayılmacı bir politika izlenmiş, Çeçenistan, Afganistan işgal edilmiştir. 27 Aralık 1979’da Afganistan’a giren Kızıl Ordu, burada milyonlarca insa-

295 R. Barnet–J. Cavanagh, Küresel Düşler, s. 263

296 R. Barnet–J. Cavanagh, age., s. 265

nın ölümüne, sakat kalmasına ve topraklarını terk etmesine sebep olmuştur.

C- BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ (BOP)

a- MODERN SÖMÜRGEÇİLİĞİN ARKA PLANI

Küreselleşme, ABD'nin ifadesiyle Yeni Dünya Düzeni, yüzyıllar boyunca süregelen kölecilik ve sömürgecilik anlayışının 21. yüzyıldaki şeklidir. Küreselleşme, dünyaya hâkim olmak isteyen sanayileşmiş devletlerin ve onlar üzerinden global firmaların, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin kaynaklarını kendi çıkarlarına mal edebilmek için 2. Dünya Savaşından sonra ortaya attıkları bir kavramdır.

20. yüzyılının ikinci yarısı, sanayi devrimini tamamlamış ve pazar kaygısı içinde olan emperyalist devletlerin ekonomik nedenlere dayanan savaşlarıyla geçti.

Bu devletler savaşların can kaybına yol açtığını ve maliyetli uygulamalar olduklarını gördüklerinden, 2. Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda küreselleşmeyi ortaya attılar.

Böylece az gelişmiş ülkeler büyük devletlerin açık pazarı haline geldi. Bu şekilde geçtiğimiz yüzyılda sıcak savaşlarla elde edilen neticeler, küreselleşme ile çok daha kolay elde edilmeye başladı.²⁹⁷

2. Dünya Savaşı'ndan sonra süper güç haline gelen ABD, Yeni Dünya Düzeni adıyla globalizmi, yani küreselleşmeyi ortaya attı. Bu, az gelişmiş ülkelerin kaynaklarını, insan gücünü ve zenginliklerini daha ucuza ve zahmetsiz olarak transfer etme metoduuydu. Globalleşme konusunda geniş olarak değindiğimiz üzere; globalleşmenin felsefi ayağı, dünyada merkezi bir devlete diğer devletlerin tabi olması ile ortaya çıkacak olan dünya krallığı ideolojisidir.

²⁹⁷ Prof. Dr. Haydar Baş, www.btp.org.tr

Tabi ki bu merkezdeki ülke ABD olacak; onun üzerinden mutlu bir azınlık, global şirketler kanalı ile dünyaya hükmedecektir.

Globalleşme sürecinin bir parçası olan Büyük Ortadoğu Projesi birçok açıdan globalleşmenin can damarı konumundadır.

B- KÜRESEL SÖMÜRÜ PROJESİ OLARAK BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ

Büyük Ortadoğu Projesi (BOP), küreselleşmenin bir uzantısı olarak ortaya atıldı. BOP'un ABD tarafından çok geniş bir coğrafyada yer alan ve tamamı Müslüman olan devletlerin totaliter düzenlerine son vererek, insan hakları, modernizm ve demokrasi getirmek için başlatılan bir seferberlik olduğu iddia edilse de; son süreçte insanlığın yaşadığı tecrübeler göstermiştir ki, hakikat, kesinlikle bu değildir.

BOP, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Kafkaslar'da yer alan 22 Müslüman ülkesinin rejimlerini, sınırlarını ve kimyasını değiştirmek, kaynaklarını sömürmek; bütün bunları gerçekleştirebilmek için de bu ülkeleri misyonerlik faaliyetleri ile kendi inançlarından kopararak işgale karşı tepkisiz-ılımlı hale getirmektir. Misyonerlik ile maksat da, içi boşaltılmış, dejenere edilmiş bir İslam anlayışını bu ülkelerde hâkim kılabilmektir. İşgale karşı çıkmayan, bilakis söz konusu küreselci işgali destekleyen ve İslam ile hiç alakası olmayan bu yeni inancın adı, ılımlı islamdır.

BOP'un hedefindeki en önemli ülkelerden biri olan Türkiye'de açılan binlerce kilise evleri, din değiştiren yüz binlerce vatandaşımız, misyonerliğin kanunen suç olmaktan çıkarılması, sokaklarda alenen İncil dağıtılması ve misyonerlik faaliyetlerinin hızla artması bu projenin ülkemizde uygulamaya konduğunun işaretleridir.

Misyonerliğin en tehlikeli şekli şüphesiz dinler arası diyalog adı

altında yapılandır. Dinlerarası Diyalog, Vatikan menşeli bir misyonerlik projesidir. Bu yöntemle ülkemizde vatandaşların inançlarının içi boşaltılıp gönüllü işgal destekçisi haline getirilirken, bunun farkına bile varmamaktadırlar.

BOP çerçevesinde başlatılan Irak işgali öncesinde ABD Başkanı, saldırıyı yıllarca sürecek bir haçlı seferi olarak nitelendirmiştir. Neticede Irak'ta insanlar can, mal, namus, din ve vatan emniyeti gibi her türlü emniyetlerini kaybetmişler ve bölgede büyük bir belirsizlik ve kaos ortamı doğmuştur.

BOP ekseninde dış politikasına yön veren ABD, kitle imha silahı bulunduğu gerekçesiyle Irak'a girmiş; ancak, ABD'nin üst düzey yetkililerinin itiraf ettiği gibi, adı geçen silahlara rastlanılmamıştır.

1996'da Washington'da devlet sekreter yardımcısı R. Pelletreau, "petrolü de kapsayan uluslararası ticaret ve büyümeyi istiyoruz. Bununla birlikte Saddam Hüseyin'in Irak'ı, komşularına karşı güç kullanmaktadır. Ve geniş Ortadoğu'da kitle imha silahlarıyla tehdit oluşturmaktadır" diyordu.

Ancak ABD işgalinin ardından bugün, Irak'ta kitle imha silahı olmadığı anlaşılmıştır. Globalleşme sürecinde, neden Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu hedef seçilmiştir, sorusu önemlidir. Bunun 3 sebebi vardır. En önemli sebebi, en sona bırakarak diğer ikisine değinelim...

Bunlardan birincisi, doğal kaynakların elde edilmesi ile ilgilidir. ABD ve Avrupa'nın kaynakları, artık tükenme noktasına gelmiştir. Başta petrol olmak üzere BOP çerçevesindeki ülkelerin kaynakları küresel güçlerin hedefidir.

Z. Brzezinski, "Küresel Balkanlar" adını verdiği Avrasya ve Ortadoğu'nun, küresel önemini bu bölgelerdeki enerji yataklarına bağlamaktadır. "2002'de Küresel Balkanlar olarak tasarlanan alan dünyanın bilinen petrol rezervlerinin %68'ini ve doğalgaz rezerv-

lerinin %41'ini içeriyordu. Bu dünya petrol üretiminin %32'sine ve dünya doğalgaz üretiminin %15'ine denk geliyordu. 2020'de bu alanın –Rusya'yla birlikte– her gün kabaca 42 milyon varil petrol üretmesi planlanıyordu. Bu, toplam dünya üretiminin %39'una – her gün 107.8 milyon varil demek– denk geliyor.²⁹⁸

Ortadoğu'da enerji kaynakları, enerji nakil yolları ve su önemli zenginliklerdir. Sömürgeciliğin ve misyonerliğin günümüzdeki şekli olan küreselleşme ve BOP'la, hem bu halklar kendi inançlarından koparılacak, hem de kaynakları global odaklara transfer edilecektir. Bu hedef istikametinde NATO da BOP'a destek vermektedir. Doğal kaynaklar açısından Ortadoğu'nun en zengin kaynaklarına sahip ülkelerinden biri de Türkiye'mizdir... Madenler konusunda bu konuya geniş olarak yer verdik. Dolayısı ile Irak'ta dünya petrolünün %11'i var diye o bölgeyi talan edenlerin, geleceğin petrolü Bor madeninin tekel konumundaki sahibi ülkemiz üzerinde hesap yapmamaları elbette mümkün değildir.

BOP'un ikinci sebebi ise dünya krallığı ile ilgilidir. İsrail'in Büyük İsrail devleti hayali ve Arz-ı Mev'ud hedefi, Evangelist anlayışla birleştiğinde; ortaya, başta Türkiye olmak üzere bütün Ortadoğu'yu içine alacak BOP projesi çıkmaktadır.

BOP'un üçüncü sebebi ise küresel ısınma ile ilgilidir.

c- GULF STREAM VE BOP

Dünyadaki okyanuslar içinde hareket halinde olan büyük akıntılar bulunmaktadır. Bu akıntıların, su döngüsü ve hava durumu üzerinde çok büyük etkisi vardır. Gulf Stream akıntısı, Meksika Körfezinden Atlantik Okyanusunu geçerek İngiltere'ye doğru akan bir akıntı olup çok iyi bilinen bir sıcak su akıntısıdır. Gulf Stream günde 97 kilometre (60 mil) hızla dünyadaki bütün nehir sularının

298 Z. Brzezinski, Tercih; Küresel Hakimiyet mi, Küresel Hegemonya mı, S. 84

yaklaşık 100 katı civarında bir su kütlelerini hareket ettirir. Başta İngiltere'nin batısı olmak üzere bazı alanların hava durumunu etkileyen Gulf Stream akıntısı, sıcak iklimlerin sıcak sularını Kuzey Atlantik'e doğru hareket ettirir.²⁹⁹

Buzullar, bütün kara alanın %10–11'ni kapsar. Şayet bütün buzullar bugün erimiş olsaydı, denizler yaklaşık 70 metre (230 feet) daha yükselirdi.³⁰⁰

Bütün bu bilgilerin BOP projesi ile çok yakından alakası bulunmaktadır.

Observer gazetesinin 22 Şubat 2004 sayısında çıkan “Pentagon'dan Bush'a: İklim Değişikliği Bizi Yok Eder” başlıklı raporda önemli uyarılar yapıldığına dikkat çekilmektedir: Gelecek 20 yıldaki iklim değişiklikleri global bir felaketle sonuçlanarak milyonlarca insanın savaşlar ve doğal afetlerde ölmesine yol açabilir...

Observer'ın eline geçen bu gizli rapora göre, Avrupa devletleri ve ABD'nin büyük kısmı yükselen deniz seviyesinin altında kalacak ve Britanya 2020'de bir “Sibirya” iklimine teslim olacaktır. Nükleer savaşlar, dev kuraklıklar, açlık ve yayılan çatışmalar dünyanın her yerinde görülecek... Rapora göre ani iklim değişiklikleri gezegeni anarşinin eşiğine getirecek, devletler nükleer silahlarını, azalan besin, su ve enerji kaynaklarını korumak için birbirlerine çevireceklerdir.³⁰¹

Nitekim The Guardian gazetesinin özel raporunda “Dünya, 2050 yılında verimli ve güvenli topraklarıyla Ortadoğu'ya ve özellikle Türkiye'ye mecburdur” denilmektedir.³⁰² The Observer'ın açıkladığı Pentagon raporuna göre, önümüzdeki 20 yıl içinde küresel ısınma ve başta iklim bozuklukları nedeniyle bilhassa Avrupa ülkeleri,

299 US Geological Survey

300 National Snow and Ice Data Center

301 <http://observer.guardian.co.uk/international/story/0,6903,1153513,00.html>

302 Ortadoğu Projesi ve Gelecek Senaryoları, www.netpano.com

ciddi kaynak darlığı çekecek, kuraklık ve açlık hâkim olacaktır.

Küresel ısınma ile eriyen buzların ABD ile İngiltere arasında yer alan sıcak su akıntısını soğutması ve buzulların erimesi ile özellikle Avrupa'nın batısı ile Amerika kıtasında çok ciddi iklim değişikliklerinin yaşanması kaçınılmazdır.

Bilim adamlarının tespitlerine göre çok eski yıllarda bu sıcak su akıntısının buzulların erimesi ile soğuması defalarca tekrar etmiştir.

Basına sızdırılan bu bilgi yeni bir bilgi değildir. Bilim adamları tarafından uzun zamandan beri bilinmekte ve çeşitli toplantılarda dile getirilmektedir.

Mesela Woods Hole Oşinografi Enstitüsü, Massachusetts'ten Robert Gagorian'ın teorisine göre; global ısınma eriyip okyanuslara karışan su miktarını sürekli artıracak, bu da sıcak Gulf Stream akıntısının ani olarak yolunu değiştirmesine ve Kuzey Atlantik'e uğramamasına yol açacaktır.³⁰³

Bu sayede ani bir global iklim değişikliği başlayacak, ve kendini dünyanın çeşitli yerlerinde çeşitli şekillerde gösterecektir. Soğuk bölgelerde hava, daha da soğuyacak ve sıcak bölgelerde kuraklık ve çölleşme artacak; kasırga ve Muson kuşağında ise bu hava olaylarının şiddeti afet boyutlarına ulaşacak.

Bütün bunlar Amerikan kıtasının çok yakın bir gelecekte Gulf Stream'deki değişiklik nedeni ile sanki bir buzul çağına gireceğini göstermektedir. Bu süreci uzun zamandan beri bilen ABD, önceleri kendisine uzayda vatan aramaya çalıştı. Ancak buradan netice alamayınca kendisine yaşanabilir bölge olarak “verimli hilal” diye ifade edilen Anadolu ve Ortadoğu topraklarını seçmiştir.

Anglo Sakson'ların geçmişte kendisine Amerika kıtasını seç-

303 Robert Gagorian, The Economic and Social Consequences of Global Environmental Changes / Global Çevresel Değişikliklerin Ekonomik ve Sosyal Sonuçları, Woods Hole Oşinografi Enstitüsü, Massachusetts

tiğinde orada yaşayan yerli halka ne yaptığı ise açıkça ortadadır. Şimdi aynı süreç, BOP adı altında coğrafyamız için Irak, Afganistan ve Suriye ile başlamış gözüküyor. Unutmayalım ki, BOP'ta nihai hedef ülkemizdir. Buna dur diyecek olan elbette güçlü devlet, güçlü asker, güçlü millet birlikteliği ile Türk milleti olmalıdır.

4- MİLLİ DEVLET’TE DIŞ POLİTİKA

A- MİLLİ DEVLET VE DIŞ POLİTİKA

Milli Devlet’te dış politika bağımsızlık, milli menfaatler, barış, karşılıklı çıkar temelleri ve kavramları üzerine oturmaktadır. Kısa da olsa bu temellere göz atalım.

a- BAĞIMSIZLIK

Devletlerin dış politikalarında uygulayacakları politikalara elbette kendileri karar vermeleri gerekir. Gerek dış, gerekse iç lobi-lerin etkisinde uygulanacak bir dış politika asla olumlu netice vermeyecektir. Globalleşme sürecinde ülkelerin içeride “dış destekli sivil toplum örgütleri, dışarıda ise uluslararası Örgütler tarafından kuşatıldığı görülmektedir. Elbette devletler uluslar arası örgütlere üye olarak birlikteliğe gitmelidir. Ama bunu kendi iradesi ile yapmalıdır; bu örgütlerde bazı kararların onlara dikte ettirilmemesi gerekmektedir.

Gerek GATT görüşmeleri, gerekse BM'nin yapısı bağımsız dış politika anlayışlarına ters düşmektedir. GATT görüşmeleri esnasında global firmaların istediği kararlar alınarak, gelişmekte olan devletlere uygulanmaktadır.

Bugünkü hali ile Birleşmiş Milletler de, adeta ABD'yi dinlemek ve onun talep ettiği kararları düzenlemek zorunda olan milletler topluluğuna dönüşmüştür. AB süreci, ülkemiz açısından Milli Devlet tezimizin ortaya koyduğu bağımsız dış politika anlayışına ters düşmektedir.

b- MİLLİ MENFAATLER

Her ülkenin hükümet politikalarının üzerinde bir devlet politikası olmalıdır. Milli menfaatler hedef alınarak belirlenmesi gereken bu devlet politikası, hangi iktidar gelirse gelsin uymak zorunda olacağı gayeleri ortaya koyacaktır. Hükümetler, bu hedeflere ulaşmada sahip oldukları farklı uygulamalar ile birbirlerinden ayrılacaklardır. Eğer iktidarların farkı, hedefler noktasında olursa; o devletin kısa zaman içerisinde bir ileri–bir geri adımlarla parçalanması kaçınılmazdır.

Milli menfaatlerin ve devlet politikasının belirlenmesi sadece siyasi kadroların da işi değildir. Bilakis devleti oluşturan bütün kurumların, başta asker olmak üzere her kesimin ortak mutabakatı ile, bu milli menfaatlerin belirlenmesi gerekmektedir. Hükümetlerin uygulayacağı dış politika ise, milli menfaatlere uymak zorundadır.

c- BARIŞ

Globalleşme süreci sömürgeci anlayışın bütün dünyayı talan etmesinden başka bir şey değildir. Liberal–kapitalist anlayışların yanlış kabulleri, ülkeleri ihtiraslarının kurbanı etmekte, başkasının elindekine yöneltmektedir. Ayakta kalmak veya büyümek için sömürmenin ve başkasının elindekine göz dikmenin tek yol olduğunu ifade eden kapitalist düşünce, ister istemez dünyadaki kavganın da temellerini atmaktadır. Oysa Sosyal Devlet/Milli Devlet yepyeni bir açılım getirmektedir. Ülkelerin büyümelerinin yolunun başkalarının elindekini almak veya göz dikmekten değil, bilakis başkalarına ikram etmekten ve vermekten geçtiğini ortaya koymaktadır.

Bunun teorik izahlarını Milli Ekonomi Modeli ile yapan Milli Devlet, varlığının devamını içeride kendi vatandaşlarına, dışarıda ise insanlığa ikram etmeye bağlamaktadır.

Atatürk'ün “Yurtta Sulh Cihanda Sulh” özdeyişiyle dikkat çektiği bu onurlu karakter, Milli Devlet'in dış politikasının temelleri arasında yer almaktadır.

d- KARŞILIKLI ÇIKAR

Kapitalist düşünce bir tarafın kazandığı, diğerinin ise kaybettiği bir modeldir. Milli Devlet ise, tarafların tamamının her sahada kazanacağı bir anlayışı benimsemektedir.

Günümüzde gelişmiş kabul edilen ülkeler ile diğer ülkeler arasındaki ilişki, tek taraflı bir kazanımı ortaya koymaktadır. Bu anlayış ise, dünyada hem milletlerarası husumeti tetiklemekte, hem de insan haklarına aykırı bir tabloyu ortaya çıkarmaktadır.

Milli Devlet dış politikada uluslararası karşılıklı kazanım zeminde kurulacak olan diyalogların ancak dünyada huzuru sağlayacağına inanmaktadır.

B- TÜRKİYE VE DIŞ POLİTİKA

Silahsız bir savaşa benzetilen uluslararası diplomasi, günümüzün devlet adamlarını ve hükümetlerini her zamankinden daha uyanık olmaya ve yalnızca milli politikalar istikametinde hareket etmeye zorlamaktadır.

Zira, bugün devletleri ve milletleri ele geçirme yöntemleri, diplomasi yolu ile gerçekleşmekte; globalleşme, demokrasi, insan hakları ve eşitlik gibi kavramlar, silahların, topların ve tüfeklerin yerini almaktadır. Artık, ekonomik çıkar çatışmaları, söz konusu bahanelerin ardına gizlenerek devam etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ise;

- Ekonomik çıkar çatışmalarının sınır ülkesi,
- İdeolojik çatışmaların tampon bölgesi,
- Doğu ve Batı kültürlerinin fay hattı üzerinde ve bu kırılma noktalarının tam ortasında yer alan bir devlettir.

Doğu blokunun çökmesi sonucu ideolojik çatışmaların büyük ölçüde ortadan kalktığı, fakat ekonomik çıkar çatışmalarının bütün dünyayı da içine alacak şekilde genişlediği bir süreçte, Türkiye, her devletten daha da dikkatli adımlar atmak, uluslararası ilişkilerde her türlü riski değerlendirerek hareket etmek zorundadır. Bugün, bağımsızlığın korunmasında ve uluslar arası ilişkilerde belirlenecek doğru bir diplomasi, en az, silahlı kuvvetlerin gücü kadar etkilidir.

Nitekim Lozan görüşmeleri sırasında İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Curzon, bu günlere dönük şu ilginç yaklaşımı sergilemiştir: “Konferansta bir neticeye varacağız. Ama memnun ayrılmayacağız. Hiçbir işte bizi memnun etmiyorsunuz. Hiçbir dediğimizi, makul olduğuna ve haklı olduğuna bakmaksızın kabul etmiyorsunuz. Hepsini reddediyorsunuz. En nihayet, şu kanaate vardık ki, ne redderseniz, hepsini cebimize atıyoruz. İhtiyaç sebebiyle yarın para

istemek için karşımıza gelip diz çöktüğünüz zaman, bugün reddet-
tiklerinizi cebimizden birer birer çıkarıp size göstereceğiz.”³⁰⁴

Milli Devlet’in Türkiye özelinde dış siyaset anlayışı; ülkemizin topraklarında gözü olmayan ve ülkemiz üzerinde çıkar hesabı olmayan devletlerle siyasi, askeri, kültürel ve ekonomik işbirliklerine gitmektir.

Kalabalık nüfusu ve zengin kaynakları ile koskoca Türk dünyası ile her sahada işbirliği yapmak çıkarlarımız gereğidir. Çünkü yukarıda da ifade ettiğimiz gibi karşılıklı çıkar ilişkisi dış politikanın esaslarındandır. Ancak topraklarımızda gözü olmayanlarla böyle bir diyalog kurmamız mümkündür.

Biz, ülke olarak uzun yıllardan beri milli çıkarlarımız doğrultusunda bir dış siyaset belirleyememekteyiz. Dış politikamız, müttefik kabul ettiğimiz devletlerin yönlendirmesiyle şekillenmektedir.

Bunların yanı sıra, milletimizin kimliğinden ve değerlerinden uzaklaştırıldığı, çok ciddi misyonerlik çalışmalarıyla sömürgecilerin dayattığı esaret politikalarına milli tepki vermeyecek derecede milli ve manevi duyarlılıktan yoksun mandacı insan modeli oluşturulmaya çalışıldığı bir vakıadır; bu sebeple, dış kaynaklı ve dış güdümlü politikalar, Türkiye’de çok rahatlıkla uygulanmaktadır. Her sahada tam bağımsızlık esasına dayalı Milli Devlet anlayışı hayata geçirilmeden, bu badirelerin aşılmasına imkân yoktur.

Atatürk’ten sonra dış siyasette milli çıkarları esas alan anlayışlar terk edildiği için, maalesef bu görüş gerçekleşmedi. Ülkemizin sınırları dâhilinde birliği, beraberliği, iktisadi kalkınmayı ve sosyal adaleti tesis ettikten sonra, dünya barışına katkıda bulunmak, dünya dengelerinde söz sahibi olmak, uydu devlet değil, lider ülke olabilmek, dış politika anlayışımızın temelidir. Her sahada tam bağımsızlık esasına dayalı Milli Devlet anlayışı ile,

304 İsmet İnönü, Hatıralar, c. 2, s. 89–90

1– Türkiye’yi, önce bölgesinde lider, sonra dünyada adaletli hâkim bir noktaya taşıyacak bir dış politika izlenecektir. Bu politikalar devleti oluşturan bütün kurumların ittifakı ile belirlenecektir.

2– Tarihten gelen birikimi, geçmişten devraldığı mirasının oluşturduğu potansiyel gücü ve Müslüman Türk kimliği ile bugün de geçmişteki gücümüze ulaşmamız hiç de zor olmayacaktır. Adaletli insan modelinden yola çıkarak, dünyada adil devlet modeli ortaya konacaktır.

3– Kırmızı çizgiler tekrar belirlenecek ve tavizsiz uygulanacaktır. Bağımsız bir dış politikanın uygulanmasına geçilecektir.

4– Uluslararası ilişkilerde tek taraflı “uydu veya maşa devlet” olmak yerine, karşılıklı menfaatler dikkate alınarak müttefikler ve tüm ilişkiler tekrar belirlenecektir.

5– Dış borca dayalı bir ekonomi idaresi, neticede borç alınan ülkeye esareti doğurur. Bu bağlamda tüm borçlar ödenecek ve asla yeni borç alınmayacaktır.

6– Türk Cumhuriyetlerin, İslam dünyasının ve aslında ezilen tüm ülkelerin beklediği adaletli bir baş olacak bir dış politika izlenecektir.

7– Kalkınmakta olan ülkelerin her türlü kalkınma ve yatırım hamlelerinde, sömüren bir mantıkla değil, adalet sahibi bir baş olmanın gereği olarak onlara destek olunacaktır. Türkiye, lider ülke konumuna sömürerek değil, ikram ederek getirilecektir.

8– Uluslararası hukukun kabul edildiği Tahkim ve benzeri anlaşmalar yerine, hukuki sahada da karşılıklılık esasına göre yeni anlaşmalara gidilecektir.

ABD dünyadaki lider ülke konumunda kendini görmektedir; ancak ciddi bir yanılğı içerisinde. Çünkü liderlik kan dökerek, diğer ülkeleri sömürerek, adaleti ayaklar altına alarak elde edilmez.

ABD gerçek liderliğe erişemedi; çünkü buna, ne tarihi, ne de kimliği ne de icraatları müsaittir. Sahip olduğu ekonomi anlayışı ise kendi tarihi ile örtüşen sömürgeci bir mantığa dayanmaktadır. Bugün insanlık gerçek bir lider ülkeyi bekliyor. Dünyada adaleti hakim kılacak, insanlığı ve insan haklarını milletlere yaşatacak; işte Türk milleti, tarihi ile kimliği ile donanımı ile bugün sahip olduğu Milli Ekonomi Modeli'ne dayanan Milli Devlet anlayışı ile bunu başaracak güçtedir.

11. BÖLÜM
BİR HUKUK DEVLETİ
OLARAK MİLLİ DEVLET

1- Kapitalist Sistemlerde Hukuk

A- Çifte Standart

B- Adil İnsan Olmayışı

C- Niyet Problemi

2- Milli Devlet'te Hukuk

A- Milli Devletin Vatandaşları ile Hukuku

a- Güvenlik Hakları

b- Sosyal Haklar

c- Özgürlük Hakları

B- Milli Devletin Yabancılarla Olan Hukuku

C- Vatandaşların Kendi Arasındaki Hukuk

D- Devletler Arası Hukuk

3- Günümüz Türkiye'sinde Hukuk Uygulamaları

1- KAPİTALİST SİSTEMLERDE HUKUK

Kapitalist toplumlarda sınıf farklılığının yanında, parayı elinde bulunduran kesimin baskın bir hâkimiyeti olduğu bilinen bir hakikattir. Toplumda hâkim olan bu güçler, dolayısıyla devlete de egemendirler. Kendi vatandaşlarına değil, mutlu bir azınlığın çıkarlarına göre yapılandırılmış kapitalist devlet modellerinde çıkarılan kanunlar, bireylerden ziyade mutlu azınlığın menfaatlerini korumaya yöneliktir.

Milyarlar düzeyinde insanların açlık sınırının altında yaşadığı bir dünyada herhalde hak ve hukuktan bahsetmek çok zor olacaktır.

İnsanların doğuştan gelen hakları olduğunu daha önce ifade etmiştik; bireylerin bu en temel haklarına dahi sahip olamadıkları veya yaşayamadıkları bir ortamda hukuktan bahsetmek mümkün değildir.

Bireysel sahada, insan hakları açısından gelişmiş kabul edilen

ülkelerde dahi gelir dağılımındaki bozukluklar ve Sosyal Güvenlik sistemlerindeki çarpıklıklar, bireylerin haklarını yaşayamadıkları ortamlarda hukukun da olamayacağını bize göstermektedir.

Uluslar arası hukuk açısından ise, durum daha da vahim bir noktadadır.

BM 1945 yılında kurulduktan sonra 10 Aralık 1948 yılında Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi kaleme alınmıştır.

1953 yılında ise Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi AİHS üretilmiştir. Bu sözleşme, 10 Mart 1954 yılında 6366 sayılı yasa ile TBMM tarafından onaylanarak ülkemiz tarafından da kabul edilmiştir. Uluslar arası hukukun sağlanması için çeşitli uluslar arası örgütlerde kurulmuştur; örneğin, Uluslar arası Adalet Divanı, Uluslar arası Ceza Mahkemeleri gibi...

Ancak günümüzde her zamankinden daha fazla uluslar arası sahada hukuk çiğnenmekte ve ayaklar altına alınmaktadır. Bunu daha çok örneklendirmek elbette mümkündür.

ABD'nin hiçbir hukuki temele dayanmadan Afganistan ve Irak'ı işgal etmesi, BM'de hemen hemen bütün ülkelerin kınamasına rağmen ABD'nin Güvenlik Konseyi'ndeki veto hakkını kullanmasından dolayı İsrail'in, Filistin ve Lübnan'da yaptıkları örnek gösterilebilir.

Yine 11 Eylül'den sonra ABD, sözde terörizme karşı BM'de ortak savunma mekanizmasını devreye koyarken; yıllardan beri ülkemizin mücadele ettiği terör örgütü PKK için aynı mekanizma işletilmemektedir. Yeri gelmişken ifade edelim ki, terörizm birkaç sapkın düşünceli insanın toplumlara kendi görüşlerini dayatmak için giriştikleri öldürücü eylemler değildir. Uluslar arası arenada terörün varlığı, onu ayakta tutan uluslar arası finans ve silah desteğini zorunlu kıldığı gibi, terör örgütlerinin arkasında bazı devletlerin varlığına da işaret etmektedir.

Uluslar arası Ceza Mahkemesi'nde Nikaragua'da yaptıklarından dolayı yargılanan Nikaragualı Albay Edgar Chamorro şunları söylemektedir: "Bize sandistleri (Nikaragua'da yönetimi elinde tutan ABD karşıtı hükümet) yenilgiye uğratmanın tek yolunun CIA'in başka yerlerdeki komünist isyancılara karşı kullandığı yöntemleri uygulamak olduğunu söylediler; "öldür kaçır, soy ve işkenceden geçir." Pekçok sivil suçkanlıkla öldürüldü.

Diğer pek çoğu da işkenceden geçirildi, sakat bırakıldı, tecavüze uğradı, soyuldu ve başka biçimlerde istismar edildi. Ben harekete katıldığımda Nikaragualıların bir örgütüne katılmış olduğumu sanıyordum. Fakat örgüt ABD'nin bir aracıydı."³⁰⁵

Günümüzde uluslar arası sahada hukukun, kağıt üzerinde bu kadar geniş bir şekilde değişik biçimlerde yer almasına rağmen bu kadar göz ardı edilmesinin üç temel sebebi bulunmaktadır. Bunlar; çifte standardın olması, adaletli insan ve ülke yokluğu ve niyet problemi olarak ifade edilebilir.

A- ÇİFTE STANDART

Eşitliğin olmadığı yerde adaletten ve hukuktan, hatta demokrasiden bahsetmek mümkün değildir.

Uluslar arası düzeyde hukuku teminle mükellef kılınmış olan BM'in yapısı, onun böyle bir misyonu üstlenmesine olanak tanımamaktadır. Birleşmiş Milletlerin kuruluşunu yapan ülkelerin,

2. Dünya savaşından galip çıkan ülkeler olması ve kendi siyasi çıkarlarını dikkate alarak böyle bir teşkilatın temellerini atmaları; dolayısıyla bugün BM bünyesinde daimi üyelerin varlığı ve sadece onların veto etme haklarının bulunması, dünya üzerinde adaletin temin edilmesine engel olmaktadır. Örneğin ABD veya hamisi ol-

305 Howard Zinn, ABD Halklarının Tarihi, s. 614

duğu İsrail, ne yaparsa yapsın, BM bu ülkelere göstermelik kınamanın dışında her hangi bir yaptırım uygulayamamaktadır; hatta bazen göstermelik bir kınama kararı dahi oluşturamamaktadır.

Ayrıca IMF ve DB üzerinden geri kalmış ülkelere ticari baskılar uygulanarak demokratik bir yapının oluşması engellenmektedir.

1975 yılı başında Washington'dan geçilen bir gazete haberinde, BM'de yapılan oylamalarda ABD'ye karşı oy kullanan ülkelere yapılan "yardımları kısıtlama politikası"nı Dışişleri Bakanı Henry A. Kissinger'in resmen başlatmış olduğunu ifşa ediyor. Öyle ki, bazı durumlarda bu kısıtlanan yardımlar, yiyecek ve insani yardımları da kapsamaktadır.³⁰⁶

Bu türlü çifte standartlara birçok örnek vermek mümkündür. 1970 yılında imzalanan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması / Treaty on The Non-Proliferation of Nuclear Weapons, 190 devlet tarafından imzalanmıştır. Bu antlaşma ile o tarihe kadar nükleer silah sahibi olan ülkeler dışında bir başka ülkenin böyle bir silah edinme hakkı, savunma amaçlı dahi olsa yoktur. Oysa o tarih itibari ile bu silaha sahip olan ülkeler, bu silahı her hangi bir savaşta kullanma hakkına sahiptirler.

BM 15 Aralık 1994 yılında nükleer silahların savaşlarda kullanılmasının hukuki durumunu Uluslararası Adalet Divanı'na sorduğunda; Adalet Divanı'nın Temmuz 1997 yılında verdiği cevap "Evrensel ve tam manası ile böyle bir yasaklamanın olmadığı" şeklindedir. Yani nükleer silah sahibi ülkeler, bu silahlarını kullanabilirler, bu hukuken suç teşkil etmez; ama diğer ülkelerin, böyle bir silahı kullanmasalar dahi sahip olmaları suçtur. Bu antlaşmaya imza atmayan İsrail devleti ise, bugün nükleer silahlara sahiptir.

Bu derece çifte standardın olduğu yerde hukukun üstünlüğünden bahsetmek mümkün değildir.

306 Howard Zinn, age.

Aynı çifte standart kimyasal silahlar için de geçerlidir... Irak, kimyasal silaha sahip olduğu için ABD tarafından işgal edilmiş; oysa bu kimyasal silahları zamanında ABD Saddam Hüseyin'e kendisi vermişti. Saddam Hüseyin, Newyork'ta bulunan Rochester'de üretilen kimyasal silahları kullanmıştı. Olayın bir başka yönü ise, Saddam, bu kimyasal silahları Irak halkına karşı kullandığı için bugün ABD Irak'ı işgal etmiştir. Kimyasal silahın kullanıldığı yer Irak, işgal edilen yine Irak.

Saddam'ı kimyasal silahı Irak halkına karşı kullandığı için idam ettiren ABD, aynı Irak halkına ve hatta kendi halkına kimyasal silah kullanmaktan geri durmamaktadır.

1993 yılında FBI'nın düzenlediği bir baskında ABD'nin kendi halkına karşı tutumunu anlatan şu satırlar çok manidardır:

Kulenin altındaki dar beton bir odada otuz kadın ve çocuk sıkışmış durumdayken, bir tank tavandan girdi ve beton parçalarını aşağıda birbirine sokulmuş bekleyen insanların üzerine devirdi. Altı kadın ve çocuk düşen beton blokların altında anında ezildiler, geriye kalanlar toz ve havaya karışan gazdan boğuldular. Çünkü tanktan içeriye c5 gazı boşaltılıyordu.

David'in –bir mezhebin lideri– en büyük kızı, altı yaşındaki Star'ın yanarak kömür olmuş cesedinin belkemiği arkaya kıvrılmış, adaleleri c5 gazını soluması sonucu ve vücuduna siyanür gazı dolduğu için kasılmıştı.³⁰⁷

Halkın konudan haberdar olması ile ancak yürürlükten 1997 yılında kaldırılan yasa ile ABD, kendi halkı üzerinde askeri amaçlı deneyler yapabilmekte idi.³⁰⁸

Uluslararası alanda çifte standardın varlığı, ülkeler arasında hukukun karşısında eşitliğin olmaması, BM'nin demokratik olmayan

307 David Thibodeau, Aplace Called Waco

308 www.savaskarsitlari.org/arsiv–abdinin insanlık dışı deneyleri

yapısı, hukukun sadece kağıt üzerinde kalmasına sebep olmaktadır.

B- ADİL İNSAN OLMAYIŞI

Bugün uluslar arası arenada hukukun geçerli olmamasının ikinci sebebi de hukuku uygulayacak insanların var olmamasındandır. Ne kadar mükemmel kanunlar olursa olsun, onu uygulayacak adil insanlar olmadığı sürece; hukukun üstünlüğünden bahsetmek mümkün değildir. Bu uluslararası sahada da böyledir.

Hukukun hamisi iddiası ile ortaya çıkan ve hukuki düzenlemelere ön ayak olan devletlerin, özellikle ABD'nin, tarihine ve kültürüne yakından baktığımızda böyle bir adaletin dünya sahnesinde tesis edilmesine müsait olmadığı görürüz. Gerek Kıta Amerika'sında yaşayan Kızılderililere yapılanlar, gerekse sırf derisinin rengi farklı diye Zencilerin geçmişte köle olarak alınıp satılmaları ve bugün yapılan çifte standart uygulamalar göstermektedir ki, kendi halkına karşı dahi adil olamayanların dünyada hukukun hakim olmasına katkıda bulunmaları mümkün değildir.

Bu bir kültür meselesidir, kimlik, medeniyet ve tarihi misyon meselesidir. Türk milletinin tarihi ile, bugün dünyada güçlü kabul edilen devletlerin tarihi taban tabana zıttır. Dün Ortadoğu'da petrol bulunmazken yöre insanına Hazine'sindeki altınları göndererek hizmet eden Türk milleti, bu coğrafyadan ayrıldıktan sonra; petrolün bulunmasına rağmen, bölge insanın bırakın sosyal güvence altında olması, can mal ve namus güvenliği dahi ayaklar altındadır.

Amerikan kıtasında geçmişte yaşanan sadece şu iki olay bile çok şeyi anlatmaya yeterlidir.

Kölelerin halini anlatan Virginia bölgesinde Burgess Hanedanı kayıtlarında şu ifadelere yer verilmektedir:

Bazıları insan pisliği ve insan eti yiyor. Üç gün önce gömülen

ölüleri mezarından çıkarıp yemek zorunda kalıyorlardı...

Kölelere verilen yiyecekler küflü, böcekli, hatta hayvanlara bile verilmeyecek cinstendi .

Köleler, 1 litre yulaf ezmesi çaldı diye diline şerit iğnesi sokulup ağaca bağlanarak ölüme terk ediliyorlardı.³⁰⁹

Kızılderili şef Kara Şahin ise 1832 yılında yaptığı konuşmasında şunları anlatıyordu:

“Bir Kızılderili, bir beyaz kadar kötü olsa; onun aramızda yaşamasına izin vermeyiz, öldürür, kurtlara yem yaparız. Beyaz adamlar, kötü öğretmenler gibi yanlış kitaplara bakıp sahte davranışlar öğretiyorlar. Zavallı Kızılderilileri kandırmak için yüzlerine gülüyorlar, güvenlerini kazanmak için ellerini sıkıyorlar, onları aldatılabilmek için sarhoş ediyorlar ve karlılarına tecavüz ediyorlar. Beyazlara, bizi rahat bırakmalarını ve bizden uzak durmalarını söyledik; her defasında yılan gibi aramızda çöreklandiler. Dokunarak bizi zehirlediler, güven duygumuz kalmadı, onlar ikiyüzlü yalancı.”³¹⁰

Bugün dünya, tarihi, kültürü ve kendi insanına gösterdiği adaletle bütün dünyaya örnek olacak; değil insan haklarını, hayvanların ve bitkilerin hakkını bile verebilecek örnek devleti, adaletli devletleri beklemektedir. Bu bekleyiş, Türk milletinin üzerine her dönemden daha fazla sorumluluk yüklemektedir.

C- NİYET PROBLEMİ

Uluslar arası arenada hukukun olmayışının üçüncü sebebi niyetten kaynaklanan zaafiyetlerdir.

Bugün insan hakları, azınlık hakları ve demokratikleşme ileya-

309 Howard Zinn, age. 137

310 Howard Zinn, age., s. 140

pılmak istenen, bireylerin çeşitli sebeplerle gasp edilen haklarının onlara verilmesi ya da var olan haklarının korunması değildir. İnsan hakları veya azınlık hakları adı altında ulus devletin iç işlerine müdahale edilmekte, hatta askeri müdahalelerle bu ülkelerin sahip olduğu zenginlikler ele geçirilmekte veyahut ticari sahada yapılan hukuki düzenlemelerle global firmaların karşısında eli kolu bağlı hale getirilmek istenmektedir.

ABD ‘de Kenedy dönemi Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı ve zamanında Lehman Brothers yöneticilerinden George Ball, Uluslararası Ticaret Odası’nda yaptığı konuşmasında “yaşayarak, eylem içinde gördük ki, ulus devletlerin politik sınırları modern iş yaşamının görüş alanını ve etkinlilerini belirleyemeyecek kadar dar ve kısıtlıdır” demektedir.³¹¹

Gerçekten de DB tarafından hazırlanan Washington Sözleşmesi ile 14 Ekim 1966 yılında ICSID Tahkim yapılanması oluşturularak global firmalar ile devletler aynı seviyeye getirilmişlerdir. IC-SID’nin kuruluş maddelerinde yer alan açıklamada; ulusal devletlerin mahkemelerinin görevi, alınan Tahkim kararlarının tanınmasını ve icrasını sağlamaktır, denmektedir.

Aynı şekilde MAİ –Yatırımlar Hakkında Çok Taraflı Anlaşma – ile de yapılmak istenen, ulus devletlerin siyasi sınırları içerisindeki yetkilerinin tamamının ellerinden alınmasını ve ülkelerin global firmaların talan alanı haline getirilmesini sağlamaktır. 1998 yılında, gelen tepkiler sebebiyle ile ertelenen tasarı, Milenyum raundunda yine gündeme alınarak devletlere imzalatılmak istenmektedir.

Devletlerle global firmalar arasındaki ihtilafları tahkime taşıyan anlaşmalar neticesinde ülkelerin ticari kaderleri, global firmaların etki alanında olan kurulların vereceği karara terk edilmiş durumdadır.

Yeri gelmişken sermaye ve kalkınmaya dair şu gerçeği belirte-

311 Howard Zinn, age. S. 589

lim: Kalkınmak için ülkelerin yabancı sermayeye ihtiyacı olduğu görüşü son derece yanlıştır. Üretimin devreye girmesi için elbette sermayeye ihtiyaç vardır. Ancak bu ihtiyaç, yerli sermaye, emisyon ve maliyetsiz para ile çok rahatlıkla devletler tarafından karşılanabilir. Sosyal Devlet/Milli Devlet anlayışımızda devletler, kendi kendine yeter bir kalkınma modeline sahiptirler. Dolayısıyla kalkınmaları için gerekli olan sermayeyi, üretimi devreye sokacak ve tüketimle onu dengeleyecek şekilde emisyon ile karşıladıklarında, herhangi bir global odağa veya yabancı bir devlete ihtiyaç duymayacaklardır.

Bu bağlamda iktisadi bağımsızlığın, siyasi istikrarın ve bağımsızlığın temelini teşkil ettiği unutulmamalıdır.

İnsan hakları ve azınlık hakları adı altındaki çifte standart uygulamalar ile, gelişmiş kabul edilen ülkelerde meydana gelen insan hakları ihlallerine göz yumulmakta; ama içişlerine müdahale edilmek istenen ülkelere müdahale için sebep olarak öne sürülmektedir.

Nitekim Fransa’da alınan bir karar ile, sözde Ermeni soykırımının olmadığını fikir olarak söylemek bile suç kabul edilmekte, doğru olan görüşlere konuşma hakkı dahi verilmemektedir. ABD’de farklı siyasi ve politik görüşlere de medyanın yer vermesini sağlayan “Fairness Doctrine”, 1980’lerden beri uygulamadan kaldırılmıştır.³¹²

Ülkemizde ise “tarafsızlık” ilkesi olarak uygulanan bu yayın ilkesi, demokrasinin en temel ayaklarından biridir. Ancak maalesef ABD’de medya kuruluşları Irak’ta olup bitenleri değil, ABD’nin politik çıkarlarına uygun olanları kendi halklarına yorumlayarak yansıtmaktadır.

2 Ekim 2001 yılında ABD’de çıkarılan Patriot Yasası ile bireylerin özellikle Müslüman azınlıkların haklarına çok ciddi kısıtla-

312 Howard Zinn, age.591

malar getirilmiştir. Örneğin, bir kitapçıdan alınan kitabın adının ve içeriğinin bile talep edildiğinde polise bildirme zorunluluğu getiren yasa, polise, vatandaşların okudukları kitaplardan etkilenecek suç işleyip işlemediğine dahi karar verme yetkisini tanımaktadır.

Yine ABD’de çıkarılan İç Güvenliği Sağlama yasası ve Ulusal Savunma Yetkilendirme yasası, ne insan hakları ile ne de demokrasi ile bağdaşmaktadır.

Hukukun en temel kaidelerinden biri de cezanın işlenen suça verilmesidir. Ancak ABD, bu temel hukuk kaidelerini değiştirerek; hem herhangi bir ülkeye askeri müdahale yapmak için, hem de içeride vatandaşlarını özellikle göçmenleri cezalandırmak için, “ortada fiili bir suçun olması”na gerek duymamaktadır. Cezalandırmak için, ABD devleti nezdinde “böylesi suça dair bir kanaatin oluşması”, yeterli görülmektedir.

Nitekim W. Bush’un yaptığı konuşma da bu gerçeği doğrulamaktadır: “ABD doğunun ve özgürlüğün hamisi olarak dünyanın herhangi bir yerinde bu değerlere yönelik her türlü tehdidi henüz oluşma aşamasındayken yok etme hakkını kendisi için değil, bütün özgür ülkeler için kullanacaktır.”³¹³

11 Eylül’den sonra özel güvenlik mahkemeleri kurulmuş, göz altı süreleri uzatılmış, temel hak ve özgürlüklere ciddi kısıtlamalar getirilmiştir. Başta Guantomano gibi hapishanelerde ve Irak’ta Ebu Garip hapishanelerinde, değil insana, hayvana bile yapılmaması gereken insan dışı uygulamalar yapılmış, yapılmaktadır.

Bir taraftan globalleşme ile dünyanın bütünleşmeye gittiğini iddia edenler, diğer taraftan self determinasyon ve yerleşme adı altında, hedef olarak seçilen devletlerin siyasi –sosyal gücünü ve dokusunu zayıflatarak etnik parçalamaya tabi tutmak istemektedirler.

Maalesef bugün, dünyamızda, ne insan hakkından ne de dev-

313 Bush Promises to Pro Empt Terrorist Plans, The Washington Times, 2 Haziran 2002

letlerin bağımsızlık hakkından bahsetmek mümkündür. Gücü olan devletler, gözüne kestirdiği devlete, kendisinin bile inanmadığı bahanelerle müdahale edebilmektedir. Eğer bu devlet askeri olarak güçlü ise, bir taraftan terör örgütleri devreye konmakta, diğer taraftan azınlık hakları adı altında etnik parçalanmaya tabi tutularak insan hakları adı altında iç işlerine karışılmaya çalışılmaktadır. Herhalde ülkemizin son yıllarda yaşadıklarını bu açıdan görmek zorundayız.

Eğer gerçekten dünyada hukuktan bahsedecek isek, her şeyden önce hukukun önünde herkesin eşit olduğu bir uluslar üstü hukuki yapılanmaya ihtiyaç vardır. İnsan haklarından bahsederken unutmamamız gereken nokta, vatandaşlarına bu hakkı verecek olan devletlerin de dışarıdan gelecek her türlü saldırıya karşı kendisini koruma hakkının olduğudur. Milli Devlet'te hukuk yapılanması, hem devletlerin kendi vatandaşları ile olan ilişkilerine, hem de devletler arasındaki diyaloglara yepyeni bir yaklaşım getirmektedir.

2- MİLLİ DEVLET’TE HUKUK

Toplum düzenini sağlayan devletin gücü ile yaptırım kazanan yasaların tamamına hukuk diyebiliriz. Hukuk, “adalete yönelmiş toplumsal bir yaşama düzeni” olarak da tanımlanmaktadır.

Milli Devlet tezimizin hukuki meselelere yaklaşımını dört ana kısımda ele almaktayız.

- 1– Milli Devlet’in vatandaşları ile olan hukuku,
- 2– Milli Devletin yabancılarla olan hukuku,
- 3– Vatandaşların kendi aralarındaki hukuku,
- 4– Devletler arası hukuk.

Bu dört maddeyi de elbette kendi içerisinde ceza, yaptırım ve tazminat vb. hukuki alt başlıklara da ayırabiliriz; ancak bu konu daha çok hukuk eserlerinin iştiğal sahası olduğu için bu kadarla yetiniyoruz.

Biz burada Milli Devlet’in kendisi ile etkileşim halinde bulunan unsurlara yaklaşımını genel hatları ile ortaya koymaktayız.

A- MİLLİ DEVLETİN VATANDAŞLARI İLE HUKUKU

Her şeyden önce her bireyin doğuştan gelen temel hakları vardır. Devletlere düşen asıl vazife, bu temel hakları vatandaşlarına sunmak ve bunların yaşanmasını teminat altına almaktır. Devlet örgütlenmesi bu hedef üzerine yapılmalı; bürokrasinin yetkisi, vatandaşın hizmetin bittiği yerde bitmelidir. Devletin sahip olduğu yetkiler, bu sorumluluğu ifa etmesi içindir.

Bu temel haklara bireylerin sahip olduğu yerde ancak hukuktan bahsedilebilir.

Bireylerin sahip olduğu bu haklar aynı zamanda devlete de sorumluluk yüklemektedir; eğer bu haklardan herhangi birinde eksiklik olursa, bunun devlet tarafından tanzim edilmesi gerekir... Bu hakları kısaca örneklendirirsek;

a- GÜVENLİ YAŞAM HAKKI

Can, mal, namus, inanç ve vatan güvenliği devlet tarafından sağlanmalıdır. Örneğin, bir bireyin evi soyulmuş ve bu soygun o bireyin hatasından kaynaklanmıyorsa; ortaya çıkacak zarar, devlet tarafından karşılanmak zorundadır. Yani vatandaşların mallarının korunması, devletin garantörlüğü, dolayısı ile sigortası altındadır. Böyle bir hırsızlık olayında elbette hırsız olan, hak ettiği cezayı görecektir; ancak mağdur tarafın zararı devlet tarafından karşılanacaktır. Burada esas olan, olayın, mağdurun kendi hatasından ziyade devletin ihmalinden kaynaklanmış olmasıdır.

Yine örneğin, trafik kazalarında eğer suçun sebebi, yolun yapısı ve trafik işaretlerinin eksikliği gibi devlete ait kusurlar ise, sorumluluk yine devlete ait olacaktır. Dünyada bilinen iki ana hukuk sistemi vardır. Ülkemizde de uygulanan Roma hukuk sistemine göre, bireyler arasındaki hukuk ile devlet ve birey arasındaki hu-

kuk ayrılmıştır. Anglosakson sisteminde ise, ikisi bir bütün olarak ele alınmaktadır.

Milli Devlet ise, yepyeni bir hukuk yaklaşımı ortaya koymaktadır. Bireylerin kendi aralarındaki hukuk ile devlet ile bireyler arasındaki hukuk ayrılmakta; ancak bireyler arasındaki hukukta devlet de müşteki–mağdur karşısında sorumlu tutulmaktadır.

Böyle bir sistem şu ana kadar hiçbir siyasi ve hukuki düşünce içerisinde yer almamıştır.

b- SOSYAL HAKLAR

Bu konuya Sosyal Devlet kısmında geniş olarak değindik. Devlet, bireylere ait her türlü sosyal hakları, gerek sağlık, gerek eğitim, gerekse kimseye muhtaç olmadan onurlu yaşama hakkını vatandaşlarına yaşatmak zorundadır.

Devletin bütün bunları yerine getirmesi için sahip olacağı yetkiler de, kamu yararı ve kamuya hizmetle sınırlandırılmalıdır.

Elbette böyle bir devletin varlığına ve işleyişine zarar verecek her türlü fiil, sadece devletin şahsına yönelik değil, aynı zamanda millete yönelik değerlendirilmeli, hak ettiği şekilde cezalandırılmalıdır.

Bugün Batı dünyasında insan haklarının son dönemde ağırlıklı olarak gündem edilmesinin iki sebebi bulunmaktadır. Birincisi, gelişmekte olan ülkelerin iç işlerine karışmak için bu konular mazeret olarak kullanılmaktadır.

Bir diğeri ise, kapitalist yaklaşımlarda devletin azdan da az bir grubun kontrolünde olması münasebetiyle kapitalist devlet yapılanmaları millete hizmeti esas almamış; aksine devlet, milletten elde ettiğini, bu azınlığa kullandırmaya yönelmiştir.

Elbette böyle bir düşünce kalıbı içerisinde devletlerin vatandaşlarının haklarını korumasını bekleyemeyiz. Ancak bizim tarif ettiğimiz Sosyal Devlet/Milli Devlet modelinin zaten varlık sebebi, vatandaşlarının haklarını onlara vermek ve en geniş manada yaşatmaktır.

Burada alt bir bölüm olarak ifade etmek lazım ki, Milli Devletin sadece vatandaşlarına değil, aynı zamanda ekosisteme, bitkilere, hayvanlara ve çevreye karşı da sorumluluğu bulunmaktadır. Çünkü ekosistemde meydana gelen her türlü tahribat direkt olarak insan hayatını olumsuz etkilemekte; diğer yandan böyle bir etkileme olmasa dahi canlıların canlı olmalarından dolayı hakları vardır... Esasında var olan her şey, kendi varlık kulvarı içerisinde haklar taşır; bu hakların yaşanması ve teminat altına alınması elbette devletin garantisindedir.

c- ÖZGÜRLÜK HAKKI

Milli Devlet, bireylerin, başkalarının haklarına zarar vermeyecek, devletin ve milletin birlik ve beraberliğini zedelemeyecek şekilde istedikleri gibi yaşamalarını temin etmek zorundadır. Hatta özgürlüğün sınırları yasalarla çizilirken; bireylerin kendilerine zarar vermelerine engelleyecek köklü eğitim de onlara verilmesi gerekmektedir.

B- MİLLİ DEVLET'İN YABANCILARLA OLAN HUKUKU

Günümüzde iki yanlış birden yapılmaktadır. Birincisi gelişmekte olan ve geri kalmış olan ülkeler, kendi milletlerine ait olan her türlü yer altı ve yerüstü kaynaklarını global firmalara devretmektedir. Oysa bu kaynaklar ve gelirler, millete ait olmalıdır. Global firmalara verilen imtiyazlar ve öncelikler, milletin sahip olması gereken haklarının yabancılara devredilmesi demektir.

Kabul etmek gerekir ki, bir ailede miras, çocuklara aittir; yabancı şahıslara değil. Aynen bunun gibi, bir ülkenin zenginlikleri, o ülkenin çocuklarına ve vatandaşlarına aittir. Bugün maalesef bunun tam tersi yapılmakta; Tahkim yolu ile de millete ait haklar global sermaye sahiplerine devredilmektedir.

Diğer taraftan özellikle ABD'ye baktığımız zaman; göçmenlerin, üçüncü sınıf insan konumunda olduklarını görmekteyiz. Göçmenler, gerek maddi, gerekse hukuki alanda ABD vatandaşları ile ne eşit haklara, ne de eşit imkanlara sahiptirler. Halbuki Türk milletinin kültüründe misafir için her zaman sofraya bir tabak fazla konur, ola ki bir misafir gelir diye. Ve evin bir odası misafir odası diye ayrılır.

Milli Devlet kavramında milletin, malında, canında, vatanında ve namusunda gözü olmayan iyi niyet sahibi her bireye, yabancı da olsa, her türlü maddi ve manevi kolaylık ve imkan tanınmaktadır. Bitkilerin bile hukukunu koruma sorumluluğunu taşıyan Milli Devlet, hem yabancı uyruklu vatandaşlarının, hem de komşu ülkelerin haklarını da korumakla mükelleftir.

C- VATANDAŞLARIN KENDİ ARASINDAKİ HUKUK

Hiçbir vatandaşın, hukuk karşısında diğerinden bir üstünlüğü olmamalıdır.

En az bunun kadar önemli bir diğer önemli esas ise; verilen ceza ile suç arasında dengenin adil olarak sağlanmasıdır. Suçların giderek arttığı ve yakalanan suçlulara ceza verilmesine rağmen, cezanın caydırıcılık vasfını taşımadığı bir dünyada yaşıyoruz. Bu hal, mevcut yasalarla şekillenmiş hukuk sistemlerindeki tıkanıklığı göstermektedir.

“Esasen örf ve âdetimizde, tarihimizde ceza; ferdi temizlemek

ve topluma kazandırmak, yani ıslah etmek içindir. Ya da verilen cezanın ağırlığı ile toplum yönlendirilir, ikaz edilir ve caydırılır. Hal böyle iken; işlenen tüm suçlara aynı cinsten ceza verilmesi, fert ve toplum planında işlenen suçları önleyememekte, bilakis çoğaltmaktadır. Kanaatimizce bu hal, işlenen suça mukabil gerekli–denk cezanın verilmemesinden kaynaklanmaktadır.”³¹⁴

Milli Devlet’te ceza, hakların var olduğu ve yaşandığı bir toplumda verilir. Buradaki caydırıcılık, hakların muhafazasını temin içindir.

Bugün ağır cezaların kaldırılmaya başlanması, aslında toplumun medenilik vasfını yitirdiğinin de bir göstergesidir. Çünkü, eğer müeyyideler kalkıyorsa, korunması gereken bir değer ve bir hak da kalmamış demektir. Zira müeyyideler, temel değerlerin ve temel hakların korunması ve yaşatılması içindir.

Öte yandan bugün hakları yok edici suçlara denk müeyyideler olmadığı için, haklar korunmuyor, demektir. Bu sebeple de bireyler, kendi haklarını korumak için hukuk dışı yollara başvurarak haklarını kendileri aramaya yoluna gitmektedirler.

Aynı mantık, cezalar için de geçerlidir. Verilen cezanın ağırlığı ile toplum yönlendirilir ve ikaz edilir. Eğer verilen cezalardan fertlerin iyileştirilmesi yönünde bir yarar elde edilemiyorsa; cezalar, sadece kâğıt üzerinde yazılı olmakla kalacaktır.

Milli Devlet’in hukuk anlayışına göre; en büyük vazifesi adaleti temin etmek olan hukukun, adaletin tahakkuku için fertlerin hakkını koruması, suç ve ceza arasındaki dengeyi sağlaması ve her hak sahibine hakkını vermesi şarttır.

Bu bağlamda hukuk, ceza yönü ile fertlerin iyileştirilmesini sağlarken, aynı zamanda toplum genelinde yaptırım gücüyle hakların dağıtılmasını ve korunmasını da temin etmelidir.

314 Prof. Dr. Haydar Baş, Mektubat, s. 216

Bu noktada işlenen suçun mukabili ne fazla, ne eksik bir ceza uygulanmalıdır. Cezanın gereğinden fazla verilmesi, şahsa yapılan adaletsizlikten dolayı intikam hislerini kabartacaktır. Bunun tersi olarak suçun karşılığında daha az bir ceza ise, caydırıcılıktan uzak ve adaletsiz bir yaklaşım olacaktır.

Milli Devlet için temel ölçü, insanın, yani devleti oluşturan her bireyin, eşit şartlarda tüm temel hak ve hürriyetleri yaşayabilmesidir. Hakların eşit bir şekilde verildiği ve hürriyetlerin yaşanabildiği bir hukuk devleti vasfı, Milli Devlet'in asıl karakteridir. Hakların korunması ve bu husustaki ihlallerin önlenmesi, devletin varlık nedenlerindedir.

Bunun sağlanabilmesi için, hukukun üstünlüğünü kabul ederek faaliyetlerde bulunan ve yargı denetimine tâbi olmayı benimseyen bir devlet şarttır; bu da Milli Devlet'in hukuk devleti karakteridir.

Giriş kısmında ifade ettiğimiz adaleti, hukuku, suç ve ceza arasındaki dengeleri koyan ve koruyan Milli Devlet'te bir "hukuk devleti" karakterinden bahsedilebilir. Bu bağlamda, asla sadece belli bir kesime hizmet etmeyen veya belli kesimin haklarını koruma mantığını taşımayan Milli Devlet'te, her vatandaş, eşit yargılama hakkına sahiptir. Dolayısıyla herhangi bir kayırmanın olamayacağı hukuk sistemimizde, suçta ve cezada kanunilik esası geçerli olacaktır.

D- DEVLETLER ARASI HUKUK

Günümüzde devletlerarası hukuk, maalesef haklıdan yana olmaktan ziyade, güçlüden yana durmaktadır. Milli Devlet anlayışı, günümüzde istismar edilen insan hakları kavramını yerli yerine oturturken yeni bir kavramı da dile getirmektedir; o da devlet hakları ya da millet haklarıdır.

Millet hakları kavramı, hiçbir devletin bağımsızlığına, toprak

bütünlüğüne ve varlığına, bir başka devlet tarafından tek taraflı alınan kararlar müdahale edilemeyeceğini ve onu ortadan kaldıramayacağını ifade etmektedir.

Devletler kendi içlerinde özgürdürler. Ancak başka devletlerin haklarını veyahut kendi vatandaşlarının haklarını ihlal ettiklerinde, diğer devletler tarafından yaptırıma zorlanabilirler; bunun olabilmesi için, bugün var olan BM yapısının, demokratik bir hüviyet kazanması şarttır... Her devletin eşit haklara sahip olması ve alınan kararların, bütün devletler için geçerli ve bağlayıcı olması şarttır.

Bugün altı çizilmesi gereken bir başka gerçek de; dengeli silah gücü olmadan, hukukun üstünlüğünün dünya üzerinde hakim olmasını mümkün olmayacağıdır. Bugün dünya üzerinde haksız ve dengesiz bir silah gücü söz konusudur; dolayısıyla haksız olanların, ellerindeki silah gücüne güvenerek hukuku çiğnemesine sebep olmaktadır. Uluslararası arenada, devletlerin ekonomilerinin bağımsız olması, dengeli bir silah gücü ve eşit temsil hakkına sahip ülkelerden oluşan bir Birleşmiş Milletlerin varlığı... vs, uluslar arası hukukun sağlanmasında ilk önemli adımlar olacaktır.

3- GÜNÜMÜZ TÜRKİYE'SİNDE HUKUK UYGULAMALARI

Hukukun üstünlüğünü kabul etmek, yasalara temel alınan Anayasa'nın belirlediği çerçevede hareket etmeyi gerektirir.

Bugün ister istemez şu sualler gündeme gelmektedir: Anayasa'mızın 2. Maddesinde belirtildiği gibi, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde, bugün, bu Anayasal kurala ve Sosyal Devlet nitelemesine uygunluk ne noktadadır? Bugünkü uygulamalarda hukuk devletinden bahsedilebilir mi?

Bu sorular, devletin bekası, adaletin tesisi ve devlet–millet bütünlüğünün sağlanması bakımından da hayati ehemmiyeti haiz sorulardır. Son dönemde yapılan birçok temel icraatlar, bırakın hukuka, yasaların çıkış noktası olan Anayasa'ya dahi aykırılık içermektedir. Bir manada, yapılanlar, Anayasa ihlalidir. Anayasanın 6. Maddesine göre, “hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.” Bu madde ile, yasama erkinin, yani milletin vekillerinin, kendilerini imtiyazlı görerek hareket etmeleri engellenmekte; ayrıca, yetkinin sadece

egemenliğin asıl sahibi olan milletin adına ve onun menfaatine kullanılması gereği hatırlatılmaktadır.

Anayasa'nın 7. Maddesi ile de yasama yetkisinin kullanılması, Türk milleti adına TBMM'ye verilmiştir.

Tam bu noktada, AB'ye uyum bahanesiyle yakın zamanda yapılan değişiklik ile, 90. Madde yeniden düzenlenmiş ve milletlerarası anlaşmalar, kanunların üzerinde bir noktaya taşınmıştır. Dolayısıyla bu konularda Meclis iradesi, yani, TBMM'ye o yetkiyi veren milletin iradesi kalmamıştır.

Yine, Anayasanın 8. Maddesine göre, yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

Irak'ın işgaline dair Tezkere görüşmeleri sırasında ABD'nin istekleri açıkça gündem edilmiş; Meclis kararı olmadan ve "sırf ABD istiyor" diye İncirlik, Birleşik Devletlere açılmıştır. Hatta Milli Savunma Bakanı, tezkerenin reddine rağmen ABD savaş uçaklarına Türk hava sahasından 4500'ü aşkın sorti imkanı tanındığını itiraf etmiştir. Bu Anayasal bir ihlaldir.

AB istiyor diye, AB'ye uyum adı altında Meclis'e sunulan yasa teklifleri ortadadır. Ekonomimiz yıllarca IMF şeflerince teftiş edildi ve onların talepleri doğrultusunda sözde Tarım Reformu, Sosyal Güvenlik ve Bankacılık... vs. reformları yaptırıldı. Çıkarılan madden kanunları, petrol yasaları, vergi düzenlemeleri vb. hep global sermayenin menfaatleri doğrultusunda oldu.

Çıkarılan kanunlarda milletin çıkarları ve taleplerinden ziyade, global sermaye sahiplerinin ve ABD ile AB'nin talepleri esas alınmaktadır. Halbuki millete hizmeti esas almayan hiçbir kanunun, hukuki bir temeli olması mümkün değildir.

Anayasa Madde 9'da, yargı yetkisinin, "Türk Milleti adına ba-

ğimsız mahkemelerce kullanılacağı” hükmü yer almasına rağmen; yargı bağımsızlığımız da Anayasa’da sınırları çizilen noktadan çok saptırılmıştır.

Bugün 30 bin insanımızın canına kast eden Apo’yu tamamen adil şartlarda yargılayıp idam kararı alan Türk mahkemelerinin kararı, dışarıdan gelen “infaz istemiyoruz” baskısıyla hayata geçirilmemektedir.

Dahası bu kararda, özel bir durum da mevcuttur; idam kararına onay vermesi gereken vekiller, dönemin hükümetinin telkinleri ile kararı sümenaltı etmişlerdir. Yani, yargı bağımsızlığının yanında, yasamanın da yetki kullanılmasında elinin bağlandığı bir örnektir Apo kararı.

90. Maddenin yeni düzenlemesinde “...usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir...” ve devamla “...usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır” şeklinde yer alan fıkralar, ilgili konulardaki uygulamada Türk kanunlarının değil, uluslararası kanunların geçerliliğini kabul anlamındadır.

Tahkim konusu da, Anayasa ile kendilerine yargı yetkisinin verildiği bağımsız mahkemelerin elini kolunu bağlamaktadır. Netice olarak uygulamadaki Anayasa ihlalleri “hukuk devletinin” gerçekleşmesini engellemektedir.

Üst kurulların varlığı ve yapıları, egemenliğin millete ait olduğu prensibini değiştirmekte; ülkenin idaresi, milletin seçtiklerinden ziyade global sermaye sahiplerinin talepleri doğrultusunda oluşturulmuş kurullar tarafından yürütülmektedir.

Millete ait olan yer altı ve yerüstü kaynaklarının bedava fiyatlarla global sermaye sahiplerine devredilmesi, Hazine’nin Merkez

Bankası'ndan borçlanmasına yasak getirilmesi... vb iktisadi adımlar, hukuki temelleri olmayan ve millet menfaati gözetilmeden alınan kararlardır.

Anayasa ve yasalara saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik ve laik bir hukuk devleti, ancak Milli Devlet ile sağlanabilir.

Bu noktada Türkiye Cumhuriyeti'nin en temel ilkesi olan laiklikten bahsetmek gerekmektedir.

Milli Devlet'te laiklik, din ve vicdan özgürlüğümüzün hem teminatı, hem de sınırır.

Laiklik ile, hem devletin temel düzenlemelerinin dini esaslara dayandırılmaması sağlanırken; hem de devletin dine müdahalesi önlenerek din ve vicdan özgürlüğünün önü açılacaktır.

En yaygın tanım ile laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. Laikliğin ihlal edilmesi için, kamu adına yapılan bir fiilde dini kuralların esas alınması gerekir. Örneğin bir insan kendi inancından dolayı ibadetini yapıyorsa bu kamu işi değildir. Mesela bir kamu personelinin vazifesi başında iken oruçlu olması da laikliği ihlal değildir. Eğer diğer vatandaşlardan, kamu adına ve “din emrediyor” diye oruç tutmayı talep ederse bu laikliği ihlaldir. Bu örnekleri çoğaltabiliriz.

Laiklik ile hem vatandaşların dini yaşantısı güvence altına alınmış, hem de kamu işleri ile din birbirinden ayrılmıştır. Millet –devlet beraberliğinin sağlanması için, ülkemizde laikliğin Atatürk'ün anladığı şekli ve tam manası ile algılanması, devlet–millet bütünlüğünün tesisine ve devamına vesile kılınması şarttır.

12. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET'TE
SAĞLIK, BARINMA VE
GIDA POLİTİKALARI

1- Milli Devlet ve Sağlık

A- Dünyadaki Sağlık Uygulamaları

B- Milli Devlet'te Sağlık

a- Koruma Tedbirleri

b- Kontrol ve İyileştirme

c- Tedavi Yöntemleri

2- Milli Devlet'te Barınma ve Gıda

1- MİLLİ DEVLET VE SAĞLIK

Milli Devlet’in insana ve devlete bakışını ilgili bölümlerde de ifade ettiğimiz gibi, bu model, insana hizmeti gaye edinen bir tezdır. Devlet insan için vardır. Devletin, bireylerin haklarını kullanmasını ve hürriyetlerini yaşamasını temin etme vazifesi olduğu gibi; her türlü temel ihtiyacını da gidermekle mükelleftir. Bireylerin en önemli ihtiyaçlarından biri de sağlıklı yaşamdır. Devletin onun bu gereksinimine cevap verecek şekilde yapılandırılması gerekir

A- DÜNYADAKİ SAĞLIK UYGULAMALARI

Gerek İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve gerekse onun kabulünden sonra aynı konuda imzalanan 250 civarında anlaşma bulunmaktadır. Örneğin, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 25. Maddesi’nde açlık ve hastalıktan korunma konularına değinilmektedir:

“Herkes, kendisinin ve ailesinin sağlığı ve refahı için gıda, giyim, konut, sağlık ve gerekli sosyal hizmetler de dâhil olmak üzere uygun bir hayat standardına sahip olma hakkına ve işsizlik, hastalık, malullük, boşanmışlık ve yaşlılık gibi kendi denetiminin dışındaki durumlarda Sosyal Güvenlik hakkına sahiptir. Anneler ve çocuklar özel koruma ve yardım görme hakkına sahiptirler. Evlilik içi veya evlilik dışı doğan çocukların tümü aynı sosyal korumadan yararlanacaklardır.”

Bütün bu sözleşmelere rağmen maalesef gerçek hayattaki tablolar tam tersini göstermektedir. 2016 yılı verilerine göre her gün, 5 yaşın altında yaklaşık 15 bin çocuk ölmektedir.³¹⁵

5 yaşın altında ölen bu çocukların %53’ü yetersiz beslenmeden dolayı ölmektedir. Her 4 çocuktan biri yetersiz beslenmeden dolayı mental ve fiziksel gelişimini tamamlayamamaktadır. Kalkınmakta olan ülkelerde her 3 yetiştikenden 1’i, yetersiz beslenmeden dolayı fiziksel ve zihinsel problemlerle karşılaştığı gibi; yetersiz beslenme doğum kusurlarına da sebep olmaktadır.³¹⁶

Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu UNICEF’in yaptığı bir araştırmaya göre, dünyada her saat 1000 çocuk, kolaylıkla önlenebilecek hastalıkların ihmali nedeniyle ölmektedir. En basit tıbbi imkanlardan bile mahrum oldukları için hamilelik sırasında veya sonrasında ölen veya sakat kalan kadınların sayısı bunun iki katıdır.³¹⁷ Kapitalist modeller, dünyada yarattıkları gelir dağılımındaki adaletsizlikle şu fotoğrafı oluşturmuşlardır:

Bir tarafta stoklarda bekleyen gıda malzemeleri, diğer tarafta ise yetersiz beslenmeden dolayı hastalanan ve ölen milyonlarca insan.

Yine global firmaların dünyayı talan yerine çevirmesinden dolayı ekosistemde yarattıkları tahribat, insanlığın sağlık güvenliğini

315 http://www.who.int/gho/child_health/en/

316 WHO, World Health Organization

317 Evans, T., Human Rights Fifty Years On, s. 34

ciddi oranda tehdit etmektedir.

Toplam hastalıkların %35'ine çevresel etkenler sebep olmaktadır. Her yıl 1.8 milyon insan, yiyeceklerden bulaşan ishal tarzı hastalıklardan ölmektedir. 21. asırda yaşamamıza rağmen, maalesef 2017 yılı verilerine göre her yıl 212 milyon sıtma vakasına rastlanmakta ve 429 bin kişi bu hastalıktan ölmektedir.³¹⁸

Kapitalist anlayışın aile yapısı üzerinde yaptığı tahribatın neticesinde, hızlı bir şekilde yayılabilen HIV virüsü nedeniyle; 2016 yılında 1 milyon insanın öldüğü hesaplanmaktadır. 36.7 milyon insanın bu virüsü taşıdığı saptanmış durumdadır.

Diğer taraftan, sağlığa son derece zararlı olan sigaranın sebep olduğu tahribatlar da ürkütücü boyutlardadır. Her yıl, 7 milyon insan sigaranın sebep olduğu hastalıklardan dolayı ölürken; şu anda sigara kullanan 650 milyon insanın yarısı, bu haliyle sigarayı kullanmaya devam ederse sigaradan dolayı ölebilecektir.³¹⁹

Bütün bu ve benzeri sonuçlar dünyada uygulanan kapitalist anlayışların, insanlığa göz yaşından başka bir şey getirmediğini bize göstermektedir. Sağlık sistemleri de insanların sağlık problemlerini çözmekte tatminkar değildir. Ve en önemlisi zaman ilerledikçe hükümetlerin sağlığa ayıracakları para azalmakta, çevresel problemler daha da artmaktadır. Globalizmin, devleti küçültün, talepleri, kamu harcamalarını ve sağlık sistemine ayrılan fonları kısımaktadır.

Küreselleşen dünyada gelişmekte olan ülkelerin neredeyse tamamı, IMF veya Dünya Bankası'ndan yardım almaktadırlar.

Bizim de içinde bulunduğumuz bu IMF etkisinde ve emrindeki ülkelerin, bütçelerinin üzerinde ciddi bir faiz yükünün bulunması; haliyle hem devletlerin sağlığa ayırdığı para miktarını azaltmakta, hem de sağlık yatırımlarına çok daha az bir bütçe ayırmak zorunda

318 <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254912/1/WHO-HTM-GMP-2017.4-eng.pdf?ua=1>

319 http://www.who.int/gho/hiv/epidemic_status/deaths/en/

bırakmaktadır.

2012 yılında sağlığa dünyada harcanan toplam para 6.5 trilyon dolardır. Bunun %33'ü hükümet harcaması, %25'i sosyal sigortalar, %18'i şahsi harcamalar, %20'si özel sigorta kurumlarının harcamaları ve %4'ü ise diğerleridir.³²⁰

Her geçen gün ise hükümetlerin bütçeden Sosyal Güvenlik harcamalarına ayırdıkları pay düşmektedir. Zaten kalkınmakta olan ve geri kalmış ülkelerde devletin kişi başına yaptığı harcamalar, gelişmiş kabul edilen ülkelere göre de hayli düşüktür.

2014 yılı itibarı ile Dünya Sağlık Örgütü'nün açıkladığı rakamlara göre; Almanya'da kişi başına devletin yaptığı sağlık harcaması 5.182 dolar; Fransa'da 4.508 dolar, Japonya'da 3.727 dolar İngiltere'de 3.377 dolar ABD'de 9.403 dolardır.³²¹ Türkiye de ise bu rakam, 2015 yılı itibariyle sadece 1.345 liradır³²² ve her geçen gün bu harcama, daha da ciddi oranlarda IMF talimatları doğrultusunda azaltılmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde 2016 yılında devletin sağlığa harcadığı miktar 73 milyar lira iken; Almanya'nın yaptığı sağlık harcaması 321 milyar Euro düzeyinde idi.³²³ Gelişmiş ülkelerde de nüfusun yaşlanması ve bütçe yapılarında meydana gelen bozulmalar, bütçelerinde sağlığa ayıracakları miktarın azalmasına neden olduğu için, sadece kalkınmakta olan ülkeler değil, aynı zamanda gelişmiş ülkelerdeki sağlık sistemini de menfi olarak etkilemektedir. Gelişmiş kabul edilen ülkelerde 5.266 dolar düzeyindeki kişi başına devletin sağlığa ayırdığı miktar, bireyler arasında homojen olarak dağılmamaktadır. Özellikle ABD'de ortalama gelir dağılımının altında kalan, evsiz yaşayan insanların ve göçmenlerin durumu Afrika kıtasının

320 http://www.who.int/gho/hiv/epidemic_status/deaths/en/

321 https://data.worldbank.org/indicator/SH.XPD.PCAP.PP.KD?year_high_desc=true

322 www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=21527

323 http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Healthcare_expenditure_statistics

güney bölgesinin ürkütücü tablosunu bize hatırlatmaktadır. Bütün bu tablo yepyeni bir sağlık sistemini hayata geçirmeyi zorunlu kılmaktadır.

B- MİLLİ DEVLET’TE SAĞLIK

Milli Devlet’in hayata geçireceği sağlık sistemi, birbiri ile alakalı birçok projenin birleşiminden oluşmaktadır. Sağlık sistemimiz birkaç kısma ayrılmaktadır. Bunlar “koruma tedbirleri, kontrol ve iyileştirme, tedavi önlemleri” olarak ifade edilebilir.

a- KORUMA AMAÇLI TEDBİRLER

Bireylerin hastalanmalarına sebep olan çevresel ve bireysel etkilerin azaltılması sağlanacaktır.

– Çevresel Etkiler

Yanlış sanayi uygulamaları, dünyanın talan edilircesine global firmalar tarafından tahrip edilmesi, ormanların yok olması, çevresel etkilerine dikkat edilmeden yapılan üretimler, dünyada var olan temiz su kaynaklarının ancak üçte birini kullanılır kılmaktadır.

Dünyada yaşayan 2.1 milyarı aşkın insan güvensiz su kaynakları kullanmaktadır.³²⁴

Her ne kadar Kyoto Protokolü imzalanırsa da, ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin ve onlar üzerinden global firmaların birkaç kuruluşluk daha fazla kâr elde etmek için, bu protokole uymamaları ekosistemde tamir edilmesi güç tahribatlar yapmaktadır. Milli Devlet, her şeyden önce sadece kendi insanı ile değil, aynı zamanda

³²⁴ <http://www.un.org/en/sections/issues-depth/water/>

yaşadığı çevre ve doğa ile de barışık bir yaklaşım sergilemektedir. Her türlü yasal düzenlemeler yapılarak ekosisteme zarar verecek uygulamaların önüne geçmek, sağlık sisteminin temel adımıdır.

Unutmamalıyız ki kaynakların tükenmesinden değil, onların tahrip edilmesinden çekinmemiz gerekmektedir.

– Bireysel Etkiler

Bireylerin çevrelerine zarar vermeleri, hem insan hakları açısından, hem de hukuki düzenlemelerle yasaklanmıştır. Ancak bireylerin kendilerine de zarar vermesi mümkündür. Bu hususta Milli Devlet, bir anne hassasiyeti ile vatandaşlarına yaklaşacak ve vatandaşlarının kendi sağlıklarına zarar verebilecekleri kötü alışkanlıkları, kısmen yasal yöntemle ama genel olarak eğitimle çözecektir.

Bireyin kendi bedeni ile barışık olması, daha ilk okul dönemlerinden itibaren gerek eğitim sistemi, gerekse sağlık personelinin aile hekimliği çerçevesinde vereceği eğitimle sağlanacaktır. Bu eğitim çerçevesinde, sigara ve alkol gibi sağlığa zararlı maddelerin zararlarının öğretilmesinin yanında; yanlış beslenmenin sebep olduğu obeziteye karşı bireylerin bilinçlendirilmesi yer alacaktır. Aşırı hız sebebi ile trafik kurallarına uyulmadığı için her yıl sakatlanan 50 milyona yakın insan ve ölen 1.25 milyon³²⁵ insan sayısının azaltılması için eğitimler verilecektir.

b- KONTROL VE İYİLEŞTİRME

Yaşam kalitesini arttırarak sürdürmek için atılacak adımlar, kontrol ve iyileştirme kapsamında ele alınacaktır. Her şeyden önce yetersiz beslenmeye karşı, öncelikle doğan her çocuk için 15 bin liralık yıllara yayılmış kademeli doğum desteği verilecektir. Bu rakam ülkemizin satın alma gücüne göre hesaplanmıştır. Her ülke

325 <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs358/en/>

için farklı olmakla birlikte; hedef, doğan her bebeğin okul öncesi öncelikli olarak beslenme ihtiyacı olmak üzere ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

Uygulanacak Sosyal Devlet projeleri ve ekonomi politikaları ile vatandaşların gelir düzeyi asgari geçim seviyesine taşınacak; ayrıca tarım politikaları ile fiyatların ucuzlaması hedeflenerek iki yönden bireylerin satın alma gücü desteklenip arttırılacaktır.

Yine kontrol çalışmaları çerçevesinde aile hekimliği sistemi devreye konularak; her vatandaşın bağlı bulunduğu bir aile hekimi sistemi geliştirilmiştir. Bireylerin sağlık durumları, daha ana rahminden itibaren belli periyotlarda düzenli takip edilerek; hastalanmadan önceki evrede gerekli olan desteklerle birlikte hastalık öncesi iyileştirme sistemi devreye konulacaktır.

Bugün üniversite kapılarında bekleyen yüz binlerce genç, sınavı kazanmadığı için meslek sahibi olamaz iken; diğer taraftan yeterli doktor olmadığı için insanlar kuyruklarda sıra beklemek zorunda bırakılmaktadırlar. Doktor olanların ise ihtisas yapmasına yine sınav sistemi ile engel olunmaktadır.

Gerek gençlerin, gerekse üniversite mezunlarının önündeki sınav engeli kaldırılacaktır. Devlet, eforunu vatandaşlarını engellemek için değil, onları yetiştirip toplumun yaşam standardını yükseltmek üzere kullanacaktır.

c- TEDAVİ SİSTEMİ

Teşhis ve tedavide, gerek özel sektör, gerekse kamuya ait hastanelerden istifade edilecektir. Aile hekimliği sistemi ile hizmet ayağa götürülürken; gerekli görülen yerlerde daha ağır tedaviler için hastaneler kullanılacağı için randevu sistemi ile kuyruklara son verilecektir.

Gerek özel, gerekse kamu hastanelerinde bireylerin tedavi ücreti, devlet tarafından karşılanacaktır. Sağlık sisteminden ilaç ve hastane hizmeti olarak istifade eden vatandaşlar, bunun için her hangi bir prim ödemek zorunda kalmayacaktır.

İlaç sanayi bugün global firmaların tekelindedir. Aynı formüllerle muadil ilaçların yapılmasına ise globalleşme sürecinde yasaklar getirilmiştir. Oluşan bu monopol piyasa, ilaç firmalarının çok yüksek kâr marjları elde etmesine imkan tanımaktadır. Bunun sonucu olarak maliyeti ucuz olan ilaçlar, pahalı rakamlarla satılmakta; fatura ise kamunun sırtına, dolayısı ile vatandaşların sırtına yüklenmektedir.

Bu hususta hem yerli sanayinin desteklenmesi sağlanacak, hem de Sağlık Bakanlığı bünyesinde, üniversitelerle koordineli yüksek bütçeli araştırma ve geliştirme departmanı kurulacaktır. Bu departmanda, gerek ilaç, gerek genetik, gerekse yeni tıbbi çalışmaların yapılmasına imkan tanınacaktır.

Borç alarak borcu kapatmaya dayalı, dış yardımlarla ayakta durmaya çalışan bir ekonomi anlayışını tamamen reddeden Milli Devlet, bir devletin var olabilmesi ve milletine hizmet edebilmesinin yolunun Milli bir ekonomiden geçtiğini bilmektedir, bunu projelendirmiştir. Bizim devlet sistemimizdeki, “devletin veren el olması” anlayışı, vatandaşlarımıza hizmeti doruk noktada sunmak olarak projelendirilmiştir.

Bugün hastane kuyruklarında muayene olmak için bekleyenlerin görüntüleri; ilaç almak için parası olmadığından hastasını kaybedenlerin feryatları; maddi imkânsızlıklarla ameliyat olamayanların durumu Milli Devlet’in sağlık projeleriyle tamamen tarihe karışacaktır.

Bizce, her vatandaşın, tedavi imkânlarından insan onuruna yakışır bir şekilde istifade etmesini temin edecek sağlık güvencesi, hem vatandaşların en doğal hakkı, hem de devletin vatandaşına karşı görevidir.

2- MİLLİ DEVLET’TE BARINMA VE GIDA

İnsanın doğuştan gelen en temel haklarından biri barınma, diğeri ise hayatını devam ettirebileceği ve ihtiyaçlarını onurlu bir şekilde karşılayabileceği gelir düzeyine sahip olmasıdır.

Millet için devlet tezini ilke edinen Sosyal Devlet/Mili Devlet anlayışında, vatandaşlarımızın barınma ve gıda ihtiyaçlarının sağlanması da devlet garantisinde olacaktır.

Milli Devlet, evi olmayan vatandaşlarını ev sahibi yapacağı projeleri hayata geçirmektedir.

Evi olmayan vatandaşlara 20–25 yıl vadeli, faizsiz ve kira öder gibi konut temini Milli Devlet’in halkına karşı sorumluluğudur. Bu modelin gerek Batı toplumlarında uygulanan Mortgage sistemi ile, gerekse ülkemizde uygulanan uzun dönemli bankalardan alınan faizli kredi sistemleri ile uzaktan ve yakından hiçbir alakası yoktur.

Çünkü Milli Devlet’in konut edindirme sistemi, gerek evin fi-

yatlandırılması, gerekse finansmanın sağlanması aşamalarında diğer uygulamalardan ayrılmaktadır.

Milli Devlet'in vatandaşlarına verecek olduğu evler, maliyetine fiyatlandırılacak; arsa payı maliyetlere katılmayacak, bunun için devlet arazileri kullanılacaktır.

Maliyetine ev alan fakir insanlar, daha eve girerken evlerinin piyasa fiyatı çok daha yüksek olduğu için büyük bir kazanç elde edeceklerdir.

Evlerin finansmanı ise sıfır faizli krediler ile karşılanacağı için, vatandaşlar adeta kira öder gibi ev sahibi olacaklardır. Vatandaşlık maaşı projesi ile bu uygulama beraberce düşünüldüğünde; vatandaşların ev sahibi olmak için ödeyecekleri paranın kaynağı, yine devlet tarafından sağlanmış olacaktır.

Böyle bir proje ile sadece gelir düzeyi düşük insanlar ev sahibi olmakla kalmayacak; aynı zamanda inşaat sektöründeki canlılık genel manada bütün piyasaları da etkileyecektir.

Devletin böyle bir uygulama için ihtiyaç duyacağı finansman, emisyonla karşılanacaktır. Çünkü evin yapılması için gerekli olan malzeme ve işgücü çok rahatlıkla iç piyasalardan karşılanmaktadır. Piyasaya girecek olan emisyon, yapılan inşaatlarla karşılık bulacağı için; böyle bir proje, kamu bütçesine yük getirmeyeceği gibi, ekonomiyi büyüteceği için devletin orta vadede vergi gelirlerinde artışa sebep olacaktır. Diğer taraftan da evsiz vatandaşların başlarını sokacakları bir evleri olacaktır. Dar gelirli bireylerin ev sahibi olması, ancak maliyetine fiyatlarla faizsiz kredi imkanları ve 20-25 yıl gibi çok uzun vadeli kira benzeri seçeneklerle olabilir. Milli Devlet, faizin olmadığı tek ekonomi sistemi olan Milli Ekonomi Modeli ile milletimizi ev sahibi yapmaya muktedir yegane modelidir. Vatandaşların gıda ihtiyaçlarının karşılanması devletin asli vazifelerindedir. Devlet vatandaşını açlığa mahkum edemez;

vatandaşı beslemek ve doyurmak, devletin aslı vazifesi ve boynunun borcudur.

Bugün Türkiye’de ve dünyada milyonlarca kişi açlık sınırının altında yaşam savaşı vermektedir.

Sosyal Devlet/Mili Devlet projelerimizin ve ekonomi modelimizin temelini oluşturan tüketici kesime destek veren yaklaşımımız ve tüketim yanlısı analiz üzerine temellendirdiğimiz Milli Ekonomi Modelimiz, bireylerin her türlü ihtiyacını karşılayacağı gibi, gıda sorununu da çözecektir.

Çünkü, sınırsız kaynakları ülke insanına dağıtacak olan Milli Devlet’te; işçi ve memura yapılacak maaş artışı; ev hanımlarının işçi statüsünde emekli edilmeleri; doğum yapan her anneye bir maaş ikramiye verilmesi; çocuk maaşı uygulaması; emeklilerin maaşlarından vergi ve kesintilerin alınmaması; kimsesiz yaşlılara maaş bağlanması; geliri 200 bin liranın altında olan kesimden vergi alınmaması; öğrencilere karşılıksız burs verilmesi; çiftçiden vergi alınmaması; tarım kesimine ürününe karşılık avans verilmesi; şehit yakınları, dul ve yetimlere devletin sahip çıkması; esnaf, küçük esnaf ve her türlü ticaret mensubuna proje mukabili faizsiz kredi imkanı tanınması; KOBİ’lere ve sanayicilere faizsiz ve uzun vadeli proje mukabili kredi verilmesi projeleri ile toplumun her kesimi, devlet desteğine kavuşturulacaktır.

Bu, herkesin cebine devletin para koyması demektir. Yani, karının doyması, sırtının giydirilmesi, ihtiyaçlarının karşılanması ve hayat standardının artması demektir.

Kısaca Sosyal Devlet projeleri ile donanmış Milli Devlet, vatandaşının gıda ihtiyacını karşılamakla kalmamakta, topyekûn hayat seviyesini yükseltmektedir.

13. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET'TE
TARIM VE HAYVANCILIK

1- Tarım ve Hayvancılığa Genel Bakış

2- Milli Devlet'te Tarım

A- Tahditlerin Kaldırılması

B- Toprak Reformu

C- Fiyatların Belirlenmesi

D- Tarım Sanayi

E- Tohumculuk

F- Ekolojik Tarım

G- Tarım Girdileri

H- Sigorta Sistemi

I- Bilgilendirme Ve Eğitim

3- Milli Devlet'te Hayvancılık

A- Sıfır Faizli Kredi

B- Yem Desteği

C- Yüksek Fiyat Alım Garantisi

D- Damızlık Desteği

E- Tedavi Önlemleri

F- Depolama

G- Gümrük Vergileri

1- TARIM VE HAYVANCILIĞA GENEL BAKIŞ

Toprak, tarihin her döneminde en temel üretim zemini ve aracı olmuş, insanların hayatlarını devam ettirme ve geçimlerini sağlamlarında etkin bir rol oynamıştır. Tarımın toplumların sosyal hayatı ve ekonomileri üzerinde çok yönlü etkileri vardır. Bunları kısaca şöyle ifade edebiliriz.

1– İstihdam yaratması: Özellikle kalkınma yolundaki veya geri kalmış ülkeler için işsizliği önlemede son derece önemlidir.

2– Stratejik bir sektör olarak ülkelerin bağımsız olmaları için tarımda kendine yeterlilik çok önemlidir.

3– Katma değeri yüksektir. Üretim girdileri içerisinde ithalat oranı sanayi ürünlerine göre düşük olduğu için, net hasıla oranı daha yüksektir.

4– Dünya ticareti içerisinde hatırı sayılır bir konumu vardır.

5– İnsan sağlığı ve beslenmesi ile doğrudan alakalıdır.

Bu ve benzeri sebeplerden dolayı tarım, ülkelerin ekonomi politikalarında olduğu kadar dış politikalarında da son derece önemli bir yer tutmaktadır.

Tarım ve hayvancılık sektörünün bugünkü geldiği seviyeye, problemlerine ve çözüm yollarına değinmeden önce; kısaca tarihi sürecine bakmamız yararlı olacaktır.

Günümüzde kıyasıya bir rekabete ve sermaye birikimine dayanan anlayışlar, sanayinin olmadığı dönemlerde toprak hegemonyası şeklinde kendini gösteriyordu.

Askeri güce, şiddete, baskı ve korkuya dayanan Roma İmparatorluğu döneminde, geniş araziler üzerinde yer alan ve tamamen kölelerin emeğiyle ayakta duran büyük çiftlikler mevcuttu. Bu köleler (selfler) toprağa bağlıydı. Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla feodalizm (derebeylik) doğdu.

Toprak yine en etkin üretim aracı idi. Feodaller ve büyük topraklara sahip kilise, toprağa bağlı kölelere Ortaçağ boyunca büyük zulümlerde bulundular.

Sömürgecilikle beraber yeni kıtalara ulaşan Avrupalılar, buraların yerli halkını öyle büyük katliamlara tâbi tuttular ki, sonunda bu uçsuz bucaksız topraklarda çalıştıracak insan bulamaz hale geldiler. Neticede Afrika'dan köle ticaretine başladılar.

Yurtlarından koparılan bu insanlar, uzak topraklarda, Avrupalı efendileri için boğaz tokluğuna çalışıyorlardı. Bu dönemdeki köle–efendi–toprak ilişkileri, Roma İmparatorluğu döneminden veya feodal düzendenkinden pek farklı değildi.

Kapitalizmin oluşturduğu bu tarihi seyir içinde, söz konusu uygulamalara bir tepki olarak ortaya çıkan komünizm, her şeyin ve en başta toprakların kollektifleşmesini savunuyordu. Komünizm,

o dönemin sanayi ülkeleri olan İngiltere veya Almanya'da değil, henüz sanayileşmemiş Çarlık Rusya'sında Rus köylüleri arasında rağbet gördü.

Sanayi devrimi ile bir dönem dünya üzerinde popülaritesi azalan tarım ticareti günümüzde gelişmiş kabul edilen ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasında ki en önemli iktisadi mücadele biçimidir. Gelişmiş ülkeler kalkınmakta olan ülkelerin kendilerine yetişmesine engel olmak ve bu ülkeler üzerinde siyasi nüfus sahibi olmak için bu ülkelerin tarıma dayalı büyümelerine engel olmaktadır.

Günümüzdeki tarım ve hayvancılık ile ilgili uygulamaları inceleyecek olursak, şunu görürüz:

Dünyada fakirlerin %45'i kırsal alanda yaşamaktadır. Fakir ülkelerde nüfusun %60'ı, çok fakir ülkelerde ise %69'u kırsal alanda yaşamaktadır.³²⁶

Gelişmekte olan ülkelerde toplam istihdamın %40' tarım tarafından sağlanmaktadır. Azerbaycan, Hindistan, Bangladeş, Pakistan, Wietnam, Tayland gibi ülkeler buna örnektir.³²⁷

1970 yılında dünyadaki toplam tarım üretimi 645.9 milyar dolar iken 2016 yılında bu rakam 3.173 trilyon dolara çıkmıştır. Tarımda istihdam edilen kişi sayısı ise 898 milyondan, 2.15 milyara çıkmıştır.³²⁸

2015 yılı itibari ile dünyada yapılan toplam ihracatın %9'u 1.568.337 trilyon Dolar ile tarım ürünleri olmuştur.³²⁹

Bu kadar önemli bir sektörde dünyada birbirine zıt iki uygulama ile karşılaşmaktayız.

Gelişmiş ülkeler, az gelişmiş ülkelere Dünya Bankası ve IMF

326 <https://data.worldbank.org/indicator/SP.RUR.TOTL.ZS>

327 https://data.worldbank.org/indicator/SL.AGR.EMPL.ZS?name_desc=false

328 https://data.worldbank.org/indicator/SL.AGR.EMPL.ZS?name_desc=false

329 https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/world_region_export_16_e.pdf

kanalı ile yaptıkları tavsiyelerde “milli tarım”a büyük zarar veren, yetiştirilen pek çok ürünün üretimini yasaklayan, çiftçiye ve tarıma yapılacak yardımları tamamen ortadan kaldıran, kısacası, tarımı yok eden ve tarım ülkelerini dahi tarım ürünleri konusunda dışarıya bağımlı ve pazar haline getiren projeler sunmaktadırlar. Türkiye örneğinde de gördüğümüz gibi; bu programların uygulanması, IMF kanalı ile alınacak krediler karşılığında mutlaka uygulanması zorunlu kaidelerdir. Nitekim Dünyanın kendi kendine yeten yedi tarım ülkesinden biri olan Türkiye, IMF kredileri alabilmek için yapılan kısıtlamalar ve getirilen kotalarla, geline nokta neredeyse tüm ürünlerini dışarıdan ithal eder hale gelmiştir. Geçmiş yıllarda tütün, buğday, şeker pancarı, çay, mısır vs. ürünlerin ekimine getirilen ciddi kısıtlamalar halen devam etmektedir.

Ülkemizde 1932 yılında buğday ile başlayan taban fiyat uygulaması, 1992 yılında 26 ürüne çıkartılmışken; 5 Nisan 1994 yılında alınan kararlarla başlayan süreçte önce destekleme hububat, şeker pancarı, tütün ve çay ile sınırlandırıldı; bu arada tarım satış kooperatiflerinin hazineden aldığı desteklere de son verilerek tarım tamamı ile sahihsiz bırakıldı.

AB direktifleri doğrultusunda hazırlanan 2013 Stratejik Kalkınma çerçevesinde 10 milyona yakın kişinin tarım sahasından çıkarılması hedeflenmektedir.

Gelişmiş ülkeler ise tarıma çok yüksek oranlarda destek vermekte; böylelikle hem gelişme yolunda olan geri kalmış ülkelerin kalkınmaları için gerekli olan tarımsal alandaki rekabet şansları ellerinden alınarak kalkınmaları engellenmekte, hem de işsizliğin bu ülkelerde artmasına sebep olunmaktadır.

Diğer taraftan gelişmiş ülkeler kendi ellerindeki tarım stoklarına bu sayede pazar oluşturmaktadırlar. Hepsinden önemlisi gelişmekte olan ülkeleri kendilerine bağımlı hale getirmektedirler.

ABD eski Dışişleri Bakanlarından Henry Kissenger 1970 yılında çok manidar bir tespitte bulunmuştu: “Birleşik Devletlerin yiyecek silahı, Arap petrol kartellerinin elindeki petrol silahı ile boy ölçüşecek durumdadır.”³³⁰

Gerçekten de “yiyecek silahı” günümüzde kullanılan çok önemli bir silahtır ve hayatın devamında, enerji kaynakları kadar değerli ve stratejiktir.

2004 yılında OECD ülkelerinin tarıma verdikleri destek 279 milyar dolar düzeyindedir.³³¹

2006 yılı AB bütçesi 111.9 milyar dolar iken, bunun 56.3 milyar Euro yani %50.3 ‘ü tarımın desteklenmesine ayrılmıştır. 2007 bütçesinde ise tarıma ayrılan destek 57.2 milyar Euro’dur.³³² 2017 yılında ise AB içerisinde yaşanan tüm bütçe daralmalarına rağmen tarıma verdikleri destek 60.191 milyar Euro olmuştur.³³³ AB’de tarımda kişibaşına destek 1990 yılında 10.700 Euro iken, 2002 yılında bu rakam 17.200 Euroya çıkmıştır.³³⁴

ABD’de ise destekleme rakamları daha da yüksektir. ABD’de Tarım Bakanlığı üzerinden tarıma ayrılan bütçe 2004 yılında 72 milyar dolar iken, 2005 yılında bu rakam 85. 284 milyar dolara, 2006 yılında ise 95.712 milyar dolara çıkartılmıştır. Ayrıca 30 milyar doları aşan kredi desteği mevcuttur. Örneğin 2005 yılında ayrılan kredi rakamı toplamı 31.194 milyar Dolardır.³³⁵

Sistemin nasıl işlediğini anlamak için, 1962 yılında oluşturulan AB Ortak Tarım politikalarına (OTP) ana hatları ile bir göz atalım...

330 Richard J. Barnet–J. Cavanagh, Küresel Düşler, s. 199.

331 Agricultural Policies in OECD Countries Monitoring and Evaluation 2005

332 European Commission, 2007 Budget

333 <http://eur-lex.europa.eu/budget/data/DB/2017/en/SEC00.pdf>

334 European Commission, 2007 Budget

335 USDA 2007 Budget

1962 yılında Roma Antlaşması ile birlikte OTP ve FEOGA (Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu) aynı zamanda hayata geçirilmiştir.

OTP ile temel yaklaşım, AB bölgesi ile dış dünya ikiye ayrılmaktadır. İçeride dünya fiyatlarının üzerinde ve AB çiftçisini memnun edecek bir hedef fiyat belirlenmekte; ithal ürünlere ise prelevman vergiler uygulanarak ithal ürünlerin fiyatı iç piyasa fiyatlarına çıkarılmaktadır.

İç piyasada ürünün fiyatı, hedef fiyat seviyesinin altına düşmesine müsaade edilmemekte; talep fazlası ürünler, kamu kurumları tarafından alınarak stoklanmaktadır İhraç ürünleri için ise içerideki fiyat, dış piyasa fiyatlarından pahalı olduğu için ihracat desteklenmesi (restitution) yapılarak tarım üreticisi desteklenmektedir. Bu sayede dış piyasa fiyatları da baskı altına alınarak düşürülmekte; böylece tarıma dayalı kalkınma yolunu seçen birçok gelişmekte olan ülkenin ticareti ağır darbeler almaktadır.

Bütün bu uygulamalar, gelişmiş ülkelerde tarımsal üretimi artırırken, gelişmekte olan ülkelere rekabet şansı tanımamakta, hatta gelişmekte veya geri kalmış olan ülkelerin tarım sektörünü daralmaya zorlamaktadır.

ABD, tarımın stratejik önemini dikkate alarak yaptığı çalışmalarla, dünya tahıl ticaretinin kontrolünü ele geçirmiştir.

Birleşik Devletlerin tarım programında yüksek meblağlarda tarımı destekleme fonları ayrılırken; üretilen tarım ürünlerinin tamamı, aynı zamanda devlet koruması altında bulunmaktadır. Yabancı tarım ürünlerinin ABD'ye girmesinde de ciddi kotalar vardır. Sadece yeterince üretilmeyen veya hiç üretilmeyen ürünlerin ABD'ye gümrüksüz girmesine izin verilmektedir.

Nitekim Amerikalı ekonomist Hanry Magdof, “Amerikan endüstrisi ve tarımının kotalarla ve özel anlaşmalarla korunması,

ABD'nin uluslararası ekonomi politikasının yaşamsal bir unsudur” demektedir.³³⁶

Ayrıca gelişmiş ülkelerde konumlanmış dev tarım şirketleri, GATT anlaşmaları ile tohum sattıkları ülkelerle çeşitli anlaşmalar yaparak ve ürettikleri tohumların genetik yapılarını değiştirerek; bir yıldan fazla kullanılmayan tohumları, az gelişmiş ülkelere vermişler ve bu yöntemle söz konusu ülkeleri tarımda tamamen dışa bağımlı hale getirmişlerdir. Tarım yapılmasına imkan tanınan sınırlı sahalarda ise intihar eden tohumlardan yararlanılarak ülkelerin tam bağımlı hale getirilmesi ise bir başka yöntemdir.

Burada bir hususa daha dikkat çekmek istiyoruz... Tarım ürünlerinin ekimine getirilen kısıtlamalar, sübvansiyonların kaldırılması ve sınırlı sahalarda yapılan ekimlerde intihar eden tohumların kullanılması gibi yöntemlerle tarımın tamamen dışa bağımlı olması ve bitirilmesi; çiftçiye geçinebileceği yeni iş alanları aramaya yöneltmektedir.

Tarımla uğraşmayı bırakan pek çok çiftçi, topraklarını da işe yaramıyor gerekçesiyle paraya çevirmekte; bu topraklara talip olan yabancılara ederinin altında meblağlara satmaktadır. Bu durum, toprağın stratejik önemi düşünüldüğünde, ülke topraklarının vatandaşlarının rızası ile yabancılara satılmasıdır.

Ülkenin çeşitli yerlerinde yabancılara ait büyük miktarlarda tapulu arazilerin bulunmasının, muhtemel parçalanmanın önünü açması kaçınılmazdır.

Toprağa dayalı her sektörü ele geçirmeye kararlı global güçler, yaptıkları çalışmalarla bunu başarırken; aslında devletlere ait olan toprakları da ele geçirmektedirler. Bu durum, vatan topraklarının silahsız ele geçirilmesinden başka bir şey değildir. Milli Devlet'in tarımı stratejik bağlamda ele alması, köklü toprak reformunu pro-

336 H. Magdof, Emperyalizm Çağı., s. 17

jelendirmesi, milletin efendisi olan köylümüzü–çiftçimizi zengin ve müreffeh kılmmanın yanı sıra vatan toprağının üzerinde oynanan oyunları da boşa çıkarmaktadır. Getirilen kısıtlamalar, sadece IMF veya Dünya Bankası programlarında yer almamaktadır.

Transatlantik Ekonomik Ortaklığı (TEO) adıyla hazırlanan bir taslağa göre, globalizmin az gelişmiş ülkelerden istediği tarım reformlarından bazıları şöyledir: Özellikle soya ve transgenic pirinç gibi ABD'nin tekelinde bulunan tohumlar için, patent haklarına mutlak uyulacak ve üye ülkelerin açlık riskine karşı stok yapmalarına sınırlama getirilecektir.

Bugün gelişmiş ülkeler, kendi çiftçisini, üreticisini, kendi tarım sektörünü yabancı ülkelere karşı sıkı bir şekilde korumakta; ancak az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere ise Serbest Piyasa Ekonomisi adı altında tam tersi uygulamalar tavsiye edilmektedir.

Gelişmiş ülkelerin tarımda uyguladıkları diğer ülkelerin ekonomilerini tahrip eden bu tarz politikalar bugün artık kendilerine de zarar vermektedir. Bu uygulamaları şöyle özetleyebiliriz:

a– İç piyasada verilen desteklemeler, tarım ürünlerinin pahalı olmasına sebep olmakta; bu da tüketiciye yansımaktadır.

b– Ürün fazlalıkları, stok maliyetlerini beraberinde getirmekte; tahıl stokları her geçen gün artmaktadır.

c– Verimliliği arttırmak için hormonlu ürünlerin tercih edilmesi, ekolojik tarımdan bu ülkeleri koparmakta; elde edilen ürünlerin insan sağlığını riske eden etkileri tartışılmaktadır.

Ürün stoklarını azaltmak için gidilen doğrudan gelir desteği uygulaması için ayrılan fonlardan, daha çok büyük toprak sahiplerinin istifade etmesi sağlamıştır. Bu desteklerden büyük işletmeler istifade etmesi, ülke genelindeki gelir dağılımında adaletsizliği körüklemiştir. AB'de desteklerin %70'ini, nüfusun %20'lik kısmına

karşılık gelen büyük çiftlikler almaktadır.³³⁷

Milli Devlet'in tarıma yaklaşımı, bugün sadece gelişmekte olan ülkeler için değil; gelişmiş kabul edilen ülkeler için de, tarımda içine düştükleri problemlerden onları kurtaracak çözümler sunmaktadır.

337 European Commission.

2- MİLLİ DEVLET’TE TARIM

Küreselleşmenin karşısında kaynaklarını ve insan gücünü milli menfaatleri için kullanan ve hiçbir konuda dışa bağımlı olmamayı ilke edinen Milli Devlet için, tarım konusu stratejik ve hayati değerdedir. Tarım gibi hassas bir konuda dışa bağımlı olmak, bu bağımsızlığın kaybedilmesi demektir.

Tarımın bitirilmesi neticesinde ülke topraklarının çiftçi eliyle yabancılara satılmasına, dolayısıyla ülkenin parçalanmasına zemin hazırlamaktadır.

Dışa bağımlı bir tarım politikasında ve yetersiz iç arzda, en ufak global veya lokal bir kriz çıktığında besin sıkıntısının olması kaçınılmazdır.

Milli Devlet tezinde, tarımda kendi kendine yeter bir üretim kapasitesine ulaşmak için gerekli olan her türlü tedbirler alınmaktadır. Böylece çiftçiye, tarım yapabilme imkânı sağlanarak; onun,

toprağını “işe yaramıyor” diye satmasının da önüne geçilecektir. Milli Devletin tarımdaki projelerinin bazılarını şöylece ele alalım:

A- TAHDİTLERİN KALDIRILMASI

Tarım ürünlerine getirilen tahditler kaldırılacaktır.

IMF ve Dünya Bankası kanalı ile başta ülkemiz olmak üzere gelişmekte olan ülkelere sınırlamalar getirilmekte; böylece azalan ürün arzı, hem global manada fiyatların yükselmesine sebep olmakta, hem de gelişmiş ülkelerin sahip olduğu pazarlar büyümektedir.

Tarım ürünleri, bir taraftan fiyatlar düşmesin diye stok edilirken; diğer taraftan dünyada halen milyonlarca insan açlık tehlikesi ile karşı karşıyadır. Açlıktan ölen bu yüz binler kapitalist sistemin ayıbıdır.

Kendi köylüsüne ürün ekmesin diye para veren ülkeler, stoklama maliyetine katlanmamak için doğrudan gelir desteği ile üretilen ürün miktarını kısımladıkları. Oysa hiçbirisi, doğrudan gelir desteğine ve stoklamaya harcadığı para ile tarımsal ürün miktarını arttırıp aç ülkelere hibe etmeyi akıllarına getirmemektedir.

Sosyal Devlet karakterli Milli Devlet, sadece kendi insanına değil, bütün insanlığa hizmet etmek üzere geliştirilmiştir. Milli Devlet'te tarımla ilgili her türlü kısıtlama kaldırılacaktır. Ürün fazlası, gerekirse ihtiyaç sahibi ülkelere dağıtılacaktır.

Elde edilecek ürün fazlası, ayrıca fiyatların düşmesine de sebep olacağı için, tüketici daha ucuza besin ihtiyacını karşılarken; üreticinin mağdur olmayacağı bir finansman modeli de devreye konacaktır. Ülkemizde son yıllarda örneğin bir taraftan buğdayın fiyatı düşmekte, buğday üreticisinin eline geçen paralarda ciddi oranlarda düşüş yaşanmakta; diğer taraftan ise ekmek fiyatları artmaktadır.

Milli Devlet'in uygulayacağı politikalar ise, hem çiftçinin eline geçen parayı arttıracak, hem de ekmek fiyatlarını ucuzlatacaktır. Bu anlayış, kapitalist anlayışlarla taban tabana zıttır. Birinde hem üretici, hem tüketici mağdur edilmekte; Milli Devlet'te ise her iki kesim, yani üretici ve tüketici memnun edilmektedir.

B- TOPRAK REFORMU

Dünya geneline baktığımızda; tarım ürünleri açısından sıkıntı çeken ülkelerin, tarıma uygun verimli toprakları olmasına rağmen, bu toprakları işleyecek finansmana ve bir tarım modeline sahip olmadıklarını görüyoruz.

Milli Devlet modelinde, devlete ait topraklar, çiftçilere sembolik ücretler karşılığında uzun süreli olarak kiraya verilecek ve elde edilen kâr çiftçiye ait olacaktır. Bu sayede istihdamda artış sağlanacağı gibi, artan üretim sebebiyle de, hem tarımla uğraşan insanlar, hem de milletler kazanmış olacaktır.

Milli Devlet'in toprak reformu, toprakların kolektifleşmesinden veya geniş topraklarda insanların boğaz tokluğuna çalışmasından çok daha farklı bir uygulamadır. Bu ciddi bir toprak reformudur.

Devlet, topraklarını, onu değerlendirmek isteyen vatandaşına işleme karşılığında uzun süreli tahsis ederek, atıl vaziyette duran topraklar kullanıma açılması olacaktır.

Toprağı olmayan ya da az toprağı olan köylülere öncelik sağlanacağı için, gelir dağılımındaki adaletin sağlanması da gerçekleşecektir.

Ülkemizin zengin ve verimli toprakları, değişik iklim şartları ve su kaynakları düşünüldüğünde; Türkiye, bugünkünden kat be kat daha fazla üretim yapacak bir potansiyele sahiptir.

Göçü de önleyecek olan bu uygulama, aynı zamanda tarım işçilerini toprak sahibi çiftçi haline getirecektir.

Toprak reformu yapılırken; tarıma ve hayvancılığa elverişli sahalar belirlenerek buraların sanayi alanı olarak kullanılmasına müsaade edilmeyecektir.

Maalesef ülkemizde en verimli tarım arazilerinde sanayi yapılırken, daha az verimli araziler boş durmaktadır. Dolayısı ile toprakların envanteri çıkarılarak, orman, otlak, tarım, yerleşim ve sanayi alanları belirlenecektir

C- FİYATLARIN BELİRLENMESİ

Ürünlerin fiyatları, çiftçiler tarafından üretici kooperatifleri üzerinden belirlenecektir. Maliyet hesaplaması dikkate alınarak ürünlerin satış fiyatları tespit edilecektir.

Burada önemli olan iki fiyatın olmasıdır; birincisi, iç piyasa fiyatı, ikincisi ise devlet destek fiyatı... Bu iki fiyatın toplamı kadar bedel, üreticinin eline geçecektir. İster devlete, ister özel sektöre satsın; bu destekleme ücretini, çiftçi her iki durumda da alacaktır. Böylece üretici desteklenecek; hem üretim bolluğu olacak, hem de fiyatlar ucuzlayacaktır. Böylece tüketici daha ucuza ve daha sağlıklı beslenme imkanına kavuşacaktır.

Örneğin, buğdayın iç piyasa fiyatı 0,3 TL ise, belki de 0,3 TL de destekleme ücreti alacak olan çiftçinin eline 0,6 TL geçecektir. Devlet ürün alım garantisi getirecektir. Yani Devlet 0,6 TL'den istenilen kadar buğday alacak; ama çiftçi, eğer buğdayını özel sektöre satmak isterse, destekleme ücreti olan 0,3 TL'den mahrum olmayacaktır.

Milli Devlet'te vatandaşın vazifesi üretmek, devletin görevi de bu ürüne pazar bulmaktır.

Milli Devlet tezinde devlet, üreticinin yetiştirdiği ürünün yüzde 50'sine en az altı ay evvelinden avans verecektir. Çiftçi 6 ay öncesinde aldığı bu avans ile gübresini ve tohumunu alacak, yevmiyecilerini tutacak, ekecek-biçecek... Vakti geldiğinde ise ürünü teslim edecek; bakiye ücreti de ürün teslimatı anında nakit olarak ödenecektir.

Ülkemizde bütçeden tarıma yarılan pay, komik denecek kadar az bir meblağdır. Tarımın devletleri ele geçirmede biyolojik bir silah olduğu günümüzde, Milli Devlet'in yapması gereken, tarım ürünlerinin alım fiyatlarını ve üretim maliyetlerini çiftçi kooperatiflerine hesaplatarak çiftçiye tatminkâr bir kâr verip; onu, üretim yapmak için teşvik etmektir.

İthal ürünlere karşı yerli üreticinin korunması devlet garantisinde sağlanmalıdır.

Milli Devlet modelinde iç piyasa fiyatları ucuzladığı için, ithal ürünlere karşı doğal bir koruma zaten kendiliğinden oluşacak, yüksek gümrük vergilerine gerek bile kalmayacaktır.

Türkiye'de tarım sektörü tüm yanlış uygulamalara rağmen halen 5 milyon kişinin istihdam edildiği bir sektör olarak ekonomide çok önemli bir yere sahiptir. Bu sektör en az ithalat ile en fazla ihracat yapılabilmesi bakımından, en fazla Senyoraj geliri elde etme hakkını veren sektör konumundadır.

Milli Ekonomi Modeli'nde de anlattığımız üzere, tarım en fazla senyoraj gelirini devletlere sağlayan sektördür. Dolayısı ile tarımın finansmanı adeta kendi içerisinde gizlidir. Her üretilen ürün, devlete senyoraj geliri elde etme hakkı kazandırdığı için; o ürünün desteklenmesi için gerekli finansmanı da kendisi oluşturmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerde dışarıdan alınan faizli kredilerle tarımın finanse edilmesi, bugün bu ülkelerin borç batağına saplanmalarına sebep olan ana etkenlerdendir.

Örneğin 1995–2000 yılları arasında aldığımız her 1 doların bize faizden dolayı maliyeti 4.7 dolardır. 1999 yılında tarıma yapılan ödemeler, 4.7 milyar dolar iken, devlete maliyeti 12.7 milyar dolar olduğu hesaplanmıştır. Tarımın desteklenmesi için dış kredilerin kullanılması zaman içerisinde gelişmekte olan ülkeleri içinden çıkılmaz bir borç batağının içine itmiştir.³³⁸

Milli Devlet tezinde tarım için ihtiyaç duyulan finansman, elde edilen üretim artışı karşılığında senyoraaj geliri ile karşılanacağı için, tarımın desteklenmesi, ülke ekonomileri üzerinde bir yük oluşturmayacaktır. Bilakis tarımda sağlanan gelir artışı, adil gelir dağılımına destek olacağı gibi, ekonominin büyümesine ve istihdamda ciddi katkılar sağlayacaktır.

D- TARIM SANAYİİ

Milli Devlet, tarımı, tarıma dayalı sanayi ilişkileri ile üretim ve pazarlama zincirini bir bütün olarak ele almaktadır.

Tarımda teknolojik gelişme ve iktisadi verimlilik dikkate alınarak bir tarım reformu yapılacaktır. Devlet, tarıma dayalı sanayi üzerine yatırım yapmak isteyen girişimcilere, proje mukabili sıfır faizli krediler ve gerekirse geri ödemesi üretim veya ürün olacak türden kredileri doğrudan verecektir.

Başta su, yol ve elektrik olmak üzere köyler ile şehirler arasındaki altyapı farklılıkları giderilecektir. Tarıma bağlı olarak hayvancılık ve buna dayalı et, süt ve diğer ürünlerin sanayi ile su ürünlerinin gelişimi sağlanacaktır.

338 www.hazine.gov.tr/tarim_web.pdf

E- TOHUMCULUK

Tohumculuk geliştirilecek, tarım ürünlerinde kalite ıslahı, standardizasyon ve ambalajlama koşullarına önem verilecektir. Tohumda dışa bağımlı olmayan bir altyapı oluşturulacaktır. Tohumculuğun geliştirilmesi için genetik mühendisliğinin desteklenmesi sağlanacaktır. Üniversiteler bünyesinde oluşturulacak araştırma-geliştirme bölümlerine devletin vereceği gerekli finansman desteği ile devletlerin kendi tohumlarını geliştirmeleri Milli Devlet'in tarım projeleri arasında yer almaktadır.

Verimliliği artırmak için son derece önemli olan tohumculuğun geliştirilmesi, dönüm başına düşen rekolteyi arttırdıkça; ürünlerin maliyet fiyatları düşecektir. Böylece tüketicinin, ürünleri daha ucuza elde etmesine olanak tanıdığı gibi ihracatta rekabet avantajı da sağlayacaktır.

Ancak verimliliği arttırma adına asla sağlığa ve toprağa zarar verme riski olan hormonlu ürünlerin üretilmesine müsaade edilmeyecektir.

Çiftçiye ücretsiz kaliteli tohum verilerek ürün kalitesinin ve miktarının artması sağlanacaktır.

F- EKOLOJİK TARIM

Ekolojik tarım teşvik edilecektir. Hem katma değeri yüksek, hem de sağlıklı olması açısından son derece önemli olan ekolojik tarım sahalarının oluşturulması ve çiftçilerin bu konuda eğitilmesi için, Tarım Bakanlığı bünyesinde özel bir departman oluşturulacaktır.

Üretimde birincil hedef sağlıklı ürün elde etmektir. Çok ürün elde etmek, ondan sonra gelmektedir.

G- TARIM GİRDİLERİ

Gübre, tarım makineleri sanayi ve tarımsal ilaçlar konusunda yatırımlar teşvik edilecektir. Devletin bu sahalarda üretici olarak piyasada bulunması sağlanacaktır. Ülkemizde özelleştirme adı altında devlet kurumlarının devre dışı bırakılması, çiftçinin ihtiyaç duyduğu girdileri daha pahalı almasına neden olmaktadır.

Başta gübre ve mazot olmak üzere çiftçiye malzeme desteği sağlanarak üretim maliyetlerinin ucuzlaması için girdi desteği verilecektir. Bu türlü bir destek, aynı zamanda maliyetleri aşağı çekmekle kalmayacak, tüketicinin daha ucuza tarım ürünlerini elde etmesine imkan tanıyacaktır.

H- SİGORTA SİSTEMİ

Çiftçiye emeklilik desteği ve doğal afetlere karşı sigorta desteği sağlanacaktır. Doğal afetlere karşı sigorta sisteminin yanında, doğal felaketlerle meydana gelen toprak kayıplarının önlenmesi için bakanlık bünyesinde özel bir birim oluşturulacaktır. Bu çalışma gerekli fon ile desteklenerek sel, erozyon vb. toprak kayıplarının önlenmesi, suların korunması sağlanacaktır.

I- BİLGİLENDİRME VE EĞİTİM

Çiftçilerin kendi branşlarında eğitilmesine azami önem verilecektir. Gerek tarım, gerekse hayvancılıkla uğraşan bireylerin eğitilmesi ve kendilerine son teknolojilerin öğretilmesi şarttır. Bu bağlamda her köyde belli günlerde eğitim verilerek; muhtarların desteği ile, aynı zamanda köylünün gerek hayvancılık, gerek ormancılık ve gerekse tarım ile ilgili ihtiyaçlarına yerinde cevap verilecektir.

Özetle Milli Devlet, tarım konusunda M. Kemal Atatürk'ün şu

sözlerini esas kabul etmektedir: “... Tarım sektörünün emeği, modern ekonominin tedbirleriyle en üst seviyeye çıkarılmalıdır. Köylünün bilgisini artırmak, teknik araçlar kullanmasını sağlamak, emeğin karşılığını vermek, iktisat politikamızın ruhu olacaktır. Tarım ürünlerimiz, dış rekabetten korunacaktır. Çiftçiye tohumluk verilecektir. Ziraat Bankası, tarım aracı ve gereçlerini uygun fiyatla dağıtacaktır. Ürünlere iç piyasada sürüm sağlanacaktır. Tarım milli ekonomimizin temelidir.”³³⁹

Milli Devlet’in tarım projeleri sadece gelişmekte olan ülkelerin değil aynı zamanda gelişmiş kabul edilen ülkelerin çiftçilerinin de yaşadıkları sıkıntılara çözüm olmakta, tarımı ülkeler arasında bir kavga unsuru olmaktan çıkarmaktadır.

339 M. Kemal Atatürk, 1 Mart 1922’deki Meclisi Açış Konuşmasından...; bkz. MetinAydoğan, Bitmeyen Oyun, s.90

3- MİLLİ DEVLET'TE HAYVANCILIK

Dünyada 2014 yılı itibari ile 1.765 trilyon dolara ulaşan tarım dış ticaretinin 670 milyar dolarlık kısmını AB oluşturmakta; ABD ise 171.3 milyar dolarlık ihracat ile onu izlemektedir. Afrika kıtasının ise toplam tarım ihracatı, sadece 64 milyar dolar seviyesindedir. 2014 yılında ise toplam tarım ticaretinin %38'i AB'nin elinde iken, ABD 10.3 % ve Kanada %3.9'lik pay ile onu izlemektedir.³⁴⁰

Gelişmekte olan ve geri kalmış ülkeler, tarıma dayalı istihdam yapısına sahip olmalarına ve milli hasıllarının ciddi bir kısmı tarıma dayanmasına rağmen; gelişmiş kabul edilen birkaç ülke, uyguladıkları baskıcı gayr-ı ticari uygulamalarla tarım dış ticaretinin aslan payını ellerinde tutmakta, hatta diğer ülkelerin gelişmesine dahi müsaade etmemektedirler.

Bugün, AB uyum yasaları adı altında çıkarılan yasalar ve IMF talepleri ile Türkiye'de tarım ve hayvancılık bitirilmiştir. Bilinçli

340 . https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf

olarak yapılan yeni düzenlemelerle bir yılda hayvancılıktaki gerileme oranımız %35'lere varmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre; 1986 yılında koyun sayımız 43.758.000 iken, 2005 yılında bu rakam 25.304.325'e gerilemiş durumdadır. Keçi sayısı 1986'da 13.406.000 iken 2005 yılında 6.517.464'e gerilemiş; Sığır sayısı 12.713.000'ten 10.526.000'a düştü. Manda sayısı ise 540.000'den 104.965'e geriledi. Bütün dünyada hayvancılık sahasında son yirmi yılda hem dış ticaret, hem de toplam üretim katlanarak artarken; bizde IMF talimatları doğrultusunda tam tersi bir süreç yaşanmaktadır.

Bu tablo her geçen gün daha da kötüleşmiştir. 2016 yılı itibarıyla toplam GSMH içerisinde tarım ve hayvancılığın toplam payı %6,2'ye düşmüştür.³⁴¹

Özelleştirme kapsamında devlete ait yem sanayi (Yem-San), Türkiye Süt Endüstrisi (TSEK), Et ve Balık Kurumu (EBK) özelleştirilerek küçük ve orta boy çiftçiler başta olmak üzere üretici, sahipsiz bırakılmıştır.

Toplam yem ihtiyacımızın ancak %56'sını karşılamamıza rağmen, devlete ait yem kurumları özelleştirilmiştir.

Hayvan hastalıklarından dolayı her yıl toplam üretim hacmimizin nerede ise %25'i kadar bir kayıp yaşanırken; bunun için bütçeden ayrılan rakam 20 milyon düzeyindedir.

2005 yılında GSMH içerisinde hayvancılığın payı 46.141.237.232 TL, ormancılığın payı 1.756.925.380 TL, balıkçılığın payı 2.059.167.872 TL iken; yüzdesel olarak hayvancılığın GSMH içinde payı %9.5 olmuştur. Bütçeden hayvancılığa ayrılan meblağ ise 345 trilyon TL gibi son derece komik bir miktardır.³⁴²

341 <http://eur-lex.europa.eu/budget/data/DB/2017/en/SEC00.pdf>

342 TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu

Gelinen noktada, tarım ülkesi bir Türkiye, et ve süt ürünleri üretiminde hammadde bulmakta sıkıntı çekmektedir. Bu durum, et ve süt sektöründe fiyatların diğer ülkelere göre yükselmesine ve kişi başına düşen et ve süt tüketiminin azalmasına neden olmaktadır.

Bu kadar kıymetli arazileri, otlakları, meraları olan ülkemiz, artık Sırbistan'dan, Fransa'dan ve daha birçok ülkeden kırmızı et ithal eder hale gelmiştir.

Tarım konusunda yukarıda izahını yaptığımız üzere, milletlerin elinden toprağa bağlı ürünleri yetiştirme imkânlarının alınması, küreselleşmenin kullandığı silahlardan biridir.

Milletler açısından bakıldığında ise bugün ve gelecekte önemini yitirmeyecek konuların başında, nesillerin yeterli ve dengeli beslenmesi gelmektedir.

Çünkü, yeterli gıda ve ürünlerin olmaması açlık tehlikesini getireceği gibi; dengeli bir beslenme olmaması durumunda da orta ve uzun vadede devletlerin geleceği için gerekli beyinlerin yetişmesine imkân olmayacaktır. Zira, bugün ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde kişi başına tüketilen hayvansal ürün miktarı önemli bir kriter sayılmaktadır.

Ayrıca hayvancılık sektörünün, göç olaylarını azaltmak, çeşitli sanayi dalları için hammadde sağlamak ve işsizliği azaltmak gibi devlet ekonomisine de çeşitli faydaları vardır.

Globalizmin kaynaklara erişim savaşına dönüştüğü günümüzde, her türlü kaynağımızın yalnızca milli menfaatler istikametinde değerlendirilmesi ve sadece vatandaşlarımız için kullanılması gerekmektedir.

Sosyal Devlet karakterli Milli Devlet, diğer doğal kaynaklarda olduğu gibi, hayvancılık sektörüne de stratejik önemini dikkate alarak sahip çıkmaktadır. Bu bağlamda dışa bağımlı bir hayvan-

cılık anlayışı yerine; IMF reçeteleriyle bitme noktasına gelen bu sektörü, var olan ve yeten imkânlarımızla tekrar ayağa kaldırmak anlayışı uygulanmalıdır. Bunun için tam bir devlet desteği ve mili bir politika şarttır.

ABD sadece kanatlı hayvan ihracatından 2010 yılında 6.8 milyar paund gelir elde etmiştir.³⁴³

Bu rakamları dikkate aldığımızda ülkemizde sadece tavuk ihracıyla bile, hem yüksek bir gelir elde edebilir hem de istihdama ciddi katkılar sağlayıp gelir dağılımında adaletin oluşmasına destek olunabilir.

Milli Devlet'in tarımda atacağı adımlar, hayvancılık ve balıkçılık için de geçerlidir. Milli Devlet olarak hayvancılığa verilecek desteklerden bazıları şöyle sıralanabilir:

A- SIFIR FAİZLİ KREDİ

Hayvancılıkla uğraşanlara sıfır faizli kredi desteği verilecektir. Böylelikle başta küçük ve orta işletmeler olmak üzere, üreticilerin büyümesine, hayvan sayısının artmasına imkan tanınacaktır. Üreticinin finansman sorununun çözülmesiyle birlikte hayvan sayısında sağlanacak artış, et ve süt fiyatlarının ucuzlamasına da imkan tanıyacağı için tüketicinin de yüzü gülecektir.

B- YEM DESTEĞİ

Üreticiye yem desteği verilerek maliyetlerin aşağıya düşmesi sağlanacak; yem sanayiinde devlet yatırımlarının yanı sıra, üretici de sübvansede edilecektir.

343 <https://www.ers.usda.gov/topics/animal-products/poultry-eggs/statistics-information/>

C- YÜKSEK FİYAT ALIM GARANTİSİ

Hayvancılık sektöründe, yüksek fiyatla alım garantisi getirilecektir. Tarımda olduğu gibi piyasa fiyatı üzerine destekleme fiyatı ile hem üretici kazanacak, hem de tüketici mağdur edilmeyecektir. OECD ülkelerinin birçoğunda et üreticisi, pazarda sattığı her kilo et için ayrıca devletten destekleme ücreti almaktadır.

D- DAMIZLIK DESTEĞİ

Damızlık hayvan tedariki için devlet ıslah ve tohum tedarik merkezleri oluşturulacak; global firmalara bağlı tek tip genetik ürünler yerine, her ülkenin kendi coğrafyasına ait genetik farklılıklar arz eden verimliliği yüksek ama bir o kadar da insan sağlığını tehdit etmeyen genotipler oluşturulacaktır. Özellikle hayvanı olmayan köylülere damızlık hayvanlar uzun vadeli ödeme imkanı ile verilerek; hem hayvan neslinin ıslahı temin edilecek, hem de hayvancılığın tabana yayılması sağlanacaktır.

Elbette damızlık desteği sadece hayvanı olmayanlarla sınırlı kalmayacak, ancak sosyal adaletin oluşması için bu kesime öncelik tanınacaktır

E- TEDAVİ ÖNLEMLERİ

Hayvan hastalıklarına karşı özel bir birim oluşturularak gerekli finansman ve yetişmiş kadro ile donatılacaktır. Hem hastalıklara karşı gerekli aşuların oluşturulması, hem de saha uygulaması; bu departmanın bünyesindeki kadrolar ile sağlanacaktır.

ABD’de son yılda çıkan büyükbaş hayvanlarındaki hastalık, ABD’nin büyük baş ihracatçısını sıfırlarken; 2005 yılında 3.6 milyar paund kırmızı et ithal etmesine sebep olmuştur.³⁴⁴

344 Economic Research Service USDA

Çiftçilerin ve üreticilerin eğitilmesine önem verilecek,ülke içerisinde yeterli oranda veteriner yetişmesi sağlanacaktır.

F- DEPOLAMA

Ürünlerin saklanması için gerekli soğuk hava depoları oluşturulacak; elektrik de bedava olacağı için üreticilere maliyet açısından yük getirmemesi sağlanacaktır. Özellikle balıkçılık sektörünün büyümesine bu şekilde katkı sağlanacaktır. Çünkü belli sezonlarda avlanan balıkların stoklanması pek mümkün olmadığı için; hem ihracata menfi yönden etki yapmakta, hem de yerli tüketicinin sadece sezonunda ucuz balık yemesine neden olmaktadır.

Örneğin dünyada balık kemiğinden yapılan balık unu, ülkemizde hamsi sezonunda balık bolluğunda saklanamadığı için balığın kendisinden yapılmaktadır.

G- GÜMRÜK VERGİLERİ

Et ithalatında uygulanacak gümrük vergileri ile yerli üretici korunacaktır. İç piyasa fiyatlarının altında piyasaya et girmesine müsaade edilmeyeceği gibi, hormonlu ve sağlığa zararlı olabilecek et ithalatının engellenmesi için et ve süt ithalatı sıkı denetim altında tutulacaktır.

Milli Devlet, doğrudan gelir desteği vereceği üreticisini ayrıca sigortalar ve ıslah çalışmaları ile de takviye edecektir.

Bugün et ve süt ürünleri pazarı haline getirilen Türkiye’de, yerli üretici tamamen devlet desteğinden mahrumdur. Hayvancılık bitmek üzeredir.

Gerek stratejik değeri, gerek halkın gıda ve beslenme kaynağı olması ve gerekse istihdam ve gelir adaletini arttırıcı özelliğinden

dolayı; hayvancılık sektörüne sahip çıkmak, Milli Devlet'in öncelikli ve en önemli vazifelerindedir.

Tarım ve hayvancılık konusunda temel anlayışımız ve projelendirmelerimiz, orman ürünlerimiz ve orman varlığımız, deniz ürünlerimiz ve deniz varlıklarımız, arıcılık, çiçekçilik gibi toprağa bağlı diğer üretimler için de aynen geçerlidir.

14. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET'TE ÇEVRE
PROBLEMLERİ VE AR-GE

1- Milli Devlet'te Çevre Problemleri

2- Milli Devlet'te AR-GE

1- MİLLİ DEVLET'TE ÇEVRE PROBLEMLERİ

Özellikle küreselleşme süreci ile birlikte başta global firmaların hiçbir ölçü tanımadan ülkelerin kaynaklarını talan etmesiyle birlikte çevreye verilen zararlar, Kapitalist ülkelerin sadece üretime odaklanırken çevre üzerindeki tahribatları, artık insanlığı tehdit eder boyutlara gelmiştir.

İhtiraslar üzerine kurulu sömürgeci anlayış, artık sadece kaynakları sömürülen ülkelere değil, bütün insanlığa zarar vermektedir. Çevre kirliliği, ormanların tahrip edilmesi, suyun, havanın, toprağın kirletilmesi, sera etkisi yaratan gazların atmosfere salınımı ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Sera etkisi ile birlikte atmosferde sıcaklık, her geçen gün daha da artmakta, böylece iklim değişikliklerine neden olmaktadır.

Güneşten gelen kısa dalga boylu radyasyon, toprak tarafından uzun boylu radyasyon dalgası olarak yansıtılır. Atmosferde bulunan sera gazları bu radyasyonu tutarak dünyanın ısınmasını sağlar-

lar. Bu gazlar su buharı, karbondioksit, metan, ozon, kloroflorokarbonlardır.

Eğer atmosferde bu gazlar olmasa idi dünyanın bu günkü sıcaklığı 30 derece daha soğuk olurdu.³⁴⁵

Bunun anlamı, dünyada yaşam şartlarının neredeyse imkansız hale gelmesidir. Ancak bu gazların atmosferde aşırı oranda bulunması da, atmosferin ısınmasına ve bir dizi çevresel felaketin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Atmosferin ısınması buzulların erimesine neden olmaktadır. 1860'dan beri deniz seviyesi 10–25 cm arasında yükselmiştir. Şu anda ise bu yükselme geçmişe göre çok daha yüksek bir ivme ile devam etmektedir. Bu, denize kıyısı olan birçok ülkenin sular altında kalması demektir.

Sıcakların artması, bir taraftan göllerin ve temiz su kaynaklarının azalmasına neden olmaktadır. Örneğin eskiden dünyanın en büyük dördüncü gölü olan Aral gölü, şu anda kurumaya devam ettiği için iki ufak göl haline gelmiştir. Sadece 2002 yılında bu gölün suları 4 metre çekilmiştir. Böyle giderse 2015 yılında haritadan silinecektir.

Sıcaklığın artması, iklim üzerinde de çok ciddi değişikliklere neden olacaktır. Dünyanın ciddi bir kısmında kuraklık baş gösterirken; ABD ve AB bölgesinde gulf stream akıntısının, buzulların erimesi ile oluşan soğuk sularla karşılaşması sonucunda buzul çağı şartları baş gösterecektir.

Sıcaklığın artması mikro organizmaların hastalık taşımalarını daha da arttıracaktır.

Sera gazlarındaki artıştan dolayı meydana gelecek zararlar, sadece bunlarla da sınırlı değildir; birçok felakete sebep olması kaçınılmazdır.

345 Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Ve Deprem Araştırma Enstitüsü

Son iki yüzyıl içerisinde atmosferde karbondioksit, metan, azot monoksit ve kloroflorokarbon gazlarında ciddi artış yaşanmaktadır.

Bunu önlemek için 1998 yılında nihai olarak Kyoto protokolü imzaya açılmıştır. Bu protokol ile 2012 yılına kadar sera gazı etkisi yapan başta karbondioksit olmak üzere gazların atmosfere salınımları %5.2 azaltılarak 1990 yılı seviyesine çekilecekti. Ancak kağıt üzerinde varılan bu antlaşma, diğer birçokları gibi hayata geçirilememektedir.

Burada ilginç olan, sera gazı etkisinden en fazla zarar görecektür ülkelerin başında ABD gelmesine rağmen; Kyoto protokolüne atılan imza 2001 yılında Bush döneminde geri çekilmiştir.

Ancak büyük baskılar sonucunda 2016 yılında yeniden imzalamıştır ama henüz uygulamasıyla ilgili belirgin bir adım atmamıştır.

Bunun iki sebebi olabilir. Bu gazların atmosfere salınmasına en fazla sebep olanlar enerji kartelleridir. Buna ABD'nin imza atması onların ticari karlarına zarar getirecektir.

Elbette global şirketlerin hamisi ABD'nin bu şirketlerin zararını göze alması, hele Bush döneminde bunun olması mümkün değildir.

Bir diğer sebep ise ABD'nin Amerika kıtasından göç ederek BOP ekseninde kendisine Anadolu ve Ortadoğu'yu vatan olarak seçmesidir. ABD'nin bölgemiz üzerindeki işgaller süreci, söz konusu planın uygulamasıdır; ABD, Gulf-streamde yaşanan değişikliğin sonuçlarından, "işgal ederek edindiği yeni coğrafyaya yerleşerek ve bu coğrafyayı kendine "vatan edinerek" korunmayı düşünmektedir.

Global şirketlerin Milenyum raundu çerçevesinde ormanların kesilmesinin önündeki engellerin kaldırılması için yoğun çaba sarf ettiğini biliyoruz. Günümüzde Amazon ormanlarının tahrip edilmesinin sebebi de altında bulunan petrolden başka bir şey değildir.

Milli Devlet, çevrenin korunmasını, insanlığın korunmasına eş-değer olarak görmektedir. Uluslar arası düzeyde alınacak kararlarla, çevreye dikkat etmeyen firmaların ürünlerine gümrük engelleri getirilecektir. Sadece üretilen ürünün sağlığa zararlı olup olmadığı bakılmayacak; aynı zamanda üretim aşamasındaki çevresel etkiler de dikkate alınacaktır. Zamanla getirilecek bu tarz kısıtlamalar, bütün firmaların çevre konusunda daha duyarlı olmasına neden olacaktır.

Sera etkisi yaratmayan enerji kaynaklarının devreye konulması sağlanacaktır.

Bu bağlamda Türkiye'nin çok büyük bir avantajı bulunmaktadır... Geleceğin enerji kaynağı Bor madenidir.

Sadece yüksek enerji elde edilmesinin yanında çevresel zararlarının olmaması Bor madenini asrın madeni yapmaktadır. Türkiye, sadece Bor madenindeki monopol olma avantajını kullanarak dünya lideri olma şansına sahiptir.

Ancak maalesef son dönem iktidar partisi, diğer bütün madenlerde olduğu gibi, Bor madenini de global firmaların tekeline devretmektedir.

Milli Devlet, bütün yar altı kaynaklarında olduğu gibi, Bor madeninde de kamulaştırma yöntemi ile, bu kaynakları devlet –millet ortaklığı halinde devreye koyacaktır.

Çevrenin kirlenmesini önlemenin en önemli adımı, insanın çevre ile barışmasından geçmektedir. Öncelikle kendi ve çevresi ile barışık olan, üretimi de ihtirasları için değil ihtiyaçları için yapan Milli Devlet anlayışı, ekonomi ve üretim politikalarında eğitimin fonksiyonlarından da istifade ederek insanın çevresi ile barışık olmasına hassasiyet gösterecektir.

2- MİLLİ DEVLET’TE AR-GE

Her sahada olduğu gibi araştırma ve geliştirme konusunda da devletlerin kendine yeter bir birikime sahip olması son derece önemlidir. Özellikle gelişmekte olan ülkeler, sanayi ve üretim hamlelerini teknoloji transferi yaparak sağlamaktadırlar.

Teknoloji transferi ile büyüme yoluna giden ülkeler, hep bir adım geride kalmak zorundadırlar.

Milli Devlet, devletlerin sadece teknolojiye sahip olarak kalkınamayacaklarına dikkat çekmektedir. Teknolojinin bilgisine sahip olmadan ve kendi teknolojisini geliştirmeden ülkelerin kalkınmaları tam manası ile mümkün değildir. Bu bağlamda Milli Devlet, iktisadi bağımsızlık için gerekli olan bilgi birikimine sahip olmanın son derece önemli olduğunu idraki içindedir.

Araştırma–geliştirme, bazen büyük sermayeler gerektirdiği için devletin finansman desteği ile ilmi çalışmalarını desteklemesi kaçınılmazdır.

Devlet, üniversiteler ve iş dünyası arasındaki koordinasyon ve işbirliğiyle bilimsel ve ileri teknoloji çalışmalarına yatırım yapılması gerekmektedir; Milli Devlet, bu Ar-Ge'nin finansmanını oluşturacaktır.

Üniversitelerin, ilim üretim merkezi olması için gerekli her türlü finansman desteği, devlet tarafından bilim adamlarına verilecek, bilimsel çalışmalar desteklenecektir.

Büyük sanayi kuruluşlarının tamamının, belli bir gelir düzeyinden sonra araştırma ve geliştirmeye yatırım yapması zorunlu olacak; bu yatırımlar vergiden muaf tutulacaktır.

Milli Devlet, ilmi çalışmalar için bir Bakanlık tahsis edecektir. Bakanlık bünyesinde çeşitli branşlarda değişik enstitüler devreye konacaktır. Bu enstitüler, sadece fizik, kimya biyoloji, matematik sahasında olmayacak; sosyal ilimler, ekonomi, bilişim ve yüksek teknoloji alanları da değerlendirilecektir.

Buralarda görev alan ilim adamlarının, bilimsel çalışma dışında hiçbir derdi olmayacak; gerekli her türlü sosyal güvence ve gelir, devlet tarafından sağlanacaktır.

Milletlerin en önemli sermayesi beyin gücüdür. Bu gücün, “göçebe vaziyette” başka devletlere hizmet etmeden önce, kendi milletine hizmet etmesi gerekmektedir.

Böylece her sahada ortaya çıkacak yeni buluşlar, hayatın bütün safhalarında, özellikle sanayide üretimde, tarımda, sağlıkta, savunmada yerli firmalar tarafından uygulamaya konulacaktır.

Bir ülkenin, özellikle askeri sahada kendi silah sanayisini geliştirmesi son derece önemlidir. Askeri sahada devlet alıcı olarak yerli sanayii ve yerli teknolojiyi desteklerken; bizzat kendisi de bu sahada yeni buluşların önünü açacak yatırımlar yapacaktır.

15. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET'TE
MADENCİLİK, ENERJİ
KAYNAKLARI VE YATIRIMLAR

- 1- Milli Devlet'te Madencilik**
- 2- Milli Devlet'te Enerji Kaynakları**

1- MİLLİ DEVLET’TE MADENCİLİK

Devletler, sınırların kalktığı iddia edilen Yeni Dünya düzeninde, hiçbir menfaatlerinin olmadığı programları küreselleşmeye ayak uydurabilmek için hayata geçirmekte böylece her türlü dış müdahaleye karşı savunmasız, kaynakları elinden alınmış ve kendi topraklarında dilenci konumuna getirilmiş devletler ortaya çıkmaktadır.

Dünyanın en fakir ülkesi Sierra Leone, dünyanın elmas madenleri bakımından en zengin ülkesidir. Elmas madenleri global aktör De Beer tarafından sömürülen bu ülke insanı, yıllık yaklaşık 417 dolar gelire yaşamak zorunda bırakılmıştır.³⁴⁶

Nijerya, Yemen, Etiyopya, Tanzanya, Burundi gibi ülkeler de zengin maden yataklarına sahip olmalarına rağmen; bu yatakları global maden firmalarına kaptırdıkları için aynı “yokluğu ve açlığı” yaşamaktadırlar. Bir ülke için en önemli kaynak, parası ile yer altı ve yer üstü zenginlikleridir. Eğer devletler, yer altı kaynakla-

346 World Bank, World Development Indicators 2000/ 2001

rını, yabancılara çıkarttırıyor veya işlenmeden hammadde olarak satıyorsa; bu durum, millete ait servetin yabancılara aktarılması demektir. Çünkü birçok ülke, ihraç ettiği yer altı kaynaklarını işlendikten sonra 100 kat, hatta 1000 kat daha fazla para vererek tekrar geri almaktadır.

Madenlerin işletim hakkının yabancı firmalara devredilmesi ile bu madenlerin devlet tarafından işlenmeden hammadde olarak dışarıya satılması arasında pek bir fark bulunmamaktadır. Global maden firmaları, bir ülkede çıkardıkları madeni, asla o ülke topraklarında kurdukları tesislerde işlemek istemezler. Gelişmiş kabul edilen ülkelerde kurulan tesislere gönderirler. Sömürülen ülke topraklarından çıkartılan madenler, ihraç edilen ülkedeki yine o maden firmasına ait şirkete dünya fiyatlarının çok altına ihraç edilir. Bu işlemde transfer fiyatı (transfer pricing) denilen fiyat uygulanır. Böylece talan edilen ülkede kurulan şirket nerede ise zarar ediyor gösterilir.

Yine bu madenler, ham cevher olarak ülke dışına çıkarılırken; sanki bu madenin değersiz olduğu ve ticari yönünün fazla olmadığı imajı oluşturulmaya çalışılır. Ham cevherin içindeki saf maden oranları düşük gösterilir.

Madenlerin, ait olduğu ülke menfaatlerine kullanılmasını istemeyen küresel güçler, her türlü hileye başvurmuşlardır. Osmanlı döneminde yabancılar, Bor Minerallerini “Alçıtaşı” olarak işletmiştir.³⁴⁷ Global şirketlerin bu hilesi, kaynaklarımıza olan bakış açılarını tüm çiplaklığı ile gözler önüne sermektedir.

Yalnız bununla da kalmayan Global şirketler, bizce çok gülünç olan ülkenizde ‘kaynak yok’ düşüncesini telkin etmiştir. Dünya bor rezervlerinin %72,1³⁴⁸ gibi yüksek bir oranını barındıran ülkemizde bulunan dört bor yatağından biri olan Susurluk/Balıkesir’de yer alan

347 Eti Maden, <http://www.etimaden.gov.tr/tr/page/bor-turkiye-tarihcesi>

348 Eti Maden, <http://www.etimaden.gov.tr/-/page/uretim-dunya-bor-rezervleri>

ve İngiliz Borax Consolidated tarafından işletilen Sultançayırı Ocağı'nın 1951 yılında 11.000 ton'a yakın ihracat yapmasına rağmen 1954 yılında bor cevherinin tükendiği ileri sürülerek kapatılması,³⁴⁹ Global şirketlerin madenlerimiz üzerinde uzun vadeli planlarının olduğunu açıkça göstermektedir.

Oysa Türkiye yüzölçümünün sadece %0,85'i büyüklüğünde olan Gümüşhane ilimizde bile, 151 adet arama ve 75 adet işletme ruhsatı olmak üzere toplamda 226 adet maden ruhsatı verilmiştir.³⁵⁰ Bu durum sadece Gümüşhane için böyle değil, tüm ülkemiz için aynıdır. Ülkemizde neredeyse maden olmayan bir bölge bulunmamaktadır. 2002-2015 yılları arasında 64.085 adet arama ve 18.626 adet işletme olmak üzere toplamda 82.711 adet maden ruhsatı verilmiş olması,³⁵¹ ülkemizin nasıl bir talanla karşı karşıya olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu örnek olanları daha iyi anlamamıza imkan tanıyacaktır... 1950'li yıllarda Bor madenlerimizin işletim hakkı Rio Tinto'ya ait Borax Consolidated şirketindeydi. “1958–1961 yılları arasında NATO'nun Bor'u stratejik hammadde ilan etmesinin ardından Türkiye'de Bor sahalarının millileştirilmesi tartışmaları gündeme gelmiş, Borax Consolidated Ltd. hazırladığı raporda aşağıdaki görüşlere vurgu yapmıştır. Şirkete göre 1963 yılı itibarıyla;

- Türkiye'de bor mineralleri tükenmiştir.
- Türkiye'nin en çok 20 bin ton satış şansı vardır.
- Türkiye'de ancak 3 firma 60 bin ton üretim yapabilir.
- Türkiye Avrupa piyasasına yalnız borik asit üretimi için Bor cevheri verebilir.
- Avrupa piyasasının borik asit üretimi, 45 bin ton cevhere karşılık gelen “30 bin ton bor cevheri” ile sabittir.

349 Eti Maden, <http://www.etimaden.gov.tr/tr/page/bor-turkiye-tarihcesi>

350 Gümüşhane Valiliği, <http://gumushane.gov.tr/sanayi>

351 <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-62269c.pdf>

- Türkiye ancak zararına Bor endüstrisi kurabilir, 3 bin tonluk rafineri ancak sübvansiyonla yaşar.
- Türkiye'nin Bor rezervlerine Borax Consolidated Ltd. ortak edilirse Bor endüstrisi kurulacaktır.
- Avrupa endüstrisinde Türk cevheri kullananlar, fiyat rekabeti ile Amerikan cevherine dönerlerse, Türkiye bu sahayı kaybeder.
- Türkiye Amerikan rekabetini üstüne çekmemelidir.
- Amerikan Bor cevherleri sodyumludur, Türk Bor cevherleri kalsiyumludur, bu da Türkiye'nin rekabet imkanını ortadan kaldırır. Şirketin kehanetlerinin (!) hepsinin yanlış çıkmış olması ilgi Çekicidir.³⁵²

Türkiye, bugün dünyanın en büyük bor rezervlerine sahip olan ve dünyada en çok bor kimyasalları üretimi gerçekleştiren ülkedir.³⁵³ Dünya toplam bor rezervi sıralamasında 2014 yılında %72³⁵⁴ ve 2016 yılında %74'lük pay ile ilk sırada yer almaktadır.

Ülkemizde gerçekleştirilen bor üretiminde altın ve petrolün aksine herhangi bir yerli ya da yabancı özel teşebbüsün payı bulunmamaktadır. Daha doğrusu yerli ya da yabancı özel teşebbüslerin ülkemizde bor minerali araması ve üretmesi 1978 yılından beri yasaktır. Ancak cevheri hammadde olarak satıyor olmamız bize hiçbir kazanç sağlamamaktadır.

ABD'nin en büyük ve dünyanın üçüncü en büyük bankası olan Morgan Guaranty Trust Company of New York (JPMorgan Chase & Co.) firmasının önderliğinde 1985 yılında hazırlanan “Özelleştirme Ana Planı” kapsamında Etibank, “Birinci Öncelik” listesine alınmış³⁵⁵ ve bünyesinde bulunan firmaların tek tek özelleştirilmesinin ardından elimizde sadece Eti Maden kalmıştır. Eti Maden,

352 Mustafa Çinkı, Ulusal Maden Varlığımız ve Bor Gerçeği, 2001

353 Eti Maden, Dünya Bor Rezervi <http://www.etimaden.gov.tr/m/page/uretim-dunya-bor-rezervleri>

354 Eti Maden, Türkiye Bor Rezervleri <http://www.etimaden.gov.tr/m/page/uretim-turkiye-bor-rezervleri>

355 [T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, Başlangıcından Bugüne Türkiye'de Özelleştirme Uygulamaları, s. 4 <http://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/3759/ozelles.pdf>

2015 yılı dünya bor üretiminin %48'ini³⁵⁶ tek başına gerçekleştiren firma olup 'Türkiye'nin En Büyük 1000 İhracatçı Firması' sıralamasında 2015 yılında 767 milyon dolar ile 14'üncü ve 2016 yılında 677 milyon dolar ile 15'inci olmuştur.³⁵⁷ Ağırlıklı olarak ham cevher şeklinde sattığımız Bor'u katmadeğeri yüksek diğer formlarına çevirmiş olsaydık yüz milyarlarca Dolarlık ihracat geliri elde etmiş olacaktık. Oysa dünya lideri olduğumuz ve son derece stratejik olan böyle bir kaynaktan dahi elde ettiğimiz gelir 600 milyon dolarlar seviyesinde kalmıştır.

Devletin kalkınması, sahip olduğu doğal zenginliklere değil bu zenginlikleri akılcı yöntemlerle kullanmasına bağlıdır. Tüketicinin çok olduğu Bor ürünleri sektöründe üreticinin az sayıda olmasını fırsat bilmeli ve isabetli bir politika belirlemeliyiz.

Ham madde ihracı, bir ülkenin sanayileşmesine ve kalkınmasına vurulan en büyük darbedir. Madenlerin işletim hakkının yabancı firmalara devredilmesi ile, bu madenlerin devlet tarafından işlenmeden ham madde olarak dışarıya satılması arasında pek bir fark bulunmamaktadır.

Örneğin, ABD'nin ürün portföyü tamamen rafine bor ürünleri ile bor kimyasallarından oluşmakta olup, hiç ham bor satışı yapılmamaktadır.³⁵⁸ Ham madde satışı yapmak yerine uç ürün olarak satmak kimi ürünlerde 100 kat daha karlıdır. Bor Karbür bu duruma örnek gösterilebilir. Ülkemizde üretilen kurşun geçirmez Bor Karbür zırh seramiklerinin %85'i ihraç edilmektedir. Bora bilgi ve teknoloji eklenmesi sonucu ortaya çıkan bu ürün, ülkemizde üretilen bor kimyasalları üzerine 100 kattan fazla değer katmaktadır.³⁵⁹

356 Eti Maden, Bor Sektör Raporu s. 20 http://etimaden.gov.tr/files/files/2015_BOR_SEKTOR_RAPORU.pdf

357 Türkiye İhracatçılar Meclisi <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-arastirma-raporlari-ilk-1000-ihracatci-arastirmasi.html>

358 U.S. Geological Survey, Boron <https://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/boron/mcs-2017-boron.pdf>

359 Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Kurşun Geçirmez Bor Karbür Zırh, <http://boren.gov.tr/tr/haber/kursun-gecirmez-bor-karbur-zirh>

Sahip olduğumuz Bor madeni hakkındaki şu bilgiler bile Bor madenini ham cevher olarak satmak yerine katmadeğeri son derece yüksek ürünler haline getirmemiz gerektiğini bize göstermektedir.

a– Yakıt pili olarak alternatif enerji kaynağıdır. İzlanda ile Shell ve Daimler–Chrysler arasında 1999 yılında varılan antlaşma gereği bu ülkede yakıt pilleri otomotivde kullanılmaya başlamıştır. AB bu deneyimin sonunda tamamı ile otomotivde yakıt olarak bu pilleri kullanmayı düşünmektedir. Bunun kaynağı da Bor hibrid tir. Geleceğin enerji kaynağı Bordur.

b– Bor ve borlu yakıtlar, 1950’li yılların başında ABD Savunma Programı’nda geleceğin yakıtı olarak adlandırılmış ve nükleer silahlanma dışında 2. önemli stratejik malzeme olarak nitelendirilmiştir. 1958–1961 yılları arasında ABD ve NATO tarafından Bor, stratejik bir maden olarak ilan edilmiş, pazarlaması kontrol altına alınmış ve COCOM olarak nitelendirilen tedbirler kapsamında Varşova Paktı ülkelerine satışı yasaklanmıştır.³⁶⁰

c– Bor bileşikleri ve bor lifleri, (fiber) plastiklerde veya metalerde yüksek dayanıklılığa ve esnekliğe sahiptir. Bu gelişmiş bileşikler askeri alanda, özellikle hava ve uzay araçlarında kullanılmaktadır. Plastiklerde borlu lifler, alüminyum ve titanyumun 6 katı kadar sertlik/yoğunluk oranına sahiptir. Yüksek ısıya dayanıklılığı, esnekliği, hafifliği, güç ve üretim kolaylığı ile birleştirmektedir. Bu özellikleri sebebiyle jet motorlarının kompresör bıçaklarında, kanatçıklarında, dümenlerinde kullanılmaktadır. Bor bileşiklerinin kullanılması, titanyumla karşılaştırıldığında F14, Tomcat, F15 Eagle ve B1 bombardıman uçakların ağırlığını 91 kg azaltmaktadır.³⁶¹

d– Piyade tüfeği, tabanca, top, tank üretiminde, zırhlı personel taşıyıcıların zırhlarını güçlendirici seramik plaklarda da bor kulla-

360 <http://www.maden.org.tr/yeni3/yayinlar/raporlar/borraporu.htm>

361 Garrett, D., Borates: Handbook of Deposits, Processing, Properties and Use, San Diego Academic Press,1998

nılmaktadır. Borla güçlendirilmiş cam malzemelerin iletken olmayan ve düşük dielektrik özelliği onları radara karşı görünmez kıldığı için askeri teçhizat yapımında önemlidir. ABD ordusu tarafından kullanılan gizli teknoloji ürünü Stealth Fighter (hayalet uçaklar) ve donanımlarının imalinde de bor ve rafine bor ürünlerinin kullanıldığı düşünülmektedir.³⁶²

e- Nükleer reaktörlerde radyoaktif malzemenin fisyonu sonucunda ısı, alfa ve beta parçacıkları, gama ışınları ve nötronlar açığa çıkar. Nötronlara kalkan olarak kullanılan en önemli malzemeler, hidrojen, lityum, polietilen ve su olup, kalkan olarak kullanılan malzemelerin çoğu ikincil gama ışını yaymakta, bu da ısı düşürme ve tekrar kalkan uygulamayı gerektirmektedir. Bor, termal nötronları emme kabiliyeti açısından tektir. Sadece hafif bir gama ışını çıkarmakta ve alfa parçacıklarını kolayca emmektedir.³⁶³

f- Hafifliği, gerilmeye olan direnci ve kimyasal etkilere dayanıklılığı sebebiyle; plastiklerde, sanayi elyafı üretiminde, lastik ve kağıt endüstrisinde, tarımda, nükleer enerji santrallerinde, roket yakıtlarında da kullanılmaktadır. Camın ısıyla genleşmesini önemli ölçüde indirgediği, camı asit ve çizilmeye karşı koruduğu, titreşim, yüksek ısı ve ısı şoklarına karşı dayanıklılığı sağladığı için ısıya dayanıklı cam gereçleri ve elektronik ve uzay araştırmalarında kullanılacak üstün nitelikli camların üretiminde de önemli yeri vardır.

Daha birçok sahada kullanılan Bor madenin önemi Türkiye'ye uluslararası sahada çok büyük bir avantaj sağlamasına rağmen bu ve benzeri kaynaklarımız yabancılara talan ettirilmektedir. Milli Devlet anlayışında her konuda olduğu gibi madenlerimiz noktasında da millet menfaatler dikkate alınacaktır. Öncelikle yabancıların madenlerimiz üzerindeki hâkimiyetine son verilecektir.

362 www.usgs.gov

363 Bkz. Garrett, D., Borates: Handbook of Deposits, Processing, Properties and Use, San Diego Academic Press, 1998.

Bugün küresel güçler, gelişmekte olan veya geri kalmış ülkelerdeki maden araştırmalarının önünü kesmeye çalışarak, yeraltı kaynaklarının açığa çıkmasını engellemek istemektedirler. Madenleri, kendi menfaatleri doğrultusunda kullanabilecekleri ortamlar oluştuğunda ise, daha önce olmadığı söylenen kaynaklar bir anda bu güçlerin kullanımına açılmaktadır.

Dünya nüfusunun %14.6'sını oluşturan başta ABD ve AB olmak üzere gelişmiş kabul edilen ülkeler, alüminyum, bakır, kurşun ve çelik üretiminin %48.8 ila %61.5 arasında değişen oranlarda dışa bağımlıdırlar.³⁶⁴

Bu bağımlılığın neticesinde kendi sanayilerinde kullanılmak üzere dünyanın madence zengin ama gelir olarak fakir bırakılmış ülkeleri, global maden firmaları tarafından talan edilerek; kaynaklar, gelişmiş kabul edilen ülkelere aktarılmaktadır.

Maalesef durum ülkemiz içinde farklı değildir. Son yıllarda çıkartılan yasalar ile Global maden firmalarının deyimi ile “İncil’deki altın ülke” talan alanı haline getirilmiştir.

Yapılan araştırmalar neticesinde Türkiye, altın madeni bakımından zengin bir ülke olarak görülmektedir.³⁶⁵ Ancak 80’li yıllar maalesef bazı profesörlerin “Türkiye’de altın yok” şeklinde açıklamalarına şahit olduğumuz yıllar oldu.³⁶⁶ Yıllar sonra ülkemizin çok ciddi bir altın rezervine sahip olduğu anlaşılmıştır.

Ne hazin bir tecellidir ki; Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün, yeraltı kaynaklarımızın devlet eliyle çıkarılması ve değerlendirilmesi amacıyla Ekonomi Bakanlığı’na bağlı “Altın Arama ve İşletme İdaresi” kurumunu 1933 yılında kurmasına rağmen³⁶⁷ Cumhuriyet tarihimizin ilk altın madeni 2001 yılında İzmir-Bergama ilçesinde

364 Mustafa Çinkı, Ulusların Gücü ve Yurdumuzun Tükenişi ya da Tüketilişi

365 MTA, “Türkiye ve Dünya Altın” Temmuz 2016, s.5 <http://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/bilgi-merkezi/maden-serisi/Altin.pdf>

366 Milliyet Arşiv 21.04.1987, s. 2 <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Arsiv/1987/04/21>

367 MTA, <http://mta.gov.tr/v3.0/kurumsal/tarihce>

faaliyete geçmiştir.³⁶⁸

Zengin maden kaynakları sayesinde, uygarlıklar tarihinde her zaman madenciliğin beşiği ve öncüsü olan Anadolu topraklarında dünyanın ilk altın parasının M.Ö. 700 yıllarında Salihli-Sart yöresinde hüküm süren Lidyalılar tarafından basılmasına rağmen ve altından yapılmış süs eşyalarının M.Ö. 5000 yıllarında kullanılmaya başlanmasına rağmen ve Osmanlılar dönemi boyunca işletilen altın ve gümüş madenlerinin hazine için zenginlik kaynağı olmasına rağmen³⁶⁹ 2001 yılına kadar ülkemizde herhangi bir altın madeninin devreye koyulmamış olması ve o tarihten sonra altın madeni ruhsatı alan firmaların büyük çoğunluğu yabancı global firmalar ya da onların yerli ortakları olması son derece manidardır.

Ülkemizde ilk altın madeni Eurogold firması tarafından işletilmektedir.³⁷⁰ Eurogold firması, 1954 yılında çıkan 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ile 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve bu Kanunlara ilişkin Kararname ve Tebliğler çerçevesinde HDTM Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün İzinleri ile 29 Ağustos 1989 tarihinde ülkemizde kurulmuştur.³⁷¹ 2001 yılında 1,4 ton olan altın üretimi, 2015 yılında 27,9 tona yükselmiştir. 2016 yılı raporlarına göre; 2015 yılında ülkemizde 9 projede 27,9 ton altın üretimi gerçekleştirilmiştir.³⁷² Ülkemizde 2017 itibariyle 1000'in üzerinden altın arama ruhsatı verilmiştir.

Petrol konusuna gelince; Shell firmasında genel müdürlük yapmış olan Antony Robinson'un dediği gibi, “Tüm Amerikan petrol

368 MTA, “Türkiye ve Dünya Altın” Temmuz 2016, s.6 <http://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/bilgi-merkezi/maden-serisi/Altin.pdf>

369 Devlet Planlama Teşkilatı, Sekinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Madencilik Özel İhtisas Komisyonu Raporu, s. 1 <https://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/3469/oik634.pdf>

370 <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d19/c018/b009/tbmm190180090175.pdf>

371 <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d19/c018/b009/tbmm190180090175.pdf>

372 MTA, “Türkiye ve Dünya Altın” Temmuz 2016, s.7 <http://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/bilgi-merkezi/maden-serisi/Altin.pdf>

şirketleri bilir ki, yapılan araştırmalar Türkiye'nin bir petrol denizi üzerinde olduğunu gösteriyor.” Türkiye’de bu petrol yataklarının varlığı bilinmesine rağmen petrol aramak için ayrılan bütçenin çok az olması, bu kaynakların ortaya çıkmasını istemeyen küresel güçlerin etkinliğindedir.

Mobil firması, ülkemizde petrol üretiminin en çok gerçekleştirildiği Batman ilinde yer alan Şelmo petrol sahasındaki petrol üretim faaliyetlerini 1993 yılında “Daha fazla üretmek isterdik ama daha fazla petrol yok” diyerek³⁷³ durdurken, tam 17 yıl sonra Amerikalı TransAtlantic firmasının Şelmo sahasında günlük 1700 varilin üzerinde³⁷⁴ petrol üretimine başlamış ve bölgede 800 milyon varilden fazla petrol olduğunu açıklamıştır.

Cumhuriyet döneminde petrol sektörü ile ilgili olarak yapılan ilk yasal düzenleme 1926 yılında çıkarılan ve ülke sınırları içinde bütün petrol arama ve işletme haklarını hükümete veren 792 sayılı Kanun’dur.³⁷⁵ “Tam bağımsızlık ancak ekonomik bağımsızlık ile mümkündür” diyerek, Osmanlı’nın aksine milli bir madencilik politikası izleyen Atatürk, bütün petrol arama ve işletme haklarını bu kanun ile hükümete vermiş, yerli-yabancı özel teşebbüslerin ülkemizde petrol arama ve üretim faaliyetlerini yasaklamıştır.

Petrol arama ve işletmesine çok önem veren Atatürk, yeraltı kaynaklarımızın devlet eliyle çıkarılması ve değerlendirilmesi amacıyla, 1933 yılında Ekonomi Bakanlığı’na bağlı “Petrol Arama ve İşletme” kurumunu kurmuştur.³⁷⁶

Pek mütevazı bir bütçenin imkânları içerisinde faaliyetlerini sürdüren MTA, ekonomik ve ticari anlamda ilk petrolü 1940 senesinde Raman’da bulmuş ve bu bölgede günümüze kadar aralıksız petrol

373 Milliyet Arşiv 25.11.1993, s. 5 <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Arsiv/1993/11/25>

374 The Oil & Gas Year Turkey 2010, s.50

375 Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Tarihçe <http://pigm.gov.tr/index.php/kurumsal/tarihce>

376 MTA, Tarihçe <http://mta.gov.tr/v3.0/kurumsal/tarihce>

üretimi gerçekleştirmiştir.³⁷⁷

7 Mart 1954 tarihinde 6326 sayılı yeni “Petrol Yasası” çıkarılmış, böylece izlenen petrol politikasında yeni bir dönem başlamış ve bu yasa ile aramaların yerli ve yabancı özel girişim eliyle yapılmasının önü açılmıştır.³⁷⁸ Kanunun çıkmasından sadece 2 ay sonra tam 7 adet yabancı petrol firması³⁷⁹ ülkemize giriş yapmıştır.

California Asiatic Oil ve Texaco Overseas Petroleum, petrol yasasının çıkarılmasından tam 2 ay sonra 11.05.1954 tarihinde petrol aramak amacıyla ülkemize gelmiş ve sadece 4 yıl sonra kazılan Kahata-1 Kuyusunda Adıyaman Bölgesindeki ilk petrol keşfini³⁸⁰ gerçekleştirmiştir. TPAO ise, bugün en çok petrol üretimi yaptığı ikinci yer olan Adıyaman Bölgesindeki petrol keşfini 1971 yılında³⁸¹ gerçekleştirmiştir.

Diyarbakır’da ise durum çok vahim. Diyarbakır ilinde yabancı sermayeli petrol hakkı sahibi 9 adet şirket faaliyet göstermektedir.³⁸² Bu dokuz firmadan biri olan ve 2014 yılı vergi rekortmenleri listesinde 40’ıncı sırada yer alan³⁸³ Anglo-Fransız petrol şirketi Petrorenco, Diyarbakır’da günlük ortalama 8500 varil petrol çıkarırken ülkemizin yegâne milli petrol şirketi olan TP, bu bölgede herhangi bir üretim gerçekleştirilmemektedir.

Adana Bulgurdağı’nda da durum maalesef aynıdır. Mobil, 1960

377 TP, Raman’da 100 Milyonuncu Varil Ham Petrol Üretimi Gerçekleştirildi <http://www.tpao.gov.tr/tp5/?tp=haber&id=36>

378 Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Sıça Sorulan Sorular <http://pigm.gov.tr/index.php/component/content/article/26-icerik/46-sikca-sorulan-sorular>

379 PİGM, 1954-2016 Mayıs Döneminde Arama ve İşletme Faaliyetinde Bulunan Şirketler http://www.pigm.gov.tr/images/pdf/2016/1954-2016_Mayis_Doneminde_Arama_ve_Isletme_Faaliyetinde_Bulunan_Sirketler.pdf

380 TPAO, Adıyaman Bölge Müdürlüğü <http://www.tpao.gov.tr/tp5/?tp=m&id=91>

381 TPAO, Tarihçe <http://www.tpao.gov.tr/tp5/?tp=m&id=93>

382 <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-29861sgc.pdf>

383 2014 Vergilendirme Dönemi Kurumlar Vergisi Türkiye Genel İlk 100 Sıralaması http://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/VI/ECVOMLK/2014/2014_kurumlar_ilk100.htm

senesinde Adana Bulgurdağı'nda iyi kaliteli petrol bulmuştur.³⁸⁴ Amerikalı Aladdin Middle East, Adana bölgesinde Bulgurdağ petrol sahası işletmesini 1994 yılında Mobil'den devralmış³⁸⁵ ve hala üretime devam etmektedir. Ancak TPAO'nun bu bölgede herhangi bir petrol arama faaliyeti bulunmamaktadır.

Türkiye'nin en kaliteli petrolünün üretildiği Siirt'te de TPAO'nun herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Amerikalı Aladdin Middle East firması, Siirt'in Eruh ilçesinde petrolü ilk defa 2013 senesinde keşfetmiştir.³⁸⁶ Firma, sahip olduğu 497 km² alan³⁸⁷ kaplayan petrol arama ruhsatı ile yüz ölçümü 1363 km² olan Eruh ilçesinin neredeyse yarısını kapatmış durumdadır. Aramalarına devam eden firma, 2017 senesinde yeni üretim kuyuları keşfetmiştir.³⁸⁸ Firmanın bu bölgedeki petrol üretimi günlük ortalama 1000 varildir.³⁸⁹

Dünya üretilebilir petrol ve doğal gaz rezervlerinin yaklaşık %72'lik bölümü, ülkemizin yakın coğrafyasında yer almaktadır.³⁹⁰ Bir ucu Suudi Arabistan'da bir ucu Mardin'de 4 bin metre derinlikte 300 trilyon varillik bir petrol denizi olduğu belgelerle ortaya konmuştur. Yani Türkiye uçsuz bucaksız bir petrol denizi üzerindedir.

Oysa ki, ülkemizde maalesef yeteri sayıda ve derinlikte arama sondaj kuyuları açılmamıştır. 2007-2016 yılları arasında ortalama yıllık 82 adet arama kuyusu açılmıştır.³⁹¹ Cumhuriyet tarihimiz boyunca ise sadece 4.776 adet kuyu açılmıştır.³⁹²

384 Yrd. Doç. Dr. Sefa Sekin, Türkiye'de Petrol s. 124 <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/3006>

385 <http://aladdinmiddleeast.com/1991---2010/TR/67/88/A>

386 Doğu Sadak (Oymantepe) Petrol Keşfi <http://aladdinmiddleeast.com/News/19/Dogu-Sadak-Oymantepe-Petrol-Kesfi/TR>.

387 Eruh Arama Ruhsatı, <http://aladdinmiddleeast.com/Eruh/TR/92/100/A>

388 <http://www.siirt.gov.tr/eruh-ilcemizde-uretilen-turkiyenin-en-kaliteli-petrol-uretimi-artarak-devam-ediyor>

389 Güncel Faaliyetler <http://aladdinmiddleeast.com/News/27/Guncel-Faaliyetler/TR>

390 Enerji Bakanlığı, Petrol <http://enerji.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/Petrol>

391 TPAO, 2016 Yılı Ham Petrol ve Doğal Gaz Sektör Raporu, s. 41 <http://www.tpa.gov.tr/tp5/?tp=m&id=57>

392 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Petrol <http://enerji.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/Petrol>

Sadece Teksas’da yıllık ortalama 20.000 arama kuyusunun açılıyor olması,³⁹³ ülkemizin petrol arama konusuna çok fazla önem vermediği ve gereken gayreti göstermediği anlaşılıyor.

Ekonomimiz büyüdükçe petrole olan ihtiyacımızın artışından ötürü petrol ile alakalı politikaları belirlerken ulusal çıkarları göz önünde bulundurmalı, petrol arama konusunda azami gayreti göstermeli ve ülkemizin sahip olduğu muazzam petrol kaynaklarını yeryüzüne çıkarmalıyız.

Milli Ekonomi Modeli tezinde madenler ile diğer yeraltı ve yerüstü zenginlikleri millete aittir. Bu kaynaklar, devlet–millet ortaklığı ile kurulacak şirketler tarafından çıkartılmalı ve işlenmelidir.

Şu ana kadar verilmiş olan ruhsatlar yabancıların elinden satış değerlerinin 3–4 misli paralar karşılığında geri alınacaktır. Böylece ülke kaynaklarının tamamı, yine millete ait hale gelecektir.

Madenler yerli sanayinin gelişmesinde kullanılacak hammadde olarak ihracına müsaade edilmeyecek, işlendikten sonra çok daha fazla bir karla satılması sağlanacaktır.

Bugün BOP adı altında devam eden işgallerin demokrasi için değil, bir yönüyle de Ortadoğu’nun kaynaklarına ulaşmak için yapıldığı aşikardır. Bu noktada “işlenmemiş zengin kaynaklara sahip Türkiye’imiz de küresel bir tehdit ve tehlike altındadır. Bu bağlamda global maden firmalarına verilen ruhsatlarla devredilen maden yataklarının bu işgale yardım edeceği unutulmamalıdır.

Kendi topraklarında dilenci olmak yerine mutlu ve müreffeh bir yaşam sürmek elimizde, yeter ki ayağımızın altındaki 3 katrilyon dolar değerindeki servete sahip çikalım. Bu zenginlik, sadece bize değil bütün insanlığa ikram etsek dahi bitmeyecek büyüklüktedir. Yeter ki talan edilmesine müsaade etmeyelim.

393 Teksas Valiliği, Summary of Drilling, Completion and Plugging Reports for 2015 <http://www.rrc.state.tx.us/media/31895/annual2015.pdf>

2- MİLLİ DEVLET'TE YATIRIMLAR VE ENERJİ

Teknolojinin gün geçtikçe ilerlemesi, enerjiye olan ihtiyacın da günden güne artmasını sağlamıştır. Dünyanın enerji ihtiyacı 2030 yılına kadar %53 artacaktır; bu bağlamda 2030 yılına kadar 20.2 trilyon dolar enerjiye yatırım yapılması Gerekmektedir.³⁹⁴

Günümüzde enerji kaynaklarına ulaşım için yapılan savaşlar dikkate alındığında, bu kaynakların stratejik önemi daha iyi anlaşılacaktır. Stratejik öneminin yanında enerji, aynı zamanda üretimin de bir fonksiyonudur. Üretim maliyetleri arasında yer alan enerji ekonomileri direkt olarak etkiler. Kaynağı ucuza kullanan ülkelerde, üretim maliyetleri düşük olduğundan, maliyet enflasyonuna neden olan bu kalem artık olmayacaktır. Bu hal, firmaların rekabet gücüne de yansiyacak ve fiyatların düşmesini sağlayacaktır.

Ayrıca halkın enerji kullanımına ayırdığı para miktarı da az olacağından, tüketime de daha fazla para ayırabileceklerdir.

394 World Energy Outlook 2006, IEA

Milli Devlet sisteminin de enerji, zamanında, yeterli ve kaliteli olarak sanayiinin ve sosyal hayatın hizmetine sunulacaktır. Bu, refahın yükseltilmesini sağlayacağı gibi; yerli sanayinin dış pazarlarda rekabet gücünü de arttıracaktır.

Sosyal Devlet’in fırsat eşitliği prensibi, enerji konusunda da devreye konulacak ve ücretsiz enerji desteği ile üretim sektörü sübvansede edilecektir.

Ekonominin, bir milletin bağımsızlığındaki önemi dikkate alındığında; ekonominin can damarı olan enerji konusunda da milli bir enerji politikasının olması şarttır. Aksi takdirde bu gücü elinde bulunduranlara bağımlılık söz konusu olur ki, bu hal ülkelerin iktisadi ve siyasi bağımsızlığını kaybetmesi demektir. Milli Devlet’te milli bir enerji politikası bu gerekçe ile hayati önem arz etmektedir.

Ülkemiz, enerji kaynakları bakımından incelendiğinde oldukça zengindir. Enerji elde etmekte kullanılan pek çok kaynağı bünyesinde barındıran Türkiye, bunları değerlendirme noktasında oldukça yetersizdir.

Şüphesiz enerji kaynaklarının başında petrol ve doğalgaz gelmektedir. Bunların yanında güneş enerjisi, nükleer enerji, rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji, biomas enerji, akıntı enerjisi, dalga enerjisi ve yakıt hücreleri Türkiye’de kullanılabilir enerji çeşitlerindedir.

Dünyada karbon eksenli yakıtların sebep olduğu sera gazı etkisinden dolayı ülkeler klasik enerji kaynaklarından alternatif enerji kaynaklarına yönelmek zorunda kalacaktır.

Kyoto Protokolü’nün imzalanmasına rağmen 2030 yılında karbondioksit emisyon oranlarının 1990 yılındaki oranların iki katına çıkması beklenmektedir.³⁹⁵

395 World energy, Technology and Climate Policy Outlook 2030—European Commission, Directorate—General Research Energy 2003

Burada Türkiye'nin önünde Bor, Hidro elektrik ve nükleer enerji imkanları bulunmaktadır. Gerek Bor madeni, gerek su kaynakları, gerekse radyoaktif elementler bakımından Türkiye çok şanslıdır.

Ülkemizde büyük barajlar yerine, her nehir üzerinde kademeli olarak birden çok baraj yapılmalıdır.

Ülkeleri borçlandırmak isteyenler bizim gibi gelişmekte olan ülkelere büyük barajlar yapmayı tavsiye etmişlerdir.

ABD firmalarına yaptırılan bu barajlar faizle alınan dış kredi ile yapılmış zaman içerisinde enerji ihtiyacını karşılamak isteyen ülkeler Türkiye örneğinde olduğu gibi ciddi bir borç batığında kendilerini bulmuştur.

Enerji üretmek sanıldığı kadar pahalı bir iş değildir. Büyük barajlardan elde edilen enerji çok rahatlıkla çok daha ufak bir sürü barajdan elde edilebilir.

Türkiye'nin bir ucundan bir ucuna enerji nakil edilirken ciddi kayıplar olmaktadır. Oysa her yerleşim yerinin kenarına yapılan ufak maliyetli hidroelektrik santralleri çok rahatlıkla ülkenin enerji ihtiyacını hem de enerji kaybı olmadan sağlayacaktır. Bu türlü yatırımlar için maliyetli kredilere de ihtiyaç yoktur. Emisyon ile bu yatırımlar karşılanacaktır.

Ayrıca olası bir savaş durumunda büyük santraller bombalandığında ülke çok rahatlıkla elektriksiz kalabilir. Ama bir sürü hidroelektrik yatırımı ulusal güvenlik açısından da önemlidir. Nükleer enerjinin devreye sokulması da Milli Devletin projeleri arasındadır.

Özellikle bor ile çalışan arabaların ülkemizde kullanımına imkan tanınırken vergi muafiyetleri ile bu tarz yatırımlar teşvik edilecektir. Ülkemizde otomotiv sanayi yakıt pilleri ile çalışan arabaları üretir konuma getirilecektir. Tüketicinin bu arabaları kullanması çeşitli maddi yardımlarla –örneğin yakıt yardımı gibi– desteklenecektir.

Hem sanayi, hem de hane halkları elektriği kısa bir süre sonra tamamı ile bedavaya kullanacaklardır. Türkiye şartlarında gerekli yatırım ve hazırlık süresi modelin uygulamaya başladığından 18 ay sonrasındır. Yani 18 ay sonra Milli Devlet'in uygulandığı ülkemizde elektrik halkımıza bedava verilebilecektir.

Milli Devlet anlayışında yeraltı kaynakları gibi enerji kaynakları da millete aittir. Ve devletin vazifesi yukarıda bazılarını saydığımız imkânlardan her vatandaşımızın yararlanabileceği fırsatları ona sunmaktır.

Bugün dünyada var olan enerji kaynakları üzerinde söz sahibi olabilmek için verilen mücadeleler ve savaşlar, global güçlerin bu kaynakların değerini çok iyi anladıklarının göstergesidir. Enerjide de bağımsızlıktan yana olan Milli Devlet alternatif kaynakları devreye koyup bunu sağlarken, Sosyal Devlet olmanın gereği olarak kendi insanına enerjiyi bedava verecektir.

16. BÖLÜM
MİLLİ DEVLET VE KÜRESELLEŞME
MESELESİNE MUKAYESELİ
BİR YAKLAŞIM

MİLLİ DEVLET VE KÜRESELLEŞME MESELESİNE MUKAYESELİ BİR YAKLAŞIM

Küreselleşmenin ateşli savunucularından ve Clinton döneminde ABD Devlet Sekreteri olan Strobe Talbot, Time dergisinde yayınlanan “Küresel Devletin Doğuşu” başlıklı makalesinde Milli Devlet konusunda şunları ifade etmektedir:

“Önümüzdeki 100 yılda Milli Devletçiliğin modası geçecek ve tüm devletler tek bir küresel otoriteyi kabul edecekler. Böylece 20. yüzyıl ortalarında benimsenen hedef “dünya vatandaşlığı” da gerçekleştirilmiş olacak. Ulusal egemenlik ve bağımsızlık gibi kavramlar yeni dünya düzenine yakışmayan, ağdalı, abartılı kavramlar olacak. Bütün devletler aslında birer sosyal düzenlemeden ibarettir ve gerçekte tüm devletler geçici ve yapay oluşumlardır. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) sınırsız bir dünyanın polisliğini üstlenecek ve üye ülkelerin iç olaylarına bile müdahale edebilecek bir güce sahip olacaktır.”³⁹⁶

396 Strobe Talbot, Time, 20 Temmuz 1992

Talbot'un ifadesinde geçen küresel otorite, elbette ki ABD olacaktır.

ABD eski Başkanı Bill Clinton ise, Bosna savaşı ertesinde yaptığı bir konuşmada küreselleşmenin Milli Devlete bakış açısını şöyle ortaya koymaktadır: "Küreselleşme gevşek sınırlar ister ve üniter devlet yapıları bu sürece uygun değildir."

Bu bağlamda Dünya Ticaret Örgütü'nün Dünya Bankası ve IMF gibi örgütler sanki üye ülkelerin eşit oy hakkı ile yönlendirdikleri kuruluşlar gibi gözükse de işin aslı bu şekilde değildir. IMF'de en çok katılım payı veren ABD'nin söz hakkı en fazladır. Dünya Ticaret Örgütünde 134 ülke üye olmasına rağmen söz hakkı G7'lerin elindedir.

Toplantılara gidecek masrafları karşılama imkanı olmayan birçok ülkenin bu örgütteki söz hakkı sadece kağıt üzerinde kalmaktadır DTÖ'de en hayati kararlar G7 ülkelerinin gayri resmi toplantılarda bir araya gelmesi sonucunda oluşturulmakta ancak bundan sonra geniş katılımlı resmi toplantılara formalite olarak taşınmaktadır.

Bu görüşmeler esnasında IMF ve DB'ye borçlu ülkelerin pek bir itiraz hakları da bulunmamaktadır.

Bu yeni anlayışta devlet tamamen yok edilmemekte ve küreselleşmenin önünü açması için bir jandarma gibi kullanılmak istenmektedir.

Küreselleşmeye karşı oluşacak her türlü sivil itaatsizlik, grev ve tüketici boykotları gibi toplumsal demokratik hareketlerin devletler tarafından engellenmesi istenmektedir.

Aksi takdirde devletler küresel şirketler tarafından dava edilecek ve büyük tazminatlar ödemek zorunda bırakılacaklardır. Özet başlıklar halinde Milli Devlet ve Küreselleşme meselesinin mukayyesini şöylece yapmamız mümkündür:

a– Küreselleşme fikri, kapitalizmin bir ürünüdür. Bilindiği gibi kapitalizm ekonomiyi, “Sınırlı kaynaklarla, sınırsız ihtiyaçların karşılanması” olarak tanımlar. Kaynaklar sınırlı, ihtiyaçlar da sınırsız olunca, gelişmiş ülkelerdeki sermaye ve güç sahipleri, kaynakların tüm insanlara yetmeyeceği saplantısından hareketle, dünyadaki bütün kaynaklara göz dikmişlerdir. Sömürgecilik bu mantığın neticesidir.

Milli Devlet ise, gücünü ve milli ideallerini Milli Ekonomi Modeli’nin esaslarıyla şekillendirir. Milli Ekonomi Modeli, ekonomiyi, “Sınırsız kaynaklarla, sınırlı ihtiyaçların karşılanması” olarak tanımlar. Mantıken düşündüğümüzde insan, kullandığından ve yediğinden çok daha fazlasını üretme kabiliyetine sahiptir. Yine insan, ihtiyaçlarını karşılama konusunda, tek bir seçeneğe sahip değildir, bir çok alternatiften yararlanabilir. Bu da kaynakların sınırsız olduğunu net olarak göstermektedir.

Milli Devlet, kaynakların sınırsız, ihtiyaçların da sınırlı olması fikrinden yola çıktığı için, kaynakların adil bir şekilde bölüştürülmesi, herkesin kaynaklardan doya doya yararlanması gerektiğini ortaya koyar. Halbuki küreselleşme, buna asla müsaade etmez. Küreselleşme mantığı, kaynakların belli ellerde tekelleşmesini doğal bir sonuç olarak kabul eder. Kapitalizmin ürünü sömürgecilik anlayışıdır. Milli Devlet tezi paylaşım, ikram ve dünyada kardeşlik anlayışını getirmektedir

b– Kaynakların sınırlı olduğunu ve belli ellerde toplanmasını temel felsefe kabul eden küreselleşmenin gelir dağılımındaki dengesizliği çözmesi, sosyal adaleti ve daha iyi yaşam koşullarını sağlayabilmesi, kalkınmada bütüncül bir yaklaşım sunabilmesi ve kalkınmanın merkezine insanı oturtması asla mümkün değildir.

Milli Devlet ise kaynakların sınırsız olduğunu kabul eder. Bir ülkenin kaynakları hem devlete, hem de o ülkede yaşayan millete aittir. Kaynaklar devlet–millet ortaklığıyla devreye konulacak

ve ihtiyacı olanın kaynaklara ulaşmasında devlet bizatihi yardımcı olacaktır. Kapitalist, liberal ve sosyalist ülkelerin hedefledikleri ama bir türlü başaramadıkları ve asla başaramayacakları, “insanı kalkınmanın merkezine oturtma” hedefi, Milli Devletin çıkış noktasıdır.

Milli Devlet, Sosyal Devlet projeleriyle insanlara ihtiyaçlarını karşılayabileceği imkanları sunar. Parasızlık yüzünden tüketim kabiliyetini kaybetmiş olan insanlar, yeniden bu kabiliyeti kazanır.

Tüketicimin artması üretimi tetikler, bunun neticesinde de devletin vergi gelirlerinde artış olur. Devletin geliri artar, üretici pazar bulup kazanmaya başlar, sosyal yardımları alan vatandaş da ihtiyaçlarını fazlasıyla karşılama imkanını elde eder. Böylece sosyal adalet ancak temin edilmiş olur Sosyal adalet, fakirleri daha fakir, zenginleri daha zengin yapan kapitalizm ile, ya da eşitlik adı altında insanların mülkiyet hakkını kısıtlayan komünizmle asla elde edilemez.

Küreselleşme gelir dağılımdaki adaletsizliğin ana kaynağıdır. Oysa Milli Devlet modeli özellikle Sosyal Devlet anlayışı ile gelir dağılımında adaleti oluşturmaktadır

c– Küreselleşme, iki temel noktada yoğunlaşmaktadır. Birincisi üretimin küreselleşmesi, ikincisi ise sermayenin küreselleşmesidir.

Milli Devlet anlayışında üretim de, sermaye de özgürlüğüne kavuşturulacaktır. İsteyen herkes sermayeye sahip olacak, isteyen herkes kabiliyetine göre üretim yapabilecektir. Ne üretim ne de sermaye belli global odakların elinde olmayacaktır. Böylece bütün insanların kabiliyetlerini devreye koymaları mümkün. Olacaktır. Gerek sermayenin gerekse üretimin tekelleşmesi kabiliyetlerin önünü tıkadığı için verimliliği de kısımaktadır. Milli Devlet dünyada verimliliği arttıran bir modeldir

d– Küreselleşme, sermaye hareketlerini hem hacimsel olarak

artırmakta, hem de kısa vadeli ve spekülâtif amaçlara yönelmektedir. Bu da Milli Devlet anlayışı için birçok sakınca ortaya çıkarmaktadır.

2004 yılı ocak sonunda TL'ye dönüştürülüp bir yıl süreyle hisse senetlerinde tutulan “sıcak para”, hem döviz kurundaki düşüş hem de hisse senedi fiyatlarındaki yüksek oranlı artışlar nedeniyle son bir yıllık dönemde dolar bazında yüzde 66.9 oranında getiri sağladı.

2004 yılı Ocak sonundaki kurdan 1329 TL'ye dönüştürülen 1000 dolar, bir yıl süreyle İMKB'de tutulduktan sonra bu yıl ocak sonunda 1668.7 dolara çıkmıştır.

Sıcak para denilen yabancı sermaye hareketlerinin özellikle gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerini olumsuz yönde etkilediği, bu ülkelerde makro-ekonomik istikrarsızlığa sebep olduğu ve finansal krizlerin sorumlusu olduğu sık sık gündeme gelmektedir. 1994-95'teki Meksika krizi ile 1997-98'deki Asya-Pasifik krizi buna örnek gösterilebilir.

Küreselleşme ile paranın spekülâtif alanlarda kullanılması sağlanmıştır. Bu sayede elinde büyük fonlar tutan global sermaye sahipleri anlık hareketlerle inanılmaz karlar elde etmektedir. Spekülâtif hareketlerde bir tarafın kazanması için diğer tarafın kaybetmesi gerekir. örneğin bir taraf döviz hareketlerinden para kazanıyorsa diğer tarafta kaybediyor demektir.

Sonuçta global sermaye sahibi olanlar trilyon dolarlar kazanırken sade vatandaşlarda kaybeden taraf olmaktadır. Fatura milletlere ,devletlere çıkmaktadır.

Anlık hareketler ile bir ülke finansal piyasaların çökmesi ile batırılmakta, milletin zenginliği bir anda global sermayenin eline geçmektedir.

Milli Devlet, bütün bu oyunlara asla müsaade etmemekte, hem

devletlere iktisadi bağımsızlık kazandırırken spekülâtif hareketlere son vererek sade vatandaşların servetlerinin bir anda elde değıştirmesine de engel olmaktadır

e- Küresel güçlerin en önemli silahı paradır; küreselleşmeyle birlikte kendi paralarını azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde hakim kılarlar. Bu ülkelerin kendi paralarını kullanmalarına asla müsaade etmezler. Sömürdükleri ülkelerin mal ve emeklerinin karşılığında kendi paralarını devreye koyarlar. Ülkeler emekle, gayretle üretim yaparlar, Gelişmiş kabul edilen ülkeler ise kağıdı boyayarak bütün bu üretimleri hiçbir emek sarf etmeden kendi ülkelerine transfer ederler.

Milli Devlet bu sömürüye asla müsaade etmemekte. Ülkelerin kendi emekleri ve üretimleri karşılığında kendi paralarının devreye girmesini sağlamaktadır.

f- Küresel ekonomilerde para, ulaşılması zor bir yeredir. Mübadele(değiş-tokuş) ve tasarruf aracı olarak kullanılan para, maliyetlidir. Faiz unsuru, paraya ekstra bir maliyet kattığından, üretim maliyetlerini de direkt olarak arttırmaktadır. Küresel sermaye, azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde paranın tasarruf özelliğini kullanarak hiçbir emek harcamadan akıl almaz kârlar elde etmektedir.

Yukarıda dikkat çektiğimiz üzere, ülkemizde, 2005 yılında İMKB’de değerlendirilen yabancı sıcak para, dolar bazında yüzde 66.9 kazandırmıştır. Bin dolar yatıran bir yatırımcı, hiçbir üretim yapmadan, istihdam sağlamadan yıl sonunda bin 669 dolar elde etmiştir.

Milli Devlet’te ise paraya ulaşmak kolaydır. Paraya iki yeni fonksiyon daha kazandırılmıştır: Para, tahrik unsurudur; Para, emeğin ve üretimin karşılığıdır. Milli Devlet’te, üretim projesi olanlara devlet, paranın tahrik unsuru özelliğini kullanarak faizsiz kredi ve-

recektir. Bu da üretim maliyetlerinin düşmesi anlamındadır.

Milli Devlet'te piyasada bulunan paranın maliyetsiz olması, paranın belirli ellerde bloke olmasının, haksız kazançlar elde edilmesinin önünü tamamen kesmektedir. Milli Devlet'te para, aynı zamanda tüketimi tetiklemek için de kullanılmaktadır. Tüketim kabiliyeti olan, ama parasızlık yüzünden tüketim yapamayan insanlara, Sosyal Devlet projeleriyle adil bir şekilde verilen para, üretilen mamullere yepyeni ve sağlam bir iç pazarın kapılarını açmaktadır.

Dışa bağımlı olmadan, üretimi de tüketimi de sağlıklı ve dengeli bir şekilde kendi bünyesinde sağlayabilen bir ekonomi, olması gerektir ve Milli Devlet bunu sağlamaktadır.

g- Küresel-kapitalist anlayış, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin Merkez bankalarını “devletten bağımsız” hale getirerek; ulus-devletlerin, Merkez bankaları üzerinden Senyoraj geliri elde etmesine yasak getirmiştir. Böylece büyüyen ekonomilerde üretim ile tüketim arasında oluşan açık, gelişmekte olan ülkelerin Merkez bankalarının çıkardığı hard currencylerin faizle borç alınması ile karşılanmaktadır.

Şöyle ki; büyüyen ekonomilerde üretim ile tüketim arasında her zaman belli bir açık olacaktır. Eğer bu açığa müdahale edilmezse, ekonominin zaman içerisinde kendini dengelemesi mümkün değildir. Bize göre, üretim ile tüketim arasındaki ekonominin yapısından kaynaklanan bu açığın kapatılması ancak devlet tarafından yapılabilir. Devletin senyoraj hakkını kullanarak emisyonu genişletmesi bu açığı kapatmanın yoludur.

Emisyon, üretilen bu mal ve hizmetin karşılığı olan paradır. Elde edilen mal ve hizmetin karşılığının belli bir oranda piyasalarda bulunması ise ekonomilerin devamı için bir zorunluluktur; Milli Devlet'in vazifesi işte bu para dengesini Senyoraj hakkı ile sağlamaktır.

Halbuki bugün Merkez Bankası'nın para basarak –yani devletin

Senyoraj hakkını kullanarak– piyasanın söz konusu ihtiyacını karşılaması gerekirken, kapitalist düzende piyasalardaki bu açık, dış kaynaklı borçlarla karşılanmaya çalışılmaktadır.

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kaydi para ve yabancı para emisyonunun yerine ikame edildiği için devletlerin senyoraj geliri elde etmesi mümkün değildir.

Milli Devlet, senyoraj hakkını kullanmak suretiyle piyasanın ihtiyacı olan emisyonu genişleterek hem küresel hortumu kesmekte, hem de vatandaşına kendi emek ve üretiminin karşılığı olan maliyetsiz parayı temin ederek devleti ve milleti “faizli borç” batağından kurtarmaktadır.

ğ– Küreselleşme mantığında devlet, küçüldüğü ve kendi kaynaklarını kullanmadığı için ancak vergi ve borçla varlığını sürdürebilir. Borçlandıkça borçlanır, tek geliri vergi olduğu için de vatandaşlarının üzerindeki vergi yükünü durmadan arttırır. Gerek oransal olarak gerekse dolaylı vergilerle yük dar gelirli kesimin omuzlarına yüklenmektedir. Alınan borçlar faizin de etkisiyle katlanarak büyür ve ödenebilmesi mümkün olmayan meblağlar ortaya çıkar. Artık toplanan vergilerin tamamı, borçların faizlerini bile karşılayamaz.

Böyle durumlarda da “sürdürülebilir borç”, sürdürülebilir cari açık gibi kavramlarla va rolan tehlikenin şiddetini gizlemeye çalışırlar, ekonomiyi toz pembe göstermek isterler. Bunun karşılığında da o ülkeye ait ne varsa hepsini sömürürler, ta ki bitirene kadar.

Milli Devlet ise, borç almak yerine, bağımsızlıktan kaynaklanan senyoraj hakkını kullanmak suretiyle kendi parasını basmayı ve kendi kaynaklarını devreye sokmayı esas alır. Borç ve faiz yükü olmadığı için toplanan vergiler vatandaşa tamamen hizmet olarak döner. Devlet kendi ayakları üzerinde durduğu için gerek iktisadi, gerekse siyasi hiçbir taviz vermek zorunda kalmaz.

h– Küreselleşme, kuşatma altına almaya çalıştığı devletlere ya-

bancı parayı, ithal enerjiyi, ithal ürünü teşvik ederek yerli üretimin bitmesine sebep olur. Devletin, ihracatı yerli para ile sübvansetmesi istenmez. Üreticiler yüksek maliyetlerle ürettikleri ürünlere gerek iç piyasada gerekse dış piyasada Pazar bulamazlar. Ülke üretim konusunda tamamen dışarıya bağımlı hale gelir. Özellikle tarım ürünleri konusundaki dış bağımlılık, o ülkeyi her türlü dış tehdit ve sömürüye açık hale getirir. Yıllar önce kendi kendine yetebilen Somali'nin bugünkü hali buna örnektir. Maalesef ülkemiz de yavaş yavaş bu noktaya doğru getirilmektedir.

Milli Devlet'te ise yerli para, yerli enerji, yerli ürün teşvik edilir. Bu da maliyetleri düşürmektedir. Sosyal Devlet projeleriyle tüketici kesim desteklendiğinden iç pazar sorunu da yoktur. Üretici malını değerinden tüketiciye satabilecektir.

1- Küreselleşme, yapılan ihracatın, hard currency ile, yani dolarla yapılmasını teşvik eder. Bu sebeple yapılan bütün ihracatta kazanan ABD olur. Bugün ABD en fazla cari işlemler açığı veren ülke olmasına rağmen hala varlığına devam etmesinin sebebi parasının dünya parası olması ve yaptığı ithalatı da ihracatı da kendi parası ile yapmasıdır. Milli Devlet'te ise ihracatta hedef, yerli paranın kullanım alanlarını genişletmektir. Bu sebeple ihracatın yerli para ile yapılmasını teşvik eder. Bunun için de az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde Sosyal Devlet projeleri devreye konulacak, hem yerli paranın sahası genişletilecek, hem de üretilen mal ve emek ülke dışında da karşılık bulacaktır.

i- Küreselleşme, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde devletin küçülmesini, devlet kurumlarının, madenler başta olmak üzere yer altı ve yerüstü kaynaklarının özelleştirilmesini tavsiye eder, hatta bu konuda baskı yapar. Bu mantığa göre özelleştirmeden kasıt, bu kurum ve kaynakların küresel yabancı şirketlere çok cüzi fiyatlara satılmasıdır. Bazen geçici olarak yerli sermayenin almasına müsaade ederler, bu bir geçiş aşamasıdır.

1997 yılı itibariyle ülkemizde devletin ekonomik hayattaki payı yüzde 26,6 idi. Bu tarihten sonra da birçok özelleştirme yapıldı ve sırada olanlar var. IMF ve Batılı ülkeler hala özelleştirme için baskıda bulunuyorlar. Esasen hedefledikleri, devletimizin etkisinin tamamen ortadan kalkması, milletimizin ise sahipsiz kalmasıdır. Küresel güçler yıllardan beri bakir durumda olan madenlerimizi çıkarmamızı engellemişlerdir. 3 katrilyon dolarlık yer altı ve yerüstü kaynağına sahip olmamıza rağmen, maalesef bugün enerjisini ağırlıklı olarak ithal eden bir ülke konumundayız. OECD ülkeleri içerisinde en pahalı enerji kullanan ülkelerden birisiyiz.

Milli Devlet anlayışında ise devlet, güçlüdür; bir baba gibidir. Milli Devlet, özelleştirme adı altında devletin işletmelerinin ve milletin yer altı ve yerüstü kaynaklarının yabancılara devredilmesine karşıdır; kurumların daha verimli işletilmesi için kendi vatandaşlarına özelleştirme imkanı tanır, devlet –millet ortaklığını hayata geçirir. Milli Devletin özelleştirme anlayışında, küreselleşmenin aksine kurumların yüzde 51’i devlette kalmak kaydı şartıyla, kalan yüzde 49’unun özelleştirilmesi söz konusudur. Özelleştirme işleminde sırasıyla, önce o kamu kuruluşunda çalışanlar dikkate alınır, sonra o kuruluşun bulunduğu bölgenin insanları, sonra yerli sermaye sahipleri, sonra da ülke dışında bulunan ama o ülkenin vatandaşı olan sermaye sahipleri devreye sokulur.

Milli Devlet’te kamu kuruluşları, yer altı ve yerüstü kaynakları devlet–millet ortaklığıyla işletilir. Devletle millet ortak olur, devlet kazanır, vatandaşını da kazandırır. Yani devlet alan el değil, veren eldir. Devletine ortak olan millet, devletine zeval gelmesine, ülkesinin işgal edilmesine asla müsaade etmez. Milli Devlet’te, devlet–millet birlikteliği ve kaynaşması doğal bir sonuç olarak ortaya çıkar.

j– Küresel güçler, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde hedeflerine ulaşabilmek için o ülkenin ordusunun zayıflamasını ve etkisiz olmasını isterler. Çünkü o ülkenin bağımsızlığını korumakla

mükellef olan silahlı bir güç, küresel güçler için en büyük engeldir.

Milli Devlet'te ise, milletin ve ülkenin bekası ancak güçlü bir orduyla mümkündür. İç ve dış tehditler için güçlü bir ordu, sadece varlığıyla bile caydırıcı unsurdur.

Küresel güçler, sömürmek istedikleri ülkelere ordularını zayıflatması için baskı ve telkinlerde bulunurlar. Bugün ABD, parasının dünya parası olmasını, arkasında Pentagon olmasına borçludur. Askeri gücü olmayan bir ABD'nin dünyadaki siyasi, ekonomik gücünün de olmayacağı muhakkaktır

k- Küreselleşme, devleti küçültmek gerektiğini savunmasına karşın; Milli Devlet, küçültülmüş bir devletten değil, çok daha güçlü ve köklü bir devlet yapısından yanadır. Milli Devlet, ekonomi alanında doğrudan üretici, dağıtıcı ve düzenleyici durumundadır. Haddi zatında Türkiye gibi devletlere küçülmeyi dayatan gelişmiş kabul edilen ülkelerinin devlet yapılarına baktığımızda, devletin kamudaki payının Türkiye'den daha yüksek olduğunu görürüz.

l- Küreselleşme, ülkelerin kendi çıkarları doğrultusunda bir dış politika oluşturmasına müsaade etmez. Küresel güçler iki komşu ülkenin bile yakınlık kurmasına tahammül edemez. Ülkeler arası bütün ilişkilere kendi çıkarları doğrultusunda müdahil olmak isterler.

Bunun neticesinde yakın tarihimizde ve günümüzde de görüldüğü gibi, yıllarca aralarında hiçbir problem olmayan komşu ülkelerin birbirlerine düşman olduklarını, hatta savaştıklarını görmekteyiz. Yıllarca süren İran–Irak savaşı buna örnektir. Bugünlerde de küresel güçler, İran ile Türkiye'nin birbirine düşmesi için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Halbuki, Türkiye ve İran asırlardır birbiriyle hiçbir sorun yaşamamıştır.

Milli Devlet'te ise dış politika tamamen ülkenin çıkarları ve mütekabiliyet esası doğrultusunda oluşur. Dış politika, günü birlik kararlara göre değil, tarihi, stratejik ve jeopolitik gerçekler ve

milli menfaatler dikkate alınarak, Milli Devlet'in bütünlüğünde ve topraklarında gözü olmayan devletlerle planlı bir devlet politikası olarak belirlenir.

m– Küreselleşme beyin göçüne sebebiyet vermektedir. İhtiyaç duyulan vasıflı elamanın yetiştirilmesi için gereken sürenin giderek uzaması ve yetiştirme maliyetinin artması, küreselleşen dünyada emeğin diğer ülkelerde ikamesini gündeme getirmekte, beyin göçü kavramını ortaya çıkarmaktadır.

Beyin göçü, küreselleşme olgusunu, küreselleşme de beyin göçü olgusunu artırmaktadır. 1970–1980'ler boyunca az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde yılda 100 bin beynin göç ettiği tahmin edilmektedir. Milli Devlet, beyin göçünün önüne geçerek, milletin yetişmiş beyinlerinin en iyi şartlarda yine milletine hizmet etmelerini sağlayacaktır. Hatta Milli Devlet, uygulamaya koyacağı Milli Ekonomi Modeliyle bugüne kadar yaşanan beyin göçünü ters yöne çevirecektir.

n– Küreselleşme yolunda bir ülkeden özellikle iki şeyi yapması istenir: Birincisi IMF programlarına bağlı kalması, ikincisi Uluslararası Tahkim kurallarına imza atması. Bunlardan IMF, ülkenin global güçlere teslim olması için her türlü ekonomik altyapıyı hazırlarken, tahkim ise bunun hukuki zeminini oluşturmaktadır. IMF ve Dünya Bankası ile ilgili olarak, Dünya Bankası'nın eski baş ekonomisti Joseph Stiglitz "IMF ve Dünya Bankası, ülkelerin sömürülmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır" itirafında bulunmuştur.

Küreselleşme sürecinde devlet, yetkilerinin birçoğunu bir taraftan uluslararası kuruluşlarla diğer taraftan da yerel otoritelerle paylaşmaya mahkûm edilmektedir.

Devletin sorumluluk alanı içinde yer alması gereken savunma ve ekonomik yönetim gibi pek çok alan artık büyük ölçüde IMF, Dün-

ya Bankası, WTO, NATO ve BM gibi uluslararası kuruluşlar ya da bölgesel düzeydeki siyasi ve ekonomik birlikler (Avrupa Konseyi, Avrupa Merkez Bankası gibi) tarafından koordine edilmektedir.

Oysa Milli Devlet, yetkilerini ve egemenlik haklarını hiçbir şekilde kimseyle paylaşmaz. Milli Devlet, gerek IMF politikalarına, gerekse Tahkime “hayır” demektedir. Zaten yetkileri paylaşılmış bir devlet için, bağımsızlıktan ve milli kimlikten bahsetmek zor, belki de imkansızdır.

o– Küreselleşme ile, gelişmekte olan ülkelerin milli gelir ve ihracatları içinde sınai ürünlerinin payı gittikçe artmaktadır. Bu ürünlerin ihracatının artmasına rağmen, küreselleşme, bu ülkelerin teknoloji üretir hale gelmesine imkan vermemektedir.

Bu da küreselleşmenin gelişmekte olan ülkeler için olumlu hiçbir yanı olmadığı gerçeğini bütün açıklığıyla gözler önüne sermektedir. Küreselleşme hiçbir gelişmemiş ülkeyi gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarmayarak, bilakis sürekli olarak sömürülen bir ülke olarak kalmaları sağlanmaktadır.

Milli Devlet teknoloji üretimi noktasında yüksek yatırım gerektiren işlerde bizzat katılımcı olarak teknolojiyi tekelleştiren küresel anlayışlara dur diyecektir.

ö– Küreselleşme sonucunda dünyanın dört bir yanında Milli Devletler içinde etnik milliyetçiliğe ya da farklı idealara dayalı özerk bölgeler ortaya çıkmıştır. Kanada’da Quebec ve İspanya’da Katalonya buna örnek gösterilebilir. Küreselleşme için bir devlet ne kadar küçük parçalara ayrılırsa o kadar küreselleşebilmiş demektir. Büyük devletlerin çok sayıda küçük devletlere parçalanmasıyla küresel şirketler, herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmaksızın çok daha rahat bir şekilde kaynaklara sahip olabileceklerdir.

Milli Devlet, milletine Milli Ekonomi Modeli’nde yer alan vatandaşlık maaşı gibi Sosyal Devlet projeleriyle destek olarak mil-

letle devleti birbirine çok sıkı bağlarla bağlamakta; mirasçısı olduğu medeniyetle şekillenen ortak milli kimlik ve milli ideallerle, etnik ve dini ayırım bahaneleriyle milletin parçalanmasının önüne geçmektedir.

p- Küreselleşme, dini inanç ve kanatları siyasi bir unsur olarak ele alır ve ülkelerin direncini kırmak için kullanır. Küresel güçler sömürü hedeflerine ulaşmak için, ülkelere “Dinlerarası diyalog”, “medeniyetler arası ittifak”, “Hoşgörü”, “İnsan hakkı ve tam demokrasi” gibi kavramlarla ve organizasyonlarla nüfuz eder; yerli taşeronlar ve yabancı misyonerler kullanarak, milleti bir ve beraber tutan değerleri tahrif eder. Bunun için, Milli Devletin içindeki yerli taşeronlara, dini ve milli değerlerin yanı sıra milli kimliği aşındırma misyonunu yükler. Milli kimliği ve maneviyatı kaybolmuş bir nesil ise, milli değerlerden de uzaklaşır ve ülkesinin muhtemel işgaline karşı direncini tamamen kaybeder.

Milli Devlet’te ise, dini bütünlük milli bütünlüğün; milli bütünlük de dini bütünlüğün teminatıdır. Ülke sınırları içerisinde yaşayan millet, hangi dine inanıyorsa inansın, devletin koruması altında inancını rahatlıkla ve huzur içerisinde, hiçbir hakkı da gasp edilmeden yaşayabilir.

Art niyetli bazı çevrelerin, küresel destekleri de arkasına alarak, dini değerleri siyasi hedeflerine alet ederek, ülkeyi bölme ve parçalama girişimlerine asla müsaade edilmez. Siyasi bir hedefi olduğu için de bilhassa yerli ve yabancı misyonerliğe, tarihte ve bugün yaptıkları tahribatlar da göz önünde bulundurularak asla izin verilmez, milletin hiçbir ferdinin, herhangi bir yabancından hak ve hürriyet dilenmesine itmeyecek biçimde, kendi vatanında ve kendi bayrağı altında tüm hak ve hürriyetleri doya doya yaşamasına imkan tanır

r- Küreselleşmenin pek çok yönünden birisi de kültürel olarak küreselleşmedir. Küreselleşme ile ortaya çıkan kültür, Batı kül-

türüdür. Kısaca, batılı değerlerin dünyada hâkimiyet kurması bu şekilde sağlanmaktadır. Kültürel küreselleşmenin ortaya çıkardığı kapitalist tüketim anlayışının ve yaşam biçiminin diğer milletlerin değerlerini kuşatma altına alacağı ve özellikle ulusal kültürleri yok edeceğinden Milli Devlet için bir tehdittir. Milli Devlet anlayışında her alanda olduğu gibi kültürel olarak ta küreselleşmeden çok farklı bir yaklaşım ortaya konulmakta ve milli kültür, milletin kimlik ve kişiliğinin mayası, milli egemenliğini sürekliliğinin teminatı olarak görülmektedir. Milli kültürün yeni nesillere aşılınması en öncelikli eğitim politikası olarak ele alınmaktadır. Toplumlar arası iktisadi ve siyasi diyaloglarının kültür emperyalizmine dönüşmesine müsaade edilmeyecektir

s– Küreselleşen dünyada devletlerin kendi sınırları dâhilinde ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü için bile uluslar arası tahkim kurullarına gidilmektedir. Bu yeni düzende global şirketler, devletleri dava edebilmektedirler .Oysa uluslar arası tahkim kuruluşları çifte standartlı uluslararası kuruluşlar bünyesinde oluşturulmuş, global firmaların kontrolündeki mahkemelerdir.

Yani küreselleşme, hukuk noktasında devletlerden yana değil, küresel sermayedarlardan yana, küresel şirketlerden yana bir tutum sergilemektedir. Son yıllarda yüzlerce yatırım uyuşmazlığının Dünya Bankası Tahkim Panellerine taşındığı ve bu davalardan hiç birinin davalı devletler (Kanada ve Meksika) lehine sonuçlanmadığı, yani kazanan tarafın her zaman şirketler olduğu görülmüştür. Dava edilen kamu kurumlarının başında Eyalet Mahkemelerinin ve ulusal vergi uygulamaları dolayısıyla Maliye Bakanlıkları ile Çevre Bakanlıklarının gelmektedir. Milli Devlet, kendi anayasasının ve hukukunun üstünde bir anlayışı kabul etmemektedir. Yargı noktasında bağımlı olan bir ülkenin bağımsızlığından bahsetmek mümkün değildir. Bundan dolayıdır ki, Milli Devlet'te hukukun üstünlüğü anlayışı tam anlamıyla var olacaktır.

Küreselleşme, uluslar arası hukukun, yani küresel hukukun

devletlerin iç hukukundan daha üstün olduğunu savunur ve hiçbir devlete kendi sınırları içerisinde dahi olsa kendi başına karar alma özgürlüğü bırakmaz. Oysa Milli Devlet, ülkesinde yasama, yürütme ve yargı erklerine sahiptir. Devletin otoritesi, ülkede bulunan herkesi eşit biçimde kapsamaktadır.

ş– Küreselleşme, devlet varlığının en başta egemenlik ve bağımsızlık hakkının yok olmasını, Sosyal Devlet olgusunun dönüşümünü, sömürünün sistemleşmesini ve meşrulaşmasını, devletin fertleri için vazgeçilmez olan sosyal devlet karakterinin ve sosyal politikaların yoksunluğunu, kitlesel yabancılaşmayı, kimliklerin yok olmasını ve ekolojik tahribat gibi birçok olumsuzluğu beraberinde getirmektedir. Milli Devlet, devleti devlet yapan hiçbir unsurdan vazgeçmemekte ve devletin herhangi bir hakkını bir yerlere devretmek gibi bir yanılaşa düşmemektedir.

t– Küreselleşme süreci dünyadaki çevresel etkileri arttırmakta, devletlerin bütçelerinde sağlığa daha az fon ayırmasına neden olmaktadır. Bir taraftan sağlıksız ortamlarda büyüyen bireyler diğer taraftan sağlık harcamaları için devletlerden yeterli desteği alamamaktadır.

Oysa Milli Devlet sağlık konusunu insanın doğuştan gelen haklarından görmekte bireylerin her türlü sağlık harcaması devlet yardımları ile karşılanmaktadır. Özellikle global firmaların çevre üzerinde yarattıkları tahribatlar yasalarla engellenmektedir.

u– Küreselleşme süreci dünya üzerinde bireylerin can güvenliğini de tehdit etmektedir. Sömürgeci anlayışlarla, dünya krallığı kurma hayali ile ülkeler işgal edilmektedir.

Milli Devlet güçlü ordu, güçlü devlet anlayışı ve ekonomide getirdiği paylaşımcı bakış açısı ile hem teorik olarak, hem de uygulamada bu işgal mantığının önüne geçmektedir

ü– Milli Devlet özgürlükler konusunda yepyeni bir yaklaşım or-

taya koyarak insanların doğuştan gelen haklarını yaşaması ile ancak özgür olabileceğini ifade etmektedir.

Gerçek manada her kesime hürriyet ancak Milli Devlet modeli ile kazandırılmaktadır.

Okuma hakkı, kimseye muhtaç olmadan yaşama hakkı, sermayesi olmasa bile isterse üretim yapma hakkı, sağlık yaşam hakkı v.b. bütün haklar bireyler tarafından yaşandığında ancak gerçek özgürlükten bahsedilebilir.

Milli Devlet bireylere bu hakları yaşatarak özgürleştirirken, küreselleşme bu hakları bireylerin elinden almakta ve hürriyetlerine engel olmaktadır Milli Devlet güçlü devlet, güçlü ordu, sağlam aile yapısından yanadır.

Küreselleşme ise zayıf devlet, zayıf ordu, tahrip edilmiş bir aile yapısına neden olmaktadır. Küreselleşme neticesinde milletler kimliksiz yığınlar haline getirilmektedirler.

Milli Devlet ise milletlerin bekası için, insanca yaşamak için hür ve özgür olarak güven içinde yaşamak için bugün insanlığın önünde ki tek çıkıştır. Küreselleşme, Batı toplumunun, kültürünün, tarihinin insanlığın önüne koyduğu modeldir. Milli Devlet Türk milletinin kimliğinin, tarihinin ve inancının insanlığa armağanıdır.

BELGELER

T.C.
TÜRK PATENT ve MARKA KURUMU
MARKA TESCİL BELGESİ
Marka No : 2017 13037 - Hizmet

haydarizm
www.erhanmusa.com
www.vatanaskismaqi.com
www.millipara.com.tr
TEKNOLOJİK İZLENİM HİZMETİ MARKA MODELİ BİRİKTİRİLMİŞTİR.

Marka Sahibi : HAYDAR BAŞ (T.C. Kimlik No: 99958048236)
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Bakanlıklar Mah. Başkent Cad. No: 11 & Kağıtçı 3 Binalarında Yerleşik

Emtiası : 38, 41
İlişiktir.

İşbu Marka 14/02/2017 tarihinden itibaren ON YIL süreyle
02/10/2017 tarihinde tescil edilmiştir.

Prof. Dr. Habip ASAN
Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı

T.C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ
MARKA TESCİL BELGESİ
Marka No : 2013 56874 - Hizmet

MEM
Prof. Dr. HAYDAR BAŞ
MİLLİ EKONOMİ MODELİ

Marka Sahibi : HAYDAR BAŞ (T.C. Kimlik No: 99958048236)
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Bakanlıklar Mah. Başkent Cad. No: 11 & Kağıtçı 3 Binalarında Yerleşik

Emtiası : 38, 41, 42
İlişiktir.

Markaların Korunması Hakkında 556 Sayılı Kanun Hükmünde
Kararnameye göre 26/06/2013 tarihinden itibaren ON YIL müddetinde
23/07/2014 tarihinde tescil edilmiştir.

Prof. Dr. Habip ASAN
Enstitü Başkanı

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

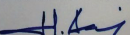

T.C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ
MARKA TESCİL BELGESİ
Marka No : 2013 56874 - Hizmet

MEM
Prof. Dr. HAYDAR BAŞ
MİLLİ EKONOMİ MODELİ

Marka Sahibi : HAYDAR BAŞ (T.C. Kimlik No: 99958048236)
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Bakanlıklar Mah. Başkent Cad. No: 11 & Kağıtçı 3 Binalarında Yerleşik

Emtiası : 38, 41, 42
İlişiktir.

Markaların Korunması Hakkında 556 Sayılı Kanun Hükmünde
Kararnameye göre 26/06/2013 tarihinden itibaren ON YIL müddetinde
23/07/2014 tarihinde tescil edilmiştir.

Prof. Dr. Habip ASAN
Enstitü Başkanı

T.C.
TÜRK PATENT ve MARKA KURUMU
MARKA TESCİL BELGESİ
Marka No : 2017 13027 - Hizmet

"Yeni Düşünce Saygıdır."
HAYDARİZM
Soyut Devlet MİLLİ Değerleri
Hizmeti (Korunabilir Sembol, Sözlü İşaretleme)
Marka (2. Sınıf)

Marka Sahibi : HAYDAR BAŞ (T.C. Kimlik No: 99958048236)
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Bakanlıklar Mah. Başkent Cad. No: 11 & Kağıtçı 3 Binalarında Yerleşik

Emtiası : 38, 41
İlişiktir.

İşbu Marka 14/02/2017 tarihinden itibaren ON YIL süreyle
03/10/2017 tarihinde tescil edilmiştir.

Prof. Dr. Habip ASAN
Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı

TURK PATENT
T.C. TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

Öymen Sayer -Reuters

By Ercan Ersoy / Reuters Ankara—"If this comes true, if we produce the oil we estimate to be down there, Turkey will be saved," says veteran Turkish oil man Oyman Sayer. Sayer, general manager of Aladdin Middle East Ltd, a small U.S.-based oil company, was referring to what he called a major find in southeastern Turkey, near the Syrian border, that could make the country one of the world's top oil exporters. This is based on an exploration study carried out with Geomark Research Inc,

By Ercan Ersoy / Reuters

Ankara—"If this comes true, if we produce the oil we estimate to be down there, Turkey will be saved," says veteran Turkish oil man Oyman Sayer.

Sayer, general manager of Aladdin Middle East Ltd, a small U.S.-based oil company, was referring to what he called a major find in southeastern Turkey, near the Syrian border, that could make the country one of the world's top oil exporters.

This is based on an exploration study carried out with Geomark Research Inc, a U.S. oil research firm. Aladdin will begin seismic work early next year to determine the amount.

Sayer says the sky is the limit -- at least in theory.

"If our estimates are confirmed by the seismic studies, it will be possible to produce 1.5 million barrels per day (bpd) of oil there," he told Reuters in an interview in his sumptuous office in Ankara.

"That is three times higher than what Turkey needs daily, which is 500,000 bpd, and Turkey could actually be a net crude oil exporter."

Satellite surveys by Geomark show that a band of sediment, which Sayer calls the "Silurian structure", extends from Saudi Arabia, the world's largest oil exporter, to Turkey's southeast and should be full of high-gravity crude.

"The Saudis get their oil at Silurian sediments, which are deeper than the conventional wells," he said.

After the completion of seismic work, Aladdin plans to form a partnership with international oil companies to "spread the risk in the financing" of the production phase, Sayer said.

"We may open about 300 wells, each having a cost of \$5-\$5.5 million," he said.

The wells will require drilling about 4,000 metres (13,100 feet) to reach the oil, a depth never tested before in Turkey, compared to an average 2,000 metres (6,560 feet) in conventional wells, he said.

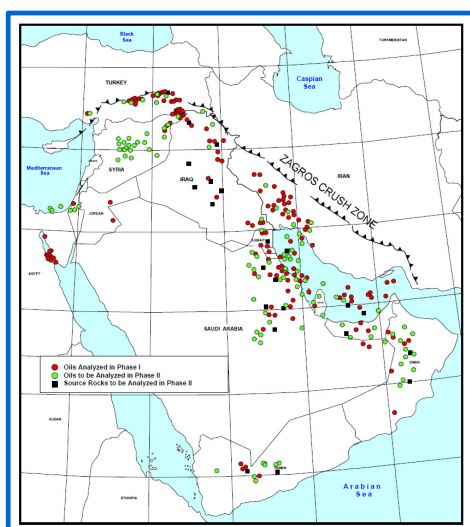
The concession fields, for which Aladdin secured licences from the government, lie in a triangular region nestled between Sanliurfa, Diyarbakir and Mardin provinces in southeast Turkey.

HDN | 12/2/1997 12:00:00 AM |

GEO**MARK**

Middle East Oil Study

REGIONAL PETROLEUM GEOCHEMISTRY OF CRUDE OILS, CONDENSATES AND SOURCE ROCKS OF THE ARABIAN PLATE

GeoMark Research has completed a two phase assessment of hydrocarbons and source rocks of the Arabian Plate. The project involves the detailed analysis of 444 crude oil samples and 72 selected source rock samples.

The oils, condensates and rock samples have been characterized by a detailed analytical program which includes quantitative biomarker analysis of terpanes and steranes and determination of stable carbon isotope composition of both saturate and aromatic hydro-carbon fractions.

With this information, as well as bulk compositional data we have provided an evaluation of the petroleum systems of the entire region. It is not an overstatement to claim that this study has revolutionized thinking concerning oil generation and migration within this highly petroliferous area.

Samples: The study involves the analysis of 444 crude oil samples and 72 selected source rock samples.

Timing: The study is complete and available for immediate delivery

Price: The cost of the study is (US) \$ 75,000.

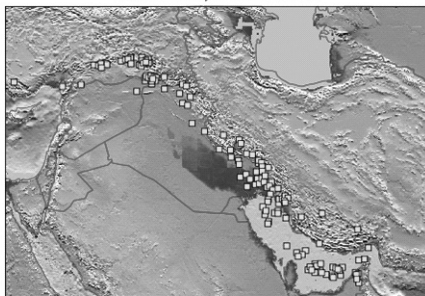
For Additional Information Contact:

GEO**MARK** RESEARCH, LTD.
9748 Whithorn Drive
Houston, Texas 77095

Telephone: 281/856-9333
Fax: 281/856-2987

e-mail: info@geomarkresearch.com

PETROLEUM GEOCHEMISTRY OF CRUDE OILS
FROM THE GREATER ZAGROS FOLD BELT
TREND TURKEY, SYRIA, IRAQ, IRAN, SAUDI
ARABIA, AND UAE

GeoMark has performed a regional assessment of the Zagros Fold Belt of the Arabian Plate by geochemically analyzing a suite of 312 crude oil samples listed in the Appendix. Each oil sample has been characterized by a detailed analytical program that includes bulk compositional data, quantitative biomarker analysis of terpanes and steranes, distribution of aromatic biomarkers, and determination of stable carbon isotope composition of saturate and aromatic hydrocarbon fractions. Ninety-seven (97) oils are new samples from Iran not previously analyzed by GeoMark. The geochemical results were integrated with regional and local geology to assess age and type of source rocks, thermal maturity trends, degree of petroleum system mixing, and oil quality.

2) ŞELMO FIELD REDEVELOPMENT

Şelmo vertical pad drilling site.

Şelmo Background

- Second largest field in Turkey (~600-800 million barrels of oil in place, ~87 million barrels cumulative production)
- 100% working interest
- Discovered by Mobil in 1964
- 2012: drilled 9 development wells; performed 10 fracture stimulations, average production 2,222 Bbl/d of oil
- ~50 producing wells in the field
- Recently spud second horizontal well in Şelmo Field
- 2013 budget includes five horizontal wells; likely to drill more due to success in LSD zone (Şelmo-13H)

Table 14-3 Samples – General Gold Statistics by Geology (based on 1 m composites)

Lithology	Count	Min	Max	Mean	Std Dev	CV
Diorite	31,614	0.01	305	1.36	3.63	2.67
Diorite >=2% S	20,540	0.01	71.2	1.38	2.62	1.9
Diorite <2% S	11,091	0.01	305	1.32	5.13	3.87
MetaSeds	39,551	0.01	144	1.25	2.44	1.95
MetaSeds >=2% S	29,594	0.01	65.04	1.33	2.08	1.57
MetaSeds <2% S	9,978	0.01	144	1	3.34	3.33
Marble	19,535	0.01	935	1.45	7.99	5.52
Marble >=2% S	1,295	0.01	88.2	2.11	5.29	2.51
Marble <2% S	18,240	0.01	935	1.4	8.16	5.84
Mn Zone	1,334	0.01	100	3.78	6.13	1.62
Mn Zone >=2% S	317	0.01	100	2.96	7.8	2.64
Mn Zone <2% S	1,018	0.01	45.25	4.11	5.29	1.29

Table 14-4 Key Element Statistics (based on 1 m composites)

Metal	Count	Min	Max	Mean	Std Dev	CV
Gold g/t	93,084	0.01	935.00	1.36	4.56	3.34
Silver g/t	93,084	0.00	1500.00	3.99	18.21	4.56
Copper %	93,084	0.00	22.80	0.12	0.34	2.85
Sulfur %	93,084	0.01	50.00	2.95	3.04	1.03
Arsenic ppm	93,084	2.50	81644.00	1264.28	2110.26	1.67

and **40m @ 0.56% Zn** (264m-284m) immediately to the east of the Au-Cu zone

- HTD-11 intersected **107.7m @ 4.2 g/t Au + 0.9% Cu** from 255.3m
 - Including **14.2m @ 27.0 g/t Au + 0.94% Cu**
 - Additional intercepts of **11m @ 1.99% Zn** (147m-158m) and **18.5m @ 1.17% Zn** (183.5m-202m) immediately to the east of the Au-Cu zone
- Drilling to date indicates a corridor of higher Au grades (>10 g/t Au) may be correlated (from north to south) from the sections with holes HTD-04, HTD-10, HTD-05, and HTD-11:
 - HTD-04: 33.4m @ 18.3 g/t Au & 3.3% Cu
 - HTD-05: 13.0m @ 88.0 g/t Au & 2.5% Cu
 - HTD-10: 43.0m @ 11.7 g/t Au & 2.2 % Cu
 - HTD-11: 14.2m @ 27.0 g/t Au & 0.9% Cu

Diamond drilling at the Hot Maden project – May, 2015.

KAYNAKÇA

- A. F. Başgil (Ord. Prof. Dr.), Devlet Nedir?, İ.Ü.HFM, XII/4, İstanbul, 1946
- A. Schwarz (Prof. Dr.), Roma Hukuku Dersleri, İÜHF Yayınları
- Adam Smith, Milletlerin Zenginliği, Çev. Haldun Derin, M.E.B. yayınları, Ankara, 1955
- Ahmed Rıza, Batının Doğu Politikasının Ahlaken İflası, 1. Baskı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1988
- An Economic Welfare Analysis of Government and a Summary of Public Finance Thayer Watkins USA
- Aristo, Politika, Remzi Kitabevi, 6. Baskı, İstanbul, 2014
- Atatürk, Nutuk, Yay. Haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2000
- Aytunç Altındal,, Vatikan ve Tapınak Şövalyeleri, 19.Baskı, Alfa Yayınları, 2, 2018
- Barbara Humphries, Kadın ve Kapitalizm, 20. Yüzyıl Dosyası, c. 1, İstanbul, 2001
- Baskın Oran, Editör, Türk Dış Politikası, Cilt 3-2001-2012, İletişim Yayınları, İstanbul, 2001
- Beşir Hamitoğulları (Prof. Dr.), Çağdaş İktisadi Sistemler, Savaş yayınları, Ankara, 1986
- Brzezinski, Tercih; Küresel Hakimiyet mi, Küresel Hegomonya mı ?, 2. baskı, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 2005
- Bülent Bilmezcan, Demiryolundan Petrole Chester Projesi, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 2000
- C. Aktan– H. Şen, Globalleşme, Ekonomik Kriz ve Türkiye, TOSYÖV Yayınları, Ankara, 1999
- C. Can Aktan (Prof. Dr.), Monetarizm ve Rasyonel Beklentiler Teorisi, Politik İktisat, İzmir, 2000
- Dadush, Uri–Dasgupta, Dipak–Ratha, Dilip (2000), The Role of Short–

Term Debt in Recent Crises, Finance and Development, December

Daniel Yergin, Petrol: Para ve Güç Çatışmasının Epik Öyküsü, Çeviren: Kamuran Tuncay, 10. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017

David Thibodeau, Aplace Called Waco, September 9th 1999 , Public Affairs

Denis Henri, Histoire de la pensée économique, Presses Universitaires de France, 1971

Dr. İmadüddin Halil, Sosyal Adalet, Şule Yayınları, İstanbul, 1993

Eflatun, Devlet, 1. Baskı, Dergah Yayınları, İstanbul, 2005

Eflatun, Devlet, İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 2004

Erdoğan Alkin (Prof. Dr)., İktisat, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1992

Evans, T., Human Rights Fifty Years On, Martin's Press, 1998

F. Engels, Die Lage der Arbeitenden Klasse in England

Gardner Ackley, Macroeconomic Theory, The Macmillan Company, New York, 1970

Garrett, D., Borates: Handbook of Deposits, Processing, Properties and Use, San Diego Academic Press, 1998

General Government Expenditure And Revenue İn The Eu 2003

Grace Hallsell, Tanrıyı Kıyamete Zorlamak, 2.Baskı, Kim Yayınları, 2002

Gülsün Yay (Doç. Dr.), 1990'lı yıllarda Finansal Krizler, İktisat'ın Dama taşları- Eğitim serisi-2 2002

H. Magdof, Emperyalizm Çağı, Sosyalist Yayınlar, Çeviren Doğan Şafak, İstanbul 1997

Harry Magdof, Emperyalizm Çağı, Odak Yayınları

Haydar Baş (Prof. Dr.) , Milli Ekonomi Modeli, Bakü Devlet Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları, Bakü 2005

Haydar Baş (Prof. Dr.), Dini ve Milli Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler, İcmal yayınları, İstanbul, 2000

Haydar Baş (Prof. Dr.), İslam'da Kadın Hakları, İcmal yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 2003

Haydar Baş (Prof. Dr.), Makalat, İcmal Yayınları, 17. Baskı, İstanbul, 2004

Haydar Baş (Prof. Dr.), Mektûbât 2. baskı, İcmal yayınları, İstanbul 1994

Haydar Baş (Prof. Dr.), Veda Hutbesi'nde İnsan Hakları, 13. Baskı, İcmal Yayınları, İstanbul 2003

Haydar Baş (Prof. Dr.), İman ve İnsan, 4. baskı, İcmal Yayınları, İstanbul, 1996

Hoover K., The New Classical Macroeconomics, 1998

Howard Zinn, ABD Halklarının Tarihi, İmge Kitabevi Yayınları, 2005

İktisatın Dama Taşları, II, 2002, İÜ İktisat Fak. Mez. Cem; Doç. Dr. Burak Atamtürk, Klasikler ve Adam Smith

İktisatın İlkeleri, Ortak Kitap, Alkım Yayınları, Ankara, 1996

İmadüddin Halil (Dr.), Sosyal Adalet, Şule Yayınları, 1. Baskı

İsmail Hakkı Danişmend, Tarihi Hakikatler, 1. Baskı Timaş Yayınları, 2007

İsmail Hami Danişment, Tarihi Hakikatler, cilt 1–2, Tercüman Tarih ve Kültür Yayınları, İstanbul 1979

İsmet İnönü, Hatıralar, Hazırlayan Sabahattin Selek, Bilgi Yayınevi, İstanbul, 2006

John Maynard Keynes, The General Theory and Employment, Interest and Money, The Macmillian Press Ltd, London 1973

John Perkins, Bir Ekonomik Tetikçinin İtirafları, April Yayınları, Ankara 2005

Karl Brunner and Allan H. Meltzer, The Phillips Curve and Labor Markets, North-Holland Publishing Company, 1976

Karl Marx, Kapital, c. III, yay. Haz. Friedrich Engels, Eriş yayınları, İstanbul 2004

M. Friedman, Kapitalizm ve Özgürlük, çev. D. Erberk ve N. Himmetoğ-

lu , Plato yayınları, İstanbul, 2008

M.Firiedman, Qantity Theory of Money, 1956

M.Merih Paya (Prof. Dr.), Para Teorisi ve Para Politikası, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1999

Marks–Engels, Manifesto, Aydınlık Yayınları, İstanbul, 1979

Metin Aydoğan, Bitmeyen Oyun, 2. Baskı, Kum Saati Yayınları, İstanbul, 2002

Metin Aydoğan, Türkiye Üzerine Notlar 1919-2015, 36. Baskı, Pozitif Yayınları

Metin Aydoğan, Yönetim Gelenekleri ve Türkler, 7.Baskı, Umay Yayınları, İstanbul 2004

Milton Friedman, Capitalism and Freedom ,Şikago Üniversitesi, 40. Yılı-dönümü Baskısı

Mustafa Çınkı, Rant Lordları, Kişisel Yayınlar, Ankara, 2004,

Mustafa Çınkı, Ulusal Maden Varlığımız ve Bor Gerçeği, ATO, Ankara, 2001

Mustafa Yıldırım, Sivil Örümceğin Ağında, Ulus Dağı Yayınları, 2017

Nadim Macit (Prof. Dr) , Küresel Güç Politikaları, Türkiye ve İslam, Sarkaç Yayınları, 2011

Nadim Macit (Prof. Dr.), Küresel Güç Politikaları, Fark Yay., Ank. 2006

Naima, Silahdar Tarihi, 1–2 cilt, İstanbul, 1928

Nicholas Kaldor, The New Monetarism, Lloyd Bank Review, No 97,1970

Nurdoğan Taçalan, Ege’de Kurtuluş Savaşı Başlarken– Hasan Tahsin, Aksoy Yayıncılık, İstanbul, 2000

Nuri Uman (Prof. Dr.), Başka Ülkelerin Bilançoları ile T.C. Merkez Bankası Bilançolarının Karşılaştırılması, 1991

Onur Öymen, Küreselleşme Çağında Ulus Devleti Korumak, 5. Basım,Remzi Kitabevi, İstanbul, 2017

Onur Öymen, Küreselleşme Çağında Ulus Devleti Korumak, Remzi Kitabevi, İstanbul 2005

- Onur Öymen, Silahsız Savaş, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2002
- Osman Z. Orhon (Prof. Dr.), Başlıca Enflasyon Teorileri ve istikrar Politikaları, Filiz Kitabevi İstanbul, 1993
- Philip Agee, On the Run, Lyle Stuart, 1987
- Pilbeam, Keith (1998), International Finance, Second Edition, London, Macmillan Perss Ltd.
- Pilbeam, Keith International Finance, Second Edition, London1998, Macmillan Perss Ltd.
- R. Barnet–J. Cavanagh, Küresel Düşler , Sabah Kitapları, İstanbul-1995
- R. Luxemburg, Toplumun Sosyalizasyonu, Aralık 1918
- Richard J. Barnet – John Cavanagh, Küresel Düşler: İmparator Şirketler ve Yeni Dünya Düzeni Çev. Gülden Şen, Sabah Yayınları, İstanbul 1995
- Robert Gagosian, The Economic and Social Consequences of Global
- Rona Turanlı (Prof. Dr.), Malthus'un Nüfus Kuramı ve Az Gelişmiş Ülkelerde Nüfus sorunu, 1977
- Sadi Uzunoğlu (Doç. Dr.), Para ve Döviz Piyasaları, 2. Baskı, İstanbul, 2003
- Samuel Hungtinton, Medeniyetler Çatışması ve Yeni Dünya Düzeni'nin Yeniden Kurulması, Okyanus Yayınları, İstanbul 2009
- Stockholm International Peace Research Institue Year Book 2006
- Şakir Dorukkaya, –Yılmaz H.Hakan, Liberalizasyon Politikaları, İstanbul, 1999
- Uri Dadush, –Dasgupta, Dipak–Ratha, Dilip (2000), The Role of x Short–Term Debt in Recent Crises, Finance and Development, December
- Visser H., The Quantity of Money, 1974
- Vito Tarzi, Globalization and Work of Fiscal Termites
Finance&Development,vol. 31, no. 1,
- Will Durant, Medeniyetin Temelleri, 2. Baskı, Erguvan Yayınevi, 2007
- Zafer Tunca (Prof. Dr.), Makro İktisat, 3. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2001

SÜRELİ YAYINLAR VE RAPORLAR

2005 European Commission The Social Stiation in EU 2001, Brusells 2001

Agricultural Policies in OECD Countries Monitoring and Evaluation

Aşırı Borçlanma Sendromu ve Arkasından Yaşanan Finansal Krizler (Şili ve Meksika Deneyimleri), Yaklaşım Dergisi, yıl: 7, sayı: 75, (Mart-1999),

Bank For International Settelments, BIS

Bank of Japan

China Statistical Yearbook, Bank of China

Department of Economics, Colombia University Working, Paper no 8933, May 2002.

Deustchland Dergisi, Gündem 2010, s. Mart 2004

DİE Turkey, İstatistical Year Book 2004

DİE Turkey, İstatistical Year Book, 2004

Economic Resarch Service USDA

Economic Survey of Japan 54-59; Japan Ekonomik Yearbook 60-71;

Environmental Changes, Woods Hole Oşinografi Institute, Massachu-setts

European Central Bank; OECD; Eurostat 2005

European Commission, 2007 Budget

European Commission, Directorate-General Research Energy 2003

Europen Comission: Employment in Europe 2003, Recent Trends and Prospects. Luxemburg 2002

Eurostat, OECD Main Economic Indicators Agust

IISS Military Balance, 2001-2002

ILO World Employment Report 2004 -5

IMF International Financial Statistic

IMF International Financial Statisticis, October 2003

IMF International Financial Statistics, October 2003

IMF World Outlook 2005

İhsan Günaydın, Vergi Cennetlerinin Özellikleri ve Kullanılmaları, Ver-gi Sorunları Dergisi, Mart 1999

National Snow and Ice Data Center

New Perspectives Quartely (NPQ), ABD

- Non Prolifaction, Februray 6 2006
- Nuri Uman (Prof. Dr.), Başka Ülkelerin Bilançoları ile T.C. Merkez Bankası Bilançolarının Karşılaştırılması, 1991
- OECD, Directorate for Employment Labour and Social Affairs
- OECD, Main Economic Indicators Agust 2005
- Şakir Dorukkaya– H.Hakan Yılmaz, (1999), Liberalizasyon Politikaları, Aşırı Borçlanma Sendromu ve Arkasından Yaşanan Finansal Krizler (Şili ve Meksika Deneyimleri), Yaklaşım Dergisi, yıl: 7, sayı: 75, (Mart–1999)
- TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 22, c 14
- The Economic Journal, 112 51-92, January 2002, Royal Economic Society, True
- The Wall Street Journal
- The Washington Times, 2 Haziran 2002
- The World Bank 2004, Census and Statistics Department
- The World Bank, 2004 (Census and Statistics Department)
- The World Bank, World Development Indicators
- The World Bank, World Development Indicators
- The World Distribution of Income Xavier Sala-i Martin
- Time, 20 Temmuz 1992
- TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği, 14.05.2002, A.A
- UNDP Human Development Report 1997
- US Department Labor Employment Situation Summary, December 2006
- US Department of Labor Bureau of Labor Statistics 2005
- US Geological Survey
- US Military Spending v.s The World, Center of Arms Control and Vito Tarzi, Globalization and Work of Fiscal Termites
- Finance&Development, vol. 31, no. 1, March 2001
- Will Durant, Medeniyetin Temelleri, Birleşik Yayıncılık, İst. 1996
- World Bank 2005, World Employment Report
- World Bank, World Dewelopment Indicators 2000/ 2001
- World Energy Outlook 2006, IEA
- World Energy, Technology and Climate Policy Outlook 2030–
- World Income Distribution 1988 and 1993, Branko Milanovic
- World Trade Center, 2005 Report

ONLINE KAYNAKLAR

http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tein_a225&language=en

<https://www.muhasebeturk.org/>

<http://www.hurriyet.com.tr/sedat-ergin-kendine-ragmen-dunya-devletiolmak>

<http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2016>

<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.zg>

https://data.worldbank.org/indicator/NE.CON.TOTL.CD?year_high_desc=true

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2079rank.html>

<http://www.digitalnpq.org/>

https://www.imf.org/~media/Websites/IMF/imported-flagship-issues/external/pubs/ft/weo/2013/02/pdf/_tblpartbpdf.aspx

<https://www.greenleft.org.au/>

www.nacla.org/art_display.php?art=2574

<http://www.imf.org/EXTERNAL/PUBS/FT/WEO/1997>

www.dtm.gov.tr/dunya/kriz

<http://www.okanacar.com/2012/12/meksika-krizleri-1982-1994.html>

<https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>

<https://ab.gov.tr/39548.html>

https://ab.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/Kob/Turkiye_Kat_Ort_Belg_2001.pdf

<http://ec.europa.eu/eurostat>

<http://docplayer.biz.tr/1730889-Avrupa-birligini-yaratan-nedenler-ve-turkiye-metin-aydogan.html>

<https://www.dtm.gov.tr>

<https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_eppga&lang=en

<http://www.bik.gov.tr/issizlik-fonundan-5-milyon-kisiye-maas/>

- <http://www.maliye.gov.tr>
- <http://www.sgk.gov.tr>
- <http://sendika62.org/2005/10/maden-sirketleri-yagma-olum-ve-direnis-arjantin-ornegi-pablo-waisberg-4659/>
- <http://web.amnesty.org/library/index/engmde02032006>
- <http://kapital01.blogspot.com.tr/2014/01/almanca-ikinci-baskya-sonsoz-karl-marx.html>
- https://www.wikisosyalizm.org/Rosa_Luxemburg_-_Toplumun_Sosyalizasyonu
- <https://www.bls.gov/>
- <http://www.1bilgi.com/iktisat/4640/kadin-ve-kapitalizm.html>
- <http://www.kitabinabak.com/ekitap/die-lage-der-arbeitenden-klasse-in-england--friedrich-engels--henricus-edition-deutsche-kbk--9783847812388>
- https://nieonline.com/coloradonie/downloads/ludlow/educators_ludlow_resource_set.pdf
- <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=XD>
- <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>
- http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_eppga&lang=en
- https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.DDAY?end=2016&start=2001&year_high_desc=false
- <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-1997>
- <https://www.wsj.com/europe>
- <https://www.reuters.com/article/bis-currency/daily-fx-trading-volume-falls-5-5-pct-to-5-1-trillion-bis-idUSL8N1BC4PL>, <https://data.worldbank.org/indicator/CM.MKT.TRAD.CD>
- <http://doczz.biz.tr/doc/129948/turkiyeistatistikyilligi2004>
- https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.DDAY?end=2016&start=2001&year_high_desc=false
- https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?end=2014&locations=US-GBDE&start=1979&view=chart&year_high_desc=true
- <https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?>

<https://www.forbes.com/sites/niallmccarthy/2017/04/24/the-top-15-countries-for-military-expenditure-in-2016-infographic/>
<https://www.sipri.org/sites/default/files/SIPRI-Milex-data-1949-2016.xlsx>
<https://apaseasto.firebaseio.com/aa841/the-military-balance-2001-2002-by-international-institute-for-strategic-studies-0198509790.pdf>
<https://www.btp.org.tr>
<https://www.usgs.gov/>
<http://nsidc.org/>
<http://observer.guardian.co.uk/international/story/0,6903,1153513,00.html>
www.netpano.com
<https://www.researchgate.net/publication/272024819>
<https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>
www.savaskarsitlari.org/arsiv-abdnin-insanlik-disi-deneyleleri
<https://www.washingtonpost.com/>
<http://www.who.int/en/>
http://www.who.int/gho/hiv/epidemic_status/deaths/en/
http://www.who.int/gho/hiv/epidemic_status/deaths/en/
https://data.worldbank.org/indicator/SH.XPD.PCAP.PP.KD?year_high_desc=true
www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=21527
http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Healthcare_expenditure_statistics
<http://www.un.org/en/sections/issues-depth/water/>
<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs358/en/> <https://data.worldbank.org/indicator/SP.RUR.TOTL.ZS>
<https://data.worldbank.org/indicator/SL.AGR.EMPL.ZS>
https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr05_e.htm
<http://www.oecd.org/tad/35314840.pdf>
<http://sorry.ec.europa.eu/>
https://ec.europa.eu/commission/index_en
<https://www.obpa.usda.gov/budsum/FY07budsum.pdf>

- https://www.hazine.gov.tr/tarim_web.pdf
- https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf
- https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf
- <http://www.tuik.gov.tr/>
- <https://www.ers.usda.gov/topics/animal-products/poultry-eggs/statistics-information/>
- <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/13828>
- <http://docplayer.biz.tr/2447364-Uluslarin-gucu-ve-yurdumuzun-tukenisi-yada-tuketilisi.html>
- www.anatolia-minerals.com
- <http://www.maden.org.Tr/yeni3/yayinlar/raporlar/borraporu.htm>
- www.usgs.gov
- <http://www.worldenergyoutlook.org/media/weowebiste/2008-1994/WEO2006.pdf>
- https://docgo.net/philosophy-of-money.html?utm_source=world-energy-technology-and-climate-policy-outlook
- www.maden.org.tr
- <http://www.tcmb.gov.tr/>
- <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/reqresbalances>
- <https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>
- <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/56182342-0089-4d54-803a-df439fd7232e/wp1515.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=56182342-0089-4d54-803a-df439fd7232e>
- <https://www.reuters.com/article/bis-currency/>
- <https://www.hazine.gov.tr/File/Index?id=4b111aaa-dbbf-43b6-b3b6-203738ea335d>
- <http://www.milliyet.com.tr/kapitalizm-ve-merkez-bankaciligi/yaman-toruner/ekonomi/yazardetayarsiv/24.03.2005/109873/default.htm>
- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2079rank.html>
- <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>
- <https://www.reuters.com/article/bis-currency/daily-fx-trading-volume-falls-5-5-pct-to-5-1-trillion-bis-idUSL8N1BC4PL>
- http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=621
- <https://www.government.nl/latest/news/2017/01/20/agri-food-exports->

achieve-record-high-in-2016

<http://www.fao.org/3/a-i5555e.pdf>

<https://www.tarim.gov.tr/sgb/Belgeler/SagMenuVeriler/BSGM.pdf>

<https://www.ssb.no/en/befolkning/nokkeltall/population>

<http://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>

<http://www.fao.org/3/a-i5555e.pdf>

<https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Yayinlar/>

<https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/EgitimDokumanlari>

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21507>

<http://datatopics.worldbank.org/debt/ids/region/LMY>

<https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=D>

<https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>